Årsredovisning

för

SMENHAB Förvaltning Blå AB

559010-6349

Räkenskapsåret

2023–01–01 – 2023–12–31

Fastställelseintyg

Jag intygar att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts på årsstämma 2024-05-15.
Årsstämman beslöt att godkänna styrelsens förslag till vinstdisposition.
Jag intygar att innehållet i dessa elektroniska handlingar överensstämmer med originalen och att originalen undertecknats av samtliga personer som enligt lag ska underteckna dessa.

Elektroniskt underskriven av:

Helena Knutsson, Styrelseledamot
2024-05-29

Styrelsen för SMENHAB Förvaltning Blå AB avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 2023–01–01 – 2023–12–31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten
Bolagets verksamhet är att äga och förvalta aktier i dotterbolag samt bedriva därmed förenlig verksamhet.

SMENHAB Förvaltning Blå AB ägs av Skanska Mark och Exploatering Nya Hem AB, org.nr 556113-1003 med säte i Stockholm som ingår i koncern vars moderbolag är Skanska AB, org.nr 556000-4615 med säte i Stockholm. Företaget är moderföretag men med hänvisning till undantagsreglerna i Årsredovisningslagen 7 kap 2§ upprättas ingen egen koncernredovisning. Det överordnade moderföretaget, Skanska AB, upprättar koncernredovisning.

Bolaget har inte haft några anställda. Arvode har inte utgått till styrelsen.

Företaget har sitt säte i Stockholm.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret
Det rådande säkerhetsläget i Europa och dess följdeffekter, exempelvis ökad inflation på energi- och byggmaterial, samt det högre ränteläget med dess påverkan på finansieringskostnader, har inte haft en väsentlig påverkan på bolaget. Skanska följer dock regelbundet situationen.
Inga övriga händelser har inträffat under räkenskapsåret.

Flerårsöversikt (Tkr)	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
Nettoomsättning	0	0	0	0
Resultat efter finansiella poster	-9 849	-4 695	-53 684	-987
Soliditet (%)	0,0	0,0	0,0	0,0

Förändringar i eget kapital

	Aktie-kapital	**Balanserat resultat**	**Årets resultat**	**Totalt**
Belopp vid årets ingång	50 000	1 979	3 103	**55 082**
Disposition enligt beslut av årsstämman:				
Balanseras i ny räkning		3 103	-3 103	**0**
Årets resultat			4 780	**4 780**
Belopp vid årets utgång	**50 000**	**5 082**	**4 780**	**59 862**

Resultatdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	5 082
årets vinst	4 780
	9 862
disponeras så att	
i ny räkning överföres	9 862
	9 862

Företagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Resultaträkning

	Not	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
	1		
Rörelsekostnader			
Övriga externa kostnader		-75 549	-65 214
Summa rörelsekostnader		**-75 549**	**-65 214**
Rörelseresultat		**-75 549**	**-65 214**
Finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		0	58 000 000
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	3	17 461	1 066
Nedskrivningar av finansiella anläggningstillgångar och kortfristiga placeringar		0	-58 000 000
Räntekostnader och liknande resultatposter	4	-9 790 611	-4 631 221
Summa finansiella poster		**-9 773 150**	**-4 630 155**
Resultat efter finansiella poster		**-9 848 699**	**-4 695 369**
Bokslutsdispositioner			
Erhållna koncernbidrag		12 390 316	5 900 552
Summa bokslutsdispositioner		**12 390 316**	**5 900 552**
Resultat före skatt		**2 541 617**	**1 205 183**
Skatter			
Skatt på årets resultat		-2 536 842	-1 202 080
Övriga skatter		5	0
Årets resultat		**4 780**	**3 103**

Balansräkning

	Not	2023-12-31	2022-12-31
	1		
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	5, 6	198 512 377	198 512 377
Fordringar hos koncernföretag	7	12 390 316	5 900 552
Andra långfristiga fordringar	2	3 750 000	3 750 000
Summa anläggningstillgångar		**214 652 693**	**208 162 929**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		1 104 813	1 008 953
Summa kortfristiga fordringar		**1 104 813**	**1 008 953**
Summa omsättningstillgångar		**1 104 813**	**1 008 953**
SUMMA TILLGÅNGAR		**215 757 506**	**209 171 882**

Balansräkning

	Not	2023-12-31	2022-12-31
	1		
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50 000	50 000
Summa bundet eget kapital		**50 000**	**50 000**
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		5 082	1 979
Årets resultat		4 780	3 103
Summa fritt eget kapital		**9 862**	**5 082**
Summa eget kapital		**59 862**	**55 082**
Långfristiga skulder	8		
Skulder till koncernföretag		213 004 408	207 051 073
Övriga skulder		50 000	0
Summa långfristiga skulder		**213 054 408**	**207 051 073**
Kortfristiga skulder			
Skatteskulder		2 634 485	2 006 977
Övriga skulder		0	50 000
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		8 751	8 750
Summa kortfristiga skulder		**2 643 236**	**2 065 727**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**215 757 506**	**209 171 882**

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar
Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag (K2).

Tillgångar, avsättningar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden, om inget annat anges. Intäkter och kostnader redovisas till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas, om inget annat anges.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med eventuella nedskrivningar.

Nyckeltalsdefinitioner
Nettoomsättning
Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Resultat efter finansiella poster
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, men före extraordinära intäkter och kostnader.

Soliditet (%)
Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Not 2 Andra långfristiga fordringar

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 750 000	3 750 000
Tillkommande fordringar	0	0
Nedskrivning av fordringar	0	0
Omklassificeringar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**3 750 000**	**3 750 000**
Utgående redovisat värde	**3 750 000**	**3 750 000**

Not 3 Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Övriga ränteintäkter	17 461	1 066
	17 461	**1 066**

Not 4 Räntekostnader och liknande resultatposter

	2023-01-01 -2023-12-31	2022-01-01 -2022-12-31
Räntekostnader till koncernföretag	-9 790 611	-4 631 221
	-9 790 611	**-4 631 221**

Not 5 Andelar i koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	256 512 377	256 512 377
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**256 512 377**	**256 512 377**
Ingående nedskrivningar	-58 000 000	0
Årets nedskrivningar	0	-58 000 000
Utgående ackumulerade nedskrivningar	**-58 000 000**	**-58 000 000**
Utgående redovisat värde	**198 512 377**	**198 512 377**

Not 6 Specifikation andelar i koncernföretag

Namn	Kapital-andel	Antal andelar	Bokfört värde
SMENHAB Fastighet Blå AB	100	1 000	29 577 651
Järvastaden Fastighets Ängsklockan 1 AB	100	500	50 000
Järvastaden Fastighet Ängsklockan AB	100	500	158 830 511
Huddinge Förrådet Fastighets AB	100	50 000	10 054 215
			198 512 377

	Org.nr	Säte
SMENHAB Fastighet Blå AB	556451-8057	Stockholm
Järvastaden Fastighets Ängsklockan 1 AB	559276-8732	Stockholm
Järvastaden Fastighet Ängsklockan AB	559202-8582	Stockholm
Huddinge Förrådet Fastighets AB	559014-0405	Stockholm

Not 7 Fordringar hos koncernföretag

Fordringar på koncernföretag avser avräkningskonton utan fastställda förfallotidpunkter

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärden	5 900 552	54 521 088
Tillkommande fordringar	12 390 316	5 900 552
Avgående fordringar	-5 900 552	-54 521 088
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	**12 390 316**	**5 900 552**
Utgående redovisat värde	**12 390 316**	**5 900 552**

Not 8 Långfristiga skulder

Skuld till koncernbolag avser avräkningskonton utan fastställda förfallotidpunkter

	2023-12-31	**2022-12-31**
SEB, koncernkopplat konto	213 004 408	207 051 073
	213 004 408	**207 051 073**

Not 9 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsårets utgång. Det rådande säkerhetsläget i Europa och dess följdeffekter, exempelvis ökad inflation på energi- och byggmaterial, samt det högre ränteläget med dess påverkan på finansieringskostnader, har inte haft en väsentlig påverkan på bolaget. Skanska följer dock regelbundet situationen.

Stockholm

Eva Torberger
Eva Torberger
Ordförande
2024-05-13

Pontus Winqvist
Pontus Winqvist

2024-05-08

Helena Knutsson
Helena Knutsson

2024-05-13

Vår revisionsberättelse har lämnats 2024-05-14

Ernst & Young AB

Gabriel Novella
Gabriel Novella
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SMENHAB Förvaltning Blå AB, org.nr 559010-6349

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för SMENHAB Förvaltning Blå AB för räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SMENHAB Förvaltning Blå ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SMENHAB Förvaltning Blå AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehålle i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av SMENHAB Förvaltning Blå AB för räkenskapsåret 2023-01-01 – 2023-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till SMENHAB Förvaltning Blå AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisioner av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 14 maj 2024

Ernst & Young AB

Gabriel Novella

Gabriel Novella
Auktoriserad revisor

SKANSKA

Års- och hållbarhets-redovisning 2023

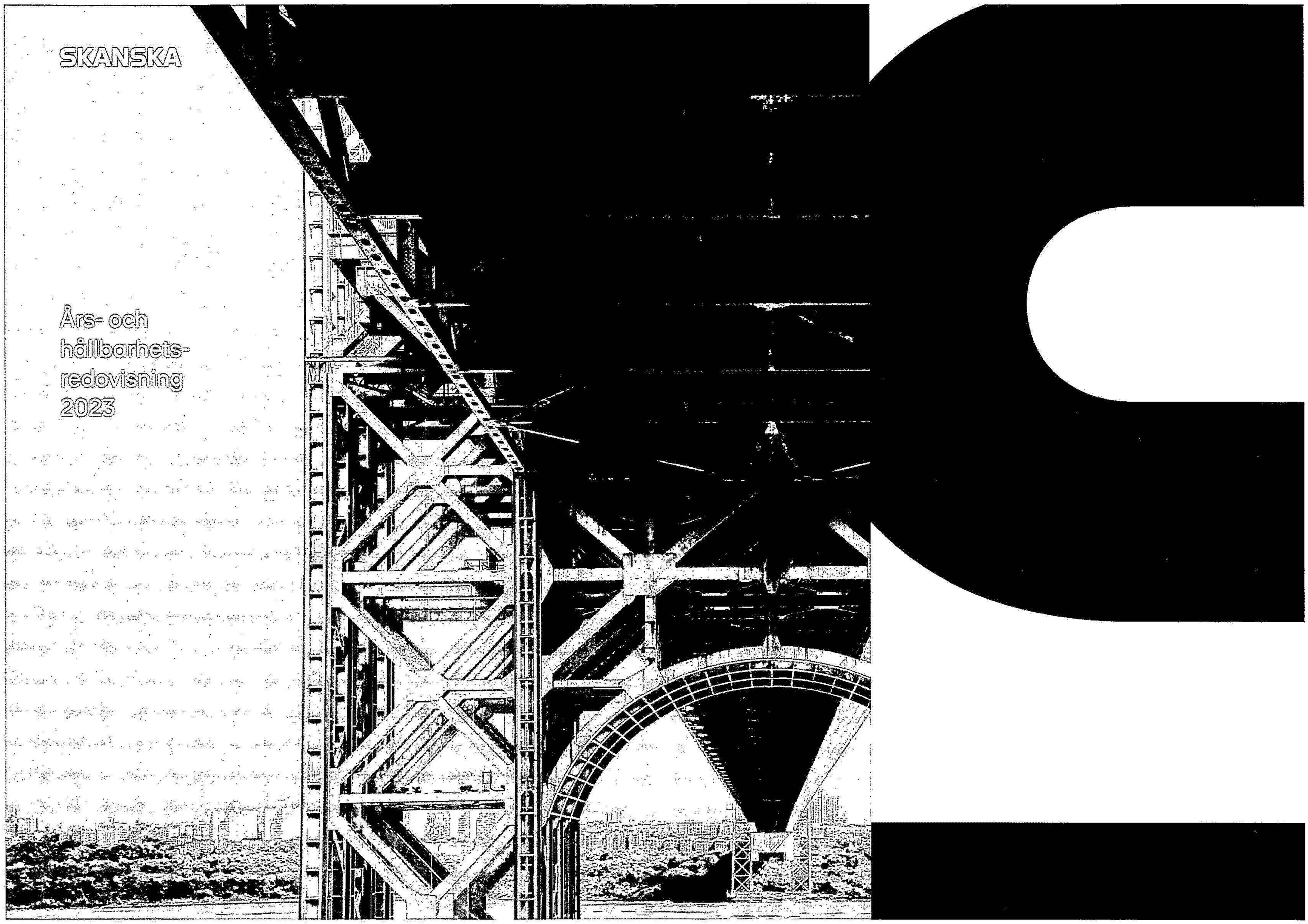

Innehåll

Koncernöversikt ●

Detta är Skanska 4
2023 i korthet 6
Koncernchefen kommenterar året 8
Mål och utfall 10
Globala trender 12
Strategi 15
Affärsmodell 16
Skanska som ansvarsfull investering 18
Finansiering 20

Verksamhet ●

Våra verksamhetsgrenar 23
Byggverksamhet 24
Bostadsutveckling 28
Kommersiell fastighetsutveckling 32
Förvaltningsfastigheter 36

Hållbarhetsredovisning

Händelser inom hållbarhet 41
Våra hållbarhetsområden 42
Fokus på de mest väsentliga ämnena 43
Våra globala åtaganden 44
Klimat 46
Resiliens 54
Ansvar 60
Hållbarhetsinformation 66
GRI-index 215

Bolagsstyrning

Bolagsstyrningsrapport 80
Styrelse 90
Koncernledning 92

Ersättningsrapport

Ersättningsrapport 94

Hantering av risker och möjligheter

Hantering av risker och möjligheter 99

Finansiell information

Finansiell analys 107
Koncernens resultaträkning 113
Koncernens totalresultat 113
Koncernens rapport över finansiell ställning 114
Koncernens rapport över förändring i eget kapital 115
Koncernens rapport över kassaflöden 116
Koncernens rapport över kassaflöden, specifikation 117
Moderbolagets resultaträkning 118
Moderbolagets balansräkning 119
Moderbolagets förändring i eget kapital 120
Moderbolagets kassaflödesanalys 120
Noter med Redovisnings- och värderingsprinciper 121
– Not 67 Vinstdisposition 207
Revisionsberättelse 209
Revisionsberättelse hållbarhet 214
Kvartalsinformation 219
Aktien 221
Årsstämma 223
Investerarkalender och adresser 224

● Avser segmentsredovisning

Segments- och IFRS-redovisning
Som rörelsesegment redovisas Skanskas verksamhetsgrenar; Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter. Tidpunkten för intäktsredovisning skiljer sig åt i segments- och IFRS-redovisningen för Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling. I denna rapport redovisas intäkter och resultat för dessa verksamhetsgrenar på sidorna 4–39 enligt principerna för segmentsredovisning, där ej annat anges. De finansiella rapporterna, inklusive rapport över finansiell ställning och kassaflöde, är dock upprättade i enlighet med IFRS där ej annat anges.

Om denna rapport
Skanskas Års- och hållbarhetsredovisning 2023 avges av styrelsen och verkställande direktören (VD) för Skanska AB (publ) för att beskriva såväl företagets som koncernens verksamheter. Den lagstadgade årsredovisningen bestående av förvaltningsberättelsen och de finansiella rapporterna på sidorna 16, 48, 61, 63–93 och 99–208. Skanskas externa revisorer har reviderat den lagstadgade årsredovisningen bestående av förvaltningsberättelsen och de finansiella rapporterna med undantag för den lagstadgade hållbarhetsrapporten enligt uttalandet på sidan 209. Skanskas externa revisorer har även upprättat en översiktlig granskningsrapport av Skanska ABs rapportering av växthusgaser, hälsa och säkerhet samt energi och avfall. Sidorna 16, 48, 61, 63–78, 99–105 och 130–133 (not 4 rörelsesegment) innehåller Skanskas lagstadgade hållbarhetsrapport upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Skanska rapporterar i enlighet med Global Reporting Initiatives Standards (GRI). Skanska strävar efter att all information och data ska vara relevant, transparent, konsekvent, korrekt och fullständig, samt ge en objektiv bild av koncernens verksamhet, men vi kan inte garantera att vi alltid kommer att ha fullständig efterlevnad. Mer information om Skanskas hållbarhetsarbete finns på: group.skanska.com/sustainability.

Detta är en kopia av originalversionen av Års- och hållbarhetsredovisningen 2023, vilken är upprättad på svenska i ett europeiskt enhetligt elektroniskt rapporteringsformat (Esef).

Skanska AB, organisationsnummer 556000-4615.

Omslag: George Washington Bridge, New York och New Jersey, USA

Förvaltningsberättelsen omfattar följande sidor:
16, 48, 61, 63–93, 99–112, 130–133 (not 4 Rörelsesegment), 207 (not 67 Vinstdisposition)

Skanskas lagstadgade hållbarhetsrapport ingår i förvaltningsberättelsen och omfattar följande sidor:
16, 48, 61, 63–78, 99–105, 130–133 (not 4 Rörelsesegment)

2024061006815

Våra projekt bidrar till hur människor lever, arbetar och samverkar. Sidorna "I fokus" ger en inblick i några av våra mest spännande projekt som vi arbetat med under året.

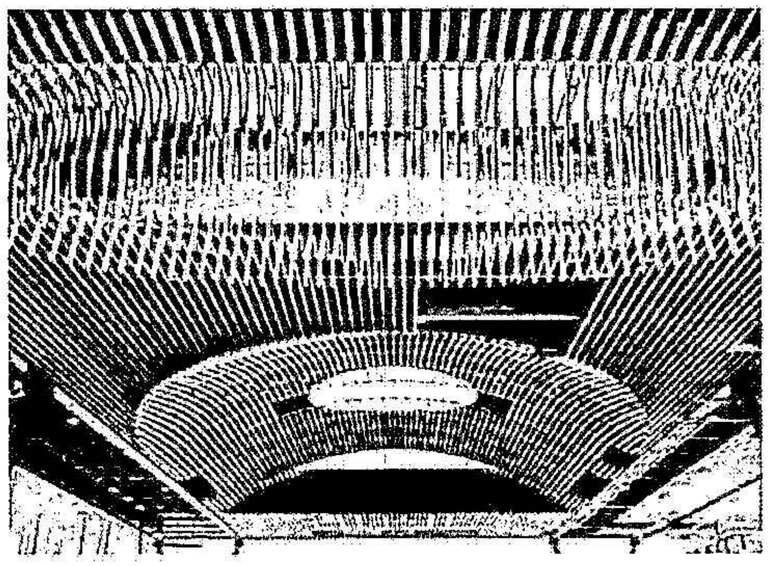

Portland International Airport, Oregon, USA
Ett underverk i massivt trä.
Sidan 21

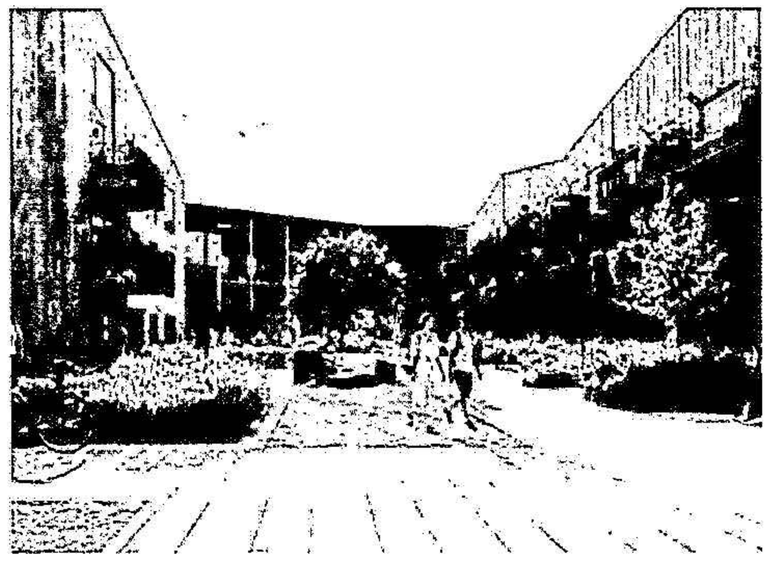

Powerhouse Lade, Trondheim, Norge
Omvandlar bostäder till Powerhouses.
Sidan 31

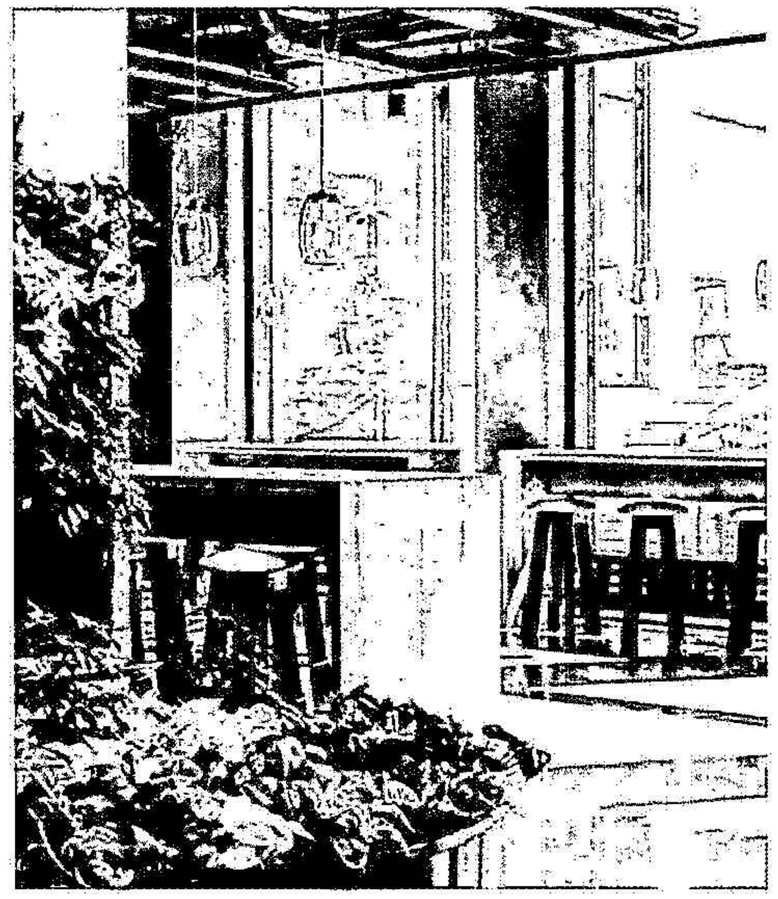

Hyllie Terrass, Malmö
Gemensam ansats för att minska klimatpåverkan.
Sidan 39

Norton Folgate, London, Storbritannien
Förnya för att bevara en del av Londons rika historia.
Sidan 45

IIJA, USA
Stora investeringar i amerikansk infrastruktur.
Sidan 13

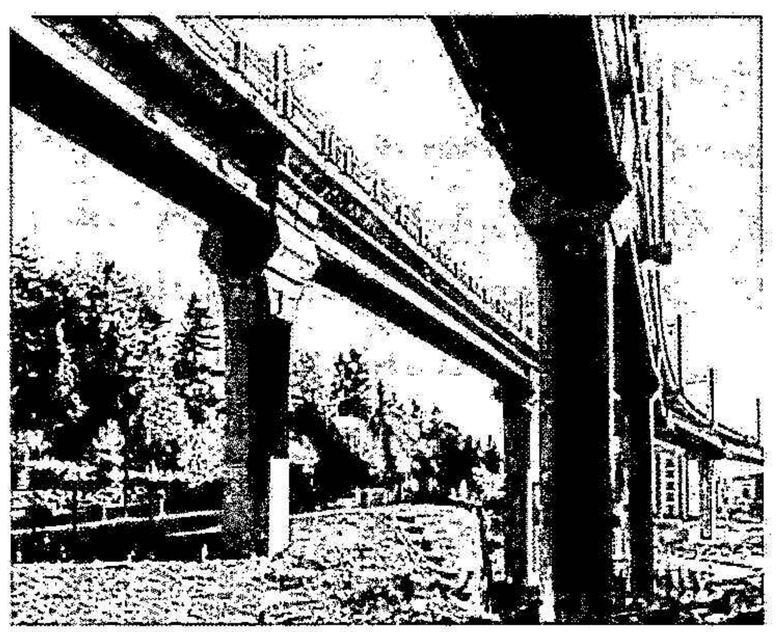

Lynnwood Link Extension, Seattle, USA
En smidigare resa för pendlare – och fisk.
Sidan 27

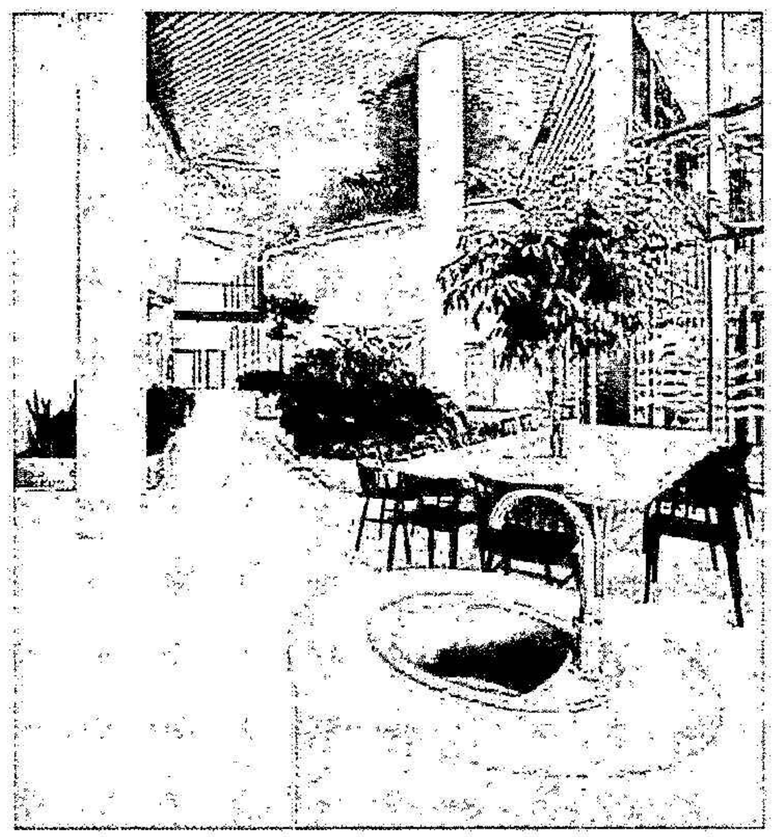

H2Offices, Budapest, Ungern
Mötesplats – inte bara kontor.
Sidan 35

Intervju med Therese Tegner, EVP Human Resources
Människor vill påverka.
Sidan 17

Merkuria, Prag, Tjeckien
Den komplexa vägen till cirkularitet.
Sidan 53

CLIMB
Förstå vår påverkan på den biologiska mångfalden.
Sidan 57

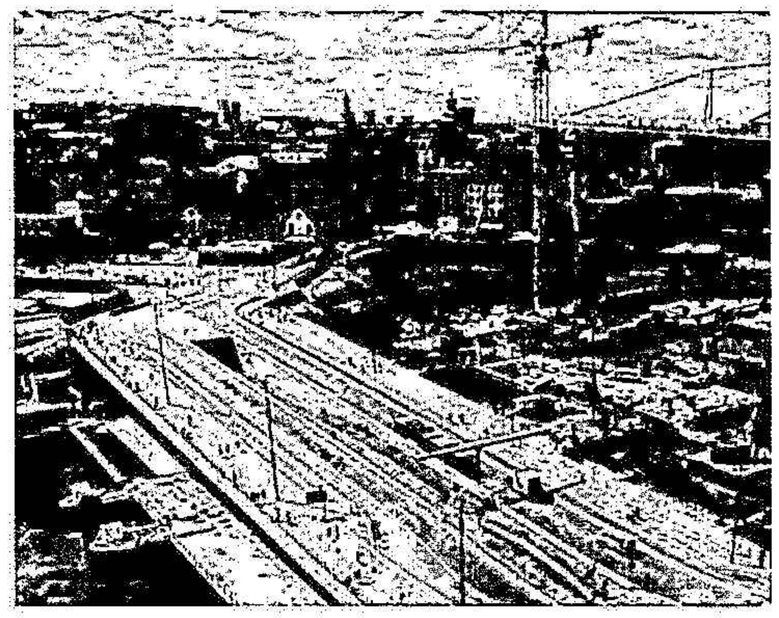

Slussen, Stockholm
Ett 400 år gammalt landmärke, renoverat för en ny tid.
Sidan 59

Vi bygger ett bättre samhälle

Vi är ett av världens största projektutvecklings- och byggföretag, verksamma på utvalda hemmamarknader i Norden, Europa och USA.

Vår globala erfarenhet, lokala expertis och finansiella styrka ger oss möjlighet att hantera några av världens mest komplexa byggprojekt. Vår förmåga att förstå lokalsamhällets behov gör oss till en pålitlig partner för stora bostadsprojekt och kommersiella projekt som kräver vår närvaro i hela värdekedjan, från projektutveckling och byggnation till fastighetsförvaltning.

Med fokus på att stärka vårt ledarskap inom hållbara lösningar i kombination med våra kunskaper och framtidsinsikter bygger vi ett bättre och mer resilient samhälle. Därigenom skapar vi långsiktigt värde för våra kunder och aktieägare.

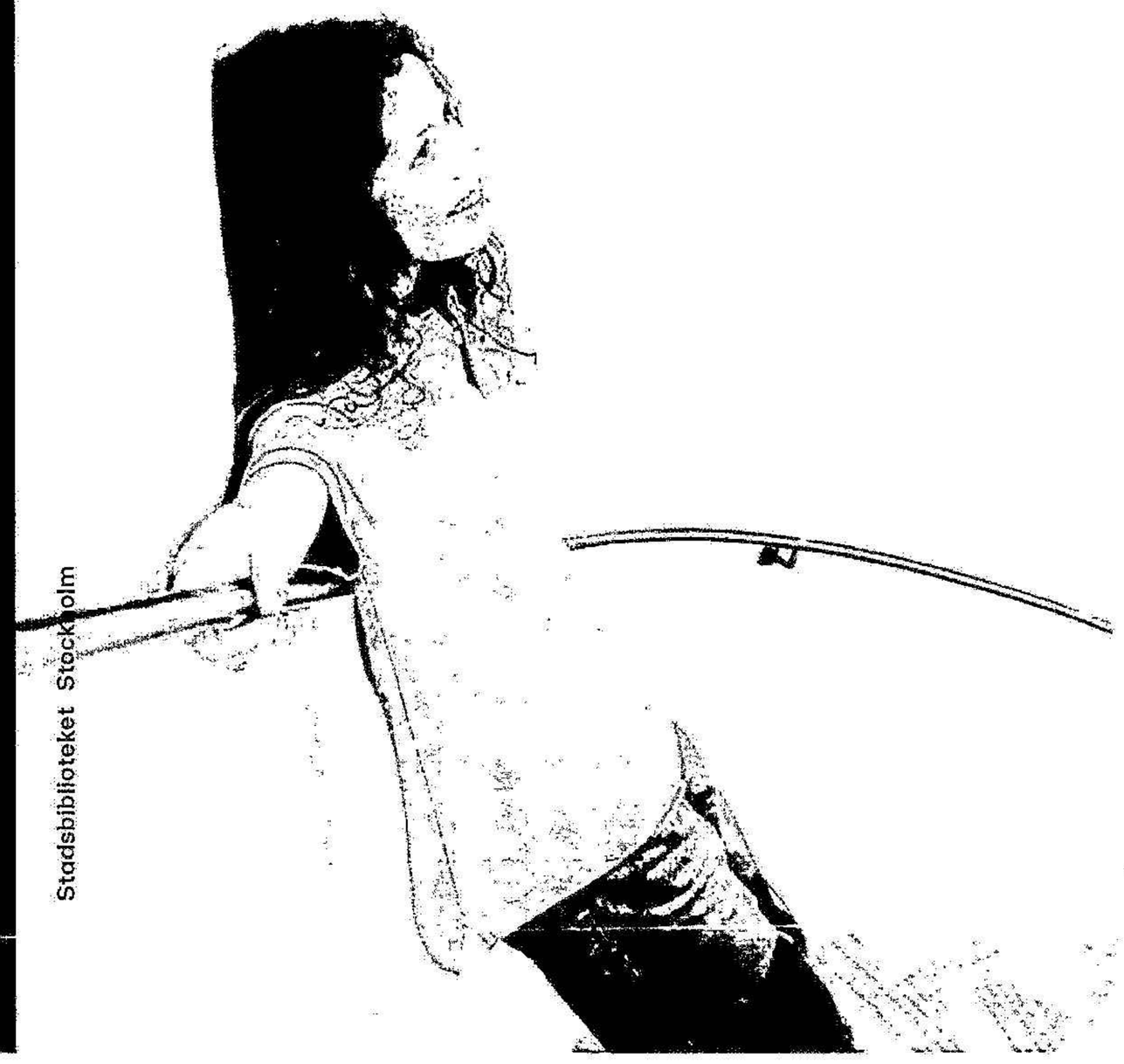

Stadsbiblioteket Stockholm

20240610068l6

Global erfarenhet, lokal expertis

Tillsammans med våra kunder och partners och expertisen hos våra 27 000 medarbetare skapar vi hållbara och innovativa lösningar även för kommande generationer.

Andel av intäkter per marknad baserad på ett 3-årsgenomsnitt.

Intäkter, 2021–2023 genomsnitt

Rörelseresultat, 2021–2023 genomsnitt

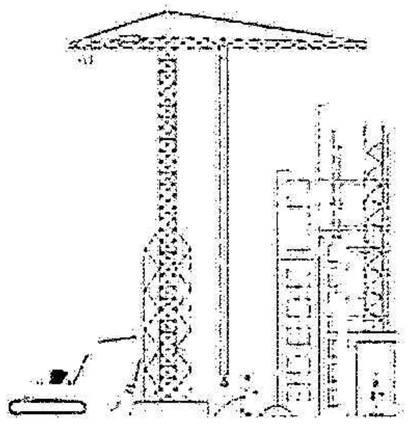

Byggverksamhet

Bygga hållbara byggnader och infrastruktur.

→ Sidan 24

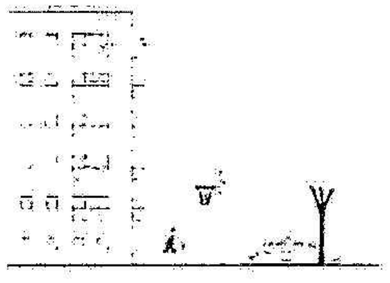

Bostadsutveckling

Utveckla och bygga attraktiva och energieffektiva bostäder.

→ Sidan 28

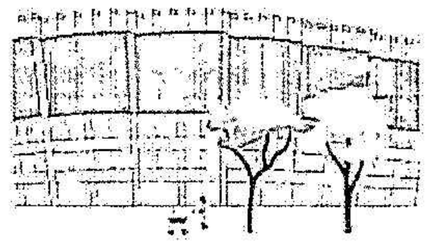

Kommersiell fastighetsutveckling

Skapa hållbara och mer energi-effektiva platser där människor kan samverka.

→ Sidan 32

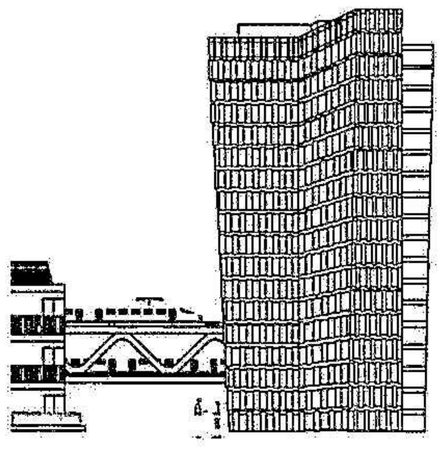

Förvaltnings-fastigheter

Aktivt förvalta ett högkvalitativt fastighetsbestånd i Sverige.

→ Sidan 36

2023 i korthet

Byggverksamhet
- Stabilt resultat i byggverksamheten med en robust orderingång och en rörelsemarginal i linje med vårt långsiktiga mål.

Fastighetsverksamheter
- Resultatet i våra fastighetsverksamheter (Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter) påverkades väsentligt av lägre försäljningsvolymer, nedskrivningar av tillgångar och förändringar i verkligt marknadsvärde till följd av svagare fastighetsmarknader.

Stabil finansiell ställning
- Vi har bibehållit en stabil finansiell ställning.
- Styrelsen föreslår en utdelning om totalt 5,50 kronor per aktie.

Hållbarhetsutveckling
- 60 procent minskning av koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet (scope 1 och 2) sedan basåret 2015.

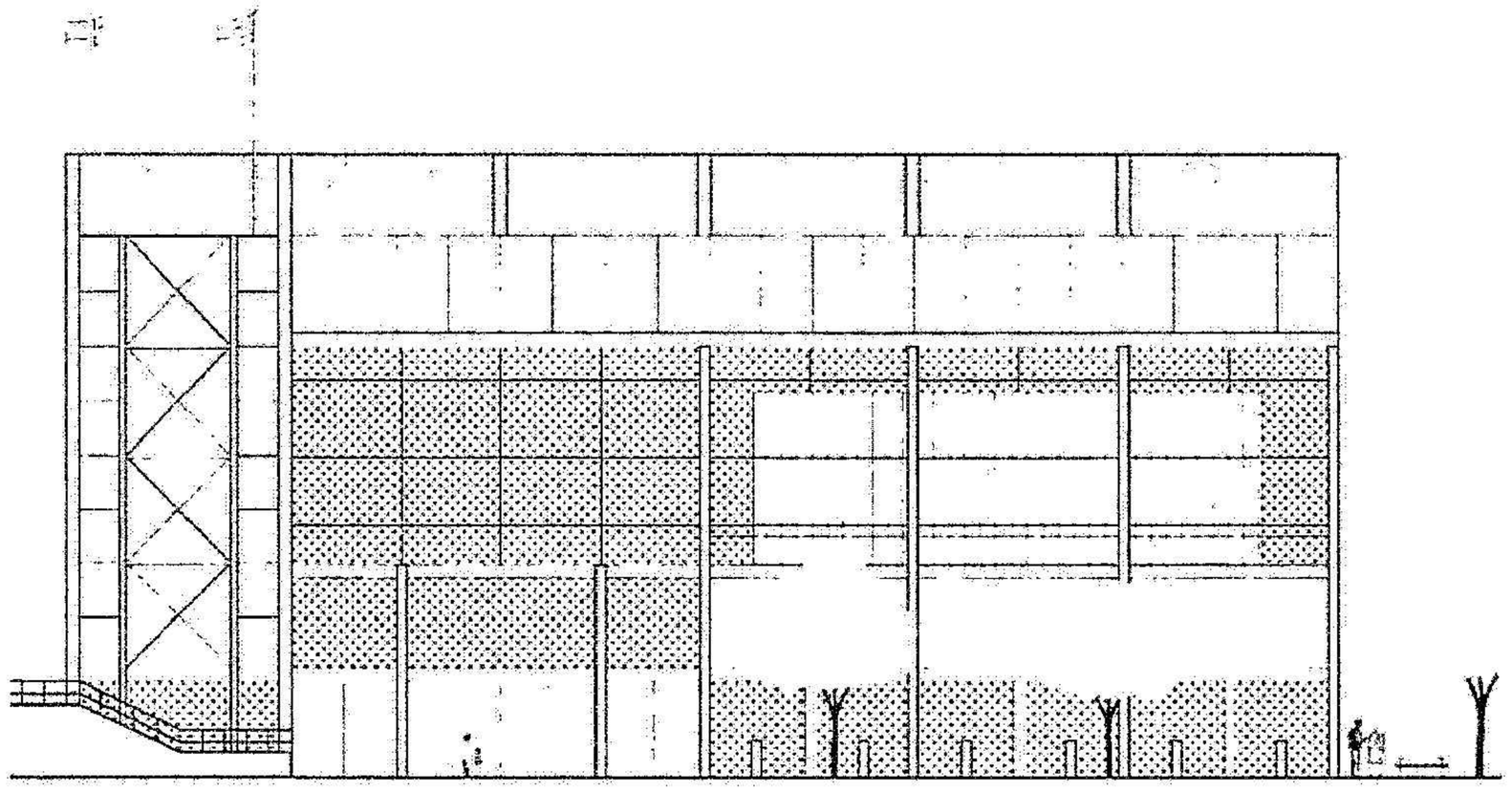

Nyckeltal (Mkr, där ej annat anges)	2023	2022
Intäkter	157 052	161 602
Rörelseresultat	3 231	9 297
Periodens resultat	3 272	7 702
Resultat per aktie, kronor	7,89	18,62
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet	1 148	-2 263
Justerad räntebärande nettofordran (+)/nettoskuld (-)	10 363	12 130
Rörelsemarginal, Byggverksamheten, %	3,5	3,7
Avkastning på sysselsatt kapital, Projektutveckling, %	-3,7	11,8
Avkastning på sysselsatt kapital, Förvaltningsfastigheter, %	-1,6	13,6
Avkastning på eget kapital, %	5,8	20,0
Orderingång, Mdr kr	165,8	162,7
Orderstock, Mdr kr	229,6	229,8
Medelantal anställda	27 256	28 380

Intäkter 2023, Mkr
157 052

Medelantal anställda
27 256

Minskning av koldioxidutsläpp[1], %
-60

1) Minskning av koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet (scope 1 och 2) sedan 2015.

20240610068l7

Händelser under året

Global ledare

Utnämnd av Forbes Magazine till en av världens bästa arbetsgivare, baserat på medarbetar-undersökningar.

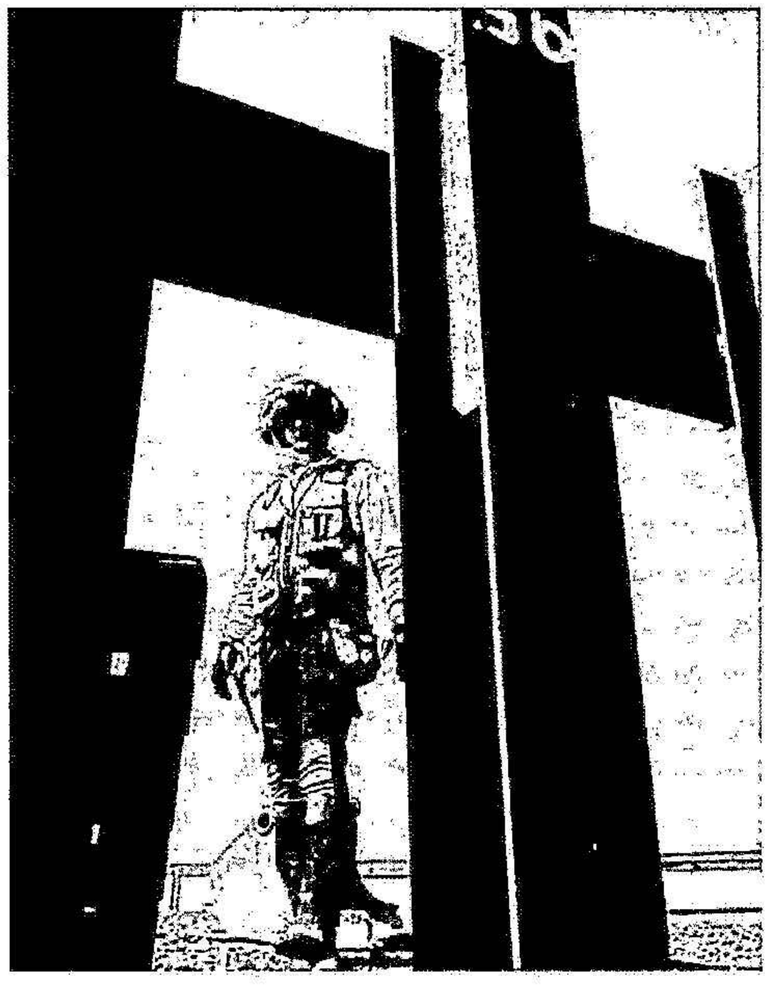

4,6 Mdr kr

Vi emitterade nya gröna obligationer för att finansiera utvecklingen av hållbara kommersiella fastighetsprojekt.

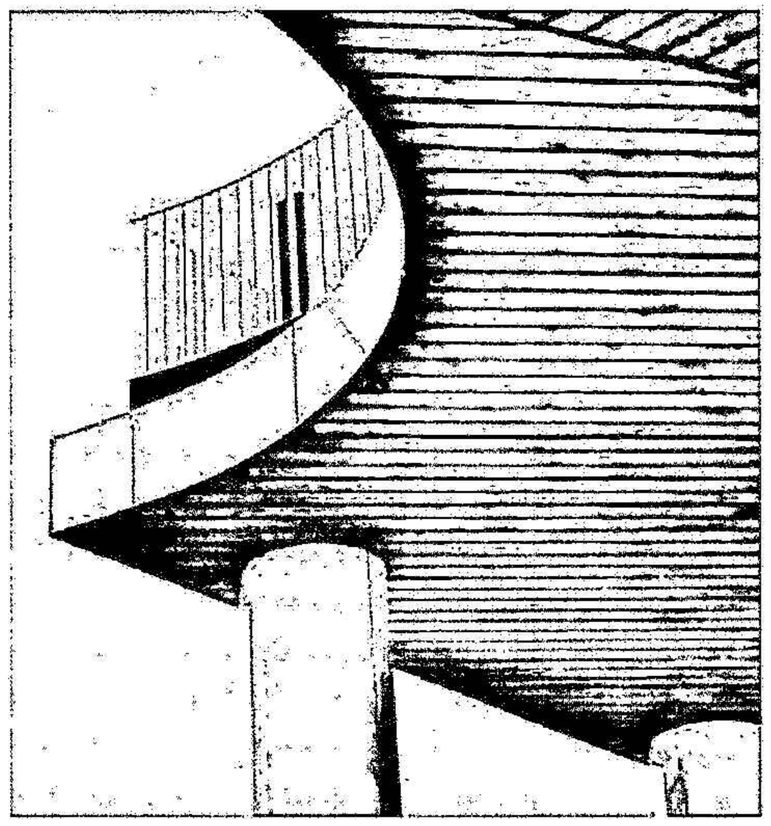

Försäljning av H2Offices

Försäljning av första fasen av H2Offices i Budapest, Ungern, för 1,2 miljarder kronor. Under 2023 avyttrades sju fastigheter inom Kommersiell fastighetsutveckling.

Klimatledarskap

Vi utnämndes för andra året i rad till "Climate Leader in Europe" i Financial Times prestigefyllda rankning.

230 Mdr kr

Orderstocken är fortsatt hög till följd av en stark orderingång under 2023, särskilt i Norge och USA med flera nya stora anläggningsprojekt.

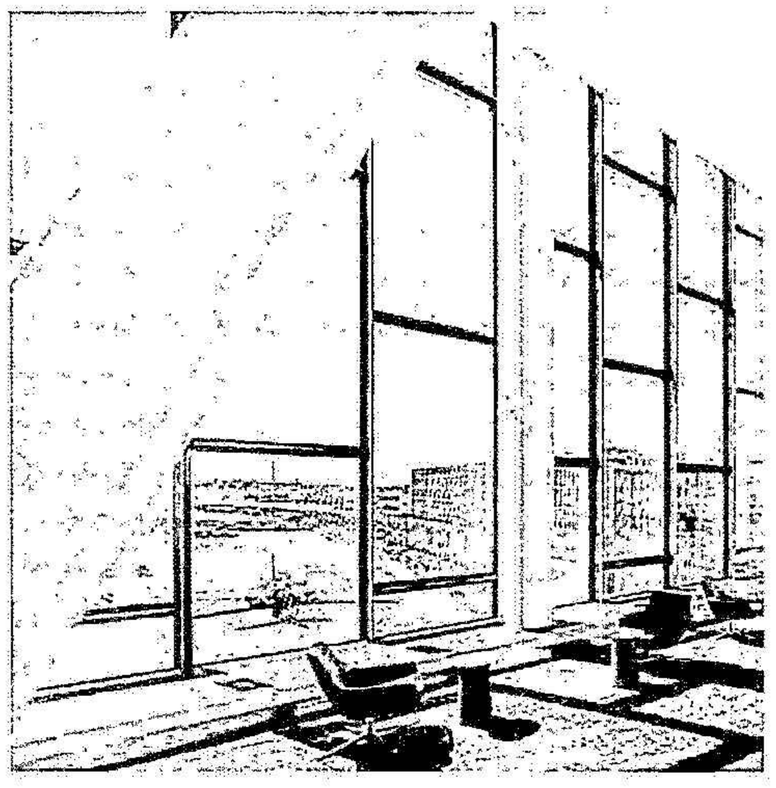

Avyttrat innehav i LaGuardia

Vi avyttrade vårt innehav (32 procent) i LaGuardia Terminal B i New York, USA, för 115 MUSD, omkring 1,2 miljarder kronor. Köparna är befintliga partners MI LaGuardia CTB, LLC och Vantage Airport Group (New York) LLC.

Portföljen i Förvaltnings-fastigheter växer

Kontorsbyggnaderna Sthlm04 i Stockholm och Hyllie Terrass i Malmö förvärvades av verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter under 2023.

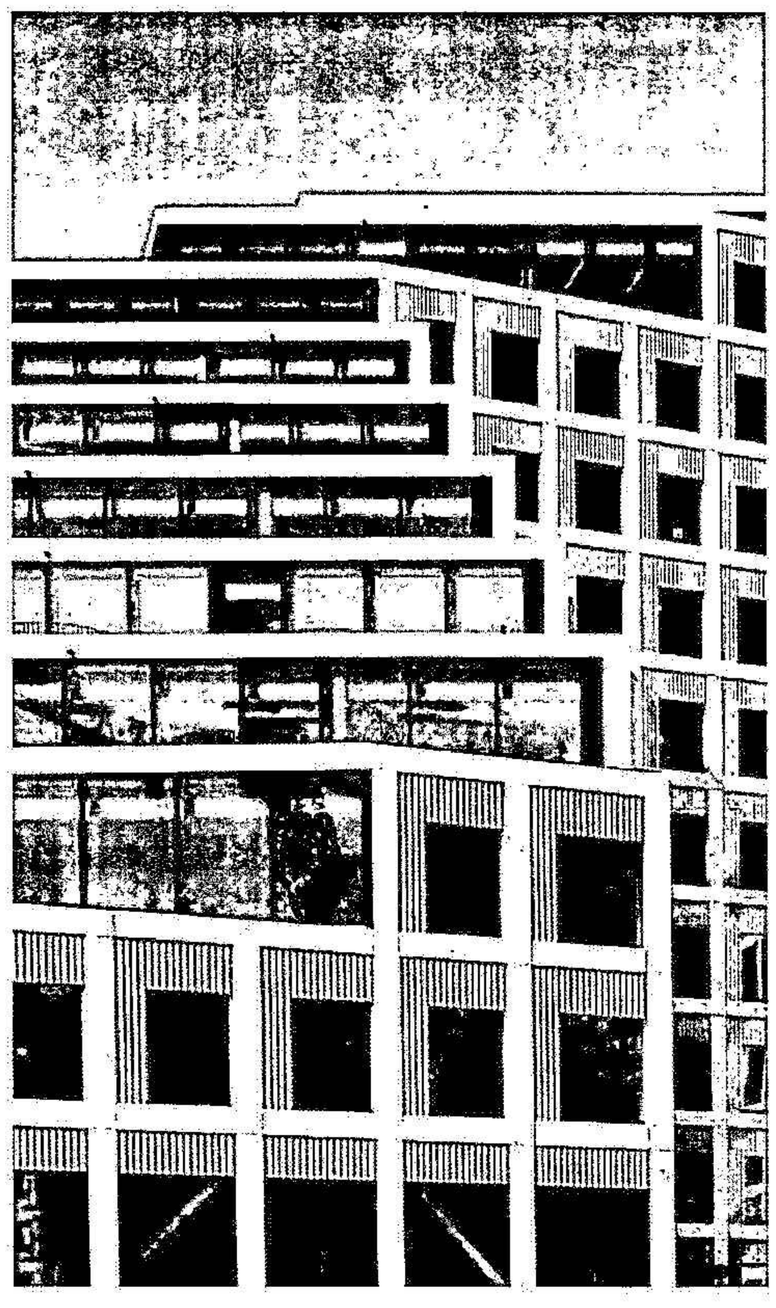

Stark aktör i hela värdekedjan

För Skanska präglades 2023 av en stark leverans från vår verksamhetsgren Byggverksamhet och påverkan från svaga fastighetsmarknader på våra verksamhetsgrenar inom Projektutveckling. Vi bibehåller vår finansiella styrka. Jag är övertygad om att vårt fokus på hållbarhet och digitalisering kommer att fortsätta att särskilja oss och skapa värde för våra aktieägare, kunder och affärspartners.

Ännu ett starkt år för Byggverksamheten
Vi har visat prov på vår målmedvetenhet att skapa ett starkt och robust resultat inom Byggverksamheten med ännu ett år av stabila marginaler och bra orderingång. En balanserad portfölj av projekt med exponering mot olika marknader, segment och sektorer bidrar till en stabilitet för vår byggverksamhet. Under det gångna året har vi upplevt försvagade marknader i Europa, medan den amerikanska marknaden har varit stark. Segmentet för anläggningsbyggande är starkare än för husbyggande på de flesta marknaderna, vilket har återspeglats i orderingången. Vi förväntar oss att några av dessa trender fortsätter under 2024. Vi förblir selektiva och fokuserar på att välja projekt som passar vår erfarenhet och kompetens, samt prioriterar ett starkt genomförande så att vi överträffar kundernas förväntningar.

Svaga fastighetsmarknader
Inom Projektutveckling har de kraftiga räntehöjningarna lett till en låg försäljningsaktivitet som gör det svårare att bedöma marknadsvärden på såväl bostäder som kommersiella fastigheter. Medan vi pausar vår tillväxtstrategi för dessa verksamheter fortsätter vi att fokusera på försäljnings- och uthyrningsaktiviteter för att säkerställa att vi har ett attraktivt erbjudande till marknaden när aktiviteten ökar igen. Det finns en långsiktig efterfrågan på kvalitativa, flexibla och energieffektiva fastigheter både i bostadssegmentet och för kommersiella fastigheter.

Inom Förvaltningsfastigheter, vår nyaste verksamhetsgren, håller vi på att bygga upp en portfölj av de mest attraktiva kontorsfastigheterna i Sveriges största städer. Vi har fortsatt att expandera portföljen och i slutet av 2023 ägde vi fem högkvalitativa kontorsfastigheter i Stockholm och Malmö.

20240610068 18

"Vi bibehåller vår finansiella styrka."

Året i korthet
Koncernens rörelseresultat uppgick till 3,2 (9,3) miljarder kronor. Inom Byggverksamheten var rörelsemarginalen i nivå med det långsiktiga målet om 3,5 (3,7) procent. Avkastningen på sysselsatt kapital inom Projektutveckling och Förvaltningsfastigheter var båda negativa, -3,7 (8,1) procent och -1,6 (13,6) procent, vilket förklaras av en svag fastighetsmarknad. Avkastning på eget kapital uppgick till 5,8 (15,3) procent, vilket understiger vårt mål om minst 18 procent. Vid slutet av året var vår finansiella ställning stabil och justerad nettoskuld uppgick till 10,4 (12,1) miljarder kronor, jämfört med vår limit för justerad nettoskuld om -10 miljarder kronor. Styrelsen föreslår en utdelning om totalt 5,50 (7,50) kronor per aktie.

Hållbarhet och digitalisering
Vi fortsatte att göra framsteg mot våra hållbarhetsmål under 2023. Koldioxidutsläppen i vår egen verksamhet, scope 1 och 2, minskade: i slutet av året var de 60 procent lägre än vårt basår 2015. Årets framsteg förklaras främst av ökade inköp av förnybar energi samt ökad användning av biobränslen. Förbättrad effektivitet, ökad elektrifiering och ett ökat användande av biobränsle samt kunskapsöverföring kommer att vara viktiga för våra fortsatta framsteg. Utsläppen i värdekedjan för Projektutveckling, scope 3, minskade väsentligt under 2023. Förändringen beror dock i hög grad på en låg transaktionsaktivitet inom dessa verksamhetsgrenar.

Som ett ansvarsfullt företag följer vårt arbete FN:s globala mål för hållbar utveckling och vi följer även de universella hållbarhetsprinciperna som definieras i FN:s Global Compact. Vår bransch är förknippad med olyckor och bestående hälsoproblem, säkerhet har därför högsta prioritet. Vi tillämpar branschledande säkerhetsstandarder och lösningar, främjar en inkluderande kultur och fokuserar på systematiskt riktade åtgärder med betydande effekt. Vi kan inte luta oss tillbaka i detta arbete, men jag gläds ändå åt att antal olyckor med frånvaro (LTAR) i koncernen för 2023 minskade till 2,6 (2,9) och att vi inte hade några dödsolyckor på våra byggarbetsplatser. Vi fortsätter att arbeta hårt för att säkerställa säkra och sunda arbetsplatser för alla medarbetare och underentreprenörer.

Under 2023 vidareutvecklade vi vår klimatomställningsplan med fokus på anpassning till och begränsning av klimatförändringar samt identifierade affärsmöjligheter inom dessa områden. Nyckelområden är material och energi med lägre koldioxidutsläpp, cirkulära lösningar och användning av smarta verktyg för att förbättra resurs- och energieffektiviteten inom både bygg- och driftsfaserna. Vi förväntar oss att efterfrågan på hållbara och klimatanpassade lösningar och produkter för den byggda miljön kommer att fortsätta öka. Vi ser också möjligheter att stärka vår digitala omställning. Teknologier och verktyg som drönare, robotar och bild- och videoigenkänning testas redan i projekt och har potential att användas i fler av våra affärsenheter. Framöver har generativ AI och maskininlärning potential att tillgängliggöra stora mängder data för att förbättra beslutsfattandet och öka effektiviteten.

Unikt erbjudande
Skanska har ett unikt erbjudande på marknaden. Vi är en stark aktör i hela värdekedjan med möjligheter att dela kunskap, förbättra och förnya. Vi har en organisation med mycket kompetenta och engagerade medarbetare. Vår finansiella styrka gör oss till en pålitlig affärspartner och innebär att vi äger våra egna beslut i alla marknadsfaser.

Jag vill tacka våra aktieägare, kunder, affärspartners och medarbetare för att ni har möjliggjort våra framsteg under det gångna året, och jag ser fram emot att fortsätta samarbeta med er alla. En tydlig kommersiell inriktning, finansiell styrka samt engagerade och kompetenta medarbetare gör att vi kan leverera på vår strategi nu och i framtiden.

Anders Danielsson
VD och Koncernchef

Resultat per aktie

7,89 kr

Rörelsemarginal – Byggverksamhet

3,5%

Avkastning på sysselsatt kapital – Projektutveckling

-3,7%

Avkastning på sysselsatt kapital – Förvaltningsfastigheter

-1,6%

THE GLOBAL COMPACT
WE SUPPORT

Skanskas mål och utfall

Våra mål återspeglar vår ambition att bibehålla vår branschledande position – operativt, ekonomiskt och hållbarhetsmässigt.

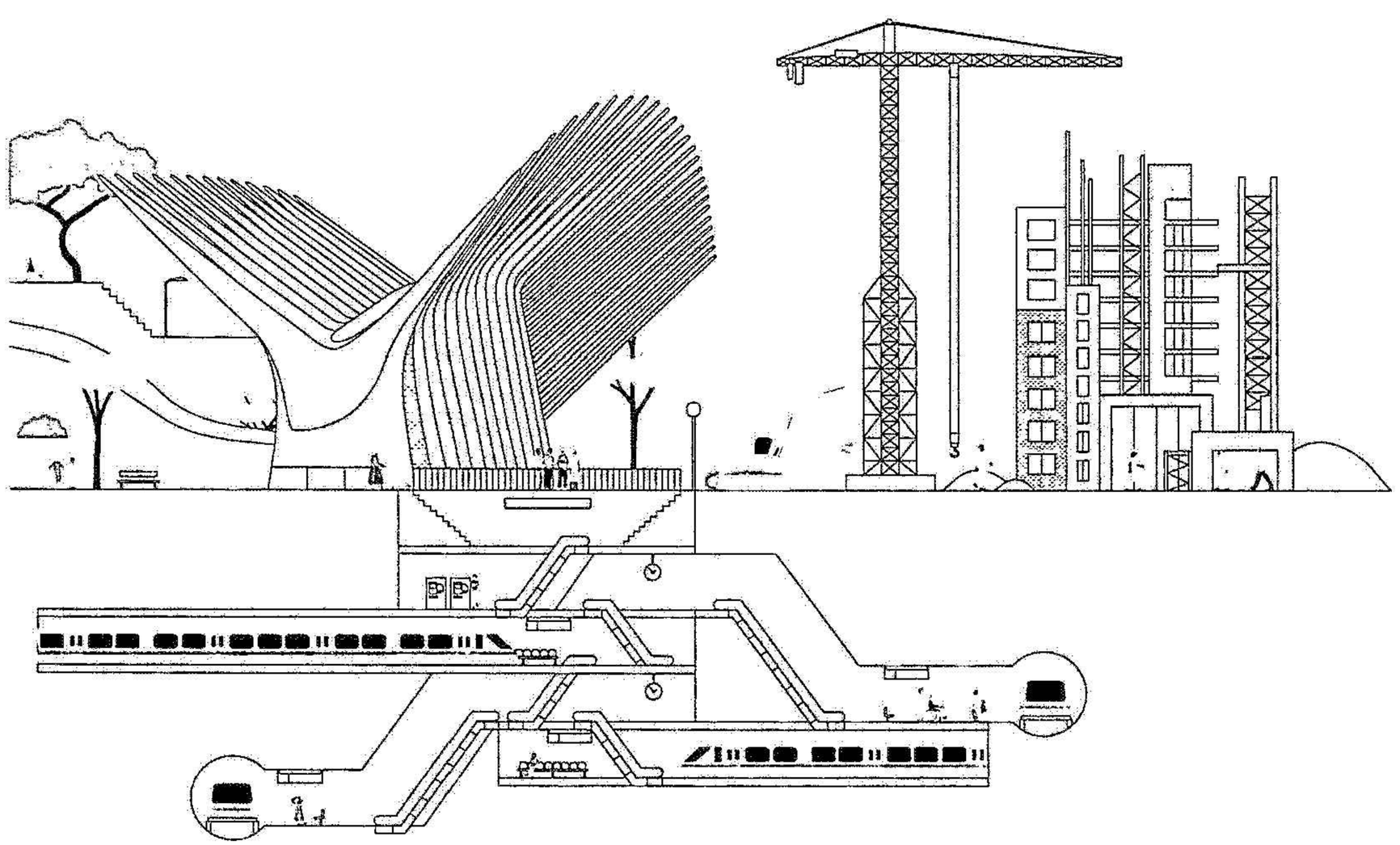

Rörelsemarginal – Byggverksamhet

Mål

≥3,5%

Utfall 2023

3,5%

Lönsamheten i Byggverksamheten var stark, med ett stabilt resultat i Norden och ett starkt resultat från våra amerikanska verksamheter. Rörelsemarginalen för 2023 var i linje med vårt långsiktiga mål. Orderingången var stark under året och orderstocken var fortsatt hög.

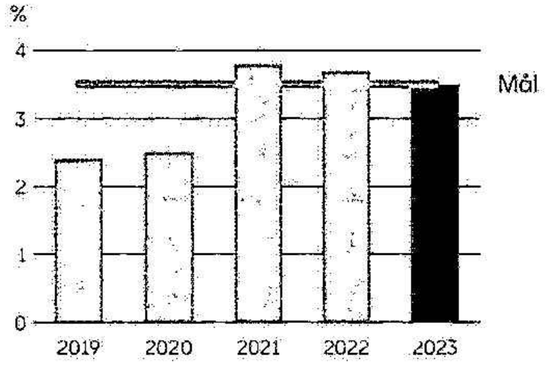

Avkastning på sysselsatt kapital[1] – Projektutveckling

Mål

≥10%

Utfall 2023

-4%

Resultatet inom Projektutveckling påverkades av svaga fastighetsmarknader, försäljningsvolymer som var lägre än normalt på de flesta marknader samt nedskrivningar. Sammantaget resulterade det i negativ avkastning på sysselsatt kapital.

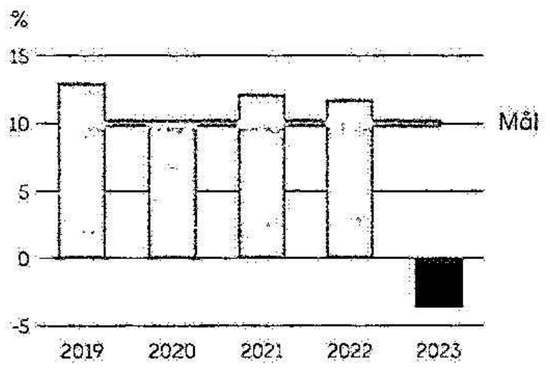

Avkastning på sysselsatt kapital[1] – Förvaltningsfastigheter

Mål

≥6%

Utfall 2023

-2%

Förvaltningsfastigheter lanserades 2022 med målet att bygga upp en portfölj av högkvalitativa kontorsfastigheter i Sverige. Resultatet för 2023 påverkades av minskade fastighetsvärden till följd av svaga fastighetsmarknader. Verksamhetsgrenen har under året förvärvat två kontorsfastigheter från vår verksamhetsgren Kommersiell fastighetsutveckling, och vid årets slut bestod portföljen av fem kontorsfastigheter med ett fastighetsvärde om totalt 5,1 miljarder kronor.

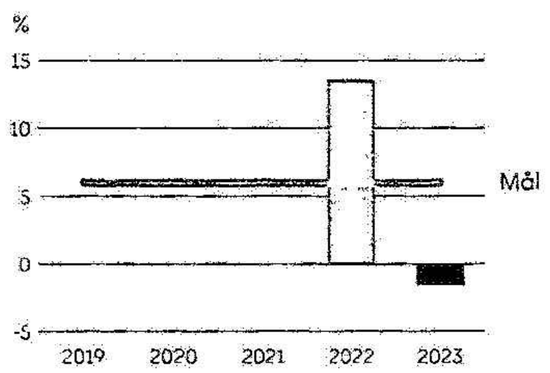

1) Enligt segmentsredovisning.

2024061006819

Justerad nettoskuld(-)/nettofordran(+)[1)]

Limit

-10 Mdr kr

Utfall 2023

+10 Mdr kr

Vi bibehåller en stabil finansiell ställning och justerad nettofordran uppgick till 10 miljarder kronor vid utgången av 2023, att jämföra med vår limit på justerad nettoskuld om -10 miljarder kronor.

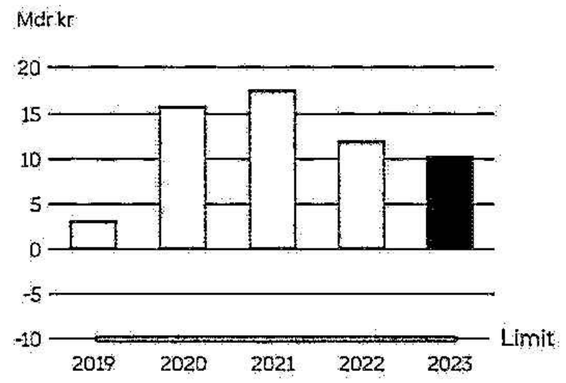

Avkastning på eget kapital[2)]

Mål

≥18%

Utfall 2023

6%

Svaga fastighetsmarknader ledde till en avkastning på eget kapital för 2023 som understiger vårt långsiktiga mål.

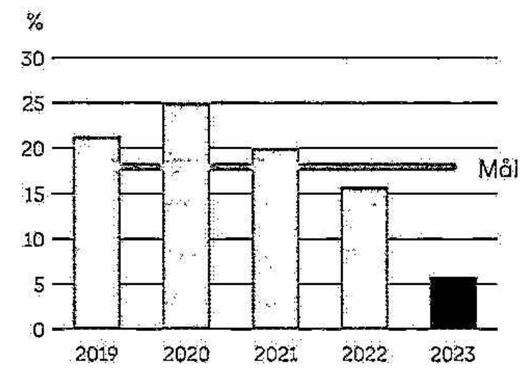

Utdelningspolicy

Utfall 2023

40–70% 70%

Styrelsen föreslår en utdelning om 5,50 kronor (7,50) per aktie, vilket motsvarar en utdelningsandel om 70 procent.

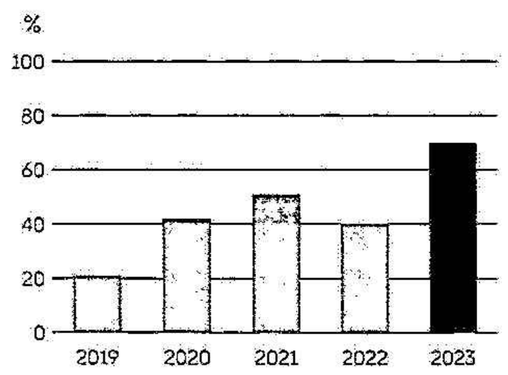

Klimatmål – Skanskas egna utsläpp

Mål 2030

-70%

Utfall 2023

-60%

Mål 2045

Netto noll

Sedan 2015 har vi minskat koldioxidutsläppen från vår egen verksamhet (scope 1 och 2) med 60 procent och förbättrat koldioxidintensiteten till 1,03 från 2,60.

>Läs mer på sidan 49.

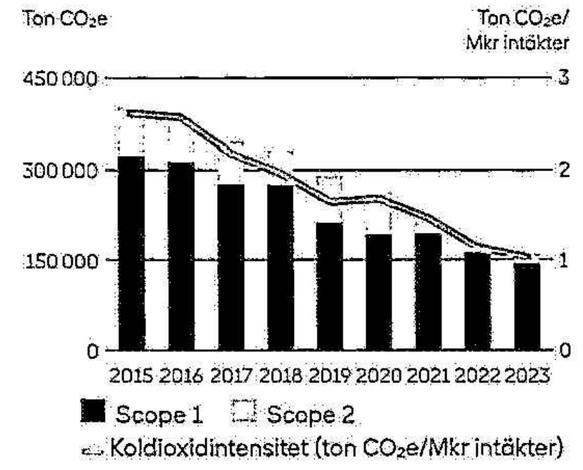

Klimatmål – Utsläpp i Skanskas värdekedja[3)]

Mål 2030

-50%

Utfall 2023

-48%

Mål 2045

Netto noll

Jämfört med 2020 har utsläppen minskat i värdekedjan med 48 procent. Färre startade och sålda projekt inom vår Projektutvecklingsverksamhet förklarar den kraftiga minskningen under 2023. Utfallet för en specifik period kommer att påverkas av aktivitetsnivån inom Projektutveckling.

>Läs mer på sidan 49.

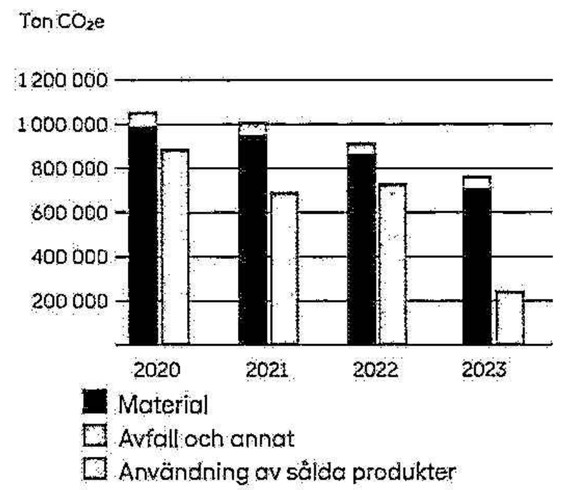

1) Räntebärande nettofordran/nettoskuld exklusive likvida medel med restriktioner, leasingskulder och räntebärande pensionsskuldnetto.
2) Enligt segmentsredovisning.
3) Se definition och begränsning på sidorna 67 och 78.

Globala trender

I mer än ett sekel har vi levererat bättre bostäder, smarta kontor och kommersiella fastigheter och mer resilient infrastruktur. Megatrender som urbanisering och ökat fokus på klimatsmarta lösningar är drivkrafter i vår verksamhet. Digitalisering och smartare teknologi hjälper oss att bli effektivare och öka produktiviteten.

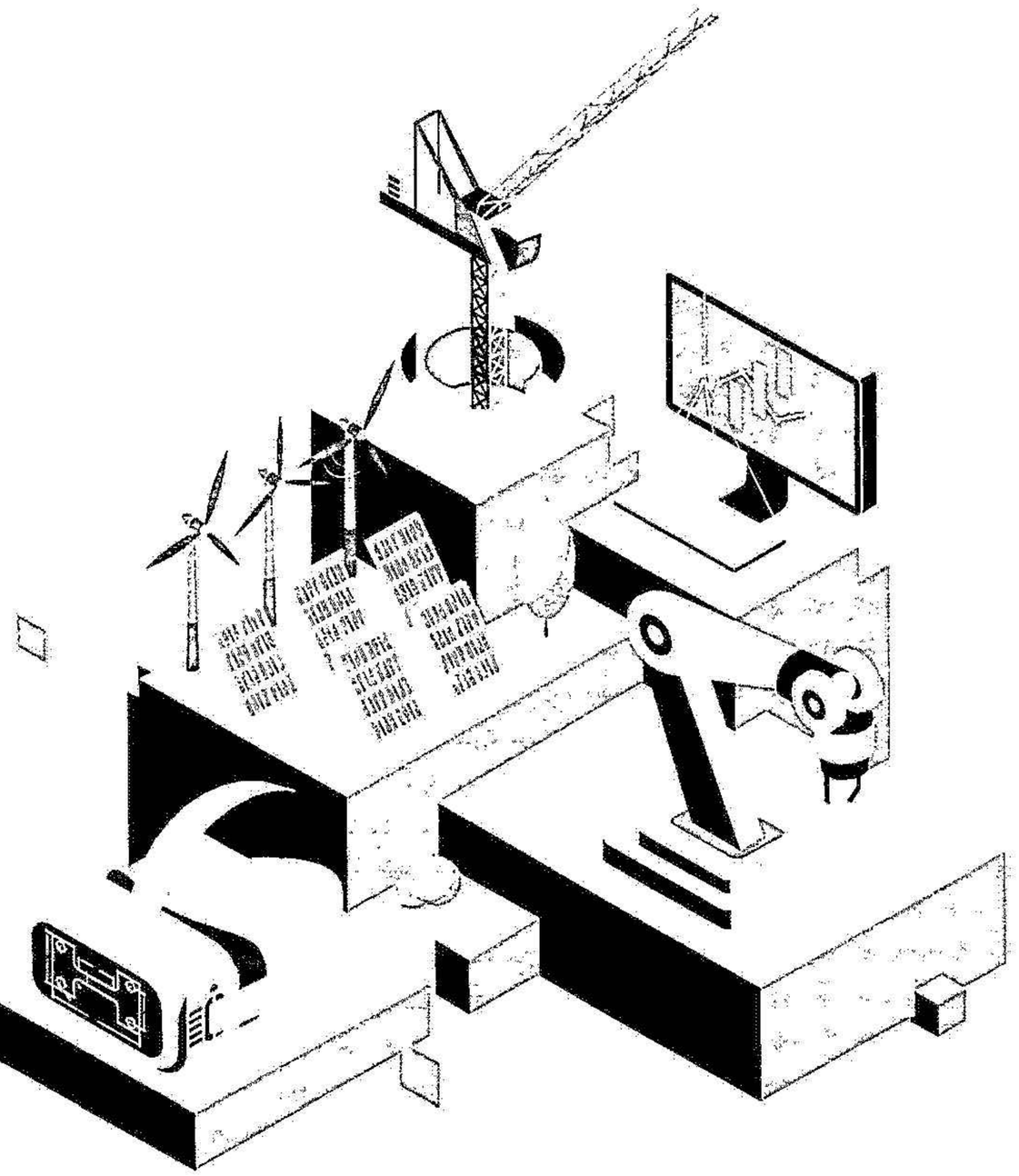

Urbanisering och omformning av städer
Urbaniseringen kräver fortsatta investeringar inom infrastruktur, sjukvård, bostäder, kontor och utbildning. Behovet av att renovera infrastruktur i USA och Europa kräver stimulans på båda marknaderna, vilket i sin tur stärker möjligheterna inom anläggningsbyggande.

Behovet av effektiva och flexibla transportmedel ökar. Det görs stora investeringar i kollektivtrafik, energi- och vattenförsörjning och annan infrastruktur samt social infrastruktur såsom universitet, skolor och sjukhus.

Vi spelar en viktig roll för att bygga resilienta stadssamhällen som är hållbara, hälsosamma och inkluderande. Vår diversifiering mellan olika segment och marknader innebär att vi kan bidra till städernas omformning. Det gäller allt från bostadsområden för gemenskap, flexibla kontor samt samhällsstruktur till komplexa, storskaliga infrastrukturprojekt.

Klimatförändringar och behovet av omställning
Den byggda miljön står för omkring 40 procent av energirelaterade koldioxidutsläpp, enligt Internationella energirådet (IEA). Klimatförändringarna kommer att fortsätta definiera vår bransch under de kommande årtiondena. Det finns ett starkt fokus i branschen på att minska koldioxidutsläppen.

Det blir även alltmer uppenbart att många byggnader och offentliga platser inte har utformats för den typ av klimatutmaningar vi står inför i dag, i form av extremväder, energi- och vattenbrist. Klimatförändringarna har påvisat behovet av att förbättra städernas klimatresiliens.

Lagstiftning i USA och Europa utformas allt oftare med fokus på detta, vilket i sin tur stimulerar omställning till en byggverksamhet med lägre utsläpp. Detta skapar affärsmöjligheter som hjälper oss att bidra till klimatanpassning och begränsa klimatförändringar. Flera av de grundläggande lösningar som krävs för att hantera klimatomställningen finns inom infrastruktur och byggnader.

För att motverka klimatförändringar behöver vi skala upp innovationer för en byggverksamhet med lägre koldioxidutsläpp och digitala lösningar. Genom strategiska partnerskap samarbetar vi för att dela kunskap och insikter och utveckla nya netto noll-lösningar för den byggda miljön. Vi ser ett ökat behov av lösningar för klimatanpassning för att skydda den byggda miljön mot klimatrelaterade fenomen.

Förbättra resultatet genom smartare teknologi
Smartare teknologi hjälper oss att ompröva hur vi arbetar, från processer, efterlevnad, säkerhet och kommunikation till redovisning och ekonomi. Inom upphandling och utformning av nya projekt öppnar exempelvis en smartare användning av digitala miljövarudeklarationer vägen för beräkning och rapportering av projektens klimatpåverkan. I slutänden skapar implementeringen av ny teknologi möjligheter att öka produktiviteten, förbättra kostnadseffektiviteten och minska koldioxidutsläppen.

I FOKUS IIJA, USA

Stora investeringar i amerikansk infrastruktur

En amerikansk lagstiftning som antogs med brett stöd 2021 har bidragit till en kraftig ökning av infrastruktur-investeringar i hela USA. Den så kallade Infrastructure Investment Jobs Act (IIJA) omfattar 1,2 biljoner USD (12,5 biljoner kronor) och är den största infrastruktursatsning som antagits i USA:s historia och motsvarar en ökning av finansieringen om cirka 38 procent jämfört med åren innan IIJA antogs.

I stora delar av USA finns åldrande infrastruktur som är i behov av reparationer, utbyten och uppgraderingar för att uppfylla de aktuella kraven. Dessa regioner är också tätbefolkade och kräver modern infrastruktur. Vi har en bra utgångspunkt för att stötta regeringen i dess plan att uppgradera landets nätverk av vägar, broar och järnvägar.

Lagen IIJA antogs vid en kritisk tidpunkt. Covid-19-pandemin bidrog till en osäkerhet kring frågan om infrastrukturfinansiering. Transport-, trafik- och transitmyndigheterna är beroende av intäkter från vägtullar och kollektivtrafikbiljetter samt federala och delstatliga bensinskatter för att täcka driftskostnader och kostnader för framtida projekt. Minskade passagerarsiffror, social distansering, personalbrist och andra operativa utmaningar har också minskat intäkterna. Lagstiftningen har säkrat finansiering till myndigheterna för att kunna planera långsiktigt genom garanterad finansiering, med kompletterande finansiering tillgänglig genom konkurrensutsatta förfaranden. Den har också skapat fler arbetstillfällen inom byggbranschen. Finansiering beviljas till motorvägar, broar, järnvägar, hamnar och sjöfart, flygplatser, vattenverk, bredband och andra projekt som ökar nationens konkurrenskraft och resiliens.

Vår geografiska utbredning och våra kärnkompetenser i kombination med en konsekvent, selektiv strategi för att lämna anbud ger oss förutsättningar att lyckas på den nuvarande marknaden. Den federala finansieringen är stabil på medellång sikt, och vi bygger vidare på starka relationer med våra kunder och partners vilket hjälper oss att ta hem och genomföra kontrakt.

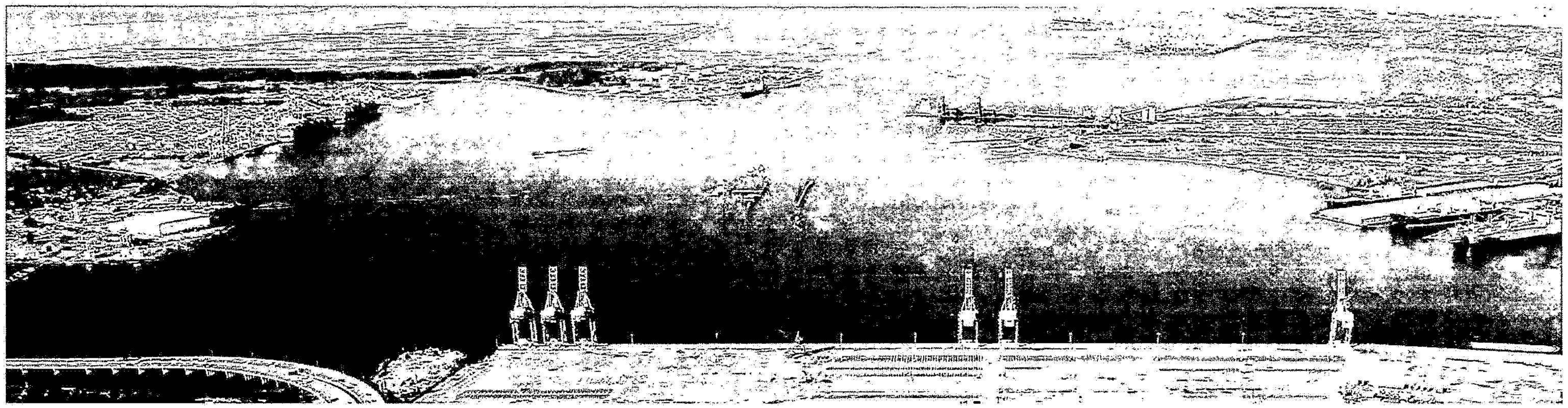

I-405, Brickyard to SR 527 Improvement Project, Seattle, Washington
Vår byggnation av dubbla tullbelagda körfält från söder om trafikplatsen I-405/SR 522 till trafikplatsen I-405/SR 527 i delstaten Washington ska öka kapaciteten, trafikflödet och förbindelser, vilket ska minska förseningar och köer.

En annan viktig del av projektet är tre nya stationer för bussverksamheten Stride Bus Rapid Transit, däribland två upphöjda stationer. Vid byggnationen av stationerna kommer ett upphöjt transportsystem att användas för att transportera material till byggarbetsplatsen, vilket eliminerar motsvarande drygt 1 750 lastbilsturer som annars skulle ha påverkat den allmänna trafiken. Målet är att projektet ska certifieras med Envision Platinum.

Portal North Bridge, Kearny och Secaucus, New Jersey
Vi river och ersätter en bro över Hackensack River mellan Kearny och Secaucus, som en del av ett joint venture med Traylor Brothers.

Den befintliga hundraåriga, tvåspåriga rörliga järnvägssvängbron är en konstant källa till störningar i järnvägstrafiken i Northeast Corridor, den mest trafikerade järnvägskorridoren i USA.

Hela projektet inkluderar ett 1 115 meter långt påfartsspann på västra sidan av floden, ett 775 meter långt påfartsspann på östra sidan av floden och ett 365 meter långt mittspann som korsar själva Hackensack River. Järnvägsbankar ska byggas på ömse sidor om floden som stöd för de nya järnvägsspåren samt uppförandet av en ny bro över Newark/Jersey City Turnpike.

JFK Airport Roadways Utilities och GTC, Queens, New York
Vi har utsetts av Port Authority of New York and New Jersey att utföra projektering och byggnation av flygplatsens vägnät och transportcenter på John F. Kennedy International Airport, som en del av ett joint venture med Halmar. Kontraktet är värt 14 miljarder kronor.

Projektet kommer att förbättra förbindelser och tillgängligheten till omgivande flygterminaler genom omlokalisering av vägnät, installation av intuitiv vägvisning och förbättrad trafikteknologi samt bevara stödmurar och broar.

Projektet omfattar även projektering och byggnation av ett modernt marktransportcenter med 1 950 platser för bilar i ett flera våningar högt parkeringsgarage, utrustat med laddningsstationer för elfordon och en träfasad.

Portsmouth Marine Terminal, Transithamn för havsbaserad vindkraft, Portsmouth Virginia
Vi bygger om nästan en fjärdedel av den 116 hektar stora terminalen Portsmouth Marine Terminal till en transithamn för produktion av havsbaserad vindkraft.

Terminalen består av 1 078 meter lastkaj och tre kajplatser. Delar av lastkajen rivs och byts ut. Befintliga betongpålar sågas av vid havsbotten och ersätts med nya betongpålar. Höglandsområdet ska röjas och hela den befintliga beläggningen ska tas bort och ersättas med geosyntetiskt nät för att förstärka mark och liknande underlag.

Vårt team ska installera en ny elanläggning för vindkraftverkens maskinhus och högmastbelysning samt förbättringar av dagvattensystem som stöd för den havsbaserade vindkraftsverksamheten.

Vår strategi

Vi har format samhällen världen över i mer än hundra år. Vår erfarenhet och expertis gör oss till en pålitlig partner. Koncernens strategi utgör grunden för hela vårt arbete och vägleder oss i att skapa långsiktigt värde för kunder, aktieägare och samhället i stort.

Vår strategi och vår verksamhet är fast förankrad i våra värderingar. För att driva vår verksamhet framåt fokuserar vi på fyra drivkrafter som omvandlar våra styrkor till långsiktiga, hållbara affärsmöjligheter som skapar tillväxt, framgång för kund och långsiktigt värde för aktieägarna.

Stärka våra konkurrensfördelar
Vi bygger på våra styrkor som företag: ser till att våra medarbetare når sin fulla potential, fördjupar våra kunskaper och framtidsinsikter för att ständigt förbättra våra prestationer. Våra styrkor stödjer varandra och driver kontinuerlig förbättring och affärsfördelar. Tillsammans bildar de en stabil grund för hållbart värdeskapande, framgång för kunden och värde för aktieägarna.

Stärka vårt erbjudande
Med kunden i fokus och genom att dra nytta av vår kunskap och expertis i nära samarbete med våra kunder förbättrar vi kontinuerligt våra produkter och vårt kommersiella erbjudande. För att skala upp innovationer fokuserar vi på att stärka vårt ledarskap för hållbara lösningar. Vi använder vår erfarenhet och våra insikter för att stärka vårt kunderbjudande. Detta inkluderar vår erfarenhet av datahantering och digitalisering för att öka produktiviteten och resurseffektiviteten.

Tydlig kommersiell inriktning för att skapa värde
Inom varje verksamhetsgren har vi en tydligt definierad kommersiell inriktning för att maximera värdeskapandet och anpassa våra produkter och tjänster till marknadens drivkrafter, bransch- och marknadstrender samt förutsättningar och konkurrens på lokala marknader. Detta hjälper oss att generera resultat och skapa långsiktigt värde. Läs mer om respektive verksamhetsgrens kommersiella inriktning på sidorna 24–38.

Hantera risker och möjligheter
För att förverkliga vår strategi är det avgörande att vi hanterar hänförbarliga risker. Proaktiv och strukturerad riskhantering på alla nivåer ger oss en ökad resiliens mot risker och en större förmåga att tillvarata möjligheter. Det övergripande syftet med vår riskhantering är att se till att risker hanteras systematiskt och effektivt, och att vi gör rätt prioriteringar för att uppnå våra mål och ambitioner. Läs mer om vår riskhantering på sidorna 99–105.

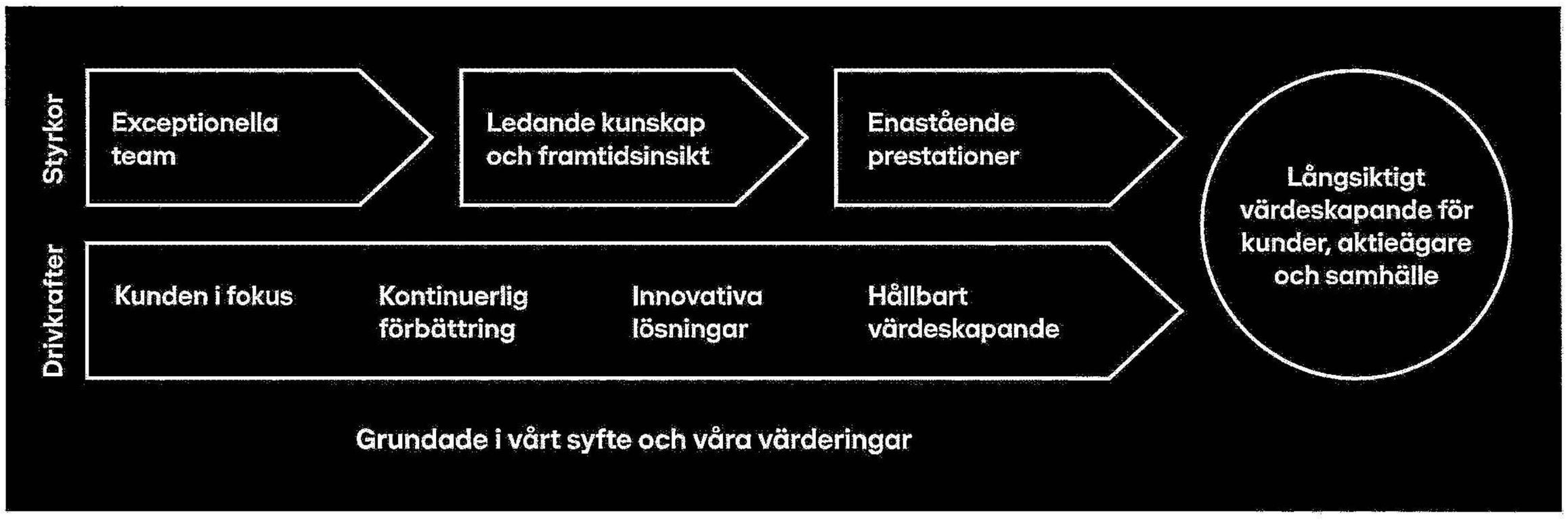

Skanskas affärsmodell

Vår affärsmodell bygger på att vi på bästa sätt tar tillvara de finansiella och operationella synergier som skapas i ett stort internationellt bolag som verkar i hela värdekedjan. Synergierna hjälper oss att förverkliga vår strategi, driva vår verksamhet framåt för att generera värde till våra kunder och aktieägare över tid.

Vi tillhandahåller kunskap och expertis i hela värdekedjan, något som skiljer oss från många av konkurrenterna. Våra fyra verksamhetsgrenar omfattar fastighetsutveckling (både Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling), byggverksamhet inom både husbyggande- och anläggningssegmenten samt långsiktig fastighetsförvaltning inom Förvaltningsfastigheter. En diversifierad verksamhet i olika sektorer, segment och marknader ger koncernen stabilitet.

Global räckvidd och lokalkännedom
Kompetens- och kunskapsöverföring mellan våra verksamhetsgrenar, i kombination med global räckvidd och lokalkännedom, stärker våra konkurrensfördelar.

Stark finansiell ställning ger flexibilitet
En annan styrka som särskiljer oss i branschen är vår finansiella ställning. Byggverksamheten omfattar flera tusen projekt, som tillsammans genererar stabila intäkter och ett positivt kassaflöde som kan investeras i verksamhetsgrenarna Fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter. Genom att expandera Förvaltningsfastigheter får koncernen ännu en verksamhetsgren som genererar ett stabilt kassaflöde. Vår finansiella styrka och den stabilitet den ger gör oss till en pålitlig affärspartner och säkerställer att vi äger våra beslut i alla marknadens faser.

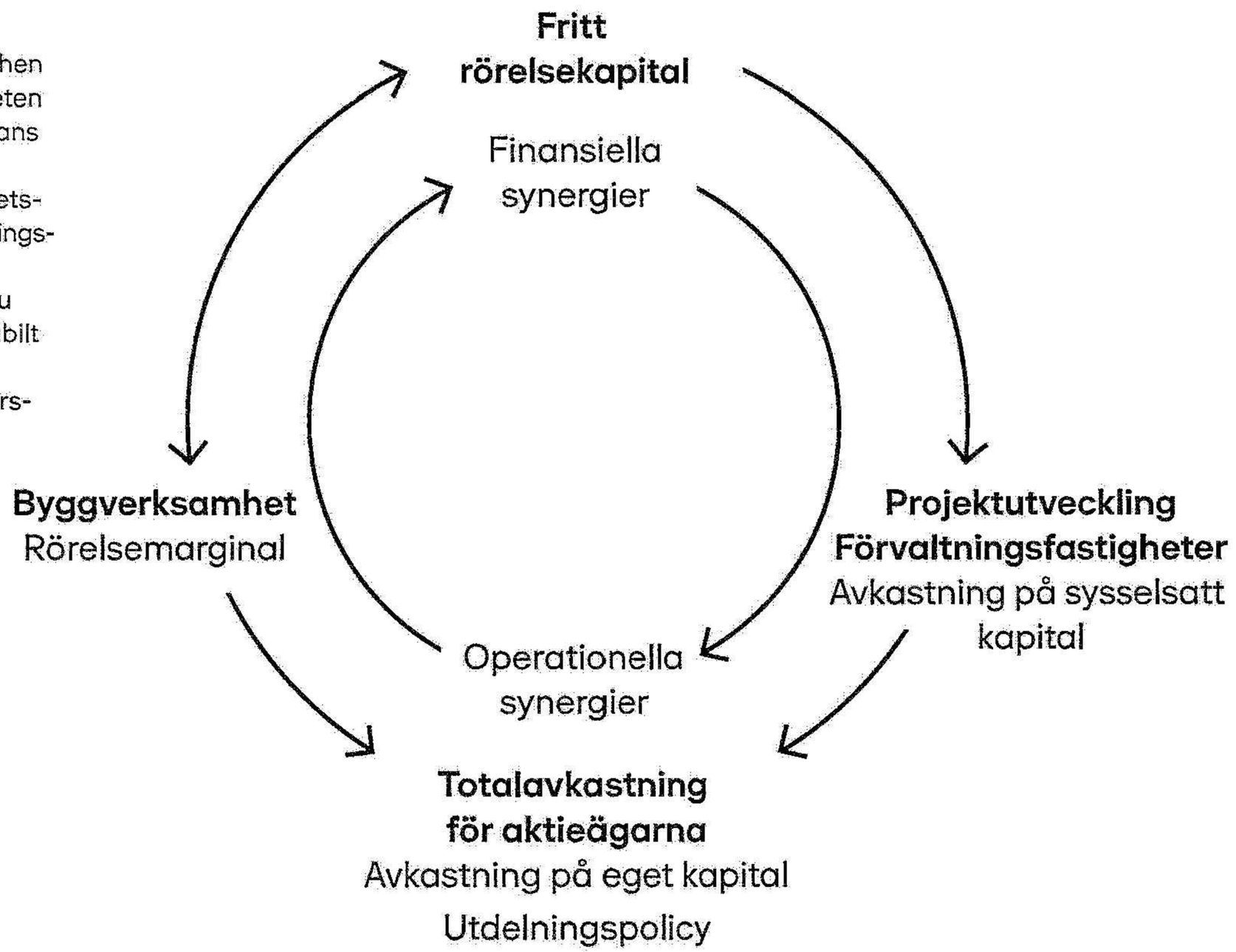

2024061006822

I FOKUS

Människor vill påverka

Med en arbetsplats där våra medarbetare kan utvecklas kan vi erbjuda kunderna de bästa teamen i branschen. Therese Tegner, EVP Human Resources, menar att vår kultur av utbildning och utveckling ger oss en konkurrensfördel på arbetsmarknaden.

Therese Tegner
EVP Human Resources

"Det finns stora möjligheter för medarbetarna att lära sig och utvecklas inom Skanska. Att göra karriär behöver inte gå ut på att ta över chefens jobb."

Therese Tegner är tydlig: i ett internationellt företag som är så mångsidigt som Skanska finns det inte bara en enda väg framåt i karriären, utan ett helt nät av vägar till långsiktiga framgångar.

"För många människor är ett dynamiskt CV viktigare än att klättra uppåt på en stege. Tack vare våra program som Skanska Scale och Skanska Unlimited kan medarbetarna prova på att arbeta i andra enheter och geografiska områden, och samla nya erfarenheter och stärka vår verksamhet. Våra teams sätt att blanda etablerade och nya kollegor gör att våra medarbetare lär sig av de bästa.

"Jag vet också att de signaturbyggnader som vi utvecklar och bygger i våra projekt är attraktiva för människor som vill göra avtryck i sina lokalsamhällen, och de ser bra ut i ett CV."

I en extern rankning av Forbes Magazine rankades Skanska som en av världens bästa arbetsgivare. "Det var inte något vi eftersträvade, utan det baserades på omdömen från de anställda. Det är ett fint erkännande för det arbete vi gör inom ledarskap och företagskultur, syfte och värderingar. Det är ett hårt arbete men det lönar sig."

Vår årliga medarbetarundersökning, Your Voice Our Success (YVOS), visade också goda resultat överlag 2023, med en hög poäng för indexet Utmärkt ledarskap, och både engagemang och möjligheter hade ökat något sedan 2022. Genom uppföljningar kan alla enheter identifiera åtgärder för att förbättra sitt resultat och åtgärda eventuella brister.

Konkurrensfördel
Att vara en attraktiv arbetsgivare är en fördel på en konkurrensutsatt arbetsmarknad enligt Therese. Det är därför det ingår i koncernens långsiktiga strategi. "Vi har en gedigen personalplanering och ser till att vi är en attraktiv arbetsgivare, att det råder en bra balans mellan arbete och privatliv så långt det går, och att människor kan utvecklas och arbeta med häftiga projekt i bra arbetslag."

Den typ av arbete som vi utför på Skanska, att bygga ett hållbart samhälle för alla, lockar många potentiella medarbetare som vill att deras arbete ska ha en positiv påverkan. "Det är fantastiskt att vara en del av det vi skapar och hjälpa samhällen att utvecklas hållbart. Det är den främsta motivationen för många."

Upprätthålla en inkluderande kultur
Alla enheter arbetar för att upprätthålla ett inkluderande ledarskap och företagskultur för att säkerställa att vi kan rekrytera från största möjliga urval av kandidater. Det säkerställer också att medarbetarna kan vara sig själva och vill stanna kvar hos oss.

Marknadsförändringar under 2023 ledde till en allmän nedgång i frivilliga uppsägningar. "Folk uppskattar den stabilitet och bredd du hittar i ett stort, väletablerat företag som Skanska", säger Therese.

På vissa marknader krävdes det dock vissa personalförändringar under 2023 för att säkerställa långsiktig styrka. "Ibland måste vi anpassa organisationen för att hålla företaget sunt, starkt och stabilt. Vi är trygga i vår inriktning och måste se till att vi kan växa igen när tiden är den rätta."

En kommande demografisk förändring utgör en utmaning för branschen, förklarar Therese. Det är därför vi arbetar systematiskt med vårt varumärke som arbetsgivare. "Statistiken visar att en stor andel av byggarbetarna kommer att ha gått i pension inom tio år, samtidigt som branschen står inför konkurrens från andra sektorer. Det breda utbudet av möjliga karriärvägar på Skanska gör att människor kan lära sig, växa och verkligen göra skillnad."

Fokusområden för kompetens 2024
Fokusområden för kompetensutveckling under det kommande året inkluderar klimat och hållbarhet, artificiell intelligens, användning av robotar och annan avancerad teknik samt områden som digitalisering. Vi kommer också att investera i ledarskapskompetens, förändringshantering och att leda i en föränderlig värld.

Skanska som ansvarsfull investering

Vi skapar långsiktigt värde för aktieägare, kunder och samhället i stort. Genom att använda vår globala räckvidd och den expertis vi har genom att vara verksamma i hela värdekedjan levererar vi attraktiva och hållbara byggnader och infrastruktur som bidrar till ett bättre samhälle för dagens och morgondagens generationer.

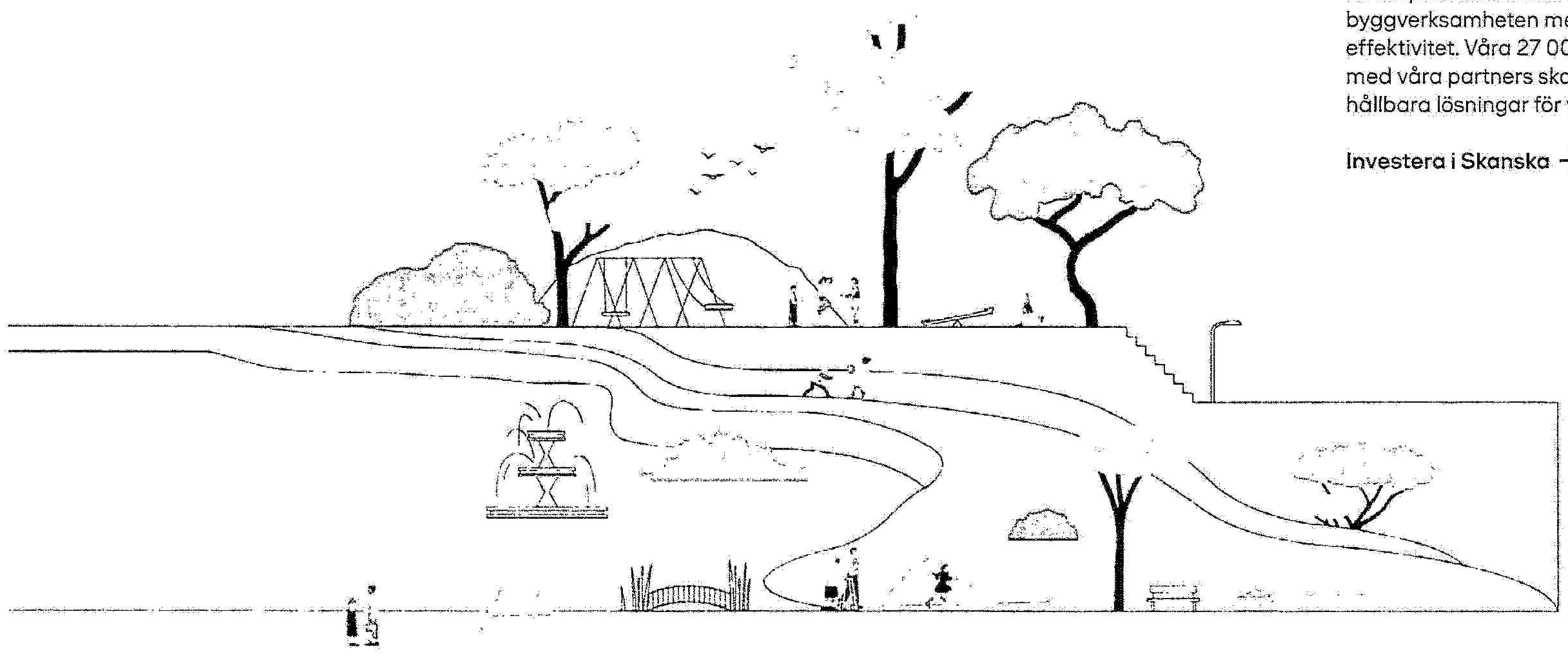

Styrkan i vår verksamhet

Med global erfarenhet, finansiell styrka och lokal expertis utvecklar vi högkvalitativa fastigheter och genomför komplexa byggprojekt. Vi prioriterar samarbete och förståelse av kundernas och lokalsamhällenas behov för att säkerställa ett starkt erbjudande. Vi bibehåller stabil lönsamhet, finansiell styrka och diversifiering i våra verksamheter.

Vi arbetar för att skapa en byggd miljö med lägre klimatpåverkan och främja positiv förändring av byggverksamheten med ökad resurs- och energieffektivitet. Våra 27 000 medarbetare tillsammans med våra partners skapar innovativa, digitala och hållbara lösningar för våra kunder.

Investera i Skanska →

20240610068823

Investera i Skanska

När du investerar i Skanska blir du delägare i ett av världens ledande projektutvecklings- och byggföretag. Vi gynnas av långsiktiga trender som urbanisering och omställning till en mer hållbart byggd miljö. Vi har en stabil finansiell ställning och vårt kunderbjudande är starkt, och omfattar hela värdekedjan genom våra fyra verksamhetsgrenar.

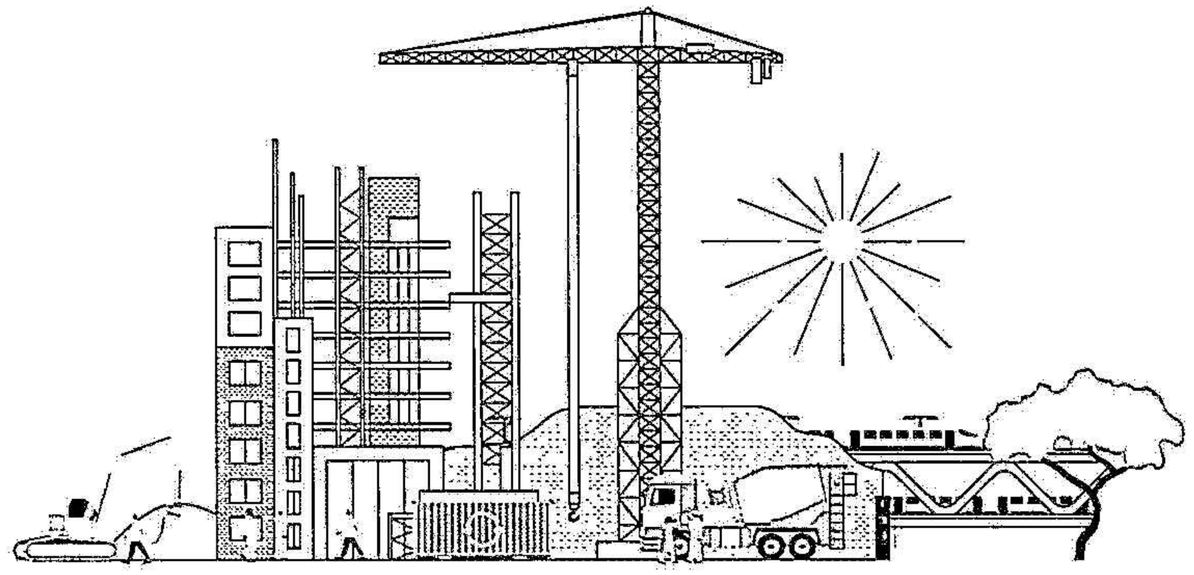

Global ledare
Vi är en global ledare inom projektutveckling och byggverksamhet, verksamma på stabila hemmamarknader i Norden, Europa och USA. Vi gynnas av långsiktiga trender som urbanisering och omställning till en mer hållbart byggd miljö, vilket stödjer efterfrågan på våra produkter och tjänster över tid.

Stark finansiell ställning
Vi bibehåller en stabil finansiell ställning. Det gör oss till en pålitlig och attraktiv affärspartner för kunder, underentreprenörer, leverantörer och affärspartners, och gör att vi kan ta tillvara marknadsmöjligheter när de uppstår.

Kunderbjudande
Vi har ett unikt erbjudande som omfattar hela värdekedjan från projektutveckling till byggverksamhet och fastighetsförvaltning. I kombination med en internationell närvaro skapar detta en utmärkt möjlighet att lära och dela med sig av kunskaper internt för att förbli relevant och attraktiv för våra kunder.

Värde för aktieägarna
Vi skapar värde för våra aktieägare genom att bygga ett starkt och högpresterande företag baserat på:

- Stabilt resultat och vinstgenerering i Byggverksamheten
- Utveckla de mest attraktiva och efterfrågade kommersiella fastigheterna och bostäderna på marknaden
- Generera ett stabilt kassaflöde och vidareutvecklas inom aktiv fastighetsförvaltning

Våra verksamhetsgrenar

Byggverksamhet
→ Sidan 24

Bostadsutveckling
→ Sidan 28

Kommersiell fastighetsutveckling
→ Sidan 32

Förvaltningsfastigheter
→ Sidan 36

Våra fokusområden inom hållbarhet

Ansvar
Ansvarsfullt agerande för människor och planeten.

→ Sidan 60

Klimat
Transformativa klimatlösningar för den byggda miljön.

→ Sidan 46

Resiliens
Hälsosamma, resilienta platser för alla.

→ Sidan 54

Stark finansiell ställning stödjer investeringsåtaganden

En stark balansräkning gör oss till en attraktiv affärspartner. Det gör att vi kan åta oss stora byggprojekt, sälja våra utvecklingsprojekt i vår egen takt och tillvarata nya affärsmöjligheter.

Vi har ett antal program för finansiering, såväl bekräftade bankkreditfaciliteter som marknadsfinansieringsprogram, vilket ger en god flexibilitet vid tillfälliga svängningar i likviditeten samt säkerställer långsiktig finansiering.

I slutet av året uppgick vår centrala skuldportfölj till 8,8 miljarder kronor, bestående av 4,6 miljarder kronor i Medium-Term Notes (MTN) med en genomsnittlig löptid på 3,4 år och 4,1 miljarder kronor i bilaterala lån med en genomsnittlig löptid på 2,7 år. Outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 9,9 miljarder kronor. Den centrala låneportföljen, inklusive outnyttjade kreditfaciliteter, hade en genomsnittlig löptid på 3,4 år. I slutet av året uppgick likvida medel och outnyttjade bekräftade kreditlöften till 27,8 miljarder kronor, vilket garanterar att vi har tillräcklig finansiell kapacitet att uppfylla våra investeringsåtaganden. Läs mer om vår finansiering i not 6, på sidorna 134–142.

All extern finansiering upphandlas av den koncernövergripande funktionen, Skanska Financial Services (SFS), som ansvarar för hanteringen av koncernens skulder och cash management.

Under 2023 säkrade vi revolverande kreditfaciliteter till ett värde om 2,8 miljarder kronor. Långfristiga bilaterala lån i USD och EUR som förföll refinansierades och utökades med ytterligare 100 MUSD.

Emission av nya gröna obligationer
2023 emitterade vi nya gröna obligationer om 4,6 miljarder kronor. Emissionen väckte mycket stort intresse och bud kom in från omkring 40 investerare. Vid emissionen den 15 november fördelades obligationen på tre löptider: 750 miljoner kronor på 2 år, 2,4 miljarder kronor på 3 år och 1,5 miljarder kronor på 5 år. Obligationerna är noterade på Nasdaq Sustainable Bond Market.

Ramverket för gröna obligationer uppdaterat för att stödja omställningen till netto noll
Under 2023 uppdaterade vi ramverket för gröna obligationer till att inkludera kriterier från EU-taxonomin för hållbara verksamheter och utökade omfattningen till att inkludera fler verksamheter som behövs i arbetet för att nå våra långsiktiga klimatmål. Ramverket följer 2021 ICMA Green Bond Principles (principer för gröna obligationer). S&P Global Ratings har gjort en oberoende värdering i form av Medium Green. Svenska Handelsbanken fungerade som rådgivare vid uppdateringen av ramverket. Vi etablerade vårt första ramverk för gröna obligationer 2014.

Fullständiga uppgifter om vårt ramverk för gröna obligationer och den oberoende värderingen finns här: group.skanska.com/sv/investerare/finansiering/skanska-financial-services-ab/

Förfallostruktur

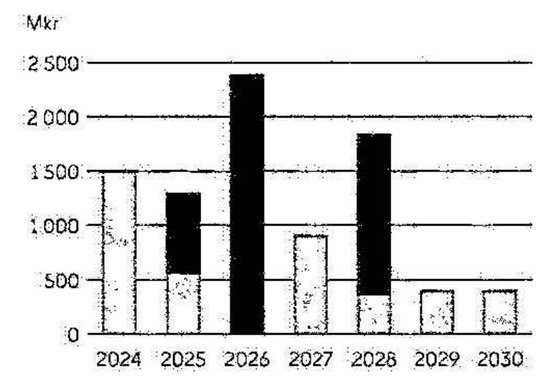

Central låneportfölj, 8,8 Mdr kr

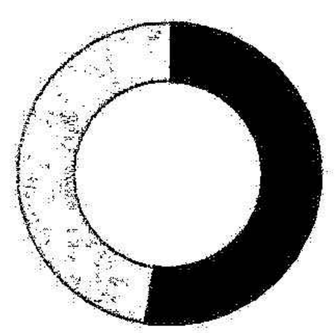

I FOKUS Portland International Airport, Oregon, USA

Ett underverk i massivt trä

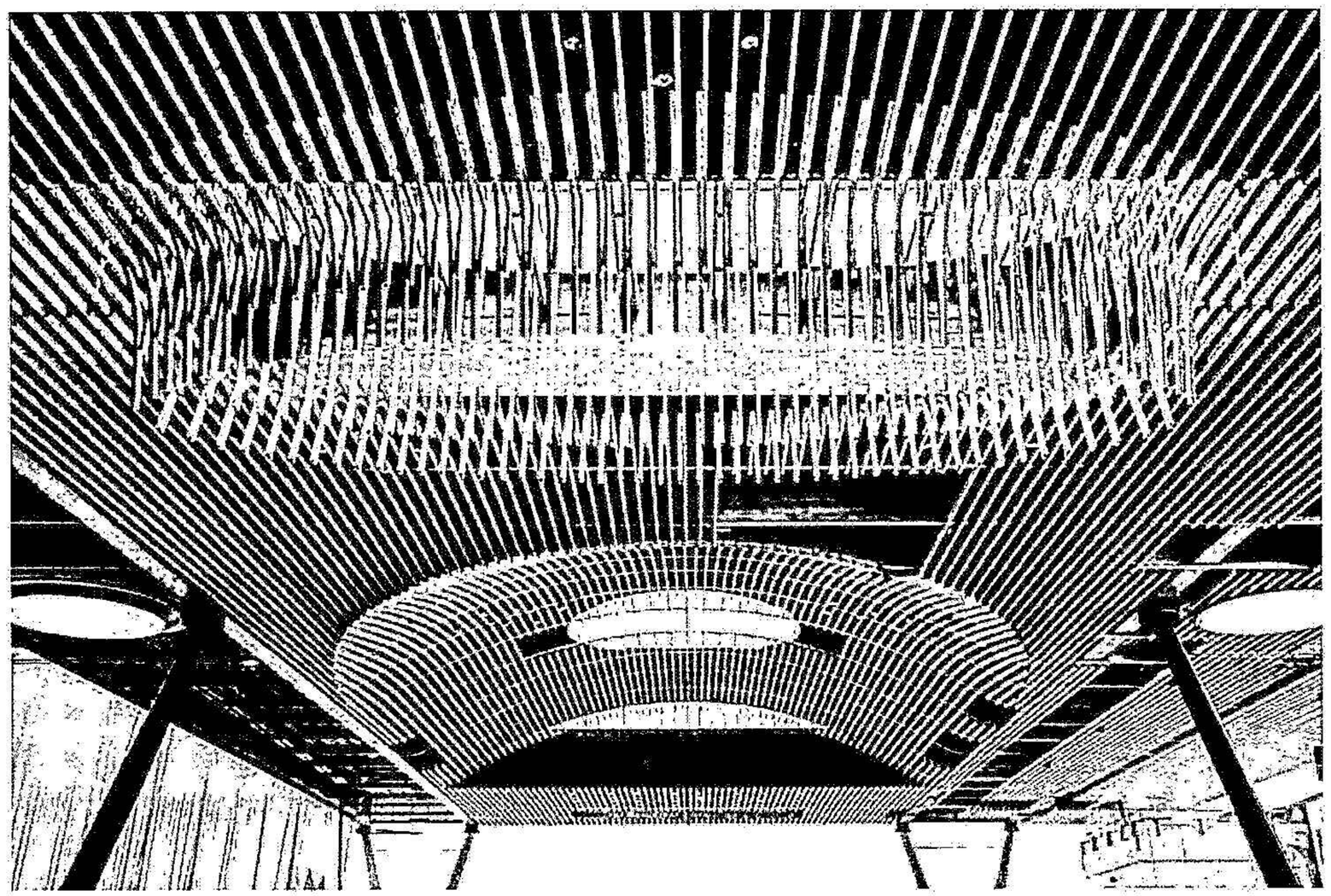

Flygplatser kan vara stressiga. Men resenärerna som korsar den snart färdiga, ombyggda Portland International Airport i Oregon, USA, kan förvänta sig en annorlunda upplevelse. Ett ovanligt tak i lokalt inköpt massivt trä tillverkat av ett av Skanskas joint venture-bolag ger en känsla av lugn.

Myndigheterna med ansvar för Portland International Airport stod inför en utmaning. Med passagerarsiffror som ständigt steg behövde de skapa mer ytor inne på flygplatsen för aktiviteter som säkerhetskontroll, biljetthantering och butiker. Eftersom miljontals passagerare passerar varje år var det emellertid inget alternativ att avbryta den dagliga verksamheten.

Lösningen presenterades i form av ett ambitiöst koncept med att bygga ett 37 000 kvadratmeter stort tak över de befintliga byggnaderna, vilket fördubblade golvarean samtidigt som flygplatsverksamheten kunde fortgå utan avbrott under byggperioden.

Tidigt i processen utsågs ett joint venture bestående av Skanska och Portlandbaserade firman Hoffman till generalentreprenör för projektet, under kortnamnet TCORE. Inom ramen för projektmodellen bidrog vi till diskussionen kring takmaterial och hur vi skulle kunna utföra den ovanliga logistikoperation som krävdes. Beslut fattades att bygga takstommen övervägande i massivt trä, ett material som ger lägre koldioxidutsläpp än stål och som kommer från den lokala trävaruindustrin runt Portland.

Speciell stomme

Enligt den plan som togs fram av vårt joint venture-bolag prefabricerades taket omkring 1,5 kilometer bort, på andra sidan start- och landningsbanan, och transporterades försiktigt i sektioner. Omkring 790 000 meter träskivor förädlades till limmade träpaneler, så kallat limträ, som användes till att bygga 27 meter långa böjda enheter. Dessa användes sedan till att bygga 18 takmoduler som framgångsrikt installerades över den befintliga flygplatsens kärna. Den speciella stommen stöds av 34 stålpelare. Taket är utformat för att röra sig i ett enda stycke i händelse av ett större jordskalv. Projektet har kunnat genomföras utan större störningar för flygplatsverksamheten.

Minskade koldioxidutsläpp var en viktig aspekt i föreslaget koncept. Genom att begränsa användningen av stål enbart till områden där det är nödvändigt och välja massivt trä som huvudmaterial kunde den inbäddade koldioxiden minskas med 3 900 ton jämfört med beräkningarna för en stomme helt i stål.

Lokalt inköpt trä

Allt trä som användes köptes antingen från delstaten Oregon, där Portland ligger, eller den närliggande delstaten Washington. Mycket arbete lades ner på att säkerställa att det trä som användes till taket, främst Douglasgran, kom från ett brett spektrum av kommersiella produktionsskogar, däribland familjeägda skogar, offentligt ägda skogar och skogar ägda av ursprungsfolk. Träet från de olika källorna hölls åtskilt på sågverket så att ursprunget kunde spåras.

Vi använde också en innovativ typ av formskiva som kallas massiv plywood, ovanpå taket. Produkten som har utvecklats i Oregon är tillverkad av 2 millimeter tjockt faner som formas till 63 millimeter tjocka plywoodpaneler som kan sågas och formas för att passa böjda ytor.

När vi har slutfört de sista faserna i flygplatsens nya kärna kommer det inte bara att vara det unika trätaket som ger resenärerna ett extra lugn. "Jordnära" designelement som efterliknar naturen, som växande skogsdungar, är tänkta att ge människor en känsla av att de vandrar genom en skog snarare än rusar mot ett flygplan.

Verksamhets-grenar

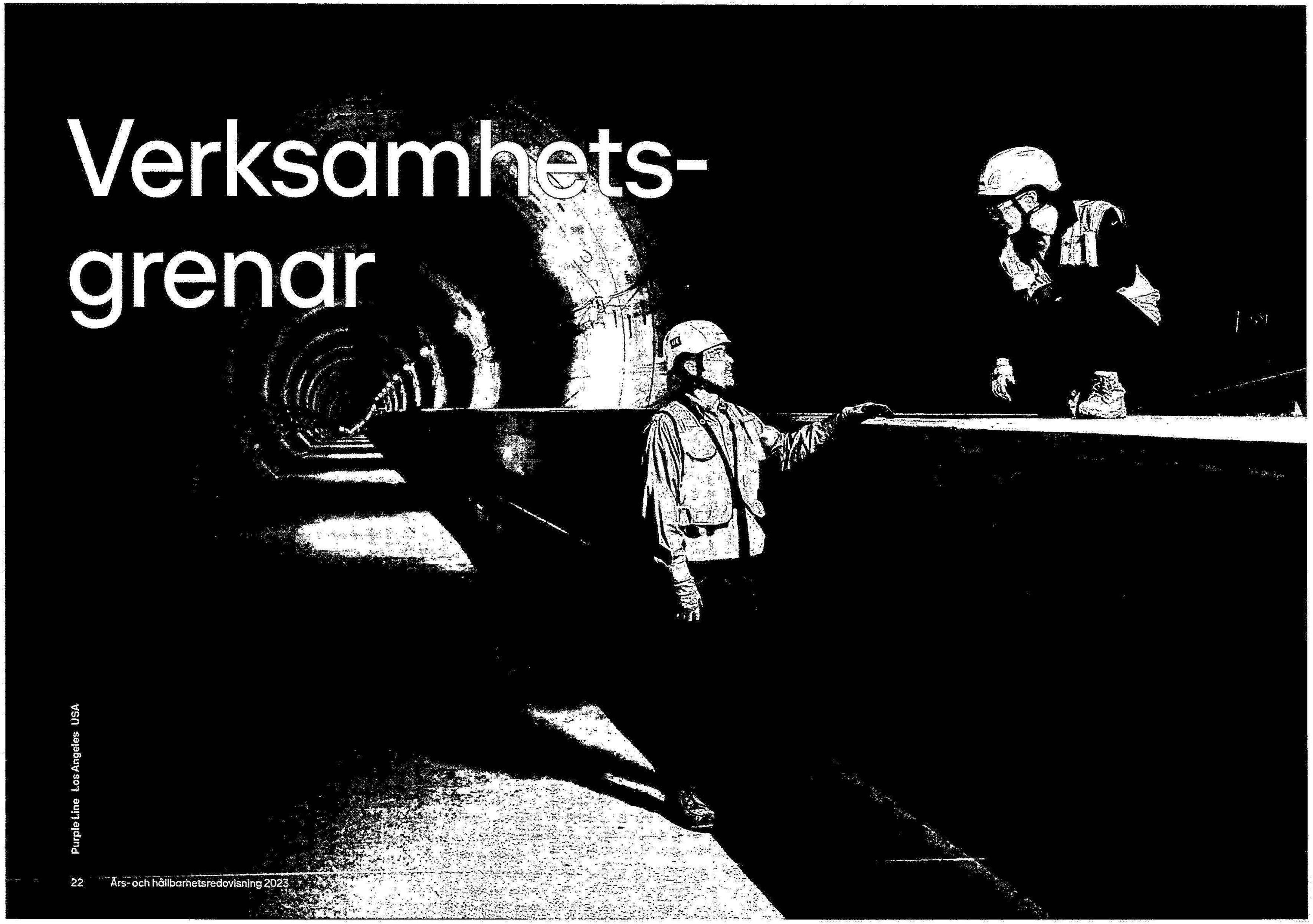

Purple Line Los Angeles USA

Våra verksamhetsgrenar

Vår verksamhet består av fyra verksamhetsgrenar: Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter. Kompetens- och kunskapsöverföring mellan verksamhetsgrenar och hemmamarknader stärker våra konkurrensfördelar och skapar synergieffekter för verksamheten.

Byggverksamhet

Hållbara byggnader och infrastruktur.

Bostadsutveckling

Attraktiva bostäder på våra marknader.

Kommersiell fastighetsutveckling

Levande områden där företag kan växa.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltning av högkvalitativa hållbara fastigheter.

Byggverksamhet

Vi bygger hållbara byggnader och infrastruktur som främjar inkludering och välbefinnande för att arbeta, leva och mötas. Projekten vi levererar sträcker sig från offentliga och kommersiella fastigheter, bostäder och kontor till infrastruktur för resande och transport.

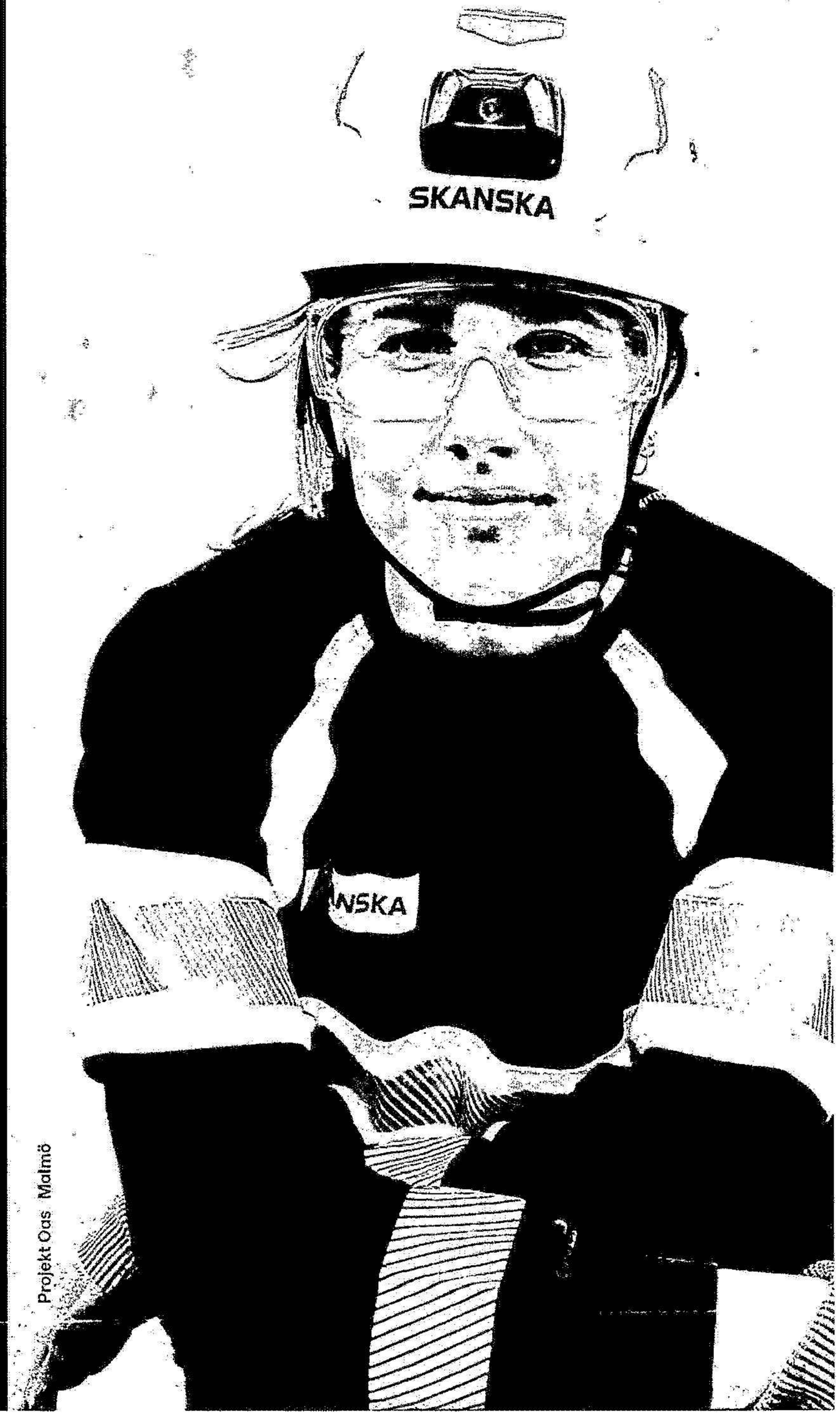

Projekt Oas Malmö

20240610006826

Byggverksamhet

Verksamhetsgrenen Byggverksamhet redovisade ett starkt år med en stabil rörelsemarginal och orderingång. Rörelsemarginalen uppgick till 3,5 (3,7) procent, i linje med vårt långsiktiga mål, med ett stabilt resultat i Norden och ett starkt resultat från våra amerikanska verksamheter.

Resultat 2023
Intäkterna i verksamhetsgrenen Byggverksamhet ökade med 3 procent och uppgick till 160,6 (156,0) miljarder kronor. Justerat för valutakurseffekter var intäkterna oförändrade. Rörelseresultatet minskade med 2 procent och uppgick till 5 632 (5 770) Mkr. Justerat för valutakurseffekter minskade rörelseresultatet med 5 procent. Orderingången var stabil och uppgick till 165,8 (162,7) miljarder kronor, justerat för valutakurseffekter ökade orderingången med 1 procent, främst till följd av en stark orderingång i USA och Norge. Orderstocken var fortsatt hög med en god orderingång i förhållande till omsättning (book-to-build) som uppgick till 103 procent för året.

Marknadsutsikter 2024
Våra marknadsutsikter för byggverksamheten definieras av starka utsikter för den amerikanska marknaden och en mer försiktig bedömning för de europeiska och nordiska marknaderna. Segmentet för husbyggande i Europa och Norden kännetecknas av en lägre aktivitet än vanligt och ökad konkurrens, medan anläggningsverksamheten mestadels är stabilt. I vår amerikanska verksamhet är vi väl positionerade inom segment och sektorer som förväntas vara fortsatt starka. Federala finansieringsprogram stödjer stora investeringar i infrastruktur, och aktiviteten i många sektorer av byggmarknaden förblir starka.

Kommersiellt fokus

- Selektiv anbudsgivning och prioritera vinst före volym
- Växa ansvarsfullt
- Ta vara på möjligheter i omställningen till en hållbart byggd miljö
- Öka vårt strategiska fokus på digitalisering och ny teknologi för att förbättra produktiviteten
- Förstärka vårt erbjudande och lösningar för att möta kunders framtida behov och krav

Nyckeldata

Mkr (där ej annat anges)	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter	160 636	156 004	132 587	140 483	159 579
Rörelseresultat	5 632	5 770	5 013	3 528	3 772
Rörelsemarginal, %	3,5	3,7	3,8	2,5	2,4
Fritt rörelsekapital, Mdr kr	29,1	28,9	29,1	25,7	26,4
Operativt kassaflöde	6 653	4 871	7 022	6 451	4 849
Orderingång, Mdr kr	165,8	162,7	153,6	149,8	145,8
Orderstock, Mdr kr	229,6	229,8	207,0	178,9	185,4
Antal anställda	25 826	26 892	28 557	30 944	33 225

Intäkter, totalt 161 Mdr kr

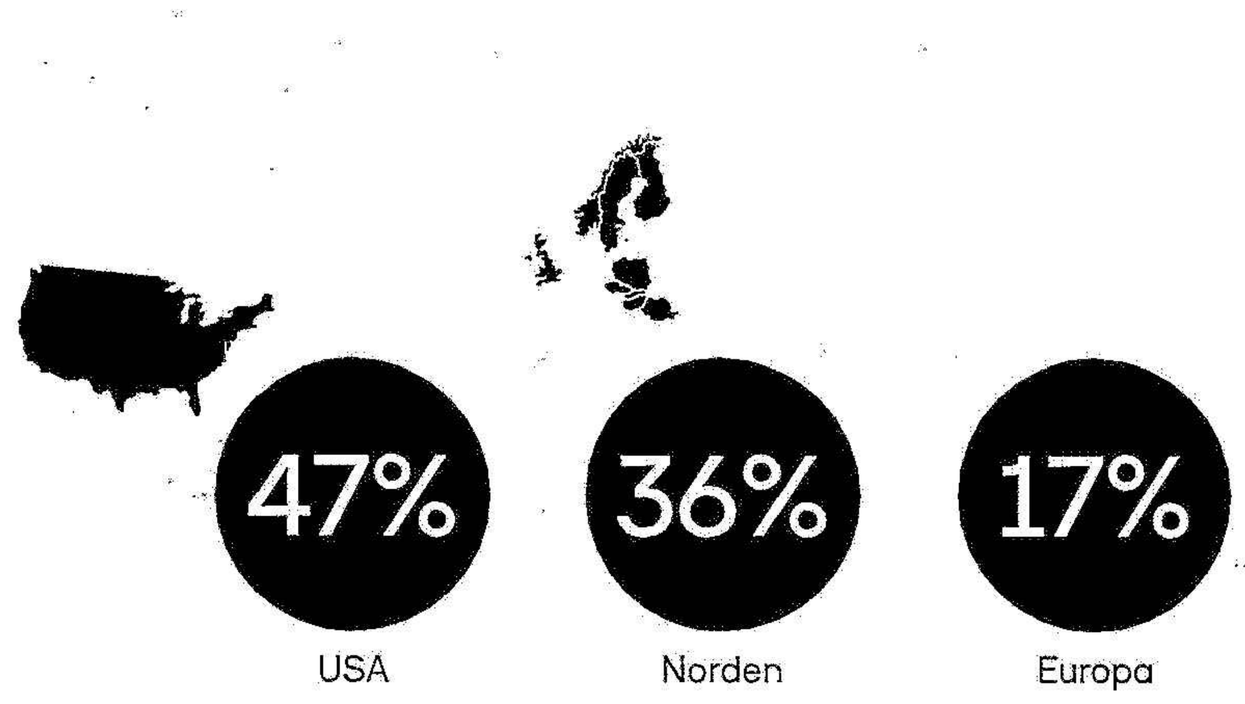

Länder: Sverige, Norge, Finland, Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern, Rumänien, Storbritannien, USA

Orderstock, totalt 230 Mdr kr

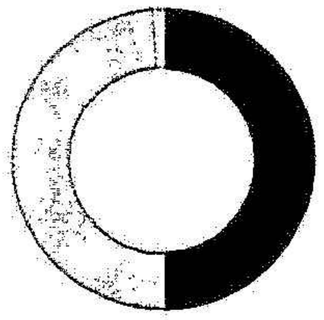

Typ av produkt
- Anläggningsbyggande, 50%
- Husbyggande, 46%
- Bostadsbyggande, 3%
- Service[1], 1%

Orderstock, totalt 230 Mdr kr

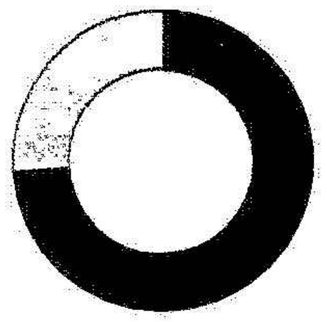

Projektstorlek
- > 1 000 Mkr, 74%
- 501 – 1 000 Mkr, 11%
- 0 – 500 Mkr, 15%

Kundstruktur

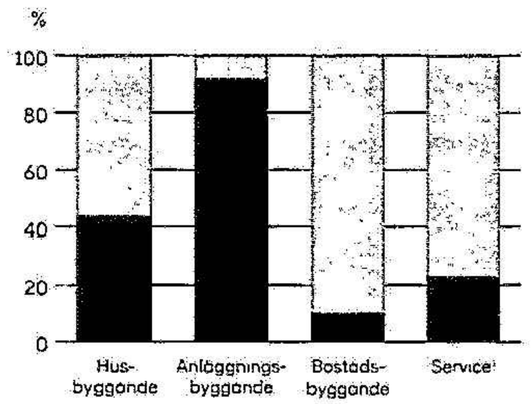

Intäkter och rörelsemarginal

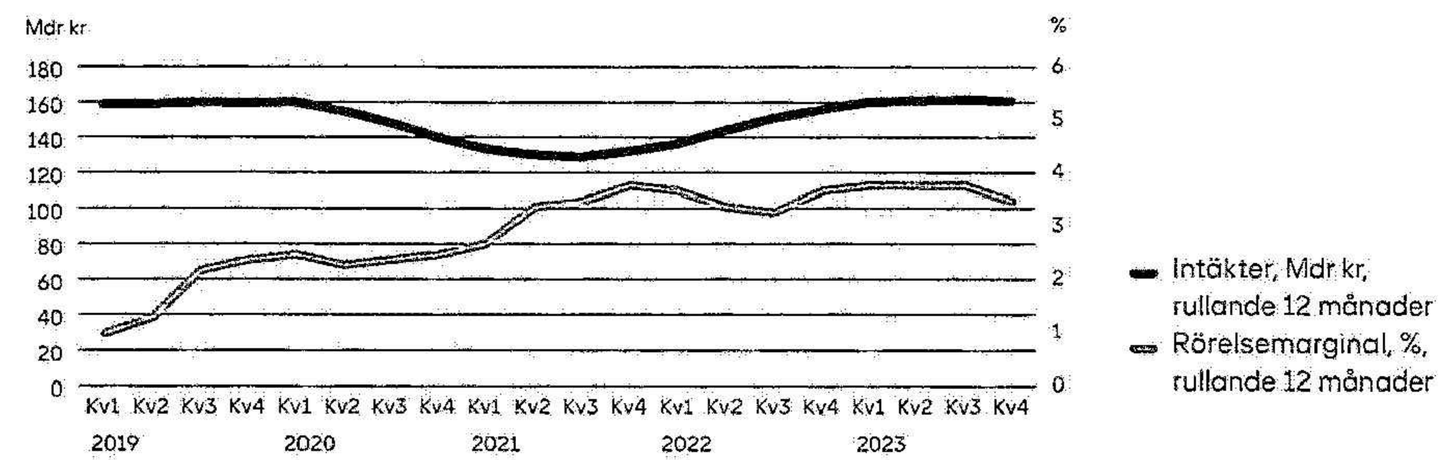

1) Kontrakt för drift och underhåll av anläggning.

Värdeskapande inom Byggverksamheten

Byggverksamheten – vår största verksamhetsgren sett till intäkter och antal medarbetare – bygger och renoverar hus, industrianläggningar, infrastruktur och bostäder. Vi har en balanserad portfölj av byggprojekt med verksamheter i en rad olika segment, sektorer och marknader. Vi har en diversifierad kundbas med beställare från både den offentliga sektorn och den privata.

I enlighet med vår affärsmodell genomför Byggverksamhet även entreprenaduppdrag åt vår egen projektutvecklingsverksamhet, ett samarbete som skapar synergier och driver innovation och produktutveckling inom koncernen.

Selektiv anbudsgivning, ett tydligt kommersiellt fokus och kostnadseffektivitet är de viktigaste drivkrafterna för att bibehålla en stabil lönsamhet. Vi strävar efter att ytterligare förbättra vårt kunderbjudande i fråga om drifts- och resurseffektivitet, säkerhet och hållbara lösningar. För att göra detta delar vi kunskap och expertis, utvecklar innovativa lösningar och drar nytta av digitaliseringen.

Produkter och tjänster:
- Social infrastruktur, som skolor, sjukhus, hälso- och sjukvård samt life science
- Kollektivtrafik, som järnvägar, tunnelbanor och flygplatser
- Infrastruktur, som motorvägar, broar och tunnlar
- Kontorsfastigheter
- Bostäder

Marknadsdrivkrafter:
- BNP-tillväxt
- Offentliga investeringar i infrastruktur
- Urbanisering

Bransch-/marknadstrender:
- Fokus på klimat och miljöskydd, och en ökad medvetenhet om behovet av att bygga med minskad klimatpåverkan
- Digitalisering och teknikutveckling för att förbättra produktiviteten och öka effektiviteten
- Ökad industrialisering och automatisering

Marknadsegenskaper/konkurrens:
Norden: Konsoliderade marknader med ett mindre antal stora inhemska aktörer i varje land

Europa: Mycket fragmenterad marknad med hård konkurrens från inhemska och internationella aktörer

USA: Mycket fragmenterad marknad med stark lokal och nationell konkurrens.

I FOKUS L300: Lynnwood Link Extension, Seattle, USA

En smidigare resa för pendlare – och fisk

Ingen gillar att sitta i bilköer. I Seattle i delstaten Washington i USA hjälper vi till att förlänga en spårväg som ska minska antalet bilar på vägen, vilket gynnar både pendlare och miljö.

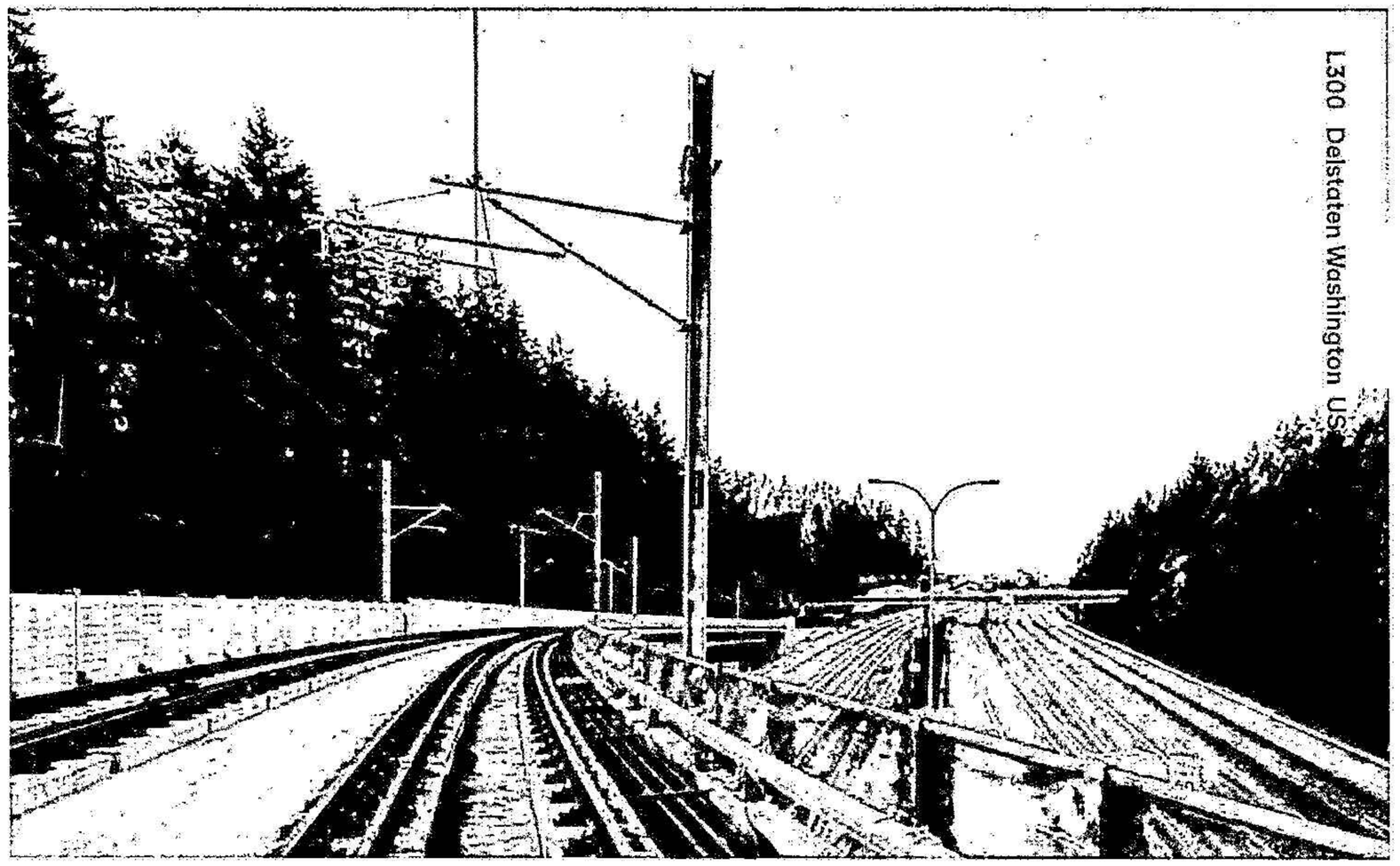
L300 Delstaten Washington USA

När invånarna i tätorterna i norra Seattle-området måste resa in till centrum sker det vanligtvis i form av en bilresa på igenkorkade motorvägar. En växande befolkning och begränsad kollektivtrafik innebär att det kan bli ett frustrerande, timslångt krypkörande för att åka till jobbet, skolan, matchen eller bara till affären i Seattle.

Allt det kommer att förändras när en ny spårvägsförlängning, delvis byggd av Skanska, öppnar 2024. Genom att anslutas till stadens befintliga spårvägsnät vid Northgate Transit Center lovar projektet att transportera resenärerna från Lynnwood i norr till Westlake i centrala Seattle på omkring 28 minuter.

Vi ansvarar för en sektion av projektet som ger sex kilometer spårväg som ska knyta ihop städerna Shoreline, Mountlake Terrace och Lynnwood med norra Seattle. Projektet för kunden Sound Transit kallas L300: Lynnwood Link Extension och utförs gemensamt av Skanska USA Civil och Skanska USA Building inom ramen för en allmän entreprenad-/byggledningsmodell. Även om vi inte ansvarar för den övergripande projekteringen har modellen inneburit att vi kunnat delta som rådgivare från ett tidigt skede av projekteringsprocessen.

Att hantera utmaningar

Utöver att bygga 3,7 kilometer upphöjd spårväg och 2,3 kilometer på marken har vi byggt två upphöjda stationer och ett fem våningar högt parkeringshus vid Lynnwood Transit Center.

Arbetet med projekt L300 startade 2019 och en stor del hade färdigställts i slutet av 2023. Projektet är speciellt på grund av logistiska utmaningar som har lösts, det nära samarbetet med kunden samt fokus på miljön. En av de största logistiska utmaningarna var att bygga en sektion av spårvägen över den extremt trafikerade motorvägen Interstate 5 som går norrut från Seattle.

Genom noggrann planering och tekniska förstudier kunde vi under två helger resa upp de stag som krävdes då vägen stängdes av. När arbetet var slutfört togs stagen bort under samma period – betydligt kortare tid än vad kunden hade beviljat.

Det nära samarbetet med kunden gav också många positiva miljömässiga effekter för den biologiska mångfalden. Delstaten Washington är känd för sitt fiske och sina vattendrag, men utbyggnaden av vägnätet under årens lopp har lett till att många livsmiljöer för fisk har stängts av.

En del av vårt uppdrag var att rehabilitera och öppna upp vattendrag och bredda passagerna under rälsen så att laxen kunde leka uppströms.

Mindre klimatavtryck

Kundens arkitekt föreslog också från början en tillfällig bank för att bygga spårvägen genom den känsliga våtmarken McAleer Creek. I ett försök att minska påverkan rekommenderade vi en metod med H-formade pålar som gjorde att arbetet kunde utföras effektivt med betydligt mindre miljöpåverkan.

L300: Lynnwood Link Extension har blivit en banbrytande kollektivtrafiklösning för Puget Sound-regionen, med samarbetsinriktade bygglösningar för att få jobbet gjort på ett säkert sätt, i tid och inom budget.

Bostadsutveckling

Vi utvecklar och bygger attraktiva, inkluderande och energieffektiva bostäder med fokus på att skapa hem och urbana miljöer där människor kan mötas och umgås.

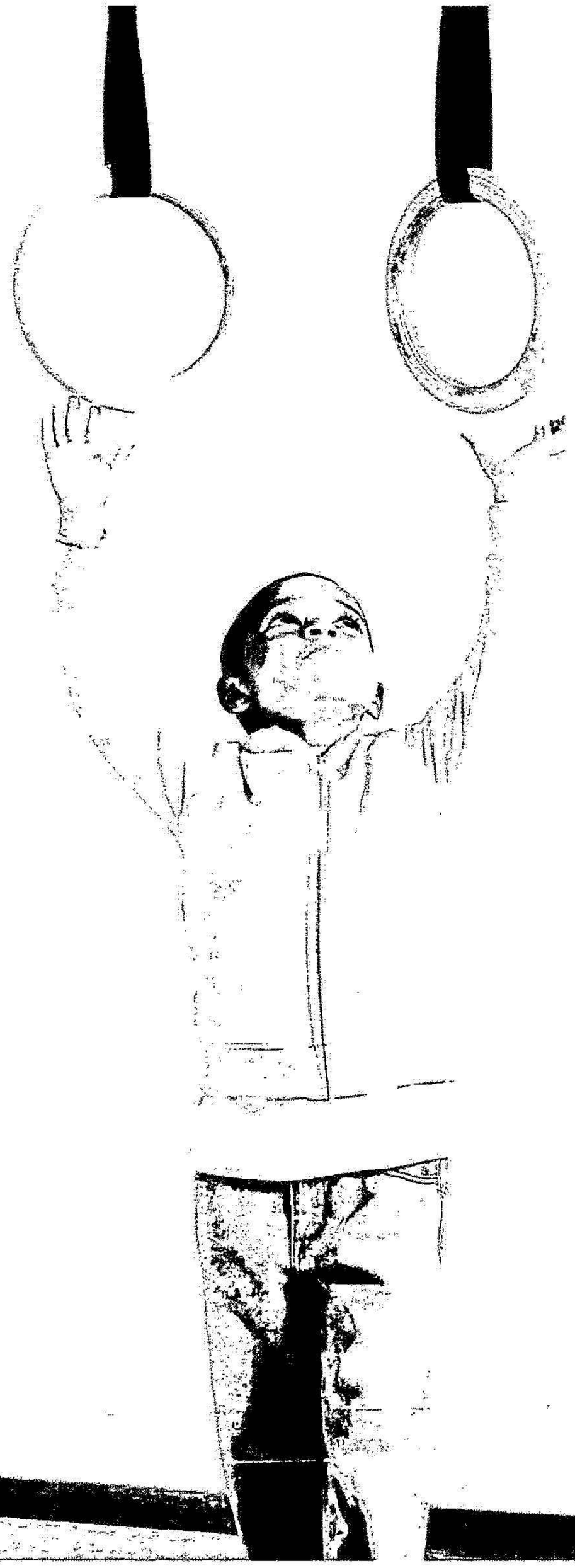

Urbani Göteborg

Bostadsutveckling

Svagare fastighetsmarknader har påverkat resultatet under året, med försäljningsvolymer som har varit lägre än normalt på alla marknader utom i Centraleuropa.

Resultat 2023
Intäkterna uppgick till 5 013 (8 751) Mkr. Bostadsköparna är fortsatt tveksamma på grund av stigande räntor och allmän makroekonomisk osäkerhet. Vår centraleuropeiska verksamhet var stabil och levererade goda resultat för året, medan våra övriga verksamheter anpassar sig till lägre volymer. Rörelseresultatet uppgick till -1 262 (891) Mkr. Nedskrivningar av fastighetstillgångar och goodwill om totalt -1,1 miljarder kronor påverkade resultatet negativt.

Under 2023 uppgick antalet sålda bostäder till 1 136 (2 052) och antalet startade bostäder var 868 (2 805). I slutet av året hade vi 4 341 bostäder i produktion varav 52 procent var sålda. Det totala antalet färdigställda osålda bostäder var 549, varav osålda bostäder inom BoKlok uppgick till 275. Målet för försäljningsaktiviteter inriktas på färdigställda eller nästan färdigställda bostäder, eftersom köparnas intresse är fokuserat på inflyttningsklara bostäder, vilket tillåter dem att köpa och sälja på samma marknad.

Marknadsutsikter 2024
Aktiviteten på den nordiska bostadsmarknaden har varit låg under 2023. Vi förväntar oss att marknadsaktiviteten fortsätter vara dämpad när bostadsköpare anpassar sig till högre levnadskostnader till följd av ökade räntor och inflation. Räntesänkningar de kommande 12 månaderna skulle dock kunna stimulera marknaden. För Centraleuropa förväntas marknaden vara fortsatt stabil med stadig aktivitet bland bostadsköpare.

Kommersiellt fokus

- Fokus på försäljning
- Minska försäljnings- och administrationskostnader som en anpassning till marknadsvillkoren
- Selektiva projektstarter i rätt lägen
- Stort fokus på kapitaleffektivitet och sysselsatt kapital
- Sträva efter synergieffekter för att sänka kostnaderna inom verksamhetsgrenen Byggverksamhet
- Vidareutveckla koncepten med energieffektiva och hållbara bostadsprojekt

Nyckeldata[1]

Mkr (där ej annat anges)	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter	5 013	8 751	13 351	13 070	12 483
Rörelseresultat	-1 262	891	1 866	1 543	1 195
Rörelsemarginal, %	-25,2	10,2	14,0	11,8	9,6
Investeringar	-9 038	-10 615	-10 296	-10 420	-9 437
Desinvesteringar	11 442	9 349	10 023	11 710	11 793
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet[2]	1 296	-1 540	1 198	164	2 707
Sysselsatt kapital, genomsnitt, Mdr kr	14,4	16,3	13,0	13,6	13,0
Avkastning på sysselsatt kapital[3], %	-7,0	6,8	14,2	12,8	9,8
Startade bostäder	868	2 805	4 047	2 977	2 992
Sålda bostäder	1 136	2 052	3 750	3 316	3 436
Antal anställda	524	565	564	571	548

1) Från och med 2023 redovisas alla hyresbostadsprojekt i verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling. Jämförbara siffror för 2021–2022 har räknats om för att återspegla denna omfördelning.
2) Före skatt, finansieringsverksamhet och utdelning.
3) För definition se not 43.

Intäkter, totalt 5 Mdr kr

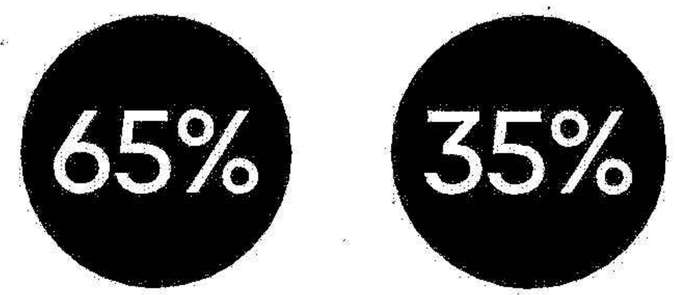

Länder: Sverige, Norge, Finland, Polen, Tjeckien, Storbritannien

Bostadsutveckling

Bostäder i produktion och osålda färdigställda

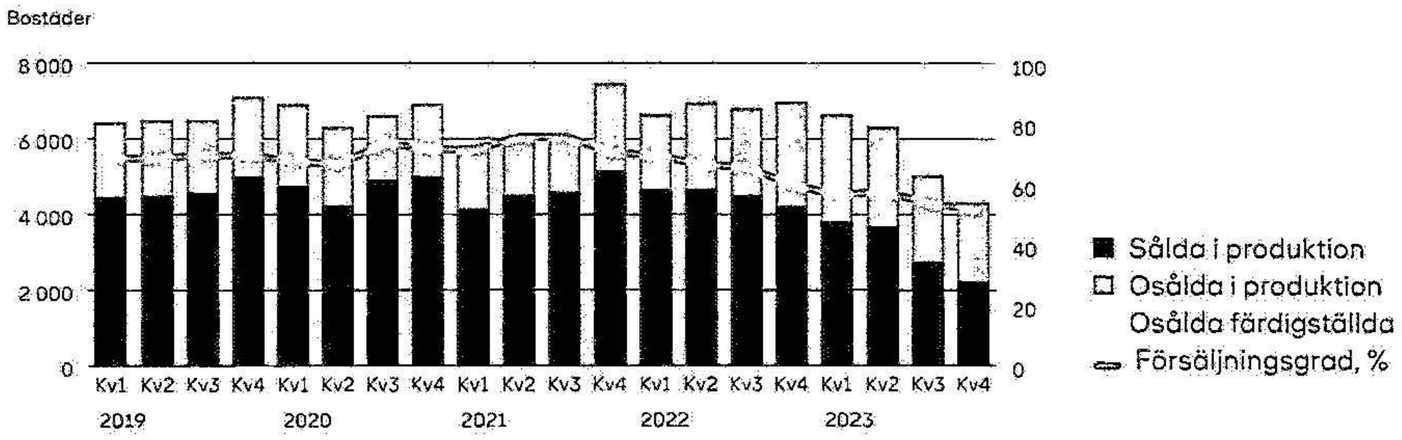

Sålda och startade bostäder

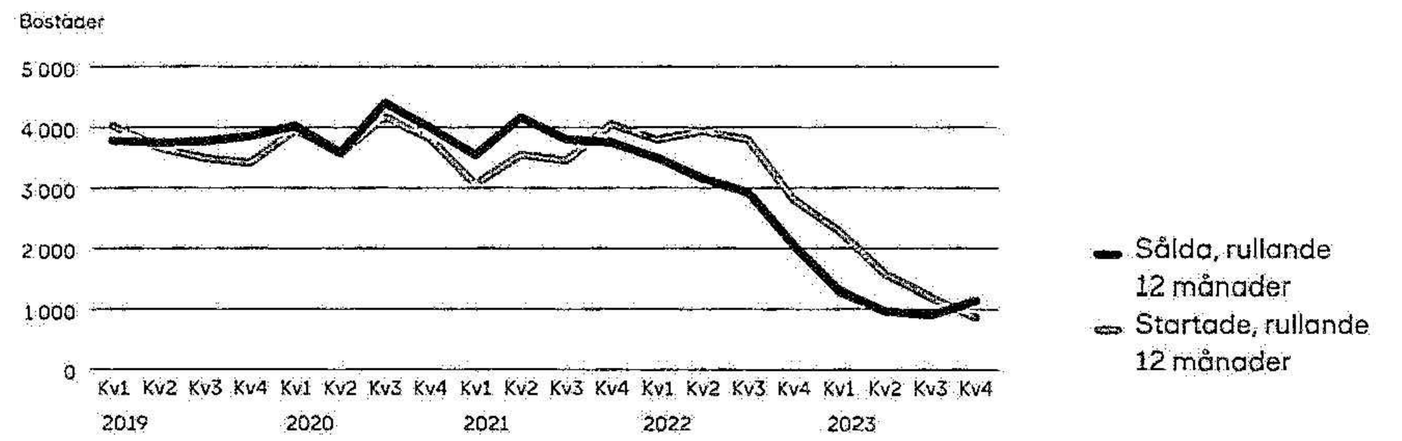

Intäkter och rörelsemarginal

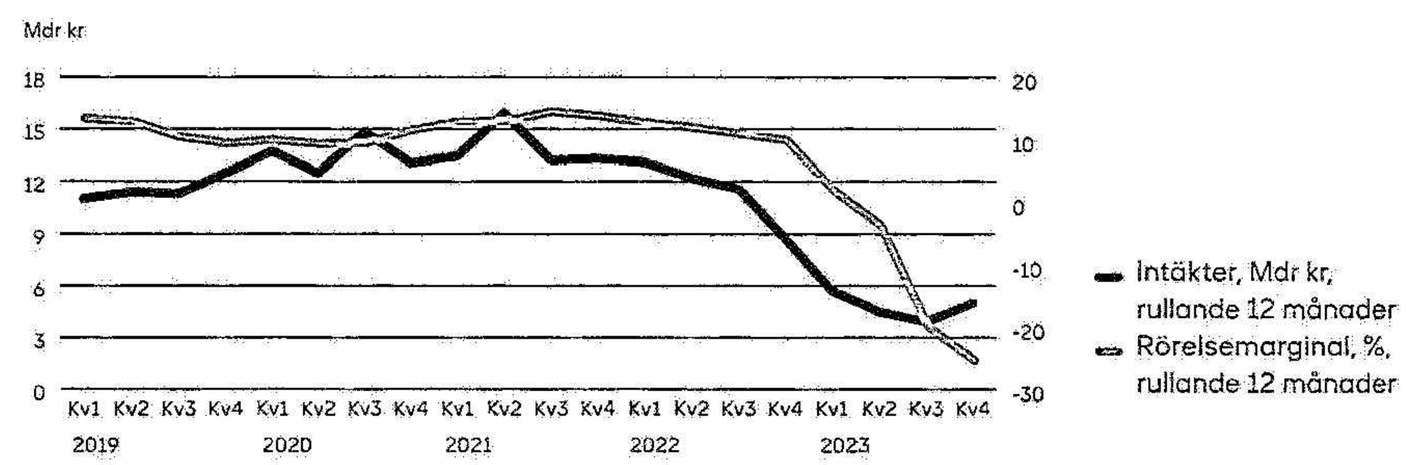

Värdeskapande inom Bostadsutveckling

Vår verksamhetsgren Bostadsutveckling köper mark, utför projektering och detaljplanering samt utvecklar och bygger attraktiva och energieffektiva bostäder. Vi skapar bostäder och bostadsområden som främjar välmående och starka grannskap. Våra affärsenheter inom Bostadsutveckling ansvarar för planering och försäljning av bostäderna, medan bygguppdragen utförs av affärsenheterna i vår Byggverksamhet på respektive marknad.

Vi är verksamma i de nordiska länderna Sverige, Finland och Norge. I Europa har vi verksamhet i Polen och Tjeckien. Vi har också ett litet nystartat företag i Storbritannien för konceptet BoKlok. BoKlok, som ägs gemensamt av Skanska och IKEA, bygger hållbara en- och flerfamiljshus med god design, funktion och kvalitet för de många människorna.

Produkter och tjänster:
- En- och flerfamiljshus, antingen äganderätter eller bostadsrätter

Marknadsdrivkrafter:
- Hushållens ekonomi och konsumentförtroende
- Urbanisering och brist på bostäder
- Efterfrågan på prisvärda bostäder
- Ökat intresse för energismarta och hållbara byggnader
- Efterfrågan på förstklassiga lägen och produkterbjudanden

Bransch-/marknadstrender:
- Ökat intresse för energieffektivisering, hållbarhet och byggnation i trä
- Digital och teknisk utveckling för att öka effektiviteten inom byggnation och drift

Marknadsegenskaper/konkurrens:
Norden: Marknad präglad av både nationella och lokala aktörer, med hård konkurrens

Storbritannien: Marknad som kännetecknas av stora inhemska aktörer. Begränsad användning av modulär konstruktion

Centraleuropa: Fragmenterad marknad i Polen med många inhemska aktörer och hård konkurrens. I Tjeckien präglas marknaden av flera lokala aktörer.

20240610006829

I FOKUS Powerhouse Lade, Trondheim, Norge

Omvandlar bostäder till Powerhouses

Bara 300 kilometer söder om Polcirkeln går Trondheim i Norge i bräschen för en energirevolution. Med Powerhouse Lade expanderar vi det framgångsrika Powerhouse-konceptet till energipositiva bostäder.

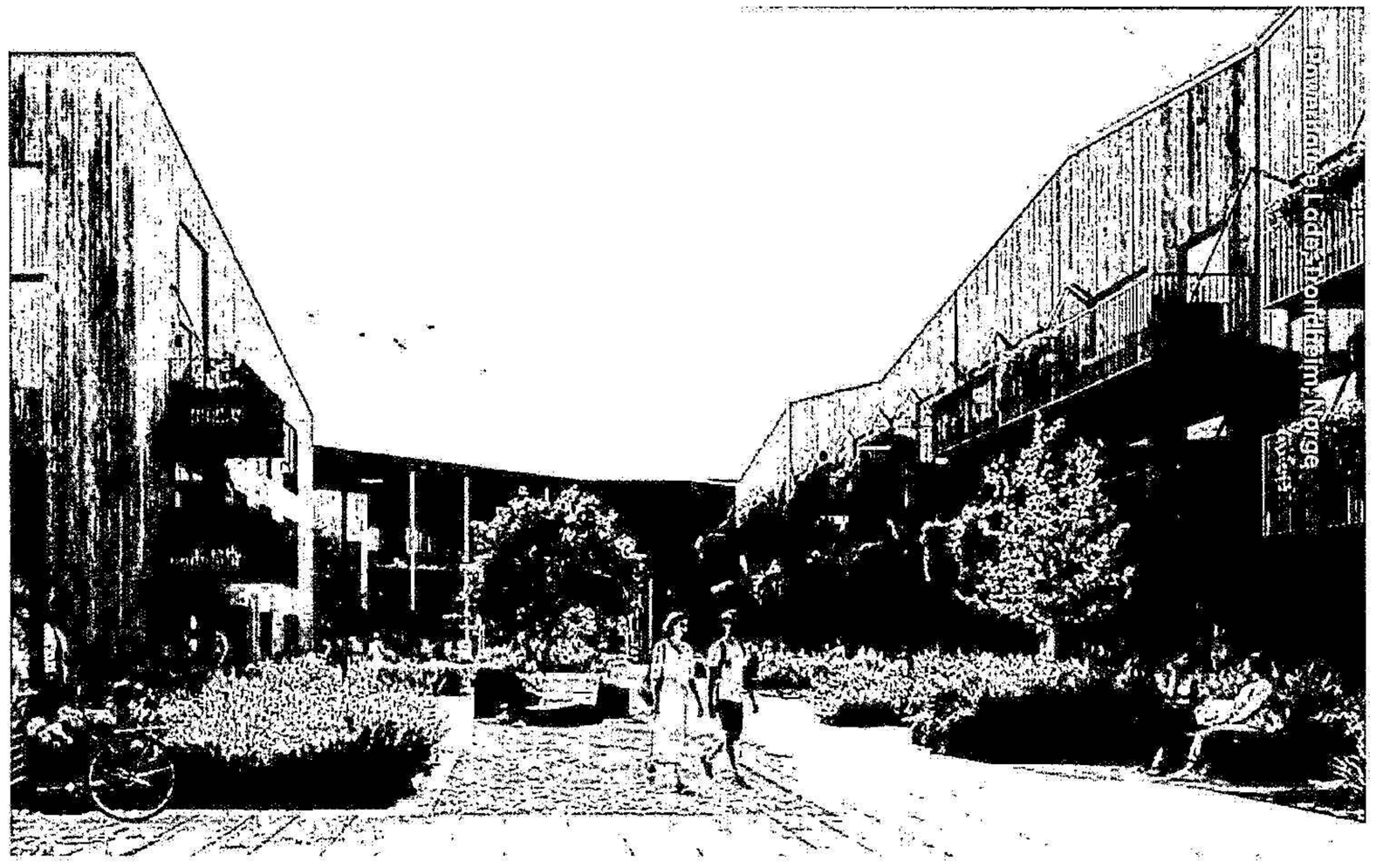

Fas 1 i utvecklingen omfattar 97 energipositiva lägenheter som ska producera mer energi än de förbrukar under sin förväntade livstid på 60 år. "Att tillämpa en koldioxidbudget under byggverksamheten begränsar deras koldioxidutsläpp till ett minimum", säger Kim Bundgård, projektchef för bostadsutveckling, Skanska Norge.

Powerhouse startade 2011 som ett samarbete mellan fem bolag, däribland Skanska. De fyra Powerhouse-byggnaderna som har producerats sedan dess har varit kommersiella byggnader och inkluderar landmärket Powerhouse Brattørkaia i Trondheim. I slutet av 2023 hade 82 procent av lägenheterna på Powerhouse Lade sålts, redan innan de ska stå färdiga våren 2024.

Noga utvalda material

I koldioxidbudgeten ingår utsläpp från material, byggverksamheten, komplexets operativa livslängd och eventuell rivning och deponi. Utsläppen är nära kopplade till energiförbrukning och projektet använder innovativa funktioner och metoder för att minska bådadera.

För att minska koldioxidutsläppen under byggverksamheten har mindre mängder stål använts, och isoleringen i tak och väggar har också valts för att minska koldioxidutsläppen. Betong med lägre klimatpåverkan har använts genomgående, bland annat en sort med 60 procent lägre utsläpp än norsk branschstandard. Överlag är målet 65 procent lägre koldioxidutsläpp än branschstandard.

I fråga om energi har komplexet utformats både för att producera el och vara så energieffektivt som möjligt. I komplexet används värmepumpar och energikällor som bergvärmebrunnar, som utvinner naturlig värme från marken, samt solpaneler och solhybridpaneler. Förutom att producera el värmer solhybridpanelerna också upp vatten som används i uppvärmningssystemet.

Det kalla klimatet i Trondheim förbättrar till och med utnyttjandet av solenergin, eftersom de lägre temperaturerna ökar värmeutbytet. Under större delen av året producerar solpanelerna el, och överskottet säljs till elnätet. Komplexet förutspås producera ett överskott om 5–6 kWh per kvadratmeter under ett år, vilket ökar förutsägbarheten i energikostnaderna.

Optimera alla delar av systemet

På vintern överförs värme från bergvärmebrunnarna till värmepumparna. LowEx, ett innovativt system med ursprung i Skanska-ledd forskning, ger en högeffektiv försörjning av termisk energi. Det sker genom att varje del av systemet optimeras, från bergvärmebrunnarna till golvvärmen, för att ge den värme som behövs med hjälp av vatten med så låg temperatur som möjligt. Trägolv med lägre värmeresistens än normalt limmas på den underliggande betongen så att värmen sprids lättare.

Andra funktioner uppmuntrar energibesparingar: en app visar de boende hur mycket energi de använder, medan en strömbrytare bredvid ytterdörren stänger av all belysning och sänker ventilationen till ett minimum. På en skärm vid ingången till varje byggnad visas också produktions- och förbrukningsnivåer.

Varför har det tagit så lång tid att utveckla Powerhouse-bostäderna när kontoren har varit framgångsrika under många år? Det beror på att det är svårare att förutse hur människor använder energi hemma: hur ofta öppnar de kylskåpet, vilken temperatur vill de ha i duschen, släcker de lamporna? Genom att uppmuntra bättre energianvändning och med energieffektiv design och funktionalitet sätter de nya Powerhouse-bostäderna en ny standard inom bostadsutveckling och visar vägen mot netto noll-samhällen.

Kommersiell fastighetsutveckling

Vi skapar hållbara och energieffektiva miljöer som har positiv påverkan på människor och samhälle, där människor kan leva, arbeta och umgås.

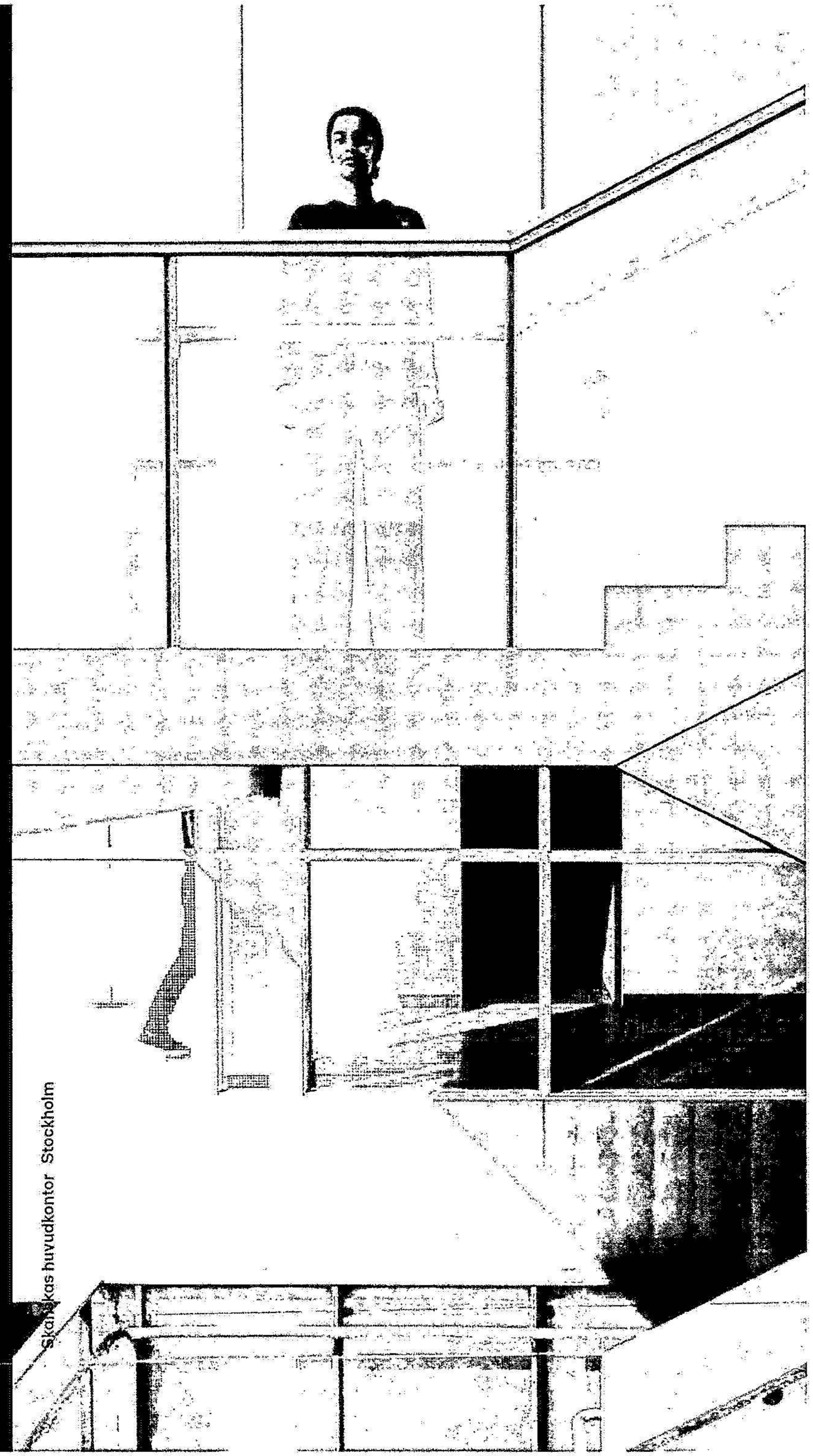

Skanskas huvudkontor Stockholm

Kommersiell fastighetsutveckling

Under 2023 avyttrades färre fastigheter jämfört med tidigare år på grund av svaga marknader. Uthyrningsgraden ökade, vilket är viktigt för att förbereda fastigheterna för avyttring när marknadsaktiviteten återkommer.

Resultat 2023
Under 2023 genomfördes fastighetsförsäljningar till ett värde om 4,5 (13,6) miljarder kronor, varav 1,5 miljarder kronor till vår egen verksamhetsgren Förvaltningsfastigheter. Intäkterna uppgick till 5 331 (14 276) Mkr. Rörelseresultatet uppgick till -1 365 (3 023) Mkr, inklusive resultat från fastighetsförsäljningar om totalt 1 014 (3 839) Mkr. Rörelseresultatet inkluderar nedskrivningar på fastigheter om -1,7 miljarder kronor på grund av svagare fastighetsmarknader. Under året tecknades nya hyresavtal om totalt 213 000 (146 000) kvadratmeter, med stöd av förbättrad aktivitet i Centraleuropa.

Vid årets slut uppgick antalet pågående projekt till 23, motsvarande en uthyrningsbar yta om 499 000 kvadratmeter, varav 17 var kommersiella kontorsfastigheter och sex bostadshyresfastigheter. Under 2023 startade vi fem projekt. Portföljen av färdigställda projekt inkluderar 22 fastigheter med en total uthyrningsbar yta 406 000 kvadratmeter. Uthyrningsgraden i portföljen uppgick till 74 procent.

Marknadsutsikter 2024
Marknaden för fastighetsinvesterare har varit avvaktande. Aktiviteten förväntas förbli lägre än det historiska genomsnittet när marknaden anpassar sig till en miljö med högre räntor. Under 2023 har hyresmarknaden ökat i Centraleuropa, där en brist på nybyggda kontor i attraktiva lägen har börjat bli märkbar. Den nordiska marknaden är stabil medan den amerikanska marknaden fortsätter att se en lägre grad av återgång till kontor. Satsning på högkvalitativa byggnader är en tydlig trend som stödjer efterfrågan på nybyggda kontor. Hyresgäster fokuserar på flexibla, hållbara lokaler med attraktiv service i bra lägen som hjälper att rekrytera och bibehålla medarbetare.

Kommersiellt fokus
- Fokus på uthyrning
- Kapitaleffektivitet och aktiv avyttringsstrategi
- Selektiva projektstarter
- Utveckla framtida projektportfölj
- Ökad diversifiering av tillgångsslag
- Starkt kunderbjudande som omfattar hållbarhet och innovation
- Ta tillvara synergier med Förvaltningsfastigheter

Nyckeldata[1]

Mkr (där ej annat anges)	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter	5 331	14 276	12 128	14 983	17 850
Rörelseresultat	-1 365	3 023	3 378	3 897	3 287
varav vinst från fastighetsförsäljningar[2]	1 014	3 839	4 079	4 750	4 275
2) Resultat som redovisas under Elimineringar tillkommer med	108	112	239	359	240
Investeringar	-10 668	-12 294	-8 536	-9 777	-12 946
Desinvesteringar	7 999	14 389	10 704	16 988	13 713
Operativt kassaflöde från löpande verksamhet[3]	-3 705	1 267	1 688	5 281	1 063
Sysselsatt kapital, Mdr kr	40,8	38,5	34,1	30,9	34,5
Avkastning på sysselsatt kapital[4], %	-2,6	8,7	10,8	11,9	10,5
Antal anställda	428	437	449	445	427

1) Med början 2023 redovisas alla hyresbostadsprojekt i verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling. Jämförbara siffror för 2021–2022 har räknats om för att återspegla denna omfördelning.
3) Före skatt, finansieringsverksamhet och utdelning.
4) För definition se not 43.

Intäkter, totalt 5,3 Mdr kr

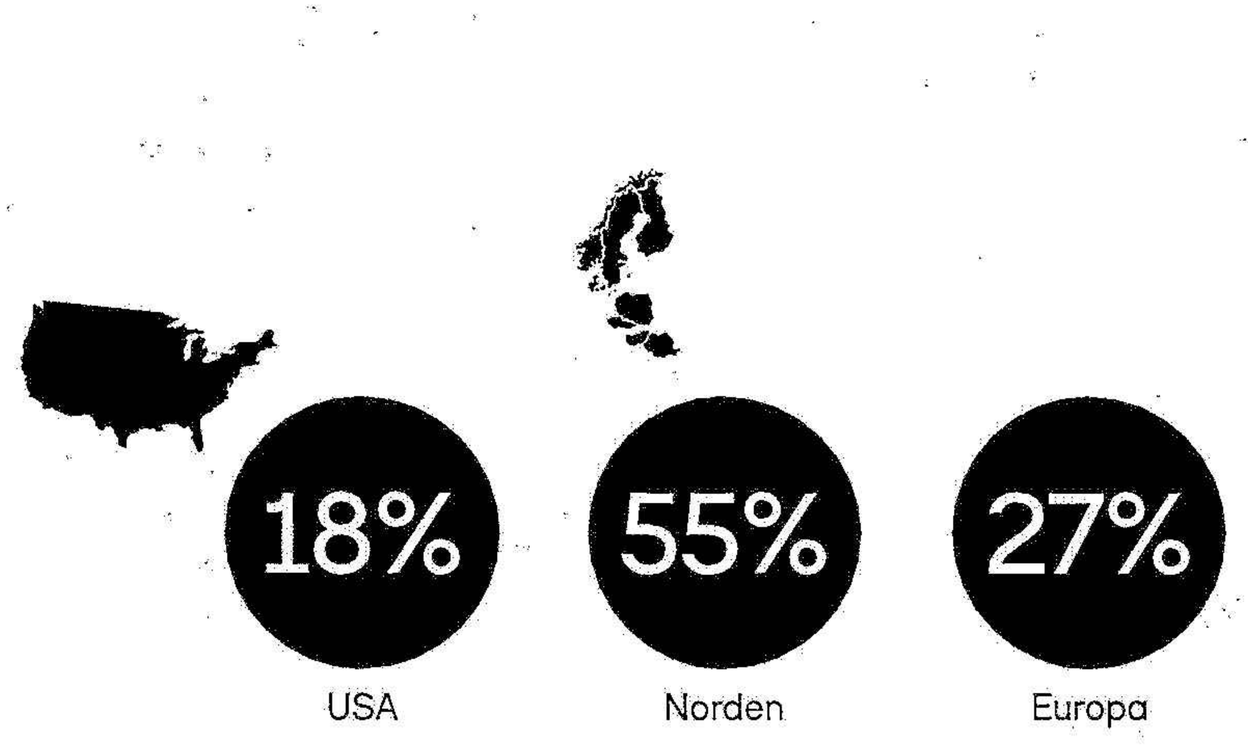

Länder: Sverige, Norge, Finland, Danmark, Polen, Tjeckien, Ungern, Rumänien, USA

Kommersiell fastighetsutveckling

Sysselsatt kapital, totalt 41 Mdr kr

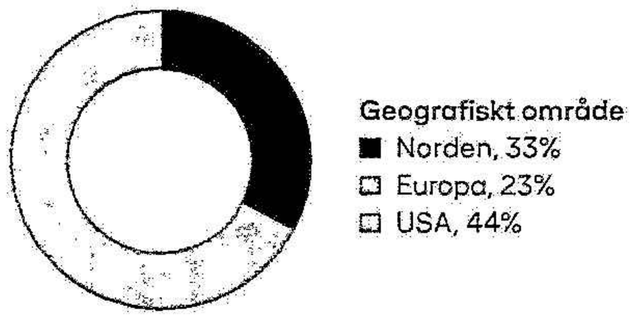

Leasing, totalt 213 000 kvm

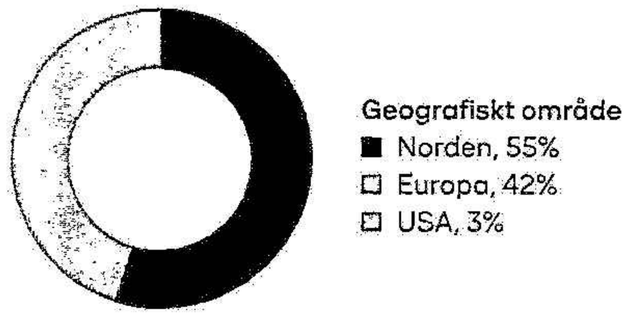

Orealiserade och realiserade vinster

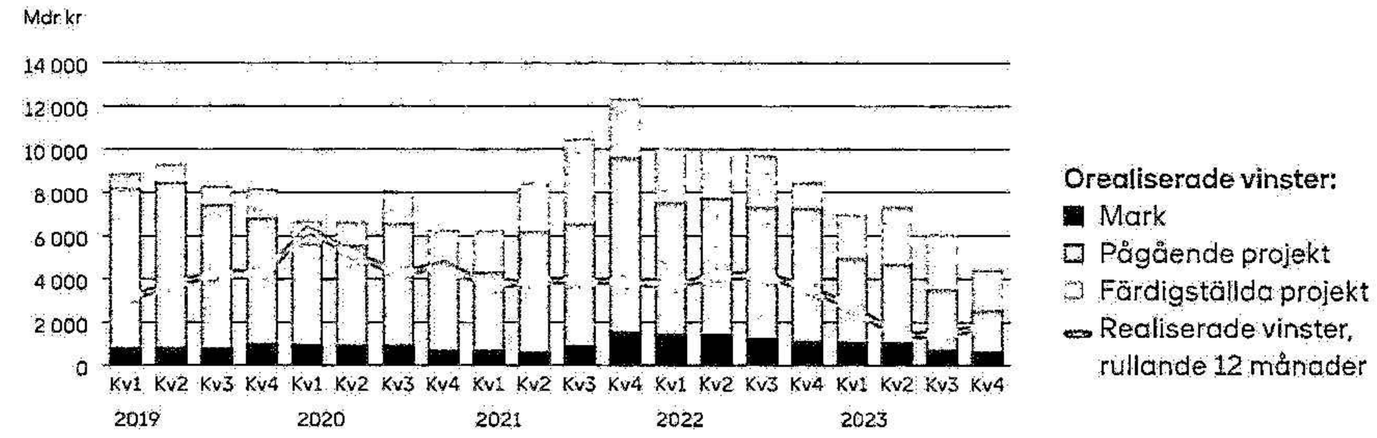

Intäkter och resultat från fastighetsförsäljningar

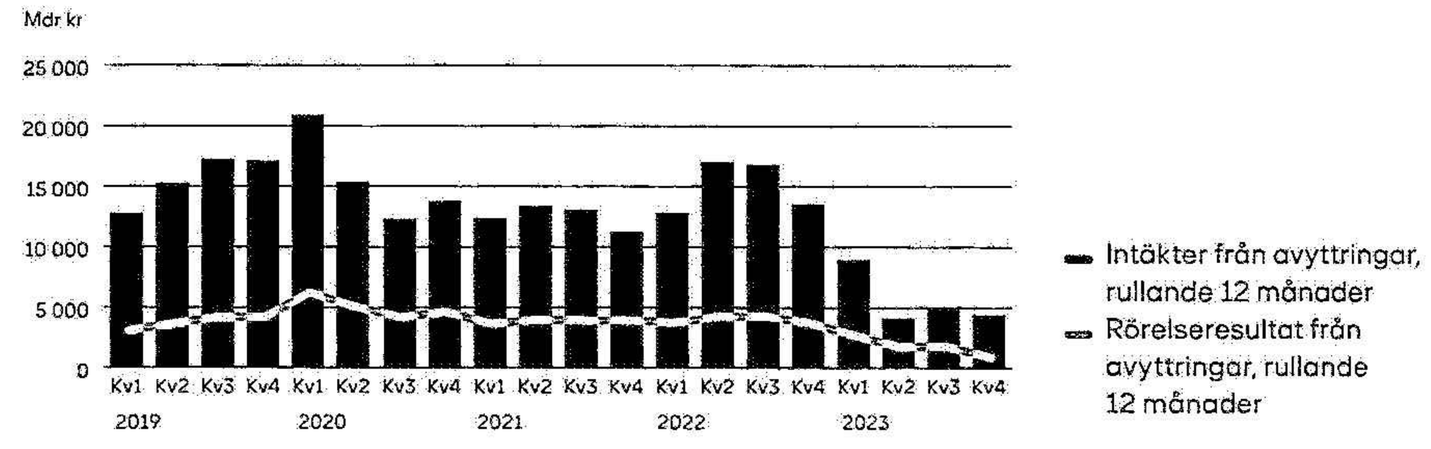

Värdeskapande i Kommersiell fastighetsutveckling

Kommersiell fastighetsutveckling initierar, utvecklar, hyr ut och säljer kommersiella fastigheter och bostadshyresfastigheter byggda av vår Byggverksamhet. Vi fokuserar på hållbara, moderna lokaler där människor kan arbeta och mötas.

Vår förmåga att investera i ny mark är avgörande. Vår lokala närvaro gör det möjligt för oss att identifiera områden med stark utvecklingspotential. Vi utvecklar dynamiska områden genom att investera i och utveckla miljöer blandat med kontor och högkvalitativa bostadsfastigheter.

Vår portfölj består av kontor, bostadshyresfastigheter, logistik och life-science. Vi ökar successivt diversifieringen i vår portfölj genom att öka andelen bostadshyresfastigheter i USA och Danmark samt life science-fastigheter i USA.

Produkter och tjänster:
- Kontor
- Bostadshyresfastigheter
- Life science i USA
- Logistik och andra kommersiella lagerlokaler i Sverige

Marknadsdrivkrafter:
- Ekonomisk tillväxt
- Urbanisering
- Ökad efterfrågan på attraktiva kontorslokaler i centrala lägen
- Hållbarhet

Bransch-/marknadstrender:
- Satsning på högkvalitativa byggnader – ökat intresse för moderna, hållbara och flexibla lokaler med fokus på välbefinnande och service
- Fortsatt polarisering mellan nya mer attraktiva kontor och mindre moderna fastigheter på både hyres- och investerarmarknaden
- Hyresgäster önskar mer flexibla produkter och hyresvillkor

Marknadsegenskaper/konkurrens:
Norden: Alla nordiska marknader är mogna. Konkurrensen är huvudsakligen lokal

Centraleuropa: Främst lokal konkurrens, med inriktning på huvudstäderna och Polens storstäder

USA: Mogna marknader, både lokal och nationell konkurrens.

I FOKUS H2Offices, Budapest, Ungern

Mötesplats – inte bara kontor

Moderna kontor måste vara mer än bara en arbetsplats. De måste också vara attraktiva mötesplatser som tar hänsyn till både brukarnas välbefinnande och den effekt de har på miljön. I Ungern har utvecklingen av våra H2Offices blivit en kommersiell framgång genom att göra just detta.

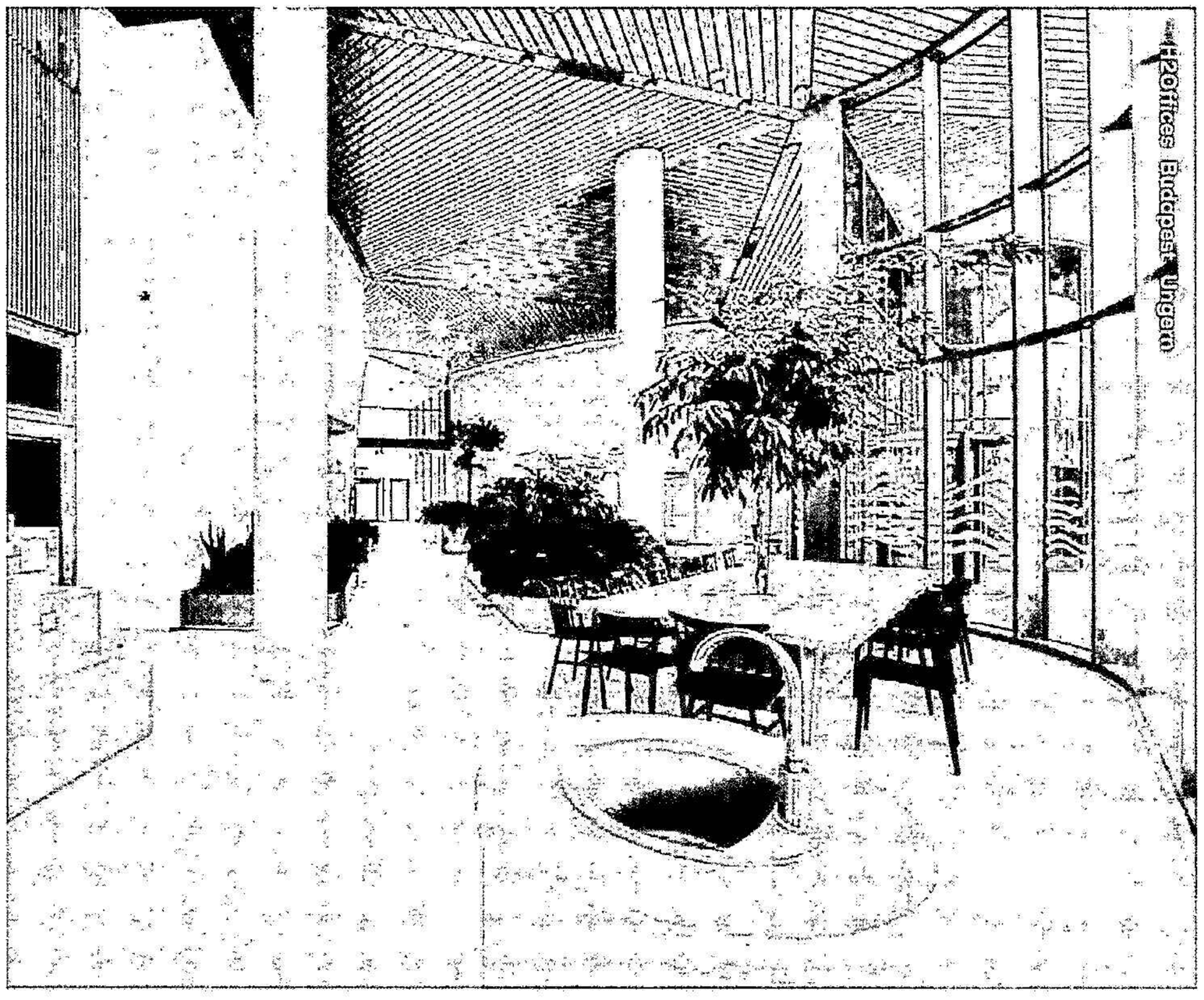

När vi förvärvade marken för att utveckla ett stort kontorsprojekt i Budapest blev vi bara den andra ägaren av marken i dokumenterad historisk tid. Platsen i den populära Váci Corridor har ägts av Budapests vattenverk sedan 1700-talet, först som en verkstad och pumpstation och sedan som verkets huvudkontor.

Därför var det extra passande att ge vårt nyutvecklingsprojekt, som kommer att omfatta 5 000 kvadratmeter trädgårdar med dammar och vatteninstallationer, ett namn som syftar på vatten. Namnet som valdes blev H2Offices.

Fas 1 avyttrad

Komplexet H2Offices utförs i tre faser och ska omfatta 67 000 kvadratmeter yta fördelad på tre byggnader. Byggnationen i fas 1 av projektet inleddes 2020 och byggnaden öppnades för hyresgästerna i februari 2023. Den rymmer nära 26 000 kvadratmeter yta på åtta våningar över mark och tre parkeringsplan under mark.

I september 2023 avyttrade vi fas 1 till ERSTE Open-Ended Real Estate Investment Fund för 1,2 miljarder kronor, vilket översteg marknadens förväntningar. Strax efter avyttringen kunde byggnaden stoltsera med en uthyrningsgrad om 81 procent.

Både fas 1 och den övergripande utvecklingen utmärker sig genom sin tonvikt på hyresgästernas upplevelse, miljöegenskaper samt material och utförande av hög kvalitet.

Ett avancerat energiledningssystem bidrar till att minska energi- och värmeförbrukningen. Frisk luft tillförs efter behov och styrs av koldioxidsensorer som ser till att luft bara pumpas in där det behövs. En liknande metod används för att minimera onödig användning av belysning.

Vi har lagt ner mycket tankemöda på hyresgästernas upplevelse, inte bara när de arbetar utan också när de är på väg till kontoret och när de tar paus. Byggnaden har en skandinaviskt inspirerad lobby med dubbel takhöjd och ligger bara några steg från tunnelbanestationen. Bekvämligheter som cykelställ, skåp och duschar uppmuntrar till hållbar pendling, och det finns även laddare för elbilar och elcyklar.

På takterrassen finns en löparbana omgiven av grönytor och med fantastisk utsikt över Budapest.

Förenlighet med EU-taxonomin

Fas 1 är förenlig med EU-taxonomin och erhöll certifiering enligt LEED Platinum Core och Shell v4, med det högsta betyget hittills i Ungern. Målet är certifieringar enligt WELL Core & Shell v2 och WELL Health & Safety. Den erhöll även certifiering enligt Access4You Gold.

Projektet utsågs till "Årets gröna byggnad" i Budapests tävling i fastighetsutveckling och vann även priset som mest hållbara byggnad vid International Real Estate Federation FIABCI Awards för 2023.

Förvaltnings-fastigheter

Vi bygger upp och förvaltar aktivt en portfölj av högkvalitativa svenska kontorsfastigheter med hög hållbarhetsstandard i attraktiva lägen.

Sthlm04, Stockholm

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter har förvärvat två kontorsfastigheter med ett totalvärde om 1,6 miljarder kronor under året: Sthlm04 i Stockholm och Hyllie Terrass i Malmö. Fastigheterna har en genomsnittlig uthyrningsgrad på 87 procent och har tilldelats LEED Platinum, den högsta nivån i hållbarhetscertifieringen LEED.

Resultat 2023
Intäkterna uppgick till 186 (40) Mkr. Rörelseresultatet uppgick till -62 (140) Mkr, påverkat av förändringar av verkligt marknadsvärde om -190 Mkr till följd av svagare fastighetsmarknader. Genomsnittligt direktavkastningskrav i portföljen vid årets slut var 4,5 procent. Vid slutet av året hade portföljen fem högkvalitativa kontorsfastigheter med ett fastighetsvärde om totalt 5,1 miljarder kronor. Nettouthyrningen var 16 Mkr. Ekonomisk uthyrningsgrad i portföljen förblev hög med 91 procent.

Marknadsutsikter 2024
Efterfrågan från hyresgäster är fortsatt polariserad på den svenska kontorsmarknaden. Vi ser en starkare efterfrågan på ytor av toppkvalitet i byggnader med höga hållbarhetsstandarder än på äldre bestånd. Hyresgästerna prioriterar attraktiva lägen, flexibilitet och inflyttningsklara kontor. Hyresmarknaden är fortsatt konkurrensutsatt, men hyresnivån i Sveriges tre största städer förväntas vara mestadels stabil.

Kommersiellt fokus

- Fortsätta att utöka portföljen med målet om ett totalt portföljvärde på 12–18 miljarder kronor
- Aktiv fastighetsförvaltning
- Framtida värdeskapande
- Hållbarhet och innovation i fokus
- Ta tillvara synergier med Kommersiell fastighetsutveckling

Nyckeldata[1)]

Mkr (där ej annat anges)	2023	2022[1)]
Intäkter	186	40
Driftnetto	137	30
Rörelseresultat	-62	140
Investeringar	-1 575	-3 668
Desinvesteringar	0	0
Sysselsatt kapital, genomsnitt, Mdr kr	5 076	3 733
Fastighetsvärde	5 141	3 758
Avkastning sysselsatt kapital[2)], %	-1,6	13,6
Nettouthyrning	16	0
Ekonomisk uthyrningsgrad[2)], %	91	86
Överskottsgrad[2)], %	74	75

1) Verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter lanserades 2022.
2) För definition se not 43.

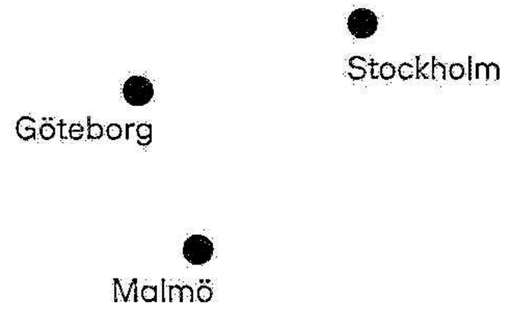

Fastigheter	Uthyrningsbar yta, kvm	Hyresvärde på årsbasis, Mkr	Ekonomisk uthyrningsgrad, %	Fastighetsvärde, Mkr	Hållbarhetscertifiering, %
Malmö	38 543	134	92	2 095	100
Stockholm	42 962	187	91	3 046	100
Summa	**81 505**	**321**	**91**	**5 141**	**100**

Läs mer om Förvaltningsfastigheter i not 40.

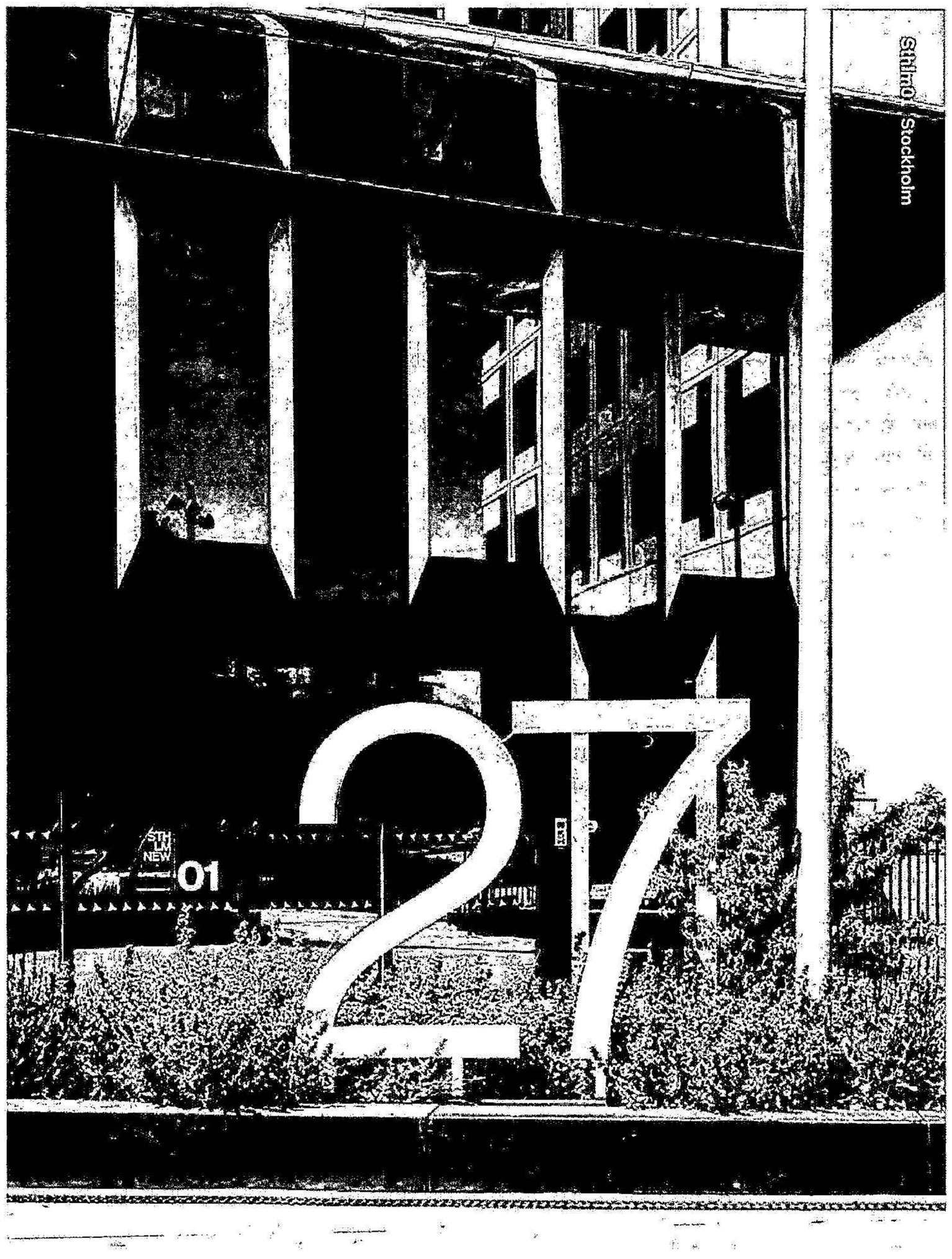

Värdeskapande i Förvaltningsfastigheter

Under 2022 lanserade vi verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter med målet att generera stabila kassaflöden och skapa värde genom långsiktig förvaltning av egenutvecklade kontorsfastigheter.

Vissa fastigheter utvecklade av Kommersiell fastighetsutveckling kommer att säljas internt till Förvaltningsfastigheter. Intern försäljning beslutas på projektbasis när projektet är redo att säljas av Kommersiell fastighetsutveckling. En försäljning internt kräver att fastigheten i fråga uppfyller ett antal uppsatta kriterier. Förvaltningsfastigheter kommer att förvärva kontorsprojekt med flera hyresgäster uthyrda till minst 80 procent, i attraktiva lägen och med den högsta nivån av hållbarhetscertifiering. Vårt mål är att etablera och äga en långsiktig portfölj av kvalitetsfastigheter i förstklassiga lägen i Stockholm, Göteborg och Malmö, som skapar ett stabilt kassaflöde genom hyresintäkter och värde över tid. Att förvalta en portfölj av högkvalitativa fastigheter tillåter oss att testa olika innovativa lösningar som stärker vår konkurrenskraft som koncern.

Med Förvaltningsfastigheter får koncernen en mer aktiv roll i hela värdekedjan och blir en långsiktig partner för kommuner genom vårt engagemang i de områden där vi bygger. Detta är en betydande faktor i vår dialog med viktiga intressenter, såsom kommuner och myndigheter, när vi utforskar nya markområden och möjligheter för projektutveckling.

Som fastighetsförvaltare breddar vi vår verksamhetsinriktning, förbättrar vårt kunderbjudande och ökar vår attraktivitet som varumärke.

Marknadsdrivkrafter:
- Ekonomisk tillväxt
- Urbanisering
- Ökad efterfrågan på attraktiva kontorslokaler i centrala lägen
- Hållbarhet

Bransch-/marknadstrender:
- Ökat intresse för moderna, hållbara och flexibla lokaler med större fokus på välbefinnande och service
- Fortsatt polarisering mellan mer attraktiva kontor och mindre moderna fastigheter på både hyres- och investerarmarknaden
- Hyresgäster önskar mer flexibla produkter och hyresvillkor

Marknadsegenskaper/konkurrens:
Konkurrensen är huvudsakligen lokal.

I FOKUS Hyllie Terrass, Malmö

Gemensam ansats för att minska klimatpåverkan

För att förverkliga vår branschledande kontorsbyggnad Hyllie Terrass i Sverige letade vi efter personer och företag som delade vår vision att skapa mer hållbara och trivsammare kommersiella ytor.

Hur skapas ett av Sveriges mest hållbara kontor? För Skanska-teamet bakom utvecklingen av Hyllie Terrass i Malmö var en central del av processen att analysera de byggmaterial som behövdes – och fastställa de bidragande faktorerna till inbyggd koldioxid. Därefter köpte de in kostnadseffektiva alternativ med lägre klimatpåverkan.

Metoden har lönat sig. Det taxonomiförenliga utvecklingsprojektet siktar på certifiering enligt LEED Platinum, och har erhållit förcertifiering – och siktar på fullständig certifiering – enligt Sweden Green Building Councils banbrytande system NollCO2. Certifiering enligt NollCO2 ställer krav på att byggnadens klimatpåverkan under byggnadens hela livscykel kan redovisas och kompenseras genom produktion av förnybar energi under byggnadens livstid. Hyllie Terrass invigdes 2023 och rymmer 14 000 kvadratmeter uthyrningsbar yta fördelade på 12 våningar.

De övre våningarna fasas gradvis av för att skapa en serie attraktiva, gröna terrasser i söderläge där hyresgästerna kan koppla av och njuta av utsikten.

En särskild funktion hos byggnaden är hur den hanterar kraftiga skyfall. I stället för att regnvattnet går direkt ut i dagvattensystemet leds det från en terrass till nästa i en rad dolda vattenfall. På vägen ner filtreras regnvattnet genom biokol och växtlighet som renar det innan det slutligen leds ut i dagvattensystemet från den nedersta terrassen. Detta minskar punktbelastningen på dagvattensystemet, tar bort föroreningar och är en positiv egenskap för både hyresgästerna och den biologiska mångfalden.

Samarbete i alla faser

I slutet av 2023 var utvecklingsprojektet uthyrt till 85 procent, varav en av hyresgästerna är Skanskas lokalkontor.

Samarbete spelade en avgörande roll för att Hyllie Terrass skull nå målen. För att öka energieffektiviteten, en nyckelfaktor för minskad klimatpåverkan, samarbetade vårt team med energibolaget E.ON för att köpa in 100 procent förnybar energi till byggnaden. Den tillhandahålls via solpaneler på taket och batterilagring.

Byggnadens övergripande design gjordes av den danska arkitektfirman Cobe, som delar vår vision om att utveckla ytor som ökar trivseln och minskar klimatpåverkan.

Efter att ha uteslutit många alternativ för betonginköp inledde vi ett nära samarbete med betongleverantören UPB för att hjälpa dem att tillverka förgjutna fasadpaneler i betong med lägre klimatpåverkan till projektet. Grunden göts med Skanska-tillverkad betong med lägre klimatpåverkan. Och genom att ersätta ett utsläppsintensivt färgämne med mikrokisel kunde vi väsentligt minska mängden inbyggd koldioxid i fasaden.

De totala koldioxidbesparingarna uppgick till cirka 3 000 ton, jämfört med konstruktionen före de många utsläppsreducerande åtgärderna.

Vi har också samarbetat med den svenska möbelfirman Swedese och inredningsarkitekten Louise Hederström för att ta tillvara spillmaterial på platsen och tillverka möbler och inredning till lobbyn av det. Spill från Swedeses möbeltillverkning har kombinerats med komponenter som kasserade trälock och balkar för att tillverka inredning som bland annat soffor, bord och en receptionsdisk.

I november förvärvades Hyllie Terrass av Skanska Förvaltningsfastigheter, den femte fastigheten i vår växande portfölj av högkvalitativa kontorsfastigheter i Sverige.

Hållbarhets-redovisning

Händelser inom hållbarhet

-60%

Minskning av koldioxidutsläpp från vår egen verksamhet (scope 1 och 2) sedan 2015.

Vårt klimatmål är godkänt som ett Science Based Target inriktat på 1,5°C.

Nytt ramverk för gröna obligationer

Vi lanserade ett nytt ramverk för gröna obligationer och emitterade gröna obligationer om 4,6 miljarder kronor för att finansiera utvecklingen av hållbara kommersiella fastighetsprojekt och andra investeringar för klimatomställningen.

31%

Andel av de totala intäkterna från väg-, järnvägs- och vatteninfrastrukturprojekt.

10%

Andel av de totala intäkter från renovering av befintliga byggnader.

7 600

Högre chefers arbetsplatsbesök (ESSV) med fokus på säkerhet.

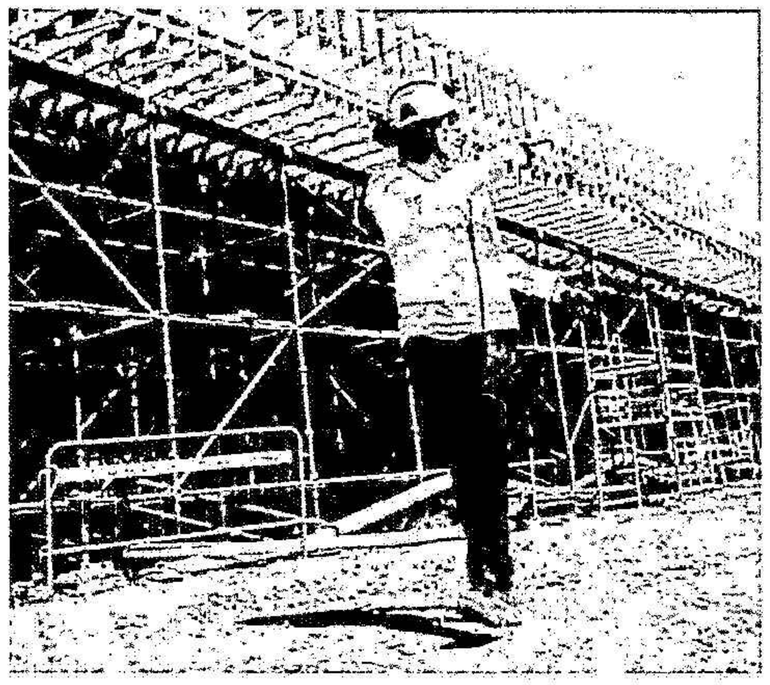

Klimatmål i incitamentsprogram

Från och med 2023 har ett mål för minskade koldioxidutsläpp inkluderats i vårt långsiktiga aktiesparprogram, Skanska Employee Ownership Program (Seop 6). För de 400 högsta ledarna är upp till 15 procent av prestationsaktierna i Seop 6-programmet kopplade till vårt klimatmål och en minskning med 7 procent årligen av koldioxidutsläppen i scope 1 och 2.

Skanska erkänd som klimatledare

Vi är noterade i hållbarhetsindexet FTSE4Good Sustainability Index och erkända av Financial Times som "Climate Leader in Europe" för andra året i rad.

Vi är också erkända i CDP:s A-lista för vårt ledarskap i transparent klimatrapportering.

25%

Kvinnor på ledande befattningar, de fyra mest seniora nivåerna under VD och Koncernchef.

Att öka antalet kvinnor på ledande befattningar och inom hela Skanska är ett långsiktigt åtagande.

Våra hållbarhetsområden

Tillsammans med våra partners bygger vi ett bättre samhälle och skapar innovativa och hållbara lösningar även för kommande generationer. Hållbarhet är en drivkraft för vår affärsstrategi och en avgörande framgångsfaktor för oss och våra kunder. Vår hållbarhetsstrategi fokuserar på områdena ansvar, klimat och resiliens, där vi vet att vi kan påverka mest.

För att motverka klimatförändringarna behöver vi skala upp innovativa lösningar på områden som energi, ökad effektivitet och material. Vi tillämpar klimatscenarioanalyser för att identifiera och hantera klimatrelaterade risker och möjligheter. Scenarioanalys är även en nyckelfaktor för att forma vår syn på innovation genom att bidra till att identifiera behov och affärsmöjligheter. Av analysen framgår ett flertal områden som begränsar klimatförändringar där vi ser affärsmöjligheter:

- Ren energi och effektivitet
- Infrastruktur för kollektivtrafik
- Renovering och minskning av koldioxidutsläpp från byggnader
- Material med lägre koldioxidutsläpp
- Resilienta lösningar

Genom att skapa transformativa och innovativa klimatlösningar på dessa områden driver vi vår verksamhet framåt och möjliggör för våra kunder att uppfylla sina hållbarhetsmål.

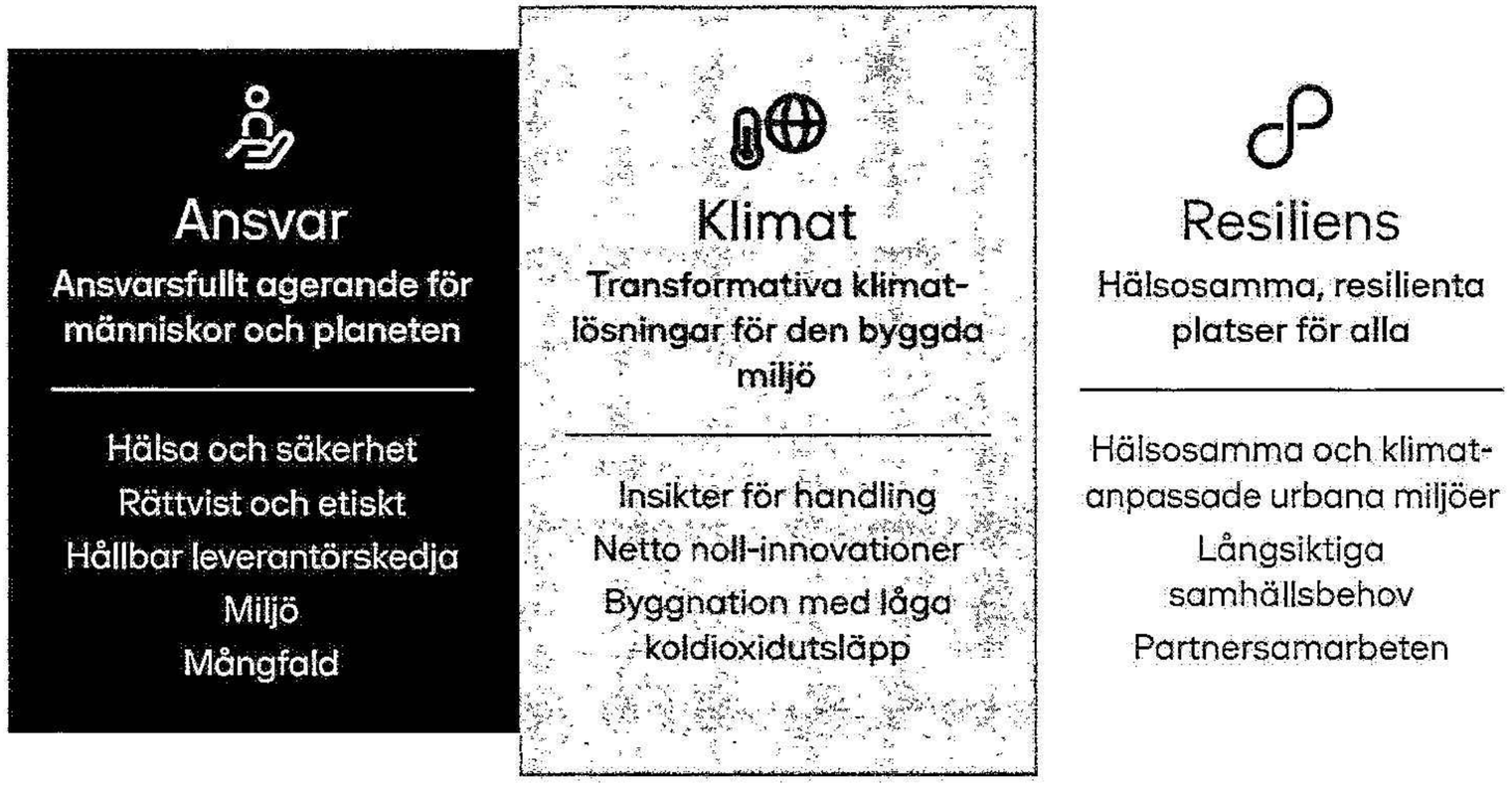

Ansvarsfullt agerande för människor och planeten
Som ett ansvarsfullt företag har vi en helhetssyn på hälsa och säkerhet som skyddar liv och välbefinnande. Vi är fast beslutna att agera rättvist och etiskt, med integritet i vårt beslutsfattande och att vara en betrodd affärspartner. Vi bedriver verksamhet med omsorg om lokala miljöer och samhällen och verkar för en hållbar leverantörskedja. Och vi uppnår vår fulla potential genom att tillvarata mångfald och skapa inkluderande miljöer.

Vi styrs även av FN:s globala mål för hållbar utveckling och Global Compacts grundprinciper. Vi följer kontinuerligt upp och driver förbättringar och redovisar våra hållbarhetsresultat.

Transformativa klimatlösningar
När vi skapar och implementerar transformativa klimatlösningar driver vi vår verksamhet framåt och hjälper våra kunder att uppfylla sina hållbarhetsmål. Detta gör vi genom att använda lösningar som är cirkulära, smarta och hållbara med låga koldioxidutsläpp. För att uppnå detta krävs kunskap, insikt och lärande. Vi samarbetar för att dela kunskap samt för att utveckla och förnya transformativa lösningar.

Vår ambition är att övergå till byggnation med låga koldioxidutsläpp i våra projekt och nå vårt mål om netto noll-koldioxidutsläpp senast 2045. Att dessa lösningar skalas upp är avgörande för att uppnå en transformation av branschen som leder till netto noll-samhällen.

Hälsosamma, resilienta platser för alla
Många av dagens byggnader och områden är inte utformade för de utmaningar som det moderna samhället ställs inför, exempelvis extremväder, luftföroreningar, vattenbrist och krav på energieffektivitet. Ofta är de inte heller anpassade för förändringar i sociala mönster, såsom urbanisering och förändrade arbets- och levnadsvanor.

Vi utformar hälsosamma, inkluderande och resilienta platser genom samarbete med lokalsamhället för att skapa socialt värde och tillgodose långsiktiga behov. Vi drar nytta av vår internationella och lokala närvaro in i olika samarbeten för att överföra kunskaper och framtidsinsikter samt för att skapa fördelar för vår verksamhet, våra kunder och samhället.

20240610068335

Fokus på de mest väsentliga ämnena

För att säkerställa att vi fokuserar våra hållbarhetssatsningar där de gör mest nytta genomför vi regelbundet väsentlighetsanalyser och har en löpande dialog med intressenter i vår värdekedja.

De mest väsentliga ämnena har identifierats med hjälp av externa och interna experter samt vår koncernledning. Ämnena har grupperats i enlighet med våra hållbarhetsområden. Analysen har följt processerna i GRI Standards 2021 och undersöker hur allvarlig påverkan är med hänsyn till skala, omfattning och återställbarhet.

Analysen inkluderar även möjligheter för positiv påverkan. Genom att utveckla nya lösningar och utbyta kunskap om design och byggnation kan Skanska bidra till nya lösningar för minskade utsläpp samt ökad säkerhet och ökat välbefinnande.

Vår riskbedömning, sidorna 99–105, och redovisning enligt Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), sidorna 76–77, analyserar hållbarhetsrelaterade risker och deras ekonomiska påverkan för organisationen.

Våra väsentliga ämnen

Ansvar

Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen

Antikorruption och etiska affärer

Mänskliga rättigheter i leverantörskedjan

Mångfald, jämställdhet och inkludering

Klimat

Klimatförändringar: koldioxidutsläpp

Energi

Cirkularitet, inklusive material, resurser och avfall

Resiliens

Resiliens

Vatten

Biologisk mångfald och ekosystem

Folkhälsa och säkerhet

Hållbarhet i våra verksamhetsgrenar

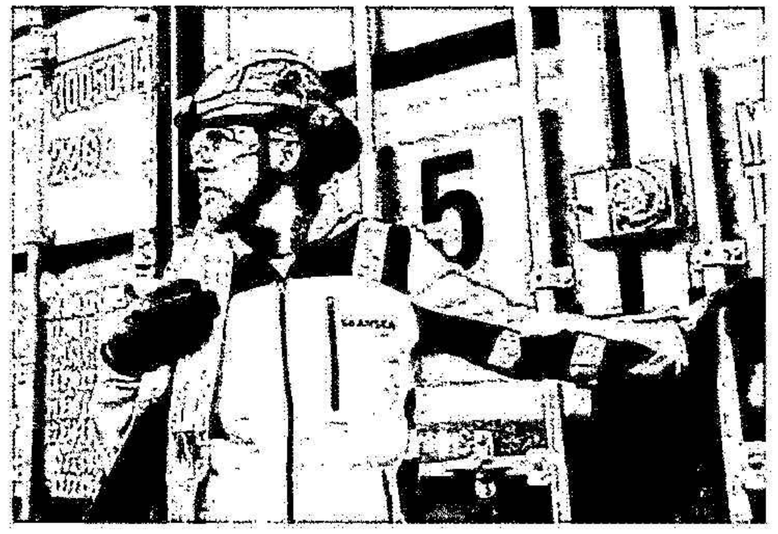

Byggverksamhet
Vi ser möjligheter att hjälpa kunderna med lösningar med lägre klimatpåverkan och energieffektiva byggnader på alla våra marknader.

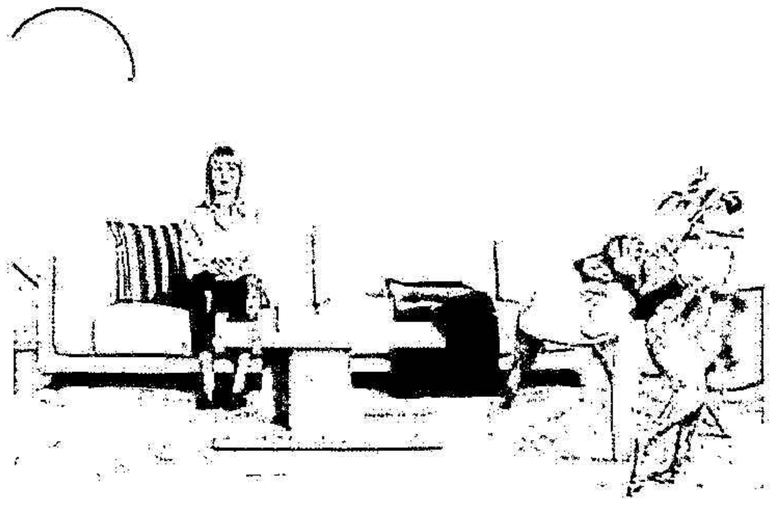

Bostadsutveckling
Attraktiva hem med ökad tonvikt på att erbjuda energieffektiva bostäder av hög kvalitet.

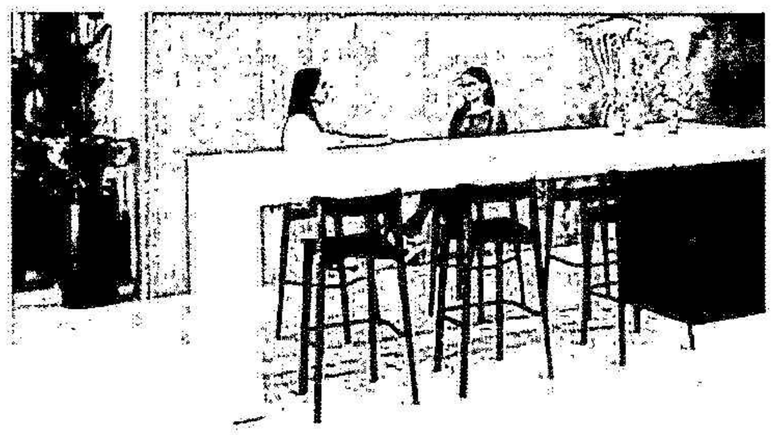

Kommersiell fastighetsutveckling
Vi inför innovativa lösningar under byggnadens hela livscykel, såsom utveckling av extra energieffektiva byggnader med hjälp av digitala lösningar för att styra energiförbrukningen och inomhusklimatet. Vi fortsätter att utforma platser i attraktiva lägen.

Förvaltningsfastigheter
Vårt mål är att bygga upp och aktivt förvalta en portfölj av högkvalitativa tillgångar med hög hållbarhetsstandard. Dessa fastigheter fungerar som en plattform för nya lösningar.

Våra globala åtaganden

Vi anslöt oss till FN:s Global Compact år 2001 och stödjer fortsatt ramverkets tio principer om mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorruption. Denna hållbarhetsredovisning ligger till grund för vår Communication on Progress (COP) för 2023.

Vi stödjer aktivt FN:s globala mål för hållbar utveckling. Vi har listat delmål för sju relevanta globala mål som vår verksamhet bidrar till. Mål 11: Hållbara städer och samhällen, har vi störst möjlighet att påverka. Vårt resultat relaterat till de globala målen refereras i GRI- och SASB-indexen på sidorna 215–218.

Vi står bakom alla människors rättigheter beskrivna i FN:s allmänna deklaration om de mänskliga rättigheterna och de konventioner som antagits av Internationella arbetsorganisationen, ILO. Vi följer också Transparency Internationals riktlinjer och tillämpar försiktighetsprincipen. Vi utvecklar våra due diligence-processer för leverantörskedjan i linje med OECD:s riktlinjer för ansvarsfullt företagande.

Våra identifierade underämnen

5.1 Avskaffa diskriminering av kvinnor och flickor
5.5 Tillförsäkra fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande

8.4 Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion
8.7 Utrota tvångsarbete, människohandel och barnarbete
8.8 Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla

9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer
9.4 Uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet

11.1 Säkra bostäder till överkomlig kostnad
11.2 Tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla
11.3 Inkluderande och hållbar urbanisering
11.6 Minska städers miljöpåverkan
11.7 Skapa säkra och inkluderande grönområden för alla

12.2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser
12.4 Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall
12.5 Minska mängden avfall markant

13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer.

16.5 Minska korruption och mutor.

Vi samarbetar i branschöverskridande internationella organisationer för att påverka politik och praxis för omställningen till en netto noll-framtid.

Som medlem i den rådgivande expertgruppen inom **Science Based Targets** initiative hjälper vi till att utveckla riktlinjer för netto noll-utsläpp för byggnader. Vi påverkar genom vår expertis inom branschen samt våra erfarenheter från processen att utveckla vårt eget godkända science based target.

Inom ramen för **World Business Council for Sustainable Development** (WBCSD) ingår vi i Built Environment Pathway Board. Syftet är att bidra till minskade koldioxidutsläpp från den byggda miljön genom att ta fram riktlinjer, standarder för koldioxidredovisning och rapporter med branschbaserad vägledning. År 2023 innehöll publikationen *Net Zero Operational Carbon Buildings: State of the Art* banbrytande Skanska-projekt som Hyllie Terrass och Powerhouse Brattørkaia.

Genom **World Green Building Council** bidrar vi till utvecklingen av riktlinjer och branschstandarder, bland annat med värdekedjans perspektiv.

Vi ingår i Leadership Group for Industry Transition (**LeadIT**) för netto noll-utsläpp tillsammans med ledande företag samt med regeringarna i Sverige, USA, Storbritannien, Finland, Tyskland och Indien. Det är ett initiativ där länder och företag samverkar för att skapa innovationer och den nya teknik som krävs för att transformera branschen.

EXPONENTIAL ROADMAP INITIATIVE

Vi ingår i det FN-ledda **Exponential Roadmap Initiative** med en rad olika företag som visar vägen i linje med Parisavtalets 1,5°C mål.

CEO Alliance

För att bidra till klimatomställningen med hjälp av innovation och nyskapande anslöt sig vår VD och Koncernchef Anders Danielsson år 2022 till **CEO Alliance** for Europe's Recovery, Reform and Resilience. Det är ett branschövergripande samarbete med representanter från ledande europeiska företag för att samverka om innovativa klimatlösningar.

Vi arbetar aktivt och bidrar till **ICC:s** riktlinjer inom hållbarhet som antikorruption, cirkularitet och ansvarsfull marknadsföring.

Vi medgrundade **Building Transparency** som tillhandahåller klimatberäkningsverktyget Embodied Carbon in Construction Calculator (EC3) till den amerikanska marknaden.

I FOKUS Norton Folgate, London, Storbritannien

Förnya för att bevara en del av Londons rika historia

Norton Folgate-projektet nära Londons knutpunkt Liverpool Street var utmanande för vårt team på flera sätt: stora sektioner av historiska byggnader skulle bevaras och utvecklas parallellt med nybyggnation med de högsta hållbarhetsnormerna som riktmärke.

"Ur ett byggperspektiv har projektet allt", säger James Crosby, Senior Design Manager på Skanska. "Det är en samling av sex eller möjligen tolv olika byggnader som länkas samman för att skapa en homogen campuskänsla, och samtidigt används spännande tekniker och material, i synnerhet de prefabricerade delarna av fasaden och stommen."

När området är färdigutvecklat kommer det att omfatta 32 500 kvadratmeter kommersiella, affärs- och allmänna ytor i en unik blandning av nya och gamla byggnader, varav vissa har stått sedan slutet av 1800-talet.

Logistiken behövde planeras noggrant för denna trånga plats i en av de mest trafikerade delarna i den brittiska huvudstaden. Teamet använde innovativa metoder och material för att utnyttja ytan maximalt inne i byggnaderna, snabba på leveranserna och minimera störningarna, och samtidigt förbättra arbetsmiljön jämfört med mer traditionella byggmetoder.

Prefabricering kortar tiden och minskar riskerna

Teamet använde sju olika moderna byggmetoder (MMC, ett samlingsnamn för modulär tillverkning av byggkomponenter på och utanför byggarbetsplatsen) för att förbättra resultaten. Genom att tillverka tegelklädda förgjutna betongpaneler i fabriksmiljö kunde de halvera installationstiden och korta av byggtiden med 12 veckor.

Installationen av panelerna krävde också 75 procent mindre arbetskraft jämfört med att handmura på traditionellt sätt, motsvarande 40 000 arbetstimmar. Samtidigt minskade arbetet på hög höjd från 50 meter på byggarbetsplatsen till högst 3 meter då arbetet utfördes på fabrik.

En annan metod innefattade användning av ultrahögpresterande fiberarmerad betong i stället för traditionell betong, vilket innebar att panelerna blev tunnare och golvytan inomhus ökade med 40 kvadratmeter.

Att bevara delar av de gamla strukturerna utgjorde några av projektets största utmaningar. De gamla skorstenarna i tvätteriet på Norton Folgate stagades upp med tillfälliga stöd medan strukturen under dem revs, innan den permanenta strukturen försiktigt byggdes upp igen under skorstenarna.

"Mycket tid och arbete gick åt för att hålla de där skorstenarna på plats, men resultatet blev helt fantastiskt", säger James. "Rent principiellt vill vi alltid behålla så mycket som möjligt för att undvika koldioxidutsläpp från nya material, och förbättra befintliga delar så de uppfyller moderna standarder. Alternativet är fullständig rivning och återuppbyggnad, vilket inte är det bästa alternativet för miljön, och vi skulle förlora så mycket av vår rika kultur."

Det kan vara så många som 600 personer som arbetar på byggarbetsplatsen samtidigt och lika många utanför. Vi och utvecklaren British Land introducerade en projektstadga, både för att maximera projektets positiva påverkan på samhället och höja personalstyrkans arbetsmoral. Den innehöll belöningar för teammedlemmar som gjorde något utöver det vanliga, som att utföra samhällsinsatser hos lokala hjälporganisationer, skolor och företag. Stadgan innehöll målsättningar för att främja teammedlemmarnas psykiska hälsa och göra projektet mer inkluderande.

"Med ett så komplicerat projekt behövde vår kommunikation vara perfekt och att det blev så lyckat var faktiskt kundens förtjänst – det blev projektets mantra att närma sig de svåra diskussionerna på ett öppet och ärligt sätt innan vi kom överens om hur vi skulle samarbeta", sammanfattar James. "Den processen passade perfekt ihop med våra värderingar och de färdiga byggnaderna vittnar om vad framgångsrika samarbeten kan uppnå."

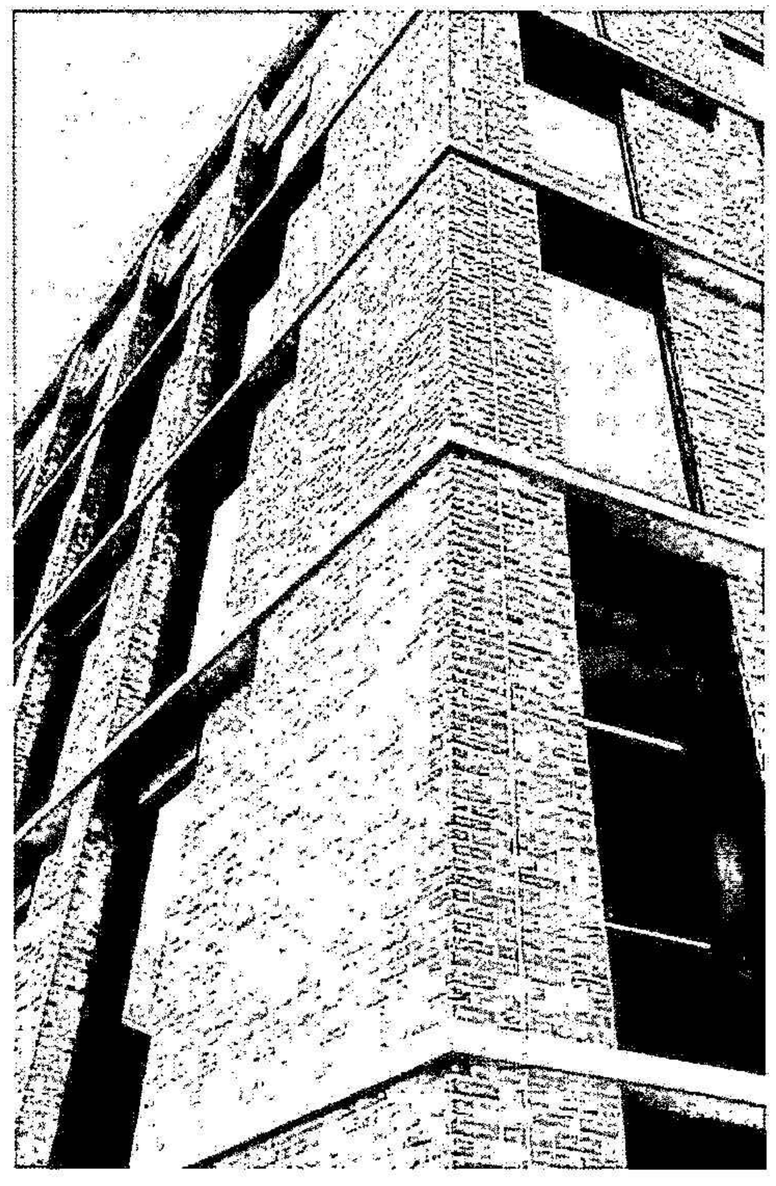

Klimat

Transformativa klimatlösningar för den byggda miljön

Genom att skapa och implementera transformativa klimatlösningar driver vi vår verksamhet framåt och hjälper våra kunder att uppfylla sina hållbarhetsmål. Lösningarna måste vara cirkulära och hållbara med låga koldioxidutsläpp.

För att uppnå detta krävs kunskap, insikter och lärande. Vi samarbetar med partners för att dela kunskap samt för att utveckla nya lösningar för den byggda miljön.

Vår ambition är att övergå till byggnation med låga koldioxidutsläpp i våra projekt och nå netto noll-koldioxidutsläpp senast 2045. Framöver måste dessa lösningar skalas upp för att uppnå en transformation av branschen som leder till netto noll-samhällen.

Powerhouse Brattørkaia Trondheim Norge

2024061006837

Bana väg för netto noll-utsläpp

Vi utbyter kunskap och deltar i bransch-överskridande samarbeten för att utveckla lösningar som minskar miljöpåverkan i den byggda miljön. Genom att uppmuntra hållbara offentliga upphandlingar och finansiella modeller, transparens kring utsläpp samt användning av digitala verktyg främjar vi åtgärder för att minska koldioxidutsläppen.

Halvera koldioxidutsläppen på ett årtionde
Den byggda miljön står för cirka 40 procent av de globala energirelaterade koldioxid-utsläppen enligt Internationella energiorganet (IEA).

Vi ser redan konsekvenserna av klimat-förändringarna runt om i världen, även på våra marknader. Som projektutvecklings- och byggföretag ansvarar vi för att minska utsläppen från vår verksamhet och värdekedja. Vi strävar efter att utveckla energi- och resurs-effektiva lösningar med lägre klimatpåverkan till våra kunder och använder vår expertis för att bygga in resiliens i den byggda miljön.

Vårt klimatmål för koncernen är att uppnå netto noll-utsläpp år 2045, både i vår egen verksamhet (scope 1 och 2) och i hela värdekedjan (scope 3). För vår egen verksamhet (scope 1 och 2) är delmålet 70 procent år 2030, räknat från basåret 2015. Klimatdelmålet för våra projektutvecklings-verksamheterna (Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling) är att halvera utsläppen i värdekedjan till år 2030 från basår 2020.

Omställningen kräver investeringar
Omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi kräver investeringar och finansiell planering. Här ingår ett behov av att utveckla och skala upp nya lösningar samt förvärva och stärka kompetens och investeringar i teknologi.

2023 lanserade vi ett nytt ramverk för gröna obligationer och emitterade obligationer om totalt 4,6 miljarder kronor. Den framgångsrika emissionen av de gröna obligationerna underlättades av vår portfölj av hållbara byggnader och många initiativ för att minska koldioxidutsläppen i värdekedjan.

Nettoemissionslikviden från de gröna obligationerna används för att finansiera eller refinansiera kapitalutgifter som bidrar till omställningen till koldioxidsnåla, klimat-anpassade och hållbara samhällen. Investeringar i produktutveckling och innovationer som betong med lägre klimat-påverkan och återvunnen asfalt hjälper våra kunder att nå sina klimatmål.

Ramverket för gröna obligationer upp-daterades också till att inkludera kriterier från EU-taxonomin för hållbara verksamheter och utökade omfattningen till att inkludera fler verksamheter som bidrar till vår resa mot netto noll-utsläpp. Ramverket är tredjeparts-verifierat av S&P Global Ratings och erhöll omdömet Medium Green.

EU-taxonomin för hållbara verksamheter och tillhörande förordningar utgör också ett incitament för att styra investeringar mot verksamheter som uppfyller dess kriterier. Vi arbetar i alla delar av Skanska för att integrera taxonomikriterierna i de tidiga skedena i vår egen projektutveckling såsom planering och projektering. På så sätt ökar för-enligheten med EU-taxonomins kriterier över tid för att uppfylla intressenters kommande förväntningar. Läs mer om vår rapportering enligt EU:s taxonomi på sidorna 71–75.

Klimatmål

Mål 2045

Netto noll

koldioxidutsläpp i vår egen verksamhet och värdekedja.

Mål 2030
Skanskas egna utsläpp

-70%

Minskning av våra koldioxidutsläpp från egen verksamhet (scope 1 och 2) jämfört med 2015.

Mål 2030
Utsläpp i Skanskas värdekedja

-50%

Minskning av koldioxidutsläppen från vår värdekedja (scope 3) i projektutvecklingsverksamheterna jämfört med 2020.

SBTi har godkänt våra vetenskapligt baserade mål för utsläppsminskning.

SCIENCE BASED TARGETS
DRIVING AMBITIOUS CORPORATE CLIMATE ACTION

Klimatomställningsplan för netto noll-utsläpp 2045
Under 2023 vidareutvecklade vi vår klimatomställningsplan, ACT. Klimatplanen har uppdaterats för att förtydliga affärsmöjligheter och styrning i vår klimatomställning, samtidigt som vi siktar mot netto noll-utsläpp 2045. Klimatomställningsplanen ACT utgörs av tre byggstenar som kopplar samman åtgärder och resultat på alla affärsnivåer:

- **Medvetenhet** om hållbart byggande och projektutveckling
- **Kundlösningar** med låga eller inga koldioxidutsläpp
- **Transformation** till klimateffektiv verksamhet

Varje affärsenhet utför en årlig granskning av klimatrelaterat resultat och fastställer riktade aktiviteter för de kommande åren baserat på en analys av affärspotential och hållbara lösningar.

Certifiering ger jämförbara hållbarhetsdata
Vi fortsätter att erbjuda våra kunder certifierade projekt enligt etablerade certifieringssystem som Living Building Challenge, LEED, BREEAM, BREEAM Infrastructure och WELL, samt nationella certifieringar som NollCO$_2$, Miljöbyggnad, Svanen, Envision och RTS.

Certifierade byggnader

100%

Andel av det totala försäljningsvärdet, motsvarande 3,5 miljarder kronor, av sålda kontorsfastigheter inom Kommersiell fastighetsutveckling som är certifierade enligt LEED Platinum eller Gold eller BREEAM Excellent, eller WELL. Inkluderar fastigheter sålda till Skanska Förvaltningsfastigheter.

Skanskas klimatomställningsplan för netto noll-utsläpp 2045
ACT för klimatet

Medvetenhet
- Marknadsutsikt och scenarioanalys
- Kunskap och kultur
- Kommunikation och samarbeten
- Mätning av resultat och mål
- Datadrivet beslutsfattande

Kunder
- Innovation och smarta digitala lösningar
- Resiliens
- Optimerad design för energi- och materialeffektivitet
- Certifieringar

Transformation
- Ombyggnation, cirkularitet och material med lägre klimatutsläpp
- Resurs- och energieffektivitet
- Digitalisering, elektrifiering och industrialisering
- Logistik
- Förnybar energi

Åtgärder för att minska koldioxidutsläppen

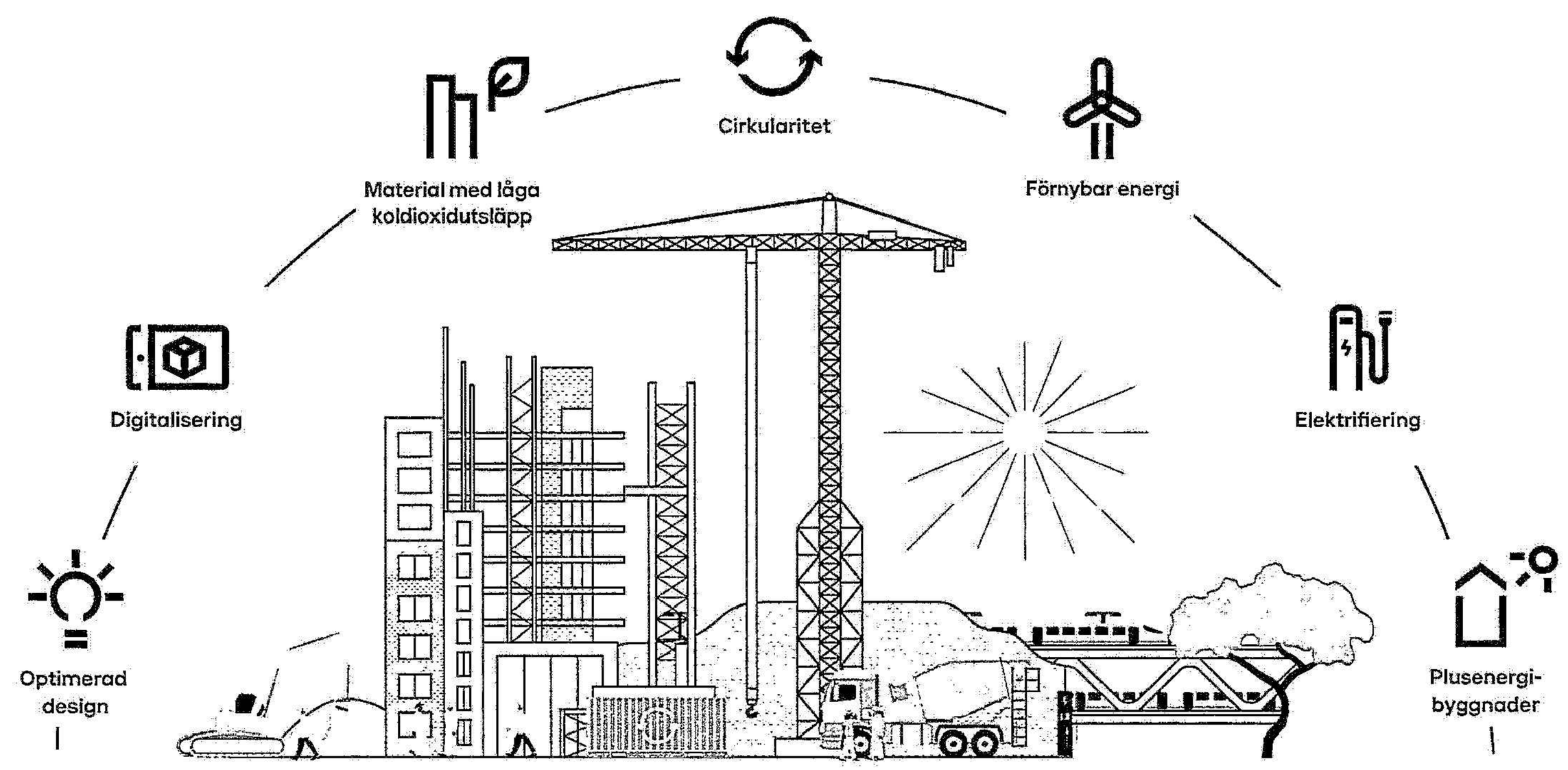

20240610068838

Att mäta det som har betydelse
Vi har mätt och rapporterat koldioxidutsläpp sedan 2008. Vi redovisar koldioxidutsläpp enligt kategorierna i GHG Protocol som beskrivs mer i detalj på sidan 67. Resultatet följs upp kvartalsvis av koncernledningen och styrelsen.

Vi har minskat koldioxidutsläppen i vår egen verksamhet, scope 1 och 2, med 60 procent jämfört med basåret 2015, och 11 procent jämfört med 2022.

Användningen av drivmedel står för cirka 90 procent av våra egna utsläpp medan utsläppen från värme, kyla och el står för 10 procent. Diesel, som idag utgör cirka hälften av våra egna bränsleutsläpp, används främst för byggmaskiner och elverk. Nyckelfaktorer för att minska bränsleutsläppen är bland annat effektiviseringar i hela verksamheten, ökad elektrifiering och ökad användning av biodrivmedel.

93 procent av den el vi förbrukar härstammar från förnybara källor, och denna andel har ökat från 87 procent 2022.

Våra klimatplaner och -mål har omfattat åtgärder för ökad operativ effektivitet, vilket har inneburit att energiintensiteten för bränslen och el (energianvändning/Mkr i intäkter) minskat med 33 procent mellan 2015 och 2023. För 2023 var energiintensiteten (MWh/Mkr) 6,66 jämfört med 9,94 2015. Vår koldioxidintensitet (ton CO_2/intäkter) för scope 1 och scope 2 fortsätter att sjunka och är nu 1,03 jämfört med 2,60 2015.

Merparten av våra koldioxidutsläpp kommer från värdekedjan och beräknas i scope 3. Dessa koldioxidutsläpp härstammar från inköpta material och den energi som krävs i driftsfasen under våra byggnaders livstid.

De material som främst bidrar till koldioxidutsläppen är betong, cement, bitumen, asfalt och stål, och dessa orsakar en stor del av koldioxidutsläppen från byggmaterial. På grund av en svagare fastighetsmarknad under 2023 har utsläppen minskat i kategorierna material och annat.

I våra egna projektutvecklingsverksamheter, där vi utformar och utvecklar fastigheter, beräknar vi energiförbrukningen över en förväntad 50-årig livstid. Energianvändningen under byggnadens livscykel redovisas vid fastighetens avyttringstidpunkt, viket innebär att årstotalen kan variera beroende på antalet avyttringar ett givet år. De låga utsläppen från kategorin Användning av sålda produkter förklaras av färre avyttringar i verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling under 2023 på grund av en svagare fastighetsmarknad.

Koldioxidutsläpp i vår egen verksamhet (scope 1 och 2)

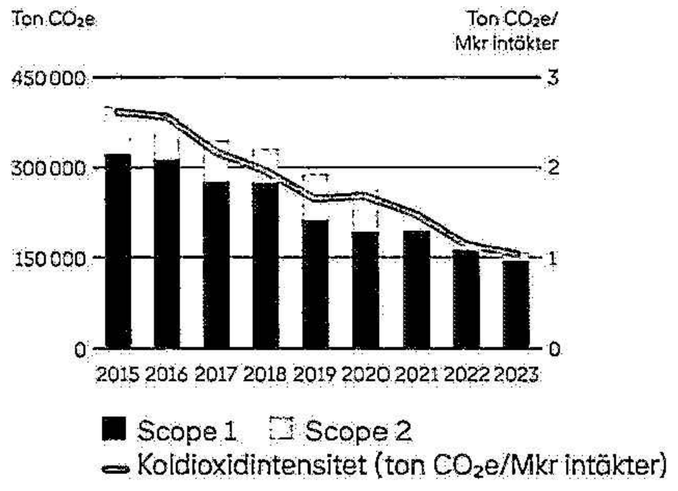

Koldioxidutsläpp i Skanskas värdekedja (scope 3)

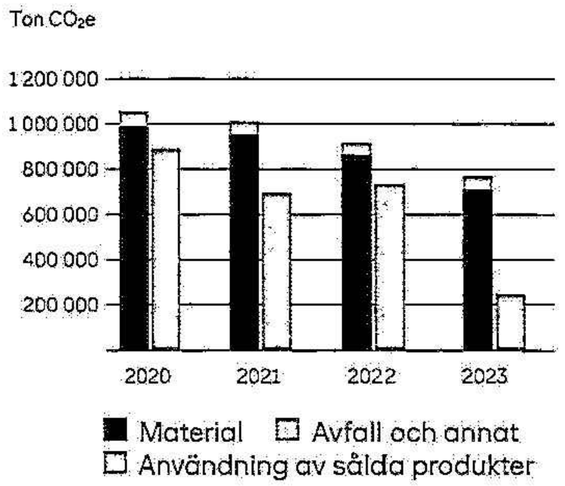

Genomsnittlig fördelning av utsläpp i vår egen verksamhet och värdekedja (2020–2023)

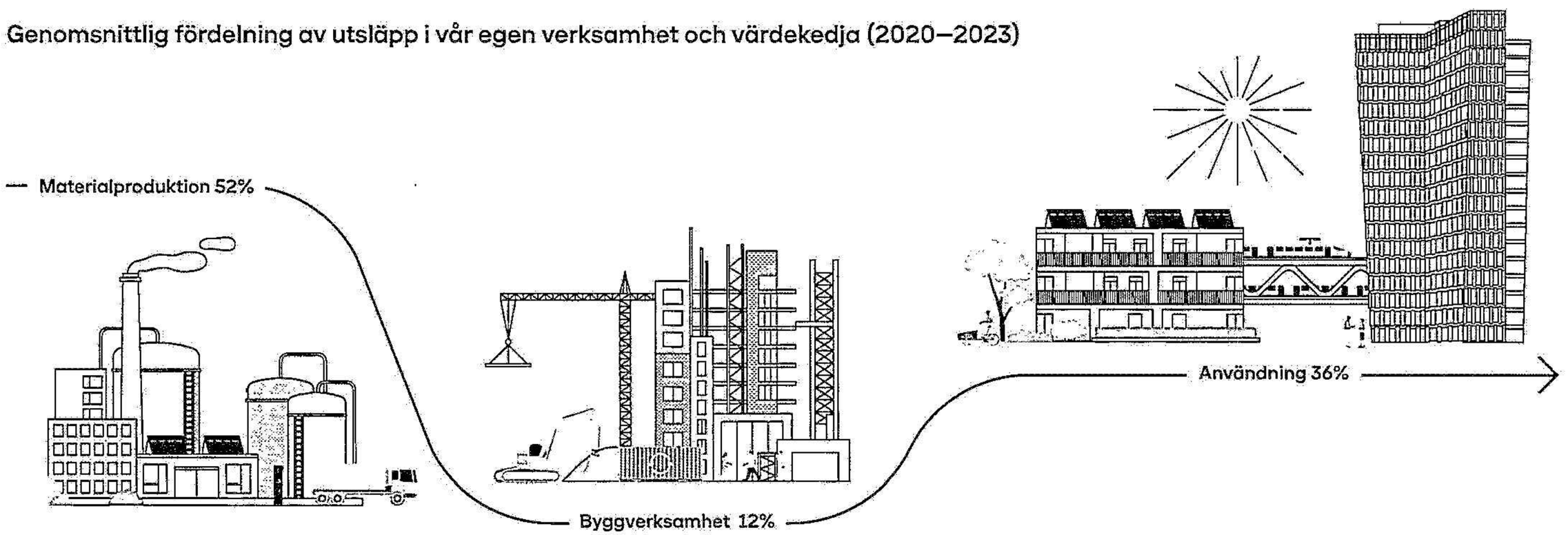

Samarbeta för att utveckla nya netto noll-lösningar

Vi bidrar med vår kunskap och expertis i våra samarbeten för att skapa lösningar som möjliggör för oss, våra kunder och partners att nå netto noll-utsläpp. Genom att skapa innovativa lösningar tillsammans med våra partners fortsätter vi att överträffa kraven från lagstiftare, driver branschen framåt och föregår samtidigt med gott exempel.

Skala upp innovationer
Vår innovationsportfölj utgår från de områden som är viktiga för våra kunder, för marknaden och för att vi ska kunna nå våra finansiella mål och hållbarhetsmål. Viktiga drivkrafter för innovation är operativ effektivitet, klimat och digitala lösningar. Tack vare vår globala och lokala marknadsnärvaro kan vi utbyta och dra nytta av kunskap och innovationer inom och mellan marknader. Genom att skala upp inom koncernen kan vi på ett mer effektivt sätt använda och införa lösningar med koppling till fokusområdena i innovationsportföljen.

Under 2023 har vi till exempel skalat upp innovationer inom byggverksamhet med lägre klimatpåverkan och digitala lösningar på olika marknader. Nyligen har tester av eldrivna grävmaskiner gjorts i USA utifrån erfarenheter av lyckad användning i Norden. Designprinciper för energipositiva byggnader som utvecklats i Norge tillämpas nu på övriga nordiska marknader.

Tillsammans med våra partners utvecklar vi innovativa lösningar som möjliggör en minskad miljöpåverkan från vår verksamhet och våra produkter. Powerhouse-konceptet i Norge med energipositiva byggnader, utvecklade i samarbete med partners, har framgångsrikt utökats till fler byggnader som nya och renoverade kontor, skolor samt bostäder.

I USA medgrundade vi Building Transparency som tillhandahåller planeringsverktyget Embodied Carbon in Construction Calculator (EC3) till branschen. EC3 innehåller omkring 125 000 giltiga miljövarudeklarationer (EPD) från 1 800 företag i 67 länder som används för klimatberäkningar med öppen källkod.

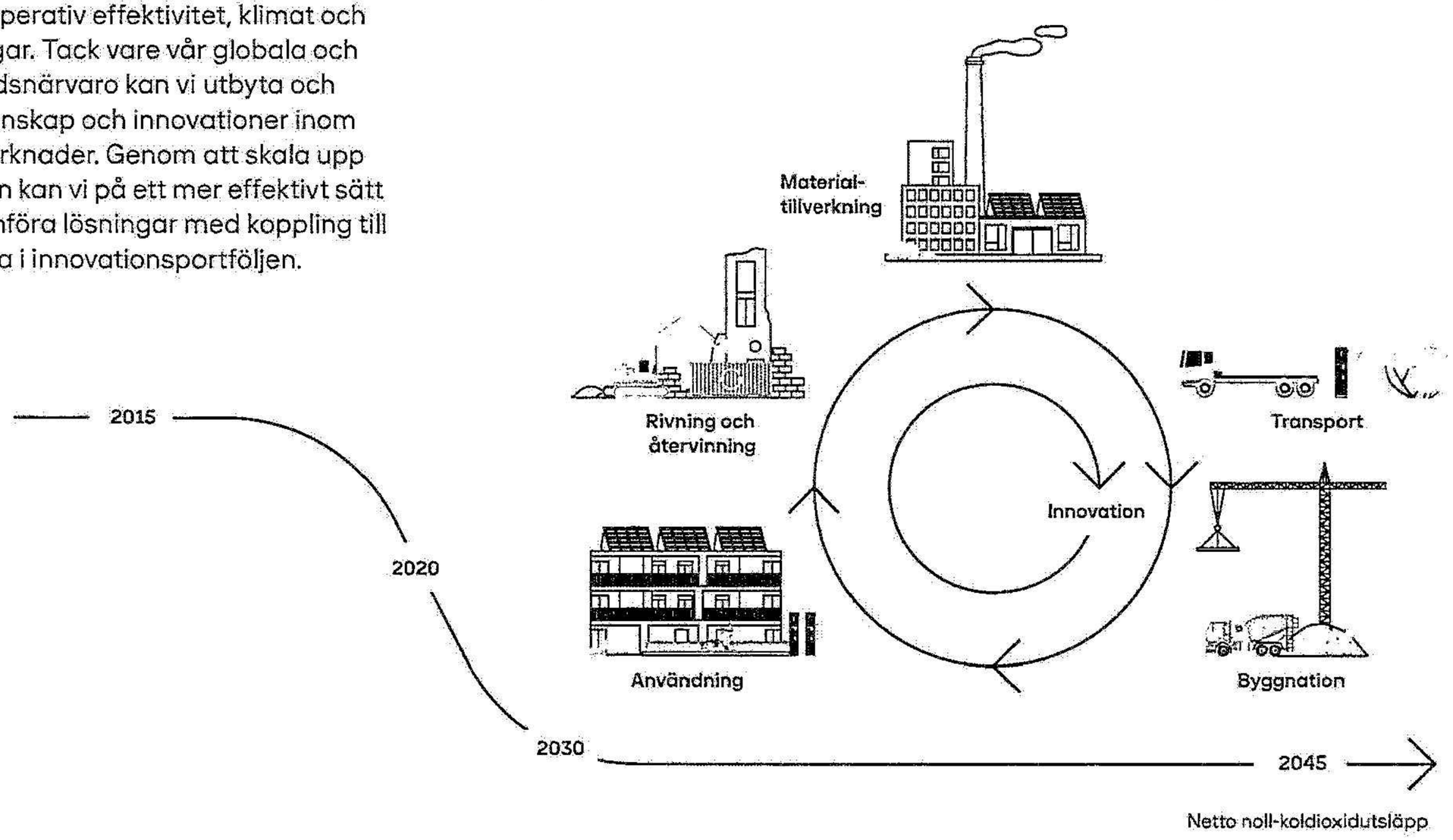

Exempel ur innovationsportföljen

Byggverksamhet med lägre klimatpåverkan

- Betongproduktion med lägre klimatpåverkan
- Massivt trä i flervåningsstommar
- Fossilfria byggarbetsplatser
- Energipositiva byggnader och energilagring

Digitalisering

- Digitala tvillingar
- Datadrivna byggarbetsplatser
- Robotik och automation
- Smart byggplattform

20240610006839

Bygga med låga koldioxidutsläpp

För att byggbranschen ska bli mer hållbar måste vi ompröva hur vi bygger. Det går att minska koldioxidutsläppen avsevärt genom att förändra vårt sätt att arbeta med energi, processer och material ur ett livscykelperspektiv. Vi på Skanska tillämpar ett helhetsperspektiv när det gäller att designa och bygga med lägre klimatpåverkan, genom resurseffektivitet, cirkularitet, förnybar energi, elektrifiering och digitalisering.

Minska koldioxidutsläppen i byggverksamheten
Vilka åtgärder vi vidtar för att minska koldioxidutsläppen beror på projekttyp. I vår byggverksamhet ökar vi effektiviteten i fråga om energi och material, vi ökar användningen av material med lägre klimatpåverkan och driver på övergången till elektrifiering av byggarbetsplatser, samtidigt som vi delar med oss av våra erfarenheter och vår kompetens till våra kunder. När vi är delaktiga tidigt i beslutsfattandet i ECI-kontrakt (Early Contractor Involvement) kan vi bidra med kunskap för att förbättra design och byggnation av byggnader och infrastrukturprojekt. Vi erbjuder även klimatberäkningar och lösningar för att uppnå krav i hållbarhetscertifieringar till våra kunder.

Digitala lösningar i våra verksamheter minskar ytterligare utsläppen, exempelvis optimerad design, digitala verktyg för koldioxidberäkning och planeringsverktyg för effektiva transportsystem. Vi hjälper kunderna att nå sina mål genom att investera i produktutveckling och innovationer som betong med lägre klimatpåverkan och återvunnen asfalt.

I vår industriverksamhet håller vi på att övergå till elektrifiering och användning av förnybara bränslen, samtidigt som vi ständigt strävar efter ökad effektivitet. Som ett resultat har 35 (30) procent av våra stenbrott i Sverige ersatt diesel med el i produktionslinjen.

Fokus på energi i utvecklingsgrenarna
Inom grenarna Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling fokuserar vi på energieffektivitet och ökad användning av förnybar energi för att minimera utsläppen i användningsfasen. Vi följer upp behovet av primärenergi för de byggnader vi utvecklar. Det är ett viktigt mått för många av våra intressenter, däribland lagstiftare, kunder och finansmarknader. Tröskelvärdena för nära-nollenergibyggnader (NZEB) i EU:s direktiv om byggnaders energiprestanda utgör riktvärden för att bedöma våra byggnaders energiprestanda.

Merparten av de byggnader vi utvecklar har en energiprestanda långt under dessa tröskelvärden. Flera byggnader har en energiprestanda mer än 30 procent lägre än direktivets tröskelvärden. Dessutom strävar vi efter att säkerställa att våra byggnaders energiprestanda och övergripande koldioxidavtryck beaktas från tidigt skede och bidrar till vårt ambitiösa klimatmål. Vi utför klimatberäkningar av inbyggd koldioxid i alla våra egna utvecklingsprojekt.

Främja cirkularitet och ombyggnation
Att öka cirkulariteten är en stegvis process som kräver att vi testar nya arbetssätt. Målsättningen är att bevara de återanvända resursernas, produkternas, delarnas och materialens värde genom att skapa ett system som ger möjligheter till förnybarhet, lång livslängd, optimal återanvändning, renovering, återtillverkning, återvinning och biologisk nedbrytning. Tillsammans med WBCSD Built Environment Pathway bidrar vi till att ta fram ett internationellt protokoll för cirkularitet. Vi ingår också i Internationella handelskammarens (ICC) arbetsgrupp för cirkularitet.

Att använda befintliga byggnader och befintlig infrastruktur längre optimerar resursanvändningen. Del- eller helrenovering av byggnader och infrastruktur efterfrågas alltmer på våra marknader, och 10 procent av våra intäkter kommer redan från renoveringsprojekt för byggnader. Ett exempel är i Norge där vi har en expertgrupp för renovering av kontorsbyggnader, med en produktportfölj som omfattar renovering av Norges riksdagsbyggnad, Stortinget, i Oslo.

Lagring av återanvända byggmaterial mellan byggprojekt är en utmaning för ökad cirkularitet och vi deltar i externa initiativ för materialåteranvändning. Inom Skanska i Sverige har vi startat ett nätverk för kunskapsdelning kring cirkulära material, cirkulär design, cirkulär användning och avfall, och inrättat ett internt utskott för att påskynda den cirkulära omställningen under 2023.

Energibesparing i nya kontorsfastigheter

-27%

Årlig förväntad energibesparing i sålda kontorsfastigheter utvecklade av affärsenheter inom Kommersiell fastighetsutveckling i Norden, Europa och USA.

> Läs mer på sidan 78

Intäkter från renovering

10%

av intäkterna för byggprojekt kommer från renoveringar.

Återanvändning av sten- och bergmaterial är en viktig faktor för att minska transporter och spara kvalitetsmaterial. Återanvändning av byggmaterial minskar också koldioxid-utsläppen och hjälper oss att nå våra klimatmål. I Sverige har vi flera återvinnings-terminaler för sortering, krossning och testning av sten- och bergmaterial, där vi förser den lokala byggmarknaden med återvunnet byggmaterial. I det största fossilfria projektet i Norden, Slakthusområdet i Stockholm, krossas och bearbetas utgrävda stenmassor på plats för att återanvändas i projektet. Dessutom är 10 procent av maskinerna på plats eldrivna och återstoden körs på förnybart HVO-bränsle. Ett annat exempel är i Oslo, där vi har inrättat ett återanvändningscenter för stenmassor för att minska transporterna och öka åter-användningen i projekten.

Betong är förknippat med höga nivåer av koldioxidutsläpp, främst inom produktion av kalkstenscement. Branschens aktörer samarbetar om olika lösningar för att minska utsläppen. Ett sätt att göra det är att ersätta och minska den mängd kalkstenscement som krävs. Detta är komplicerat till följd av bygg-standarder och behovet av betongprodukter och lastbärande strukturer av mycket hög kvalitet. För att lära oss snabbare, sprida kunskap och skala upp lösningar har vi ett internt expertforum med deltagare från flera av våra marknader via vårt innovations-nätverk. Medlemmarna sprider och skalar upp kunskap om betong med lägre klimat-påverkan, bland annat cementfri betong, biokol i betong och framtidens cement-ersättande bindemedel i betong. 16 (15) procent av vår svenska betongproduktion 2023 var betong med lägre klimatpåverkan.

Avfallshantering
Vi strävar efter att minska avfallet och förbättra resurseffektiviteten genom smartare design, planering, upphandling och logistik. Det går dessutom ofta hand i hand med minskade kostnader. Vi har mätt andelen egengenererat avfall till deponi sedan 2008. År 2023 gick 5,4 (6,8) procent av det genererade avfallet till deponi, vilket är en förbättring jämfört med föregående år men uppfyller inte vårt mål på mindre än 5 procent.

År 2023 gick 79 (72) procent av avfallet till återvinning, 3 (8) procent till återanvändning och 12 (13) procent till annan avfallsbehandling. Betong, blandat byggavfall, rivningsavfall och asfalt är de fyra största avfallstyperna.

Återvinning av asfalt
Under 2023 tog vi ett av världens modernaste asfaltverk i drift. Det ligger i Vällsta strax utanför Stockholm och har främst utformats för återvinning och kan producera 100 procent återvunnen asfalt. Vällstaverket minskar koldioxidutsläppen per ton asfalt med upp till 50 procent tack vare mer effektiv energianvändning, nästan dubbelt så hög användning av biobränslen till uppvärmning av förbränningskammaren och ökad andel återvunnen asfalt i produktionen. I vår asfaltsproduktion i Sverige låg den genom-snittliga mängden återanvänd asfalt i nya asfaltblandningar kvar på en rekordhög nivå 2023, hela 23 (23) procent.

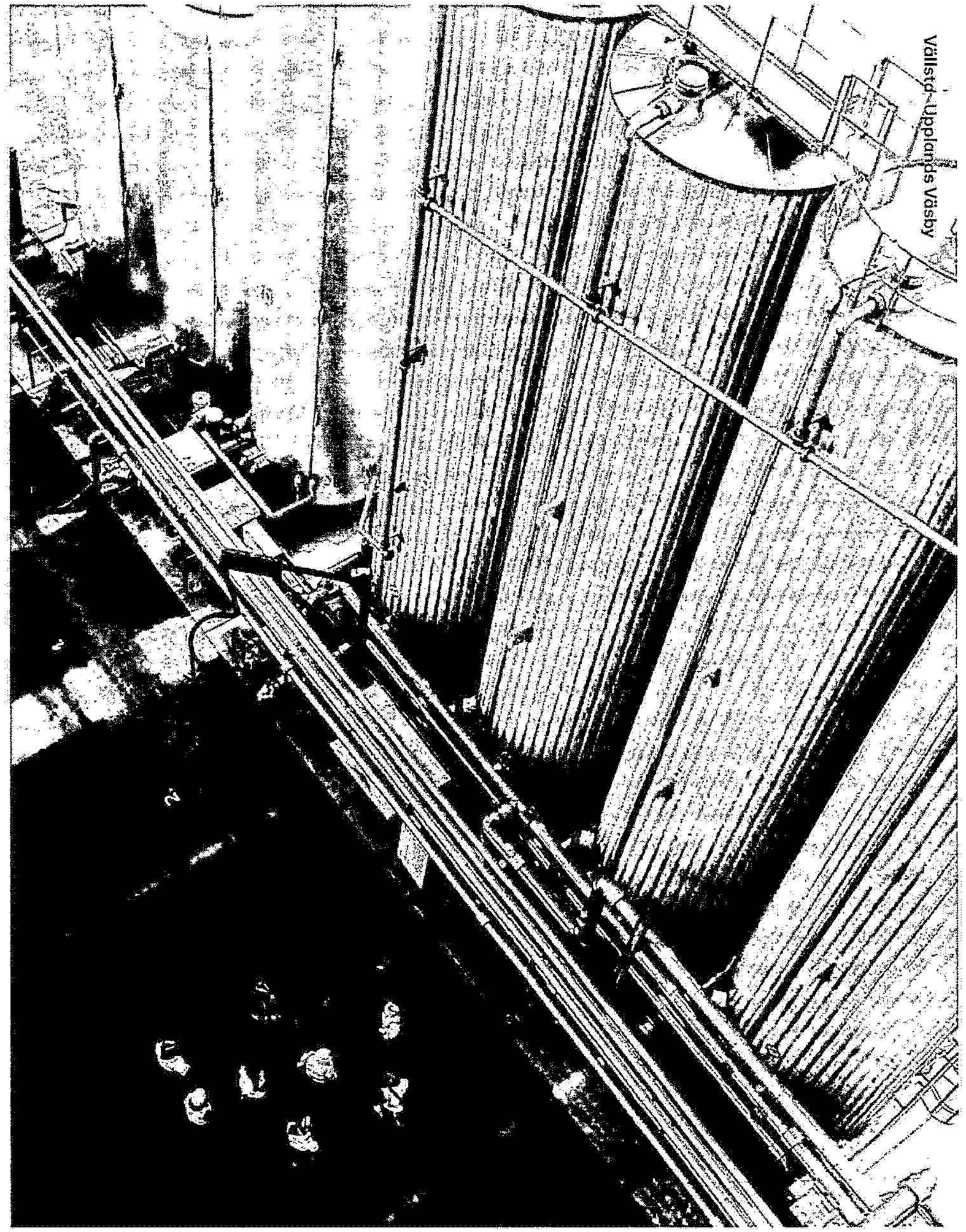
Vällsta–Upplands Väsby

I FOKUS Merkuria, Prag, Tjeckien

Den komplexa vägen till cirkularitet

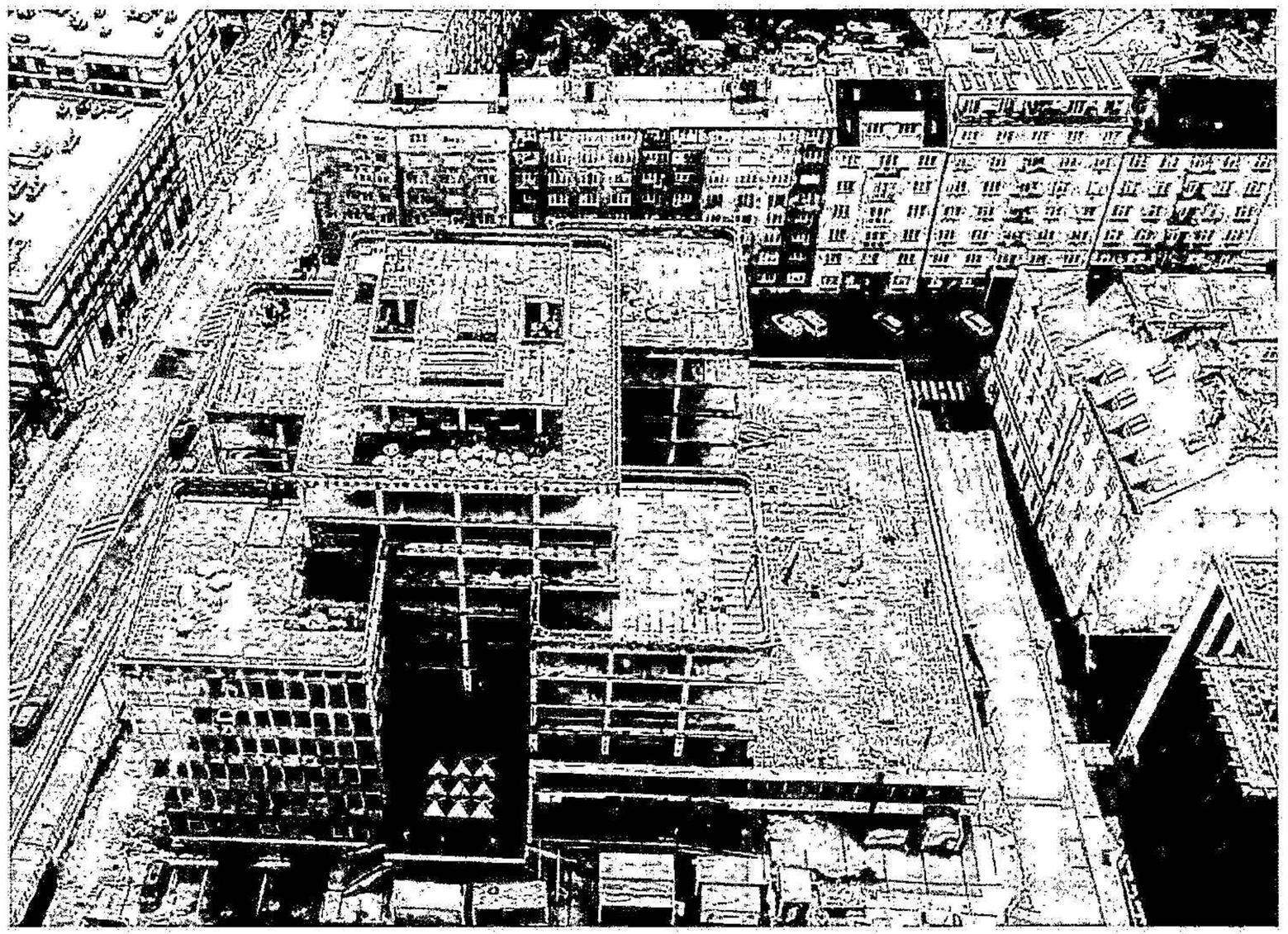

Vi strävar efter att återvinna nästan 14 000 ton material under ombyggnationen av "Merkuria" från 1971 i Prag. Delar av byggnaden har funnit vägen till platser som nog skulle ha överraskat de ursprungliga arkitekterna.

Vi utvecklar Merkuria i Prag, en byggnad från 1971 som nu blir till ett 20 000 kvadratmeter stort förstklassigt kontors- och affärskomplex, med siktet inställt på de högsta certifieringarna inom LEED, WELL och WELL Health-Safety.

Som en del av processen har vi identifierat nästan 14 000 ton material som vi potentiellt kan få ut från den befintliga byggnaden, varav vi hoppas att 80 procent kan återanvändas eller återvinnas.

För att nå målet har mycket av Merkuria rivits för hand. Den som gick runt i byggnaden i början av 2023 såg prydliga högar av trä, plaströr och lysrör. Den som förflyttade sig från ett våningsplan till nästa i det som var en delvis demonterad kontorsbyggnad passerade genom en trång gång av gipsskivor och glasull, travade över huvudhöjd.

Hitta nya samarbeten

Under processen uppstod utmanande frågor, allt från var materialet skulle förvaras på en trång arbetsplats omgiven av infrastruktur till hur komplexa avfallshanteringsförordningar skulle tolkas och hur visst material behövde krossas innan det kunde återvinnas.

"Processen medförde många svårigheter, men också fantastiska nya möjligheter eftersom vi verkligen fick utbilda marknaden om nya metoder", säger Martin Zemanek, projektchef för affärsenheten Kommersiell fastighetsutveckling i Tjeckien. "Det fanns hinder på vägen, men mycket av det vi hittade har vi nu gett ett nytt liv."

Samarbeten har varit avgörande. För att upprätta en materialinventering före rivning arbetade vi med Cyrkl, en nätbaserad marknadsplats där företag kan sälja och köpa industriellt avfall eller begagnade material. Därefter använde vi Cyrkls databaser för att hitta så många nya partners som möjligt som skulle kunna få användning för vårt material.

Hjälp till ukrainska flyktingar

Delar av Merkuria har funnit vägen till platser som nog skulle ha överraskat de ursprungliga arkitekterna. Köksinredningen fick nytt liv i bostäder till ukrainska krigsflyktingar. Flera dörrar skänktes till universitetssjukhuset i Prag. Vi hittade partners som förvandlade inredning och beslag till konst och andra produkter. Omkring 95 ton glas sparades varav 60 procent gjordes om till nya fönsterrutor i samarbete med Saint-Gobain.

Nästa fas kommer att medföra nya utmaningar när vi försöker krossa betongen från stommen i vår betongfabrik i Tjeckien innan vi återanvänder den. En liten mängd kommer att användas för att tillverka ny betong, medan merparten går till fyllnadsmassor och markarbeten i projekt i närheten. Att lära sig av processen är dock lika viktigt som att ta tillvara på material, eftersom de lärdomarna kan tillämpas på framtida projekt, menar Martin.

"Det här projektet var en utmärkt möjlighet att hitta nya sätt att minska vår påverkan", säger Anna Veronika Themerson, miljöchef på Center of Excellence vid Skanska Commercial Development Europe. "Vårt projektteam engagerade sig verkligen för initiativet och lade ner mycket arbete på att klara alla utmaningar som uppstod. Vi är övertygade om att införandet av principerna om en cirkulär ekonomi är en av de viktigaste lösningarna för att skydda jordens resurser."

Resiliens

Hälsosamma, resilienta platser för alla

Många av dagens byggnader och områden är inte utformade för de utmaningar som det moderna samhället ställs inför – utmaningar som extremväder, luftföroreningar, vattenbrist och krav på energieffektivitet. Ofta är de inte heller anpassade för förändringar i sociala mönster, såsom urbanisering och förändrade levnadsvanor. Vår vision att erbjuda hälsosamma, inkluderande och resilienta platser omfattar samarbete med lokalsamhället för att generera socialt värde som tillgodoser långsiktiga behov. Vi kombinerar sociala och miljömässiga perspektiv för att maximera den hållbara påverkan vi skapar genom vår verksamhet. Vi använder oss av vår internationella och lokala närvaro för att genom samarbete överföra kunskaper och framtidsinsikter samt för att skapa fördelar för vår verksamhet, våra kunder och samhället i stort. Vi föreställer oss en värld där hållbarhet helt enkelt är inbyggd i tillvaron, och en framtid fylld av mer hälsosamma, hållbara och klimatanpassade urbana miljöer – platser som utformas gemensamt, för alla.

Skapa hälsosamma, inkluderande och klimatanpassade urbana miljöer

Tillsammans med våra kunder nyttjar vi vår expertis för att öka kunskapen och minska riskerna i samband med klimatförändringar. Vi designar och bygger miljöer och infrastruktur för att hantera dagens utmaningar.

Scenarioanalys för resilienta lösningar
Vi tillämpar scenarioanalyser för att identifiera och hantera väsentliga klimatrelaterade risker och möjligheter, inklusive de som har uppstått och förvärras genom klimatförändringar. Vi har utgått från arbete som nyligen utförts i samarbete med World Business Council for Sustainable Development (WBCSD), andra företag i branschen samt organisationer som Internationella energiorganet (IEA) och World Resources Institute (WRI); arbetet har resulterat i framtagandet av en katalog med över 20 offentligt tillgängliga klimatscenarier. Resultatet från det här arbetet har hjälpt oss att överväga en rad olika risker och möjligheter, från ändringar av regleringar och rättsliga ramar till tekniska framsteg, ändrade marknadspreferenser och fysiska konsekvenser av ett varmare klimat.

Analyserna har utförts med representanter från alla våra affärsenheter för att ge bredd i perspektiven. Läs mer om hur vi tillämpar klimatscenarioanalyser för att identifiera och hantera affärsrisker och -möjligheter i vår TCFD-rapportering på sidorna 76–77.

Begränsa klimatförändringarnas konsekvenser
Klimatförändringarnas konsekvenser sätter press på samhället, med ökad förekomst av stormar, översvämningar, torka, värmeböljor, skogsbränder och perioder av vattenbrist. Urbana miljöer behöver bli mer resilienta så att byggnader, infrastruktur och samhället som helhet tål den ökade förekomsten av allt kraftigare extremväder. Länder och regioner utformar sin lagstiftning med detta i åtanke, vilket skapar affärsmöjligheter för oss när det gäller att åta oss projekt för klimatanpassning och en mer resilient urban miljö.

Vi har integrerat klimatrisker i vår riskhantering och våra projektgranskningsprocesser, för att säkerställa att projekten bidrar till att begränsa de fysiska riskerna. Anpassningsåtgärder för att begränsa fysiska risker utformas och implementeras på projektbasis, med hänsyn till de specifika omständigheterna hos den risk som ska begränsas samt omgivningen. I våra projekt har bland annat lösningar använts för att motverka översvämningar i marknivå, att höja upp teknisk infrastruktur samt markbeläggningar som absorberar vatten. Kompetensen på dessa områden sprids inom koncernen eftersom vi förutser en fortsatt ökning av efterfrågan.

Under 2023 ökade vi användningen av verktyg för att bedöma de fysiska riskerna förknippade med klimatförändringar. Genom att dra nytta av den senaste klimatforskningen har vi skaffat de insikter som krävs för att effektivt begränsa riskerna relaterade till klimatförändringar. Genom att hantera dessa risker kan vi öka resiliensen i våra projekt och på så vis tillföra mervärde till våra kunder och samhället.

I staden Wrocław i Polen, som 1997 drabbades av en förödande översvämning, har vi moderniserat skyddsvallarna mot översvämningar längs floden Widawa för att skydda befolkningen från framtida översvämningar. Projektet slutfördes under 2023.

Hållbar vattenanvändning
Ökad vatteneffektivitet är en viktig faktor för att minska vår påverkan på miljön. Som projektutvecklings- och byggföretag påverkar vi vattenanvändningen, både i byggfasen och i driftsskedet. Vi har bidragit till mer hållbar vattenanvändning genom innovativa och vatteneffektiva lösningar, som att ersätta dricksvatten med vatten av lägre kvalitet där det är möjligt. Ett exempel är gråvattensystem, där avloppsvatten från handfat i badrum renas och sedan återanvänds exempelvis till spolning i toaletter.

I Centraleuropa ser vi efterfrågan på cirkulära vattensystem till följd av den torka som klimatförändringarna förväntas orsaka. Fördelarna inkluderar lägre förbrukning av dricksvatten, högre effektivitet och sänkta driftskostnader. I projektet Modřanský Cukrovar, ett bostadsprojekt utanför den tjeckiska huvudstaden Prag, har vi tagit återanvändningen till nästa nivå. Gråvatten från handfat i badrum renas i byggnaden och kan anslutas till tvättmaskiner, utöver spolning av toaletter, vilket ytterligare minskar vattenanvändningen.

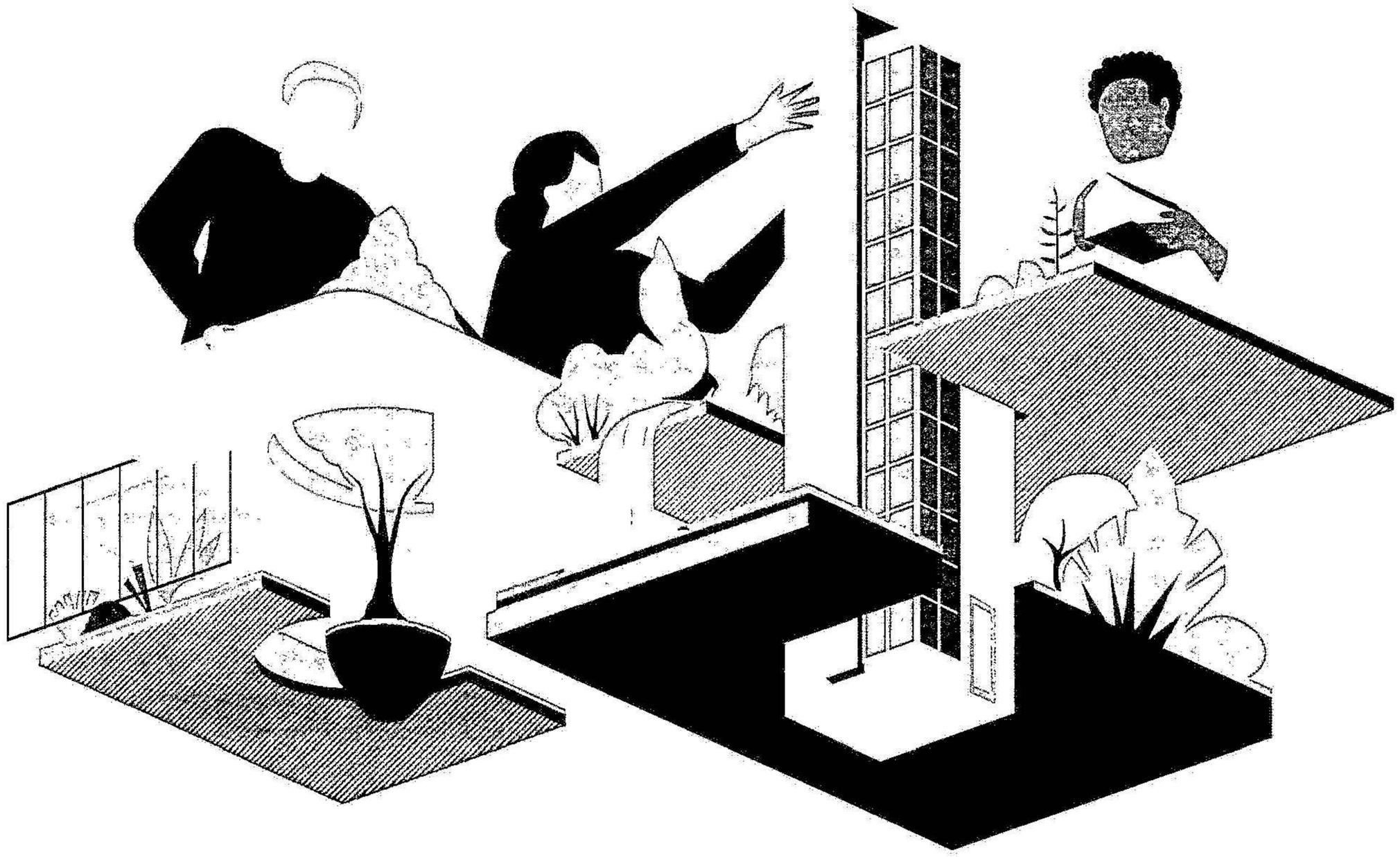

Skydda biologisk mångfald
Biologisk mångfald avser variationen av olika livsformer på jorden och omfattar både ekosystem och arter. Vi ingår i ett samarbete med WBCSD och hjälper till att definiera standarder och vidareutveckla metoder för att hantera biologisk mångfald i den byggda miljön.

Under 2023 genomförde vi en analys av biologisk mångfald i både våra verksamheter och vår värdekedja. Analysen byggde på verktyget ENCORE, men kompletterades med data från andra källor, bland annat Världsnaturfondens riskfilter för biologisk mångfald och Science Based Targets Networks väsentlighetsverktyg för olika sektorer, Sectoral Materiality Tool. Analysen lyfte fram hur beroende vi är av naturen och den biologiska mångfalden – till exempel naturens förmåga att reglera klimatet och skydda den byggda miljön från översvämningar och stormar. Förlust av biologisk mångfald kan påverka tillgängligheten och kvaliteten på dessa ekosystemfunktioner, vilket i sin tur kan påverka affärsverksamhet.

I analysen av biologisk mångfald beskrevs också den potentiella påverkan som vår egen verksamhet har på natur och biologisk mångfald. Här ingår påverkan på ekosystem på land och i sötvatten samt påverkan genom avfallsproduktion, utsläpp av växthusgaser och andra utsläpp till luft. Vi beaktar risker vid planerings- och byggstadierna och identifierar möjliga åtgärder för att minska och begränsa vår påverkan.

Samtidigt kan vi även skapa en positiv påverkan genom att stärka den biologiska mångfalden i våra projekt och gynna en ökad biologisk mångfald. Ett exempel är hämtat från ett projekt där järnvägen breddades från enkel- till dubbelspår mellan Ängelholm och Helsingborg. Vi återanvände 100 000 kubikmeter jord som grävts ur under projektets gång för att skapa en ny 4,5 hektar stor kuperad naturmiljö för fjärilar, som fick det passande namnet Kattarps fjärilsbackar.

I Storbritannien är metoden biodiversity net gain ett lagkrav från och med februari 2024 med krav om 10 procent ökad biologisk mångfald i de flesta utvecklingsprojekt, och vi har tillämpat metoden sedan 2020 i projekt som utvecklingen av bostadsområdet Mindenhurst i Surrey. I våra bostadsutvecklingsprojekt arbetar vi för att skapa nya grönområden som gynnar lokala vilda arter.

I FOKUS CLIMB

Förstå vår påverkan på den biologiska mångfalden

Vi har samarbetat med en grupp svenska företag för att ta fram ett verktyg som ska göra oss mer konsekventa i de bedömningar vi gör i fråga om att skydda naturen.

Att skydda den biologiska mångfalden under byggnation inbegriper en rad kompromisser. Vissa är enkla: ett träd som har vuxit i många årtionden är till exempel mer värdefullt än en liten gräsplätt. Andra val är mer komplexa.

Verktyget CLIMB togs fram av flera samarbetspartners, däribland Skanska, Cementa, Vattenfall, LKAB, Boliden och SCA och tilldelar värden till olika naturtyper och arter. Värdena hjälper företag från olika branscher att utvärdera och sätta upp mål när det gäller att skydda den biologiska mångfalden.

"CLIMB växte fram ur behovet av att mäta påverkan på naturen på ett bra sätt, men även att räkna på samma sätt oavsett bransch", säger Tim Schnoor, ekolog och hållbarhetsspecialist på Skanska i Sverige. "Om alla företag använder samma metod kan vi öka trovärdigheten och samtidigt minska risken för orättvisa tolkningar."

Det är frivilligt för oss och våra samarbetspartners att använda verktyget, men behovet av att mäta företags påverkan på naturens ekosystem hamnar allt högre upp på den politiska dagordningen. CLIMB är löst baserat på det brittiska systemet för att gynna en ökad biologisk mångfald, biodiversity net gain (läs mer i texten till vänster).

Vi använde CLIMB under 2023 för att bedöma påverkan på den biologiska mångfalden från att plantera ängsblommor i stället för gräs när vi återställde marken efter ett projekt där vi grävde ett 6 kilometer långt kabeldike. Som en del av projektet kunde vi återställa ett område motsvarande åtta fotbollsplaner (45 000 kvadratmeter) genom att plantera över 20 sorters ängsblommor. Enligt verktyget CLIMB var detta en väsentlig ökning av den biologiska mångfalden jämfört med en enda gräsart.

CLIMB utnämndes till Årets Hållbarhetsprestation 2023 av det svenska Nätverket för Hållbart Näringsliv. Enligt juryn "är det viktigare än någonsin att bli konkret och att agera. Genom att göra verktyget fritt och tillgängligt för alla bidrar CLIMB till informerade beslut och en hållbar framtid."

Mer information om CLIMB finns på climb.ecogain.se

Design för långsiktiga samhällsbehov

Vi samarbetar med människor och organisationer i samhällen vars liv och försörjning kan påverkas av de platser vi formar, med hänsyn till långsiktiga behov. Det handlar om att utforma hållbara, prisvärda bostäder och områden som är inkluderande och uppmuntrar till utomhusaktiviteter.

Strävar efter positiv social påverkan
Genom att lyssna på samhällets behov och med vår kärnkompetens som verktyg kan vi skapa lösningar med positiv social påverkan. Allt fler internationella miljöcertifieringar för byggnader och infrastruktur inkluderar sociala aspekter i sina hållbarhetsbedömningar. Dessa hör ofta samman med certifieringar för miljömässig hållbarhet. Inom Kommersiell fastighetsutveckling är många av våra projekt certifierade med WELL, som har ett starkt fokus på hyresgästernas hälsa och välbefinnande. I Centraleuropa är alla våra kommersiella fastigheter WELL-certifierade.

BREEAM Infrastructure och Envision är certifieringsverktyg för infrastrukturprojekt, och belönar verksamheter och program som skapar en mer positiv social påverkan på samhället.

Samarbete för socialt värde
Som en stor aktör samarbetar vi med samhällen och kunder som delar vår ambition att sätta nya standarder för byggnationen av mer klimatanpassade och inkluderande stadsområden. Vi nyttjar vår kunskap och erfarenhet för att ge människor och samhällen möjlighet att utvecklas och växa. Ett långsiktigt samarbete med Riksidrottsförbundet resulterade i återanvändningen av 130 000 ton schaktmassor till lokala idrottsanläggningar i närheten av våra byggarbetsplatser under 2023. Det minskade också materialtransporterna vilket ledde till minskad bränsleförbrukning och lägre koldioxidutsläpp.

Sociala fördelar genom samhällsengagemang
Våra partnerskap med kommuner och andra kunder inom offentlig sektor hjälper oss att ge tillbaka till samhället. Skanska i Sverige tillämpar en process för att designa för sociala fördelar i projekt genom att analysera lokala utmaningar och samhällsprioriteringar. Några exempel är multifunktionella grönområden, kommunala konstprojekt med skolor samt ungdomspraktikplatser. I vårt projekt i Vivalla, Örebro, har vi samarbetat med kommunen för att erbjuda praktikplatser till människor utanför arbetsmarknaden. Programmet har analyserats av forskare vid Örebro universitet och Stockholms handelshögskola. Av 100 deltagare i programmet har nära hälften fortsatt att arbeta eller börjat på en utbildning, vilket har tillfört ett stort socialt värde. Tack vare projektet har vi nu en systematisk metod som kan användas i andra projekt.

Skapar möjligheter genom mångfald bland leverantörer
Skanska i USA har en lång historia av att samarbeta med företag som drivs av underrepresenterade grupper för att stödja deras affärstillväxt. Det kan omfatta, men är inte

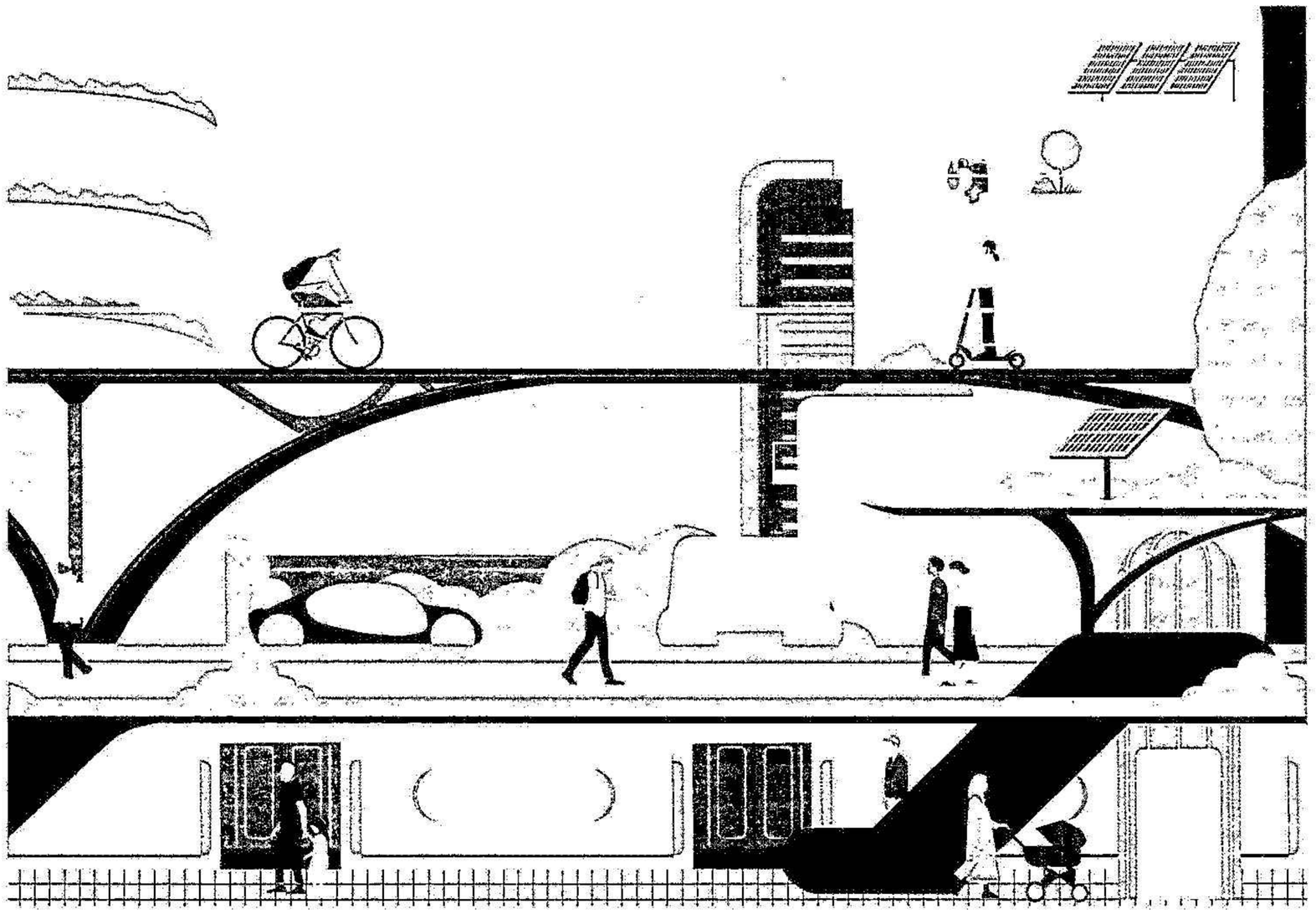

begränsat till, småföretag och företag som ägs av minoritetsgrupper, kvinnor, krigsveteraner och funktionshindrade personer.

På våra amerikanska marknader har Skanska tagit fram egna program utformade för att ge dessa företag verktyg och resurser att bli framgångsrika som entreprenörer och ta tillvara möjligheter i storskaliga byggprojekt.

Sedan 2007 har över 800 företag deltagit i Skanskas program. De deltagande företagen svarar tillsammans för över 740 MUSD i kontrakt på Skanska-projekt. Genom uppsökande initiativ, entreprenadavtal och program som dessa skapar vi hållbara möjligheter för vår verksamhet, bransch och samhället i stort.

I FOKUS Slussen, Stockholm

Ett 400 år gammalt landmärke, renoverat för en ny tid

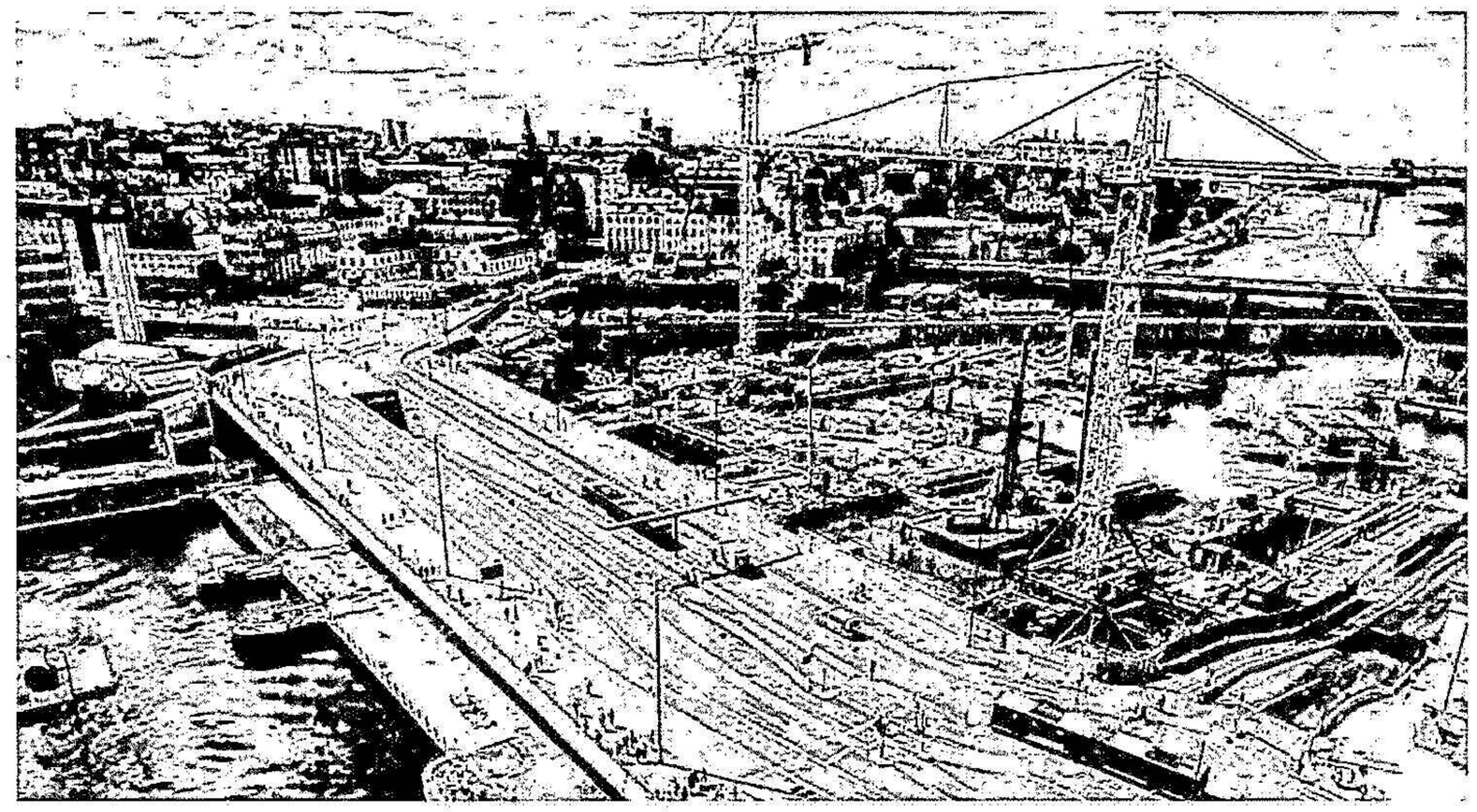

När Slussen står klar blir det en mötesplats för det moderna Stockholm, en stad där många människor går till fots, cyklar och åker kollektivt. Via slussporten mitt i projektet blir det möjligt att tappa ut fem gånger så mycket vatten från Mälaren till Östersjön, vilket minskar risken för översvämningar väsentligt.

Vid fem tillfällen under Slussens nära 400-åriga historia har innerstadens sluss byggts om för att spegla samtidens värderingar och behov.

Den version som de flesta stockholmare är bekanta med byggdes på 1930-talet, huvudsakligen för att hantera den framväxande bilismen. Vid den tiden hade Stockholm en befolkning på lite drygt 265 000 och bilen ansågs vara framtidens transportmedel. Arkitekterna kunde föga ana att nästan 100 år senare skulle 500 000 människor passera Slussen varje dag, de flesta till fots, på cykel eller med tunnelbana.

Nu byggs Slussen om ännu en gång för att spegla en ny tid. När det står färdigt kommer området som omfattar själva slussporten, Södermalms norra kaj och Gamla stans södra kaj att bli en gemensam mötesplats för staden. Det kommer också att minska översvämningsrisken för Stockholm och jordbruksmarkerna runt Mälaren genom att den möjliga avtappningsvolymen av vatten från Mälaren till Östersjön femdubblas – en nödvändig uppgradering till följd av den ökade förekomsten av skyfall och översvämningar som orsakas av det varmare klimatet.

Från trafikknutpunkt till mötesplats

"Det gamla Slussen byggdes för bilar, så de flesta gångvägarna var trånga, mörka och otrygga. Många av dem var dessutom övertäckta och hade knappt någon utsikt över vattnet", säger Peo Halvarsson, produktionschef för Skanskas Slussenprojekt. "Nu förvandlas Slussen från en trafikknutpunkt till en mötesplats som alla i Stockholm kan uppskatta – att komma nära vattnet, ta en glass eller äta gott, allt på ett tryggt sätt."

Slussen ligger precis vid den plats där Mälaren och Östersjön möts. Två dammluckor och slussportarna är placerade i hjärtat av trafikplatsen och reglerar vattennivåerna, skyddar viktig infrastruktur och dricksvattnet för 2 miljoner människor.

Vi har utsetts av Stockholms stad att bygga om det nuvarande slussportsystemet, uppföra nya byggnader vid Slussplan och Strömkajen, en 140 meter lång stålbro och de två stora dammluckorna.

Minskar översvämningsrisken

"Vi behöver möjligheten att tömma vatten ur sjön vid de stora nederbördsmängder som vi har idag", säger Peo. "Det nya systemet ska minska risken för översvämningar i Stockholm, i synnerhet i tunnelbanan, och samtidigt skydda stora arealer jordbruksmark i en större region."

Vårt team har hanterat många unika utmaningar genom ett nära samarbete med partners och kunden. Slussen är ett gigantiskt utvecklingsprojekt där allt arbete måste utföras på en liten yta, omgiven av kulturellt viktiga historiska byggnader, och samtidigt orsaka så små störningar som möjligt för trafiken och kollektivtrafiken. Avtappningskapaciteten från Mälaren måste vara tillgänglig under hela projektet. Vi har ändå samsats väl med våra partners på de gemensamma ytorna genom öppenhet och regelbunden dialog.

"Komplexitet kan ta sig många uttryck och dimensioner, och vi har behövt tackla många av dem vid Slussen", avslutar Peo. "Men genom ett nära samarbete med våra partners och kunden och genom att ta hänsyn till alla som passerar härigenom dagligen tycker vi ändå att vi har kunnat utföra vårt arbete med en minimal påverkan på vardagen."

Ansvar

Ansvarsfullt agerande för människor och planeten

Att agera ansvarsfullt, inifrån och ut, innebär att ha ett starkt och engagerat hälso- och säkerhetsarbete som skyddar liv och välbefinnande. Det innebär att agera rättvist och etiskt, utöva integritet i alla beslut och vara en betrodd affärspartner med avseende på leverantörskedjan. Det innebär att arbeta med omsorg om lokala miljöer och samhällen.

Det omfattar att utnyttja vår fulla potential genom att tillvarata mångfald och skapa inkluderande miljöer. Som ett ansvarsfullt företag styrs vi av FN:s globala mål för hållbar utveckling och Global Compacts grundprinciper. Vi följer kontinuerligt upp och driver förbättringar och redovisar våra hållbarhetsresultat.

Projekt Oas, Malmö

202406100684

Trygga hälsa och säkerhet

Säkerheten för våra medarbetare och underentreprenörer är vår högsta prioritet. Vi arbetar för ökad säkerhet genom branschledande standarder och säkerhetslösningar, en inkluderande kultur och ett ledarskap fokuserat på systematisk uppföljning och riktade åtgärder med betydande effekt.

Byggbranschen är förknippad med tillbud och bestående hälsoproblem som kan uppstå om riskfaktorer inte hanteras på rätt sätt. Buller, arbete i trafik eller på hög höjd, vibrationer, farliga material och lyft är riskfaktorer i vårt dagliga arbete. Vi bygger en stabil grund för ett tryggt arbete genom höga standarder, ett engagerat ledarskap och riskmedvetenhet. Vi är dedikerade att skapa en kultur där alla känner att de kan säga ifrån, så att vi arbetar säkert, eller inte alls.

Fokus och strategiska åtgärder
Vår ambition är att skapa säkra och hälsosamma arbetsplatser. Vi samarbetar för att utveckla och förnya tekniska lösningar, utforma byggprocesser och ta fram arbetssätt för att minska hälso- och säkerhetsrisker i våra verksamheter.

Alla affärsenheter upprättar en obligatorisk hälso- och säkerhetsroadmap som granskas och uppdateras årligen. Den består av fyra fokusområden: Säkerhetskultur, Åtgärdstrappan, Analys och Underentreprenörer. Den styr hur vi utvecklar och implementerar säkerhetslösningar med betydande effekt.

Analysera data för att reducera risker
Skanskas största säkerhetsrisker har kopplats till lyft, lastning, lossning och logistik. Vårt fokus på att förbättra rutinerna på de här specifika områdena har lett till en minskning av antalet rapporterade allvarliga tillbud. Vi fortsätter vårt arbete med att minska riskerna kopplade till dessa moment och andra. Antal olyckor med frånvaro (LTAR) för 2023 var 2,6, en minskning jämfört med 2,9 för 2022.

Några av våra viktigaste nyckeltal för att övervaka säkerhetsresultatet är: antal olyckor med frånvaro (LTAR); allvarliga tillbud som kunde ha resulterat i dödsfall; högre chefers arbetsplatsbesök med fokus på säkerhet (Executive Safety Site Visits, ESSV) vilket ger ett tydlig och synligt ledarskap; totalt antal olyckor (TCA); olyckornas allvarlighetsgrad samt resultat av alla affärsenheters förbättringsarbete. Affärsenheterna har även egna nyckeltal för åtgärder som minskar riskerna inom lyft, lastning, lossning och logistik som omfattar exempelvis utbildning och revision.

Uppföljning av säkerhetsarbetet genomförs månadsvis av affärsenheternas ledningsgrupper och kvartalsvis av koncernledningen och styrelsen. Varje affärsenhet genomför en obligatorisk årlig översyn av styrningen av arbetsmiljöprestanda som inkluderar riskidentifiering, beskrivning av kontrollåtgärder och upprättande av en plan för riktade insatser för det kommande året.

Utvecklar högre arbetsmiljöstandarder tillsammans
Koncernens arbetsmiljöstandard är obligatorisk: den måste integreras i alla affärsenheternas ledningssystem för hälsa och säkerhet och tillämpas på alla arbetsplatser. Den omfattar krav inom 16 områden, som riskbedömning av arbetsplatser, utbildning, incidenthantering och personlig skyddsutrustning (PPE) samt instruktioner för de arbetsmoment som innebär störst risk på våra byggarbetsplatser. På de flesta marknader är vår arbetsmiljöstandard för koncernen striktare än lokala bestämmelser. Alla affärsenheter är certifierade enligt ledningssystemet ISO 45001 för arbetsmiljö, vilket ökar vår förmåga att främja ständiga förbättringar.

Chefers säkerhetsbesök (ESSV)

7 600

Högre chefers arbetsplatsbesök med fokus på säkerhet. Målet för 2023 var 6 900.

Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro (LTAR)

2,6

Antal olyckor med frånvaro för medarbetare och underentreprenörer.

Fokusområden i hälso- och säkerhetsroadmap

Säkerhetskultur	Åtgärdstrappan	Analys	Underentreprenörer
Öka medvetenheten hos chefer och skapa en proaktiv säkerhetskultur för ett större engagemang och säkrare byggarbetsplatser.	Syftar till att eliminera eller minska riskexponering på arbetsplatsen, vilket hjälper oss att hantera säkerhetsrisker i ett ännu tidigare skede.	Analysera säkerhetsdata för att hantera de främsta riskerna och mäta effekterna av våra säkerhetssatsningar.	Involvera våra underentreprenörer för att säkra efterlevnad av Skanskas standarder och skapa rätt förutsättningar för ökad säkerhet.

När det gäller en allvarlig olycka identifierar och motverkar vi risker, och vi hanterar och lär oss av olyckan för att undvika att den upprepas. Under 2023 hade vi inga dödsolyckor. Om allvarliga olyckor eller dödsfall inträffar vidtar vi omedelbara åtgärder för att förstå rotorsaken och arbetar målmedvetet för att reducera riskerna som en del av vårt ständiga förbättringsarbete.

Affärsenheterna erbjuder företagshälsovård till sina anställda. Affärsenheterna har antingen egen företagshälsovård eller köper in tjänsten externt.

Den årliga medarbetarundersökningen är ett viktigt verktyg för att följa upp och lyssna på våra medarbetares åsikter om Skanska som företag, vårt säkerhetsarbete och ledningens engagemang i dessa frågor. Medarbetarundersökningen 2023 visade att 86 procent av de anställda tycker att vi gör ett bra jobb med att övervaka och förbättra säkerheten på arbetsplatsen, vilket är över branschnormen på 83 procent.

Åtgärdstrappan
Åtgärdstrappan illustrerar övergången från ett reaktivt till ett proaktivt förhållningssätt till säkerhetsrisker. Vårt säkerhetsledningssystem omfattar alla steg i trappan. Den största effekten på säkerheten uppnås i de tidiga faserna av design och planering, där risker effektivt kan elimineras.

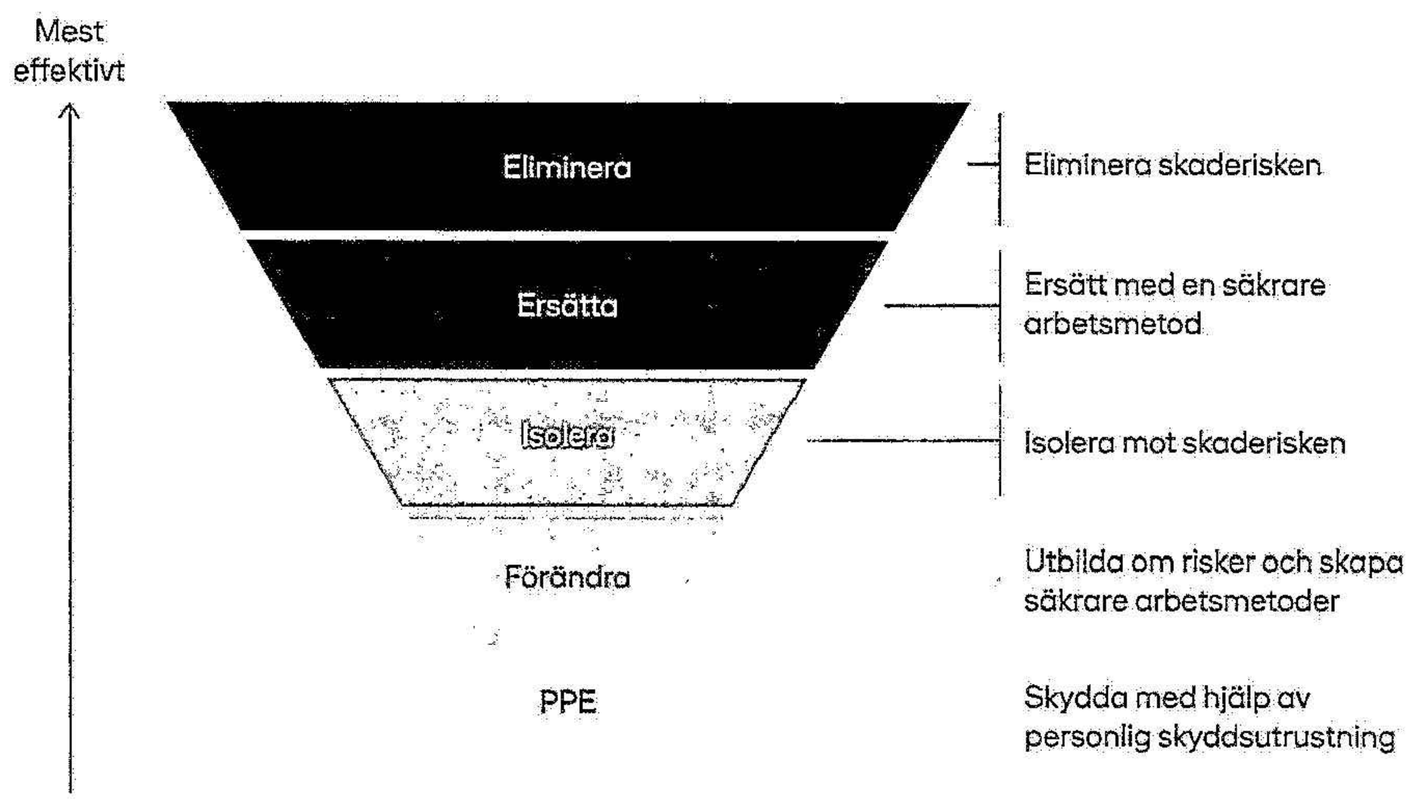

Slussen: Tänka smartare för att bygga säkrare

Slussen-projektet i Stockholm (läs mer på sidan 59) inkluderar byggnationen av ett nytt Södermalmstorg. Placeringen mitt i stadens hjärta gjorde att vi behövde hitta innovativa sätt att utföra projektet på ett säkert sätt för både arbetstagare och allmänhet, med minimal påverkan för pendlarna.

Torget, som snart ska bli en viktig mötesplats där besökarna kan avnjuta en kaffe eller träffas över en bit mat, har byggts över Slussens tunnelbana, där omkring 300 000 resenärer passerar varje dag.

En utmaning var att torget ska bäras upp av 35 stålbalkar, som var och en väger cirka 40 ton. För att minimera störningarna har prefabricerade delar monterats uppe på balkarna så att betongen senare skulle kunna gjutas över dem.

Minska riskerna
Lyften av stålbalkarna och de prefabricerade delarna har utförts på natten när tunnelbanan var stängd. Det minimerade den tid som spåren behövde stängas av och eliminerade risken för material att falla ner på spårområdet, samtidigt som säkerheten upprätthölls för vår personal.

"På så sätt kunde vi arbeta snabbt under korta avstängningar på natten", säger Peo Halvarsson, produktionschef för Skanskas Slussen-projekt. "Vi har arbetat på det här sättet förut och kommer att göra det igen, eftersom rätt alternativ alltid är det alternativ som är säkert och effektivt."

Slusskanalen utgjorde en liknande utmaning. Arbetsplatsen är extremt smal och mycket av strukturen ligger under vatten. Det finns i princip ingen plats för materialupplag, så mycket av slussporten har tillverkats utanför byggarbetsplatsen. Det har frigjort tid och plats för att utföra andra viktiga förberedande arbeten, bland annat grundläggning, pålning och gjutning, vilket har hjälpt oss att spara tid och minimera riskerna för alla som arbetar på platsen.

Undvika rivning
Vi har också byggt ett nytt kajstråk längs Munkbron i Gamla stan. Det såg ut som om den sektionen skulle kräva rivning av en befintlig kajstruktur med hjälp av en grävmaskin och även dykare. Vi föreslog en ny kajstruktur med en spontprofilkaj, så att det inte behövdes någon rivning alls.

"Vi lovade oss själva att se till att vi alla arbetar säkert och att allt vi ser som inte uppfyller högsta standard omedelbart rättas till", avslutar Peo. "När du får hela arbetslaget att göra rätt känns det bra, så vi gör allt för att bibehålla den känslan."

Agera rättvist och etiskt, inifrån och ut

Vi agerar rättvist och transparent i vår verksamhet och vårt beslutsfattande, och strävar efter en kultur där alla som arbetar hos oss känner att de kan säga ifrån och även väljer att göra det. Vi har nolltolerans mot korruption, mutor och alla andra former av oetiskt agerande.

Vår Uppförandekod
Skanskas Uppförandekod anger principer för hur alla medarbetare ska arbeta etiskt, med respekt för människor, miljö och tillämpliga lagar och förordningar. Den omfattar bland annat antikorruption, rättvis konkurrens och ekonomisk brottslighet, diskriminering, rättvisa arbetsvillkor, arbetsmiljöansvar och mänskliga rättigheter. Uppförandekoden stöds av mer detaljerade policyer och instruktioner.

Utbildning i Uppförandekoden

98%

Utbildade i Uppförandekoden under första anställningsmånaden.

Repetitionsutbildning i Uppförandekoden

99%

Andel som slutfört repetitionsutbildning i Uppförandekoden vartannat år, rullande.

Uppförandekoden ses regelbundet över av koncernledningen och uppdateringar godkänns av styrelsen. Utbildning krävs för alla nyanställda under deras första anställningsmånad. Alla anställda genomför även en obligatorisk repetitionsutbildning vartannat år.

Uppförandekod för leverantörer i våra avtal
Skanskas Uppförandekod kompletteras av Skanskas Uppförandekod för leverantörer som ingår i våra avtal med underentreprenörer, leverantörer, konsulter, mellanhänder och liknande tredje parter. Den beskriver våra förväntningar och kräver att samma principer tillämpas i alla led av vår leverantörskedja Med stöd av den går det att övervaka och genomföra granskningar där det är lämpligt, och den fastslår att ett väsentligt brott mot vår Uppförandekod för leverantörer kan leda till att avtalet hävs. Läs mer om vårt arbete med ansvar i leverantörskedjan på sidan 64.

Trygga partners
Vi tillämpar en riskbaserad metod för due diligence-granskning av tredje parter. För representanter och joint venture-partners samt för säljare och köpare av mark och fastigheter är etisk due diligence obligatoriskt. Granskningen omfattar etiska normer och företagskultur samt eventuella tidigare lagöverträdelser, eventuella affärsrelaterade tvister och andra riskindikatorer. Vid behov genomförs en mer detaljerad due diligence-granskning.

Vi arbetar med att säkerställa att vi vet vilka som är de verkliga huvudmännen för de parter vi gör affärer med. Automatiska sanktionskontroller genomförs av alla aktiva leverantörer en gång per dygn mot en global databas. Produktrelaterade sanktionsrisker minskas genom extra due diligence, där högriskleverantörer ägnas särskild uppmärksamhet. Våra rutiner har skärpts till följd av de ökade riskerna till följd av kriget i Ukraina och övriga globala spänningar.

Identifiera och motverka etiska risker
Strukturerade etiska riskbedömningar genomförs vartannat år och gjordes under 2023. De kompletterar de bredare bedömningarna av verksamhetsrisker och är avsedda att identifiera mer specifika risker. Tillgängliga data undersöktes för att identifiera riskfaktorerna i respektive affärsenhet.

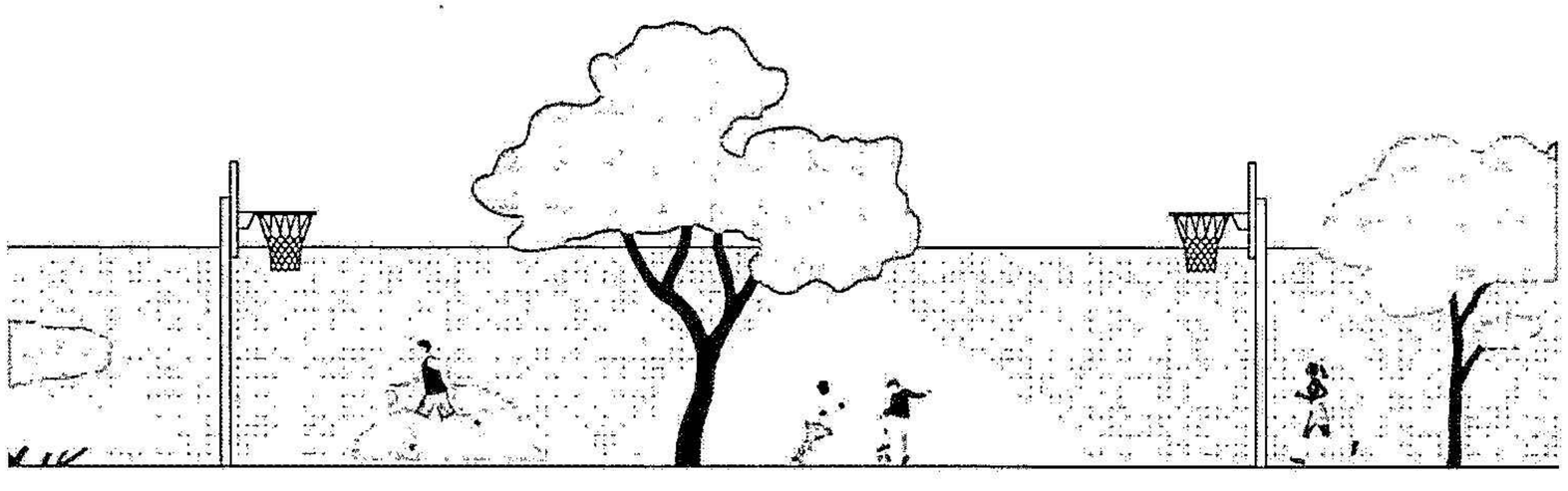

Uppmuntra medarbetarna att säga ifrån
Vi vill att alla på Skanska ska känna sig trygga att lyfta alla frågor. Det är helt avgörande, både för att uppmärksamma oss på risker och för att förbättra arbetsmiljön. Medarbetarundersökningen 2023 visade att 86 procent känner att de kan säga vad de tycker utan rädsla för negativa konsekvenser, vilket ska jämföras med branschnormen på 67 procent. Som en del i att stärka vår öppna kultur arbetar vi med att:

- **Skapa förutsättningar** för psykologisk trygghet. Affärsenheterna har lanserat program för utbildning och medvetenhet på området.
- **Öppna diskussioner** och strukturerade dilemmaövningar som innehåller autentiska scenarier. Dessa aktiviteter ökar sannolikheten för att medarbetarna tar upp faktiska bekymmer när de uppstår.
- **Regelbundet påminna** om hur medarbetarna kan anmäla, däribland affischer med QR-koder som ger tillgång till Code of Conduct Hotline.
- **Ha en tydlig process.** Anmälare känner sig tryggare om det finns tydliga riktlinjer som visar vilka steg som ska följas. Affärsenheterna tillhandahåller material som förklarar de lokala anmälningsalternativen.
- **Hantera alla anmälningar** på ett effektivt sätt. Inom ramen för vad sekretessen tillåter är vi så öppna vi kan om anmälda fall. Det ger högt förtroende, engagemang och respons från medarbetarna.
- **Öka medvetenheten** om policyn mot repressalier. Chefer spelar en viktig roll som lyhörda ledare.

Därefter hölls seminarier med deltagare från alla nivåer i organisationen för att ringa in högriskscenarierna. Praktiska åtgärder kommer att vidtas för att hantera eventuella nya, identifierade risker. Dessa ska sedan övervakas och följas upp regelbundet av respektive affärsenhet och granskas på koncernnivå under 2024.

Komplexiteten i samband med stora projekt, långa värdekedjor och kombinationen av offentliga och privata kunder ökar risken för mutor och korruption. Vår antikorruptionspolicy förtydligar vår nolltolerans mot alla former av mutor och specificerar de åtgärder vi måste vidta i högrisksituationer. Antikorruption ingår som en del i vår utbildning i Uppförandekoden som är obligatorisk för alla medarbetare. Fördjupad utbildning ges till medarbetare i mer utsatta roller.

Anmäla problem
Den som vill anmäla ett problem om potentiella etiska övertramp kan göra detta direkt via en affärsenhets lokala rapporteringslinje eller etikkommitté. Alla som vill vara anonyma kan använda Skanskas Code of Conduct Hotline, som drivs av en tredje part och är öppen för såväl anställda som externa aktörer. Koncernledningen och styrelsen får en överblick över alla anmälda fall och deras resultat, och informeras om högriskfall. Utredningar görs oberoende av de chefer som ansvarar för områden som berörs av de påstådda tjänstefelen. Bekräftade brott mot Uppförandekoden kan leda till proportionella, disciplinära åtgärder, inklusive uppsägning.

Under 2023 inkom totalt 128 anmälningar via Code of Conduct Hotline; 69 av dessa anmälningar gällde arbetsplatsproblem, inklusive mobbning, diskriminering, hälsa och säkerhet samt individuella anställningsfrågor. Överträdelser konstaterades i totalt 22 fall. Tio anmälningar klassificerades specifikt som relaterade till antikorruption. Det fanns inga belägg för mutor, men ett brott mot rutiner konstaterades i ett fall, vilket ledde till att en leverantör stängdes av från byggarbetsplatsen.

Hållbar leverantörskedja

Vi strävar efter miljömässigt och socialt hållbara leverantörskedjor som säkerställer säkra och rättvisa villkor för alla. Vi samarbetar med våra leverantörer och underentreprenörer för att skapa ett gemensamt åtagande för miljö, mänskliga rättigheter och arbetsrättigheter, etik, mångfald och inkludering. Vi strävar efter att säkerställa rättvisa arbetsvillkor där vi är verksamma och vi har nolltolerans mot alla former av människohandel, tvångsarbete och barnarbete.

Vi fortsätter att förbereda oss för EU-direktivet om tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (CSDD). Direktivet anger en skyldighet att identifiera och begränsa företagets negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter och miljön, i både den egna verksamheten och värdekedjan. En bedömning baserad på OECD:s riktlinjer för ansvarsfullt företagande har gjorts för att identifiera och bedöma negativa effekter i leverantörskedjan. Vi utför närmare 500 leverantörsgranskningar årligen. Dessa görs av både vår personal och oberoende tredje parter, på projekt och hos våra leverantörer.

Under 2023 utförde vi en specialbedömning av två viktiga råvaror – aluminium och stål – för att förstå den geografiska spridningen i leverantörskedjan och tillhörande risker. Utifrån detta har vi arbetat för att hitta ett lämpligt riskbedömningsverktyg planerat att införas hos affärsenheterna under 2024. Vi har också fortsatt att dela med oss av bästa praxis inom verksamheten, bland annat för att öka medvetenheten om risken för tvångsarbete i projekt.

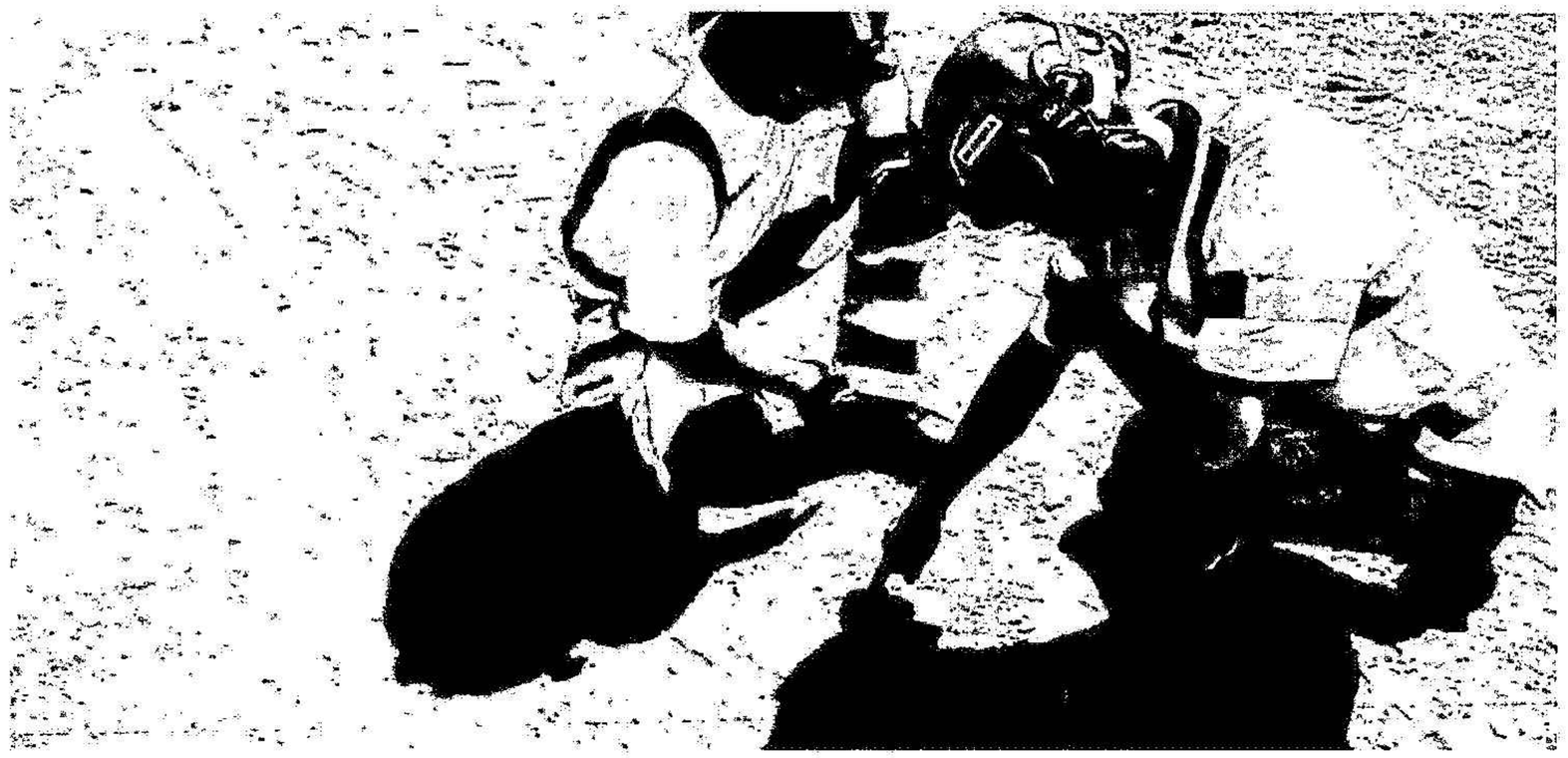

Fokus på att skydda miljön

Vår industri påverkar lokalmiljön där vi är verksamma. Konstruktion av byggnader och infrastruktur förbrukar stora mängder resurser, inklusive material och energi. På Skanska är vi fast beslutna att skydda miljön för att minska vårt klimatavtryck och tillämpa en medveten materialanvändning.

Våra affärsenheter är certifierade enligt miljöledningssystemet ISO 14001. Vi övervakar och säkerställer en miljömässigt sund styrning av våra anläggningar. Det inkluderar att undvika kemikalier som anges i vår standard för ämnen för begränsad användning. Större miljöincidenter rapporteras till koncernledningen.

20240610006846

Tillvarata mångfald och inkludering

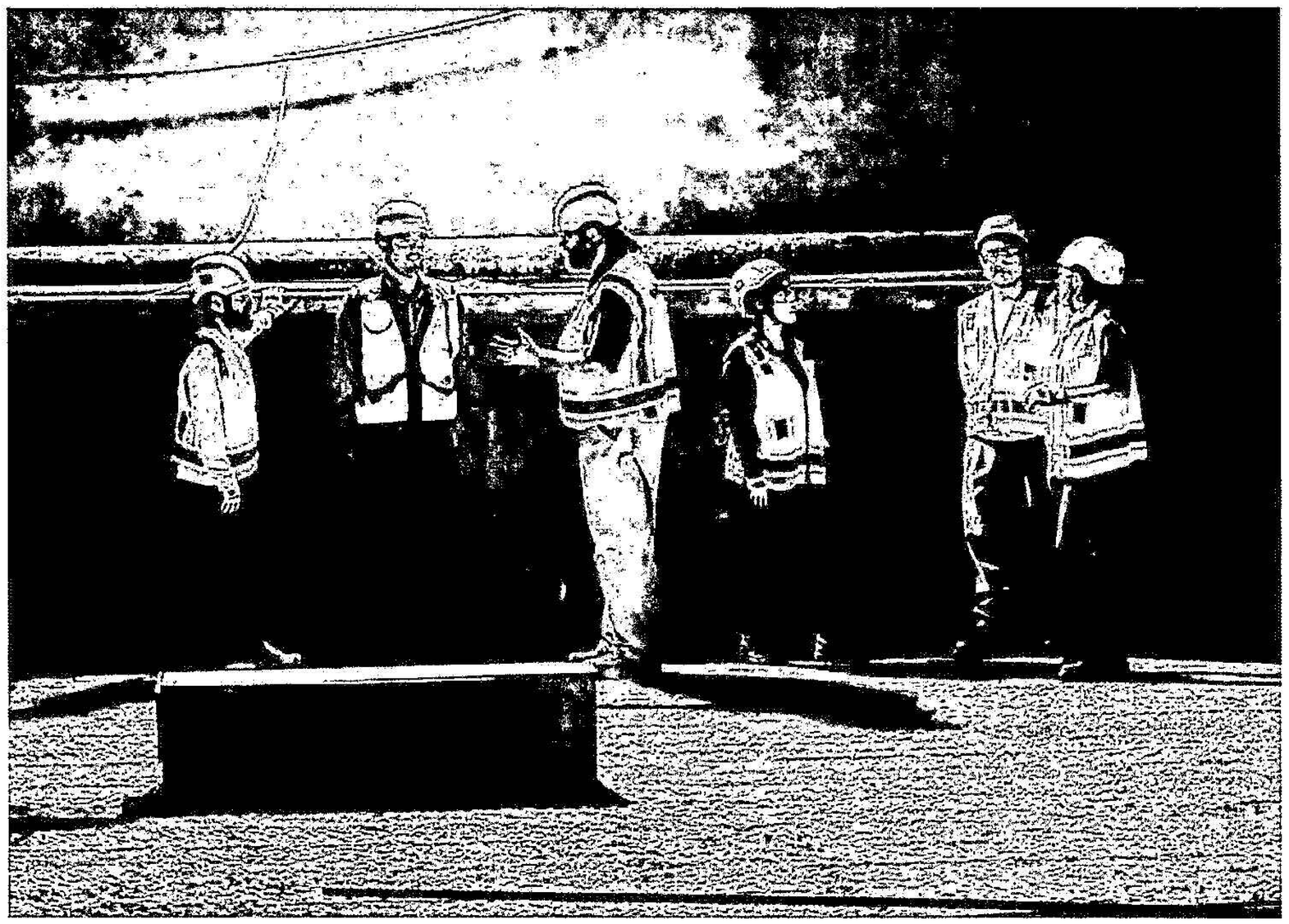

Vi vet att team som präglas av mångfald och inkludering är en viktig faktor för en framgångsrik verksamhet. Vi är fast beslutna att vara en arbetsgivare som erbjuder lika möjligheter och som attraherar, rekryterar och befordrar talanger med olika bakgrund för att öka vår mångfald i en mansdominerad bransch. Vi tolererar inte diskriminering, oavsett social bakgrund, etnicitet, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet eller -uttryck, ålder, religion, sexuell läggning eller någon annan skyddad egenskap. Vi strävar efter att vara en arbetsplats fri från trakasserier och mobbning.

Ökad mångfald i arbetsstyrkan
Skanskas koncerninstruktion för mångfald och inkludering föreskriver att affärsenheterna måste arbeta systematiskt med mångfald och inkludering. Alla affärsenheter måste inrätta egna styrgrupper, handlingsplaner och mål för mångfald och inkludering samt bevaka nyckeltal för att mäta framstegen.

Att öka antalet kvinnor på ledande befattningar och inom hela Skanska är ett långsiktigt åtagande. Vi ser en ökning av antalet kvinnliga medarbetare. I dagsläget är 20 procent av våra medarbetare kvinnor. Andelen kvinnor på ledande befattningar är 25 procent. Av de styrelseledamöter som valdes av årsstämman 2023 var tre av åtta kvinnor.

Könsfördelningen skiljer sig åt mellan olika yrkesgrupper, verksamhetsgrenar och affärsenheter. Yrkesarbetarna står för den mest ojämna fördelningen, med 96 procent män och 4 procent kvinnor. Inom affärsenheterna Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling är andelen kvinnor och män i stort sett lika. Andra aspekter av mångfald, exempelvis etnicitet, funktionsnedsättning eller ålder, mäts av affärsenheterna i enlighet med olika lagkrav i olika länder.

Lika lön för lika arbete
Skanska förstår vikten av att erbjuda rättvis och objektiv ersättning fri från fördomar. Vi följer principen om lika lön för lika arbete. Personliga egenskaper eller bakgrund som könsidentitet eller -uttryck, ålder, folkgrupp, etnicitet, sexuell läggning och andra egenskaper som skyddas av lokala lagar där Skanska är verksamma ska aldrig påverka ersättningsbeslut.

För att främja lika lön i hela Skanska fokuserar vi på koncernövergripande ersättningsriktlinjer. Riktlinjerna kräver att affärsenheterna beskriver hur de arbetar för att uppnå lika lön och övervakar betalningsrutiner.

Skapa en inkluderande kultur
Enligt vår årliga medarbetarundersökning är den övergripande utvecklingen för inkludering positiv. 88 procent av respondenterna svarar att medarbetarna bryr sig om och behandlar varandra rättvist på vår arbetsplats, 9 procentenheter över branschnormen. 79 procent av respondenterna svarar att deras närmaste chef tar tillvara mångfalden i teamet på bästa sätt så att de kan prestera bättre tillsammans.

Kvinnor på ledande befattningar

25%

Fyra mest seniora nivåerna under VD och Koncernchefen.

Kvinnor i Skanskas styrelse

38%

Kvinnor invalda i Skanskas styrelse av årsstämman 2023.

Hållbarhetsinformation

Hållbarhetsstyrning
Styrelsen fastställer tillsammans med koncernledningen våra koncernomfattande policyer, strategier och mål samt följer upp affärsenheternas resultat och regelefterlevnad. Koncernens strategi har fokus på hållbarhet, innefattande klimat. Vi inkluderar ett antagit en hållbarhetspolicy för koncernen och andra koncernpolicyer, standarder, instruktioner och riktlinjer för att hantera och styra hållbarhet inom koncernen.

Hållbarhetsstyrningen sker i enlighet med Skanskas ramverk för intern styrning och internkontroll som beskrivs i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 87–89. Koncernens ramverk för intern styrning fastställs på koncernnivå. Koncernledningen och koncernstaberna ansvarar för att följa upp implementering och tillämpning inom affärsenheterna. Ramverket för intern styrning består av tre kategorier av styrdokument: obligatoriska koncernpolicyer och koncerninstruktioner och standarder samt icke-bindande koncernriktlinjer. Ramverket för intern styrning ska tillämpas av Skanska och alla dessaffärsenheter och anställda. Affärsenheterna ska inrätta och upprätthålla ett pålitligt och välfungerande system för styrning inom sina verksamheter. Affärsenheternas styrsystem, till exempel policyer och ledningssystem, ska komplettera och tillföra lokala, praktiska aspekter till styrdokumenten inom ramverket för intern styrning. Affärsenhetens verkställande direktör ansvarar för implementeringen av ramverket för intern styrning inom sin enhet.

Koncernomfattande styrdokument för hållbarhet och innovation
Koncernomfattande policyerna för hållbarhet, inklusive klimat, etik, hälsa och säkerhet samt innovation omfattar följande:
- Hållbarhetspolicy – inklusive policyer för miljö samt hälsa och säkerhet
- Innovationspolicy
- Antikorruptionspolicy
- Uppförandekod
- Uppförandekod för leverantörer

Policyerna stöds av följande koncernstandarder och instruktioner för hållbarhet, inklusive klimat, etik, hälsa och säkerhet samt innovation:
- Redovisningsinstruktioner för hållbarhetsdata
- Arbetsmiljöstandard
- Hälso- och säkerhetsroadmap
- Standard för ämnen för begränsad användning
- Sanktionsinstruktioner
- Instruktion för Uppförandekodprogrammet
- Standard för samhällsinvesteringar och sponsring
- Instruktion för mångfald och inkludering

Styrelsen och koncernledningen följer kvartalsvis upp Skanskas utveckling inom hållbarhet, inklusive klimat samt hälsa och säkerhet. Koncernledningen har kvartalsvisa genomgångar med affärsenheterna. Skanskas EVP Sustainability and Innovation är medlem i koncernledningen.

Varje affärsenhet har en ansvarig chef för hållbarhetsfrågor som rapporterar till affärsenhetens verkställande direktör eller till en medlem i affärsenhetens ledningsgrupp. Varje affärsenhet säkerställer att den har lämpliga strukturer, resurser och organisation för att hantera hållbarhet, inklusive miljö, samt hälsa och säkerhet (EHS). Alla affärsenheter måste ha ledningssystem för miljö och hälsa och säkerhet certifierade enligt standarderna ISO 14001 och ISO 45001. Alla affärsenheter måste ha en innovationsportfölj som överensstämmer med koncernens innovationsportfölj, baserad på affärsstrategi och marknadsvillkor.

I alla affärsenheter bedriver de ansvariga för hållbarhetsfrågor ett nära samarbete med koncernstaben Sustainability and Innovation och de övriga affärsenheterna för att säkerställa överensstämmelse med koncernens strategi och mål. Förutsättningar för kunskapsdelning skapas genom interna forum som Sustainability and Innovation Group Network (SIGN).

Skanskas årsstämma 2022 beslutade i enlighet med styrelsens förslag att inkludera ett mål för utsläppsminskning i vår egna verksamhet (scope 1 och 2) i Skanskas långsiktiga incitamentsprogram för räkenskapsåren 2023–2025 (Seop 6). För de 400 högsta ledarna kopplas upp till 15 procent av prestationsaktierna i Seop 6 till hur väl det årliga klimatmålet om en 7-procentig minskning av koldioxidutsläppen i vår egna verksamhet uppnås på koncernnivå. Dessutom har koncernledningen för 2023 fastställt aktivitetsbaserade hållbarhetsrelaterade mål, innefattande klimat, som en del av de kortsiktiga incitamentsprogrammen för alla affärsenheternas verkställande direktörer. Aktivitetsbaserade mål i det kortsiktiga incitamentsprogrammet för VD och Koncernchefen inkluderar för 2023 mål relaterade till Skanskas klimatmål. Läs mer om tillämpningen av prestationskriterierna för den rörliga ersättningen till VD och koncernchef i styrelsens ersättningsrapport för 2023 på sidan 97.

Klimat- och hållbarhetsrelaterade risker integreras i processer för riskhantering och projektgranskning. Där det är relevant hanteras riskerna i anbudsprocesser av projekt, ledningsgrupper, Skanska Tender Board, som består av koncernledningen, samt styrelsens projektkommitté som består av styrelseledamöter. Detta följer kraven i EU-taxonomin och EU:s direktiv om företagens hållbarhetsrapportering.

Styrningsstrukturen för Skanskas gröna obligationer fastställs inom Skanskas ramverk för gröna obligationer upprättad av Skanskas Green Bond Committee, som leds av EVP Sustainability and Innovation. Övriga kommittémedlemmar omfattar chefen för Treasury, direktören för koncernstaben Skanska Financial Services, verkställande direktören för affärsenheten Skanska Sverige samt EVP för affärsenheterna inom kommersiell fastighetsutveckling.

Under 2023 granskade koncernstaben Internrevision (Internal Audit and Compliance) alla affärsenheters samt koncernstaben Sustainability and Innovations ledning, processer och rapportering på klimatområdet.

Medlemskap i organisationer
- CEO Alliance
- CDP Reporter Services
- ENCORD
- Exponential Roadmap Initiative
- ICC
- LeadIT
- Nasdaq ESG Transparency Partner
- Science Based Targets initiative
- Transparency International
- FN:s Global Compact
- FN:s globala mål för hållbar utveckling
- World Business Council for Sustainable Development
- World Green Building Council

Väsentlighetsanalys
Vi har granskat väsentlighetsanalysen och intressentdialogen som genomfördes 2022 enligt GRI Standards från 2021. Under 2023 har vi dessutom analyserat påverkan på biologisk mångfald i en riskanalys av biologisk mångfald i värdekedjan samt påverkan på mänskliga rättigheter och miljö i värdekedjan i en analys i linje med OECD:s riktlinjer för ansvarsfullt företagande. Vi har också samlat insikter genom intressentundersökningar.

Vi analyserar och följer upp hållbarhetsrisker enligt beskrivningen i riskrapporten på sidorna 99–105. Detta ger en heltäckande bild av risker och möjligheter för Skanska.

Det har inte skett några ändringar av de väsentliga hållbarhetsämnena sedan 2022. De väsentliga hållbarhetsämnena har grupperats i enlighet med våra hållbarhetsområden:

Ansvar: Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, antikorruption och etiska affärer, mänskliga rättigheter i leverantörskedjan, mångfald, jämställdhet och inkludering

Klimat: Klimatförändringar: koldioxidutsläpp, energi, cirkularitet inklusive material, resurser och avfall

Resiliens: Resiliens, vatten, biologisk mångfald och ekosystem, folkhälsa och säkerhet

Process för väsentlighetsanalysen
Vi identifierade den mest väsentliga påverkan på ekonomi, miljö och människor från Skanskas verksamhet. Vi kartlade vår faktiska och potentiella positiva och negativa påverkan, utifrån perspektiven hos olika intressenter i Skanskas värdekedja, vår egna verksamhet och våra affärsrelationer. Kvalitativa intervjuer genomfördes med intressenter, inklusive medlemmar i Skanskas styrelse och koncernledning, bransch- och arbetsgivarorganisationer samt externa hållbarhetsexperter.

Påverkan har bedömts med hänsyn till hur allvarlig negativ påverkan är avseende skala, omfattning och återställbarhet. För positiv påverkan beaktades endast skala och omfattning. För potentiell påverkan har även sannolikheten för att den ska inträffa beaktats.

Ämnena rangordnades från högsta till lägsta allvarlighetsgrad och ett tröskelvärde fastställdes för varje ämne för att definiera Skanskas väsentliga ämnen.

De väsentliga ämnena har validerats av koncernledningen och har styrt innehållet i Skanskas hållbarhetsrapport. De väsentliga ämnena rangordnas inte eftersom samtliga är viktiga att bevaka.

Skanskas klimatmål
Skanska har som mål att nå netto noll-koldioxidutsläpp i sin egna verksamhet och i sin värdekedja (scope 1, 2 och 3) senast 2045. För våra utvecklingsenheter är delmålet en 70-procentig minskning av koldioxidutsläpp från den egna verksamheten (scope 1 och 2) senast 2030 och en 50-procentig minskning av koldioxidutsläppen i värdekedjan (scope 3) senast 2030. För vår Byggverksamhets projekt med externa kunder, är delmålet en 70-procentig minskning av koldioxidutsläpp från den egna verksamheten (scope 1 och 2) senast 2030. Basår är 2015 för scope 1 och 2 samt 2020 för scope 3.

Utsläppen definieras i scope enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol).
- Scope 1 inkluderar direkta utsläpp från källor som ägs eller kontrolleras av Skanska, såsom pannor, ugnar och fordon
- Scope 2 inkluderar indirekta utsläpp från produktion av el, värme och kyla inköpt och förbrukad av Skanska
- Scope 3 inkluderar indirekta växthusgas-utsläpp från källor som inte ägs eller direkt kontrolleras av Skanska.

För vidare information se Redovisningsprinciper hållbarhet på sidan 78.

Den fullständiga målbeskrivningen som godkänts av Science Based Targets initiative finns tillgänglig på deras webbplats: science-basedtargets.org/companies-taking-action.

Klimat

Koldioxidutsläpp (CO_2e)[1]
Utsläpp inom scope 1, 2 och 3 (CO_2e) och biogena utsläpp (Utanför scope) genererade av Skanskas verksamhet.

Ton CO_2e		2023	2022	2021	2020	2015
Scope 1		146 000	164 000	194 000	193 000	322 000
Scope 2[2]	Platsbaserat tillvägagångssätt	35 000	34 000[3]	35 000	38 000	43 000
	Marknadsbaserat tillvägagångssätt	16 000	18 000	22 000	72 000	80 000
Förändring jämfört med basår (scope 1 och 2), %		-60	-55	-46	-34	–
Koldioxidintensitet[4]		1,03	1,13	1,46	1,67	2,60
Scope 3		1 014 000	1 652 000[3]	1 706 000	1 945 000	
Förändring jämfört med basår (scope 3), %		-48	-15[3]	-12		
Utanför scope[5]		49 000	33 000	22 000	17 000	

Skanskas rapporteringskategorier inom scope 3

	Koldioxidutsläpp (ton)			
Kategori enligt Greenhouse Gas Protocol[6]	**2023**	**2022**	**2021**	**2020**
1. Inköpta varor och tjänster (begränsade till cement, betong, stål, bitumen och asfalt)	709 000	864 000	950 000	987 000
2. Kapitalvaror				
3. Bränsle- och energirelaterade åtgärder (som inte ingår i scope 1 eller scope 2)	41 000	42 000	45 000	45 000
4. Transporter och distribution (uppströms)				
5. Avfall som genereras i verksamheten	3 000	3 000	12 000	20 000
6. Tjänsteresor (begränsat till flygresor)	15 000	9 000	5 000	4 000
7. Medarbetares pendling till och från arbetet				
8. Hyrda tillgångar (uppströms)				
9. Transporter och distribution (nedströms)				
10. Bearbetning av sålda produkter				
11. Användning av sålda produkter[7]	246 000	734 000[3]	695 000	890 000
12. Utrangering av sålda produkter				
13. Hyrda tillgångar (nedströms)				
14. Franchise				
15. Investeringar				

1) Basår är 2015 för scope 1 och 2 samt 2020 för scope 3.
2) Vid beräkning av scope 2 används marknadsbaserat tillvägagångssätt.
3) Värdet har justerats till följd av uppdaterade utsläppsfaktorer för 2022.
4) Scope 1 och 2 (marknadsbaserat)/Mkr intäkter, enligt segmentsredovisning.
5) Den direkta koldioxidpåverkan (CO_2) vid förbränning av biomassa och biobränslen rapporteras som Utanför scope och ingår i vårt vetenskapligt baserade mål.
6) Kategori 2, 4, 7-10 och 12-15 inkluderas inte i rapporteringen.
7) En förväntad livslängd på 50 år tillämpas vid beräkning av utsläpp under hela livscykeln för sålda byggnader. En livslängd på 100 år tillämpas för infrastruktur.

Total energianvändning
Total energianvändning genererad av Skanskas verksamhet.

MWh	2023	2022	2021	2020	2019
Bränsleförbrukning	750 000	752 000	834 000	821 000	898 000
Icke förnybar	572 000	634 000	696 000	699 000	716 000
Förnybar	178 000	118 000	138 000	123 000	182 000
Förnybar, %	24	16	17	15	20
Elförbrukning	237 000	228 000	226 000	300 000	331 000
Icke förnybar	17 000	29 000	49 000	180 000	212 000
Förnybar	219 000	199 000	177 000	121 000	120 000
Förnybar, %	93	87	78	40	36
Fjärrvärme	56 000	42 000	25 000	24 000	12 000
Fjärrkyla	2 400	1 400	1 600	2 000	37 000
Total energianvändning	1 045 000	1 024 000	1 087 000	1 148 000	1 278 000
Icke förnybar	648 000	706 000	771 000	904 000	976 000
Förnybar	397 000	318 000	316 000	243 000	302 000
Förnybar energi (exklusive värme och kyla), %	38	31	29	21	24
Energiintensitet[1]	6,66	6,33	7,36	7,24	7,23

1) Total energi MWh/Mkr intäkter, enligt segmentsredovisning.

Certifierade kommersiella fastigheters, andel av totala försäljningsvärdet
Andel av det totala försäljningsvärdet, motsvarande 3,5 miljarder kronor, av sålda kontorsfastigheter inom verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling som är certifierade enligt LEED Platinum eller Gold, BREEAM Excellent eller WELL. Inkluderar fastigheter sålda till verksamhetgrenen Förvaltningsfastigheter.

%	2023	2022	2021	2020	2019
Certifierade kommersiella fastigheter, andel av totala försäljningsvärdet	100	100	84	98	90

Egengenererat avfall till deponi
Egengenererat avfall från projekt till deponi.

%	2023	2022	2021	Mål
Egengenererat avfall till deponi	5,4	6,8	4,3	5

202406100684S

Ansvar

Antal olyckor med frånvaro
Totalt antal olyckor med frånvaro.

	2023	2022	2021	2020	2019
Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro	365	430	452	504	566
Skanskas medarbetare	144	174	175	231	252
Underentreprenörer	221	256	277	273	314

Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro (LTAR)
Antal olyckor med frånvaro för anställda och underentreprenörer multiplicerat med 1 000 000 timmar och dividerat med det totala antalet arbetade timmar.

	2023	2022	2021	2020	2019
LTAR	2,6	2,9	3,2	3,1	3,1
Skanskas medarbetare	2,6	2,9	2,8	3,4	3,5
Underentreprenörer	2,6	3,0	3,5	3,0	3,0

Totalt antal olyckor
Totalt antal olyckor som inträffar under eller i samband med arbetet.

	2023	2022	2021
Totalt antal olyckor	1 076	1 159	1 235
Skanskas medarbetare	467	513	560
Underentreprenörer	609	646	675

Olyckor med dödlig utgång
Antal olyckor med dödlig utgång på Skanskas arbetsplatser.

	2023	2022	2021	2020	2019
Olyckor med dödlig utgång	0	5	3	2	4
Skanskas medarbetare	0	1	1	1	2
Underentreprenörer	0	4	2	1	2

Chefers säkerhetsbesök (Executive Site Safety Visits, ESSV)
Högre chefers arbetsplatsbesök med fokus på säkerhet.

	2023	2022	2021	2020	Mål 2023
Högre chefers arbetsplatsbesök med fokus på säkerhet	7 600	7 921	7 377	2 522	6 900

Förbättring av säkerheten på arbetsplatsen
Procent positiva svar ("Instämmer helt" och "Instämmer" på den femgradiga likertskalan). Procenttalen indikerar andelen respondenter som instämmer i ett uttalande.

%	Allmän branschnorm	2023	2022	2021	2020	2019
Min affärsenhet gör ett bra jobb med att följa upp och förbättra säkerheten på min arbetsplats	83	86	86	86	89	88

ISO 45001-certifiering
Antal större avvikelser som rapporterats av externa granskare.

	2023	2022	2021	2020
Större avvikelser	0	0	3	0

Utbildning i Uppförandekoden
Andel anställda som har genomgått Skanskas Uppförandekodsutbildning.

%	2023	2022	2021	2020	Mål
Första anställningsmånaden	98	96	98	97	100
Uppdaterad utbildning vartannat år	99	99	99	99	100

Öppenhetsfrämjande kultur
Procent positiva svar ("Instämmer helt" och "Instämmer" på den femgradiga likertskalan). Procenttalen indikerar andelen respondenter som instämmer i ett uttalande.

%	Allmän branschnorm	2023	2022	2021	2020	2019
Jag känner mig trygg med att säga vad jag tycker utan rädsla för negativa konsekvenser (till exempel kring säkerhet, diskriminering, etiska frågor, med mera).	67	86	86	86	84	83

Code of Conduct Hotline
Antal rapporter som inkommit till Code of Conduct Hotline.

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal rapporter	128	140	118	152	190

Allvarliga miljöincidenter
Allvarliga miljöincidenter med möjlig påverkan.

	2023	2022	2021	2020	2019
Allvarliga miljöincidenter	0	0	1	1	3

Ansvar, fortsättning

ISO 14001-certifiering
Antal större avvikelser som rapporterats av ackrediterade externa granskare.

	2023	2022	2021	2020	2019
Större avvikelser	0	0	2	3	0

Anställda uppdelade på kön, vid årets slut
Anställda uppdelade på kön och ledningsbefattning.

%	2023		2022		2021		2020		2019	
Kategori	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Skanska AB:s styrelse[1]	62	38	62	38	57	43	57	43	57	43
Ledande befattningshavare (koncernledningen, nivå 7)	62	38	57	43	57	43	67	33	67	33
Verkställande direktörer, affärsenheter (nivå 6)	83	17	92	8	92	8	92	8	92	8
Direktörer, koncernstaber (nivå 6)	38	62	37	63	50	50	44	56	33	67
Ledande befattningar (nivå 3–6)[2]	75	25	75	25	76	24	75	25	75	25
Samtliga anställda	80	20	80	20	81	19	82	18	82	18

1) Valda av årsstämman.

2) Nivå 6 är verkställande direktörer, affärsenheter samt direktörer, koncernstaber; nivå 5 är ledningsgrupper på affärsenheter. Nivå 3 och 4 är ledningsnivåer under ledningsgrupper på affärsenheter.

Anställda per affärsenhet, 2023[1]

	Medeltal anställda				
Affärsenhet	Totalt antal anställda	Varav kvinnor	% av totalt antal anställda	Varav män	% av totalt antal anställda
Sverige	7 308	1 606	22	5 703	78
Norge	4 014	431	11	3 582	89
Finland	1 907	365	19	1 542	81
Centraleuropa	3 782	777	21	3 004	79
Storbritannien	3 414	912	27	2 503	73
USA Civil, USA Building och Skanska Inc.	6 493	1 113	17	5 381	83
Kommersiell Utveckling Europa	175	112	64	64	36
Kommersiell Utveckling Norden	132	62	47	69	53
Kommersiell Utveckling USA	80	41	51	40	49
BoKlok	310	112	36	198	64
Bostadsutveckling Europa	128	72	56	56	44
Huvudkontor	152	72	47	80	53
Summa	**27 894**	**5 674**	**20**	**22 221**	**80**

1) Definitionen återfinns under Redovisningsprinciper på sidan 78 och skiljer sig från definitionen i Not 36.

Mångfalds- och inkluderingsindikatorer från den årliga medarbetarundersökningen
Procent positiva svar ("Instämmer helt" och "Instämmer" på den femgradiga likertskalan). Procenttalen indikerar andelen respondenter som instämmer i ett uttalande.

%	Allmän branschnorm	2023	2022	2021	2020	2019
Min närmaste chef tar tillvara mångfalden i vårt team på bästa sätt så att vi kan prestera bättre tillsammans	79	79	78	77	76	74
På min arbetsplats bryr vi oss om varandra och behandlar varandra med respekt	79	88	88	88	86	84

202406100684

Rapportering enligt EU:s taxonomi

Skanskas taxonomiresultat 2023
För 2023 redovisar Skanska enligt EU-taxonomin (förordning (EU) 2020/852) hur stor andel av omsättning, kapitalutgifter (CapEx) och driftsutgifter (OpEx) som omfattas av och är förenliga med taxonomin. 92 (92) procent av omsättningen bedöms omfattas av taxonomin, medan 7 (2) procent av omsättningen bedöms som taxonomiförenlig. Att inarbeta taxonomins kriterier och bedömning av verksamheters förenlighet i pågående Skanskaprojekt innebär betydande förändring av befintliga hållbarhetsstrategier och redovisningsstrukturer. Implementering sker stegvis för att säkerställa korrekthet och långsiktig, strategisk utveckling mot ökad förenlighet.

EU:s taxonomiram för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter

1 **Väsentligt bidra** till minst ett av de sex miljömålen

+

2 **Inte orsaka betydande skada** för något av de övriga fem miljömålen

+

3 Uppfylla **minimiskydds-åtgärderna**

Skanskas process 2023

1. Begränsning av klimatförändringar (CCM) eller Anpassning till klimatförändringar (CCA)

+

2. CCM eller CCA

3. Hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser

4. Omställning till en cirkulär ekonomi

5. Förebyggande och bekämpning av föroreningar

6. Skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem

+

Social och miljökonsekvensbedömning

Uppförandekod

Uppförandekod för leverantörer

Beskattning

Upplysningar som åtföljer nyckeltalen

Redovisningsprincip för omfattning
Omsättning
Hur stol andel av Skanskas verksamhet som omfattas av taxonomin bedöms med utgångspunkt i materialitet enligt en strukturerad process. 100 procent av omsättningen för verksamhetsgrenar Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling anses omfattas av taxonomin, i form av uppförande av nya byggnader (verksamhet 7.1).

För verksamhetsgrenen Byggverksamhet utgår omfattningsbedömningen från materialitet ur ett intäktsperspektiv och baseras på Skanskas stora byggprojekt som täcker merparten av omsättningen inom Byggverksamhet. Den omsättning som omfattas gäller projekt inom energi (verksamheter 4.5, 4.9), vatten (verksamheter 5.1, 5.3), infrastruktur (verksamheter 6.14, 6.15, 6.16) och byggnation (verksamheter 7.1, 7.2). Andra verksamhetsgrenar som omfattas av taxonomin är Förvaltningsfastigheter (verksamhet 7.7) och andra intäkter kopplat till nybyggnation (verksamhet 7.1).

Den största andelen av omsättningen som omfattas av taxonomin gäller nybyggnation (verksamhet 7.1), renovering (verksamhet 7.2) samt infrastruktur för väg- och järnvägstransport (verksamheter 6.14, 6.15).

Kapitalutgifter
Avseende kapitalutgifter (CapEx) omfattas bland annat investeringar i materiella anläggningstillgångar, immateriella tillgångar, förvaltningsfastigheter och vissa leasingavtal.

Driftsutgifter
Avseende driftsutgifter inkluderas för 2023 FoU och korttidsleasingavtal. Båda anses dock oväsentliga för den typ av projektbaserad verksamhet som Skanska bedriver.

Bedömning av överensstämmelse med förordning (EU) 2020/852
Varje projekt behandlas som en ekonomisk verksamhet och delas inte upp i mindre delar. Vi rapporterar i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 10.3, 11.3, 12.2, 13.2, 14.2 och 15.2 i förordning (EU) 2020/852.

Bedömning av förenlighet
För 2023 beaktas utöver Begränsning av klimatförändringar (CCM) även miljömålet Anpassning till klimatförändringar (CCA). En klar majoritet av Skanskas omsättning som omfattas av taxonomin rör bygg- och infrastrukturprojekt inom fyra verksamhetskategorier, vilka utgör grunden för bedömningen av förenlighet. Två av dessa verksamheter är nytillkomna i bedömningen av förenlighet 2023:

- 6.14 Infrastruktur för järnvägstransport (ny)
- 6.15 Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) vägtransport och kollektivtrafik (ny)
- 7.1 Uppförande av nya byggnader
- 7.2 Renovering av befintliga byggnader

Vi definierar taxonomiförenliga verksamheter inom Skanska som projekt inom kommersiell fastighetsutveckling, bostadsutveckling och byggverksamhet inom ovanstående verksamhetskategorier som uppfyller de tekniska granskningskriterierna (väsentligt bidrag och att inte orsaka betydande skada) enligt de delegerade akter som antagits i enlighet med artikel 10.3 och artikel 11.3 i förordning (EU) 2020/852.

Den taxonomiförenliga omsättningsandelen bedöms utifrån ett projektperspektiv, där projekt med hög omsättning, hög hållbarhetsprestanda och god datatillgång prioriteras. Förenliga kapitalutgifter beräknas som utgifter kopplade till tillgångar eller processer förknippade med taxonomiförenliga verksamheter och investeringar i fastigheter som uppfyller de tekniska granskningskriterierna. Skanska har utvärderat möjligheten men inte identifierat några verksamheter för en kapitalutgiftsplan under 2023.

Dubbelräkning undviks genom att vid fördelningen av beloppen för omsättning och kapitalutgifter följa den finansiella rapporteringsstrukturen. Rapportering sker i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS). Skanskas emittering av gröna obligationer finansierar inte specifika identifierade taxonomiförenliga projekt. Därmed krävs ingen justering av omsättningen för att undvika dubbelräkning.

Minimiskyddsåtgärder
Minimiskyddsåtgärder finns på plats för att säkerställa att verksamheter som anses hållbara också beaktar mänskliga rättigheter, korruption, beskattning och rättvisa arbetsvillkor. Vår bedömning är att många av minimiskyddsåtgärderna omfattas av internationell lagstiftning tillämplig för Skanska. De aspekter som inte direkt omfattas av lagstiftning bedöms uppfyllas genom Skanskas Uppförandekod, Skanskas Uppförandekod för leverantörer och bygger på principerna i FN:s Global Compact. Skanska fortsätter att utvärdera arbetet med minimiskyddsåtgärderna.

Bakgrundsinformation

2022 är basåret för taxonomirapporteringen. Förenligheten ökade 2023 till följd av att ett nytt miljömål och två nya ekonomiska verksamheter adderades till rapporteringens omfattning. Under 2023 togs nya instruktioner fram som ytterligare vägledning för projektens bedömning av taxonomiförenlighet. En ny intern taxonomiplattform har även lanserats och kommer att vara central i framtida arbete med att informera och öka medvetenheten kring taxonomin inom organisationen. Vi inkluderar all verksamhet på samtliga marknader i vår taxonomibedömning.

Omsättning
Bedömningen av omsättningens förenlighet utökades 2023 till att inkludera ett nytt miljömål och två nya ekonomiska verksamheter. Det ledde till att 7 procent av omsättningen är taxonomiförenlig. Med nya tekniska granskningskriterier för miljömålen förväntas den taxonomiförenliga omsättningen öka under nästa år.

Vi delar inte upp ekonomiska verksamheter. Ett projekt bedöms omfattas av taxonomin om den huvudsakliga delen av omsättningen omfattas av taxonomin. Förenlighet bedöms på samma sätt.

Kapitalutgifter
För 2023 har vi utökat omfattningen för kapitalutgifter till bland annat investeringar i materiella anläggningstillgångar, immateriella tillgångar, förvaltningsfastigheter och vissa leasingavtal. Den utökade omfattningen har därmed lett till att 40 procent av kapitalutgifterna är taxonomiförenliga.

Driftsutgifter
Driftsutgifter ingick inte i rapporten 2022 eftersom de inte ansågs väsentliga för vår projektbaserade verksamhet. För 2023 inkluderas FoU och korttidsleadingavtal i driftutgifter. Båda anses dock oväsentliga för den typ av projektbaserad verksamhet som Skanska bedriver.

Omsättning[1]	2023			Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ekonomiska verksamheter	Kod/kod(er)	Omsättning	Andel av omsättningen 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Minimiskyddsåtgärder	Andel förenlig med taxonomikraven (A.1) eller som omfattas av taxonomikraven (A.2) omsättning, 2022	Kategori möjliggörande verksamhet	Kategori omställnings-verksamhet
		MKR (IFRS)	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14./CCA 6.14.	7 528	5%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) vägtransport och kollektivtrafik	CCM 6.15./CCA 6.15.	681	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1./CCA 7.1.	3 303	2%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	2%		
De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas omsättning (A.1)		**11 512**	**7%**	**7%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**	J	J	J	J	J	J	J	**2%**		
Varav möjliggörande verksamheter		8 209	5%	5%	0%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Varav omställningsverksamheter		0	0%	0%						J	J	J	J	J	J	J	0%		T
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Elproduktion från vattenkraft	CCM 4.5./CCA 4.5.	625	0%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Överföring och distribution av el	CCM 4.9./CCA 4.9.	730	0%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten samt vattenförsörjningssystem	CCM 5.1./CCA 5.1.	3 045	2%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1%		
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten	CCM 5.3./CCA 5.3.	1 717	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14./CCA 6.14.	15 968	10%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								16%		
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) vägtransport och kollektivtrafik	CCM 6.15./CCA 6.15.	25 489	15%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								14%		
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) sjöfart	CCM 6.16./CCA 6.16.	1 854	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1%		
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1./CCA 7.1.	75 478	45%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								46%		
Renovering av befintliga byggnader	CCM 7.2./CCA 7.2.	17 545	10%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								11%		
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7./CCA 7.7.	186	0%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Omsättningen hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		**142 638**	**85%**	**93%**	**100%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**								**90%**		
A. Omsättning för verksamheter som omfattas av taxonomin (A.1+A.2)		**154 150**	**92%**	**100%**	**100%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**								**92%**		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Omsättningen hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin		**13 019**	**8%**																
Totalt		**167 168**	**100%**																

Andel av omsättningen/ Total omsättning		
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
	%	%
CCM	7%	92%
CCA	0%	92%
WTR	0%	0%
CE	0%	0%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

1) Omsättning motsvarar intäkter i Skanskas rapportering.

Kapitalutgifter	2023			Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ekonomiska verksamheter	Kod(er)	Kapitalutgifter	Andel av kapitalutgifterna, 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Minimiskyddsåtgärder	Andel förenliga med taxonomikraven (A.1) eller som omfattas av taxonomikraven (A.2) omsättning, 2022	Kategori möjliggörande verksamhet	Kategori omställnings-verksamhet
		MKR (IFRS)	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
Elproduktion från vattenkraft	CCM 4.5./CCA 4.5.	2	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Överföring och distribution av el	CCM 4.9./CCA 4.9.	2	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten samt vattenförsörjningssystem	CCM 5.1/CCA 5.1.	9	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten	CCM 5.3./CCA 5.3.	5	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14./CCA 6.14.	67	1%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) vägtransport och kollektivtrafik	CCM 6.15./CCA 6.15.	75	2%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) sjöfart	CCM 6.16./CCA 6.16.	5	0%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1./CCA 7.1.	207	4%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Renovering av befintliga byggnader	CCM 7.2./CCA 7.2.	50	1%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		T
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7./CCA 7.7.	1 549	32%	J	N	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Kapitalutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		1 970	40%	40%	0%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	0%		
Varav möjliggörande verksamheter		149	3%	3%	0%	0%	0%	0%	0%	J	J	J	J	J	J	J	0%	E	
Varav omställningsverksamheter		50	1%	1%						J	J	J	J	J	J	J	0%		T
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Elproduktion från vattenkraft	CCM 4.5./CCA 4.5.	12	0%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Överföring och distribution av el	CCM 4.9./CCA 4.9.	14	0%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten samt vattenförsörjningssystem	CCM 5.1./CCA 5.1.	59	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1%		
Uppförande, utbyggnad och drift av system för uppsamling och rening av vatten	CCM 5.3./CCA 5.3.	33	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14./CCA 6.14.	457	9%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								18%		
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) vägtransport och kollektivtrafik	CCM 6.15./CCA 6.15.	509	10%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								15%		
Infrastruktur som möjliggör (koldioxidsnål) sjöfart	CCM 6.16./CCA 6.16.	36	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								1%		
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1./CCA 7.1.	1 409	29%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								49%		
Renovering av befintliga byggnader	CCM 7.2./CCA 7.2.	341	7%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								12%		
Förvärv och ägande av byggnader	CCM 7.7./CCA 7.7.	26	1%	EL	EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Kapitalutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		2 896	60%	60%	100%	0%	0%	0%	0%								97%		
A. Kapitalutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin (A.1+A.2)		4 866	100%	100%	100%	0%	0%	0%	0%								97%		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Kapitalutgifterna hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin		0	0%																
Totalt		4 866	100%																

Andel av kapitalutgifter/ Totala kapitalutgifter		
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
	%	%
CCM	40%	100%
CCA	0%	100%
WTR	0%	0%
CE	0%	0%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

Driftsutgifter	2023			Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Ekonomiska verksamheter	Kod(er)	Driftsutgifter	Andel av driftsutgifterna, 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten	Förorenlingar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Minimiskyddsåtgärder	Andel förenliga med taxonomi-kraven (A.1) eller som omfattas av taxonomikraven (A.2) driftsutgifter, 2022	Kategori möjliggörande verksamhet	Kategori omställnings-verksamhet
		MKR (IFRS)	%	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J; N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	E	T
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
		0	0%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N	N	N	N	N	N	N	0%		
Driftsutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheterna (A.1)		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	N	N	N	N	N	N	N	0%		
Varav möjliggörande verksamheter		0	0%	%	%	%	%	%	%	N	N	N	N	N	N	N	0%	E	
Varav omställningsverksamheter		0	0%	%						N	N	N	N	N	N	N	0%		T
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
		0	0%	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL	N/EL								0%		
Driftsutgifterna för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								0%		
A. Driftsutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin (A.1+A.2)		0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%								0%		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Driftsutgifter för verksamheter som inte omfattas av taxonomin		0	0%																
Totalt		0	0%																

Andel av driftsutgifter/totala driftsutgifter		
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
	%	%
CCM	0%	0%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	0%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

Hantering av klimatrelaterade risker och möjligheter enligt TCFD:s rekommendationer

Styrning
Styrelsen får uppdateringar kvartalsvis om Skanskas framsteg på vägen mot våra klimatmål. Styrelsen beaktar projektspecifika klimatrisker där det är relevant via sin projektkommitté. För att ytterligare integrera minskade koldioxidutsläpp i verksamheten beslutade Skanskas årsstämma 2022, i enlighet med styrelsens förslag, att inkludera ett mål för minskade koldioxidutsläpp i Skanskas aktiesparprogram för räkenskapsåren 2023, 2024 och 2025 (Seop 6).

Styrelsen och koncernledningen fastställer policyer, strategier och mål för koncernen samt följer upp affärsenheternas resultat och regelefterlevnad. Hållbarhet och innovation är integrerat i koncernstrategin. Koncernens hållbarhetspolicy och andra policyer, standarder och riktlinjer ger styrning avseende hållbarhet och klimatförändringar. EVP Sustainability and Innovation övervakar klimatrelaterade risker och möjligheter. Koncernledningen följer kvartalsvis upp Skanskas klimatarbete, inklusive uppföljning med samtliga affärsenheter. För 2023 har koncernledningen fastställt aktivitetsbaserade klimatrelaterade mål som en del av de kortsiktiga incitamentsprogrammen för affärsenheternas verkställande direktörer. Slutligen hanteras klimatrelaterade risker på projektnivå i anbudsprocessen. Läs mer på sidan 105.

Strategi
Under 2022 har Skanska tillämpat klimatbaserad scenarioanalys för att identifiera och hantera klimatrelaterade risker och möjligheter.[1)] Analysen har genomförts med representanter från hela organisationen och Skanskas samtliga affärsenheter, och omfattar därmed många olika perspektiv. Scenarioanalys har även varit avgörande för att forma vår syn på innovation – genom att bidra till att identifiera behov och affärsmöjligheter i samband med olika klimatscenarier. I vår innovationsportfölj är de flesta områdena kopplade till hållbarhet, främst klimat. Läs mer om detta på sidan 50.

Tabellen på sidan 77 visar en översikt av de risker och möjligheter som vi har identifierat, samt våra åtgärder för att hantera dessa. Observera att denna tabell är en sammanfattning av identifierade risker och inte bör betraktas som uttömmande.

Riskhantering
Klimatrisker är en integrerad del av vår strategi för hantering av verksamhetsrisker. Se sidorna 99–105 för en omfattande beskrivning av Skanskas hantering av risker och möjligheter.

Slutligen är även klimatrisker en integrerad del av Skanskas strategi för riskhantering på projektnivå, eftersom projektteamen måste identifiera, bedöma och motverka potentiella klimatrisker som en del i investerings- och anbudsprocessen.

1) I vårt arbete med klimatbaserad scenarioanalys har vi tillämpat ett brett spektrum av scenarier, inklusive Net Zero 2050, Divergent Net Zero, Below 2°C och Current Policies från Network for Greening the Financial System (NGFS), samt Net Zero Energy 2050 och Sustainable Development från Internationella energiorganet (IEA).

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskhanteringsåtgärder
Omställning **Exempel på risker och möjligheter i samband med klimatomställningen**		
Lagstiftning • Ökade krav på rapportering och offentliggörande, till exempel CSRD, EU:s taxonomi • Krav på energiprestanda (direktivet om byggnaders energiprestanda) • Kostnaden för koldioxid	Befintliga och ökande krav gällande till exempel energiprestanda, offentliggöranden och koldioxidprissättning kan, beroende på riskreducerande åtgärder, få både positiva och negativa konsekvenser kopplat till faktorer som driftskostnader samt varumärke och anseende.	• Skanska strävar efter att ha en ledande ställning inom hållbarhet. Efterfrågan på hållbara byggnader och infrastruktur förväntas öka även i klimatscenarier med fortsatt ökande utsläpp • Skanska strävar efter att positionera sig som ledande inom klimatomställningen och tillhandahåller transparenta, tredjepartsverifierade uppgifter och ESG-data. • Byggverksamhet och projektutveckling är en resurskrävande bransch. Skanskas fokus på operativ effektivitet minskar dock resursanvändningen och därmed även exponeringen för ökade kostnader för koldioxid
Teknik • Ny teknik och innovationer som krävs för att nå klimatmålen.	En framgångsrik klimatomställning kräver ny teknik och innovationer, vilket i sin tur skapar risker och möjligheter när företag konkurrerar om att utnyttja fördelar med att vara pionjär och erövra ledande positioner inom sina branscher. En ökad efterfrågan kan också orsaka flaskhalsar i leverantörskedjan för vissa produkter och material. Dessutom kan nya produkter och tjänster kräva uppdaterad lagstiftning. Alla dessa faktorer kan innebära både positiva och negativa konsekvenser för till exempel varumärke och anseende, kundattraktivitet, investeringar i innovation och FoU, leverantörskedja.	• Skanska fokuserar målinriktat på innovation, vilket möjliggör identifiering, testning och uppskalning av riktade och kommersiellt attraktiva lösningar och innovationer som kan bidra till klimatomställningen. Se ett exempel på sidan 50 • Skanska kommunicerar aktivt med tillsynsmyndigheter och andra intressenter för att säkerställa en effektiv klimatomställning via branschorganisationer, läs mer på sidan 44
Marknad • Förändrade kundförväntningar • Förändrat konkurrentlandskap • Nya marknader och möjligheter	Snabbt ökande kundförväntningar är redan märkbara och förväntas fortsätta, i synnerhet i klimatscenarier för 1,5°C och under 2°C. Detta leder också till ett förändrat konkurrentlandskap när för närvarande jämbördiga aktörer anpassar sig för att tillgodose nya förväntningar och potentiella nya konkurrenter gör entré på marknaden. Beroende på gensvaret kan dessa marknadsförändringar påverka intäkter och resultat, varumärke och anseende samt konkurrensmässig positionering.	• Med dokumenterad historik inom koldioxidsnåla och hållbara lösningar är Skanska väl positionerade för att möta en förväntad ökande efterfrågan • Skanska spelar en aktiv roll i internationella samarbeten som WBCSD, WGBC och Envision för att säkra vår ledande position i klimatomställningen • Skanska undersöker potentiella nya möjligheter till följd av klimatomställningen. Exempelvis ökar efterfrågan på renovering av befintliga byggnader avsevärt i klimatscenarier för både 1,5 °C och 2 °C
Anseende • Ökad granskning från intressenter, till exempel kunder, tillsynsmyndigheter, media, ickestatliga organisationer, investerare • Ökade förväntningar från intressenter	Ökad granskning från intressenter är redan en realitet och kan fortsätta öka. Ett företags varumärke och anseende kan ta skada om företaget upplevs försena klimatomställningen. Detta är särskilt relevant inom byggnation och fastighetsutveckling, eftersom den byggda miljön står för en stor del av de globala utsläppen.	• Skanskas styrelse och koncernledning har fastställt höga ambitioner, inklusive mål för utsläppsminskning som har godkänts av Science Based Targets initiative, vilket ger trovärdighet och tillförlitlighet • Skanska ställer höga krav på rapportering, med starkt fokus på trovärdighet och med bevisat stöd för samtliga påståenden • Skanska har under många år offentliggjort hållbarhetsdata i sin års- och hållbarhetsredovisning, inklusive översiktlig extern granskning av koldioxiddata
Fysiska **Exempel på risker och möjligheter förknippade med klimatförändringarnas fysiska konsekvenser**		
Akuta • Ökad förekomst av allt intensivare extremväder	Extremväder förekommer redan allt oftare i många delar av världen och dess frekvens och intensitet förväntas öka i flera klimatscenarier, men särskilt i "business as usual"-scenarier med fortsatt ökande utsläpp. Beroende på vilka riskreducerande åtgärder som vidtas kan extremväder orsaka störningar i projekt, med potentiella konsekvenser för exempelvis driftskostnader och tillgångarnas värde.	• Skanska har rutiner för att hantera extremväder där det är relevant för att begränsa dess effekter på verksamheten, inklusive olika riskreducerande åtgärder som översvämningsskydd
Bestående • Höga medeltemperaturer • Förändrade havsnivåer, vädermönster och ekosystem	Medeltemperaturen förväntas öka, särskilt i "business asusual"-scenarier med fortsatt ökande utsläpp. Högre temperaturer kan störa utomhusarbeten, medan andra bestående konsekvenser inkluderar höjda havsnivåer, vilket kan påverka attraktiviteten för mark och befintlig egendom, samt öka efterfrågan på infrastrukturprojekt som skapar ökad resiliens.	• Höga temperaturer är redan en realitet på vissa av våra marknader, där vi har rutiner för att garantera säkra arbetsförhållanden. Denna erfarenhet delas inom hela koncernen i takt med att frågan blir aktuell på andra marknader och geografiska platser • Det finns en tydlig efterfrågan på klimatanpassad infrastruktur och byggnation på marknaden. Detta syns allt oftare i anbud, både i Europa och i USA. • Klimatriskanalyser är en del av Skanskas projekthanterings och designprocesser

Redovisningsprinciper hållbarhet

Skanska rapporterar i enlighet med GRI Standards för hållbarhetsredovisning. Skanska strävar efter att all information och data ska vara relevant, transparent, konsekvent, korrekt och fullständig, samt ge en objektiv bild av koncernens verksamhet. Rapportperiod är 1 januari 2023 till 31 december 2023.

Hållbarhetsdata rapporteras kvartals eller månadsvis från affärsenheterna med hjälp av vårt system för hållbarhetsrapportering om inget annat anges. Som regel är 5 års data redovisade, om inte sådan data är otillgänglig eller om annat anges. På grund av avrundning kan summan av delsiffrorna i tabeller avvika från totalsumman.

Växthusgaser och energi
Skanska beräknar och rapporterar växthusgasutsläppen i enlighet med GHG Protocol Corporate Standard. Scope 2-utsläppen beräknas i enlighet med GHG Protocol Scope 2 Guidance för marknads och platsbaserade siffror. Scope 3-utsläppen beräknas i enlighet med GHG Protocol Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard. Aktivitetsdata baseras på fakturauppgifter, mätningar i realtid, modeller, uppskattningar och beräkningar eller data som rapporterats av leverantörer. Rapporteringen av scope 3-utsläpp avser totala utsläpp i samtliga redovisade scope 3-kategorier utan inskränkning för de avgränsningar som följer av delmålet till 2030. Scope 3-rapporteringen utvecklas kontinuerligt för att bättre spegla rapporteringsgränserna i koncernens verksamhetsstruktur och för att förbättra uppföljning av scope 3 utsläpp från leverantörer.

Energikonvertering görs med hjälp av offentligt tillgängliga konverteringsfaktorer, och utsläppsfaktorer kommer från databaser såsom IEA (2023), DEFRA (2023), ICE 3.0 och AIB:s European Residual Mixes 2022. De växthusgaser som ingår i rapporteringen är koldioxid (CO_2), metan (CH_4) och kväveoxid (N_2O). Biogena utsläpp av CO_2 från förbränning av biobränslen och biomassa redovisas separat från direkta (scope 1) växthusgasutsläpp som Utanför scope. Den globala uppvärmningspotentialen som används vid beräkningen av CO_2e baseras på IPCC:s femte utvärderingsrapport (AR5) över en period om hundra år, med undantag av de beräkningar för scope 2 som använder emissionsfaktorer från IEA, vilka baseras på AR4.

Skanska tillämpar finansiell kontroll som konsolideringsmetod. I joint ventures tillämpas eget kapital-metoden. Utsläppsdata innehåller en viss inbyggd osäkerhet på grund av ofullständig vetenskaplig kunskap vid fastställandet av utsläppsfaktorer samt osäkerheter i mätmetoderna, med påföljande effekter på mätningar och uppskattningar.

Basår för Skanskas klimatmål har fastställts baserat på datakvaliteten. Skanska har mätt och rapporterat växthusgasutsläpp sedan 2008. Det första året med översiktlig extern granskning av Skanskas växthusgasutsläpp var 2014. Basår är 2015 för utsläpp inom scope 1 och 2 samt 2020 för scope 3utsläpp.

Certifierat kontor och kommersiella certifieringar
Siffran beräknas som andel av det totala värdet av sålda kontorsfastigheter, enligt IFRS-rapportering, inom verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling som är certifierade enligt LEED Platinum eller Gold eller BREEAM Excellent, eller WELL. Certifierade kontor och kommersiella byggnader rapporteras manuellt till Skanskas huvudkontor i Stockholm. Inkluderar fastigheter sålda till Skanska Förvaltningsfastigheter från 2023.

Energibesparingar i nya kontorsfastigheter utvecklade av affärsenheter inom Kommersiell fastighetsutveckling
Siffran beräknas baserat på alla sålda kontorsfastigheter, enligt IFRS-rapportering, utvecklade av affärsenheterna Kommersiell Utveckling Europa, Kommersiell Utveckling Norden och Kommersiell Utveckling USA, vilka alla var certifierade enligt LEED Platinum eller Gold eller BREEAM Excellent eller WELL. Beräkningen är gjord i enlighet med nationella NZEB-värden med undantag för amerikanska projekt där ASHRAE tillämpas. Inkluderar fastigheter sålda till Skanska Förvaltningsfastigheter från 2023.

Avfall
Indikatorn för avfall till deponi definieras som mängden egengenererat avfall till deponi. Med egengenererat avser Skanska material som tillförts projektet men som inte har använts i produktionen, utan istället betraktas som avfall. Utgrävt material ingår inte i denna definition. Metoden för avfallshantering baseras på de organisatoriska standarderna hos de lokala avfallsentreprenörerna. Olika avfallsentreprenörer används på olika marknader och affärsenheterna följer upp sina respektive kontrakt. Avfall som går till återanvändning bedöms vara underskattad, eftersom kategorin inte täcks in av avfallsentreprenörerna på många marknader. Avfallsindikatorn mäts genom vikten av det avfall som avskiljs för deponi, dividerat med den totala vikten av egengenererat avfall. Data baseras på fakturauppgifter, antaganden och beräkningar eller data som rapporterats av leverantören, och är därför förenade med viss osäkerhet.

Uppfyllelse av kraven i ledningssystemen ISO 14001 och ISO 45001
Om en extern granskare identifierar en väsentlig avvikelse vid sin granskning ska den rapporteras via systemet för hållbarhetsrapportering.

Hälsa och säkerhet
Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro (LTAR) utgör antalet olyckor som resulterar i en personskada som förhindrar den anställde att utföra sina normala arbetsuppgifter under en period om en eller flera arbetsdagar, multiplicerat med en miljon timmar och dividerat med totalt antal arbetstimmar. Totalt antal olyckor utgör alla olyckor som kräver medicinsk behandling. Arbetsrelaterade olyckor med frånvaro utgör en del av de rapporterbara olyckorna och ingår därmed i denna siffra. Antal olyckor med dödlig utgång avser det år då olyckan inträffade. Rapporterade data omfattar både Skanskas anställda och underentreprenörers anställda på Skanskas arbetsplatser. Data baseras på rapportering från projekten. LTAR påverkas av nationella regelverk, normer och regionala definitioner, och är således förenad med viss osäkerhet.

Årlig medarbetarundersökning (YVOS)
Den årliga medarbetarundersökningen genomfördes hösten 2023. Samtliga anställda omfattas, med undantag för yrkesarbetare på Skanska USA Civil och Skanska USA Building på grund av lokala fackliga villkor. Andelen positiva svar avser "Instämmer helt" och "Instämmer" på den femgradiga likertskalan. Det indikerar andelen respondenter som instämmer i ett påstående.

Utbildning i Uppförandekoden
Statistik för utbildning i Uppförandekoden sammanställs av affärsenheternas HR-funktioner och registreras i Skanskas gemensamma rapporteringssystem. Som avvikelse rapporteras alla nyanställda som inte har deltagit i denna utbildning inom en månad från anställningens början. Det finns även ett krav på att tillfällig personal och konsulter som arbetar för Skanska under en medellång till lång tidsperiod ska genomgå utbildningen. Denna tids period är oftast inom tre månader men kan variera mellan affärsenheterna. Repetitionskurser är obligatoriska för alla anställda vartannat år. På grund av skillnaderna i rapporteringen kan procenttalet för medarbetare som genomför sin repetitionsutbildning inom två år i vissa fall sträcka sig över en period på upp till 27 månader.

Human resources
Personalstatistik rapporteras manuellt av affärsenheternas HR-funktioner via Skanskas dataportal Common Analytics. Rapportering sker kvartalsvis och data fördelas efter kön. Antalet anställda avspeglar det faktiska antalet anställda i Skanska vid kvartalets utgång. Varje medarbetare räknas som en anställd, oavsett tjänstgöringsgrad. Medeltal anställda beräknas som ett genomsnitt för de fyra senaste kvartalen.

Förändringar i Hållbarhetsredovisningen mellan 2022 och 2023
- Norm ändrad från ASHRAE till NZEB för nyckeltalet "Energiminskning i nya kontorsfastigheter".

Nya data som redovisas:
- Scope 2 Platsbaserade utsläpp för 2022 har justerats till följd av uppdaterade utsläppsfaktorer.
- Scope 3 Utsläpp från användning av sålda produkter för 2022 har justerats till följd av uppdaterade utsläppsfaktorer.

Bolagsstyrning

P180 Warsawa, Polen

Bolagsstyrningsrapport

God bolagsstyrning säkerställer att Skanska sköts ansvarsfullt, effektivt och på ett hållbart sätt för alla våra intressenter inklusive men inte begränsat till aktieägare, kunder, leverantörer, samhället och medarbetare. Vidare stödjer god bolagsstyrning vår strategi och konkurrenskraft, säkerställer tillsyn över hela organisationen av styrelsen, Verkställande direktören (VD) och Koncernchefen och koncernledningen, vägleder våra medarbetare i gott affärsmässigt uppträdande samt säkerställer en sund riskkultur, robust riskhantering för att effektivt identifiera och kontrollera risker och effektivt beslutsfattande med tydligt ansvar på alla nivåer.

Denna bolagsstyrningsrapport för 2023 ingår i förvaltningsberättelsen för Skanskas Års- och hållbarhetsredovisning 2023. Rapporten har upprättats i enlighet med 6 kap. 6 § årsredovisningslagen samt Svensk kod för bolagsstyrning (Koden) och har granskats av bolagets externa revisorer.

Styrningsstruktur

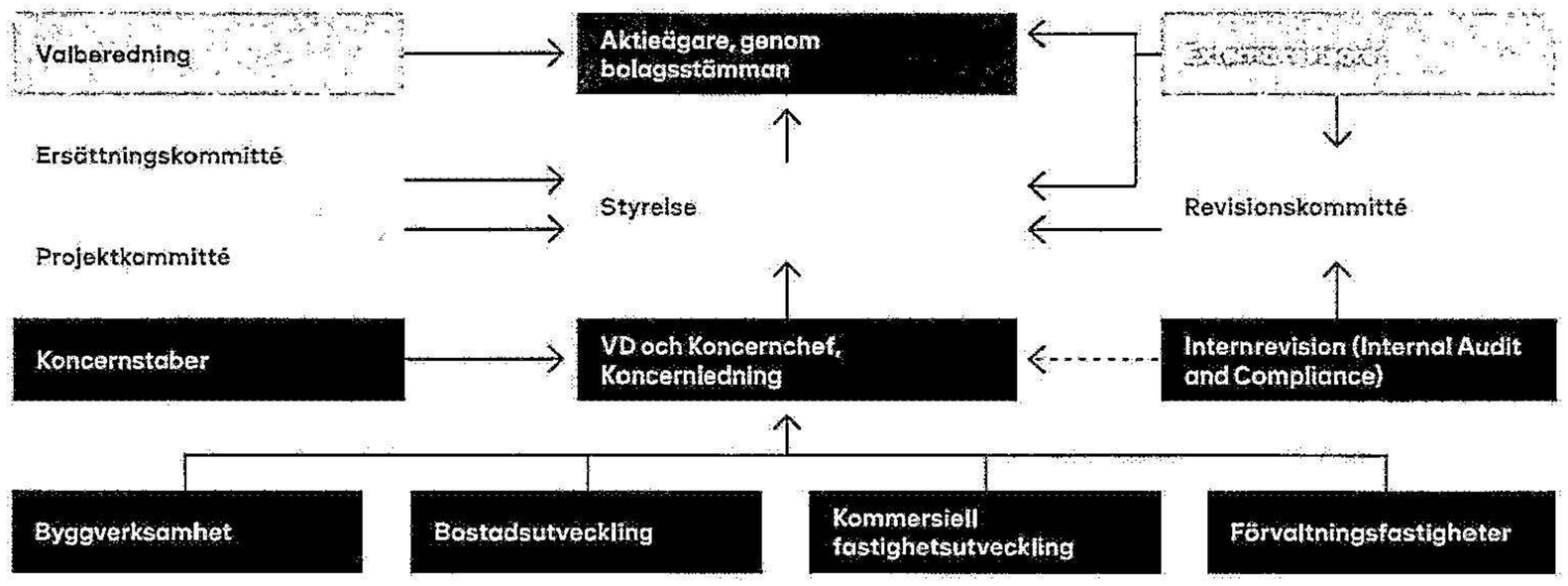

Principer för bolagsstyrning
Skanska är ett av världens största projektutvecklings- och byggföretag, med fokus på utvalda marknader i Norden, Europa och USA. Med stöd av starka trender inom urbanisering och demografi, och genom att sträva efter att vara i framkant inom hållbarhet, erbjuder vi konkurrenskraftiga lösningar. Med vårt syfte och våra värderingar, strategi, kompetenta medarbetare samt starka varumärke har vi en stabil grund för att fortsätta bidra till att skapa en hållbar framtid för kunder och samhället i stort samt skapa långsiktigt värde för aktieägare. Moderbolag i koncernen är Skanska AB (Bolaget) med säte i Stockholm.

Som svenskt publikt aktiebolag med aktier noterade på Nasdaq Stockholm är Skanska skyldigt att följa en mängd olika externa lagar, regler och förordningar som påverkar vår styrning. Dessutom, för att styra koncernen och för att säkerställa efterlevnad av tillämpliga lagar och regulatoriska krav av alla affärsenheter och koncernstaber, har vi fastställt en rad interna regler och processer. Hållbarhet och etik är integrerade delar i vår strategi och koncernens verksamhet.

Skanska redovisar inte några avvikelser från Koden för räkenskapsåret 2023. Inga överträdelser av tillämpliga börsregler eller brott mot god sed på aktiemarknaden har rapporterats gällande Skanska av Nasdaq Stockholms disciplinnämnd eller Aktiemarknadsnämnden under 2023.

Mer information om vår bolagsstyrning finns tillgänglig på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/.

Centrala externa styrdokument
- Aktiebolagslagen
- Nasdaqs regelverk för aktieemittenter på huvudmarknaden
- Svensk kod för bolagsstyrning
- Årsredovisningslagen
- Lagen om värdepappersmarknaden
- Tillämplig EU lagstiftning
- IFRS (International Financial Reporting Standards) och övriga redovisningsregler
- GRI-standarder (Global Reporting Initiative Standards)

Centrala interna styrdokument
- Bolagsordning, som finns tillgänglig på Skanskas webbplats
- Styrelsens och styrelsekommittéernas arbetsordning
- Instruktioner för VD och Koncernchef
- Koncernomfattande styrdokument, inklusive koncernpolicyer, standarder och instruktioner, riktlinjer och affärsprocesser för godkännande, kontroll och riskhantering
- Skanska Uppförandekod, som finns tillgänglig på Skanskas webbplats

Aktier och aktieägare
Skanskas B-aktier är noterade på Nasdaq Stockholm i segmentet Large Cap. Aktiekapitalet uppgick vid utgången av 2023 till 1 259 709 216 kronor bestående av totalt 419 903 072 aktier, varav 19 619 942 A-aktier och 400 283 130 B-aktier. A-aktier ger innehavaren rätt till tio röster per aktie och B-aktier ger innehavaren rätt till en röst per aktie. Det finns i övrigt inga begränsningar i bolagsordningen i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma. A-aktier och B-aktier berättigar innehavaren till samma utdelning.

Vid utgången av 2023 hade Skanska totalt 117 706 aktieägare enligt statistik från Euroclear Sweden AB. De tio största ägarna innehade 58,5 procent av rösterna och 42,9 procent av kapitalet. AB Industrivärdens innehav uppgick till 24,5 procent av rösterna, Lundberggruppens innehav till 13,2 procent av rösterna och AMF Tjänstepension & AMF Fonders innehav till 5,6 procent av rösterna. Mer information om Skanska-aktien och aktieägare, inklusive Bolagets innehav av egna B-aktier, finns på sidorna 221–222.

Bolagsstämma
Bolagsstämman är Skanskas högsta beslutande organ och det är vid den som aktieägare utövar sin beslutanderätt. Vid årsstämman beslutar aktieägarna i centrala frågor såsom fastställande av resultat- och balansräkningar, utdelning, styrelsens sammansättning, ansvarsfrihet för styrelsen och VD och Koncernchefen, styrelsearvoden och revisorsarvoden samt val av externa revisorer. Riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare fastställs av årsstämman åtminstone vart fjärde år, medan styrelsens ersättningsrapport läggs fram för årsstämmans godkännande årligen.

Skanskas räkenskapsår löper från och med den 1 januari till och med den 31 december och årsstämman ska hållas inom sex månader efter räkenskapsårets slut. Datum och ort för årsstämman kommuniceras på Skanskas webbplats senast i samband med publiceringen av delårsrapporten för det tredje kvartalet. Kallelsen till årsstämman publiceras i Post- och Inrikes Tidningar och på Skanskas webbplats. Att kallelse skett annonseras i Dagens Nyheter och i minst ytterligare en svensk dagstidning. Samtliga stämmodokument publiceras på Skanskas webbplats på svenska och engelska. Aktieägare som är införda i aktieboken på avstämningsdagen och som anmäler sin avsikt att delta i stämman till Bolaget har rätt att delta i stämman, antingen personligen eller genom ombud med fullmakt. Enligt bolagsordningen får styrelsen besluta att aktieägare ska kunna utöva sin rösträtt per post före årsstämman. Aktieägare har rätt att få ärenden behandlade vid årsstämman om begäran har inkommit till styrelsen senast sju veckor före årsstämman.

Årsstämma 2023
Årsstämman 2023 hölls den 29 mars 2023 i Stockholm. Vid årsstämman var totalt 1 051 aktieägare företrädda, vilket representerade cirka 64,9 procent av det totala antalet röster. Aktieägarna hade även möjlighet att utöva sin rösträtt vid årsstämman genom att rösta på förhand, så kallad poströstning. Vid årsstämman beslutades bland annat om följande:

- Utdelning om 7,50 kronor per aktie
- Omval av Hans Biörck, Pär Boman, Jan Gurander, Mats Hederos, Fredrik Lundberg, Catherine Marcus, Ann E. Massey och Åsa Söderström Winberg till styrelseledamöter
- Omval av Hans Biörck till styrelsens ordförande
- Omval av Ernst & Young AB som extern revisor
- Godkännande av styrelsens ersättningsrapport för 2022
- Fastställande av riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare
- Bemyndiganden för styrelsen att, under perioden intill årsstämman 2024, (i) besluta om förvärv av högst 3 500 000 egna B-aktier på Nasdaq Stockholm för säkerställande av leverans av aktier till deltagare i Skanskas aktiesparprogram för räkenskapsåren 2023, 2024 och 2025 som beslutades av årsstämman 2022 (Seop 6), samt (ii) besluta om förvärv av högst så många egna B-aktier på Nasdaq Stockholm att Bolagets innehav av egna aktier efter varje förvärv uppgår till högst en tiondel av samtliga aktier i Bolaget för att ge styrelsen ökat handlingsutrymme att kunna anpassa Bolagets kapitalstruktur och därigenom bidra till ökat aktieägarvärde

Fullständig information om årsstämman 2023 samt stämmoprotokoll finns på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/arsstamma-2023/.

Årsstämma 2024

Skanskas årsstämma 2024 kommer att äga rum onsdagen den 27 mars 2024 kl. 10.00 i Stockholm på Stockholm Waterfront Congress Centre, Nils Ericsons Plan 4. Aktieägare har även möjlighet att utöva sin rösträtt genom poströstning innan årsstämman. Mer information finns tillgänglig på sidan 223 och på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/arsstamma-2024/.

Valberedningen

Årsstämman 2018 gav styrelsens ordförande mandat att, inför varje årsstämma, tillfråga de fyra röstmässigt största aktieägarna, som önskar delta i valberedningen, om att utse varsin representant att tillsammans med ordföranden utgöra valberedningen. Vid bedömningen av vilka som är att anse som de röstmässigt största aktieägarna ska den av Euroclear Sweden AB registrerade och ägargrupperade förteckningen per den sista bankdagen i augusti varje år användas. Till ordförande i valberedningen ska utses den ledamot som företräder den röstmässigt störste aktieägaren.

I valberedningens uppgifter ingår att:

- Utvärdera styrelsens sammansättning och arbete
- Utarbeta förslag till årsstämman avseende val av styrelseledamöter och styrelseordförande
- I samarbete med styrelsens revisionskommitté utarbeta förslag till årsstämman avseende val av revisor
- Utarbeta förslag till årsstämman avseende arvode till styrelsens ordförande och till övriga bolagsstämmovalda styrelseledamöter för styrelsearbete och för arbete i styrelsens kommittéer, samt arvode till revisorerna
- Utarbeta förslag till årsstämman avseende ordförande vid årsstämman
- I förekommande fall utarbeta förslag till ändring av principerna för tillsättande av kommande valberedning

Den tillämpliga instruktionen för valberedningen finns tillgänglig på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/valberedning/.

Valberedning inför årsstämman 2024

Inför årsstämman 2024 har valberedningen följande sammansättning:

- Helena Stjernholm, AB Industrivärden (24,5 procent av rösterna[1)]), valberedningens ordförande
- Katarina Martinson, Lundberggruppen (13,2 procent av rösterna[1)])
- Dick Bergqvist, AMF Tjänstepension & AMF Fonder (5,6 procent av rösterna[1)])
- Malin Björkmo, Handelsbanken Fonder (1,9 procent av rösterna[1)])
- Hans Biörck, styrelseordförande i Skanska AB

Valberedningens sammansättning samt information om hur aktieägare kan lämna förslag till valberedningen inför årsstämman 2024 offentliggjordes den 25 september 2023 på Skanskas webbplats och i ett pressmeddelande. Enligt Koden ska majoriteten av valberedningens ledamöter vara oberoende i förhållande till Bolaget och dess ledande befattningshavare samt minst en av ledamöterna ska även vara oberoende i förhållande till de i Bolaget röstmässigt största aktieägarna. Av de utsedda ledamöterna är alla oberoende i förhållande till Bolaget och dess ledande befattningshavare och tre är oberoende i förhållande till de i Bolaget röstmässigt största aktieägarna.

Valberedningen har inför årsstämman 2024 hållit fyra protokollförda möten. Inget arvode har utgått för arbetet i valberedningen. Valberedningen har i sitt arbete inför årsstämman 2024 bland annat tagit del av resultatet av utvärderingen av styrelsearbetet samt styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet. Valberedningen har även intervjuat två styrelseledamöter. Vidare har Skanskas VD och Koncernchef samt finansdirektör deltagit vid ett möte i valberedningen för presentation av Bolagets verksamhet.

Mångfaldspolicy

Valberedningen har i sitt arbete inför årsstämman 2024 bedömt såväl den nuvarande styrelsens sammansättning och storlek som Skanskas verksamhet. Valberedningens avsikt har varit att bibehålla styrelsens mångsidighet och bredd, särskilt med beaktande av Skanskas verksamhet inom projektutveckling och bygg i ett internationellt sammanhang samt Skanskas fokus på hållbarhetsfrågor. Därutöver har valberedningen beaktat att det vore värdefullt för styrelsen att få in dels en person med erfarenhet från den brittiska eller amerikanska byggsektorn, dels en person med operativ erfarenhet från ett stort svenskt börsbolag samt kompetens inom industriella processer, kvalitetsarbete och hållbarhetsfrågor.

Vid sammansättningen av styrelsen har valberedningen tillämpat reglerna om styrelsens sammansättning i Koden. Valberedningen har tillämpat regel 4.1 i Koden som mångfaldspolicy. Målet med mångfaldspolicyn är att styrelsen ska ha en med hänsyn till Bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt ändamålsenlig sammansättning, präglad av mångsidighet och bredd avseende de bolagsstämmovalda ledamöternas kompetens, erfarenhet, bakgrund och behov av förnyelse samt att en jämn könsfördelning ska eftersträvas. Valberedningen anser att det bland de föreslagna styrelseledamöterna finns en sådan mångfald och bredd. Av de styrelseledamöter som föreslås väljas av bolagsstämman är tre av nio kvinnor. Könsfördelningen är därmed 33 procent kvinnor och 67 procent män. Valberedningen gör vidare bedömningen att de kompetenser och erfarenheter som bedöms viktiga för Skanska är väl representerade i den föreslagna styrelsen och att den föreslagna styrelsen har en ändamålsenlig sammansättning och storlek för att kunna möta Skanskas behov. Valberedningen har också bedömt att de föreslagna styrelseledamöterna har möjlighet att avsätta erforderlig tid för styrelseuppdraget i Skanska. Valberedningen har bedömt att den föreslagna styrelsen uppfyller kraven i Koden på styrelseledamöters oberoende.

Valberedningens fullständiga förslag till årsstämman 2024, dess redogörelse för sitt arbete och motiverade yttrande inför årsstämman 2024 samt information om föreslagna styrelseledamöter finns tillgängliga på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/arsstamma-2024/.

1) Baserat på aktieinnehav den 31 augusti 2023.

Styrelsen
Enligt bolagsordningen ska styrelsen, till den del den utses av bolagsstämman, bestå av minst fem och högst tio ledamöter. Bolagsordningen innehåller inga bestämmelser om tillsättande eller entledigande av styrelseledamöter eller om ändring av bolagsordningen.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Skanskas organisationsstruktur och ledning och har som främsta uppgift att ta tillvara Bolagets och aktieägarnas intressen. Styrelsen beslutar i frågor som rör koncernens strategi, delårsrapporter och årsredovisning, större byggprojekt, investeringar och avyttringar, tillsättning av VD och Koncernchef samt frågor om koncernens organisationsstruktur. Ordföranden leder styrelsearbetet och har regelbunden kontakt med VD och Koncernchefen för att kunna följa koncernens verksamhet och utveckling.

Nuvarande styrelse består av åtta ledamöter valda av aktieägarna på årsstämman 2023 för tiden intill slutet av årsstämman 2024, samt tre ledamöter och tre suppleanter utsedda av arbetstagarorganisationerna. Enligt Koden ska majoriteten av styrelsens bolagsstämmovalda ledamöter vara oberoende i förhållande till Bolaget och dess ledande befattningshavare, och minst två av dessa ledamöter ska även vara oberoende i förhållande till Bolagets större aktieägare. Samtliga styrelseledamöter som valdes av årsstämman 2023 är oberoende i förhållande till Bolaget och dess ledande befattningshavare. Av dessa ledamöter är sex även oberoende i förhållande till Bolagets större aktieägare.

Styrelsens sammansättning per den 31 december 2023 och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare i tabellen nedan samt på sidorna 90–91.

Styrelseledamöter och suppleanter per den 31 december 2023

Ledamot	Befattning	Invald, år	Revisions-kommittén	Ersättnings-kommittén	Projekt-kommittén	Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen	Oberoende i förhållande till Bolagets större aktieägare
Hans Biörck[1]	Styrelseordförande	2016	☐	■	■	Ja	Ja
Pär Boman[1]	Ledamot	2015	■	☐	☐	Ja	Nej
Jan Gurander[1]	Ledamot	2019	☐	☐	☐	Ja	Ja
Mats Hederos[1]	Ledamot	2022			☐	Ja	Ja
Fredrik Lundberg[1]	Ledamot	2011			☐	Ja	Nej
Catherine Marcus[1]	Ledamot	2017			☐	Ja	Ja
Ann E. Massey[1]	Ledamot	2022			☐	Ja	Ja
Åsa Söderström Winberg[1]	Ledamot	2020	☐		☐	Ja	Ja
Ola Fält[2]	Arbetstagarrepresentant	2018				–	–
Richard Hörstedt[2][3]	Arbetstagarrepresentant	2007			☐	–	–
Yvonne Stenman[2]	Arbetstagarrepresentant	2018				–	–
Goran Pajnic[2][4]	Arbetstagarrepresentant (suppleant)	2022				–	–
Hans Reinholdsson[2]	Arbetstagarrepresentant (suppleant)	2020				–	–
Anders Rättgård[2]	Arbetstagarrepresentant (suppleant)	2017			☐	–	–

■ = Ordförande ☐ = Ledamot

1) Nominerad av valberedningen inför årsstämman 2023 och vald av aktieägarna vid årsstämman 2023 för tiden intill slutet av årsstämman 2024.
2) Nominerad och utsedd av arbetstagarorganisationerna.
3) Suppleant i projektkommittén för Anders Rättgård.
4) Till och med den 31 januari 2024. Ersattes av Fredrik Norrman som suppleant (arbetstagarrepresentant) från och med den 1 februari 2024 i enlighet med beslut av arbetstagarorganisationen (se sida 91).

Styrelsens arbete 2023
Styrelsens arbete följer en årlig agenda som är fastställd i styrelsens arbetsordning, vilken ses över och fastställs av styrelsen årligen på det konstituerande styrelsemötet. Arbetsordningen innehåller bland annat regler för hur arbetet ska fördelas mellan styrelsen, styrelsens kommittéer samt VD och Koncernchefen. Styrelsens arbete bedrivs i första hand inom ramen för formella styrelsemöten samt möten i styrelsens kommittéer. Rapporter och annan dokumentation, sammanställd enligt fastställda processer, tillhandahålls styrelsen inför varje styrelsemöte för att säkerställa att styrelsen har relevant information och dokumentation som underlag för beslut.

Under 2023 höll styrelsen sju ordinarie möten, inklusive det konstituerande styrelsemötet, och ett extra möte per capsulam (genom enhälligt, skriftligt beslut). Ledamöternas närvaro vid styrelse- och kommittémöten framgår av tabellen på sidan 84. Viktiga frågor som styrelsen behandlade under året innefattade övervakning och kontroll av verksamheter, granskning och godkännande av delårsrapporter och årsredovisning, strategisk översyn av Skanska, samt cybersäkerhet, intern kontroll, riskhantering, regelefterlevnad, och hållbarhetsrelaterade frågor, inklusive klimat, etik och hälsa och säkerhet. Styrelsen fick regelbundna uppdateringar om inverkan av kriget i Ukraina och den makroekonomiska utvecklingen på koncernens verksamhet och de marknader där Skanska är verksamt.

Utvärdering av styrelsens arbete
Styrelsens arbete utvärderas årligen genom en strukturerad process som syftar till att förbättra arbetsprocesser, effektivitet och samlad kompetens samt att bedöma eventuella behov av förändring. Styrelsens ordförande ansvarar för utvärderingen och för att presentera den för styrelsen och valberedningen.

Under 2023 genomfördes en utvärdering i form av ett frågeformulär och enskilda samtal mellan styrelseordföranden och varje styrelseledamot samt genom diskussion vid styrelsemöten. Ordföranden utvärderades också genom ett skriftligt frågeformulär och en diskussion i styrelsen utan närvaro av ordföranden. Vid detta tillfälle leddes styrelsemötet av en annan ledamot som utsetts för ändamålet. Av utvärderingen för 2023 framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

Styrelsearvode
Årsstämman 2023 beslutade i enlighet med valberedningens förslag om arvoden till styrelsens ordförande och till övriga bolagsstämmovalda styrelseledamöter som inte är anställda i Skanska enligt följande: 2 325 000 kronor till styrelsens ordförande; 775 000 kronor vardera till övriga styrelseledamöter; 280 000 kronor till ordförande i revisionskommittén och 195 000 kronor vardera till övriga ledamöter i kommittén; 115 000 kronor till ordförande i ersättningskommittén och 110 000 kronor vardera till övriga ledamöter i kommittén; 225 000 kronor vardera till ordförande i projektkommittén och övriga ledamöter i kommittén. För mer information se not 37 på sidorna 181–186.

Närvaro vid styrelse- och kommittémöten under 2023

	Styrelsen	Revisions-kommittén	Ersättnings-kommittén	Projekt-kommittén
Antal möten	8[1]	6	6[1]	12
Ledamot				
Hans Biörck	8	6	6	12
Pär Boman	8	6	5	12
Jan Gurander	8	6	6	12
Mats Hederos	8			12
Fredrik Lundberg	7			10
Catherine Marcus	8			12
Ann E. Massey	8			12
Åsa Söderström Winberg	8	6		12
Ola Fält	8			
Richard Hörstedt[2]	8			
Yvonne Stenman	8			
Goran Pajnic	3			
Hans Reinholdsson	7			
Anders Rättgård	7			12

1) Varav ett möte var ett extra möte som hölls per capsulam (genom enhälligt, skriftligt beslut).
2) Suppleant i projektkommittén för Anders Rättgård.

Styrelsens kommittéer
Styrelsen har det yttersta ansvaret för organisationen och förvaltningen av Skanskas verksamhet. Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras, men styrelsen kan inrätta kommittéer med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen.

Styrelsen har inrättat tre kommittéer för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra sitt arbete: (i) revisionskommittén, (ii) ersättningskommittén och (iii) projektkommittén. Ledamöterna i kommittéerna utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet. Av styrelsens arbetsordning framgår vilka arbetsuppgifter och vilken beslutanderätt som har delegerats till kommittéerna. Ordföranden i respektive kommitté rapporterar muntligt till styrelsen vid varje styrelsemöte och samtliga protokoll från kommittémötena tillhandahålls styrelsen.

Revisionskommittén
Revisionskommitténs huvuduppgift är att biträda styrelsen med övervakning av koncernens bokföring och finansiella rapporteringsprocesser samt revisionen av koncernens bokslut samt övriga ärenden enligt gällande lagstiftning. Bland annat övervakar kommittén kvaliteten och integriteten hos koncernens finansiella rapporteringsprocess samt effektiviteten av koncernens interna kontroll, internrevision och riskhantering. Kommittén övervakar också koncernens efterlevnad av lagar och regulatoriska krav som kan ha en väsentlig inverkan på den finansiella rapporteringen samt rapporterna från och förhållandet till de externa revisorerna, inklusive skyddet av deras opartiskhet och självständighet. Vidare granskar kommittén och diskuterar med de externa revisorerna de årliga revisionsförfarandena och de viktigaste resultaten under revisionen samt fastställer riktlinjer avseende de ickerevisionstjänster som de externa revisorerna tillhandahåller. Minst en gång per år träffar revisionskommittén de externa revisorerna utan att ledande befattningshavare är närvarande.

Revisionskommittén har under 2023 bestått av Pär Boman (ordförande), Hans Biörck, Jan Gurander och Åsa Söderström Winberg. Kommitténs sammansättning uppfyller kraven i Koden på revisionskommittéledamöters oberoende. Samtliga ledamöter har redovisnings- eller revisionskompetens.

Under 2023 höll kommittén sex möten. Viktiga frågor som behandlades under året innefattade kapitalallokering, finansiering, pensionsrapportering, extern rapportering, prövning av nedskrivningbehov, värdering av bygg- och projektutvecklingsprojekt, större tvister, granskning av delårsrapporter och årsredovisning, internkontroll, riskhantering samt regelefterlevnad.

Ersättningskommittén
Ersättningskommitténs huvuduppgifter innefattar att bereda rekommendationer för beslut av styrelsen om Skanskas aktiesparprogram, tillsättning eller entledigande av VD och Koncernchefen och av övriga medlemmar i koncernledningen, samt beträffande lön och annan ersättning till VD och Koncernchefen.

Kommittén beslutar om lön och annan ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen på förslag av VD och Koncernchefen. Kommittén utvärderar också utfallet av kriterier för rörlig ersättning.

Ersättningskommittén har under 2023 bestått av Hans Biörck (ordförande), Pär Boman och Jan Gurander. Kodens krav på oberoende, innebärande att styrelsens ordförande kan vara ordförande i ersättningskommittén och övriga bolagsstämmovalda ledamöter ska vara oberoende i förhållande till Bolaget och dess ledande befattningshavare, är därmed uppfyllt.

Under 2023 höll kommittén fem ordinarie möten och ett extra möte per capsulam. Viktiga frågor som behandlades under året innefattade granskning av Skanskas program för rörlig ersättning till ledande befattningshavare, granskning och utvärdering av tillämpningen av riktlinjerna för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare antagna av årsstämman 2020 och reviderade av årsstämman 2023 liksom gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i Bolaget, samt granskning av ledande befattningshavares övriga uppdrag. Kommittén granskade och förberedde vidare, för beslut i styrelsen och framläggande på årsstämman 2024 för godkännande, en ersättningsrapport för 2023 över utbetald och innestående ersättning som omfattas av ersättningsriktlinjerna. Vidare diskuterade kommittén, beträffande granskningen av Seop 6, utfallet för 2023 av de för Seop 6 av styrelsen fastställda specifika prestationsmålen. Seop 6 är det första Skanska aktiesparprogram där målet för tillväxt i vinst per aktie på koncernnivå kompletteras med ett klimatmål på koncernnivå kopplat till koncernens minskning av koldioxidutsläpp inom scope 1 och scope 2. Mer information om Seop 6, innefattande de kriterier som utfallet är beroende av, finns tillgänglig på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/ersattningar/incitamentsprogram/.

Projektkommittén
Projektkommittén fattar beslut om enskilda projekt inom verksamhetsgrenarna Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter, som kräver styrelsens godkännande, samt om vissa projektfinansieringar. Projekt som medför särskilt stora eller ovanliga risker eller andra särskilda förhållanden kan kommittén hänvisa till styrelsen för beslut, och sådana remisser ska innehålla en rekommendation från kommittén.

Kommittén har under 2023 bestått av samtliga bolagsstämmovalda styrelseledamöter och arbetstagarrepresentant Anders Rättgård. Under 2023 höll kommittén tolv möten.

Externa revisorer
Vid årsstämman 2023 omvaldes det registrerade revisionsbolaget Ernst & Young AB till extern revisor för tiden intill slutet av årsstämman 2024. Auktoriserade revisorn Rickard Andersson är huvudansvarig för revisionen. De externa revisorerna har deltagit vid två styrelsemöten för att redogöra för Ernst & Young AB:s revisionsprocess i Skanska samt för att ge styrelsens ledamöter möjlighet att ställa frågor utan ledande befattningshavares närvaro. Därutöver har de externa revisorerna deltagit vid fem möten med revisionskommittén. För information om arvoden och annan ersättning till externa revisorer avseende revisionsrelaterade och andra tjänster, se not 38 på sidan 186.

Skanskas rapporteringsstruktur

Operativa enheter	Verksamhetsgrenar							
	Byggverksamhet		Bostadsutveckling		Kommersiell fastighetsutveckling		Förvaltningsfastigheter	
	Operativ enhet	Extern rapportering	Operativ enhet	Extern rapportering	Operativ enhet	Extern rapportering	Operativ enhet	Extern rapportering
Sverige	■	▭	■	▭	■	▭		
Norge	■		■		■			
Finland	■		■		■			
Kommersiell Utveckling Norden					■		■	▭
Centraleuropa	■	▭						
Storbritannien	■							
Kommersiell Utveckling Europa					■	▭		
Bostadsutveckling Europa			■	▭				
USA Civil	■	▭						
USA Building	■							
Kommersiell Utveckling USA					■	▭		
BoKlok[1)]			■					

■ = Operativ enhet ▭ = Extern rapportering

1) BoKlok har verksamhet i Sverige och Storbritannien. I den externa rapporteringen är BoKlok fördelat och ingår i Norden, varav Sverige, och Europa.

Skanskas ledningsstruktur
Koncernledning

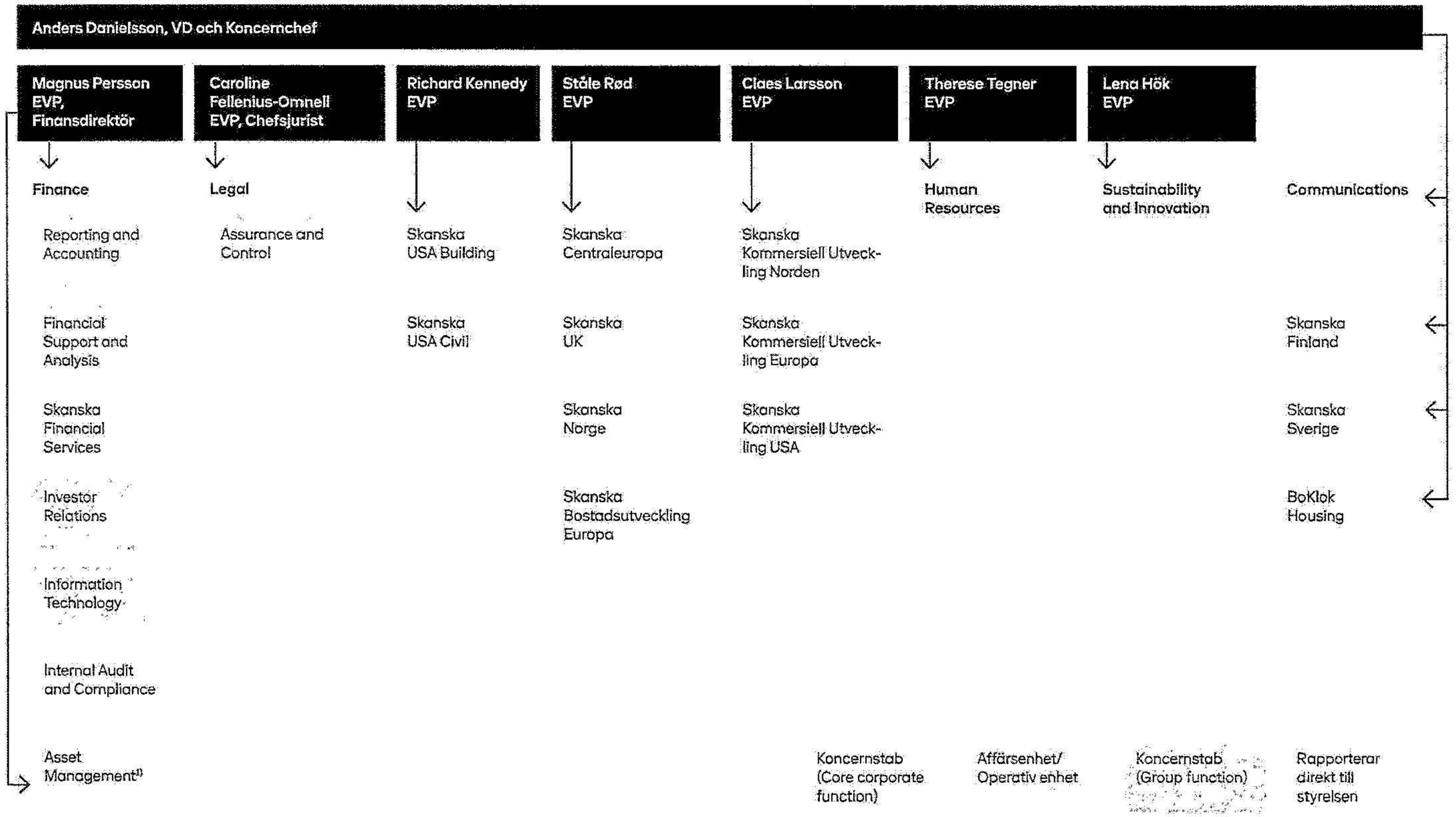

1) Portfölj av OPS-tillgångar.

Operativ ledning och intern styrning
Vi drivs enligt en decentraliserad styrningsmodell som stödjer bygg- och utvecklingsmarknadernas lokala karaktär, vilket ger affärsenheterna utrymme att utveckla sina verksamheter och leverera enligt plan med bibehållet resultatansvar.

Vår strategi och våra mål fastställs på koncernnivå för att säkerställa en effektiv finansiell kapacitet och genomföra en korrekt uppföljning av affärsenheternas resultat och efterlevnad. Enligt principerna för Skanskas decentraliserade styrningsstruktur fastställs krav på koncernnivå medan affärsenheterna ansvarar för hur kraven uppfylls.

Varje affärsenhet leds av en verkställande direktör och har egna staber och andra resurser för att bedriva verksamheten på ett effektivt sätt. Utöver den löpande verksamheten att hantera projekt, ansvarar affärsenheterna bland annat för sin strategiska utveckling, affärsplaner, investeringar, avyttringar och organisation.

Information om vår strategi, affärsmodell och våra verksamhetsgrenar finns på sidorna 15–16 och 22–38.

VD och Koncernchef och koncernledning
VD och Koncernchefen utses av styrelsen och leder Bolaget och koncernen i enlighet med de instruktioner som styrelsen har antagit. VD och Koncernchefen har ansvaret för den löpande förvaltningen av Bolagets och koncernens verksamhet med stöd av övriga medlemmar i koncernledningen.

VD och Koncernchefens arbete utvärderas varje år vid ett styrelsemöte utan att ledande befattningshavare är närvarande. VD och Koncernchefen har inga affärsförbindelser av betydelse med Bolaget eller dess koncernföretag.

Information om VD och Koncernchefen samt övriga medlemmar i koncernledningen finns på sidorna 92–93.

Koncernstaber
Koncernstaberna finns på Skanskas huvudkontor i Stockholm och biträder VD och Koncernchefen och koncernledningen i frågor som rör koncernövergripande funktioner, samordning, och kontroll och övervakning. De ger också stöd till affärsenheterna. Varje stabschef rapporterar direkt till en medlem av koncernledningen. Chefen för koncernstaben Internrevision (Internal Audit and Compliance) rapporterar direkt till styrelsen via revisionskommittén. En presentation av koncernstaberna finns på sidan 86.

Ersättning till ledande befattningshavare
Riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare ska antas av årsstämman åtminstone vart fjärde år efter förslag från styrelsen. De tillämpliga ersättningsriktlinjerna antogs av årsstämman 2023. Riktlinjerna samt information om lön och annan ersättning till ledande befattningshavare och utestående aktie- och aktierelaterade incitamentsprogram finns i not 37 på sidorna 181–186. Med ledande befattningshavare avses VD och Koncernchefen samt övriga medlemmar i koncernledningen. Information om ersättning till VD och Koncernchefen finns vidare i styrelsens ersättningsrapport för 2023 på sidorna 94–98.

Syfte och värderingar
Tillsammans med våra kunder och partners bygger vi ett bättre samhälle och skapar innovativa och hållbara lösningar även för kommande generationer. Därigenom skapar vi långsiktigt värde för våra aktieägare och samhället i stort.

Vår strategi och vår verksamhet är fast förankrad i våra värderingar: Värna om livet, Agera etiskt och öppet, Bli bättre tillsammans och Engagemang för kunderna. Vi omvandlar våra styrkor och tillgångar till långsiktiga, hållbara affärsmöjligheter som skapar tillväxt, framgång för kund samt aktieägarvärde. Mer information om våra värderingar finns tillgänglig på Skanskas webbplats: group.skanska.com/about-us/who-we-are/our-purpose-and-values/.

Uppförandekod
Uppförandekoden bygger på våra värderingar och sätter standarden för medarbetares dagliga uppträdande och hur vi bedriver vår verksamhet. Den ses regelbundet över av koncernledningen och uppdateringar godkänns av styrelsen. Den beskriver våra åtaganden på arbetsplatsen, på marknaden och till samhället och innefattar ämnen som hälsa och säkerhet, mångfald och inkludering, dataskydd, miljö, sekretess, intressekonflikter, bedrägerier, konkurrens på lika villkor, antikorruption och mutor, samt insiderinformation och marknadsmissbruk. Medarbetare måste följa uppförandekodens principer och krav. Samtliga medarbetare måste genomgå utbildning i uppförandekoden vartannat år och nyanställda inom en månad från det att de börjar hos Skanska.

Uppförandekoden kompletteras med en uppförandekod för leverantörer som ska följas av underentreprenörer, leverantörer, konsulter, mellanhänder och ombud. Den inkluderas i avtal med dessa parter och beskriver våra förväntningar på våra affärspartners. Uppförandekoden för leverantörer innefattar ämnen som miljö, hälsa och säkerhet, rättvisa arbetsvillkor, diskriminering och trakasserier, antikorruption och mutor samt konkurrens på lika villkor.

Uppförandekoden och uppförandekoden för leverantörer finns tillgängliga på Skanskas webbplats: group.skanska.com/corporate-governance/our-code-of-conduct/.

Code of Conduct Hotline är ett verktyg som medarbetare samt leverantörers personal och andra utomstående parter kan använda för att anonymt anmäla konstaterade eller misstänkta överträdelser av uppförandekoden. Verktyget administreras av en oberoende extern tjänsteleverantör och utgör ett komplement till de många olika rapporteringskanaler inom Skanska som medarbetare och tredje parter uppmuntras att använda.

Ramverk för intern styrning
Ramverket för intern styrning fastställs på koncernnivå. Koncernledningen och koncernstaberna ansvarar för att följa upp implementering och tillämpning inom affärsenheterna. Ramverket för intern styrning består av tre kategorier av styrdokument: koncernpolicyer och koncerninstruktioner och standarder, vilka är obligatoriska, samt icke-bindande koncernriktlinjer.

Ett tydligt ramverk med policyer, instruktioner och standarder minskar riskerna och ökar effektiviteten. Det gör det också enklare att agera i enlighet med uppförandekoden och Skanskas värderingar. Koncernens styrdokument beskriver hur våra verksamheter ska ledas, kontrolleras och organiseras, vilka standarder och processer som arbetet ska följa, hur risker hanteras, på vilka nivåer beslut fattas och vad som är obligatoriskt för affärsenheterna. Ramverket för intern styrning ska tillämpas av Bolaget, alla affärsenheter och alla anställda inom Skanska. Bristande efterlevnad kan leda till påföljder, och i allvarliga fall avsked.

Koncernpolicyer
Obligatoriska koncernövergripande regler för verksamheten med avseende på risker, mål och annat som kräver bolagsstyrning.

Koncerninstruktioner och standarder
Obligatoriska. Instruktioner är i regel detaljerade steg-för-steg-instruktioner för att uppnå ett visst mål, medan standarder anger förväntat beteende eller lägsta kvalitetsnivå eller lägsta standard.

Koncernriktlinjer
Ett icke-bindande dokument innehållande rekommendationer till organisationen.

Affärsenheterna ska inrätta och upprätthålla ett pålitligt och välfungerande system för styrning inom sina verksamheter. Affärsenheternas styrsystem, till exempel policyer och ledningssystem, ska komplettera och tillföra lokala, praktiska aspekter till styrdokumenten inom ramverket för intern styrning. Affärsenhetens verkställande direktör ansvarar för implementeringen av ramverket för intern styrning inom sin enhet.

I styrelsens arbetsordningen anges vilka ärenden som ska beslutas av styrelsen, av VD och Koncernchefen, av koncernledningen respektive på affärsenhetsnivå. Utöver styrelsens arbetsordning, Skanskas uppförandekod och uppförandekoden för leverantörer, innefattar Skanskas koncernpolicyer:

- Antikorruptionspolicy
- Dataskyddspolicy
- Finanspolicy
- Hållbarhetspolicy
- Informationspolicy
- Innovationspolicy
- Insiderpolicy
- IT-policy
- Medarbetarpolicy
- Policy för hantering av legala krav
- Policy för hantering av verksamhetsrisker
- Skattepolicy

Hållbarhet
Hållbarhet är en drivkraft för vår affärsstrategi, en nyckelkomponent för framgång för oss och våra kunder. Vår hållbarhetsstrategi fokuserar på hållbarhetsområdena Ansvar, Klimat och Resiliens. Styrelsen informeras kvartalsvis om vår utveckling inom hållbarhet avseende klimat samt hälsa och säkerhet. Vår riskbedömning på sidorna 99–105 och redovisning enligt Task force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) på sidorna 76–77 analyserar hållbarhetsrelaterade risker och ekonomisk påverkan för organisationen. Mer information om vårt hållbarhetsarbete finns tillgänglig i hållbarhetsredovisningen på sidorna 40–78. Information om våra klimatmål finns på sidan 11.

För att ytterligare integrera minskade koldioxidutsläpp i verksamheten, beslutade årsstämman 2022, i enlighet med styrelsens förslag, att inkludera ett mål för utsläppsminskning i vår egna verksamhet (scope 1 och 2) i Seop 6. För de 400 högsta ledarna kopplas upp till 15 procent av prestationsaktierna i Seop 6 till hur väl det årliga klimatmålet om en 7-procentig minskning av koldioxidutsläppen i vår egna verksamhet uppnås på koncernnivå. Dessutom har koncernledningen för 2023 fastställt hållbarhetsrelaterade mål, innefattande klimat, som en del av de kortsiktiga incitamentsprogrammen för alla affärsenheternas verkställande direktörer. Aktivitetsbaserade mål i det kortsiktiga incitamentsprogrammet för VD och Koncernchefen inkluderar för 2023 mål relaterade till Skanskas klimatmål. Mer information om tillämpningen av prestationskriterierna för den rörliga ersättningen till VD och Koncernchefen finns tillgänglig i styrelsens ersättningsrapport på sidan 97.

Intern kontroll
Denna beskrivning innehåller de viktigaste delarna i vårt system för intern kontroll och riskhantering i samband med finansiell rapportering och hållbarhetsrapportering. En beskrivning av principerna för vår hållbarhetsrapportering finns på sidan 78.

Kontrollmiljö
Styrelsen har det övergripande ansvaret för att säkerställa att Skanska har en effektiv och ändamålsenlig riskhantering och intern kontroll. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar och förordningar såväl som interna regler följs.

I styrelsens arbetsordning säkerställs en tydlig roll- och ansvarsfördelning för en effektiv hantering av verksamhetens risker. Styrelsen och koncernledningen har vidare fastställt ett antal grundläggande regler av betydelse för arbetet med den interna kontrollen, exempelvis koncernens policy för hantering av verksamhetsrisker samt koncernens instruktioner för den interna styrningen. Koncernledningen rapporterar regelbundet till styrelsen i enlighet med fastställda rutiner. Därutöver tillkommer rapporteringen från revisionskommitténs arbete. Koncernledningen ansvarar för de interna kontrollfunktioner som krävs för att hantera väsentliga risker i verksamheten. Det omfattar bland annat en tydlig struktur för beslutsfattande samt koncernens ramverk med policyer, standarder och instruktioner, och riktlinjer. Koncernstaben Assurance and Control biträder koncernledningen i att utforma och följa upp systemet för intern kontroll.

Riskbedömning och kontrollaktiviteter
Vi har på koncernnivå identifierat de mest väsentliga riskerna i vår verksamhet som kan, om de inte hanteras korrekt, leda till fel i den finansiella rapporteringen och/eller påverka Bolagets resultat. Vi har därefter på koncernnivå säkerställt att det finns regler på plats i koncernen för att kontrollera att dessa risker hanteras. Koncernledningen och koncernstaberna ansvarar för hantering av de övergripande riskerna som rör strategi, makroekonomi och regelverk, medan det huvudsakliga arbetet med operationella risker och möjligheter hanteras på lokal nivå inom affärsenheterna. En mer utförlig beskrivning av verksamhetsriskerna och hur dessa hanteras finns på sidorna 99–105.

Vi använder ett koncernomfattande förfarande för att identifiera och hantera risker i samband med bygguppdrag och projektutveckling. Den specialiserade koncernstaben Skanska Risk Team granskar och analyserar anbudsförslag avseende bygg- och markinvesteringar, projektstarter samt avyttringar inom Projektutveckling som övergår en viss storlek. Baserat på identifierade risker och möjligheter upprättar Skanska Risk Team sedan en rekommendation om fortsatt hantering. Det slutgiltiga beslutet fattas av Skanska Tender Board, som består av koncernledningen, och i vissa fall av projektkommittén, som består av styrelseledamöter.

Såväl risker som möjligheter till förbättringar är störst i själva genomförandefasen av projektet och arbetet fokuseras i första hand på denna fas. Eftersom i stort sett varje projekt är unikt måste risker och möjligheter analyseras med avseende på projekttyp, plats, genomförandefas, kontraktstyp och kund. Under utförandet måste projekt över ett fastställt tröskelvärde följa Skanskas Project Reporting and Review Procedure för att säkerställa konsekvent projektuppföljning. Detta omfattar bland annat en process för att kontrollera att avvikelser från planerat utförande upptäcks och åtgärdas i ett tidigt skede. Alla affärsenheter tillämpar samma värderingsprinciper och terminologi för att säkerställa en konservativ projektbedömning och en hög nivå av transparens i genomförandet.

Information och kommunikation
Väsentliga redovisningsprinciper, manualer och övrig dokumentation av betydelse för finansiell rapportering och hållbarhetsrapportering uppdateras och kommuniceras löpande. Det finns flera informationskanaler till koncernledningen och styrelsen för väsentlig information. För vår externa kommunikationen har vi en koncernomfattande informationspolicy för att säkerställa att vi följer gällande regler för korrekt informationsgivning till marknaden.

Övervakning
Styrelsen utvärderar kontinuerligt den information som koncernledningen och revisionskommittén lämnar. Av särskild betydelse är resultatet av revisionskommitténs arbete med att granska effektiviteten i koncernledningens arbete med de interna kontrollprocesserna. Detta inkluderar att säkerställa att åtgärder vidtas för att åtgärda de brister som framkommit vid den interna och externa revisionen och för att genomföra de föreslagna åtgärderna.

Internrevision
Koncernstaben Internrevision (Internal Audit and Compliance) ansvarar för att övervaka och utvärdera hur riskhantering och interna kontrollprocesser har utförts. Arbetet planeras i samråd med revisionskommittén och rapportering sker direkt till styrelsen via kommittén. Frågor som rör internrevision kommuniceras också löpande till Skanskas externa revisorer.

Under 2023 fokuserade Internrevision på att se över riskerna som identifierats avseende koncernens projekt, affärskritiska processer och centrala stabsfunktioner. Totalt genomfördes 76 revisioner under året inom samtliga affärsenheter. Särskilt fokus var på verksamheterna inom kommersiell fastighetsutveckling och de byggande enheternas beredskap och hantering av kostnadsökningar från underleverantörer och av insatsmaterial. Vidare granskades alla affärsenheters samt koncernstaben Sustainability and Innovations ledning, processer och rapportering på klimatområdet. Revisionerna genomfördes enligt en enhetlig revisionsmetodik.

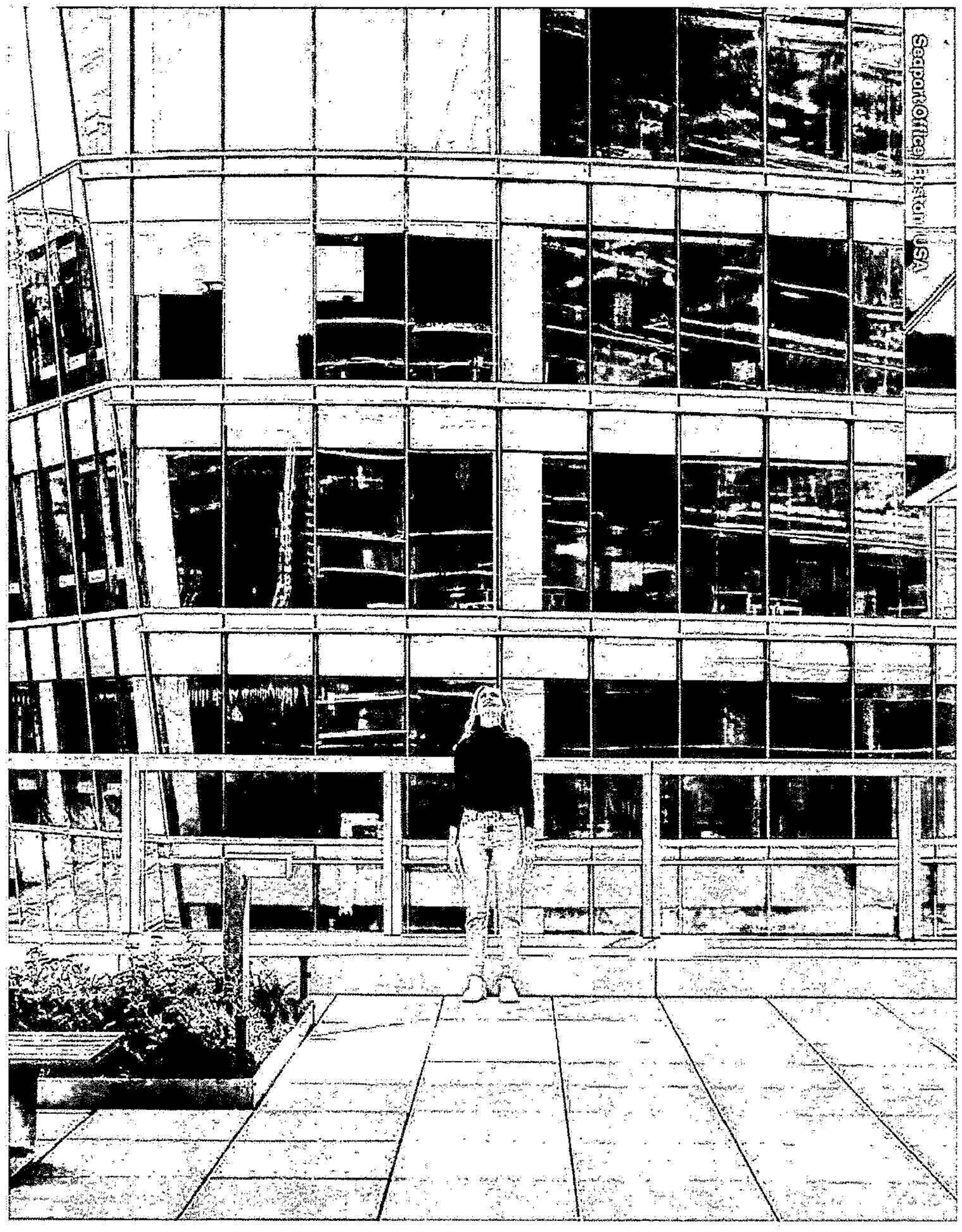

Styrelse

Styrelseledamöter valda av årsstämman 2023

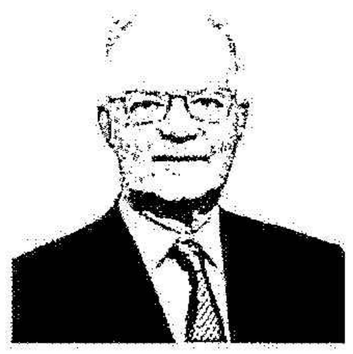

	Hans Biörck	Pär Boman	Jan Gurander	Mats Hederos	Fredrik Lundberg
Befattning	Styrelseordförande	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot
Född	Sverige, 1951	Sverige, 1961	Sverige, 1961	Sverige, 1957	Sverige, 1951
Invald	2016	2015	2019	2022	2011
Aktieinnehav i Skanska, 31 december 2023	25 000 B-aktier via privat företag	1 000 B-aktier	5 000 B-aktier	2 000 B-aktier	6 032 000 A-aktier och 16 350 000 B-aktier genom L E Lundbergföretagen AB, 1 150 000 B-aktier via privat företag, 5 376 A-aktier och 1 100 000 B-aktier privat
Övriga styrelseuppdrag	– Ledamot, Handelsbanken AB	– Ordförande, Handelsbanken AB – Ordförande, Essity AB – Ordförande, Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA – Vice ordförande, AB Industrivärden	– Ledamot, Essity AB	– Ordförande, Qarlbo Property AB – Ledamot, Antilooppi Oy – Ledamot, Cirkus Venues AB – Ledamot, Silver Life AB	– Ordförande, AB Industrivärden – Ordförande, Holmen AB – Ordförande, Hufvudstaden AB – Vice ordförande, Handelsbanken AB – Ledamot, L E Lundbergföretagen AB
Utbildning	– Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm	– Ingenjörs- och ekonomexamen, Ek dr hc	– Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm	– Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm – Executive Programme in Resilience Thinking, Stockholm Resilience Center, Stockholms Universitet	– Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm – Civilekonom, Handelshögskolan, Stockholm – Ekonomie doktor h c, Handelshögskolan, Stockholm – Teknologie doktor h c, Linköpings Universitet – Medicinie doktor h c, Karolinska Institutet
Arbetslivs-erfarenhet	– Finans- och ekonomidirektör, Skanska AB – Finans- och ekonomidirektör, Autoliv AB – Finans- och ekonomidirektör, Esselte AB	– Verkställande direktör och koncernchef, Handelsbanken AB	– Vice VD, AB Volvo – Vice VD och CFO, AB Volvo – CFO och Senior Vice President Finance, Volvo Car Group – CFO, MAN Diesel & Turbo SE – Group Vice President och CFO, Scania AB	– VD, AMF Fastigheter – Fastighetschef, AMF Kapitalförvaltning – Chef transaktion, AP Fastigheter (numera Vasakronan) – Investment Banker, Enskilda Securities, SEB	– Verkställande direktör och koncernchef, L E Lundbergföretagen AB (sedan 1981)
Beroendeförhållanden enligt Svensk kod för bolagsstyrning	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Beroende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Beroende i förhållande till större aktieägare

20240610068S9

	Catherine Marcus	Ann E. Massey	Åsa Söderström Winberg
Befattning	Styrelseledamot	Styrelseledamot	Styrelseledamot
Född	USA, 1965	USA, 1954	Sverige, 1957
Invald	2017	2022	2020
Aktieinnehav i Skanska, 31 december 2023	0 aktier	0 aktier	2 500 B-aktier privat, 3 000 B-aktier via privat företag, 2 500 B-aktier via närstående
Övriga styrelseuppdrag	– Ledamot, PREA – Ledamot, Interface Inc.	– Ledamot, Kleinfelder Inc. – Ledamot, Wood Programs – Ledamot, Gresham Smith	– Ledamot, OEM International AB – Ledamot, Fibo AS – Ledamot, Currentum Group AB
Utbildning	– M.S., Real Estate Investment and Development, New York University – B.S.E. Real Estate Finance and Entrepreneurial Management, Wharton School, University of Pennsylvania	– M.B.A., Business Administration, Tennessee Technological University – B.S., Geology, Tennessee Technological University – NACD Directorship Certified™	– Civilekonom, Stockholms Universitet
Arbetslivs-erfarenhet	– Co-CEO och Global COO, PGIM Real Estate (sedan 2023) – Global COO och Head of U.S. Equity, PGIM Real Estate – MBL Life Assurance Corporation	– CEO och President, Environment & Infrastructure Solutions, Wood Group – President, Environment & Infrastructure Inc., AMEC Foster Wheeler – CEO och President, MACTEC Environmental Services, Inc.	– VD, Sweco Theorells AB – VD, Ballast Väst AB, – Marknadschef, NCC Industri – Informationschef, NCC Bygg AB
Beroendeförhållanden enligt Svensk kod för bolagsstyrning	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare	– Oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen – Oberoende i förhållande till större aktieägare

Styrelseledamöter och suppleanter utsedda av arbetstagarorganisationer[1]

Ola Fält
Född: Sverige, 1966
Skanska Industrial Solutions; SEKO, utsedd 2018
Styrelseledamot
Aktieinnehav i Skanska: 1 873 B-aktier

Richard Hörstedt
Född: Sverige, 1963
Region Hus Syd; Byggnads, utsedd 2007
Styrelseledamot
Aktieinnehav i Skanska: 0 aktier

Yvonne Stenman
Född: Sverige, 1959
Region Hus Stockholm Nord; Ledarna, utsedd 2018
Styrelseledamot
Aktieinnehav i Skanska: 0 aktier

Fredrik Norrman
Född: Sverige, 1967
Skanska Sweden AB; SACO/Sveriges Ingenjörers Akademikerförening, utsedd 2023[2]
Styrelsesuppleant
Aktieinnehav i Skanska: 1 113 B-aktier

Hans Reinholdsson
Född: Sverige, 1972
Region Hus Göteborg; Byggnads, utsedd 2020
Styrelsesuppleant
Aktieinnehav i Skanska: 1 257 B-aktier

Anders Rättgård
Född: Sverige, 1961
Region Hus Göteborg; Unionen, utsedd 2017
Styrelsesuppleant
Aktieinnehav i Skanska: 4 954 B-aktier

Revisor
Ernst & Young AB
Huvudansvarig revisor sedan 2023:
Rickard Andersson, Stockholm
född 1973, auktoriserad revisor

1) Aktieinnehav i Skanska, 31 december 2023.
2) Med verkan från den 1 februari 2024.

Koncernledning

	Anders Danielsson	Caroline Fellenius-Omnell	Lena Hök	Richard Kennedy	Claes Larsson
Befattning	VD och Koncernchef (sedan 2018)	Executive Vice President, Chefsjurist (sedan 2017)	Executive Vice President (sedan 2021)	Executive Vice President (sedan 2018)	Executive Vice President (sedan 2006)
	Ansvar affärsenheter/koncernstab – Skanska Finland – Skanska Sverige – BoKlok Housing – Communications	Ansvar koncernstaber – Legal – Assurance and Control	Ansvar koncernstab – Sustainability and Innovation	Ansvar affärsenheter – Skanska USA Building – Skanska USA Civil	Ansvar affärsenheter – Skanska Kommersiell Utveckling Norden – Skanska Kommersiell Utveckling Europa – Skanska Kommersiell Utveckling USA
Född	1966	1968	1972	1966	1965
Anställd i Skanska	1991	2017	2017	2004	1990
Aktieinnehav i Skanska 31 december 2023	246 166 B-aktier[1]	45 692 B-aktier	16 953 B-aktier	113 003 B-aktier	262 541 B-aktier
Tilldelade men ej utskiftade aktierätter under Skanskas långsiktiga aktiesparprogram (Seop), 31 december 2023[2]	87 339 B-aktier	28 926 B-aktier	17 705 B-aktier	69 907 B-aktier	43 926 B-aktier
Styrelseuppdrag	–	– Ledamot, Aktiemarknadsbolagens förening (AMBF)	– Ordförande för den svenska hållbarhetskommittén, Internationella Handelskammaren (ICC) – Ledamot, Built Environment på World Business Council for Sustainable Development	–	–
Utbildning	– Civilingenjör, Kungliga Tekniska Högskolan, Stockholm – Advanced Management Program, Harvard, Boston MA	– LL.M., Stockholms Universitet – LL.M., College of Europe, Brügge	– Filosofie magisterexamen Företagsekonomi, Uppsala Universitet – GEM Management program, Handelshögskolan Executive Education, Stockholm	– Bachelor of Arts, Rutgers College, Rutgers University – Juris Doctor, Seton Hall University School of Law – Master of Laws, London School of Economics and Political Science	– Civilingenjör, Chalmers Tekniska Högskola – MBA, Chalmers Tekniska Högskola och Göteborgs Universitet
Arbetslivserfarenhet	– Executive Vice President, Skanska AB – VD, Skanska Sverige – VD, Skanska Norge	– Chefsjurist, Tele2 AB – Chefsjurist, Sidel – Chefsjurist Europa, Tetra Pak AB – Bolagsjurist, AB Electrolux	– Senior Vice President, Sustainability, Skanska AB – Hållbarhetschef, Skandia Group – Verksamhetschef för Skandias stiftelse Idéer för livet, Skandia Group – Kommunikationschef, Skandiabanken och Skandia	– VD, Skanska USA Building – Chief Operating Officer, Skanska USA Building – Chefsjurist, Skanska USA Building	– VD, Skanska Kommersiell Utveckling Norden – VD, Skanska Fastigheter Göteborg

1) Antalet aktier inkluderar närståendes innehav.
2) Aktierätter tilldelade under 2021–2023. För utskiftande av aktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring från respektive tilldelningsdatum.
Aktierätter för 2023 är preliminära. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet för 2023 efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024.

	Magnus Persson	Ståle Rød	Therese Tegner
Befattning	Executive Vice President, Finansdirektör (sedan 2018)	Executive Vice President (sedan 2023)	Executive Vice President (sedan 2022)
	Ansvar koncernstaber/operativ enhet – Finance – Reporting and Accounting – Financial Support and Analysis – Skanska Financial Services – Investor Relations – Information Technology – Asset Management – Internal Audit and Compliance (Internrevision; rapporterar direkt till styrelsen via revisionskommittén)	Ansvar affärsenheter – Skanska Norge – Skanska Centraleuropa – Skanska UK – Skanska Bostadsutveckling Europa	Ansvar koncernstab – Human Resources
Född	1976	1972	1968
Anställd i Skanska	2006	1997	2005
Aktieinnehav i Skanska 31 december 2023	62 736 B-aktier	33 207 B-aktier	35 926 B-aktier
Tilldelade men ej utskiftade aktierätter under Skanskas långsiktiga aktiesparprogram (Seop), 31 december 2023[1]	35 319 B-aktier	19 169 B-aktier	18 478 B-aktier
Styrelseuppdrag	– Ledamot, Solar Power Accelerator	– Ledamot, Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)	– Ledamot, Agne Sandberg Stiftelse
Utbildning	– Ph.D. in Business Economics, Uppsala Universitet – Master of Science in Business Economics, Uppsala Universitet	– B.Sc. Civil Engineering, Høgskulen på Vestlandet – Officers School, Norwegian Army – Advanced Management Program, Harvard Business School	– LL.M., Lunds Universitet
Arbetslivserfarenhet	– Finansdirektör, Skanska Sverige – Senior Vice President, Investor Relations, Skanska AB – Group Manager, Corporate Finance, Skanska AB – Head of Research and Analysis, Skanska Financial Services	– VD, Skanska Norge – Executive Vice President, Skanska Norge – Regionchef, Skanska Norge – Projektchef, Skanska Norge	– Senior Vice President, Skanska Financial Services – Head of Project Advisory, Skanska Financial Services – Head of Guarantees and Insurances, Skanska Financial Services – Biträdande jurist, Archibald Lawfirm

1) Aktierätter tilldelade under 2021–2023. För utskiftande av aktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring från respektive tilldelningsdatum. Aktierätter för 2023 är preliminära. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet för 2023 efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024.

Verkställande direktörer, affärsenheter
Magnus Persson, Skanska Sverige
Stein Ivar Hellestad[1], Skanska Norge
Tuomas Särkilahti, Skanska Finland
Michal Jurka, Skanska Centraleuropa
Greg Craig[2], Skanska UK
Katy Dowding[3], Skanska UK
Paul Hewins, Skanska USA Building
Don Fusco, Skanska USA Civil
Lars Jonson, BoKlok Housing
Björn Mattsson, Skanska Bostadsutveckling Europa
Jan Odelstam, Skanska Kommersiell Utveckling Norden
Katarzyna Zawodna-Bijoch, Skanska Kommersiell Utveckling Europa
Murphy McCullough, Skanska Kommersiell Utveckling USA

Direktörer, koncernstaber
Katarina Bylund, Reporting and Accounting
Karolina Cederhage, Communications
Anders Göransson, Internal Audit and Compliance
Mark Lemon, Assurance and Control
Antonia Junelind, Investor Relations
Louise Hallqvist, Skanska Financial Services
Anders Candell, Information Technology (IT)
Sanna-Mari Pöyhtäri, Financial Support and Analysis

1) Från och med den 11 april 2023. Agerade som tillförordnad verkställande direktör för Skanska Norge under perioden från och med den 1 januari 2023 till och med den 10 april 2023.
2) Till och med den 1 maj 2023.
3) Från och med den 2 maj 2023.

Ersättningsrapport

Introduktion
Denna ersättningsrapport för 2023 beskriver hur Skanska AB:s (Bolaget) riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare (Ersättningsriktlinjerna), antagna av årsstämman 2020 och reviderade av årsstämman 2023, har tillämpats under 2023. Rapporten innehåller även information om ersättning till Verkställande direktören (VD) och Koncernchefen samt en sammanfattning av Bolagets utestående aktierelaterade incitamentsprogram. Rapporten har upprättats i enlighet med 8 kap. 53 a samt 53 b §§ aktiebolagslagen och Kollegiets för svensk bolagsstyrning *Regler om ersättningar till ledande befattningshavare och om incitamentsprogram*, numera förvaltade av Aktiemarknadens Självregleringskommitté (ASK).

Mer information om ersättningar till ledande befattningshavare och styrelseledamöter som krävs enligt 5 kap. 40–44 §§ årsredovisningslagen finns i not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter, på sidorna 181–186 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023. Med ledande befattningshavare avses VD och Koncernchefen samt övriga medlemmar i koncernledningen (Group Leadership Team).

Styrelsen har inrättat en ersättningskommitté. Information om ersättningskommitténs arbete under 2023 finns i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 79–89 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

Styrelsearvode omfattas inte av denna ersättningsrapport. Sådant arvode beslutas årligen av årsstämman och redovisas i not 37 på sidan 183 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

Årsstämman 2023 beslutade att godkänna styrelsens ersättningsrapport för 2022. Inga synpunkter framfördes av aktieägarna på ersättningsrapporten.

Utveckling under 2023
VD och Koncernchefen Anders Danielsson summerar Skanskas övergripande resultat under 2023 i sin redogörelse på sidorna 8–9 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

Ersättningsriktlinjerna: tillämpningsområde, ändamål och avvikelser
En framgångsrik implementering av Bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av Bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda, förutsätter att Bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att Bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Ersättningsriktlinjerna möjliggör att medlemmar i koncernledningen kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning. Enligt Ersättningsriktlinjerna ska den sammanlagda ersättningen för varje medlem i koncernledningen vara marknadsmässig och konkurrenskraftig på den arbetsmarknad där den ledande befattningshavaren är placerad, och framstående prestationer ska reflekteras i den totala ersättningen. Ersättningen får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pension och andra förmåner. Den rörliga kontantersättningen ska syfta till att främja Bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda. Detta genomförs genom de finansiella och icke finansiella mål som avgör utfallet av den rörliga kontantersättningen och har en tydlig koppling till Bolagets affärsstrategi och hållbarhetsagenda.

De tillämpliga Ersättningsriktlinjerna som antogs av årsstämman 2023 finns i not 37 på sidorna 181–182 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023. Ersättningsriktlinjerna som antogs av årsstämman 2020, som var tillämpliga under perioden 1 januari 2023 fram till slutet av årsstämman 2023, finns tillgängliga på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/arkiv-bolagsstammor. Under perioden 1 januari 2023 fram till slutet av årsstämman 2023 har Bolaget följt Ersättningsriktlinjerna som antogs av årsstämman 2020. Under perioden från slutet av årsstämman 2023 till 31 december 2023 har Bolaget följt Ersättningsriktlinjerna som antogs av årsstämman 2023. Inga avsteg från respektive tillämpliga Ersättningsriktlinjer har gjorts under 2023 och inga avvikelser har gjorts från den beslutsprocess som enligt respektive riktlinjer ska tillämpas för att fastställa, se över och genomföra respektive riktlinjer. Revisorns yttrande över Bolagets efterlevnad av Ersättningsriktlinjerna antagna av årsstämman 2020 och av årsstämman 2023 finns tillgänglig på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/ersattningar. Ingen ersättning har krävts tillbaka under 2023.

Utöver den ersättning som omfattas av Ersättningsriktlinjerna har Bolagets årsstämmor beslutat att införa långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram.

Ersättningskommitténs utvärdering av ersättningar
Såsom informerades i ersättningsrapporten för 2022 föreslog styrelsen för årsstämman 2023, enligt rekommendation från ersättningskommittén, ändringar i Ersättningsriktlinjerna antagna av årsstämman 2020, främst avseende pensionsförmåner i syfte att anpassa taket för pensionsförmåner för ledande befattningshavare till rådande svensk marknadspraxis. Årsstämman 2023 antog de reviderade Ersättningsriktlinjerna i enlighet med styrelsens förslag.

Ersättningskommittén anser att de Ersättningsriktlinjer som antogs av årsstämman 2023 har fungerat väl under 2023, att ersättning till koncernledningen har betalats i enlighet med de av årsstämman 2020 antagna och av årsstämman 2023 reviderade riktlinjerna samt att syftet med respektive riktlinjer uppnåtts. Ersättningskommittén har kommit till slutsatsen att Ersättningsriktlinjerna antagna av årsstämman 2023 inte behöver revideras. De Ersättningsriktlinjer som antogs av årsstämman 2023 är avsedda att gälla fram till årsstämman 2027. Inga förändringar av Ersättningsriktlinjerna föreslås, och därför behövs inget godkännande från aktieägarna gällande ersättningsriktlinjerna vid årsstämman 2024.

Ersättningskommittén har vidare bedömt att Bolagets pågående och under året avslutade program för rörliga ersättningar till koncernledningen, liksom gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i Bolaget, är ändamålsenliga, marknadsmässiga och väl avvägda. Efter utvärdering av de pågående programmen för rörliga ersättningar till koncernledningen har ersättningskommittén kommit till slutsatsen att dessa program effektivt uppnått dess syfte att stödja att Bolaget når sina strategiska mål och hållbara långsiktiga intressen, såväl som att öka koncernledningens långsiktiga fokus och sammanlänka deras intressen med aktieägarnas långsiktiga förväntningar och intressen.

Tabell 1 – Total ersättning till VD och Koncernchefen under 2022 och 2023[1]

Tkr		Fast ersättning		Rörlig ersättning					
Namn och position	Räkenskapsår	Grundlön[2]	Övriga ersättningar och förmåner[3]	Ettårig rörlig ersättning[4]	Flerårig rörlig ersättning[5]	Extraordinära ersättningar	Pensionskostnad[6]	Total ersättning	Andel fast respektive rörlig ersättning[7]
Anders Danielsson, VD och Koncernchef	2023	14 250	133	0	1 087	–	4 988	20 458	95/5
	2022	13 750	126	10 313	7 756	–	4 812	36 757	51/49

1) Med undantag för flerårig rörlig ersättning redovisar tabellen ersättning som intjänats under 2022 och 2023. Detta gäller oavsett om utbetalning har, eller inte har, gjorts samma år.

2) Semesterersättning är inkluderat i grundlönen.

3) Övriga ersättningar och förmåner för 2023 inkluderar tjänstebil, drivmedel, sjukvårdsförsäkring, kostförmån och deklarationshjälp.

4) Ettårig rörlig kontantersättning avseende räkenskapsåret 2023 fastställs slutgiltigt efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. Den ettåriga rörliga kontantersättningen för VD och Koncernchefen kan högst uppgå till 75 procent av den fasta årliga kontantlönen. Beloppet som är inkluderat i tabellen avseende 2022 utgör faktisk utbetalning för räkenskapsåret 2022.

5) Angivet värde för 2023 avser preliminär tilldelning av prestationsaktier för 2023 års investerade sparaktier, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr). VD och Koncernchefen beräknas preliminärt erhålla 5 963 prestationsaktier. Det uppskattade antalet prestationsaktier för 2023, beräknat baserat på utfallet av prestationsvillkoren, har reducerats som en konsekvens av aktiesparprogrammets kostnadstak. Angivet värde avser preliminärt antal prestationsaktier efter denna reduktion. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet för 2023 efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. För erhållande av prestationsaktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring. För 2023 har VD och Koncernchefen investerat i 8 560 sparaktier, motsvarande 1 561 Tkr, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr).
VD och Koncernchefen har erhållit ersättning relaterad till räkenskapsåret 2020. VD och Koncernchefen har, efter en treårig inlåsningsperiod, inom det tidigare aktiesparprogrammet Seop 5 erhållit 38 277 aktier motsvarande 6 980 Tkr, avseende tilldelade prestationsaktier för räkenskapsåret 2020. Värdet har beräknats med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr).

6) VD och Koncernchefen omfattas av en individuell tjänstepensionsförsäkring, inklusive sjukförsäkring. Tjänstepensionsförsäkringen är avgiftsbestämd och totala premier till tjänstepensionsförsäkringen, inklusive sjukförsäkring, ska uppgå till 35 procent av den fasta årliga kontantlönen.

7) Pensionskostnad, som i sin helhet är relaterad till grundlönen och är premiebestämd, har till fullo redovisats som fast ersättning.

Aktiebaserad ersättning

Utestående aktierelaterade incitamentsprogram

I Bolaget har inrättats långsiktiga aktiesparprogram, Skanska employee ownership programs (Seop 5 och Seop 6). Seop 5 och Seop 6 ger nuvarande och framtida anställda möjlighet att bli aktieägare i Skanska och omfattar fast anställda inom Skanskakoncernen. VD och Koncernchefen deltar i Seop 5 och Seop 6.

Förutsatt en egen investering i aktier i Bolaget (sparaktier), kan deltagaren erhålla tilldelning av matchnings- och/eller prestationsaktier. Matchnings- och prestationsaktier tilldelas vederlagsfritt och är villkorat av en treårig inlåsningsperiod, under vilken sparaktierna måste behållas och anställningen fortlöpa. Tilldelning av prestationsaktier förutsätter vidare att ett antal prestationsvillkor uppfylls. De prestationsvillkor som tillämpas för att bedöma utfallet av Seop 5 och Seop 6 består av finansiella mål på koncern, affärsenhets- och/eller affärsenhetsgruppnivå. Det finansiella mål som är tillämpligt på koncernnivå, vilket tillämpas för VD och Koncernchefen samt övriga medlemmar i koncernledningen, är tillväxt i vinst per aktie (EPS-målet). I Seop 6 innehåller de på koncernnivå tillämpliga prestationsvillkoren även ett klimatmål kopplat till koncernens minskning av koldioxidutsläpp inom scope 1 och scope 2 (Klimatmålet), vilket tillämpas för VD och Koncernchef och övriga medlemmar i koncernledningen i tillägg till EPS-målet. Viktningen av prestationsvillkoren och de preliminära utfallen av EPS-målet och Klimatmålet för 2023 finns i Tabell 3 (b). Information om startpunkt och outperformmål för EPS-målet 2023, tröskelnivå för Klimatmålet 2023 samt om de finansiella mål som är tillämpliga för deltagare i Seop 6 i de olika verksamhetsgrenarna finns i not 37 på sidan 186 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023. Inga matchningsaktier tilldelas VD och Koncernchefen i Seop 5 eller Seop 6.

Mer information om Seop 5 och Seop 6, inklusive de villkor som utfallet är beroende av, finns på Skanskas webbplats: group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/ersattningar/incitamentsprogram. Information om kostnader för programmen, utspädningseffekter, etc. finns tillgänglig i not 37 på sidan 185 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

Tabell 2 – Ersättning till VD och Koncernchefen i aktier

	De huvudsakliga villkoren för aktieprogrammen					Information om det rapporterade räkenskapsåret[4]					
						Ingående balans	Under året		Utgående balans		
Namn och position	Programmets namn	Prestationsperiod[1]	Tilldelningsperiod[2]	Utskiftandeperiod[3]	Utgång av inlåsningsperiod	Innehavda aktierätter vid årets början	Tilldelade	Utskiftade	Föremål för prestationsvillkor	Tilldelade som ej utskiftats vid årets utgång	Aktier föremål för inlåsningsperiod[5]
Anders Danielsson, VD och Koncernchef	Seop 5	2020–2022	2020–2022	2023–2025	2023–2025	119 653	0	38 277[7]	–	81 376	–
	Seop 6	2023–2025	2023–2025	2026–2028	2026–2028	0	5 963[6]	0	–	5 963	–
Total						119 653	5 963	38 277	–	87 339	–

1) Vart och ett av Seop-programmen är uppdelade i tre årsprogram med en årlig prestationsperiod. Seop 5 är uppdelat i årsprogram 2020 med prestationsperiod 2020, årsprogram 2021 med prestationsperiod 2021 och årsprogram 2022 med prestationsperiod 2022. Seop 6 är uppdelat i årsprogram 2023 med prestationsperiod 2023, årsprogram 2024 med prestationsperiod 2024 och årsprogram 2025 med prestationsperiod 2025. Utskiftande av prestationsaktier förutsätter att ett antal prestationsvillkor uppfylls under prestationsperioden för respektive årsprogram.

2) Investering i sparaktier genom Seop-programmen sker normalt genom månatliga löneavdrag följt av månatliga investeringar i sparaktier, normalt månaden efter månaden då löneavdraget gjordes. Förvärvsperioden för Seop 5 innefattar räkenskapsåret 2020 för årsprogram 2020, räkenskapsåret 2021 för årsprogram 2021 och räkenskapsåret 2022 för årsprogram 2022. Förvärvsperioden för Seop 6 innefattar räkenskapsåret 2023 för årsprogram 2023, räkenskapsåret 2024 för årsprogram 2024 och räkenskapsåret 2025 för årsprogram 2025. I samband med varje månatligt förvärv av sparaktier, tilldelas framtida matchnings- och/eller prestationsaktier.

3) Matchnings- och/eller prestationsaktier utskiftas normalt först efter inlåsningsperioden för respektive årsprogram, vilken uppgår till tre år. Deltagarnas utskiftande av matchnings- och/eller prestationsaktier inom ramen för respektive årsprogram beräknas ske månadsvis tre år efter investeringen i respektive sparaktie, vilket innebär att utskiftande av matchnings- och prestationsaktier i Seop 5 beräknas ske månadsvis under räkenskapsåret 2023 för årsprogram 2020, under räkenskapsåret 2024 för årsprogram 2021 och under räkenskapsåret 2025 för årsprogram 2022. Utskiftande av prestationsaktier i Seop 6 beräknas ske månadsvis under räkenskapsåret 2026 för årsprogram 2023, under räkenskapsåret 2027 för årsprogram 2024 och under räkenskapsåret 2028 för årsprogram 2025.

4) Prestationsaktier avseende sparaktier investerade i Seop 5 för 2020 har utskiftats varpå 38 277 prestationsaktier har erhållits av VD och Koncernchefen. I Seop 6 beräknas VD och Koncernchefen preliminärt tilldelas 5 963 framtida prestationsaktier. Sparaktier som VD och Koncernchefen har investerat i för att få delta i programmen är inte inkluderade i tabellen.

5) Det finns inget krav att behålla spar-, matchnings- eller prestationsaktier efter förvärvet/utskiftandet.

6) Värde: 1 087 Tkr, beräknat baserat på aktiekursen per 29 december 2023 (182,35 kr) multiplicerat med antalet preliminärt tilldelade framtida prestationsaktier (5 963).

7) Värde: 6 980 Tkr, beräknat baserat på aktiekursen per 29 december 2023 (182,35 kr) multiplicerat med antalet utskiftade prestationsaktier (38 277).

Tillämpning av prestationskriterier
Prestationskriterierna för VD och Koncernchefens rörliga ersättning har valts för att främja Skanskas strategi och uppmuntra agerande som ligger i Bolagets och koncernens långsiktiga intresse. Vid valet av prestationskriterier har de strategiska målen samt kort- och långsiktiga affärsprioriteringar för år 2023 beaktats. De icke finansiella prestationskriterierna bidrar vidare till anpassning till hållbarhetsagendan samt Skanskas löfte och värderingar.

Utöver de finansiella målen i Tabell 3 (a) har VD och Koncernchefen icke finansiella mål som kan reducera utfallet av den rörliga kontantersättningen. Utfallet i relation till förutbestämda och mätbara finansiella mål ska bestämma den totala (finansiella) bonuspotentialen, det vill säga de finansiella målen utgör basen för den totala bonuspotentialen. Detta utfall kan reduceras beroende på utfallet av de icke finansiella målen. De icke finansiella målen ska främja Bolagets affärsstrategi och långsiktiga värdeskapande, inklusive dess hållbarhetsagenda, och är för 2023 aktivitetsbaserade mål relaterade till bland annat Skanskas klimatmål. Utfallet reduceras i fall då de icke finansiella målen inte helt har uppnåtts. De icke finansiella målen ska sammanlagt motsvara 50 procent av den totala bonusen vilket innebär att det totala bonusutfallet kan reduceras med maximalt 50 procent om de icke finansiella målen inte är uppfyllda. Information om Skanskas klimatmål finns på sidorna 46–53 och 68 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

Tabell 3 (a) – VD och Koncernchefens prestation under 2023: rörlig kontantersättning

Namn och position	Beskrivning av kriterier hänförliga till ersättningskomponenten	Relativ viktning av prestationskriteriet	a) Uppmätt prestation[1] och b) faktisk tilldelning/ersättningsutfall
Anders Danielsson, VD och Koncernchef	Resultat efter finansiella poster 2023[2]	100%	a) 2,6 Mdr kr b) 0 Tkr[3]

1) Startpunkt och outperform-målet finns i not 37 på sidan 183 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.
2) Resultatet exkluderar den operativa enheten Asset Management (portfölj av OPS-tillgångar).
3) Utfallet avseende räkenskapsåret 2023 fastställs slutligt efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. Den ettåriga rörliga kontantersättningen för VD och Koncernchefen kan högst uppgå till 75 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Tabell 3 (b) – VD och Koncernchefens prestation under 2023: aktiebaserad ersättning

Namn och position	Beskrivning av kriterier hänförliga till ersättningskomponenten	Relativ viktning av prestationskriteriet	a) Uppmätt prestation[1] och b) faktisk tilldelning/ersättningsutfall
Anders Danielsson, VD och Koncernchef	Resultat per aktie 2023[2]	85%	a) 7,8 kr b) 0 Tkr[4]
	Koldioxidutsläpp (CO_2e) 2023[3]	15%	a) 161 000 ton b) 1 087 Tkr[4]

1) Startpunkt och outperform-målet för EPS-målet och tröskelnivå för Klimatmålet finns i not 37 på sidan 186 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.
2) Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning under året.
3) Utsläpp inom scope 1 och scope 2 (marknadsbaserat). Mer information finns på sidan 68 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.
4) Angivet värde avser preliminär tilldelning av prestationsaktier för 2023 års investerade aktier, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr). VD och Koncernchefen beräknas preliminärt erhålla 5 963 prestationsaktier totalt för båda prestationskriterierna. Det uppskattade antalet prestationsaktier för 2023, beräknat baserat på utfallet av prestationsvillkoren, har reducerats som en konsekvens av aktieprogrammets kostnadstak. Angivet värde avser preliminärt antal prestationsaktier efter denna reduktion. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. För erhållande av prestationsaktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring.

Jämförande information avseende förändringar i ersättning och bolagets resultat

Tabell 4 – Ersättning och bolagets resultat under de senaste rapporterade räkenskapsåren

Årlig förändring[1]	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ersättning till ledande befattningshavare (Tkr)						
Ersättning till VD och Koncernchef (Anders Danielsson)	16 868	32 347 (+91,8%)	34 399 (+6,3%)	35 772 (+4,0%)	36 757 (+2,8%)	20 458 (-44,3%)[2]
Skanskakoncernens prestation						
Resultat efter finansiella poster (Mdr kr)[3]	4,9	7,7 (+58,9%)	11,6 (+50,5%)	9,7 (-16,9%)	9,6 (-0,8%)	3,8 (-60,0%)[4]
Resultat per aktie (kr)[5]	9,5	15,5 (+63,2%)	22,5 (+45,2%)	19,8 (-12,0%)	18,6 (-6,1%)	7,9 (-57,5%)[6]
Koldioxidutsläpp (ton)[7,8]	332 000	291 000	265 000	216 000	182 000	161 000
Genomsnittlig ersättning baserat på antalet heltidsekvivalenter anställda[9] i Bolaget (Tkr)[10]						
Bolagets anställda[9]	–	–	1 455	1 603 (+10,2%)	1 589 (-0,9%)	1 231 (-22,5%)[11]

1) Tabellen redovisar faktiskt utfall samt årlig förändring i procent.

2) Totalersättning under 2023 i enlighet med vad som anges i Tabell 1.

3) Resultatet inkluderar elimineringar på koncernnivå. I ersättningsrapporterna för 2020-2022 har resultatet rapporterats exklusive elimineringar på koncernnivå då de finansiella målen för rörlig kontantersättning har satts baserat på resultat efter finansiella poster exklusive elimineringar på koncernnivå. Från 2023 exkluderas inte längre elimineringar på koncernnivå från resultatet vid målsättningen varför rapporteringen i denna tabell har ändrats på motsvarande sätt.

4) Tabellen redovisar resultatet inklusive den operativa enheten Asset Management (portfölj av OPS-tillgångar). I Tabell 3 (a) anges resultat efter finansiella poster exklusive den operativa enheten Asset Management. Rörlig kontantersättning till VD och Koncernchefen för 2023 har varit relaterad till resultat efter finansiella poster exklusive den operativa enheten Asset Management, såsom anges i Tabell 3 (a).

5) Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

6) Tabellen redovisar resultat per aktie före utspädning. I Tabell 3 (b) anges resultat per aktie efter utspädning. Aktiebaserad ersättning till VD och Koncernchef för 2023 har varit relaterad till resultat per aktie efter utspädning, såsom anges i Tabell 3 (b).

7) Scope 1 (direkta) och scope 2 (indirekta – marknadsbaserat). Mer information finns på sidan 68 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

8) Koldioxidutsläpp redovisas i tabellen utan årlig förändring i procent i enlighet med den modell som används för rapportering av hållbarhetsinformation i års- och hållbarhetsredovisningen som finns under rubriken Information om hållbarhet på sidorna 66–78 i Års- och hållbarhetsredovisningen 2023.

9) Exklusive medlemmar i koncernledningen (Group Leadership Team).

10) Information om förändringar i ersättning inkluderas inte i tabellen för 2018–2019. Eftersom 2020 är det första räkenskapsår som rapporteringsskyldigheten finns har Bolaget inte den aktuella informationen lättillgänglig för de tidigare räkenskapsåren 2018–2019.

11) Genomsnittlig ersättning för Bolagets övriga anställda inkluderar utbetalningar av ersättningar och förmåner som har gjorts under 2023. Vad gäller ettårig rörlig kontantersättning avser dock det belopp som har inkluderats i tabellen preliminär rörlig kontantersättning avseende räkenskapsåret 2023 som slutligt fastställs samt utbetalas efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. Beräkningen av den ettåriga rörliga kontantersättningen är vidare preliminär såtillvida att utfallet av de icke finansiella målen ännu inte beaktats. Vid beräkningen av den preliminära ettåriga rörliga kontantersättningen har därför fullt utfall av de icke finansiella målen beaktats. Inkluderat värde avseende flerårig rörlig ersättning (aktiesparprogrammet Seop 6) avser preliminär tilldelning av matchnings- och prestationsaktier för 2023 års investerade aktier, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr). Det uppskattade antalet prestationsaktier för 2023, beräknat baserat på utfallet av prestationsvillkoren, har reducerats som en konsekvens av aktiesparprogrammets kostnadstak. Det värde som inkluderats i den genomsnittliga ersättningen avser preliminärt antal prestationsaktier efter denna reduktion. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet av aktiesparprogrammet efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. För erhållande av matchnings- och prestationsaktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring. Den genomsnittliga ersättningen innefattar vidare pensioner intjänade under perioden i förmånsbestämda planer samt pensionskostnader för avgiftsbestämda planer. Det genomsnittliga antalet heltidsekvivalenter anställda under 2023 var 105 (2022: 74). Det högre antalet genomsnittliga heltidsekvivalenter anställda under 2023 har påverkat den genomsnittliga ersättningen. Vidare har den genomsnittliga ersättningen för 2023 påverkats av lägre utfall för den ettåriga rörliga kontantersättningen och aktiesparprogrammet 2023 jämfört med 2022.

2024061006863

Hantering av risker och möjligheter

Proaktiv och strukturerad riskhantering på alla nivåer ger ökad resiliens mot risker och en större förmåga att tillvarata möjligheter.

Koncernens Enterprise Risk Management Policy (ERMP), som är fastställd av styrelsen, sätter ramarna för riskhanteringen och hur ansvaret ska fördelas inom organisationen. Det övergripande syftet är att se till att risker hanteras systematiskt och så effektivt som möjligt samt att vi gör rätt prioriteringar för att uppnå våra mål och ambitioner.

Hantering av verksamhetsrisker
Vi tillämpar en "top-down" och "bottom-up"-modell med etablerade metoder för riskidentifiering och analys samt standarder från Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO) som referens. Detta är en integrerad och omfattande modell för hantering av verksamhetsrisker (Enterprise Risk Management, ERM).

Koncernledningen har det yttersta ansvaret för riskhantering och implementering av ERMP. Affärsenheterna ansvarar för att hantera risker inom sina respektive verksamheter i enlighet med riktlinjerna i ERMP. De rapporterar också till koncernledningen i relevanta frågor som rör riskhantering.

Från affärsenhet till koncernnivå
Enligt ERMP ska affärsenheterna upprätta ett riskregister, Enterprise Risk Register (ERR). Varje affärsenhet identifierar, kategoriserar och bedömer sina risker och utarbetar därefter riskhanteringsplaner. Enheterna bär alltid ansvaret för sina risker. Deras riskregister jämförs, grupperas, granskas och sammanställs på koncernnivå för att skapa ett koncernomfattande riskregister, där toppriskerna identifieras och riskkontrollerna på koncernnivå ses över och justeras vid behov. Verksamhetsrisker delas in i strategiska, operationella, finansiella och regulatoriska risker. De flesta riskkontroller på koncernnivå regleras i koncernens policyer, processer och standarder, vilka i sin tur ingår i koncernens ramverk för intern styrning. En specifik risk kan omfattas av mer än en policy, standard eller process. För en förteckning över koncernpolicyer, se bolagsstyrningsrapporten på sidan 88.

Alla risker i affärsenheternas riskregister kategoriseras med hjälp av Skanskas riskuniversum, vilket ger oss möjlighet att arbeta på ett mer enhetligt sätt med verksamhetsrisker. Vi kan snabbt och enkelt sammanställa, analysera och hantera de mest väsentliga riskerna på ett mer flexibelt och proaktivt sätt. Vi kan även bedöma om det är lämpligt att fastställa riskaptit och risktolerans för vissa väsentliga risker. Det främjar också Skanskas regelefterlevnad och bidrar till en mer effektiv utformning, implementering och säkerställande av interna kontroller. Detta är helt i linje med koncernens styrningsprocesser och möjliggör ett mer integrerat system för styrning, risk och kontroll.

ERM-processen 2023
Cybersäkerhet är fortsatt en kritisk risk. Som en följd av den ökade förekomsten av cyberhot och i enlighet med en mer centraliserad syn på IT gjordes väsentliga justeringar av koncernens styrdokument under 2023. I förändringarna ingår en uppdatering av koncernens IT-policy som kräver att alla affärsenheterna inför en "standard för godtagbart bruk", som fastställer regler för ett korrekt användning av IT-utrustning och tjänster samt säker informationshantering. Koncernens informationssäkerhetsstandard sågs över för att ge ett tydligare och mer definitivt informationssäkerhetssystem.

Geopolitiska risker stod också i fokus under året med det pågående kriget i Ukraina och dess påverkan på världsekonomin, svängningar i det politiska landskapet i Europa och på andra platser, ökade spänningar i Asien och den uppblossande konflikten mellan Israel och Palestina.

Ytterligare förändringar av koncernens ramverk för intern styrning är bland annat införandet av koncernens innovationspolicy som föreskriver att affärsenheterna måste anpassa sina innovationsportföljer till koncernens.

Strategiska risker	Operationella risker	Finansiella risker	Regulatoriska risker
Avser vårt löfte, våra långsiktiga mål och vår strategi.	Hot mot genomförandet av vår affärsplan och övriga kortsiktiga mål och ambitioner eller en effektiv resursanvändning.	Hot mot vår finansiella ställning och våra tillgångar.	Avser efterlevnad av tillämplig lagstiftning, externa föreskrifter och interna regelverk.

Riskuniversum och topprisker
En årlig översyn av Skanskas verksamhetsrisker utförs baserat på samtliga affärsenheters riskregister. I detta ingår bland annat att se över befintliga risker, identifiera och hantera potentiella nya risker samt uppdatera status för riskhanteringsåtgärder. Översynen, som presenteras för styrelsen, rangordnar olika typer av verksamhetsrisker. För var och en av de mest väsentliga riskerna utvärderas hur ändamålsenliga och effektiva åtgärderna för riskhantering och riskreducering är, och vid behov korrigeras dessa. Tabellen som följer visar verksamhetsriskerna sammanvägda med risker som identifierats i dialog med intressenter och i väsentlighetsanalyser. Riskerna är exempel på väsentliga risker för Skanska indelade i avgränsade, men överlappande, riskkategorier eftersom en risk kan ingå i fler än en kategori.

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskreduceringsåtgärder
Strategiska risker		
Makroekonomisk osäkerhet		
Ekonomisk nedgång eller makroekonomisk osäkerhet inklusive påverkan av förändringar i centrala ekonomiska faktorer såsom inflation och ränta eller händelser som påverkar den makroekonomiska stabiliteten såsom geopolitisk instabilitet och epidemier/ pandemier.	• Finansiella och icke-finansiella konsekvenser för projekt • Färre projekt och/eller senareläggning av nya projekt, såväl i offentliga som privata sektorn • Minskad efterfrågan från nyckelkunder eller ett flertal kundkategorier • Fördel för företag med en stark finansiell position och/eller långvariga relationer • Ökade möjligheter till marknadskaffning till följd av minskad konkurrens eller ökade likviditetsproblem hos säljarna	Vår diversifierade och globala affärsportfölj – i fråga om kunder, marknadssektorer, projektstorlek, kontraktstyper, affärsmodeller och strategiska partnerskap – ger oss en stabilitet i tider med makroekonomisk osäkerhet. Dessutom hanterar vi varsamt vår balansräkning och totala riskexponering, inklusive bundet kapital i utvecklingsverksamheterna. Vi bevakar och utvärderar kontinuerligt marknadstrender för att kunna förutse förändringar i företagsklimatet, i form av politiska beslut och ändrade regelverk inom områden som är viktiga för vår verksamhet. På alla våra hemmamarknader spelar vi en aktiv roll i den offentliga debatten och för en dialog med beslutsfattare på lokal och nationell nivå, men även med kunder, samarbetspartners och andra intressenter, för att snabbare hitta lösningar som gynnar samhället på olika sätt och för att driva fram en mer ambitiös inställning till olika frågor, inklusive inom klimat. > Läs mer om de globala trendernas betydelse för Skanskas verksamhet på sidan 12.
Klimatrisker		
Fysiska händelser orsakade av negativa klimatförändringar, till exempel extremväder. Oförmåga att anpassa sig till nya klimatregler och krav från investerare och kunder.	• Ökade kostnader eller projektförseningar på grund av extremväder • Förlustprojekt och nedskrivningar i projekt • Ökade kostnader för koldioxid (såsom klimatskatter) • Skadat anseende och oförmåga att fullgöra projektåtaganden • Böter, straffavgifter, åtal	Vår klimatomställningsplan och vårt klimatmål för att nå netto noll-koldioxidutsläpp senast 2045 är vägledande för vårt arbete med att minska klimatpåverkan från vår verksamhet. Vi tar fram och implementerar transformativa klimatlösningar. Genom att använda lösningar med lägre klimatpåverkan som är cirkulära, smarta och hållbara driver vi vår verksamhet framåt och stödjer våra kunder att uppfylla sina hållbarhetsmål. Vi samarbetar för att dela kunskap samt för att utveckla och ta fram transformativa lösningar. Vi bedömer klimatrisker som en del av vår riskbedömningsprocess för större projekt, vilket gör att vi kan motverka potentiella risker i ett tidigt skede. > Läs mer om Skanskas hantering av klimatrelaterade risker och möjligheter på sidorna 46–52 och om TCFD:s (Task force on Climate-related Financial Diclosures) rekommendationer på sidorna 76–77.
Risker relaterade till mångfald och inkludering		
Diskriminering i arbetslivet på grund av social bakgrund, etnicitet, funktionsnedsättning, kön, ålder, religion, sexuell läggning eller någon annan skyddad egenskap. En icke-inkluderande arbetskultur som ger upphov till utanförskap, diskriminering och trakasserier på arbetsplatsen.	• Svårare att attrahera, rekrytera och/eller behålla medarbetare med nödvändig kompetens och erfarenhet • Lägre produktivitet och engagemang hos medarbetarna på grund av icke-inkluderande handlingar och beteenden • Skadat anseende och oförmåga att fullgöra projektåtaganden • Böter, straffavgifter, åtal	Att främja en mångsidig och inkluderande kultur hjälper oss att rekrytera och behålla talanger med olika bakgrund. Det är nödvändigt för att bygga upp exceptionella team som kan bättre förstå vår allt mer mångsidiga kundbas och leverera enastående resultat. En mångsidig personalstyrka och en inkluderande arbetsplats är dessutom nödvändigt för att hitta innovativa lösningar, driva ständiga förbättringar och säkerställa bättre beslutsfattande för att nå våra koncernenmål, inklusive våra koncernklimatmål. Vår instruktion för mångfald och inkludering (Group Diversity and Inclusion Procedure) föreskriver att alla affärsenheterna måste arbeta systematiskt med mångfald och inkludering. Alla affärsenheter måste inrätta egna styrgrupper, handlingsplaner och mål för mångfald och inkludering samt bevaka nyckeltal för att mäta framstegen. > Läs mer om Skanskas arbete för ökad mångfald och inkludering på sidan 65.

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskreduceringsåtgärder
Strategiska risker		
Nyckelpersoner som saknas/lämnar företaget		
Oförmåga att attrahera, rekrytera och behålla en kvalificerad, mångsidig och engagerad arbetsstyrka. Förlust av eller oförmåga att identifiera behovet av eller rekrytera nyckelpersoner eller team med kritisk kompetens.	• Svårare att attrahera, rekrytera och/eller behålla medarbetare med nödvändig kompetens • Lägre medarbetarengagemang och produktivitet • Skadat anseende och oförmåga att fullgöra projektåtaganden • Finansiella och icke-finansiella konsekvenser för projekt	Vi har en etablerad och gedigen process för utvärdering och utveckling av medarbetare, innefattande robust och faktabaserad successionsplanering, strukturerad resursplanering och transparent utvärdering baserad på mångfald och inkludering. Aktiesparprogrammet Seop erbjuder medarbetarna möjlighet att investera i bolaget och skapar incitament att bidra till vårt resultat i form av matchningsaktier och prestationsaktier baserade på affärsenhetens resultat. >Läs intervjun med Therese Tegner, Executive Vice President Human Resources, om hur vi upprätthåller en kultur av lärande och utveckling för att locka talanger på sidan 17.
Ledningens oförmåga att genomföra strategin		
Bristande kontroll av resultat och bristfällig implementering av åtgärder, eller om ledningen misslyckas med att genomföra eller anpassa strategin till förändrade förhållanden.	• Operationell ineffektivitet, kostnadsökningar och resultatförsämringar • Förlustprojekt och nedskrivningar i projekt • Minskad förmåga att leverera till kunder och oförmåga att uppfylla projektåtaganden • Fel val av anbud och projekt • Skadat anseende	Koncernramverket för intern styrning förtydligar affärsenheternas beslutsfattande och ansvar. Ökat fokus på hanteringen av projektutformning, affärsvillkor och förändringar i projektspecifikationer. Vidare satsas på utbildning av medarbetarna för att skapa team med rätt kompetens för att fatta rätt beslut vid projektplanering, upphandling, design och genomförande.
IT-system och information		
Brott mot cybersäkerheten eller större fel i IT-system eller förlust av kritisk IT-infrastruktur.	• Cyberbedrägerier • Förlust av tillgång till IT-system (eller projektkritiska system) • Brott mot datasekretess • Förlust av datatillgänglighet och integritet • Ekonomisk förlust • Skadat anseende • Böter, straffavgifter, åtal	Vår standard för informationsklassificering och vår standard för säkerhet syftar båda till att skydda oss från cyberrisker och upprätta en gemensam lägstanivå för säkerheten i affärskritiska processer och/eller affärskritisk information, som finns i ett IT-system. Förutom Microsoft Office 365-plattformens regelbundna penetrationstester, e-postfiltrering och säkerhetsfunktioner arbetar vi även med att övervaka, följa upp och undersöka alla incidenter regelbundet. Vi tillhandahåller även relevant utbildning och uppdateringar i säkerhetsfrågor för alla användare. Vårt Security Operations Center övervakar cyberhot dygnet runt och kan vidta åtgärder för att motverka, åtgärda och isolera vid behov. Dessutom säkerställer och kontrollerar vi att leverantörer som hanterar Skanskas information minskar sina risker för cyberbrott enligt våra minimikrav. En ny gemensam organisation för IT-infrastruktur och informationssäkerhet lanserades den 1 januari 2023 för att stärka vår informationssäkerhet och förmåga att på ett effektivt sätt leverera IT-tjänster i hela koncernen.

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskreduceringsåtgärder
Operationella risker		
Förlustgenererande projekt/investeringar		
Systematisk underskattning av kostnad, tidplan, omfattning, mängder och/eller val av fel projekt eller kunder, inklusive val av volym framför vinst eller bara för att skapa sysselsättning för en enhet.	• Sjunkande marginaler, operationell ineffektivitet, kostnadsökningar och resultatförsämringar • Förlustprojekt och nedskrivningar i projekt • Minskad förmåga att leverera till kunder och oförmåga att uppfylla projektåtaganden • Skadat anseende • Böter, straffavgifter, åtal	Vi har en etablerad process för att säkerställa att risker bedöms och förstås innan några projekt godkänns. Förbättrad projektrapportering och förbättrade granskningsprocesser med ytterligare riskhanteringsåtgärder innefattar kontinuerlig riskbedömning under hela projektet för att kunna lösa problem, göra förbättringar i ett tidigare skede och sänka projektkostnader. Utökad utbildning av medarbetare och en inkluderande arbetsmiljö för att bilda team med mångsidig kompetens för att fullt ut ta tillvara expertkunskaper, innovation och framgångsrika lösningar inom hela företaget. Proaktiva åtgärder kopplade till kapitalbindning, krav på förhandsuthyrning och förhandsförsäljning samt ökat fokus på hantering av legala krav och rättstvister; faktorer som alla bidrar till ett förbättrat projektgenomförande. > Läs mer om vår operationella riskhantering på sidan 105.
Risker i leverantörskedjan		
Kontrakt med motparter som är (eller blir) oförmögna att uppfylla finansiella förpliktelser eller kontraktsenliga åtaganden. Störningar i leverantörskedjan och brist på material och arbetskraft som resulterar i finansiella och icke-finansiella konsekvenser för projekt.	• Sjunkande marginaler eller finansiella förluster till följd av ökade projektkostnader eller minskad produktivitet • Miljö- eller säkerhetsincidenter, eller brott mot mänskliga rättigheter i leverantörskedjan • Minskad förmåga att leverera till kund och oförmåga att uppfylla projektåtaganden • Skadat anseende om leverantörer och underentreprenörer uppträder på ett sätt som är oförenligt med våra värderingar • Böter, straffavgifter, åtal	Strategiska upphandlingar och tidig involvering av viktiga underentreprenörer samt förhandskvalificering eller kvalificering före en kontraktstilldelning minskar resultatrisken i projekt. Vår Uppförandekod för leverantörer är en del av alla kontrakt som ingås med leverantörer och underentreprenörer. Vi tillämpar en riskbaserad syn på due diligence-granskningar av tredje parter. För representanter och joint venture-partners samt för säljare eller köpare är etisk due diligence-granskning obligatorisk. Automatiska sanktionskontroller genomförs av alla aktiva leverantörer en gång per dygn mot en global databas. Produktrelaterade sanktionsrisker minskas genom extra due diligence-granskningar, där högriskleverantörer ägnas särskild uppmärksamhet. Våra rutiner har skärpts till följd av de ökade riskerna genom kriget i Ukraina och övriga globala spänningar. > Läs mer om vårt arbete för en ansvarsfull leverantörskedja på sidorna 63–64.
Hälso- och säkerhetsrisker		
Arbetsskador, olyckor, dödsolyckor och ohälsa som drabbar människor på våra arbetsplatser eller människor som påverkas av vår verksamhet.	• Dödsfall, allvarliga personskador och andra skador samt kronisk ohälsa som förkortar livslängden eller försämrar livskvaliteten • Böter, straffavgifter, åtal • Skadat anseende och förlorat förtroende	För att arbeta proaktivt och uppnå ständiga förbättringar granskas säkerhetsdata regelbundet av koncernledningen och styrelsen. Vår koncernomfattande hållbarhetspolicy och koncernomfattande arbetsmiljöstandard innehåller föreskrifter om hur medarbetare förväntas bete sig på våra arbetsplatser. De omfattar utbildning, incidenthantering, riskbedömning och instruktioner för korrekt säkerhetshantering på arbetsplatsen. Alla affärsenheter måste vara certifierade enligt ledningssystemet ISO 45001 för arbetsmiljö, vilket ökar vår förmåga att främja ständiga förbättringar. Vi samarbetar för att utveckla och förnya tekniska lösningar, utformar byggprocesser och arbetssätt för att minska hälso- och säkerhetsrisker i våra verksamheter. Alla affärsenheter upprättar en obligatorisk hälso- och säkerhetsroadmap som granskas och uppdateras årligen. Den består av fyra fokusområden: Säkerhetskultur, Åtgärdstrappan, Analys och Underentreprenörer. Den styr hur vi utvecklar och implementerar säkerhetslösningar med betydande effekt. > Läs mer om vårt säkerhetsarbete på sidorna 61–62.
Resurseffektivitet		
Ineffektiv energi-, material- och vattenanvändning samt avfallshantering.	• Negativ miljöpåverkan • Sjunkande marginaler, ineffektivitet, kostnadsökningar och resultatförsämringar • Oförmåga att hålla projekttidplaner • Skadat anseende och förlorade verksamhetstillstånd • Böter, straffavgifter, åtal	Cirkularitet och resurseffektivitet är beroende av och kopplat till operationell effektivitet och minskad miljöpåverkan. Ett nära samarbete med leverantörer och kunder liksom förbättrade digitala verktyg blir allt viktigare för att främja innovation, öka produktiviteten och minska utsläppen och avfallet samt skapa nya affärsmöjligheter. Skanskas hållbarhetspolicy, våra klimatmål och vår klimatomställningsplan driver utveckling, innovation och förbättringar av cirkularitet och resurseffektivitet. Alla affärsenheter har definierat sina klimatplaner med nyckelåtgärder för att minska utsläppen och vi har sedan länge ett mål för att begränsa det avfall som går till deponi. Resultat och utsläpp kopplade till avfall, energi, bränsle och material följs upp kvartalsvis på affärsenhets- och koncernnivå. > Läs mer om vårt arbete med cirkularitet och resurseffektivitet på sidorna 48 och 55–57.

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskreduceringsåtgärder
Operationella risker		
Konkurrensutsatt marknad		
Extra konkurrensutsatta marknader (till exempel nya konkurrenter som gör inträde på marknaden, mycket aggressiva anbud, utvecklare av kommersiella fastigheter som säljer till mycket låga priser eller urvalskriterier som inte passar Skanska).	• Förlorade affärsmöjligheter • Förlustprojekt och nedskrivningar i projekt • Skadat anseende och oförmåga att fullgöra projektåtaganden • Fel val av anbud och projekt	Inom varje verksamhetsgren har vi en tydligt definierad kommersiell inriktning för att maximera värdeskapandet. Enligt vår Project Scrutiny and Approval Procedure, Tender Approval Procedure och Investment Approval Procedure samt Limits of Authorization bilagda till styrelsens arbetsordningens, ska ordningsföljden för granskning och godkännande av bygg- och utvecklingsprojekt överstigande vissa tröskelnivåer vara affärsenhetens projektstyrelse, Skanska Tender Board på koncernnivå och styrelsens projektkommitté. > Läs mer om vår strategi och våra verksamhetsgrenar på sidorna 15 och 22–38.
Miljörisker		
Större miljöincidenter i verksamheten eller leverantörskedjan eller föroreningar eller annan negativ påverkan på miljön.	• Skador på människor och ekosystem • Negativ miljöpåverkan • Sjunkande marginaler, ineffektivitet, kostnadsökningar och resultatförsämringar • Oförmåga att hålla projekttidplaner • Skadat anseende och förlorade verksamhetstillstånd • Böter, straffavgifter, åtal	Obligatorisk ISO 14001-certifiering säkrar systematisk hantering av miljörisker och miljöfrågor, inklusive utredning av incidenter. Experter på koncern- och affärsenhetsnivå säkerställer efterlevnad av vår koncernomfattande hållbarhetspolicy och relaterade standarder, som på de flesta marknader är striktare än lokala bestämmelser och innefattar att bibehålla nuvarande ISO 14001-certifiering. Vi samarbetar med våra leverantörer för att minimera risken för miljöbrott i leverantörskedjan och utbildar våra medarbetare i miljöskyddsrutiner.
Finansiella risker		
Finansiering och andra finansiella risker		
Risk att inte erhålla finansiering. Vidare är vi genom vår verksamhet exponerade för andra finansiella risker såsom kreditrisk, likviditetsrisk och marknadsrisk.	• Svårigheter att erhålla finansiering med gynnsamma villkor • Brott mot finansiella avtal • Högre finansieringskostnader • Försämrat kreditbetyg eller bankkonkurs	I vår finanspolicy har styrelsen fastställt riktlinjer, mål och begränsningar för finansiell styrning och hantering av finansiella risker. Vår limit för justerad nettoskuld på maximalt tio miljarder kronor, samt limit för kapitalbindning och sysselsatt kapital i utvecklingsverksamheterna, hjälper oss att bibehålla en stark finansiell ställning. Vi säkerställer att koncernen är välfinansierad och bevakar likviditet och finansiella tillgångar och skulder genom en aktiv hantering av finansieringen. > Läs mer om våra finansiella risker i not 6, på sidorna 134–142.

Riskområde och beskrivning	Potentiell påverkan	Riskreduceringsåtgärder
Regulatoriska risker		
Etiska överträdelser, korruption och mutor		
Brott mot bestickning- och korruptionslagar (exempelvis UK Bribery Act, US Foreign Corrupt Practices Act, penningtvätt, vinning av brott), brott mot EU:s konkurrenslagstiftning, USA:s antitrustlagar eller annan lagstiftning om offentlig upphandling.	• Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag • Diskvalificering från offentliga upphandlingar • Böter, straffavgifter och civilrättsliga eller straffrättsliga processer • Minskad förmåga att leverera till kund och oförmåga att uppfylla projektåtaganden	Vår Uppförandekod, koncernomfattande antikorruptionspolicy och konkurrensrättsliga föreskrifter och våra värderingar ger tydliga riktlinjer för medarbetarna avseende lämpligt och etiskt uppförande. Uppförandekod för leverantörer kräver motsvarande standarder från tredje parter. Regelbunden utbildning i Uppförandekoden är obligatorisk för medarbetare. Riktade utbildningar i antikorruption och konkurrensrätt genomförs också för medarbetare i relevanta roller. Regelbundna etiska riskbedömningar kartlägger potentiella problem och möjliggör att förebyggande och upptäckande åtgärder kan vidtas. Etiska och transaktionella risker identifieras som en del av godkännandeprocessen i projekten och det görs en bakgrundskontroll av potentiellt viktiga partners. Skanskas Code of Conduct Hotline är ett externt hanterat verktyg som ger möjlighet att anonymt rapportera brott eller misstänkta brott mot vår Uppförandekod. Trovärdiga anmälningar utreds alltid och åtgärder vidtas om lämpligt. > Läs mer om vårt fokus på etik, inklusive antikorruption, mutor och mänskliga rättigheter på sidorna 63–64.
Brott mot mänskliga rättigheter		
Människorättskränkningar såsom orättvisa arbetsvillkor, människohandel och barnarbete eller miljööverträdelser, på Skanskas arbetsplatser och hos underentreprenörer och leverantörer i vår leverantörskedja.	• Skador som åsamkas människor och miljö • Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag • Böter, straffavgifter och civilrättsliga eller straffrättsliga processer	Vi stöder erkända globala mänskliga rättigheter och rättvisa arbetsvillkor för dem som arbetar i Skanskas projekt, på Skanskas arbetsplatser samt i leverantörskedjan. Vi har nolltolerans mot alla former av människohandel, barnarbete och tvångsarbete och vi är uppmärksamma på att säkerställa att inget av detta drabbar någon som arbetar på våra arbetsplatser. Mänskliga rättigheter är integrerade i vår Uppförandekod och Uppförandekoden för leverantörer. Rapporterade avvikelser kan få konsekvenser, såsom uppsägning av avtal. > Läs mer om vårt arbete för en ansvarsfull leverantörskedja på sidan 64.
Politik (externt)		
Politiska händelser som stör verksamheten (till exempel väsentliga förändringar i lagstiftning eller budgetanslag).	• Negativ inverkan på projekt eller affärsenheter • Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag • Böter, straffavgifter och civilrättsliga eller straffrättsliga processer	Vi är föremål för en rad externa lagar, regler och förordningar som påverkar verksamheten på koncernnivå i var och en av våra verksamhetsgrenar och de jurisdiktioner där vi är verksamma. Vi arbetar för att säkerställa höga standarder inom bolagsstyrning. God bolagsstyrning säkerställer tillsyn över hela organisationen av styrelsen, VD och Koncernchefen och koncernledning, en sund riskkultur samt en robust riskhantering för att effektivt identifiera och kontrollera risker. Vi arbetar aktivt med att säkerställa efterlevnad av tillämpliga lagar, regler och förordningar av alla affärsenheter och koncernstaber, och strävar efter att samarbeta och vara transparenta med alla relevanta styrande organ, men vi kan inte garantera att vi alltid kommer att ha fullständig efterlevnad. > Läs mer om vår styrning i bolagsstyrningsrapporten på sidorna 80–93.
Brott mot sanktioner		
Brott mot gällande exportkontrollbestämmelser och sanktioner.	• Negativ inverkan på projekt eller affärsenheter • Kontraktsmässiga konsekvenser • Skadat anseende och förlorat förtroende som ansvarsfullt företag • Böter, straffavgifter och civilrättsliga eller straffrättsliga processer	Vår Uppförandekod, koncernomfattande sanktionsinstruktion, Uppförandekod för leverantörer och våra värderingar ger tydliga riktlinjer för medarbetare avseende lämpligt uppförande. Att identifiera etiska och transaktionella risker är en del av godkännandeprocessen i projekten. För att underlätta efterlevnad av sanktioner genomför vi en kontrollprocess för motparter via en extern databas. Kontrollen är obligatorisk för vissa motparter medan andra kontrolleras utifrån en riskbaserad metod. Dessutom genomförs automatiska kontroller av alla aktiva leverantörer en gång per dygn. Ett dedikerat team utvärderar de varningar som identifierats i kontrollprocessen. Vi genomför sanktionsutbildningar, medvetenhetskampanjer och ger vägledning till berörd personal. > Läs mer om vårt fokus på etik, inklusive antikorruption, mutor och sanktioner, på sidorna 63–64.

Operationell riskhantering
För aktiviteterna inom Byggverksamhet och Projektutveckling är det avgörande att risker och möjligheter hanteras på rätt sätt. Dessa hanteras ofta från projekt till projekt. Enligt Skanskas Project Scrutiny and Approval Procedure, Tender Approval Procedure och Investment Approval Procedure samt styrelsens arbetsordning ska ordningsföljden för granskning och godkännande av anbud och förslag överstigande vissa tröskelnivåer vara affärsenhetens projektstyrelse, Skanska Tender Board, som består av koncernledningen, och styrelsens projektkommitté, som består av styrelseledamöter.

Pågående projekt
Ansvaret för att hantera risk i projekten är tydligt delegerat till affärsenhetscheferna. Koncernens ramverk för översyn av pågående projekt består av Skanskas Project Reporting and Review Procedure och den kvartalsvisa rapporterings-/granskningsprocessen. Hanteringen av kommersiella risker i projekt regleras till viss del genom den koncernomfattande policyn för hantering av legala krav.

Skanskas anbudsprocess: Byggverksamhet

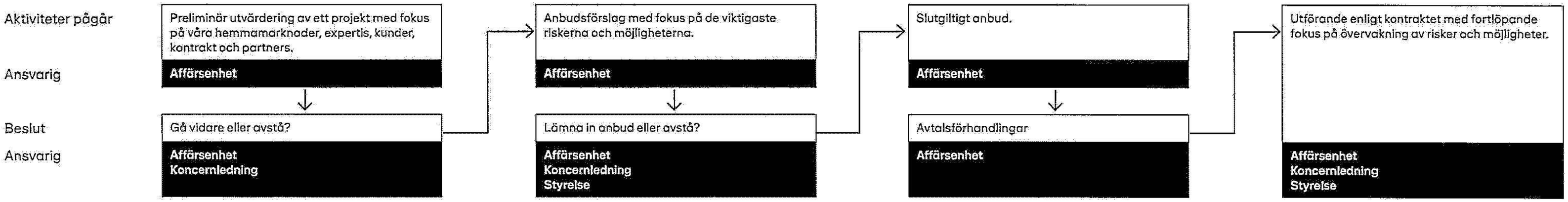

Skanskas godkännandeprocess vid projektinvesteringar: Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling

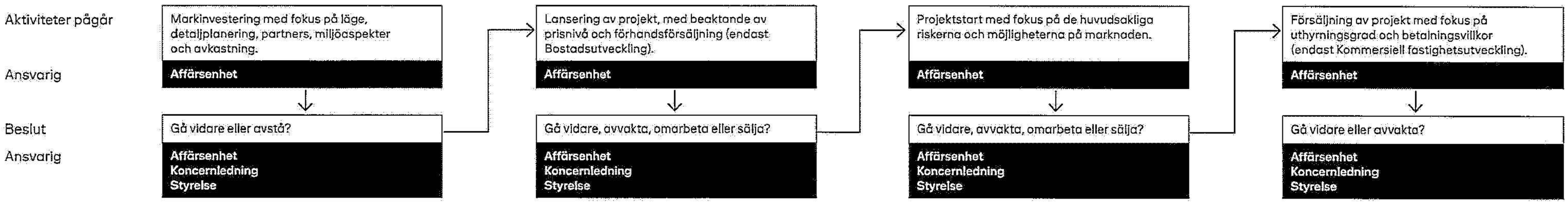

Skanskas godkännandeprocess vid projektinvesteringar: Förvaltningsfastigheter

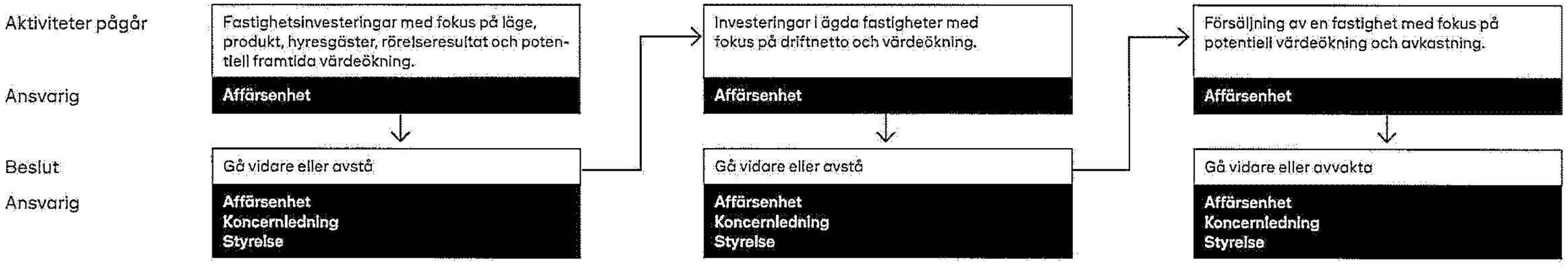

Finansiell information

Finansiell analys

Skanskas resultat för 2023 präglades av en stabil leverans från vår Byggverksamhet och påverkan från svaga fastighetsmarknader på våra fastighetsverksamheter. Koncernens intäkter enligt segmentsredovisning minskade något jämfört med föregående år och uppgick till 157,1 miljarder kronor. Lägre försäljningsvolymer inom Projektutveckling motverkades delvis av ökade intäkter inom Byggverksamheten. Rörelseresultatet enligt segmentsredovisning uppgick till 3,2 miljarder kronor, väsentligt påverkat av lägre försäljningsvolymer och nedskrivningar av tillgångar och förändrade fastighetsvärden inom Projektutveckling och Förvaltningsfastigheter, gjorda för att säkerställa att redovisade tillgångsvärden återspeglar vår bästa bedömning av det underliggande värdet på våra fastighetstillgångar. Rörelseresultatet enligt IFRS uppgick till 5,3 miljarder kronor vilket främst förklaras av ett större antal färdigställda och överlämnade bostäder och kommersiella fastigheter till kund.

Byggverksamhetens rörelsemarginal för året uppgick till 3,5 procent, i linje med det långsiktiga målet. En balanserad portfölj med exponering mot olika marknader, segment och sektorer tillsammans med en tydlig strategi om selektiv anbudsgivning och starkt kommersiellt fokus skapar förutsättningar för en stabilitet. För året var orderingången stabil och uppgick till totalt sett 103 procent av intäkterna (book-to-build). Orderstocken vid årets slut var fortsatt hög och uppgick till 229,6 miljarder kronor, vilket motsvarar 18 månaders produktion.

Inom verksamhetsgrenen Bostadsutveckling var försäljningsvolymerna lägre än normalt på alla de nordiska marknaderna, medan den centraleuropeiska marknaden var stabil och levererade ett bra resultat. Den genomsnittliga säljgraden i portföljen var lägre och antal färdigställda ej sålda bostäder ökade under året. För att balansera portföljen har färre bostäder påbörjats och försäljningsaktiviteter har fokuserats på färdigställda eller nästan färdigställda bostäder. I tider med hög osäkerhet på marknaden föredrar bostadsköpare att köpa bostäder närmare färdigställande eftersom det möjliggör att man kan köpa och sälja på samma marknad. Under 2023 såldes 1 136 (2 052) bostäder och 868 (2 805) bostäder produktionsstartade. I slutet av året hade vi 4 341 (7 015) bostäder i produktion. Av dessa var 52 procent sålda.

Kommersiell fastighetsutveckling gjorde sju fastighetsförsäljningar under året till ett totalt värde om 4 428 Mkr. Jämfört med föregående år var det väsentligt färre försäljningar till följd av avvaktande investerarmarknad. Tillväxtstrategin är pausad och vi är selektiva med nya projektstarter. Vid årets slut uppgick antalet pågående projekt till 23, med en uthyrningsbar yta om 499 000 kvm och antalet färdigställda osålda projekt uppgick till 22 med en total uthyrningsbar yta om 406 000 kvm. Under året förbättrades aktiviteten på uthyrningsmarknaden i Centraleuropa vilket resulterade i högre uthyrning jämfört med föregående år och nya hyreskontakt för totalt 213 000 kvm tecknades. Hyresgäster fokuserar på hållbarhet, serviceerbjudande och bra lägen vilket vår fastighetsportfölj kan erbjuda.

Verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter lanserades 2022 med målsättningen att bygga upp en stark portfölj av högkvalitativa kontorsfastigheter i Sverige till ett totalt värde om 12–18 miljarder kronor. Under 2023 fortsatte vi att växa denna portfölj med ytterligare två egenutvecklade fastigheter. Vid årets slut bestod portföljen av fem kontorsfastigheter i Stockholm och Malmö vilket motsvarar ett fastighetsvärde om totalt 5,1 miljarder kronor. Den ekonomiska uthyrningsgraden i portföljen uppgick till 91 procent. Alla fastigheter innehar den högsta hållbarhetscertifieringen, LEED Platinum, och ligger i attraktiva lägen.

Marknadsutsikter

Byggverksamhet

Vår marknadsutsikt för Byggverksamheten består av starka marknadsutsikter för den amerikanska marknaden och en något mer försiktig bedömning av de europeiska och nordiska marknaderna. Marknaden för husbyggande i Europa och Norden påverkas av lägre aktivitet och ökad konkurrens medan anläggningsmarknaden är mer stabil. I vår amerikanska verksamhet är vi väl positionerade gentemot segment och sektorer som fortsätter att vara starka. Federala investeringsprogram stödjer viktiga investeringar i infrastruktur och aktiviteten inom många sektorer inom husbyggande är fortsatt starka.

Bostadsutveckling
Aktiviteten på den nordiska bostadsmarknaden har varit låg under 2023. Vi förväntar oss att marknadsaktiviteten fortsätter vara dämpad när bostadsköpare anpassar sig till högre levnadskostnader till följd av ökade räntor och inflation. Räntesänkningar under de kommande 12 månaderna skulle dock kunna stimulera aktiviteten på bostadsmarknaden. För Centraleuropa förväntas marknaden vara fortsatt stabil med god aktivitet bland bostadsköpare.

Kommersiell fastighetsutveckling
Marknaden för fastighetsinvesterare har varit avvaktande. Det finns få jämförbara försäljningar vilket ökar osäkerheten kring fastighetsvärderingar. Aktiviteten förväntas förbli låg jämfört med historiskt genomsnitt när marknaden anpassar sig till en högre räntenivå. Under 2023 förbättrades uthyrningsaktiviteten i Centraleuropa, där minskat tillskott av nybyggda kontorsfastigheter i attraktiva lägen har börjat ge upphov till en utbudsbrist. Den nordiska marknaden är stabil medan den amerikanska marknaden fortsätter att se en lägre grad av återgång till kontor. Efterfrågan på högkvalitativa lokaler är en tydlig trend som stödjer efterfrågan på nybyggda kontorsfastigheter. Hyresgäster fokuserar på flexibla, hållbara lokaler med bra serviceutbud i attraktiva lägen som hjälper dem att rekrytera och bibehålla medarbetare.

Förvaltningsfastigheter
Efterfrågan från hyresgäster är fortsatt polariserad på den svenska kontorsmarknaden. Vi ser en starkare efterfrågan på högkvalitativa och hållbara fastigheter jämfört med tillgångar i det äldre beståndet. Hyresgästerna prioriterar attraktiva lägen, flexibilitet och inflyttningsklara lokaler. Uthyrningsmarknaden är fortsatt konkurrensutsatt, men hyresnivån i Sveriges tre största städer förväntas vara mestadels stabil.

Orderingång, orderstock och intäkter i byggverksamheten

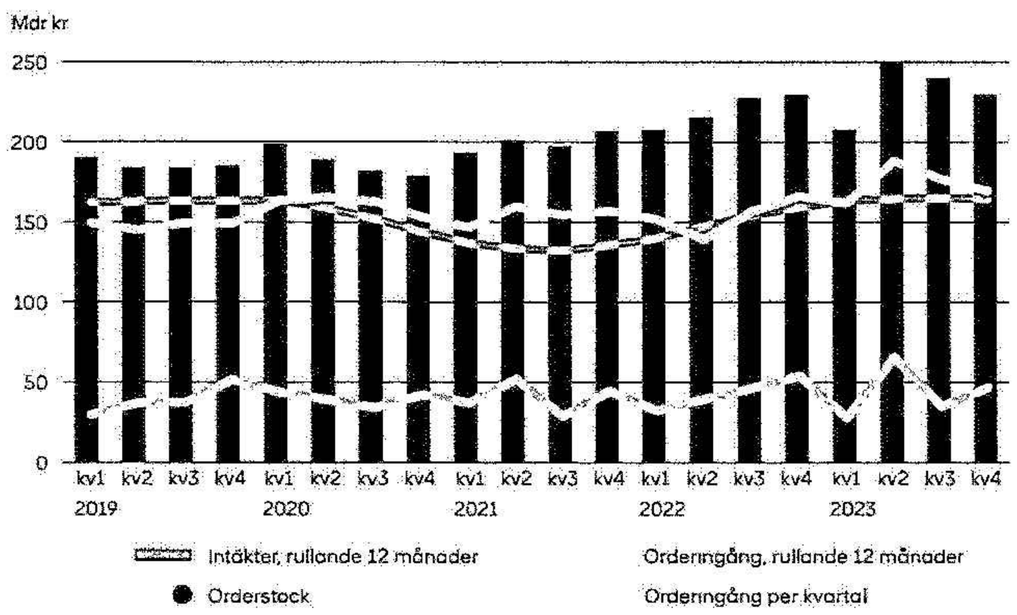

Orderingång
Orderingången uppgick till 165,8 (162,7) miljarder kronor. Ökningen beror på stark orderingång i USA och Norge. Orderingången i svenska kronor var 3 procent högre än intäkterna under året, att jämföra med föregående år då orderingången var 4 procent högre än intäkterna.

Orderingång och orderstock

	Orderingång		Orderstock	
Mkr	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Norden	63 642	57 832	72 925	69 496
varav Sverige	27 384	33 960	28 757	33 085
Europa	19 497	26 289	34 283	40 624
USA	82 656	78 544	122 428	119 651
Summa	**165 795**	**162 665**	**229 637**	**229 771**

Orderstock
Orderstocken var i princip oförändrad jämfört med föregående år och vid utgången av året uppgick den till 229,6 (229,8) miljarder kronor. Orderstocken motsvarar 18 (17) månaders produktion.

De amerikanska, nordiska och europeiska verksamheterna svarade för 53, 32 respektive 15 procent av orderstocken.

Segmentsredovisning och IFRS
Koncernen redovisar verksamhetsgrenarna Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling enligt segmentsredovisning, en metod som beskrivs i not 1. Skillnaderna mellan segmentsredovisning och IFRS, vad avser intäkter och rörelseresultat, sammanfattas i tabellerna som följer.

Intäkter

Mkr	**2023**	**2022**
Intäkter per verksamhetsgren enligt segmentsredovisning		
Byggverksamhet	160 636	156 004
Bostadsutveckling	5 013	8 751
Kommersiell fastighetsutveckling	5 331	14 276
Förvaltningsfastigheter	186	40
Centralt och Elimineringar	-14 114	-17 469
Totala intäkter enligt segmentsredovisning	**157 052**	**161 602**
Skillnad i redovisningsprinciper	10 116	1 572
Totala intäkter enligt IFRS	**167 168**	**163 174**

Intäkter enligt IFRS ökade med 2 procent (minskade med 1 procent i lokal valuta) till 167,2 (163,2) miljarder kronor.

Intäkterna enligt segmentsredovisning minskade med 3 procent (minskade med 3 procent i lokal valuta) till 157,1 (161,6) miljarder kronor. I verksamhetsgrenen Byggverksamhet ökade intäkterna i svenska kronor med 3 procent. Av intäkterna i Byggverksamheten genererades 12,6 (13,6) miljarder kronor, motsvarande 8 (9) procent, av koncernens Projektutvecklingsverksamheter. Av intäkterna i Bostadsutveckling på 5 013 (8 751) Mkr utgör 80 (54) Mkr intäkter från joint ventures som har tagits in proportionerligt rad för rad i segmentsredovisningen.

Rörelseresultat

Mkr	2023	2022
Rörelseresultat per verksamhetsgren enligt segmentsredovisning		
Byggverksamhet	5 632	5 770
Bostadsutveckling	-1 262	891
Kommersiell fastighetsutveckling	-1 365	3 023
Förvaltningsfastigheter	-62	140
Centralt	290	-339
Elimineringar	-3	-187
Rörelseresultat enligt segmentsredovisning	**3 231**	**9 297**
Skillnad i redovisningsprinciper	2 051	724
Rörelseresultat enligt IFRS	**5 282**	**10 021**

Rörelseresultatet enligt IFRS minskade med 47 procent (minskade med 46 procent i lokal valuta) till 5 282 (10 021) Mkr.

Rörelseresultatet enligt segmentsredovisning uppgick till 3 231 (9 297) Mkr och inkluderar nedskrivningar av tillgångar och goodwill om totalt 3,1 miljarder kronor till följd av en svagare fastighetsmarknad.

Byggverksamhet

I verksamhetsgrenen Byggverksamhet minskade rörelseresultatet något och uppgick till 5 632 (5 770) Mkr. Rörelsemarginalen minskade något jämfört med föregående år och uppgick till 3,5 (3,7) procent, men i nivå med det långsiktiga målet om 3,5 procent. Verksamhetsgrenen levererade ett stabilt resultat med ett robust resultat i Norden och ett starkt resultat i USA.

Bostadsutveckling enligt segmentsredovisning

Inom Bostadsutveckling uppgick rörelseresultatet till -1 262 (891) Mkr. Det svaga resultatet förklaras främst av nedskrivningar av tillgångar om -1 117 Mkr varav nedskrivning av goodwill om totalt -158 Mkr samt lägre försäljningsvolymer.

Rörelsemarginalen i verksamhetsgrenen minskade och var -25,2 (10,2) procent.

Kommersiell fastighetsutveckling enligt segmentsredovisning

Rörelseresultatet för verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till -1 365 (3 023) Mkr och inkluderar nedskrivningar av tillgångar om -1 695 Mkr, mestadels koncentrerade till omsättningsfastigheter i den amerikanska portföljen där Skanska upplever den svagaste marknaden. Fastighetsförsäljningar har under året genomförts till ett värde av 4 428 (13 594) Mkr med en försäljningsvinst uppgående till 1 014 (3 839) Mkr samt resultat från joint ventures om -54 (165) Mkr.

Förvaltningsfastigheter

Under året förvärvades ytterligare två fastigheter till ett värde om totalt 1 549 (3 668) till verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter. Rörelseresultatet uppgick till -62 (140) Mkr, varav förändring av marknadsvärde uppgick till -190 (112) Mkr.

Centralt

Centralt uppgick till 290 (-339) Mkr varav 1 280 (397) Mkr är hänförbara till OPS-portföljen (Offentlig Privat Samverkan), där försäljningen av Skanskas ägarandel i La Guardia Terminal B i USA hade en positiv effekt om 794 Mkr. Nedskrivning av BoKloks produktionsanläggning om -119 Mkr hade en negativ påverkan på Centralt.

Elimineringar av internresultat

Elimineringar av vinster i interna projekt uppgick till -3 (-187) Mkr. På koncernnivå elimineras bland annat vinster i Byggverksamheten avseende fastighetsprojekt. Elimineringarna upplöses i samband med att projekten avyttras.

Avkastning på eget kapital och sysselsatt kapital enligt segmentsredovisning

Avkastning på eget kapital uppgick enligt segmentsredovisningen till 5,8 (15,8) procent och avkastning på sysselsatt kapital i Projektutvecklingsverksamheterna uppgick till -3,7 (8,1) procent enligt segmentsredovisning.

Resultat enligt IFRS

Mkr	2023	2022
Rörelseresultat	**5 282**	**10 021**
Finansiella intäkter	754	395
Finansiella kostnader	-145	-104
Finansnetto	**609**	**290**
Resultat efter finansiella poster	**5 890**	**10 312**
Inkomstskatter	-861	-2 027
Periodens resultat	**5 029**	**8 284**

Finansnettot uppgick till 609 (290) Mkr och inkluderar räntekostnader från leasingskulder på -243 (-222) Mkr. Årets skattekostnad uppgick till -861 (-2 027) Mkr, motsvarande en skattesats om 15 (20) procent.

Investeringar/desinvesteringar

Mkr	2023	2022
Verksamheten - Investeringar		
Förvaltningsfastigheter	-26	-1
Immateriella tillgångar	-20	-24
Materiella anläggningstillgångar	-2 575	-2 238
Aktier	-318	-696
Omsättningsfastigheter	-19 249	-22 609
varav Bostadsutveckling	-8 655	-10 375
varav Kommersiell fastighetsutveckling	-10 595	-12 233
Investeringar	**-22 189**	**-25 567**
Totalt investeringar	**-22 189**	**-25 567**
Verksamheten - Desinvesteringar		
Immateriella tillgångar	1	15
Materiella anläggningstillgångar	477	476
Aktier	1 626	201
Omsättningsfastigheter	17 871	19 844
varav Bostadsutveckling	11 430	9 257
varav Kommersiell fastighetsutveckling	6 441	10 587
Desinvesteringar	**19 975**	**20 537**
Strategiska desinvesteringar		
Försäljning av verksamheter	39	197
Strategiska desinvesteringar	**39**	**197**
Totalt desinvesteringar	**20 014**	**20 734**
Summa nettodesinvesteringar (+)/investeringar (-)	**-2 175**	**-4 833**
Avskrivningar anläggningstillgångar	-2 747	-2 714

Totalt uppgick koncernens investeringar till -22 189 (-25 567) Mkr. Desinvesteringarna uppgick till 20 014 (20 734) Mkr och koncernens nettoinvesteringar uppgick till -2 175 (-4 833) Mkr.

Nettoinvesteringarna i omsättningsfastigheter uppgick till -1 378 (-2 765) Mkr.
I Bostadsutveckling uppgick investeringarna i omsättningsfastigheter till -8 655 (-10 375) Mkr varav -909 (-2 128) Mkr avsåg förvärv av mark motsvarande 1 578 (4 777) byggrätter.
Försäljningspriset för överlämnade bostäder uppgick till 11 430 (9 257) Mkr.
Nettodesinvesteringar i omsättningsfastigheter i Bostadsutveckling uppgick till 2 775 (-1 118) Mkr.

I Kommersiell fastighetsutveckling uppgick investeringarna i omsättningsfastigheter till -10 595 (-12 233) Mkr, varav -705 (-1 310) Mkr avsåg mark. Desinvesteringarna av omsättningsfastigheter uppgick till 6 441 (10 587) Mkr. Nettoinvesteringar i omsättningsfastigheter i Kommersiell fastighetsutveckling uppgick till -4 154 (-1 646) Mkr.

Koncernens operativa kassaflöde

Mkr	2023	2022
Kassaflöde från operativ verksamhet	6 406	5 885
Förändring i rörelsekapital	-217	-1 520
Nettoinvesteringar (-)/desinvesteringar (+)	-2 214	-5 030
Periodisering	-405	468
Kassaflöde från operativ verksamhet före betalda skatter	**3 570**	**-198**
Betalda skatter i operativ verksamhet	-1 733	-1 501
Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter	**1 837**	**-1 699**
Räntenetto, övrigt finansnetto och amortering av leasingskulder	-689	-565
Kassaflöde från finansverksamhet	**-689**	**-565**
Operativt kassaflöde från verksamheten	**1 148**	**-2 263**
Strategiska nettodesinvesteringar (+)/investeringar (-)	39	197
Utdelning etc.[1]	-3 611	-4 645
Kassaflöde före förändring i räntebärande fordringar och skulder	**-2 424**	**-6 711**
Förändring i räntebärande fordringar och skulder exklusive leasingskulder	10 373	5 538
Årets kassaflöde	**7 949**	**-1 173**
Likvida medel vid årets början	10 014	10 947
Kursdifferens i likvida medel	-50	240
Likvida medel vid årets slut	**17 912**	**10 014**

1) Varav återköp B-aktier -510 -507

Årets kassaflöde uppgick till 7 949 (-1 173) Mkr.

Kassaflöde från operativa verksamheten uppgick till 1 148 (-2 263) Mkr, där förändring i rörelsekapital och färre försäljningar inom Projektutveckling främst Kommersiell fastighetsutveckling är de främsta orsakerna till förändringen i kassaflödet. Försäljningar från Kommersiell fastighetsutveckling till Förvaltningsfastigheter genererar inget positivt kassaflöde till skillnad från externa försäljningar. Betalda skatter i operativ verksamhet uppgick till -1 733 (-1 501) Mkr. Årets kassaflöde har dessutom påverkats positivt under året av utgivandet av obligationer om 4,6 miljarder kronor.

Årets kassaflöde om 7 949 (-1 173) Mkr har tillsammans med kursdifferenser om -50 (240) Mkr ökat likvida medel till 17 912 (10 014) Mkr.

Sålda men ännu ej frånträdda utvecklingsprojekt inom Kommersiell fastighetsutveckling till och med 31 december 2023 kommer att ha en positiv effekt på kassaflödet med 5,5 miljarder kronor under åren 2024 till 2026.

Finansiering och likviditet
Koncernen hade vid utgången av 2023 en räntebärande nettofordran uppgående till 9,0 (10,3) miljarder kronor och inkluderar 7,0 (7,3) miljarder kronor i leasingskulder enligt IFRS 16.

I slutet av året uppgick likvida medel och outnyttjade bekräftade kreditlöften till 27,8 miljarder kronor, varav 18,7 miljarder kronor är tillgängliga inom en vecka. Koncernens balansomslutning ökade med 3,6 miljarder kronor och uppgick till 155,2 (151,6) miljarder kronor.

För finansiell ställning se vidare not 6 och 14.

Avkastning på eget och sysselsatt kapital

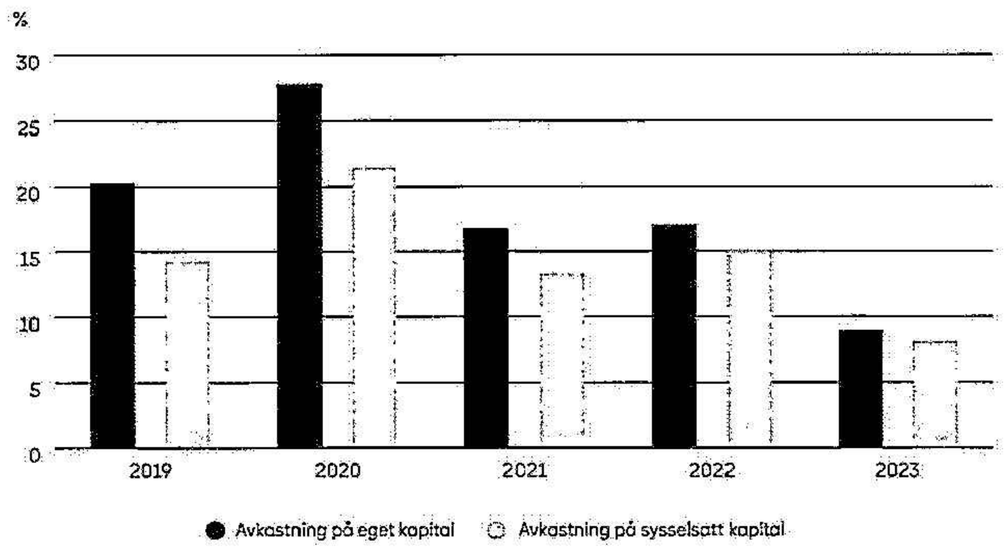

Det egna kapitalet hänförligt till aktieägarna uppgick vid utgången av året till 56 202 (55 111) Mkr. Förutom årets totalresultat, 4 212 Mkr, förklaras förändringen av eget kapital huvudsakligen av utdelning om -3 081 Mkr och aktierelaterade ersättningar kopplade till långsiktiga aktiesparprogrammen (Seop) om 470 Mkr.

Avkastningen på eget kapital minskade till 9,0 (17,0) procent.

Det sysselsatta kapitalet uppgick vid årets slut till 77 360 (72 845) Mkr.
Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 8,2 (15,2) procent.

Soliditet och skuldsättningsgrad
Nettoskuldsättningsgraden uppgick till -0,2 (-0,2) och soliditeten till 36,3 (36,4) procent.

För ytterligare finansiell information se vidare not 6 och 14.

Moderbolaget
Moderbolaget bedriver administrativ verksamhet och omfattar koncernledningen och koncernstaber.

Årets resultat uppgick till 10 919 (10 030) Mkr och avser i huvudsak utdelning från dotterföretag. Medelantalet anställda var 112 (81).

Ersättningar till ledande befattningshavare
Stämman 2023 beslutade bifalla styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare. För information om de senaste beslutade riktlinjerna för bestämmande av lön och annan ersättning till VD och koncernchef och andra ledande befattningshavare hänvisas till not 37.

Aktiesparprogram (Seop)
Syftet med Skanskas aktiesparprogram (Seop) är att förstärka koncernens möjlighet att behålla och rekrytera kompetenta medarbetare och att knyta dessa närmare bolaget och dess aktieägare.

Programmen ger medarbetare möjlighet att investera i aktier i Skanska och samtidigt få incitament i form av möjlig tilldelning av ytterligare aktier. Denna tilldelning baseras till övervägande del på resultat.

Tilldelning av aktier sker först efter en treårig inlåsningsperiod. För att ha möjlighet att tjäna in matchningsaktier och prestationsaktier måste den anställde ha varit anställd under hela inlåsningsperioden och ha behållit de aktier som inköpts inom ramen för programmet.

Under 2023 var kostnaden för Seop-programmen 470 (471) Mkr, se vidare not 26 och 37.

Tillämpade principer för redovisning av aktiesparprogrammen framgår av not 1, IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar.

Forskning och innovation
Under 2023 uppgick direkta kostnader avseende forskning och utveckling till 145 (61) Mkr. Skanskas affärsenheter leder arbetet inom forskning och utveckling. För att samordna arbetet, underlätta kunskapsdelning och skalning över koncernen har Skanska en funktion på koncernnivå som har till uppgift att skapa en koncerngemensam portfölj av initiativ inom forskning och utveckling och innovation. Fokusområden är inom klimat, arbetsplatssäkerhet, produktivitet, digitalisering och kunderbjudanden.

Aktieinformation
Årsstämman 2023 beslutade om bemyndiganden för styrelsen att, under perioden intill årsstämman 2024, (i) besluta om förvärv av högst 3 500 000 egna B-aktier på Nasdaq Stockholm för säkerställande av leverans av aktier till deltagare i Skanskas aktiesparprogram för räkenskapsåren 2023, 2024 och 2025 som beslutades av årsstämman 2022 (Seop 6), samt (ii) besluta om förvärv av högst så många egna B-aktier på Nasdaq Stockholm att moderbolagets innehav av egna aktier efter varje förvärv uppgår till högst en tiondel av samtliga aktier i Skanska för att ge styrelsen ökat handlingsutrymme att kunna anpassa bolagets kapitalstruktur och därigenom bidra till ökat aktieägarvärde.

Totalt har 3 060 000 aktier återköpts under året till en snittkurs om 166,82 kronor och snittkursen för samtliga återköpta aktier är 146,76 kronor. Samtliga aktier har återköpts för säkerställande av leverans av aktier till deltagare i Seop 6. Kvotvärdet av de återköpta aktierna är 3,00 kronor per aktie eller totalt 9,2 Mkr och aktierna representerar 0,7 procent av det totala aktiekapitalet. Anskaffningskostnaden uppgår till 510 Mkr. Under året har 2 118 371 aktier tilldelats de anställda som deltagit i aktiesparprogrammet. Kvotvärdet av dessa aktier är 3,00 kronor per aktie eller totalt 6,4 Mkr och aktierna representerar 0,5 procent av det totala aktiekapitalet. Innehavet av egna aktier uppgick den 31 december 2023 till 9 713 560 aktier. Kvotvärdet av dessa aktier är 3,00 kronor per aktie, eller totalt 29,1 Mkr och aktierna representerar 2,3 procent av det totala aktiekapitalet. Anskaffningskostnaden uppgår till 1,4 miljarder kronor.

Förslag till utdelning
Styrelsen föreslår att årsstämman den 27 mars 2024 beslutar om en utdelning för 2023 om 5,50 (7,50) kronor per aktie. Som avstämningsdag för erhållande av utdelning föreslår styrelsen tisdagen den 2 april 2024. Om årsstämman beslutar enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utbetalas av Euroclear Sweden AB fredagen den 5 april 2024. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 2 256 (3 081) Mkr. För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av egna B-aktier och överföring av B-aktier till deltagare i långsiktiga aktiesparprogrammen.

Styrelsens motivering till utdelningsförslaget
Styrelsen avger härmed följande motiverade yttrande enligt 18 kap. 4 § aktiebolagslagen med anledning av utdelningsförslaget.

Moderbolagets och koncernens verksamhet, risker i denna verksamhet och styrning, processer och mekanismer för att hantera dessa risker, moderbolagets och koncernens ekonomiska situation per den 31 december 2023 samt vilka redovisningsprinciper som tillämpas för att värdera tillgångar och skulder framgår av denna års- och hållbarhetsredovisning. Moderbolagets egna kapital uppgår till 31,0 miljarder kronor och nettoskuldsättningsgraden till -0,6 samt koncernens egna kapital uppgår till 56,3 miljarder kronor och nettoskuldsättningsgraden till -0,2 beräknat per den 31 december 2023.

Koncernens egna kapital hade varit 1,5 miljarder kronor lägre om finansiella instrument och förvaltningsfastigheter, som värderas till verkligt värde, istället hade värderats till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde. Föreslagen utdelning reducerar moderbolagets soliditet från 97,7 procent till 97,6 procent och koncernens soliditet från 36,3 procent till 35,4 procent, beräknat per den 31 december 2023.

Styrelsen bedömer att moderbolagets och koncernens soliditet efter att utdelningen lämnats kommer att vara fortsatt god i förhållande till den bransch moderbolaget och koncernen är verksamma inom. Även med hänsyn till den makroekonomiska utvecklingen samt kriget i Ukraina, bedöms det vara fullt tillräcklig för att moderbolaget och koncernen ska ha förmåga att fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt. Enligt styrelsens bedömning har moderbolaget och koncernen god beredskap att hantera såväl förändringar av likviditeten som oväntade händelser. Styrelsen anser att moderbolaget och koncernen har förutsättningar att ta framtida affärsrisker och även tåla eventuella förluster. Moderbolagets och koncernens förmåga att göra affärsmässigt motiverade investeringar i enlighet med styrelsens strategi kommer inte att påverkas negativt av utdelningen.

Den föreslagna utdelningen bedöms av styrelsen vara försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital samt moderbolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt. Styrelsen har härvid beaktat bland annat moderbolagets och koncernens historiska utveckling, förväntad utveckling och konjunkturläget.

Mot bakgrund av ovanstående och baserat på vad styrelsen i övrigt har kännedom om och efter en bedömning av den finansiella ställningen av moderbolaget och koncernen, anser styrelsen att förslaget till utdelning är försvarligt med hänsyn till vad som anges i 17 kap. 3 § aktiebolagslagen.

Koncernens resultaträkning

Mkr	Not	2023	2022
Intäkter	8, 9	167 168	163 174
Kostnader för produktion och förvaltning	10, 12, 13, 36, 41	-153 870	-146 483
Bruttoresultat		**13 297**	**16 692**
Försäljnings- och administrationskostnader	10, 11, 12, 13, 36, 38, 41	-9 386	-8 998
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	40	175	1 692
Resultat från joint ventures och intresseföretag	20	1 195	636
Rörelseresultat		**5 282**	**10 021**
Finansiella intäkter	14	754	395
Finansiella kostnader	14, 15	-145	-104
Finansnetto		**609**	**290**
Resultat efter finansiella poster		**5 890**	**10 312**
Inkomstskatter	16	-861	-2 027
Årets resultat		**5 029**	**8 284**
Årets resultat hänförligt till			
moderbolagets aktieägare		4 998	8 256
innehav utan bestämmande inflytande		31	28
Resultat per aktie, kronor	26, 44	12,17	20,04
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	26, 44	12,07	19,90
Föreslagen ordinarie utdelning per aktie, kronor		5,50	7,50

Koncernens totalresultat

Mkr	2023	2022
Årets resultat	**5 029**	**8 284**
Övrigt totalresultat		
Poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat		
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner[1)]	273	3 818
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat	-64	-792
	209	**3 026**
Poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat		
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-947	2 290
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	-4	14
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-23	81
Påverkan av kassaflödessäkringar	-7	108
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	-30	178
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat	12	-19
	-999	**2 653**
Årets övrigt totalresultat efter skatt	**-790**	**5 679**
Årets totalresultat	**4 239**	**13 963**
Årets totalresultat hänförligt till		
moderbolagets aktieägare	4 212	13 920
innehav utan bestämmande inflytande	27	43

1) Påverkan av sociala avgifter och särskild löneskatt ingår med 15 717

Se även not 26.

Koncernens rapport över finansiell ställning

Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Förvaltningsfastigheter	40	5 141	3 758
Materiella anläggningstillgångar	17	8 035	7 803
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter	41	3 082	3 256
Goodwill	18	3 919	4 160
Övriga immateriella tillgångar	19	348	488
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	20	2 072	2 901
Finansiella anläggningstillgångar	21	4 992	3 607
Uppskjutna skattefordringar	16	2 518	995
Summa anläggningstillgångar		**30 108**	**26 970**
Omsättningstillgångar			
Omsättningsfastigheter	22	58 660	58 474
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	41	3 613	3 676
Material och varulager	23	1 275	1 300
Finansiella omsättningstillgångar	21	7 498	14 413
Skattefordringar	16	1 246	1 248
Avtalstillgångar	9	7 865	7 772
Övriga rörelsefordringar	24	27 012	27 726
Likvida medel	25	17 912	10 014
Summa omsättningstillgångar		**125 082**	**124 623**
TILLGÅNGAR	32	**155 189**	**151 593**
varav räntebärande finansiella anläggningstillgångar	31	4 954	3 569
varav räntebärande omsättningstillgångar	31	25 096	24 327
		30 050	**27 896**

Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL	26		
Aktiekapital		1 260	1 260
Tillskjutet kapital		4 656	4 186
Reserver		4 509	5 504
Balanserat resultat		45 777	44 161
Eget kapital hänförligt till aktieägarna		**56 202**	**55 111**
Innehav utan bestämmande inflytande		146	144
SUMMA EGET KAPITAL		**56 347**	**55 255**
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Finansiella långfristiga skulder	27	7 300	2 714
Leasingskulder	41	6 137	6 328
Pensioner	28	3 167	2 891
Uppskjutna skatteskulder	16	2 218	1 943
Summa långfristiga skulder		**18 822**	**13 876**
Kortfristiga skulder			
Finansiella kortfristiga skulder	27	3 615	4 854
Leasingskulder	41	909	953
Skatteskulder	16	779	388
Kortfristiga avsättningar	29	11 087	10 368
Avtalsskulder	9	23 220	24 059
Övriga rörelseskulder	30	40 410	41 840
Summa kortfristiga skulder		**80 020**	**82 462**
SUMMA SKULDER		**98 842**	**96 338**
EGET KAPITAL OCH SKULDER	**32**	**155 189**	**151 593**
varav räntebärande finansiella skulder	31	17 846	14 699
varav räntebärande pensioner och avsättningar	31	3 167	2 891
		21 014	**17 590**

Information om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser framgår av not 33.

Koncernens rapport över förändring i eget kapital

	Eget kapital hänförligt till aktieägarna							
Mkr	Aktie-kapital	Tillskjutet kapital	Omräknings-reserv	Reserv för kassaflödes-säkring	Balanserat resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01	**1 260**	**3 715**	**3 259**	**-394**	**37 510**	**45 351**	**114**	**45 465**
Årets resultat					8 256	8 256	28	8 284
Årets övrigt totalresultat			2 371	267	3 026	5 665	14	5 679
Utdelning					-4 124	-4 124	-13	-4 137
Återköp av 2 924 000 B-aktier					-507	-507		-507
Aktierelaterade ersättningar		471				471		471
Utgående eget kapital 2022-12-31	**1 260**	**4 186**	**5 631**	**-127**	**44 161**	**55 111**	**144**	**55 255**
Ingående eget kapital 2023-01-01	**1 260**	**4 186**	**5 631**	**-127**	**44 161**	**55 111**	**144**	**55 255**
Årets resultat					4 998	4 998	31	5 029
Årets övrigt totalresultat			-970	-25	209	-786	-4	-790
Utdelning					-3 081	-3 081	-20	-3 101
Förändring i koncernens sammansättning							-5	-5
Återköp av 3 060 000 B-aktier					-510	-510		-510
Aktierelaterade ersättningar		470				470		470
Utgående eget kapital 2023-12-31	**1 260**	**4 656**	**4 661**	**-152**	**45 777**	**56 202**	**146**	**56 347**

Se även not 26.

Koncernens rapport över kassaflöden

Mkr	2023	2022
Löpande verksamhet		
Rörelseresultat	5 282	10 021
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet/ska ingå i kassaflödet	351	-4 640
Betald inkomstskatt	-1 733	-1 501
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring i rörelsekapitalet	**3 900**	**3 880**
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital		
Investering omsättningsfastigheter	-18 348	-21 695
Desinvestering omsättningsfastigheter	17 871	19 844
Förändring varulager samt rörelsefordringar	284	-2 708
Förändring rörelseskulder	-501	1 188
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital	**-693**	**-3 370**
Kassaflöde från löpande verksamhet	**3 207**	**510**
Investeringsverksamhet		
Investering förvaltningsfastigheter	-26	-1
Investering immateriella tillgångar	-20	-24
Investering materiella anläggningstillgångar	-2 575	-2 238
Investering aktier	-318	-696
Investering finansiella tillgångar	-3 736	-677
Erhållen ränta	712	355
Erhållen utdelning	773	535
Försäljning av verksamheter	39	197
Desinvestering immateriella tillgångar	1	15
Desinvestering materiella anläggningstillgångar	477	476
Desinvestering aktier	1 046	201
Desinvestering finansiella tillgångar	9 624	6 703
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**5 997**	**4 847**

Mkr	2023	2022
Finansieringsverksamhet		
Upptagna lån	9 534	3 616
Övriga finansiella intäkter och kostnader	-285	38
Betald ränta	-819	-466
Amortering av skulder exklusive leasingskulder	-5 105	-4 118
Amortering av leasingskulder	-968	-957
Utdelning till aktieägarna	-3 081	-4 124
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-20	-13
Återköp av B-aktier	-510	-507
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**-1 255**	**-6 530**
Årets kassaflöde	**7 949**	**-1 173**
Likvida medel vid årets början	10 014	10 947
Kursdifferens i likvida medel	-50	240
Likvida medel vid årets slut	**17 912**	**10 014**

Förändring i räntebärande nettofordran/nettoskuld

Mkr	2023	2022
Ingående räntebärande nettofordran/nettoskuld	**10 306**	**12 598**
Kassaflöde från löpande verksamhet	3 207	510
Kassaflöde från investeringsverksamheten exklusive förändring i räntebärande fordringar	108	-1 179
Kassaflöde från finansieringsverksamhet exklusive förändring i räntebärande skulder	-5 684	-6 029
Omvärderingar av pensionsskulder	255	3 100
Förvärvad/såld nettofordran/nettoskuld	21	-51
Omräkningsdifferenser	-52	887
Övrigt	876	470
Utgående räntebärande nettofordran (+)/nettoskuld (-)	**9 037**	**10 306**

Se även not 35.

Koncernens rapport över kassaflöden, specifikation

Koncernens operativa kassaflödesanalys och förändring i räntebärande nettofordran/nettoskuld

Mkr	2023	2022
Byggverksamhet		
Kassaflöde operativ verksamhet	7 954	8 172
Förändring i rörelsekapital	753	-1 657
Nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	-2 054	-1 643
Totalt Byggverksamhet	**6 653**	**4 871**
Bostadsutveckling		
Kassaflöde operativ verksamhet	-996	-540
Förändring i rörelsekapital	-69	62
Nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	2 404	-1 267
Periodisering[1]	-43	205
Totalt Bostadsutveckling	**1 296**	**-1 540**
Kommersiell fastighetsutveckling		
Kassaflöde operativ verksamhet	-579	-1 227
Förändring i rörelsekapital	-671	137
Nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	-2 670	2 094
Periodisering[1]	215	263
Totalt Kommersiell fastighetsutveckling	**-3 705**	**1 267**
Förvaltningsfastigheter		
Kassaflöde operativ verksamhet	129	29
Förändring i rörelsekapital	39	47
Nettodesinvesteringar (+) / Investeringar (-)	-1 575	-3 668
Periodisering[1]	3	
Totalt Förvaltningsfastigheter	**-1 404**	**-3 593**
Centralt och Elimineringar		
Kassaflöde operativ verksamhet	-102	-548
Förändring i rörelsekapital	-268	-108
Nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	1 681	-546
Periodisering[1]	-580	
Totalt Centralt och Elimineringar	**731**	**-1 203**

Mkr	2023	2022
Totalt kassaflöde operativ verksamhet	6 406	5 885
Totalt förändring i rörelsekapital	-217	-1 520
Totalt nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-)	-2 214	-5 030
Totalt periodisering[1]	-405	468
Totalt kassaflöde från operativ verksamhet före betalda skatter	**3 570**	**-198**
Betalda skatter i operativ verksamhet	-1 733	-1 501
Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter	**1 837**	**-1 699**
Räntenetto, övrigt finansnetto och amortering av leasingskulder	-689	-565
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**-689**	**-565**
Operativt kassaflöde från verksamheten	**1 148**	**-2 263**
Strategiska nettodesinvesteringar (+) /investeringar (-)	39	197
Utdelning etc.[2]	-3 611	-4 645
Kassaflöde före förändring i räntebärande fordringar och skulder	**-2 424**	**-6 711**
Förändring i räntebärande fordringar och skulder exklusive leasingskulder	10 373	5 538
Årets kassaflöde	**7 949**	**-1 173**
Likvida medel vid årets början	10 014	10 947
Kursdifferens i likvida medel	-50	240
Likvida medel vid årets slut	**17 912**	**10 014**

1) Avser erlagda likvider under innevarande år avseende desinvesteringar/investeringar tidigare år, respektive ej betalda desinvesteringar/investeringar avseende innevarande år.

2) Varav återköp B-aktier -510 -507

Se även not 35.

Moderbolagets resultaträkning

Mkr	Not	2023	2022
Intäkter	46	1 213	768
Bruttoresultat		**1 213**	**768**
Försäljnings- och administrationskostnader	38, 49, 50, 62	-1 071	-600
Rörelseresultat		**142**	**168**
Resultat från andelar i koncernföretag	47	10 250	9 788
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	47	565	96
Räntekostnader och liknande resultatposter	47	-35	-4
Resultat efter finansiella poster		**10 922**	**10 048**
Inkomstskatter	48	-3	-18
Årets resultat[1)]		**10 919**	**10 030**

1) Överensstämmer med årets totalresultat.

Moderbolagets balansräkning

Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar	49	6	1
Materiella anläggningstillgångar	50	23	0
Finansiella anläggningstillgångar	51		
Andelar i koncernföretag	52	12 497	12 045
Andelar i samarbetsarrangemang	53	3	3
Fordringar hos koncernföretag	63	18 526	11 422
Uppskjutna skattefordringar	48	55	56
Andra långfristiga fordringar	51	101	101
Summa finansiella anläggningstillgångar		31 182	23 627
Summa anläggningstillgångar		31 211	23 628
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	63	176	16
Skattefordringar		7	10
Övriga kortfristiga fordringar		131	116
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	54	184	22
Summa kortfristiga fordringar		498	164
Summa omsättningstillgångar		498	164
TILLGÅNGAR	59	31 709	23 792

Mkr	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	55		
Aktiekapital		1 260	1 260
Reservfond		598	598
Bundet eget kapital		1 858	1 858
Balanserad vinst		18 216	11 307
Årets resultat		10 919	10 030
Fritt eget kapital		29 135	21 337
Summa eget kapital		30 993	23 195
Avsättningar	56		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	57	128	134
Övriga avsättningar		26	79
Summa avsättningar		154	213
Långfristiga skulder	58		
Skulder till koncernföretag	63	64	276
Summa långfristiga skulder		64	276
Kortfristiga skulder	58		
Leverantörsskulder		63	24
Skulder till koncernföretag	63	344	2
Övriga skulder		6	5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		85	77
Summa kortfristiga skulder		498	108
EGET KAPITAL OCH SKULDER	59	31 709	23 792

Moderbolagets förändring i eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01	**1 260**	**598**	**15 468**	**17 326**
Årets resultat[1)]			10 030	10 030
Utdelning			-4 124	-4 124
Återköp av 2 924 000 B-aktier			-507	-507
Aktierelaterade ersättningar			471	471
Utgående eget kapital 2022-12-31	**1 260**	**598**	**21 337**	**23 195**
Ingående eget kapital 2023-01-01	**1 260**	**598**	**21 337**	**23 195**
Årets resultat[1)]			10 919	10 919
Utdelning			-3 081	-3 081
Återköp av 3 060 000 B-aktier			-510	-510
Aktierelaterade ersättningar			470	470
Utgående eget kapital 2023-12-31	**1 260**	**598**	**29 135**	**30 993**

1) Överensstämmer med årets totalresultat.

Se även not 55.

Moderbolagets kassaflödesanalys

Mkr	2023	2022
Löpande verksamhet		
Rörelseresultat	142	168
Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet	31	26
Betald inkomstskatt	1	-9
Kassaflöde från löpande verksamhet före förändring i rörelsekapitalet	**174**	**185**
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital		
Förändring rörelsefordringar	-337	22
Förändring rörelseskulder	287	-36
Kassaflöde från förändring i rörelsekapital	**-50**	**-14**
Kassaflöde från löpande verksamhet	**124**	**171**
Investeringsverksamhet		
Investering immateriella tillgångar	-8	
Investering materiella tillgångar	-30	
Erhållen ränta	565	96
Erhållen utdelning	10 250	10 000
Minskning av räntebärande fordringar		6
Lämnat koncernbidrag	-211	-212
Ökning av räntebärande fordringar	-7 104	-5 753
Kassaflöde från investeringsverksamhet	**3 462**	**4 137**
Finansieringsverksamhet		
Upptagna lån		142
Betalning från dotterföretag avseende aktiesparprogram	252	185
Betald ränta	-35	-4
Amortering av skuld	-212	
Utdelning till aktieägarna	-3 081	-4 124
Återköp av B-aktier	-510	-507
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	**-3 586**	**-4 308**
Årets kassaflöde	0	0
Likvida medel vid årets början	0	0
Likvida medel vid årets slut	**0**	**0**

Se även not 61.

20240610O6874

Noter med Redovisnings- och värderingsprinciper

Belopp i miljoner kronor (Mkr) där annat ej anges.

Intäkter redovisas med positivt tecken och kostnader med negativt tecken.

Både tillgångar och skulder redovisas med positivt tecken.

Räntebärande nettofordran/nettoskuld redovisas med positivt tecken om det är en fordran och negativt tecken om det är en skuld.

Ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar redovisas med negativt tecken.

Innehållsförteckning noter

Koncernen		Sida
Not 1	Redovisnings- och värderingsprinciper	122
Not 2	Kritiska uppskattningar och bedömningar	129
Not 3	Effekter av ändrade redovisningsprinciper	129
Not 4	Rörelsesegment	130
Not 5	Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter	133
Not 6	Finansiella instrument och finansiell riskhantering	134
Not 7	Förvärv av rörelse	142
Not 8	Intäkter	142
Not 9	Avtalstillgångar och avtalsskulder	143
Not 10	Rörelsens kostnader fördelat per kostnadsslag	144
Not 11	Försäljnings- och administrationskostnader	144
Not 12	Avskrivningar	144
Not 13	Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	145
Not 14	Finansnetto	147
Not 15	Lånekostnader	147
Not 16	Inkomstskatter	148
Not 17	Materiella anläggningstillgångar	150
Not 18	Goodwill	152
Not 19	Övriga immateriella tillgångar	153
Not 20 A	Dotterföretag	154
Not 20 B	Placeringar i joint ventures och intresseföretag	154
Not 20 C	Gemensamma verksamheter	158
Not 21	Finansiella tillgångar	159
Not 22	Omsättningsfastigheter/Projektutveckling	160
Not 23	Material- och varulager	161
Not 24	Övriga rörelsefordringar	161
Not 25	Likvida medel	161
Not 26	Eget kapital/Resultat per aktie	162
Not 27	Finansiella skulder	164
Not 28	Pensioner	165
Not 29	Avsättningar	169
Not 30	Övriga rörelseskulder	170
Not 31	Specifikation av räntebärande nettofordran/nettoskuld per tillgång och skuld	171
Not 32	Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder	173
Not 33	Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventualtillgångar	174
Not 34	Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser	175
Not 35	Kassaflödesanalys	178
Not 36	Personal	180
Not 37	Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter	181
Not 38	Arvode och ersättningar till revisorer	186
Not 39	Upplysningar om transaktioner med närstående	186
Not 40	Förvaltningsfastigheter	187
Not 41	Leasing	188
Not 42	Händelser efter rapportperioden	190
Not 43	Koncernen fem år i sammandrag	190
Not 44	Definitioner	195

Moderbolaget		Sida
Not 1	Redovisnings- och värderingsprinciper	128
Not 45	Finansiella instrument	198
Not 46	Intäkter	199
Not 47	Finansnetto	199
Not 48	Inkomstskatter	199
Not 49	Immateriella tillgångar	200
Not 50	Materiella anläggningstillgångar	200
Not 51	Finansiella anläggningstillgångar	200
Not 52	Andelar i koncernföretag	201
Not 53	Andel i samarbetsarrangemang	201
Not 54	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	201
Not 55	Eget kapital	202
Not 56	Avsättningar	202
Not 57	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	202
Not 58	Skulder	202
Not 59	Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder	203
Not 60	Ställda säkerheter och eventualförpliktelser	204
Not 61	Kassaflödesanalys	205
Not 62	Löner	205
Not 63	Upplysningar om transaktioner med närstående	206
Not 64	Upplysningar enligt årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a §	206
Not 65	Kompletterande upplysningar	207
Not 66	Händelser efter rapportperioden	207
Not 67	Vinstdisposition	207

Not 1. Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper

Överensstämmelse med lag och normgivning
I enlighet med den av Europeiska unionen (EU) beslutade förordningen om tillämpning av internationella redovisningsstandarder har koncernredovisningen för det räkenskapsår som avslutades den 31 december 2023 upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee och dess föregångare Standing Interpretations Committee (SIC), till den del dessa standarder och tolkningsuttalanden har godkänts av EU. Vidare har den av Rådet för finansiell rapportering utgivna rekommendationen RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner tillämpats liksom Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Belopp i tabeller och uttalanden överensstämmer inte alltid med den beräknade summan av relaterade poster på grund av avrundningsdifferenser. Målet är att varje rad ska överensstämma med källan och därför kan det finnas avrundningsskillnader som påverkar summan när de presenterade raderna läggs samman.

Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges nedan under avsnittet "Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper".

Moderbolagets årsredovisning och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och VD den 7 februari 2024. Moderbolagets resultat- och balansräkning och koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning blir föremål för fastställelse på årsstämma den 27 mars 2024.

Förutsättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter
Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal.

De finansiella rapporterna har upprättats enligt fortlevnadsprincipen.

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och antaganden.

Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar gjorda av företagsledningen vid tillämpningen av IFRS som har betydande inverkan på de finansiella rapporterna och gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i påföljande års finansiella rapporter beskrivs närmare i not 2.

De följande angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang.

Nyheter innehavarande år
Från och med kvartal 4, 2023 har koncernens kassaflödesanalys ändrats avseende uppställning och klassificeringen av poster till följd av en översyn av koncernens rapporter över kassaflöden. Se not 35 för ytterligare beskrivning av dessa ändringar.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter har ändrats gällande vilka redovisningsprinciper som ska upplysas om. Denna ändring innebär att man endast ska lämna upplysningar om väsentlig information om redovisningsprinciper varför not 1 har omarbetats. IAS 8 Redovisningsprinciper har ändrats gällande definitionen av uppskattningar och bedömningar. Denna ändring har inte fått någon väsentlig påverkan på Skanskas redovisning. IAS 12 Inkomstskatter har ändrats gällande undantag från att redovisa uppskjuten skatt på vissa transaktioner, undantaget får inte längre tillämpas. IAS 12 har vidare ändrats gällande upplysningskrav om OECDs regler om Pelare II. Samtidigt införs ett tillfälligt, obligatoriskt, undantag från redovisning av uppskjuten skatt avseende sådana skatteregler. Se not 16 för dessa ändringars påverkan på Skanskas redovisning.

Kommande ändringar av redovisningsprinciper
Övriga nya eller ändrade IFRS, inklusive uttalanden, som hittills antagits av IASB bedöms inte få någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

IAS 1 – Utformning av finansiella rapporter
Resultaträkning
Som intäkter redovisas projektintäkter, ersättningar för andra utförda tjänster, försäljning av omsättningsfastigheter, material- och varuleveranser, hyresintäkter och andra rörelseintäkter. Intäkter vid försäljning av maskiner, inventarier, anläggningsfastigheter och immateriella tillgångar medtas ej här utan nettoredovisas bland rörelsekostnader mot tillgångarnas redovisade värden. Se not 10.

Som kostnader för produktion och förvaltning redovisas bland annat direkta och indirekta tillverkningskostnader, förlustriskreserveringar, redovisade värden för sålda omsättningsfastigheter, kundförluster och kostnader för garantiåtaganden. Häri ingår också avskrivningar på anläggningstillgångar som använts för produktion och förvaltning. Förändring av marknadsvärde på derivat kopplade till rörelsen redovisas inom rörelseresultat.

Orealiserade och realiserade värdeförändringar på förvaltningsfastigheter redovisas netto på egen rad i resultaträkningen.

I försäljnings- och administrationskostnader ingår sedvanliga administrationskostnader, teknikkostnader, försäljningskostnader och avskrivningar på maskiner och inventarier som använts för försäljning och administration. Som försäljnings- och administrationskostnad redovisas även nedskrivningar på goodwill.

Resultat från joint ventures och intresseföretag, efter skatt, särredovisas i resultaträkningen och ingår i rörelseresultatet.

Som finansiella intäkter redovisas bland annat ränteintäkter, utdelningar och övriga finansiella intäkter. Bland finansiella kostnader ingår bland annat räntekostnader och övriga finansiella kostnader. Förändringar av marknadsvärdet på finansiella instrument, främst derivat kopplade till finansiella aktiviteter, redovisas som en särskild delpost fördelat på finansiella intäkter och finansiella kostnader. Nettot av kursdifferenser samt resultat vid aktieförsäljningar redovisas antingen som finansiell intäkt eller finansiell kostnad. Finansiella intäkter och kostnader beskrivs närmare i not 6 och 14.

Totalresultat
I rapporten Koncernens totalresultat upptas förutom årets resultat de poster som ingår i övrigt totalresultat. Häri ingår omräkningsdifferenser, säkring av valutarisker i utlandsverksamheter, omvärderingar relaterade till pensionsanknutna tillgångar och skulder, påverkan av kassaflödessäkringar samt skatt på dessa poster.

Rapport över finansiell ställning
Tillgångar
En tillgång betraktas som omsättningstillgång om den förväntas bli realiserad inom tolv månader från balansdagen eller inom företagets verksamhetscykel. Med verksamhetscykel avses tiden från slutande av avtal till att företaget erhåller likvida medel med anledning av godkänd slutbesiktning eller leverans av varor (inklusive fastigheter). Med hänsyn till att koncernen utför stora entreprenadprojekt och genomför projektutveckling får kriteriet verksamhetscykel till följd att många fler tillgångar betecknas som omsättningstillgångar än om enbart kriteriet inom tolv månader funnits.

I not 32 är tillgångarna uppdelade på beloppen för tillgångar som förväntas återvinnas inom tolv månader från balansdagen och tillgångar som förväntas återvinnas efter tolv månader från balansdagen. Uppdelningen för icke finansiella anläggningstillgångar baseras på förväntad årlig avskrivning. Uppdelningen för omsättningsfastigheter grundas i huvudsak på utfallen under de tre senaste åren. Denna uppdelning är än mer osäker än för andra tillgångar då utfallet under det kommande året starkt påverkas av när enskilt stora fastigheter fränträds.

I not 31 visas fördelningen mellan räntebärande och icke räntebärande tillgångar.

Not 1. Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper forts.

Eget kapital
Koncernens egna kapital delas upp på aktiekapital, tillskjutet kapital, reserver, balanserat resultat samt innehav utan bestämmande inflytande.

Förvärv av egna aktier redovisas som en avdragspost från balanserat resultat i eget kapital. Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Utdelningar redovisas som skuld efter det att bolagsstämman godkänt utdelningen.

Redogörelse om det egna kapitalet, årets förändringar och upplysningar kring förvaltning av kapitalet lämnas i not 26.

Skulder
Som kortfristiga skulder redovisas skulder som antingen skall betalas inom tolv månader från balansdagen eller, dock endast beträffande rörelserelaterade skulder, förväntas bli betalda inom verksamhetscykeln. Då hänsyn således tas till verksamhetscykeln redovisas inga icke räntebärande skulder, som exempelvis leverantörsskulder och upplupna personalkostnader, som långfristiga. Skulder som på grund av diskontering redovisas som räntebärande är medtagna bland kortfristiga skulder då de betalas inom verksamhetscykeln. Räntebärande skulder redovisas som långfristiga, även om de förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen, om den ursprungliga löptiden var längre än tolv månader och företaget träffat överenskommelse om att refinansiera förpliktelsen långfristigt före rapportperiodens slut. Information om skulder lämnas i noterna 27 och 30.

I not 32 är skulderna uppdelade på beloppen för skulder som skall betalas inom tolv månader från balansdagen och skulder som betalas efter tolv månader från balansdagen. Vidare lämnas i not 31 uppgift om fördelningen mellan räntebärande och icke räntebärande skulder.

IFRS 10 Koncernredovisning
Koncernredovisningen omfattar bokslut för moderbolaget och de företag, i vilka moderbolaget, direkt eller indirekt, har ett bestämmande inflytande.

Skanska initierar och ingår avtal med nybildade svenska bostadsrättsföreningar eller finska bostadsaktiebolag avseende uppförande av bostäder. Villkoren i dessa avtal är sådana att Skanska har ett bestämmande inflytande och därmed konsoliderar bostadsrättsföreningarna och bostadsaktiebolagen under byggtiden och fram till slutkundens tillträde, då Skanska inte längre har bestämmande inflytande. Under tiden för konsolidering redovisar Skanska projekten i balansräkningen där de största posterna utgörs av omsättningsfastigheter på tillgångssidan samt upplåning i bostadsrättsföreningarna och bostadsaktiebolagen som en del av koncernens räntebärande skulder. Bostäder som inte ännu tillträtts redovisas som omsättningsfastighet.

Koncerninterna fordringar, skulder, intäkter och kostnader elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen.

Vinster som uppkommer vid koncerninterna transaktioner och som ur koncernsynpunkt är orealiserade på balansdagen elimineras i sin helhet. Orealiserade förluster på koncerninterna transaktioner elimineras också på samma sätt som orealiserade vinster, såvida inte förlusten motsvaras av ett nedskrivningsbehov.

Goodwill, hänförlig till utlandsverksamhet, är uttryckt i funktionell valuta. Omräkningen till svenska kronor följer IAS 21. Information om goodwill lämnas i not 18.

IFRS 3 Rörelseförvärv
Om förvärvet ej avser rörelse, vilket är vanligast för Skanska vid förvärv av fastigheter, tillämpas inte IFRS 3. I sådana fall gäller i stället att förvärvskostnaden fördelas på de enskilt identifierbara tillgångarna och skulderna efter deras verkliga värden vid förvärvstidpunkten utan uppbokning av goodwill och uppskjuten skattefordran/skatteskuld med anledning av förvärvet.

IFRS 5 Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter
För att en anläggningstillgång eller en avyttringsgrupp ska klassificeras som att den innehas för försäljning ska tillgången (avyttringsgruppen) vara tillgänglig för försäljning i befintligt skick. Det måste även vara mycket sannolikt att försäljning kommer att ske. För att en försäljning ska framstå som mycket sannolik måste beslut ha tagits på ledningsnivå, aktivt arbete ha påbörjats för att hitta köpare och fullborda planen, tillgången eller avyttringsgruppen aktivt marknadsförts till ett pris som är rimligt i förhållande till dess verkliga värde och det är troligt att försäljningen kommer att ske inom ett år. Inom Skanska gäller dessutom att om en enskild anläggningstillgång avses så ska värdet av den överstiga 100 MEUR.

IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint ventures
Koncernens andel i intresseföretagets och joint ventures resultat efter skatt redovisas som Resultat från joint ventures och intresseföretag i resultaträkningen. Om koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget eller joint ventures överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet (efterställda lån), vilka till sin innebörd utgör del av Skanskas nettoinvestering i intresseföretaget och joint ventures och därför redovisas som aktier. Fortsatta förluster redovisas endast om koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget och joint ventures, och då som en avsättning.

Eliminering av internresultat
Av vinster som uppstår vid transaktioner mellan koncernen och ett intresseföretag eller ett joint venture elimineras den del som motsvarar koncernens ägarandel. Om redovisat värde för andelen i ett intresseföretag understiger elimineringen av internvinst redovisas överskjutande del av elimineringen som en avsättning. Om en transaktion mellan koncernen och ett intresseföretag eller ett joint venture gett upphov till en förlust, elimineras förlusten endast om den inte motsvarar ett nedskrivningsbehov för tillgången.

Om vinsten eller förlusten uppstått hos intresseföretaget eller i ett joint venture påverkar elimineringen det resultat för transaktionsåret som redovisas bland Resultat från joint ventures och intresseföretag. Elimineringen av internvinsten återförs i senare bokslut efter hur tillgången förbrukas eller då den avyttras.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet i ett intresseföretag eller det gemensamt bestämmande inflytandet i ett joint venture upphör. Försäljning av andelar i ett intresseföretag eller i ett joint venture redovisas vid den tidpunkt då koncernen inte längre har kontroll över innehavet.

I not 20 B lämnas information om intresseföretag och joint ventures.

IFRS 11 Samarbetsarrangemang
Entreprenadprojekt som utförs tillsammans med utomstående entreprenadbolag med solidariskt ansvar redovisas av Skanska som gemensam verksamhet. Om samarbetsarrangemanget är ett separat bolag men bolagets produktion till helt övervägande del förvärvas av delägarna och det föreligger hinder för försäljning till utomstående så bedöms samarbetsarrangemanget ofta utgöra en gemensam verksamhet. I övriga fall så utgör arrangemanget ett joint venture. Om delägarna i samarbetsarrangemanget endast har rätt till nettotillgångarna så föreligger ett joint venture.

För gemensamma verksamheter redovisas intäkter, kostnader, tillgångar och skulder rad för rad i koncernredovisningen efter Skanskas andel i den gemensamma verksamheten. I not 20 C beskrivs gemensamma verksamheter.

För joint ventures tillämpas kapitalandelsmetoden vid upprättandet av koncernredovisningen. Denna metod beskrivs under rubriken IAS 28.

I samband med OPS-projekt kan koncernens investering avse både andelar i och efterställda lån till ett joint venture. Båda hanteras i redovisningen som andelar.

I not 20 B lämnas information om joint ventures och i not 20 C specificeras större intressen i gemensamma verksamheter.

IFRIC 12 Avtal om ekonomiska eller samhälleliga tjänster
IFRIC 12, som berör Skanskas joint ventures inom OPS-portföljen, behandlar frågeställningen hur operatören, enligt ett så kallat Avtal om ekonomiska eller samhälleliga tjänster, redovisar anläggningen samt de rättigheter och skyldigheter som följer av avtalet. Operatören anlägger eller uppgraderar infrastruktur (entreprenadtjänst) som används för en offentlig tjänst och förvaltar och underhåller den infrastrukturen (förvaltningstjänst) under en bestämd tid. Entreprenadtjänsten och förvaltningstjänsten redovisas enligt IFRS 15. Ersättningen kan vara rätten till en finansiell

Not 1 Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper forts.

tillgång eller en immateriell tillgång. Om operatören har en ovillkorlig rätt att erhålla likvida medel med fastställda eller fastställbara belopp (ersättningsmodellen är baserad på tillgänglighet genom tillhandahållandet av till exempel ett sjukhus eller en flygplats) redovisas en finansiell tillgång. IFRS 9 kräver att ränta räknas på denna finansiella fordran. Beställaren börjar betala först när anläggningen tas i bruk och inbetalningen redovisas då som en amortering av den finansiella fordran. Om operatören istället får rätt att debitera den offentliga tjänstens användare (ersättningsmodellen är baserad på marknadsrisk genom till exempel vägtullar) redovisas en immateriell tillgång, som skrivs av under projektets livscykel. Inbetalning av vägtullarna redovisas som en intäkt.

IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder
Intäkter redovisas enligt IFRS 15 enligt en femstegsmodell. I steg ett definierar man sina kundkontrakt. Om två eller flera kontrakt har ingåtts samtidigt med en kund och prissättningen av ett kontrakt är beroende av det andra kontraktet så kombinerar man dessa kontrakt.

Byggverksamheten bygger och renoverar hus, anläggningar och infrastruktur. Inom verksamhetsgrenen utförs även uppdrag av servicekaraktär, såsom byggservice, drift och underhåll. Inom denna verksamhet är kunderna både beställare från den offentliga sektorn och den privata.

Kombination av avtal är sällan aktuellt, men avtalsändringar, såsom tilläggsbeställningar, är vanligt förekommande. I de flesta fall är tillagda varor och tjänster inte distinkta och därför utgör de en del av ett enda prestationsåtagande som delvis är uppfyllt vid tidpunkten för avtalsändringen och redovisas som om den vore en del av det befintliga avtalet.

Oftast är avtalen inom denna verksamhet av det slaget att endast ett prestationsåtagande identifieras. Byggverksamhetens prestationsåtaganden är entreprenaduppdrag eller serviceåtagande, exempelvis uppförande av byggnad på kundens mark respektive underhåll av befintliga anläggningar såsom vägar. Om ett avtal innebär verksamhet i olika geografiska lägen, i olika tidsperioder eller har olika riskexponering kan identifiering av flera prestationsåtaganden förekomma.

Om rätt till rörlig ersättning finns, till exempel avtal om incitament, då beaktas det till den del det är högst osannolikt att beloppet kan komma att återföras vid ett senare tillfälle. Inom Byggverksamheten redovisas intäkterna över tid, då kunden erhåller och förbrukar samtidigt de fördelar som tillhandahålls genom företagets serviceprestation eller då Skanska skapar eller förbättrar en tillgång som kunden kontrollerar.

Intäkterna redovisas över tid på basis av företagets kostnader per respektive mättillfälle i förhållande till totala förväntade kostnader för uppfyllande av prestationsåtagandet.

Verksamhetsgrenen Bostadsutveckling utvecklar och säljer nya bostäder och hyresbostäder. Kunderna utgörs huvudsakligen av privatpersoner. Till grund för redovisningen finns oftast ett avtal om försäljning av en specifik enhet, till exempel en bostadsrättslägenhet. Avtalsändringar förekommer sällan men inkluderas i så fall i det ursprungliga avtalet.

Inom Bostadsutveckling är Skanskas åtagande överlämnande av en inflyttningsklar bostad. Transaktionspriset är ett fast pris enligt avtal.

Intäkt redovisas vid den tidpunkt då nycklarna till bostaden överlämnas till respektive bostadsköpare, det vill säga då bostadsköparen får tillträde till sin bostad, vilket bedöms vara den tidpunkt då kunden erhåller kontroll över bostaden. Denna redovisning grundar sig på att Skanska inte bedöms ha rätt till full betalning förrän vid uppfyllande av sitt åtagande. Även om viss förskottsbetalning sker av köparen så har inte Skanska rätt till full ersättning för utfört arbete som uppnåtts till dato under hela avtalets löptid. Detta beror på att avtalen innehåller klausuler som gör att bostadsköparen i vissa situationer kan frånträda avtalet under byggnationen utan att ersätta Skanska på det sätt som krävs för redovisning av intäkter över tid.

Som anges under rubriken "IFRS 8 Rörelsesegment", längre fram i denna not, "Segmentsredovisning jämfört med IFRS-redovisning" så tillämpas i segmentsredovisningen för verksamhetsgrenen Bostadsutveckling en annan princip för fastställelse av tidpunkt för intäktsredovisning.

Inom Kommersiell fastighetsutveckling initierar, utvecklar, hyr ut och säljer Skanska investeringsobjekt i form av kommersiella fastigheter till fastighetsinvesterare.

Inom denna verksamhetsgren består åtagandet gentemot kund (fastighetsinvesteraren) av att leverera ett investeringsobjekt i form av en kommersiell fastighet oftast med hyresgäster. Om äganderätten övergår före påbörjad byggnationen så är det ett eget prestationsåtagande med följd att entreprenaduppdraget blir ett eget åtagande inom verksamhetsgrenen Byggverksamhet.

Utvecklingen av kommersiella projekt är en kontinuerlig process i flera tydligt definierade faser. Den genomsnittliga utvecklingscykeln från idé till slutförande är 5–7 år. Försäljning sker normalt i slutet av utvecklingscykeln det vill säga när projekt är färdigställt. Prestationsåtagandet är att leverera en färdigexploaterad fastighet som hos kunden normalt blir ett investeringsobjekt.

Kombination av avtal förekommer sällan. I vissa avtal förekommer även åtaganden om att Skanska ska vara behjälplig med uthyrning av fastigheten, vilket då bedöms vara ett separat prestationsåtagande. Transaktionspriset är normalt ett fast pris enligt avtal.

När avtal om försäljning av fastighet ingåtts med kund föreligger ingen alternativ användning för fastigheten. Om Skanska har rätt till betalning för vid var tid utfört arbete beror på avtalsvillkoren och gällande lagstiftning. Skanskas bedömning är dock att företaget vanligtvis har denna rätt till full betalning först vid uppfyllandet av åtagandet. Innan detta har Skanska normalt bara rätt till skadestånd som inte motsvarar nedlagda kostnader. Intäkten redovisas därför normalt vid den tidpunkt då fastigheten övertas av kunden.

Som anges under rubriken "IFRS 8 Rörelsesegment", längre fram i denna not, "Segmentsredovisning jämfört med IFRS-redovisning" så tillämpas i segmentsredovisningen för verksamhetsgrenen Kommersiell fastighetsutveckling en annan princip för fastställelse av tidpunkt för intäktsredovisning.

Försäljning av omsättningsfastigheter genom avyttring av bolag är bedömda att redovisas enligt IFRS 15 och inte som avyttrat bolag enligt IFRS 10, då avyttringen avser tillgång och ej verksamhet/rörelse.

Inom Förvaltningsfastigheter innehar Skanska fastigheter för att generera hyresintäkter och värdestegring. När avtal om uthyrning ingåtts med hyresgäst bedöms dessa i all väsentlighet innehålla leasingkomponenter och hyresintäkter redovisas enligt IFRS 16. I de fall Skanska även vidarefakturerar service åt hyresgästen består avtalen även av distinkta icke-leasingkomponenter. Detta innebär att ersättningen redovisas enligt reglerna i IFRS 15.

I OPS-portföljen ingår utveckling av sjukhus, flygplatser, vägar och annan nödvändig samhällsstruktur. Redovisningen av dessa projekt följer IFRIC 12 Avtal om ekonomiska eller samhälleliga tjänster, som i sin tur redovisar intäkter enligt IFRS 15.

I avtalstillgångar och avtalsskulder redovisas nettot av upparbetade intäkter och fakturerade belopp per projekt. Förskottsfakturering sker ofta i Byggverksamheten enligt avtal. När fakturering skett redovisas en kundfordran.

Förlustkontrakt kostnadsförs direkt och avsättning för förlust görs för återstående arbeten och redovisas enligt IAS 37.

IFRS 16 Leasingavtal
Skanska som leasetagare
Leasingavtal, med undantag av korta leasingavtal (under 12 månader) och leasingavtal till lågt värde, redovisas i Rapport över finansiell ställning som nyttjanderätter till materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter till omsättningsfastigheter samt räntebärande leasingskulder.

Ett avtal är ett leasingavtal om avtalet överlåter rätten att under en viss period bestämma över användningen av en identifierad tillgång i utbyte mot ersättning. Icke-leasing komponenter i ett avtal, som till exempel servicekostnad, särskiljs och ingår inte i beräkningen av värdet på nyttjanderätten när det är möjligt att urskilja sådan kostnad. Avtal med underentreprenörer anses oftast vara serviceavtal då det är en tjänst som Skanska efterfrågar och avtalet inte ger Skanska kontroll över en specifik tillgång. Hyra av tornkranar och byggställningar som på större byggprojekt normalt förhyrs för en längre tid redovisas som leasing.

Vid bedömning om huruvida en tillgång är av lågt värde läggs tillgången samman med tillgångar som den är starkt beroende av, eller sammankopplade med.

Nyttjanderätter till omsättningsfastigheter där det är praxis att förlängning alltid sker, ses som eviga nyttjanderätter och leasingperioden är då satt till 100 år.

Not 1. Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper forts.

Nyttjanderätter till materiella anläggningstillgångar skrivs av under leasingperioden, såtillvida det inte avser nyttjanderätter till mark på evig tid som inte skrivs av alls, då återstoden av leasingperioden alltid är konstant 100 år. Nyttjanderätter till omsättningsfastigheter, både sådana som bedöms som eviga och sådana med bestämd leasingperiod, skrivs inte av alls, då de följer redovisning enligt IAS 2.

Vid betalning av leasingkostnaden fördelas avgiften mellan räntekostnad och amortering på den utestående skulden. Vid betalning av sådana nyttjanderätter där avskrivning inte sker, så redovisas avgiften som räntekostnad i sin helhet, eftersom skulden är oförändrad som angetts tidigare. Räntekostnaden aktiveras under byggtiden vid nyttjanderätter till omsättningsfastigheter.

Skanska som leasegivare
Skanska hyr ut lokaler främst genom operationella leasingavtal. Erhållna leasingbetalningar för dessa avtal redovisas som intäkt linjärt över avtalsperioden.

IAS 16 Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Avskrivningar sker linjärt efter beräknad nyttjandeperiod, eller efter nyttjandegrad, med beaktande av eventuellt restvärde vid periodens slut. Kontorsbyggnader delas upp på grundläggning och stomme, avskrivningstid 50 år, installationer, avskrivningstid 35 år, och icke-bärande delar, avskrivningstid 15 år. Generellt gäller att industribyggnader skrivs av under 20 år utan uppdelning på olika delar. Kross- och asfaltverk samt betongstationer skrivs av under 10 till 25 år beroende på skicket vid anskaffningen och utan uppdelning på olika delar. För andra byggnader och utrustning sker uppdelning på olika komponenter endast om väsentliga komponenter med avvikande nyttoperiod kan identifieras. För andra maskiner och inventarier är avskrivningstiden normalt mellan 3 och 10 år. Inventarier av mindre värde kostnadsförs direkt. Grus- och bergtäkter avskrivs i takt med substansuttagen. För mark sker ingen avskrivning. Bedömning av en tillgångs restvärde och nyttjandeperiod görs årligen.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller avyttring av tillgången.

Reparationer aktiveras ej utan kostnadsförs löpande.

IAS 38 Immateriella tillgångar
Utvecklingsutgifter, som är kostnader för konstruktion av nytt eller förbättrat material, konstruktioner, produkter, processer, system och tjänster genom tillämpning av forskningsresultat eller annan kunskap, redovisas som tillgångar om det är troligt att tillgången kommer att generera framtida intäkter. Andra utvecklingsutgifter kostnadsförs direkt. Kostnader för löpande underhåll och modifieringar av existerande produkter, processer och system redovisas inte som utvecklingsutgifter. Ej heller redovisas som utvecklingsutgifter arbeten som utförs på uppdrag av beställare.

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt, eller efter nyttjandegrad, över immateriella tillgångars nyttjandeperioder, såvida nyttjandeperiod kan bestämmas. Eventuellt restvärde vid periodens slut beaktas. Patent skrivs av på tio år. Investeringar i större datasystem skrivs av under högst sju år.

IAS 36 Nedskrivningar
Nedskrivningarna bestäms efter tillgångarnas återvinningsvärde. För goodwill är kassagenererande enhet i huvudsak lika med koncernens affärsenhet eller annan till moderbolaget rapporterande enhet. Om affärsenheten består av flera verksamhetsgrenar är den kassagenererande enheten ej större än den identifierade verksamhetsgrenen dit goodwill allokerats. Undantagna från huvudregeln är verksamheter som inte är integrerade i affärsenhetens övriga verksamhet.

Inom Byggverksamhet och Bostadsutveckling baseras återvinningsvärdet för goodwill på nyttjandevärdet, som beräknas genom diskontering av förväntade framtida kassaflöden. Diskonteringsfaktorn är den för verksamheten gällande WACC-räntan (vägd genomsnittlig kostnad för lånat och eget kapital). Se not 18.

IAS 23 Lånekostnader
Aktivering av lånekostnader sker under förutsättningen att det är troligt att de kommer att leda till framtida ekonomiska fördelar och kostnaderna kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Generellt gäller att aktivering av lånekostnader begränsas till tillgångar som tar betydande tid i anspråk för färdigställande, vilket för koncernens del innebär att aktiveringen i första hand omfattar uppförande av omsättningsfastigheter och fastigheter för den egna verksamheten (anläggningsfastigheter). Aktivering sker när utgifter som ingår i anskaffningsvärdet uppkommit och aktiviteter för att färdigställa byggnaden påbörjats. Aktiveringen upphör när byggnaden är färdigställd. Lånekostnader under tid när arbetet med att färdigställa byggnaden är avbrutet under längre tid aktiveras ej. Om särskild upplåning har skett för projektet används den faktiska lånekostnaden. I andra fall beräknas lånekostnaden utifrån koncernens upplåningskostnad.

IAS 2 Varulager
Förutom sedvanligt varulager omfattas koncernens omsättningsfastigheter av denna redovisningsstandard. Såväl omsättningsfastigheter som lager av varor värderas post för post enligt lägsta värdets princip, som innebär att en fastighet eller varupost tas upp till det lägsta av anskaffningskostnaden och nettoförsäljningsvärdet. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten, efter avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Med undantag för fastigheter som används i den egna rörelsen och förvaltningsfastigheter redovisas koncernens fastighetsinnehav som omsättningstillgångar, då innehavet innefattas i koncernens verksamhetscykel. Verksamhetscykeln för omsättningsfastigheter uppgår till cirka 3–5 år.

Förvärv av fastighet bokas i sin helhet upp först när den juridiska äganderätten överförs vilket normalt sker vid tillträdet. Fastighetsförvärv genom köp av fastighetsägande företag redovisas när aktierna tillträtts av Skanska.

Anskaffningsvärdet för varulager, då värdering post för post ej kan tillämpas, beräknas genom tillämpning av först in, först ut-metoden (FIFU) och inkluderar utgifter som uppkommit vid förvärvet av lagertillgångarna och transport av dem till deras nuvarande plats och skick. För tillverkade varor inkluderar anskaffningsvärdet en rimlig andel av indirekta kostnader baserad på normalt kapacitetsutnyttjande. Ännu ej inbyggt material på byggarbetsplatser redovisas inte som lager utan redovisas som projektkostnader.

Omsättningsfastigheterna delas upp på Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling. Uppdelning sker också mellan Exploateringsfastigheter, Fastigheter under uppförande och Färdigställda fastigheter. I not 22 lämnas information om dessa fastigheter.

Fastigheter, såväl färdigställda som under uppförande, är före nedskrivningar värderade till direkt nedlagda kostnader, skälig andel av indirekta kostnader samt räntekostnader under byggtiden. Information om marknadsvärdering av fastigheter finns i not 44.

Uppgifter om sedvanligt lager av varor finns i not 23.

IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar
Avsättningar
Avsättning görs för framtida kostnader på grund av garantiåtaganden enligt entreprenadkontrakt, som innebär skyldighet för entreprenören att åtgärda fel och brister som upptäcks inom en viss tid efter att entreprenaden överlämnats till beställaren. Sådana åtaganden kan även föreligga enligt lag.

Förlustkontrakt redovisas som en avsättning för ej upparbetad del.

Avsättning sker för tvister avseende avslutade projekt om det bedöms som troligt att tvisten kommer att medföra ett utflöde av resurser från koncernen.

Vid kapitalandelsredovisning av andelar i joint ventures och intresseföretag sker avsättning när förlust överstiger redovisat värde på andelen och koncernen har åtaganden att tillskjuta medel.

Eventualförpliktelser
Fullgörandegarantier medtas beloppsmässigt tills entreprenaden överlämnats till beställaren, vilket normalt sker vid godkänd slutbesiktning. Om garantin täcker hela eller större delen av kontraktssumman beräknas beloppet för eventualförpliktelsen till kontraktssumman med avdrag för värdet av utförd del. I de fall garantin endast täcker en mindre del av kontraktssumman upptas garantibeloppet till oförändrat belopp fram till dess att entreprenaden överlämnats till beställaren. Garantibeloppet reduceras inte genom kvittning mot ännu ej erhållen ersättning från beställaren. Likaledes

Not 1 Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper forts.

beaktas ej heller garantier som erhållits från underentreprenörer och materialleverantörer. Erhållna motgarantier som avser utomstående konsortiemedlemmars andel av solidariskt ansvar är ej beaktade.

I samband med entreprenader lämnas ofta säkerhet i form av garanti från bank eller försäkringsinstitut för fullgörandet. Utfärdaren av garantin erhåller i sin tur normalt en motförbindelse från entreprenadföretaget eller annat koncernföretag. Sådana motförbindelser som avser egna entreprenader redovisas inte som eventualförpliktelser då de inte innebär något utökat ansvar jämfört med entreprenadåtagandet.

I not 33 lämnas information om eventualförpliktelser.

Ställda säkerheter
Andelar i joint ventures inom verksamhetsgrenen OPS-portföljen redovisas som ställda säkerheter när andelarna i projektbolaget, vilka kan vara direktägda av Skanska eller ägda via mellanliggande holdingbolag, lämnats som säkerhet för lån från banker eller andra långivare än delägarna.

I not 33 lämnas information om ställda säkerheter.

IAS 19 Ersättningar till anställda
Beräkningen enligt IAS 19 av förmånsbaserade pensionsplaner sker på ett sätt som ofta avviker från lokala regler i respektive land. Förpliktelserna och kostnaderna skall beräknas enligt den så kallade "projected unit credit method". Syftet är att de förväntade framtida pensionsutbetalningarna skall kostnadsföras på ett sätt som ger jämnare kostnader över den anställdes anställningstid. Aktuariella antaganden om diskonteringsränta, löneökningar, inflation och livslängd beaktas i beräkningen. Pensionsförpliktelser beträffande ersättningar efter avslutad anställning diskonteras till nuvärde. Diskonteringen beräknas för samtliga tre länder där Skanska har förmånsbaserade pensionsplaner med en räntesats som baseras på förstklassiga företagsobligationer, inklusive bostadsobligationer, med en löptid som motsvarar pensionsförpliktelserna. Förvaltningstillgångar i pensionsstiftelser värderas till verkligt värde på balansdagen. Nuvärdet för pensionsförpliktelserna nettoredovisas i rapport över finansiell ställning mot verkligt värde på förvaltningstillgångarna. Den i resultaträkningen redovisade pensionskostnaden och avkastningen på förvaltningstillgångar avser den vid årets början beräknade pensionskostnaden och avkastningen. Förvaltningstillgångarnas avkastning beräknas med samma räntesats som används vid diskontering av pensionsförpliktelserna. Avvikelser mot faktisk pensionskostnad och verklig avkastning samt effekter av ändrade antaganden utgör omvärderingar vilka redovisas i övrigt totalresultat.

Koncernens nettoförpliktelse avseende övriga långfristiga ersättningar, förutom pensioner, uppgår till värdet av framtida ersättningar som anställda har intjänat som ersättning för de tjänster som de utfört i innevarande och tidigare perioder. Förpliktelsen beräknas med den så kallade "projected unit credit method" och diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är även här baserad på avkastning på förstklassiga företagsobligationer inklusive bostadsobligationer, eller alternativt statsobligationer, med en löptid som motsvarar löptiden för förpliktelserna. Se not 28.

IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar
Aktiesparprogrammen Seop 5 och Seop 6 redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Detta innebär att det verkliga värdet beräknas på marknadsvärdet vid investeringstillfället (som är detsamma som tilldelningstillfället enligt standarden) och utifrån bedömd måluppfyllelse. Värdet fördelas över respektive intjänandeperiod. Någon omvärdering efter att det verkliga värdet fastställts sker ej sedan under resterande intjänandeperiod förutom för förändringar av antalet aktier på grund av att villkoret om fortsatt anställning under intjänandeperioden ej längre uppfylls.

Sociala avgifter
Sociala avgifter som utgår på grund av aktierelaterade ersättningar redovisas i enlighet med Rådets för finansiell rapportering uttalande UFR 7. Kostnaden för sociala avgifter fördelas på de perioder under vilka tjänsterna utförs. Den avsättning som uppkommer omvärderas vid varje rapporttillfälle för att motsvara beräknade avgifter som skall erläggas vid intjänandeperiodens slut.

IAS 7 Kassaflödesanalys
Vid upprättandet av kassaflödesanalysen tillämpas den indirekta metoden enligt redovisningsstandarden. Förutom kassa- och bankflöden gäller att till likvida medel hänförs kortfristiga placeringar, vilkas omvandlande till bankmedel kan ske till ett i huvudsak i förväg känt belopp. Som likvida medel anses kortfristiga placeringar med en kortare löptid vid anskaffningstidpunkten än tre månader. Likvida medel som är belagda med restriktioner redovisas antingen som kortfristiga fordringar eller som långfristiga fordringar.

Förutom kassaflödesanalys enligt standarden visas i förvaltningsberättelsen en operativ kassaflödesanalys, som inte överensstämmer med den i standarden angivna uppställningen. Den operativa kassaflödesanalysen är upprättad utifrån den verksamhet som de olika verksamhetsgrenarna bedriver.

IAS 33 Resultat per aktie
Resultat per aktie redovisas i anslutning till koncernens resultaträkning och erhålls genom att den del av årets resultat som är hänförligt till moderbolagets aktieägare divideras med genomsnittligt antal utestående aktier under perioden.

För aktiesparprogrammen Seop 5 och Seop 6 beräknas utspädningseffekten genom att potentiella stamaktier läggs till antalet stamaktier före utspädning. Beräkningen av potentiella stamaktier sker i två steg. Först sker en bedömning av antalet aktier som kan komma utges när uppställda mål uppfyllts. Fastställelse av antalet aktier för respektive år, som programmen gäller, sker sedan året efter med förbehåll för att villkoret om fortsatt anställning uppfylls. I nästa steg reduceras antalet potentiella stamaktier med värdet av den motprestation som Skanska förväntas erhålla, dividerad med genomsnittlig börskurs under perioden.

IAS 40 Förvaltningsfastigheter
Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas för att generera hyresintäkter och värdestegring. I not 40 lämnas information om dessa fastigheter.

Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde, där IFRS 13, Nivå 3 i verkligt värde-hierarkin tillämpas. En intern värdering utförs för varje fastighet vid kvartals- respektive årsbokslut. En extern värdering utförs årligen av varje fastighet i samarbete med oberoende extern värderare. Verkligt värde beräknas med hjälp av en avkastningsbaserad värderingsmetod grundat på kassaflödesanalyser. Kalkylperioden uppgår till minst 10 år. Orealiserade och realiserade värdeförändringar redovisas netto på en egen rad i resultaträkningen.

En tidigare omsättningsfastighet eller fastighet som används i den egna rörelsen omklassificeras till förvaltningsfastighet när fastighetens användningsområde har ändrats. När en omsättningsfastighet eller fastighet som används i den egna rörelsen omklassificeras till förvaltningsfastighet redovisas skillnaden mellan fastighetens verkliga värde vid överlåtelsedagen och dess tidigare redovisade värde i resultaträkningen.

En fastighet kan klassificeras som förvaltningsfastighet även om Skanska hyr en del av ytan. Skanskas del ska då utgöra en icke väsentlig andel av fastighetens totala yta. I annat fall ska fastigheten klassificeras som omsättningsfastighet eller fastighet som används i den egna rörelsen.

För en överföring från förvaltningsfastighet till omsättningsfastighet eller fastighet som används i den egna rörelsen är den bedömda kostnaden för efterföljande redovisning det verkliga värdet vid tidpunkten för ändrat användningsområde.

IFRS 8 Rörelsesegment
Skanskas rörelsesegment utgörs av verksamhetsgrenarna Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter.

Koncernledningen, Group Leadership Team, är koncernens högste verkställande beslutsfattare.

Principen för segmentsredovisning i resultaträkningen av Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling skiljer sig från IFRS på två punkter. I segmentsredovisningen redovisas försäljningsresultatet vid tidpunkten för tecknande av bindande försäljningsavtal mellan köpare och säljare. Avtalen kan innehålla klausuler som gör att köparen i vissa situationer kan frånträda avtalet under byggnationen, i de flesta fall mot ersättning. Över tid bedöms risk för frånträdande vara låg. I segmentsredovisningen redovisas joint ventures inom Bostadsutveckling proportionerligt rad för rad. Det medför att intäkter som Byggverksamheten har mot joint ventures inom Bostadsutvecklingsverksamheten

Not 1. Koncernens redovisnings- och värderingsprinciper forts.

elimineras i segmentsredovisningen. I not 4 redovisas avstämning mellan segmentsredovisning och resultaträkning enligt IFRS.

I not 4 lämnas information om rörelsesegment. Den finansiella rapportering som sker till koncernledningen är inriktad mot de områden för vilka respektive rörelsesegment har det operativa ansvaret, nämligen rörelseresultat i resultaträkningen och sysselsatt kapital. För respektive rörelsesegment redovisas därför i noten externa och interna intäkter, kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader samt sysselsatt kapital. Med sysselsatt kapital avses totala tillgångar med avdrag för skattefordringar och fordringar på internbanken minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar vid beräkningen av sysselsatt kapital. Goodwill har hänförts till det rörelsesegment som den avser.

Vid transaktioner mellan rörelsesegmenten sker prissättningen på marknadsmässiga villkor.

Vissa delar av koncernen tillhör inte något rörelsesegment. Dessa delar redovisas i not 4 under rubriken Centralt och Elimineringar. I rörelsesegmentens resultat ingår även internvinster varför eliminering av dessa sker vid avstämning mot koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning.

IAS 32 Finansiella instrument: Klassificering
Kvittning av finansiella tillgångar och finansiella skulder sker när legal rätt att kvitta posterna mot varandra föreligger samt avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller avyttra tillgången och reglera skulden samtidigt.

Förutbetalda intäkter och kostnader är inte finansiella instrument. Upplupna intäkter och kostnader som är relaterade till rörelsen redovisas inte som finansiella instrument. Således räknas inte avtalstillgångar eller avtalsskulder som finansiella instrument. Förpliktelser för ersättningsplaner till anställda enligt IAS 19, exempelvis pensionsplaner, är undantagna från IAS 32 och redovisas således inte som finansiella instrument. Tillgångar och skulder som inte är grundade på avtal, som exempelvis inkomstskatter, är inte finansiella instrument.

Information enligt redovisningsstandarden lämnas främst i noterna 6, 21 och 27.

IFRS 9 Finansiella instrument
IFRS 9 Finansiella instrument behandlar redovisning av finansiella tillgångar och skulder. Undantagna från tillämpning enligt IFRS 9 är bland annat andelar i dotterbolag, intressebolag och joint ventures, leasingavtal, rättigheter i anställningsavtal, egna aktier, finansiella instrument som lyder under IFRS 2 och rättigheter och skyldigheter inom IFRS 15 förutom för sådana rättigheter i IFRS 15 där krav på nedskrivning enligt IFRS 9 gäller. Alla finansiella instrument inklusive derivat redovisas som en finansiell tillgång eller en finansiell skuld i rapport över finansiell ställning när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Klassificering av finansiella tillgångar sker på grundval av företagets affärsmodell och på de kontraktuella kassaflödena av tillgången.

En finansiell tillgång värderas till upplupet anskaffningsvärde om tillgången innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och kassaflödet vid bestämda tidpunkter endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet.

En finansiell tillgång värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat om tillgången innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar samt att kassaflödena endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En finansiell tillgång värderas till verkligt värde via resultatet om den inte värderas till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat.

Alla finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde, med undantag av;
a) finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet (sådana skulder, inklusive derivat som är skulder, ska därefter värderas till verkligt värde),
b) finansiella skulder som uppkommer när en överföring av en finansiell tillgång inte uppfyller villkoren för att tas bort från rapporten över finansiell ställning eller när fortsatt engagemang är tillämpligt,
c) finansiella garantiavtal,
d) ett åtagande om ett lån till en ränta som ligger under marknadsränta och
e) villkorad tilläggsköpeskilling som erkänns av en förvärvare i samband med ett rörelseförvärv som omfattas av IFRS 3 (sådan villkorad tilläggsköpeskilling ska därefter värderas till verkligt värde med förändringar som redovisas i resultatet).

Ett företag ska tillämpa nedskrivningskrav för förväntade kreditförluster på finansiella tillgångar och en förlustreserv för dessa ska redovisas som ett avdrag på tillgången. Vid varje balansdag ska förlustreserven värderas till ett belopp som motsvarar de förväntade kreditförlusterna för återstående löptid, om kreditrisken har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället. Om kreditrisken inte har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället ska förlustreserven värderas till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. För kundfordringar, avtalstillgångar och leasingfordringar gäller att förlustreserven alltid ska värderas till ett belopp som motsvarar återstående löptid. Värderingen av förväntade kreditförluster ska återspegla ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp, pengars tidsvärde, rimliga och verifierbara uppgifter för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

Syftet med säkringsredovisning är att, i de finansiella rapporterna, redovisa effekten av ett företags riskhantering som använder finansiella instrument för att hantera exponering som härrör från särskilda risker som skulle kunna påverka resultatet.

Skanska använder i begränsad omfattning säkringsredovisning för kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet. Säkringsredovisning för kassaflödessäkringar tillämpas när ett framtida kassaflöde är hänförligt till en redovisad tillgång eller skuld eller en högst sannolik framtida transaktion. Säkringsredovisning för säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamhet tillämpas när nettoinvesteringen är i enlighet med IAS 21.

Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner
I rekommendationen anges vilka ytterligare uppgifter som skall lämnas för att årsredovisningen skall vara i överensstämmelse med årsredovisningslagen. Den tillkommande informationen avser främst uppgifter relaterade till personalen.

Uppgift om medelantal anställda med dels fördelning mellan kvinnor och män, dels fördelning mellan länder, lämnas i not 36. Medelantal anställda under året har beräknats som ett genomsnitt av genomsnittligt antal anställda för de under året ingående kvartalen. Deltidsanställning motsvarar i denna beräkning 60 procent av en heltidsanställning. Anställda som tillhör verksamheter som sålts under året ingår till och med avyttringsdag. Anställda i förvärvade bolag ingår från förvärvsdatum.

Uppgift om fördelningen mellan kvinnor och män för ledande befattningshavare avser situationen på balansdagen. Med ledande befattningshavare i de olika dotterföretagen avses medlemmarna av respektive affärsenhets ledningsgrupp. Informationen lämnas i noterna 36 och 37.

Förutom styrelseledamöter och VD ingår samtliga andra personer i koncernens ledning i den grupp för vilken särredovisning sker av sammanlagda belopp för löner och andra ersättningar respektive kostnader och förpliktelser som avser pensioner och liknande förmåner. Dessutom lämnas samma uppgifter på individnivå för var och en av styrelseledamöterna och för VD samt även för tidigare sådana befattningshavare. Arbetstagarrepresentanter är undantagna.

Upplysningar lämnas i not 36 om lån, ställda säkerheter och eventualförpliktelser till förmån för styrelseledamot och VD inom koncernen.

Upplysningar lämnas också om ersättningar till revisorer och de revisionsföretag där revisorerna verkar. Se not 38.

Not 1. Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen skall tillämpa International Financial Reporting Standards (IFRS) och International Accounting Standards (IAS), utgivna av International Accounting Standards Board (IASB), till den del dessa har godkänts av EU, samt tolkningsuttalanden från IFRS Interpretations Committee och dess föregångare Standing Interpretation Committee (SIC), så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Redogörelse för de olika redovisningsstandarderna finns i koncernens not 1. Dessutom tillämpas Uttalanden från Rådet för finansiell rapportering.

Väsentliga skillnader mot koncernens redovisningsprinciper
I enlighet med RFR 2 tillämpas inte IFRS 9 för finansiella garantiavtal till förmån för dotter- och intresseföretag samt joint ventures. Istället tillämpas IAS 37, vilket normalt innebär att någon avsättning för dessa åtaganden inte redovisas då det inte är sannolikt att något utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen.

I enlighet med RFR 2 tillämpas inte IFRS 16 för leasingavtal. Istället redovisas leasingavgifter linjärt över leasingperioden såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar den ekonomiska nyttan över tiden.

Koncernbidrag redovisas enligt i RFR 2 angiven huvudregel. Erhållna koncernbidrag från dotterföretag redovisas som finansiell intäkt. Lämnade koncernbidrag från moderföretag till dotterföretag redovisas som ökning av andelar i koncernföretag.

Aktiesparprogrammen Seop 5 och Seop 6 redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med egetkapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Den del av koncernens kostnad för dessa aktiesparprogram som avser anställda i dotterföretag bokförs hos moderbolaget som ökning av redovisat värde på andelar i dotterföretag och ökning av eget kapital. När belopp som kommer att debiteras dotterföretag fastställts sker omföring till fordringar på dotterföretag. I de fall ersättningen från dotterföretag för tilldelade aktier avviker från vad som tidigare bokats som ökning av redovisat värde på andelar i dotterföretag reduceras redovisat värde på andelar i dotterföretag till den del som beloppet ej överstiger tidigare redovisad ökning. Eventuell resterande del av ersättningen bokförs direkt mot eget kapital.

Resultaträkningen och balansräkningen följer årsredovisningslagens uppställningsformer.

Förmånsbestämda pensionsplaner redovisas enligt tryggandelagens bestämmelser. Pensionsåtaganden som säkras av tillgångar i pensionsstiftelse upptas ej i balansräkningen.

Andelar i intresseföretag och samarbetsarrangemang, liksom andelar i dotterföretag, värderas före eventuell nedskrivning till anskaffningsvärde.

Not 2. Kritiska uppskattningar och bedömningar

A. Kritiska uppskattningar och bedömningar
Företagsledningen har med styrelsen och revisionskommittén diskuterat utvecklingen och upplysningarna avseende koncernens viktiga redovisningsprinciper och uppskattningar, samt tillämpningen av dessa principer och uppskattningar.

De uppskattningar och antaganden som innebär en betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande år är:

Nedskrivningsprövning av goodwill
Vid beräkning av kassagenererande enheters återvinningsvärde för bedömning av eventuellt nedskrivningsbehov av goodwill, har flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar gjorts. En redogörelse av dessa återfinns i not 18. Som förstås av beskrivningen i noten skulle större ändringar av förutsättningarna för dessa antaganden och uppskattningar kunna ha en väsentlig effekt på värdet av goodwill.

Pensionsantaganden
Skanska har förmånsbaserade pensionsplaner i flera länder. Planerna redovisas enligt IAS 19 vilket innebär att pensionsåtagandena beräknas med aktuariella antaganden och att förvaltningstillgångarna marknadsvärderas på balansdagen. Effekten av ändrade aktuariella antaganden och marknadsvärdering av förvaltningstillgångarna redovisas som omvärderingar i övrigt totalresultat. Omvärderingarna påverkar räntebärande pensionsskulder och eget kapital.

I not 28 ges en redogörelse för de antaganden och förutsättningar som ligger till grund för redovisningen av pensionsskulden inklusive känslighetsanalys.

Intäktsredovisning över tid
Skanska tillämpar intäktsredovisning över tid inom Byggverksamheten. Utifrån en slutlägesprognos för projektets resultatutfall redovisas successivt under projektets varaktighet resultat baserat på projektets färdigställandegrad. Detta kräver att projektintäkter och projektkostnader kan storleksbestämmas på ett tillförlitligt sätt. Förutsättningen för detta är att effektiva och samordnade system för kalkylering, prognos och intäkts/kostnadsrapportering finns i koncernen. Systemet kräver vidare en konsekvent bedömning (prognos) av projektets slutliga utfall, inklusive analys av avvikelser i förhållande till tidigare bedömningstillfälle. Denna kritiska bedömning görs minst en gång per kvartal. Det verkliga utfallet av projektet vid dess slut kan dock avvika, antingen positivt eller negativt, från denna bedömning.

Tvister
Ledningens bästa bedömning har beaktats vid redovisningen av tvistiga belopp men det faktiska framtida utfallet kan avvika från det bedömda. Se not 33 och not 29.

Omsättningsfastigheter
Skanska värderar omsättningsfastigheter till det lägsta av anskaffningsvärde och nettoförsäljningsvärde baserat på rådande prisnivå på respektive ort för de enskilda fastigheterna. Bedömningen av nettoförsäljningsvärdet baseras på en rad antaganden som till exempel förändringar i utbud av liknande fastigheter liksom ändrad efterfrågan, ändrade avkastningskrav samt ändrad hyresmarknad. Förändringar i gjorda antaganden kan ändra redovisade värden och nedskrivningsbehov kan uppstå.

Inom kommersiella fastigheter avser de uppskattade nettoförsäljningsvärdet för pågående projekt varje fastighet vid färdigställande med hänsyn tagen till förväntad uthyrningsgrad.

För bostadsutvecklingsverksamheten är tillgången på kapital och priset för kapital för att finansiera bostadsköparnas investering en kritisk faktor. Bedömdt nettoförsäljningsvärde avser även här fastigheter vid färdigställande, och hänsyn tas till det värde som kan erhållas inom sedvanlig konjunkturcykel.

Förvaltningsfastigheter
För kritiska antaganden och bedömningar i samband med värdering av förvaltningsfastigheter se not 40.
Skanska redovisar sina förvaltningsfastigheter till verkligt värde där realiserade och orealiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen. Resultatet kan därför påverkas väsentligt av förändringar i marknadens prisnivåer och av ändringar i antaganden vid värdering till verkligt värde.

B. Övriga uppskattningar
Klimatrelaterade risker
Klimatförändringar inkluderar både fysiska risker såsom extrema väderförhållanden och övergångsrisker vid övergång till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp.

Koncernen beaktar klimatrelaterade frågor i uppskattningar och antaganden där så är lämpligt och ser både risker och möjligheter relaterade till klimatet. Skanska ser också att dess affärsmodell och produkter fortfarande kommer att vara affärsmässigt gångbara efter övergången till en ekonomi med låga koldioxidutsläpp. För närvarande bedömer Skanska att de klimatrelaterade riskerna inte har betydande inverkan på de finansiella rapporterna, men följer noggrant relevanta förändringar och utveckling, såsom ny klimatrelaterad lagstiftning. De punkter och överväganden som är mest direkt påverkade av klimatrelaterade frågor är:

- Investeringar i mark och nyttjanderätter där Skanska ser att de fysiska riskerna med extrema väderförhållande, såsom översvämningsrisker, gör det viktigt att utvärdera långsiktig hållbarhet i sina markinvesteringar.
- Omsättnings- och förvaltningsfastigheter där samtliga fastigheter håller en hög hållbarhetsnivå med låga koldioxidutsläpp, vilket möjliggör att värdena i fastigheterna blir långsiktigt hållbara.
- Investeringar i maskiner och anläggningar för produktion, där omställningen mot mer hållbara drivmedel och eldrift medför att detta måste beaktas vid planering och utveckling av anläggningar och maskinparken.
- Finansiering, där kreditmarknaden och långivare i allt större grad, på grund av externa regelverk, ställer krav på olika former av kopplingar mellan hållbarhet och kapitalanvändning och kapitalkostnader. Koncernens användning av och kostnad för kapital påverkas inte materiellt av detta.

Priser på varor och tjänster
I koncernens verksamhet finns många olika typer av kontraktsformer. Graden av risk när det gäller priser på varor och tjänster varierar starkt beroende på kontraktstyp.

Kraftiga ökningar i materialpriser kan utgöra en risk framför allt i långa projekt med fastprisåtagande. Resursknapphet avseende personal och även vissa insatsvaror kan också påverka verksamheten negativt. Förseningar i designfasen eller förändringar i design är andra omständigheter som kan påverka projekten negativt.

Investeringar i OPS-portföljen
I not 20 B anges beräknade värden för gjorda investeringar. Beräknade marknadsvärden bygger på diskontering av förväntade kassaflöden för respektive investering. Som diskonteringsränta har använts bedömda avkastningskrav på investeringar av detta slag. Förändringar i förväntade kassaflöden, som i flera fall sträcker sig 20–30 år framåt i tiden, och/eller ändrade avkastningskrav kan väsentligt påverka såväl beräknade värden som redovisade värden för respektive investering. Risken för väsentlig påverkan minskar gradvis i takt med att antalet projekt blir färre.

Not 3. Effekter av ändrade redovisningsprinciper

Från och med den 1 januari 2023 har redovisningsreglerna inom IFRS ändrats gällande redovisning av inkomstskatter (IAS 12). Tidigare undantag från att redovisa uppskjuten skatt på vissa transaktioner får inte längre tillämpas. Se not 16 för påverkan på Skanskas redovisning.

Det har inte skett några ändrade redovisningsprinciper under 2022.

Not 4. Rörelsesegment

Som rörelsesegment redovisas Skanskas verksamhetsgrenar; Byggverksamhet, Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter. Från och med 1 januari 2023, har hyresbostäder i Sverige omfördelats till portföljen med bostadshyresfastigheter i Kommersiell fastighetsutveckling. Tidigare har dessa rapporterats inom verksamhetsgrenen Bostadsutveckling. Historisk finansiell data från 2021 och 2022 har räknats om för att återspegla denna omfördelning. Verksamhetsgrenarna sammanfaller med Skanskas operativa organisation så som koncernledningen följer verksamheten. Koncernledningen utgör Skanskas "högste verkställande beslutsfattare".

Varje rörelsesegment bedriver skilda typer av verksamheter med olika risker.

Byggverksamhet omfattar såväl hus- som anläggningsbyggnader.

Bostadsutveckling utvecklar bostadsprojekt för omedelbar försäljning. Bostäderna anpassas till utvalda kundgrupper. Enheterna svarar för att planera och sälja projekten.

Kommersiell fastighetsutveckling initierar, utvecklar, hyr ut och säljer kommersiella fastighetsprojekt. Projektutvecklingen fokuseras på kontors-, handels-, life science- och logistikfastigheter.

Bygguppdragen för segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling utförs på de flesta marknader av segmentet Byggverksamhet där Skanska har byggverksamhet. Internprissättningen mellan rörelsesegmenten sker till marknadsmässiga villkor.

Förvaltningsfastigheter äger och förvaltar fastigheter med syfte att generera hyresintäkter och värdeökning. Hyresintäkter redovisas linjärt över avtalsperioden. Värdeförändring på förvaltningsfastigheter redovisas vid varje kvartal.

Segmentet Centralt innefattar kostnad för koncernkontor, resultat från centrala bolag samt verksamheter under nedläggning. Elimineringar består huvudsakligen av vinster i Byggverksamheten avseende fastighetsprojekt. Se även not 1.

Intäkter och kostnader per rörelsesegment
Respektive affärsenhet inom verksamhetsgrenarna har ett operativt ansvar för sin resultaträkning ner till och med rörelseresultatet.

Tillgångar och skulder per rörelsesegment
Varje affärsenhet inom verksamhetsgrenarna har ett operativt ansvar för sitt sysselsatta kapital. Sysselsatt kapital för de respektive verksamhetsgrenarna är totala tillgångar med avdrag för skattefordringar och interna fordringar som placerats i internbanken minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att kapitaliserade ränteutgifter avgår från totala tillgångar vid beräkningen av sysselsatt kapital.

Förvärvsgoodwill har hänförts till den verksamhetsgren den tillhör.

Kassaflöde per segment framgår som separat rapport; Koncernens operativa kassaflödesanalys och förändring i räntebärande nettofordran.

Not 4. Rörelsesegment forts.

2023	Bygg-verksamhet	Bostads-utveckling	Kommersiell fastighets-utveckling	Förvaltnings-fastigheter	Summa rörelse-segment	Centralt	Elimineringar	Summa segment	Skillnad redovisnings-principer	Summa IFRS
Externa intäkter	148 002	5 013	3 729	180	156 924	127		157 052	10 116	167 168
Intäkter från interna kunder	12 634		1 602	6	14 242	236	-14 478	0		0
Totala intäkter	**160 636**	**5 013**	**5 331**	**186**	**171 166**	**363**	**-14 478**	**157 052**	**10 116**	**167 168**
Kostnader för produktion och förvaltning	-148 213	-5 346	-5 747	-49	-159 354	-608	14 111	-145 851	-8 019	-153 870
Bruttoresultat	**12 423**	**-332**	**-416**	**137**	**11 812**	**-244**	**-367**	**11 200**	**2 097**	**13 297**
Försäljnings- och administrationskostnader	-6 808	-930	-895	-9	-8 641	-744	-1	-9 386		-9 386
Värdeförändring förvaltningsfastigheter				-190	-190		365	175		175
Resultat från joint ventures och intresseföretag	17		-54		-38	1 279		1 242	-46	1 195
Rörelseresultat	**5 632**	**-1 262**	**-1 365**	**-62**	**2 943**	**290**	**-3**	**3 231**	**2 051**	**5 282**
varav avskrivningar	-2 543	-19	-100		-2 662	-87	3	-2 747		-2 747
varav nedskrivningar / återföring av nedskrivningar										
Goodwill		-158			-158			-158		-158
Övriga tillgångar	-17	-959	-1 695		-2 671	-119	141	-2 649		-2 649
varav resultat försäljning kommersiella fastigheter			1 014		1 014		108	1 122	806	1 927
varav resultat försäljning OPS-portfölj						830		830		830
Medelantal anställda	25 826	524	428		26 778	478		27 256		
Bruttomarginal, %	7,7	-6,6								
Försäljnings- och administrationskostnader, %	-4,2	-18,5								
Rörelsemarginal, %	3,5	-25,2								
Nettouthyrning				16						
Ekonomisk uthyrningsgrad, %				91						
Överskottsgrad, %				74						
Tillgångar, varav										
Förvaltningsfastigheter				5 141	5 141			5 141		5 141
Materiella anläggningstillgångar (inklusive nyttjanderätter)	10 537	51	359		10 948	169		11 117		11 117
Immateriella tillgångar	4 046	156	18		4 220	47		4 267		4 267
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	292	449	146		887	1 193	-7	2 072		2 072
Omsättningsfastigheter (inklusive nyttjanderätter)	1	21 104	41 980		63 084		-811	62 273		62 273
Sysselsatt kapital	-8 055	14 406	40 760	5 076	52 187	25 174		77 360		77 360
Investeringar	-2 531	-9 038	-10 668	-1 575	-23 813	-53	1 678	-22 189		-22 189
Desinvesteringar	516	11 442	7 999		19 957	1 619	-1 562	20 014		20 014
Investeringar, netto	**-2 015**	**2 404**	**-2 670**	**-1 575**	**-3 856**	**1 566**	**116**	**-2 175**		**-2 175**
Avstämning från segment till IFRS										
Intäkter enligt segment – bindande kontrakt	160 636	5 013	5 331	186	171 166	363	-14 478	157 052		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		13 862	8 871		22 733		-9	22 724		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-7 171	-5 302		-12 474		4	-12 470		
Tillkommer intäkter i joint ventures inom Bostadsutveckling		-80			-80			-80		
Kursdifferens		-60	1		-58			-58		
Intäkter enligt IFRS – frånträde	**160 636**	**11 565**	**8 901**	**186**	**181 287**	**363**	**-14 483**	**167 168**		
Rörelseresultat enligt segment – bindande kontrakt	5 632	-1 262	-1 365	-62	2 943	290	-3	3 231		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		2 263	1 469		3 732		121	3 852		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-1 023	-718		-1 741		-26	-1 767		
Tillkommer rörelseresultat i joint ventures inom Bostadsutveckling		-42			-42			-42		
Kursdifferens		4			4		4	7		
Rörelseresultat enligt IFRS – frånträde	**5 632**	**-60**	**-615**	**-62**	**4 895**	**290**	**96**	**5 282**		

Not 4. Rörelsesegment forts.

2022	Bygg-verksamhet	Bostads-utveckling	Kommersiell fastighets-utveckling	Förvaltnings-fastigheter	Summa rörelse-segment	Centralt	Elimineringar	Summa segment	Skillnad redovisnings-principer	Summa IFRS
Externa intäkter	142 389	8 727	10 362	40	161 518	85		161 602	1 572	163 174
Intäkter från interna kunder	13 615	24	3 914		17 554	364	-17 918	0		0
Totala intäkter	**156 004**	**8 751**	**14 276**	**40**	**179 071**	**449**	**-17 918**	**161 602**	**1 572**	**163 174**
Kostnader för produktion och förvaltning	-143 736	-7 077	-10 418	-10	-161 242	-534	16 154	-145 622	-861	-146 483
Bruttoresultat	**12 268**	**1 674**	**3 857**	**30**	**17 829**	**-85**	**-1 764**	**15 981**	**711**	**16 692**
Försäljnings- och administrationskostnader	-6 534	-783	-999	-2	-8 318	-680		-8 998		-8 998
Värdeförändring förvaltningsfastigheter				112	112		1 581	1 692		1 692
Resultat från joint ventures och intresseföretag	36		165		201	425	-3	622	13	636
Rörelseresultat	**5 770**	**891**	**3 023**	**140**	**9 824**	**-339**	**-187**	**9 297**	**724**	**10 021**
varav avskrivningar	-2 506	-18	-89		-2 613	-103	2	-2 714		-2 714
varav nedskrivningar / återföring av nedskrivningar										
Goodwill	-1				-1			-1		-1
Övriga tillgångar	-24	-7	-43		-74			-74		-74
varav resultat försäljning kommersiella fastigheter			3 839		3 839		112	3 951	279	4 230
varav resultat försäljning OPS-portfölj						183		183		183
Medelantal anställda	26 892	565	437		27 894	486		28 380		
Bruttomarginal, %	7,9	19,1								
Försäljnings- och administrationskostnader, %	-4,2	-9,0								
Rörelsemarginal, %	3,7	10,2								
Nettouthyrning				0						
Ekonomisk uthyrningsgrad, %				86						
Överskottsgrad, %				75						
Tillgångar, varav										
Förvaltningsfastigheter				3 758	3 758			3 758		3 758
Materiella anläggningstillgångar (inklusive nyttjanderätter)	10 348	46	401	1	10 795	267	-3	11 059		11 059
Immateriella tillgångar	4 217	331	19		4 567	81		4 648		4 648
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	302	138	139		579	2 330	-7	2 901		2 901
Omsättningsfastigheter (inklusive nyttjanderätter)	1	23 119	39 846		62 966		-816	62 150		62 150
Sysselsatt kapital	-7 378	16 346	38 547	3 733	51 247	21 597		72 845		72 845
Investeringar	-2 210	-10 615	-12 294	-3 668	-28 788	-722	3 943	-25 567		-25 567
Desinvesteringar	764	9 349	14 389		24 501	150	-3 917	20 734		20 734
Investeringar, netto	**-1 446**	**-1 267**	**2 094**	**-3 668**	**-4 287**	**-572**	**26**	**-4 833**		**-4 833**
Avstämning från segment till IFRS										
Intäkter enligt segment – bindande kontrakt	156 004	8 751	14 276	40	179 071	449	-17 918	161 602		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		14 166	9 555		23 721			23 721		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-13 862	-8 871		-22 733		9	-22 724		
Tillkommer intäkter i joint ventures inom Bostadsutveckling		-54			-54			-54		
Kursdifferens		519	110		629			629		
Intäkter enligt IFRS – frånträde	**156 004**	**9 521**	**15 069**	**40**	**180 634**	**449**	**-17 909**	**163 174**		
Rörelseresultat enligt segment – bindande kontrakt	5 770	891	3 023	140	9 824	-339	-187	9 297		
Tillkommer fastigheter sålda före perioden		2 527	1 668		4 195		92	4 287		
Avgår fastigheter ej övertagna av köpare per balansdagen		-2 263	-1 469		-3 732		-121	-3 852		
Tillkommer rörelseresultat i joint ventures inom Bostadsutveckling		15			15			15		
Kursdifferens		175	28		203		71	274		
Rörelseresultat enligt IFRS – frånträde	**5 770**	**1 346**	**3 250**	**140**	**10 506**	**-339**	**-145**	**10 021**		

Not 4. Rörelsesegment forts.

Externa intäkter enligt IFRS per geografiskt område

	Sverige		Storbritannien		USA		Norge		Övrigt[1)]		Totalt	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Byggverksamhet	28 048	28 599	17 647	17 448	71 050	65 867	17 228	16 226	14 029	14 250	148 002	142 389
Bostadsutveckling	5 768	3 688	406	96			647	1 734	4 738	3 987	11 560	9 506
Kommersiell fastighetsutveckling	4 660	3 714			982	1 656	25	55	1 633	5 731	7 299	11 155
Förvaltningsfastigheter	180	40									180	40
Centralt och Elimineringar	49	70	70		9	15					127	85
Summa rörelsesegment	**38 705**	**36 111**	**18 123**	**17 544**	**72 041**	**67 537**	**17 899**	**18 015**	**20 400**	**23 968**	**167 168**	**163 174**

1) Koncernen har inga kunder som svarar för tio procent eller mer av koncernens intäkter.

Anläggningstillgångar och omsättningsfastigheter per geografiskt område

	Förvaltningsfastigheter		Materiella anläggningstillgångar		Immateriella tillgångar		Placeringar i joint ventures och intresseföretag		Omsättningsfastigheter	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Norge			3 205	2 918	1 077	1 318	407	55	4 533	4 121
Sverige	5 141	3 758	2 473	2 360	661	756	1 106	1 097	12 980	16 030
Storbritannien			1 217	1 355	1 406	1 386	7	6	3 890	4 661
USA			2 471	2 622	484	537	321	1 513	18 072	15 813
Övrigt[1)]			1 751	1 804	640	652	231	231	22 799	21 525
	5 141	**3 758**	**11 117**	**11 059**	**4 267**	**4 648**	**2 072**	**2 901**	**62 273**	**62 150**

1) I övrigt ingår inget geografiskt område med poster som svarar för tio procent eller mer av koncernens totala poster.

Not 5. Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter redovisas i enlighet med IFRS 5, se not 1. Under 2023 och 2022 har inga verksamheter redovisats som avvecklade.

I slutet av 2023 och 2022 fanns inga anläggningstillgångar som i enlighet med IFRS 5 ska redovisas som omsättningstillgångar och anges som tillgångar som innehas för försäljning.

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Finansiella instrument redovisas i enlighet med IFRS 9 Finansiella instrument, IAS 32 Finansiella instrument, klassificering och IFRS 7 Finansiella instrument; upplysningar.

Skanskas avtalstillgångar och avtalsskulder redovisas ej som ett finansiellt instrument och därav redovisas ej heller risken i dessa fordringar och skulder i denna not.

Risker i delägda joint venture bolag inom OPS-portföljen hanteras inom respektive joint venture bolag. Skanskas målsättning är att den finansiella riskhanteringen i bolagen motsvarar den som gäller för koncernens helägda bolag. Då kontraktsperioden i många fall uppgår till tiotals år är hanteringen av ränterisken på finansieringen väsentlig i respektive joint venture bolag. Risken hanteras med hjälp av långa ränteswappar. Innehaven redovisas enligt kapitalandelsmetoden, vilket medför att de finansiella instrumenten i respektive joint venture bolag ingår i posten Resultat från joint ventures och intresseföretag. Uppgifter om finansiella instrument i joint ventures och intresseföretag ingår inte i följande uppgifter.

Finansiell riskhantering
Skanska är genom sin verksamhet, utöver affärsrisker, exponerad för olika finansiella risker såsom kreditrisk, likviditetsrisk och marknadsrisk. Dessa risker uppstår i koncernens redovisade finansiella instrument såsom likvida medel, räntebärande fordringar, kundfordringar, leverantörsskulder, upplåning samt derivat.

Mål och policy
Koncernen strävar efter att uppnå en systematisk riskbedömning av såväl finansiella som affärsmässiga risker. För detta används en gemensam modell för riskhantering. Riskhanteringsmodellen innebär inte att risk undviks utan syftar till att identifiera och hantera dessa risker.

Styrelsen fastställer årligen genom koncernens finanspolicy riktlinjer, mål och begränsningar för hanteringen av koncernens finanser och finansiella risker. Skanskas ramverk för intern styrning reglerar ansvarsfördelningen mellan Skanskas styrelse, koncernledning, Skanska Financial Services (Skanskas interna finansfunktion) och affärsenheterna.

Inom koncernen har Skanska Financial Services det operativa ansvaret för att säkerställa koncernens finansiering och att förvalta kassalikviditet, finansiella tillgångar och finansiella skulder. Genom en centraliserad finansfunktion tillvaratas skalfördelar och synergieffekter.

Mål och policy för varje typ av risk beskrivs under respektive avsnitt som följer.

Kreditrisk
Kreditrisk beskriver koncernens risk i de finansiella tillgångarna och uppstår om en motpart inte uppfyller sitt kontrakterade betalningsåtagande gentemot Skanska. Kreditrisken fördelas på finansiell kreditrisk som avser risken i räntebärande tillgångar och derivat samt på kundkreditrisk som avser risken i kundfordringarna.

Finansiell kreditrisk – risken i räntebärande tillgångar och derivat
Finansiell kreditrisk är den risk koncernen löper i förhållande till finansiella motparter vid placering av överskottsmedel, tillgodohavanden på bankkonton och investering i finansiella tillgångar. Kreditrisk i form av motpartsrisk uppstår även vid användandet av derivatinstrument och utgörs av risken att en potentiell vinst inte realiseras ifall motparten inte fullföljer sin del av kontraktet.

Skanska ska enligt policyn begränsa sin exponering mot finansiella motparter genom att använda banker och finansiella institutioner som innehar hög kreditvärdighet enligt ratinginstituten Standard & Poors, Moody's eller Fitch. Tillåten exponeringsvolym per motpart är beroende av motpartens kreditbetyg och exponeringens löptid. Koncernen har också, för att reducera kreditrisken i derivatinstrument, tecknat standardiserade kvittningsavtal (ISDA avtal) med samtliga finansiella motparter med vilka derivatkontrakt ingås.

Vid placering av överskottsmedel är målsättningen att löpande uppnå en god riskspridning. Per årsskiftet var överskottsmedel huvudsakligen placerade i större banker med global närvaro från främst Norden, Europa, USA och Japan samt i kortfristiga räntebärande instrument och penningmarknadsfonder. Skanska använder för närvarande ett tiotal banker för derivattransaktioner.

Den maximala exponeringen motsvarar tillgångarnas verkliga värde och uppgår till 27 223 (25 620) Mkr.

Genomsnittlig löptid för räntebärande tillgångar uppgick till 0,2 (0,3) år per den 31 december 2023. Koncernens finansiella räntebärande tillgångar per den 31 december 2023, huvudsakligen bestående av banktillgodohavanden och placeringar i kortfristiga skuldinstrument, bedöms fortsatt ha låg kreditrisk per balansdagen då tillgångarna har rating med hög kreditvärdighet varför förlustreserven för dessa tillgångar baseras på 12 månaders förväntade kreditförluster.

Räntebärande tillgångar och derivat	2023-12-31	2022-12-31
Maximal exponering i utestående fordringar	27 223	25 620
varav derivat	321	100
Justering från verkligt värde	39	-8
Nedskrivning hänförlig till eventuella framtida kreditförluster	-16	-16
Redovisat värde	**27 246**	**25 596**

Förändring nedskrivna räntebärande tillgångar och derivat	2023	2022
Belopp vid årets ingång	16	11
Nedskrivning hänförlig till eventuella framtida kreditförluster		5
Belopp vid årets utgång	**16**	**16**

Kundkreditrisk – risken i kundfordringarna
Kundkreditrisker hanteras inom Skanska koncernens gemensamma granskning- och godkännandeprocess för att identifiera och hantera risker – Skanska Tender Approval Procedure (STAP) och Project Scrutiny och Approval Procedure (PSAP).

Skanskas kreditrisk vad gäller kundfordringar har en hög grad av riskspridning genom ett stort antal projekt av varierande storlek och typ med en mängd olika kundkategorier, varav en stor andel i offentlig sektor, på ett stort antal geografiska marknader.

Den del av Skanskas verksamhet som avser byggprojekt orsakar en begränsad kreditgivning då projekten så långt det är möjligt förskottsfaktureras. I övrig verksamhet begränsar sig kreditgivningen till sedvanliga fakturaperioder.

Nedskrivna belopp på kundfordringar uppgår till 284 (296) Mkr, varav 121 (132) Mkr avser förlustreserv för förväntade kreditförluster enligt IFRS 9.

Kundfordringar	2023-12-31	2022-12-31
Utestående fordringar	14 676	15 468
Nedskrivna belopp	-284	-296
Redovisat värde	**14 392**	**15 172**

Förändring nedskrivna kundfordringar	2023	2022
Belopp vid årets ingång	296	324
Årets nedskrivning	30	18
Återföring av nedskrivning	-31	-1
Reglerade nedskrivningar	-11	-62
Kursdifferenser	1	17
Belopp vid årets utgång	**284**	**296**

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

Risken i övriga rörelsefordringar inklusive aktier
Övriga finansiella rörelsefordringar utgörs av fordringar för sålda fastigheter, upplupna ränteintäkter, depositioner etc.

Av upptagna rörelsefordringar var inga förfallna eller nedskrivna per balansdagen.

Som aktier redovisas innehav med mindre än 20 procent av röstandelen i bolaget. Redovisat värde uppgår till 38 (38) Mkr.

Övriga finansiella rörelsefordringar redovisas fördelat på tidsintervall med avseende på när i framtiden beloppen förfaller.

	2023-12-31	2022-12-31
Förfaller inom 30 dagar	10	39
Förfaller efter 30 dagar men inom 1 år	97	402
Förfaller efter 1 år	571	11
Summa	**164**	**452**

Likviditets- och refinansieringsrisk
Likviditets- och refinansieringsrisk definieras som risken att Skanska inte kan möta betalningsförpliktelser till följd av bristande likviditet eller av svårigheter att ta upp eller omsätta externa lån.

Koncernen använder likviditetsprognostisering som ett medel för identifiering och hantering av fluktuationer i den kortfristiga likviditeten.

Överskottslikviditet ska i första hand, då så är möjligt, användas till att amortera ner låneskulden.

Finansiering
Skanska har ett flertal program för upplåning, såväl bekräftade bankkreditfaciliteter som marknadsfinansieringsprogram, vilket ger en god beredskap för tillfälliga svängningar i koncernens likviditetsbehov på kort sikt samt säkerställer finansieringen på lång sikt. Skanska har inget kreditbetyg.

Under 2023 tecknade Skanska nya kreditfaciliteter om totalt 250 MEUR med en löptid på två år och med möjlighet till ytterligare förlängning om ett år. Den syndikerade backupfaciliteten utökades från 500 MEUR till 571 MEUR genom att bankgruppen utökades från sju till åtta deltagande banker. Faciliteten förlängdes samtidigt med ett år till 2028. Under året förföll ett bilateralt lån om 50 MUSD, detta refinansierades och utökades med ytterligare 25 MUSD. Därutöver tecknades ett nytt bilateralt lån om totalt 75 MUSD, uppdelat på två trancher med fyra respektive sex års löptid.

Under 2023 uppdaterade Skanska ramverket för gröna obligationer och i anslutning till det emitterades gröna obligationer om totalt 4,65 miljarder kronor, varav 750 Mkr på två års löptid, 2 400 Mkr på tre års löptid och 1 500 Mkr på fem års löptid.

Vid slutet av året uppgick den centrala skuldportföljen till 8,8 (3,7) miljarder kronor. De outnyttjade kreditfaciliteterna på 9,9 (6,1) miljarder kronor i kombination med en räntebärande nettofordran exklusive likvida medel med restriktioner, leasingskulder och nettopensionsskulder på 10,4 (12,1) miljarder kronor säkerställer att koncernen har tillräcklig ekonomisk kapacitet.

Likviditetsreserv och förfallostruktur
Målsättningen är att ha en likviditetsreserv på minst 4 miljarder kronor att tillgå inom en vecka genom kassalikviditet eller outnyttjade bekräftade kreditlöften. Per årsskiftet uppgick kassa och bank samt outnyttjade bekräftade kreditlöften till 27,8 (16,1) miljarder kronor, varav 18,7 (12,3) miljarder kronor är, eller bedöms vara, tillgängliga inom en vecka.

Koncernens policy är att den centrala låneportföljens förfallostruktur ska vara spridd över tiden samt ha en vägd genomsnittlig återstående löptid på tre år, inklusive outnyttjade bekräftade kreditfaciliteter, med ett mandat att avvika inom intervallet 2-4 år. Per 31 december 2023 hade låneportföljen en genomsnittlig löptid på 3,4 (3,6) år, om kreditlöften som är outnyttjade vägs in.

Förfallostrukturen, inklusive räntebetalningar, för koncernens finansiella räntebärande skulder, derivat och leasingskulder, fördelar sig över de kommande åren enligt tabell på nästa sida. För leasingskulder avser de framtida likvidbeloppen odiskonterade värden.

Koncernens outnyttjade bekräftade kreditlöften uppgick vid årsskiftet till 9 866 (6 053) Mkr.

				2023-12-31		2022-12-31	
	Förfall	Valuta	Ram i valuta	Ram i SEK	Utnyttjat	Ram i SEK	Utnyttjat
Marknadsfinansieringsprogram							
Commercial paper (CP) program, löptider 0–1 år		SEK/EUR	6 000 Mkr	6 000		6 000	
Medium Term Note (MTN) program, löptider 1–10 år		SEK/EUR	8 000 Mkr	8 000	4 644	8 000	480
				14 000	**4 644**	**14 000**	**480**
Bekräftade kreditfaciliteter							
Bilateral kreditfacilitet	2024	USD	25 MUSD	250			
Bilateral kreditfacilitet	2025	EUR/USD/SEK	50 MEUR	554			
Syndikerad kreditfacilitet	2025	EUR/USD/SEK	200 MEUR	2 218			
Syndikerad kreditfacilitet	2028	EUR/USD/SEK/GBP	571 MEUR	6 337		5 538	
Bilateralt låneavtal	2023	USD	50 MUSD			519	519
Bilateralt låneavtal	2024	USD	50 MUSD	501	501	519	519
Bilateralt låneavtal	2024	USD	100 MUSD	1 001	1 001	1 037	1 037
Bilateralt låneavtal	2025	EUR	50 MEUR	554	554	553	553
Bilateralt låneavtal	2027	EUR	50 MEUR	554	554	553	553
Bilateralt låneavtal	2027	USD	35 MUSD	350	350		
Bilateralt låneavtal	2028	USD	35 MUSD	350	350		
Bilateralt låneavtal	2029	USD	40 MUSD	400	400		
Bilateralt låneavtal	2030	USD	40 MUSD	400	400		
Övriga kreditlöften				508	2	515	
				13 977	**4 111**	**9 234**	**3 181**

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

2023-12-31

				Förfaller			
Förfallotidpunkt		**Redovisat värde**	**Framtida likvidbelopp**	**inom 3 mån**	**efter 3 mån inom 1 år**	**efter 1 år inom 5 år**	**efter 5 år**
Räntebärande finansiella skulder		11 215	12 144	63	3 854	7 226	1 002
Derivat: valutaterminer	Inflöde		-6 450	-6 239	-187	-25	
	Utflöde	115	6 549	6 334	188	26	
Derivat: ränteswappar	Inflöde						
	Utflöde						
Leasingsskulder		7 047	29 226	307	781	2 779	25 359
Leverantörsskulder		13 105	13 105	13 105			
Övriga rörelseskulder		369	369	366	1	2	
Summa		**31 851**	**54 943**	**13 936**	**4 637**	**10 008**	**26 361**

2022-12-31

				Förfaller			
Förfallotidpunkt		**Redovisat värde**	**Framtida likvidbelopp**	**inom 3 mån**	**efter 3 mån inom 1 år**	**efter 1 år inom 5 år**	**efter 5 år**
Räntebärande finansiella skulder		7 887	7 936	53	4 707	3 175	
Derivat: valutaterminer	Inflöde		-10 343	-10 031	-304	-8	
	Utflöde	150	10 490	10 176	306	8	
Derivat: ränteswappar	Inflöde		-6		-6		
	Utflöde		7	3	4		
Leasingsskulder		7 281	29 653	281	741	2 895	25 736
Leverantörsskulder		13 998	13 998	13 998			
Övriga rörelseskulder		694	694	438	256		
Summa		**30 010**	**52 429**	**14 918**	**5 704**	**6 070**	**25 736**

Genomsnittlig löptid för räntebärande skulder exklusive leasingskulder och outnyttjade bekräftade kreditfaciliteter uppgick till 2,8 (1,2) år.

Marknadsrisk
Marknadsrisk är koncernens risk att verkligt värde på finansiella instrument eller framtida kassaflöden från finansiella instrument kommer att fluktuera på grund av förändringar i marknadspriser. Huvudsakliga marknadsrisker i koncernen är ränterisk och valutarisk.

Ränterisk
Ränterisk utgör risken att ränteförändringar inverkar negativt på koncernens finansnetto och kassaflöde (kassaflödesrisk) eller verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder (verkligt värde ränterisk).

För att begränsa risken ska räntebindningen på finansiella tillgångar och skulder i möjligaste mån matchas i respektive upplåningsvaluta.

Vid beräkning av koncernens känslighet för ränteförändringar inkluderas samtliga räntebärande tillgångar, skulder och derivat, med undantag av pensioner och leasingskulder. För ränterisk avseende pensioner, se not 28. Analysen antar att positionen per 31 december 2023 hålls konstant avseende såväl storlek på nettoskuld, i förhållandet mellan fasta och rörliga räntor samt i andelen av finansiella instrument i utländsk valuta.

Känsligheten i verkligt värde mäts med tre olika scenarier, dels med ett basscenario som innebär en ökning av räntenivån med en procentenhet över alla löptider, dels med en ökning respektive minskning av basscenariots lutning med en halv procentenhet över löptiden. Förändringen i verkligt värde får enligt policyn inte överstiga 150 Mkr för något av dessa räntescenarier.

Per 31 december 2023 skulle förändringen i verkligt värde estimerat med ovanstående scenarier påverka finansnettot inom intervallet 21–48 (18–53) Mkr och övrigt totalresultat med 0 (0) Mkr, då säkringsredovisning inte tillämpats på utestående ränteswapavtal. Samtliga belopp är angivna före skatt. Eget kapital skulle således påverkas med 17–39 (14–42) Mkr med hänsyn tagen till skatt.

Koncernens kassaflödesrisk får inte överstiga 150 Mkr över en 12 månaders period vid en ökning med en procentenhet av marknadsräntorna. Givet samma volym och räntebindningstid som per årsskiftet skulle en genomsnittlig höjning av marknadsräntan med 1 procentenhet från nivån vid årsskiftet ge en uppskattad positiv effekt på koncernens finansnetto på 136 (135) Mkr för kommande 12 månaders period.

Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande tillgångar var 0,1 (0,1) år med hänsyn tagen till derivat. Räntesatsen för dessa uppgick vid årsskiftet till 4,37 (3,52) procent. Av koncernens totala räntebärande finansiella tillgångar, efter hänsyn tagen till derivat, löper 42 (49) procent med fast ränta och 58 (51) procent med

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

rörlig ränta. Den genomsnittliga räntebindningstiden för samtliga räntebärande skulder med hänsyn tagen till derivat, exklusive leasingskulder och pensionsskuld, var 0,2 (0,2) år. Räntesatsen för räntebärande skulder uppgick vid årsskiftet till 6,17 (3,56) procent, med hänsyn tagen till derivat var räntesatsen 6,06 (3,56) procent. Av totala räntebärande finansiella skulder, efter hänsyn tagen till derivat, löper 0 (5) procent med fast ränta respektive 100 (95) procent med rörlig ränta.

Per 31 december 2023 fanns två utestående ränteswapavtal uppgående till sammanlagt nominellt 1 500 Mkr vilka har ingåtts för att omvandla delar av koncernens skulder från fast till rörlig ränta. Under året förföll två ränteswapavtal om sammanlagt 550 Mkr som omvandlade delar av koncernens placeringar från rörlig till fast ränta.

Säkringsredovisning tillämpas för ränteswappar med villkor som matchar det säkrade lånet avseende nominellt belopp, referensränta, förfallodag, betalnings- och räntejusteringsdag. Effektiviteten utvärderas dels när säkringsförhållandet ingås dels löpande. Ineffektivitet kan uppstå ifall kreditvärdigheten hos kontraktsparterna påverkar verkligt värde förändringar i säkringen och det säkrade lånet olika.

Per 31 december 2023 tillämpar Skanska inte säkringsredovisning för något utestående ränteswapavtal. Verkligt värde på dessa säkringar uppgick till 34 (-1) Mkr per den 31 december 2023. För dessa ränteswappar redovisas förändringar i verkligt värde över resultaträkningen.

Därutöver fanns ett ingånget ränteswapavtal i delägt joint venture för vilket säkringsredovisning tillämpas.

Valutarisk

Valutarisk definieras som risken att koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning påverkas negativt av valutakursförändringar. Denna risk kan delas upp i transaktionsexponering, det vill säga nettot av operativa och finansiella (räntor/amorteringar) flöden, och omräkningsexponering avseende nettoinvesteringar i utländska koncernbolag.

Transaktionsexponering

Transaktionsexponering uppstår i den lokala enheten när in- och utflöden i, för enheten utländska valutor, inte är matchade.

Trots att koncernen har en stor internationell närvaro så är verksamheten huvudsakligen av lokal natur avseende valutarisker då projektens intäkter och kostnader normalt möts i samma valuta. Om så inte är fallet, är målsättningen att respektive affärsenhet ska säkra exponeringen i kontrakterade kassaflöden mot sin funktionella valuta för att minska resultatpåverkan orsakad av valutakursförändringar. Till detta används främst valutaterminskontrakt.

Valutarisken för koncernen får totalt uppgå till 50 Mkr där risken beräknas som den resultatpåverkan en fem procentenheters förändring av valutakurserna medför. Per den 31 december 2023 uppgick valutarisken i transaktionsexponeringen till 8 (21) Mkr före skatt, vilket skulle ge en effekt i övrigt totalresultat på 6 (17) Mkr efter skatt.

Skanska säkrar flöden i utländsk valuta genom att matcha kritiska villkor såsom nominellt belopp, valuta och förfallodatum. På detta sätt har en kvalitativ utvärdering av förhållandets effektivitet gjorts. Effektivitet på en säkring utvärderas dels när säkringsförhållandet ingås dels löpande. Ineffektivitet i en valutasäkring kan uppstå om tidpunkten för transaktionen ändras jämfört med vad som initialt uppskattades samt om kreditrisken hänförlig till derivatmotparten förändras.

Skanska tillämpar huvudsakligen säkringsredovisning för säkringar av kostnader i andra valutor än EUR i den europeiska fastighetsutvecklingsverksamheten samt i den svenska byggverksamheten. Verkligt värde för dessa säkringar uppgick per den 31 december 2023 till 9 (69) Mkr. Säkringarna uppfyller kraven på effektivitet vilket innebär att orealiserad vinst eller förlust redovisas i övrigt totalresultat. Verkligt värde avseende valutasäkringar för vilka säkringsredovisning inte tillämpas uppgick per den 31 december 2023 till 2 (2) Mkr, inklusive verkligt värde på inbäddade derivat. Förändringar i verkligt värde för dessa redovisas över resultaträkningen.

Information om de förändringar som redovisats i koncernens resultaträkning och övrigt totalresultat under perioden återfinns i tabell "Finansiella instruments påverkan på koncernens resultaträkning, övrigt totalresultat och eget kapital" längre fram i denna not.

Kontrakterade nettovalutaflöden samt säkringar av dessa, i för respektive koncernföretag främmande valuta, fördelar sig mellan valutor och löptid enligt följande tabell.

2023-12-31	Koncernens kontrakterade nettovalutaflöde			Säkringar av valutaflöden		
i Mkr[1]	2024	2025	2026 och senare	2024	2025	2026 och senare
PLN	-873	-517		664	517	
EUR	-433	-73	-13	433	73	13
HUF	-71	-1		60		
DKK	3	-14	-7		14	7
GBP	-16			16		
RON	13			4		
CZK	31	-11		-38		
USD	42			-42		
Övriga valutor	-1			1		
Totalt motvärde	**-1 305**	**-616**	**-20**	**1 099**	**604**	**20**

1) Flöden i PLN, CZK, HUF och RON avser främst kostnader i fastighetsutvecklingsprojekt. Flöden i EUR är främst hänförliga till byggverksamheterna i Sverige och Norge.

2022-12-31	Koncernens kontrakterade nettovalutaflöde			Säkringar av valutaflöden		
i Mkr[1]	2023	2024	2025 och senare	2023	2024	2025 och senare
PLN	-1 230	-5		1 039	5	
EUR	-853	-70	-79	784	19	
CZK	-303	-14		303	3	
HUF	-25	-2		15	1	
NOK	-14			15		
USD	15	-1		-14	1	
Övriga valutor	2	-1		21		
Totalt motvärde	**-2 408**	**-95**	**-79**	**2 164**	**30**	**0**

1) Flöden i PLN, CZK, HUF och RON avser främst kostnader i fastighetsutvecklingsprojekt. Flöden i EUR är främst hänförliga till byggverksamheterna i Sverige och Norge.

Omräkningsexponering

Skanskas policy är att nettoinvesteringar i Kommersiell fastighetsutveckling ska valutasäkras om avsikten är att sälja dessa tillgångar över tid. Säkringarna består av valutaterminskontrakt och/eller valutalån. Positivt verkligt värde för valutaterminskontrakten uppgår till 2 (1) Mkr och negativt verkligt värde uppgår till 0 (0) Mkr. Under 2023 och 2022 har inga valutalån använts för säkring.

Nettoinvesteringar i andra utländska dotterföretag ska normalt inte säkras, om inte annat beslutas av styrelsen för Skanska AB. Vid utgången av 2023 var 0 (0) procent av nettoinvesteringar i utländsk valuta valutasäkrat. En valutakursförändring där kronan faller/stiger med 10 procent gentemot övriga valutor skulle ge en effekt i övrigt totalresultat på +/- 2,7 (2,8) miljarder kronor efter skatt och hänsyn till säkringar.

Not 6 Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts

Säkring av nettoinvesteringar i utlandet

	2023-12-31					2022-12-31				
Valuta	Netto investeringar	Säkringar[1]	Säkrad andel, %	Netto investeringar[2]	Netto investeringar, %[2]	Netto investeringar	Säkringar[1]	Säkrad andel, %	Netto investeringar[2]	Netto investeringar, %[2]
CZK	3 225			3 225	6	3 278			3 278	6
DKK	660			660	1	958			958	2
EUR	3 577			3 577	6	4 521	-20	0	4 501	8
GBP	33	-92	280	-59	0	1 714	-90	5	1 624	3
NOK	6 036			6 036	11	5 685			5 685	10
PLN	709			709	1	438			438	1
USD	13 677			13 677	24	11 949			11 949	22
Övriga utländska	-1 035			-1 035	-2	-47			-47	0
Summa utländska valutor	**26 881**	**-92**	**0**	**26 789**	**48**	**28 497**	**-109**	**0**	**28 388**	**52**
SEK och elimineringar				29 413	52				26 723	48
Summa				**56 202**	**100**				**55 111**	**100**

1) Säkrat belopp före avdrag för skattedel.
2) Efter avdrag för säkrad andel.

Säkringsredovisning tillämpas i de fall säkring av nettoinvesteringar i utlandet sker. Säkringarna uppfyller kraven på effektivitet vilket innebär att vinster och förluster på säkringarna redovisas i övrigt totalresultat tills den säkrade transaktionen inträffar då ackumulerade värdeförändringar överförs till resultaträkningen.

Effektiviteten av säkringen utvärderas löpande för att säkerställa att förhållandet uppfyller kravet. Ineffektivitet kan uppstå vid förändring i nettoinvestering samt om kreditrisken hänförlig till derivatmotparten förändras.

Information om de förändringar som redovisats i koncernens resultaträkning och övrigt totalresultat under perioden återfinns i tabell "Finansiella instruments påverkan på koncernens resultaträkning, övrigt totalresultat och eget kapital" längre fram i denna not.

Se även not 34.

De finansiella instrumentens betydelse för koncernens finansiella ställning och resultat
Finansiella instrument i rapporten över finansiell ställning
Efterföljande tabell visar redovisat värde och verkligt värde för finansiella instrument per kategori, samt en avstämning mot totala tillgångar och skulder i rapporten över finansiell ställning.

Se även not 21, not 24, not 27 och not 30.

Verkligt värde avseende säkringar av transaktionsexponering redovisas under avtalstillgångar/avtalsskulder alternativt under Övriga rörelsefordringar/skulder.

Verkliga värden
Vid fastställande av verkligt värde finns tre olika nivåer. I den första nivån används den officiella prisnoteringen på en aktiv marknad. I den andra nivån, som används då prisnotering på aktiv marknad saknas, beräknas verkligt värde med omvärdering till observerbara valutakurser samt med diskontering av framtida kassaflöden baserad på observerbara marknadsräntor för respektive löptid och valuta. I den tredje nivån används väsentliga inslag av indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkliga värden i efterföljande tabell har beräknats enligt de tre nivåer som nämns ovan. Aktier och andelar samt en del av skulderna för tilläggsköpeskillingarna värderas till verkligt värde enligt nivå tre. Tillgångarna avseende obligationer har beräknats enligt nivå ett. Övriga belopp har beräknats enligt nivå två. Vid beräkning av verkligt värde i låneportföljen beaktas aktuella marknadsräntor som inkluderar det kreditriskpåslag Skanska uppskattas erlägga för upplåning.

Värdering av finansiella instrument med optionsinslag beräknas enligt Black-Scholes modell. Skanska hade per 31 december 2023 inga instrument med optionsinslag.

För samtliga finansiella instrument som redovisas till upplupet anskaffningsvärde bedöms det verkliga värdet i stort överensstämma med det redovisade värdet.

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

Tillgångar

2023-12-31	Värderingsnivå	Värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	Värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Finansiella instrument						
Räntebärande tillgångar och derivat						
Finansiella tillgångar[1]	1, 2	321		9 013	9 334	9 311
Kassa och bank	–			17 912	17 912	17 912
		321	0	26 925	27 246	27 223
Kundfordringar[2]				14 392	14 392	14 513
Övriga rörelsefordringar inklusive aktier och andelar						
Aktier och andelar[3]	3		38		38	38
Övriga rörelsefordringar[2],[4]	–			173	173	173
		0	38	173	211	211
Summa finansiella instrument		321	38	41 490	41 849	41 947

Tillgångar

2022-12-31	Värderingsnivå	Värderade till verkligt värde över resultaträkningen	Värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat	Värderade till upplupet anskaffningsvärde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Finansiella instrument						
Räntebärande tillgångar och derivat						
Finansiella tillgångar[1]	1, 2	100		15 482	15 582	15 606
Kassa och bank	–			10 014	10 014	10 014
		100	0	25 496	25 596	25 620
Kundfordringar[2]				15 172	15 172	15 304
Övriga rörelsefordringar inklusive aktier och andelar						
Aktier och andelar[3]	3		38		38	38
Övriga rörelsefordringar[2],[4]	–			452	452	452
		0	38	452	490	490
Summa finansiella instrument		100	38	41 120	41 258	41 414

1) Redovisat värde för finansiella tillgångar exklusive aktier och andelar totalt 9 334 (15 582) Mkr framgår av not 21.
2) Se not 24.
3) Aktier och andelar redovisas i koncernens rapport över finansiell ställning bland finansiella tillgångar, se vidare not 21.
4) I koncernens rapport över finansiell ställning finns övriga rörelsefordringar uppgående till 27 012 (27 726) Mkr. Se not 24. Av beloppet utgör kundfordringar 14 392 (15 172) Mkr. Dessa redovisas som finansiella instrument. Resterande belopp utgör 12 620 (12 554) Mkr och fördelas med 173 (452) Mkr på finansiella instrument och 12 447 (12 102) Mkr på icke finansiella instrument. I beloppet som redovisas som finansiella instrument ingår upplupna ränteintäkter, depositioner etc. Som icke finansiella instrument redovisas exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsfordringar, fordringar rörande pensioner och andra personalrelaterade fordringar.

Not 6 Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

Avstämning mot rapport över finansiell ställning	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Finansiella instrument enligt kategorierna i IFRS 9	41 849	41 258
Övriga tillgångar		
Förvaltningsfastigheter	5 141	3 758
Materiella och immateriella tillgångar	12 302	12 451
Materiella tillgångar, nyttjanderätter	3 082	3 256
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	2 072	2 901
Nettotillgångar i fonderade pensionsplaner	3 118	2 400
Skattefordringar	3 764	2 243
Omsättningsfastigheter	58 660	58 474
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	3 613	3 676
Material och varulager	1 275	1 300
Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal	7 865	7 772
Övriga rörelsefordringar[1)]	12 447	12 102
Summa tillgångar	**155 189**	**151 593**

1) I koncernens rapport över finansiell ställning finns övriga rörelsefordringar uppgående till 27 012 (27 726) Mkr. Se not 24. Av beloppet utgör kundfordringar 14 392 (15 172) Mkr. Dessa redovisas som finansiella instrument Resterande belopp utgör 12 620 (12 554) Mkr och fördelas med 173 (452) Mkr på finansiella instrument och 12 447 (12 102) Mkr på icke finansiella instrument. I beloppet som redovisas som finansiella instrument ingår upplupna ränteintäkter, depositioner etc. Som icke finansiella instrument redovisas exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsfordringar, fordringar rörande pensioner och andra personalrelaterade fordringar.

Skulder 2023-12-31	Värderings-nivå	Värderade till verkligt värde över resultat-räkningen	Värderade till upplupet anskaffnings-värde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Finansiella instrument					
Räntebärande skulder och derivat					
Finansiella skulder[1)]	2, 3	530	10 800	11 330	11 406
		530	**10 800**	**11 330**	**11 406**
Rörelseskulder					
Leverantörsskulder	–		13 105	13 105	13 105
Övriga rörelseskulder[2)]	–		369	369	369
		0	**13 474**	**13 474**	**13 474**
Summa finansiella instrument		**530**	**24 274**	**24 804**	**24 880**

Skulder 2022-12-31	Värderings-nivå	Värderade till verkligt värde över resultat-räkningen	Värderade till upplupet anskaffnings-värde	Summa redovisat värde	Summa verkligt värde
Finansiella instrument					
Räntebärande skulder och derivat					
Finansiella skulder[1)]	2, 3	619	7 418	8 037	8 058
		619	**7 418**	**8 037**	**8 058**
Rörelseskulder					
Leverantörsskulder	–		13 998	13 998	13 998
Övriga rörelseskulder[2)]	–		694	694	694
		0	**14 692**	**14 692**	**14 692**
Summa finansiella instrument		**619**	**22 110**	**22 729**	**22 750**

1) Redovisat värde för finansiella skulder, totalt 11 330 (8 037) Mkr, redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med finansiella skulder 10 915 (7 568) Mkr från not 27 och tilläggsköpeskilling om 415 (469) Mkr från not 29. Tilläggsköpeskilling ingår i finansiella skulder värderade till verkligt värde med 415 (469) Mkr och i finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde med 0 (0) Mkr. Under året har 0 (88) Mkr betalats ut av tilläggsköpeskillingen, 31 (39) Mkr tillkommit som ränteutgift, 0 (-67) Mkr omförts till icke räntebärande skuld, och en omvärdering har gjorts med -85 (0) Mkr.

2) Övriga finansiella rörelseskulder, totalt 13 474 (14 692) Mkr redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med leverantörsskulder på 13 105 (13 998) Mkr och övriga finansiella instrument om 369 (694) Mkr. Totala balansposten uppgår till 40 410 (41 840) Mkr. Se not 30. Som finansiella övriga rörelseskulder redovisas upplupna räntekostnader, utställda men ej inlösta checkar, skulder för obetalda fastigheter etc. Övriga rörelseskulder, icke finansiella, är exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsskulder, skulder rörande pensioner och andra personalrelaterade skulder. Rörelseskulderna är värderade till upplupet anskaffningsvärde.

Not 6. Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

Avstämning mot rapport över finansiell ställning	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital och skulder		
Finansiella instrument	24 804	22 729
Övriga skulder		
Eget kapital	56 347	55 255
Pensioner	3 167	2 891
Leasingskulder	7 047	7 281
Skatteskulder	2 997	2 331
Avsättningar	10 672	9 899
Avtalsskulder	23 220	24 059
Övriga rörelseskulder[1)]	26 935	27 148
Summa Eget kapital och skulder	**155 189**	**151 593**

1) Övriga finansiella rörelseskulder, totalt 13 474 (14 692) Mkr redovisas i rapporten över finansiell ställning tillsammans med leverantörsskulder på 13 105 (13 998) Mkr och övriga finansiella instrument om 369 (694) Mkr. Totala balansposten uppgår till 40 410 (41 840) Mkr. Se not 30. Som finansiella övriga rörelseskulder redovisas upplupna räntekostnader, utställda men ej inlösta checkar, skulder för obetalda fastigheter etc. Övriga rörelseskulder, icke finansiella, är exempelvis interimsposter som ej utgör upplupna räntor, momsskulder, skulder rörande pensioner och andra personalrelaterade skulder. Rörelseskulderna är värderade till upplupet anskaffningsvärde.

	2023-12-31		2022-12-31	
Upplysning om kvittning – finansiella instrument	**Finansiella tillgångar**	**Finansiella skulder**	**Finansiella tillgångar**	**Finansiella skulder**
Bruttobelopp	41 849	24 804	41 258	22 729
Belopp som har kvittats				
Redovisat i balansräkningen	**41 849**	**24 804**	**41 258**	**22 729**
Belopp som omfattas av avtal om nettning	-304	-304	-130	-130
Nettobelopp efter avtal om nettning	**41 545**	**24 500**	**41 128**	**22 599**

Finansiella instruments påverkan på koncernens resultaträkning, övrigt totalresultat och eget kapital

Intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisat i resultaträkningen	2023	2022
Redovisat i rörelseresultatet		
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till anskaffningsvärde	1	-1
Kassaflödessäkringar borttagna ur eget kapital och redovisade i resultaträkningen	63	20
Summa intäkter och kostnader i rörelseresultatet	**64**	**19**
Redovisat i finansnettot		
Ränteintäkter på tillgångar värderade till verkligt värde	144	147
Ränteintäkter på tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	436	142
Ränteintäkter på kassa och bank	133	66
Utdelningar		31
Förändring av marknadsvärde på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	1	2
Förändring av marknadsvärde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	40	7
Summa intäkter i finansnettot	**754**	**395**

Intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisat i resultaträkningen	2023	2022
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-8	-18
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-558	-237
Förändring av marknadsvärde på finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		-1
Förändring av marknadsvärde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-5	-4
Nedskrivning hänförlig till eventuella framtida kreditförluster		-5
Netto kursdifferenser	-7	-5
Kostnad för låneprogram	-28	-12
Bankkostnader och övrigt	-55	-29
Summa kostnader i finansnettot	**-660**	**-312**
Netto intäkter och kostnader från finansiella instrument redovisat i resultaträkningen	**94**	**82**
varav ränteintäkter på finansiella tillgångar som inte värderats till verkligt värde via resultaträkningen	570	208
varav räntekostnader på finansiella skulder som inte värderats till verkligt värde via resultaträkningen	-558	-238

Not 6 Finansiella instrument och finansiell riskhantering forts.

Avstämning mot finansnettot	2023	2022
Summa intäkter från finansiella instrument i finansnettot	754	395
Summa kostnader på finansiella instrument i finansnettot	-660	-312
Räntenetto på pensioner	-11	-48
Räntekostnader för leasingskulder	-243	-222
Kapitaliserade räntekostnader	768	477
Summa finansnetto	**609**	**290**

Se även not 14.

Intäkter och kostnader redovisade i övrigt totalresultat	2023	2022
Kassaflödessäkringar redovisade direkt mot eget kapital	-100	266
Kassaflödessäkringar borttagna ur eget kapital och redovisade i resultaträkningen	63	20
Omräkningsdifferenser	-949	2 464
Upplösta omräkningsdifferenser på sålda bolag	2	-174
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-23	81
Summa	**-1 007**	**2 657**
varav redovisat i reserv för kassaflödessäkring	-37	286
varav redovisat i omräkningsreserv	-970	2 371
	-1 007	**2 657**

Säkerheter
Koncernen har ställt säkerheter i form av finansiella fordringar som uppgår till 680 (772) Mkr. Se vidare not 33.

Dessa säkerheter kan tas i anspråk av beställare om Skanska ej fullföljer sina åtaganden enligt respektive entreprenadkontrakt. Koncernen har i varierande omfattning erhållit säkerheter för kundfordringar i form av garantier utgivna av bank- och försäkringsföretag samt i vissa fall i form av garantier från moderbolag till beställare.

Not 7. Förvärv av rörelse

Varken under räkenskapsåret eller under jämförelseåret har några rörelseförvärv gjorts.

Not 8. Intäkter

Intäkter redovisas enligt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder och IFRS 16 Leasingavtal, se not 1. För intäkter enligt IFRS 15, se även not 9. Intäkter från avtal med kunder uppgick till 166 065 (162 336) Mkr, hyresintäkter från leasingavtal uppgick till 1 103 (838) Mkr, beträffande övriga intäktsslag så redovisas utdelningar och ränteintäkter i finansnettot, se not 14.

Intäkter per verksamhetsgren	2023	2022
Byggverksamhet[1)]	160 636	156 004
Bostadsutveckling	11 565	9 521
Kommersiell fastighetsutveckling	8 901	15 069
Förvaltningsfastigheter	186	40
Övrigt		
Centralt	363	449
Elimineringar, se nedan	-14 483	-17 909
Summa	**167 168**	**163 174**

1) Intern byggnation till joint ventures i OPS-portföljen ingår i Byggverksamheten med 869 (1 524) Mkr. Eliminering sker ej då dessa intäkter utgör fakturering till joint ventures, vilka redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Inom Elimineringar redovisas

	2023	2022
Intern byggnation till		
Byggverksamhet	-17	-20
Bostadsutveckling	-4 881	-5 757
Kommersiell fastighetsutveckling	-7 732	-7 833
Interna fastighetsförsäljningar	-1 562	-3 909
Övrigt	-291	-389
Summa	**-14 483**	**-17 909**

Övrigt
För transaktioner med närstående se not 39.

Not 9. Avtalstillgångar och avtalsskulder

Avtalstillgångar och avtalsskulder redovisas enligt IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder, se not 1.
För risker i pågående uppdrag, se not 2.

Uppgifter ur resultaträkningen
Under året uppgår upparbetade intäkter till 149 790 (137 598) Mkr.

Uppgifter ur rapporten över finansiell ställning	2023-12-31	2022-12-31
Avtalstillgångar	7 865	7 772
Avtalsskulder	23 220	24 059

Avtalstillgångar	2023	2022
Ingående balans	7 772	5 451
Upparbetad intäkt under året, ännu ej fakturerat	6 062	6 768
Upparbetad intäkt under året, fakturerat under året	47 210	41 268
Fakturering	-52 801	-46 964
Avyttringar	-1	-36
Omklassificering	-217	916
Årets kursdifferenser	-161	369
Redovisat värde vid årets slut	**7 865**	**7 772**

Avtalsskulder	2023	2022
Ingående balans	24 059	22 664
Fakturering	95 790	91 072
Upparbetad intäkt under året, fakturerat under året	-84 553	-78 059
Upparbetad intäkt under året, fakturerat tidigare år	-11 965	-11 503
Intäktsjustering		-475
Avyttringar	-4	-105
Omklassificering	443	-1 041
Årets kursdifferenser	-549	1 507
Redovisat värde vid årets slut	**23 220**	**24 059**

Framtida intäkter för återstående prestationsåtaganden fördelar sig på följande år.

Förväntad intäktsredovisning av återstående prestationsåtaganden 2023

	2024	2025	2026	2027	≥2028	Summa
Byggverksamhet	112 528	60 280	35 546	14 575	6 708	229 637
Bostadsutveckling	5 383	1 594	194			7 171
Kommersiell fastighetsutveckling	901	1 423	2 978			5 302
Summa	**118 813**	**63 297**	**38 718**	**14 575**	**6 708**	**242 111**

Förväntad intäktsredovisning av återstående prestationsåtaganden 2022

	2023	2024	2025	2026	≥2027	Summa
Byggverksamhet	114 963	57 565	33 789	17 417	6 037	229 771
Bostadsutveckling	9 876	3 792	194			13 862
Kommersiell fastighetsutveckling	4 724	1 139	3 008			8 871
Summa	**129 562**	**62 497**	**36 991**	**17 417**	**6 037**	**252 504**

Not 10. Rörelsens kostnader fördelat per kostnadsslag

Under året har intäkterna ökat med 3 994 Mkr till 167 168 (163 174) Mkr. Totala kostnader har ökat med 8 733 Mkr, till -161 886 (-153 153) Mkr. Rörelseresultatet har minskat med 4 739 Mkr, till 5 282 (10 021) Mkr.

	2023	2022
Intäkter	**167 168**	**163 174**
Personalkostnader[1)]	-31 397	-30 074
Avskrivningar	-2 747	-2 714
Nedskrivningar[2)]	-2 645	-75
Redovisat värde sålda omsättningsfastigheter	-13 999	-14 321
Resultat från joint ventures och intresseföretag	1 195	636
Resultat sålda materiella anläggningstillgångar	182	159
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	175	1 692
Andra rörelsekostnader[3), 4)]	-112 650	-108 456
Totala kostnader	**-161 886**	**-153 153**
Rörelseresultat	**5 282**	**10 021**

1) I not 36 framgår vad som ingår i personalkostnader.

2) Exklusive nedskrivningar/återföring av nedskrivningar i joint ventures och intresseföretag vilka ingår i posten "Resultat från joint ventures och intresseföretag" och uppgår till -162 (0) Mkr.

3) I andra rörelsekostnader ingår bland annat inköpt material, maskinhyror och underentreprenörer.

4) Utgifter för forskning och utveckling har kostnadsförts med 145 (61) Mkr och ingår i andra rörelsekostnader.

Not 11. Försäljnings- och administrationskostnader

Försäljnings- och administrationskostnader redovisas i en post, se not 1.

Försäljnings- och administrationskostnader	2023	2022
Byggverksamhet	-6 808	-6 534
Bostadsutveckling	-930	-783
Kommersiell fastighetsutveckling	-895	-999
Förvaltningsfastigheter	-9	-2
Centrala kostnader[1)]	-745	-680
Summa	**-9 386**	**-8 998**

1) Inklusive elimineringar.

Not 12. Avskrivningar

Avskrivningar sker i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, IFRS 16 Leasingavtal och IAS 38 Immateriella tillgångar, se not 1.

Nedan redovisas avskrivningar per verksamhetsgren. För ytterligare information om avskrivningar se not 17, not 19 och not 41.

Avskrivningar per tillgång och verksamhetsgren

2023	Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Förvaltnings-fastigheter	Centralt och Elimineringar	Summa
Immateriella tillgångar	-115		-2		-43	-161
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-90				-5	-95
Maskiner och inventarier	-1 510	-2	-21		-22	-1 555
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter						
Byggnader och mark	-25					-25
Kontor	-540	-6	-71		-14	-631
Bilar	-193	-2	-6			-202
Maskiner och inventarier	-38					-38
Övrigt	-31	-8				-39
Summa	**-2 543**	**-19**	**-100**	0	**-85**	**-2 747**

Not 12. Avskrivningar, forts.

2022	Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Förvaltnings-fastigheter	Centralt och Elimineringar	Summa
Immateriella tillgångar	-141	-1	-2		-67	-211
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-93				-5	-98
Maskiner och inventarier	-1 466	-1	-21		-15	-1 504
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter						
Byggnader och mark	-19					-19
Kontor	-536	-4	-60		-13	-614
Bilar	-158	-1	-6			-165
Maskiner och inventarier	-70					-70
Övrigt	-23	-10				-33
Summa	**-2 506**	**-18**	**-89**	**0**	**-101**	**-2 714**

Not 13. Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar redovisas i enlighet med IAS 36 Nedskrivningar, se not 1.
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar av omsättningsfastigheter redovisas i enlighet med IAS 2 Varulager.

Nedan redovisas nedskrivningar/återföring av nedskrivningar per verksamhetsgren.

För ytterligare information om nedskrivningar/återföring av nedskrivningar se not 17, not 18, not 19, not 22 och not 41.

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar per tillgångsslag och verksamhetsgren

2023	Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Förvaltnings-fastigheter	Centralt och Elimineringar	Summa
Redovisat i rörelseresultatet						
Immateriella tillgångar						
Goodwill		-158				-158
Övriga immateriella tillgångar						0
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-11				-48	-59
Maskiner och inventarier	-5				-71	-76
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter						
Tomträtter						
Kontor	-1					-1
Bilar						0
Maskiner och inventarier						0
Placeringar i joint ventures och intresseföretag		-114	-48			-162
Omsättningsfastigheter						
Kommersiell fastighetsutveckling			-1 647		141	-1 506
Bostadsutveckling		-845				-845
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter						
Kommersiell fastighetsutveckling						
Bostadsutveckling						
Summa	**-17**	**-1 117**	**-1 695**	**0**	**22**	**-2 807**

Not 13. Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar forts.

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar per tillgångsslag och verksamhetsgren

2022	Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Förvaltnings-fastigheter	Centralt och Elimineringar	Summa
Redovisat i rörelseresultatet						
Immateriella tillgångar						
Goodwill	-1					-1
Övriga immateriella tillgångar	-11					-11
Materiella anläggningstillgångar						
Byggnader och mark	-7					-7
Maskiner och inventarier	-4					-4
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter						
Tomträtter						
Kontor	1					1
Bilar						0
Maskiner och inventarier						0
Placeringar i joint ventures och intresseföretag						0
Omsättningsfastigheter						
Kommersiell fastighetsutveckling			-43			-43
Bostadsutveckling	-3	-7				-11
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter						
Kommersiell fastighetsutveckling						0
Bostadsutveckling						0
Summa	-25	-7	-43	0	0	-75

Not 14. Finansnetto

	2023	2022
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter	712	355
Utdelningar		31
Förändring av marknadsvärde	41	9
	754	395
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	-566	-255
Räntekostnader för leasingskulder	-243	-222
Räntenetto på pensioner	-11	-48
Aktiverade räntekostnader	727	446
Aktiverade räntekostnader från leasing	41	31
Förändring marknadsvärde	-5	-5
Netto kursdifferenser	-7	-5
Nedskrivning hänförlig till eventuella framtida kreditförluster		-5
Övriga finansiella kostnader	-82	-41
	-145	-104
Summa	609	290

Uppgift om hur stor del av finansnettots intäkter och kostnader som kommer från finansiella instrument redovisas i not 6.

Räntenetto
Finansnettot uppgick sammantaget till 609 (290) Mkr vilket förklaras av kraftigt ökade räntor under året. Räntenettot förbättrades till 661 (307) Mkr. Ränteintäkterna ökade till 712 (355) Mkr.

Räntekostnaderna före aktiverade räntor försämrades till -809 (-477) Mkr. Under året aktiverades räntekostnader om 768 (477) Mkr i pågående projekt för egen räkning.

Ränteintäkter erhölls till en genomsnittlig räntesats på 3,36 (1,18) procent. Räntekostnader, exklusive ränta på pensionsskuld, betalades till en under året genomsnittlig räntesats om 4,55 (2,23) procent. Den genomsnittliga räntesatsen för leasingskulder uppgick till 3,30 (3,08) procent.

Räntenetto på pensioner, som avser det vid årets början, baserat på utfallet 2023, beräknade nettot av kostnadsräntor på förmånsbestämda pensionsförpliktelser och avkastning på pensionsförvaltningstillgångar, minskade till -11 (-48) Mkr. Se vidare not 28.

Koncernen har räntenetto som redovisas i rörelseresultatet med 1 (-1) Mkr, se redovisnings- och värderingsprinciper, not 1.

Förändring av marknadsvärde
Förändring av marknadsvärde uppgick till 36 (4) Mkr.

Övrigt finansnetto
Övrigt finansnetto uppgick till -89 (-20) Mkr och avsåg olika avgifter för kreditfaciliteter och bankgarantier, kursdifferenser, utdelningar samt nedskrivning hänförlig till framtida eventuella kreditförluster enligt IFRS 9.

Not 15. Lånekostnader

Aktivering av lånekostnader sker för investeringar som tar betydande tid i anspråk för färdigställande, se not 1.

Lånekostnader har under året aktiverats till en räntesats om 5,88 (2,41) procent.

	Under året aktiverade räntor		Totalt ackumulerat aktiverade räntor ingående i anskaffningsvärdet	
	2023	2022	2023	2022
Omsättningsfastigheter	768	477	745	589
Summa	768	477	745	589

Not 16. Inkomstskatter

Inkomstskatter redovisas i enlighet med IAS 12, Inkomstskatter.

Skattekostnad	2023	2022
Aktuell skatt	-2 189	-1 151
Uppskjutna skattekostnader från förändring av temporära skillnader	1 208	-696
Uppskjutna skattekostnader från förändring av förlustavdrag	118	-183
Förändring av avsättning för skatterisker	2	3
Summa	**-861**	**-2 027**

Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat	2023	2022
Uppskjutna skatter hänförliga till kassaflödessäkringar	12	-19
Uppskjutna skatter hänförliga till pensioner	-64	-792
Summa	**-52**	**-811**

Sambandet mellan skatt beräknad efter sammanvägning av nominella skattesatser och redovisad skatt
Koncernens redovisade skatt uppgår till 15 (20) procent. Koncernens sammanvägda nominella skattesats har beräknats till 24 (22) procent.

Genomsnittlig nominell skattesats för hemmamarknaderna i Europa uppgår till 21 (20) procent och för USA till drygt 27 (27) procent, beroende på resultatets fördelning mellan de olika delstaterna.

Sambandet mellan skatt beräknad efter sammanvägning av nominella skattesatser 24 (22) procent och redovisad skatt 15 (20) procent belyses i nedanstående tabell.

	2023	2022
Resultat efter finansiella poster	5 890	10 312
Skatt enligt sammanvägning av nominella skattesatser, 24 (22) procent	-1 394	-2 269
Skatteeffekt av		
Fastighetsförsäljningar[1)]	334	196
Avyttring OPS-projekt[1)]		50
Övrigt	199	-4
Redovisad skattekostnad	**-861**	**-2 027**

1) I flera av de länder där Skanska är verksamt är försäljning av fastighetsprojekt och OPS-projekt genom avyttring av bolag skattefria.

Årets betalda inkomstskatter uppgår till 1 733 (1 501) Mkr. Betalda inkomstskatter kan variera väsentligt mellan åren för de länder vari koncernen har verksamhet. Underlaget för inkomstbeskattningen bestäms ofta efter andra principer än de som gäller för upprättandet av koncernens resultaträkning. Om slutlig inkomstskatt understiger preliminärt uttagen skatt tidigare år kan årets betalda inkomstskatter bli väsentligt reducerade.

I nedanstående tabell visas hur betalda inkomstskatter fördelar sig mellan olika länder:

Betalda inkomstskatter

	2023		2022
USA	978	Sverige	554
Sverige	224	USA	362
Tjeckien	159	Norge	214
Storbritannien	112	Finland	140
Finland	102	Storbritannien	97
Övriga	158	Övriga	134
Summa	**1 733**	**Summa**	**1 501**

Skattefordringar och skatteskulder

	2023-12-31	2022-12-31
Skattefordringar	1 246	1 248
Skatteskulder	779	388
Netto skattefordringar (+) / skatteskulder (-)	**467**	**860**

Skattefordringar och skatteskulder avser skillnad mellan årets beräknade inkomstskatt och erlagd preliminär skatt samt ännu ej reglerade inkomstskatter för tidigare år.

Not 16. Inkomstskatter forts.

Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjutna skattefordringar enligt rapport över finansiell ställning	2 518	995
Uppskjutna skatteskulder enligt rapport över finansiell ställning	2 218	1 943
Netto uppskjutna skattefordringar (+) / uppskjutna skatteskulder (-)	**300**	**-948**

Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjutna skattefordringar för leasingskulder	1 421	1 535[1)]
Uppskjutna skattefordringar för förlustavdrag	175	65
Uppskjutna skattefordringar för andra tillgångar	404	316
Uppskjutna skattefordringar för avsättningar pensioner	587	630
Uppskjutna skattefordringar för pågående projekt	734	617
Andra uppskjutna skattefordringar	2 007	1 653
Summa före nettoredovisning	**5 328**	**4 816**
Nettoredovisning av kvittningsbara uppskjutna skattefordringar/skatteskulder	-2 810	-3 821[1)]
Uppskjutna skattefordringar enligt rapport över finansiell ställning	**2 518**	**995**

	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjutna skatteskulder på nyttjanderätter	1 395	1 535[1)]
Uppskjutna skatteskulder för förvaltningsfastigheter	425	362
Uppskjutna skatteskulder för andra långfristiga tillgångar	383	344
Uppskjutna skatteskulder för pågående projekt	1 330	1 736
Uppskjutna skatteskulder för andra kortfristiga tillgångar	308	162
Andra uppskjutna skatteskulder	1 187	1 625
Summa före nettoredovisning	**5 028**	**5 764**
Nettoredovisning av kvittningsbara uppskjutna skattefordringar/skatteskulder	-2 810	-3 821[1)]
Uppskjutna skatteskulder enligt rapport över finansiell ställning	**2 218**	**1 943**

1) Omräknad på grund av ändringen av IAS 12 där tidigare undantag från att redovisa uppskjuten skatt inte längre får tillämpas. Ändringen har ingen effekt på balansräkningen.

Förändring av nettofordran (+) / nettoskuld (-) uppskjutna skatter

	2023	2022
Nettofordran (+) / nettoskuld (-) uppskjutna skatter vid årets början	-948	730
Desinvesteringar	18	4
Redovisat i övrigt totalresultat	-52	-811
Uppskjutna skattekostnader	1 328	-876
Kursdifferenser	-46	5
Nettofordran (+) / nettoskuld (-) uppskjutna skatter vid årets slut	**300**	**-948**

Andra uppskjutna skattefordringar än för förlustavdrag avser temporära skillnader mellan skattemässiga värden och i rapporten över finansiell ställning redovisade värden. Dessa skillnader uppkommer bland annat när koncernens värderingsprincip avviker från den som tillämpas lokalt av koncernbolaget. I huvudsak är dessa uppskjutna skattefordringar realiserade inom fem år. Uppskjutna skattefordringar uppstår exempelvis när redovisad avskrivning/nedskrivning av tillgångar blir skattemässigt avdragsgill först en senare period, vid eliminering av internvinster, när avsättningar för förmånsbestämda pensioner skiljer sig mellan lokala regler och IAS 19, när erforderliga avsättningar blir skattemässigt avdragsgilla en senare period samt när förskottsbetalningar till pågående projekt beskattas enligt kontantprincipen.

Uppskjutna skatteskulder för andra tillgångar och andra uppskjutna skatteskulder avser temporära skillnader mellan skattemässiga värden och i rapporten över finansiell ställning redovisade värden. Dessa skillnader uppkommer bland annat när koncernens värderingsprincip avviker från den som tillämpas lokalt av koncernföretaget. I huvudsak bedöms dessa uppskjutna skatteskulder bli realiserade inom fem år. Uppskjutna skatteskulder uppstår exempelvis när skattemässig avskrivning innevarande period är större än erforderlig ekonomisk avskrivning samt när upparbetade vinster i pågående projekt beskattas först när projektet är färdigställt.

Temporära skillnader och förlustavdrag (underskottsbelopp) som inte redovisas som uppskjutna skattefordringar

	2023-12-31	2022-12-31
Förlustavdrag med förfallodag inom ett år	661	229
Förlustavdrag med förfallodag senare än ett år men inom tre år	372	485
Förlustavdrag med förfallodag senare än tre år	3 498	2 101
Summa	4 531	2 815

Skanska har förlustavdrag i flera olika länder. För några av dessa länder är sannolikheten för utnyttjandet av förlustavdragen svår att bedöma varför ingen uppskjuten skattefordran redovisas. Tabellen avser skattebasen för förlustavdragen och inte skatteeffekten.

Nya regler om global minimibeskattning

Skanska träffas av de nya reglerna om global minimibeskattning (Pelare II) som trädde ikraft 1 januari 2024. Dessa regler innebär att Skanska anses vara lågbeskattat i de länder där den totala effektiva skattesatsen, enligt särskilda beräkningsgrunder, är lägre än 15 procent. I de fall den effektiva skatten understiger 15 procent i ett land ska en tilläggsskatt motsvarande mellanskillnaden betalas.

Regelverket för att beräkna den effektiva skatten är komplicerat och därför erbjuds vissa alternativa förenklingsregler (Safe Harbours) under övergångsperioden 2024–2026. Safe Harbours erbjuder ett undantag från vidare åtgärd om minst ett av tre tester (rörande omsättning och resultat, effektiv skatt respektive substans) uppfylls. Vi har enligt preliminära beräkningar sett att samtliga av Skanskas marknader förutom Sverige förväntas uppfylla minst ett av de tre olika testerna enligt Safe Harbour. Däremot uppfyller inte vår svenska verksamhet något av dessa Safe Harbour-tester. Därför behöver Skanska under 2024 implementera en process för insamling av data, beräkning och rapportering inom Sverige enligt de permanenta Pelare II-reglerna ("GloBE"). Enligt dessa ser dock Skanska ut att ha en skattesats i Sverige som är högre än 15 procent. Således är vår bedömning att Skanska inte i något land kommer att behöva betala tilläggsskatt.

Not 17. Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, se not 1.

Som materiella anläggningstillgångar redovisas kontor och andra byggnader som används i koncernens rörelse. Maskiner och inventarier redovisas i en post.

Materiella anläggningstillgångar fördelat per tillgångsslag

	2023-12-31	2022-12-31
Byggnader och mark	1 394	1 589
Maskiner och inventarier	6 510	5 920
Pågående nyanläggningar	131	294
Summa	**8 035**	**7 803**

Avskrivningar per tillgångsslag och funktion av materiella anläggningstillgångar

	Produktion och förvaltning		Försäljning och administration		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Byggnader och mark	-56	-63	-39	-35	-95	-98
Maskiner och inventarier	-1 438	-1 416	-117	-87	-1 555	-1 504
Summa	**-1 493**	**-1 480**	**-157**	**-122**	**-1 650**	**-1 602**

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

Under året har nedskrivningar/återföring av nedskrivningar redovisats netto med -135 (-11) Mkr. Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar har under året skett i Polen, Sverige och USA. Under jämförelseåret har nedskrivningar/återföring av nedskrivningar skett i Polen. Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar har redovisats som kostnader för produktion och förvaltning med -135 (-11) Mkr och försäljning och administration med 0 (0) Mkr.

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar

	Byggnader och mark		Maskiner och inventarier		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Nedskrivningar	-59	-7	-76	-4	-135	-11
Återföring av nedskrivningar						
Summa	**-59**	**-7**	**-76**	**-4**	**-135**	**-11**

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar baseras på

	Byggnader och mark		Maskiner och inventarier		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Verkligt värde efter avdrag för kostnader för försäljning/utrangering			-2		-2	
Nyttjandevärde	-59	-7	-74	-4	-133	-11
Summa	**-59**	**-7**	**-76**	**-4**	**-135**	**-11**

Not 17. Materiella anläggningstillgångar forts.

Uppgift om anskaffningsvärden, ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar

	Byggnader och mark		Maskiner och inventarier		Pågående nyanläggningar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Vid årets början	3 490	3 158	25 264	23 539	294	132
Investeringar	55	124	2 504	1 952	99	162
Avyttringar och utrangeringar	-86	-88	-883	-1 573	-3	-2
Omklassificeringar		6	184	-5	-258	
Årets kursdifferenser	-63	290	-647	1 352		2
	3 396	**3 490**	**26 423**	**25 264**	**131**	**294**
Ackumulerade avskrivningar enligt plan						
Vid årets början	-1 692	-1 471	-19 239	-17 800		
Avyttringar och utrangeringar	14	22	626	1 100		
Omklassificeringar		-9	-13	9		
Årets avskrivningar	-95	-98	-1 555	-1 504		
Årets kursdifferenser	36	-136	447	-1 044		
	-1 737	**-1 692**	**-19 734**	**-19 239**		
Ackumulerade nedskrivningar						
Vid årets början	-209	-185	-105	-94		
Avyttringar och utrangeringar		4				
Omklassificeringar		-2		1		
Årets nedskrivningar	-59	-7	-76	-4		
Återföring av nedskrivningar						
Årets kursdifferenser	2	-19		-7		
	-266	**-209**	**-180**	**-105**		
Redovisat värde vid årets slut	**1 394**	**1 589**	**6 510**	**5 920**	**131**	**294**
Redovisat värde vid årets början	1 589	1 503	5 920	5 644	294	132

Övrigt

Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15. Uppgifter om finansiell leasing se not 41. Skanska har åtaganden om förvärv av materiella anläggningstillgångar med 1 (0) Mkr.

Skanska har varken under året eller jämförelseåret erhållit någon väsentlig kompensation från tredje part för materiella anläggningstillgångar som skadats eller gått förlorade.

Not 18. Goodwill

Goodwill redovisas enligt IFRS 3 Rörelseförvärv, se not 1. För kritiska bedömningar se not 2.

Goodwill uppgår till 3 919 (4 160) Mkr. Under året har goodwill minskat netto med 241 Mkr främst på grund av nedskrivningar och kursdifferenser.

Återvinningsvärdet för goodwill baseras på nyttjandevärdet. Goodwillvärdet tillsammans med övriga värden på anläggningstillgångar, omsättningsfastigheter och netto rörelsekapital prövas årligen samt även vid indikation på nedskrivningsbehov.

Förväntade kassaflöden baseras på prognoser för utvecklingen av bostads- och kommersiell fastighetsutveckling samt bygginvesteringarnas utveckling på varje delmarknad i de länder där koncernen är verksam. Basen för prognoserna är enheternas tvåårsprognoser. Den framtida makroekonomiska utvecklingen och ränteutvecklingen är också viktiga variabler. Prognosperioden omfattar tio år, som är den period som används i modeller i värdering av andra typer av tillgångar, till exempel kommersiella projekt. Med tioåriga modeller finns bättre förutsättningar att göra antaganden om cykler, och beroendet av residualvärden minskar. Den tillväxttakt som används för att extrapolera kassaflödesprognoser bortom den period som täcks av de tioåriga prognoserna är för branschen normala i respektive land.

För varje affärsenhet används en unik diskonteringsfaktor baserad på WACC-ränta (vägd genomsnittlig kostnad för lånat och eget kapital). Parametrar som påverkar WACC-räntan är låneränta, marknadsrisker och förhållandet mellan lånat och eget kapital. WACC-räntan anges både före och efter skatt.

Följande tabell anger hur redovisat värde förhåller sig till återvinningsvärdet för respektive affärsenhet för Skanskas största goodwillposter. Återvinningsvärdet uttrycks som 100. Testerna baseras på bedömning av utvecklingen under den kommande tioårsperioden.

Nedskrivning av goodwill
Under året har koncernen skrivit ned goodwill med -158 (-1) Mkr. Den svaga bostadsmarknaden har medfört beslut om nedskrivning i Skanska Norges Bostadsutveckling.

Nedskrivningarna baseras på en beräkning av nyttjandevärde och redovisas som försäljnings- och administrationskostnad i resultaträkningen.

Goodwillvärden fördelade per kassagenererande enheter

	2023-12-31	2022-12-31	årets förändring	varav nedskrivningar	varav kursdifferens
Byggverksamhet					
Sverige	17	17			
Norge	933	998	-63		-63
Finland	486	485			
Centraleuropa	584	598	-13		-13
Storbritannien	1 302	1 274	28		28
USA Building	406	421	-15		-15
USA Civil	36	37	-1		-1
Bostadsutveckling					
Norge	144	319	-175	-158	-17
Finland	11	11			
Summa	**3 919**	**4 160**	**-241**	**-158**	**-83**

	Norge	Finland	Centraleuropa	Storbritannien
Återvinningsvärde, 100	100	100	100	100
Redovisat värde	28	e.t	e.t	e.t
Redovisat värde, föregående år[1)]	29	e.t	e.t	e.t
Räntesats, procent (WACC), före skatt	12	11	15	15
Räntesats, procent (WACC), efter skatt	10	10	13	11
Förväntad tillväxt, %	2	2	3	2
Räntesats, procent (WACC), föregående år (före skatt)	13	11	14	12
Räntesats, procent (WACC), föregående år (efter skatt)	10	9	11	9
Förväntad tillväxt, %, föregående år	2	2	3	2
Redovisat värde i förhållande till återvinningsvärdet 100 vid en höjning av räntan med				
+1 procentenhet	32	e.t	e.t	e.t
+5 procentenheter	50	e.t	e.t	e.t
Redovisat värde, föregående år, i förhållande till återvinningsvärdet 100 vid en höjning av räntan med				
+1 procentenhet	34	e.t	e.t	e.t
+5 procentenheter	59	e.t	e.t	e.t

1) Värde > 100 uttrycker att återvinningsvärde understiger redovisat varde och nedskrivningsbehov föreligger. För verksamheten i Finland och Storbritannien är redovisat värde negativt till följd av ett negativt rörelsekapital som överstiger anläggningstillgångarnas värde.

Not 19. Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar redovisas enligt IAS 38, se not 1.

Immateriella tillgångar med tillämpade nyttjandeperioder

	2023-12-31	2022-12-31	Tillämpade nyttjande-perioder
Immateriella tillgångar, externt förvärvade	136	187	3–10 år
Immateriella tillgångar, internt upparbetade	213	301	3–7 år
Summa	**348**	**488**	

De internt upparbetade immateriella tillgångarna består av affärssystem. I externt förvärvade immateriella tillgångar ingår förvärv av programvaror och licenser i USA, Sverige, Finland och Storbritannien.

Affärssystem skrivs av på maximalt sju år. Kundkontrakt skrivs av i takt med upparbetning och patent skrivs av på tio år.

Avskrivningar görs på samtliga immateriella tillgångar då dessa har en begränsad nyttjandeperiod.

Avskrivning per funktion	2023	2022
Produktion och förvaltning	-67	-81
Försäljning och administration	-95	-130
Summa	**-161**	**-211**

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar på övriga immateriella tillgångar
Under året har nedskrivningar/återföring av nedskrivningar redovisats netto med 0 (-11) Mkr.

Uppgift om anskaffningsvärden, ackumulerade avskrivningar och ackumulerade nedskrivningar

	Immateriella tillgångar, externt förvärvade		Immateriella tillgångar, internt upparbetade	
	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	1 686	1 627	1 005	998
Investeringar	17	18	3	5
Företagsförvärv				
Avyttringar och utrangeringar	-1	-103		
Omklassificeringar		-1		
Årets kursdifferenser	-9	145	2	3
	1 694	**1 686**	**1 010**	**1 005**
Ackumulerade avskrivningar				
Vid årets början	-1 312	-1 173	-705	-587
Avyttringar och utrangeringar		87		
Årets avskrivningar	-68	-95	-93	-117
Omklassificeringar		-17		
Årets kursdifferenser	16	-115		-1
	-1 365	**-1 312**	**-798**	**-705**
Ackumulerade nedskrivningar				
Vid årets början	-188	-188	0	0
Avyttringar och utrangeringar				
Årets nedskrivningar		-11		
Återföring av nedskrivningar				
Omklassificeringar		18		
Årets kursdifferenser	-6	-6		
	-194	**-188**	**0**	**0**
Redovisat värde vid årets slut	**136**	**187**	**213**	**301**
Redovisat värde vid årets början	187	265	301	411

Övrigt
Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15.

Not 20A. Dotterföretag

Moderbolaget Skanska AB äger 100 procent av aktierna i Skanska Financial Services AB och Skanska Kraft AB. Skanska Kraft AB äger i sin tur direkt eller indirekt dotterföretagen i de länder som Skanska har verksamhet i. Alla dotterföretag är egna självständiga aktiebolag, handelsbolag eller motsvarande bolagsformer i respektive land. För bolagens säte, se not 52 i Moderbolagets noter.

Skanskas bolagsstruktur

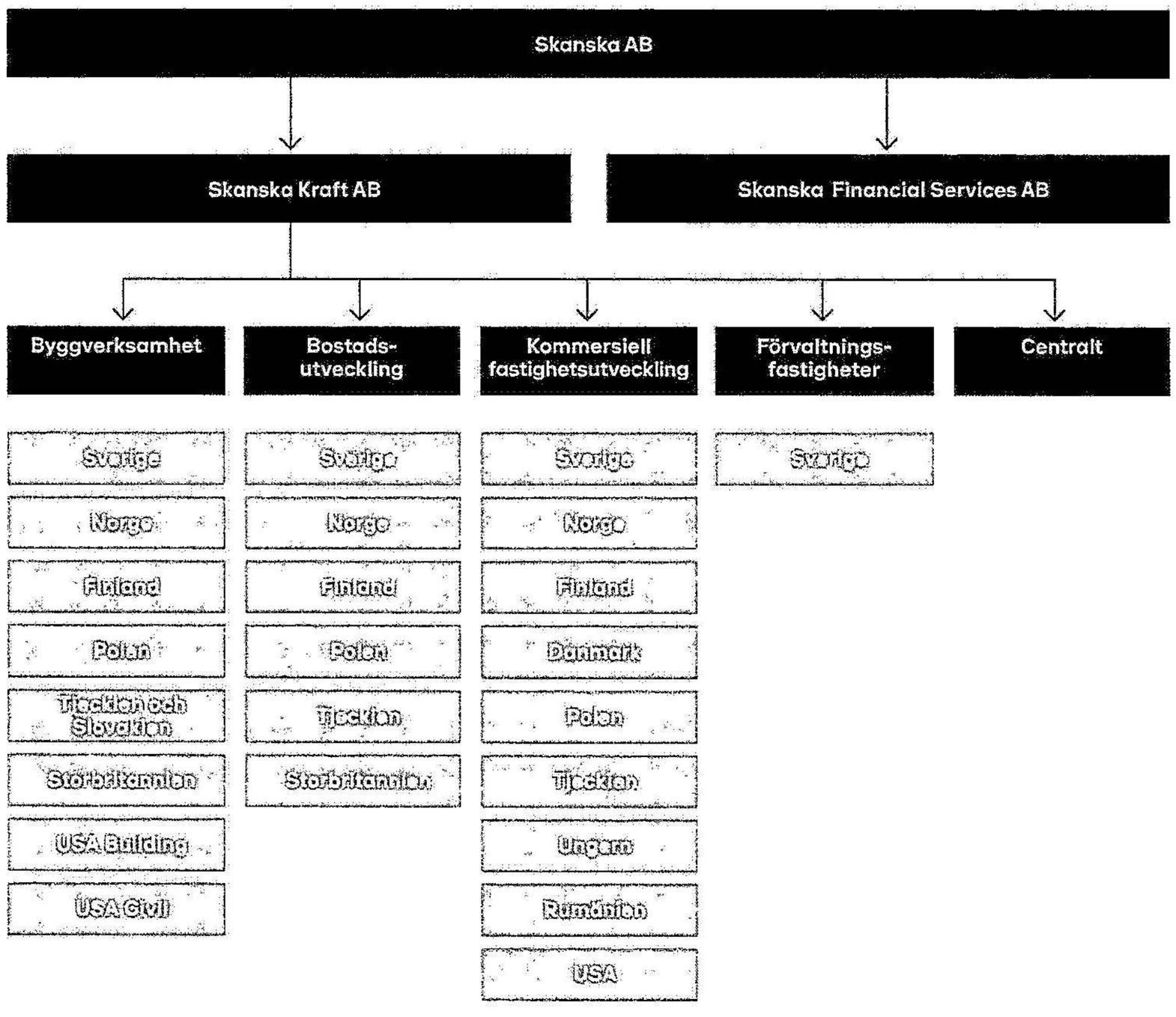

Av vad som framgår av not 26 finns endast mindre intressen i innehav utan bestämmande inflytande.

Not 20B. Placeringar i joint ventures och intresseföretag

För alla samarbetsarrangemang sker en bedömning av dess legala form, avtal mellan delägarna och andra omständigheter. Samarbetsarrangemang redovisas enligt IFRS 11 Samarbetsarrangemang som ett joint venture om delägarna endast har rätt till nettotillgångarna. Se även not 1.

Placeringar i joint ventures och intresseföretag redovisas i enlighet med kapitalandelsmetoden. Resultat från joint ventures och intresseföretag efter skatt redovisas på egen rad i rörelseresultatet. Resultatet utgörs av koncernens andel av joint ventures och intresseföretags resultat efter skatt justerat för eventuell nedskrivning av koncernmässig goodwill och internvinster.

Resultat från joint ventures och intresseföretag framgår av följande tabell.

	2023	2022
Andel av joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden	526	454
Andel av intresseföretags resultat enligt kapitalandelsmetoden	-2	
Försäljning av joint ventures	833	182
Nedskrivning joint ventures	-162	
Summa	**1 195**	**636**

Joint ventures
Joint ventures redovisas i enlighet med IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint ventures, se not 1.

Koncernen har andelar i joint ventures till ett redovisat värde om 2 034 (2 863) Mkr.

Inom OPS-portföljen finns redovisade värden i joint ventures om 1 190 (2 328) Mkr.

Resultat från joint ventures
Andelar i joint ventures resultat efter skatt redovisas i rörelseresultatet eftersom andelarna innehas som ett led i rörelsen.

Andel av joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden kommer huvudsakligen från verksamheten inom OPS-portföljen.

OPS-portfölj
Offentlig-privat samverkan är en form av offentlig upphandling där ett projektbolag, ägt av privata företag, får ett helhetsansvar för att utveckla, finansiera, bygga, driva och underhålla offentliga samhällsnyttiga funktioner.

Betalningsformen för investeringarna kan antingen vara baserade på marknadsrisk, till exempel vägavgifter, eller baserade på tillgänglighet, se vidare IFRIC 12 not 1. Koncessionsperioderna för nuvarande investeringar varierar mellan 30 och 40 år och ägarandelen i nuvarande portfölj ligger mellan 32 och 50 procent. För tillfället har OPS-portföljen investeringar i Sverige och USA.

Not 20B. Placeringar i joint ventures och intresseföretag forts.

Redovisat värde enligt rapporten över finansiell ställning samt förändringen som skett framgår av följande tabell.

	2023			2022		
	Joint ventures	Intresseföretag	Summa	Joint ventures	Intresseföretag	Summa
Vid årets början	2 863	38	2 901	2 145	40	2 185
Nyanskaffningar	313	6	317	703		704
Avyttringar	-788		-788	-163	-2	-165
Omklassificeringar	158		158	-55		-55
Årets kursdifferenser	-74	-3	-71	104	1	105
Förändring av verkligt värde på derivat	-30		-30	178		178
Årets nedskrivningar	-162		-162			
Årets förändring genom andel i joint ventures och intresseföretagsresultat efter avdrag för erhållen utdelning	-246	-3	-249	-49	-1	-50
Redovisat värde vid årets slut	**2 034**	**39**	**2 072**	**2 863**	**38**	**2 901**

Specifikation över större innehav i aktier och andelar i joint ventures					Koncernmässigt redovisat värde[1]		varav kassaflödessäkring	
Bolag	**Verksamhetsgren**	**Land**	**Andel (%) av kapital**	**Andel (%) av röster**	**2023-12-31**	**2022-12-31**	**2023-12-31**	**2022-12-31**
AB Sydsten	Byggverksamhet	Sverige	50	50	143	159		
UNIASFALT s.r.o.	Byggverksamhet	Slovakien	50	50	49	48		
Botkyrka Södra Porten Holding AB	Byggverksamhet	Sverige	50	50	99	99		
Järvastaden AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50	58	5		
Kista Park AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50		11		
Kista Valley AB	Bostadsutveckling	Sverige	50	50		38		
Nansenløkka Utvikling K3-K6 AS	Bostadsutveckling	Norge	50	50	266	17		
Økern Park Holding AS	Bostadsutveckling	Norge	50	50	89	32		
Joint ventures inom OPS-portföljen[2]					1 190	2 328	-84	-55
Övriga joint ventures					140	126		
Summa joint ventures, koncernen					**2 034**	**2 863**	**-84**	**-55**

1) Koncernmässigt redovisat värde motsvarar koncernens andel i det egna kapitalet inklusive upparbetat resultat, koncernmässiga justeringar och avdrag för lämnade utdelningar.

2) Redovisat värde på joint ventures inom OPS-portföljen är påverkat av kassaflödessäkringar. Värdet på dessa kassaflödessäkringar uppgår till -84 (-55) Mkr. Vid försäljning av joint ventures där redovisat värde är påverkat av kassaflödessäkringar kommer resultatet av försäljningen att påverkas då effekten av kassaflödessäkringar återförs mot resultatet.

Not 20B. Placeringar i joint ventures och intresseföretag forts

Orealiserad utvecklingsvinst i OPS-portföljen

Mdr kr	2023-12-31	2022-12-31
Nuvärde av kassaflöde från projekt	1,9	2,7
Nuvärde av återstående investeringar	0,0	0,0
Nuvärde av projekt	**1,9**	**2,7**
Redovisat värde före kassaflödessäkringar	-1,1	-2,2
Orealiserad utvecklingsvinst	**0,8**	**0,5**
Kassaflödessäkring	0,1	0,1
Påverkan i orealiserat eget kapital[1)]	**0,9**	**0,6**

1) Skatteeffekter ej inkluderade.

Uppgift om Skanskas joint ventures
Större delen av Skanskas joint ventures återfinns inom OPS-portföljen som redovisas enligt IFRIC 12, Avtal om ekonomiska eller samhälleliga tjänster. Nedan redovisas 100 procent av joint ventures resultaträkning och rapport över finansiell ställning.

	OPS-portfölj		Övriga joint ventures		Totalt alla joint ventures	
Resultaträkning	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Intäkter	4 393	4 134	1 084	1 449	5 476	5 582
Avskrivningar	-844	-1 320	-20	-30	-864	-1 350
Nedskrivningar			-22		-22	
Övriga rörelsekostnader	-1 995	-2 684	-1 025	-1 305	-3 020	-3 989
Rörelseresultat	**1 554**	**129**	**16**	**114**	**1 570**	**243**
Ränteintäkter	1 220	1 045	18	3	1 238	1 048
Räntekostnader	-1 735	-657	-67	-8	-1 802	-664
Finansiella poster			-4	-1	-4	-1
Resultat efter finansiella poster[1)]	**1 040**	**518**	**-37**	**108**	**1 002**	**626**
Skatt	-141	-34	-3	-30	-144	-64
Årets resultat	**898**	**484**	**-40**	**78**	**858**	**562**
Årets totalresultat	**898**	**484**	**-40**	**78**	**858**	**562**

1) Beloppet inkluderar nedskrivningar på koncernnivå.

Not 20B. Placeringar i joint ventures och intresseföretag forts.

	OPS-portfölj		Övriga joint ventures		Totalt alla joint ventures	
Rapport över finansiell ställning	**2023-12-31**	**2022-12-31**	**2023-12-31**	**2022-12-31**	**2023-12-31**	**2022-12-31**
Anläggningstillgångar	15 078	43 683	1 011	386	16 088	44 068
Omsättningstillgångar	509	1 225	2 577	1 735	3 086	2 960
Kassa och bank	1 289	4 972	443	449	1 732	5 421
Summa tillgångar	**16 875**	**49 879**	**4 031**	**2 570**	**20 906**	**52 449**
Eget kapital hänförligt till aktieägaren[1)]	2 379	5 416	1 842	1 085	4 222	6 501
Långfristiga finansiella skulder	14 305	42 113	798	253	15 103	42 366
Andra långfristiga skulder			410	196	410	196
Kortfristiga finansiella skulder			127	542	127	542
Andra kortfristiga skulder	191	2 350	854	495	1 045	2 845
Summa eget kapital och skulder	**16 875**	**49 879**	**4 031**	**2 570**	**20 906**	**52 449**
Skanska har mottagit följande utdelning[2)]	710	146	61	357	772	504
Avstämning mot andelar i joint ventures						
Eget kapital hänförligt till andelsägarna i joint ventures, 100%	2 379	5 416	1 842	1 085	4 222	6 501
Avgår eget kapital hänförlig till andra delägare än Skanska	-1 390	-3 288	-960	-560	-2 350	-3 848
Skanskas andel av eget kapital i joint ventures justerat för övervärden och goodwill	**990**	**2 128**	**882**	**525**	**1 872**	**2 653**
+ Förluster som redovisas som avsättning	200	200	123	10	323	210
- Nedskrivningar			-161		-161	0
Redovisat värde på Skanskas andelar	**1 190**	**2 328**	**844**	**535**	**2 034**	**2 863**
varav kassaflödessäkring	-84	-55			-84	-55

1) Eget kapital innehåller efterställda lån från ägarna.
2) Utdelning innehåller även betalda räntor på de efterställda lånen.

Ställda säkerheter
Aktier i joint ventures som ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser uppgår till 1 190 (2 328) Mkr.

Not 20B Placeringar i joint ventures och intresseföretag forts

Övrigt
Skanskas joint ventures ägs av Skanska och andra investerare. Finansiering sker delvis av kapital från ägarna, men majoriteten av dem finansieras via banker eller kreditinstitut. Säkerheten för skulderna är alla tillgångar i respektive joint venture. Enligt avtal med bankerna begränsas möjligheten att disponera bankmedel från dessa joint ventures.

I delägda joint ventures totala investeringsåtaganden uppgår Skanskas andel till 1 110 (2 074) Mkr, varav 0 (0) Mkr i återstående åtaganden i infrastrukturinvesteringar i form av andelar och lån. Övrig del förväntas finansieras främst i form av bankkrediter eller obligationslån i respektive joint venture samt i form av andelar och lån från andra delägare.

Eventualförpliktelser för joint ventures uppgår till 907 (258) Mkr.

Intresseföretag
Intresseföretag redovisas i enlighet med IAS 28 Innehav i intresseföretag och joint ventures, se not 1.
Redovisat värde på intresseföretag uppgår till 39 (38) Mkr.

Uppgift om koncernens andel av intäkter, resultat, tillgångar, skulder och eget kapital i intresseföretag

	2023	2022
Intäkter	0	0
Resultat	-2	0
Tillgångar	**39**	**38**
Eget kapital[1)]	39	38
Skulder		
Eget kapital och skulder	**39**	**38**

1) Avstämning mellan eget kapital och redovisat värde på andelarna enligt kapitalandelsmetoden.

	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital i intresseföretag	39	38
Redovisat värde	**39**	**38**

Övrigt
I intresseföretagen finns inga skulder eller eventualförpliktelser som koncernen kan bli betalningsansvarig för.
Det finns ej heller några åtaganden om framtida investeringar.

Not 20C. Gemensamma verksamheter

Skanska utför en del projekt med en gemensam part utan att ett speciellt legalt bolag bildas för ändamålet. Dessa projekt klassificeras då som en gemensam verksamhet enligt IFRS 11. Gemensamma verksamheter utan att ett speciellt bolag bildas återfinns främst i USA.

Skanska utför även en del projekt med en gemensam part där ett speciellt bolag bildas för ändamålet. Dessa projekt klassificeras som en gemensam verksamhet under förutsättning att övriga kriterier i IFRS 11 uppfylles.

Specifikation över större intressen i gemensamma verksamheter, efter omsättning innevarande år

Namn på den gemensamma verksamheten	Verksamhet	Land	Andel (%) av kapital
Skanska Costain Strabag Joint Venture	Järnväg	Storbritannien	34
Skanska Balfour Beatty	Campusområde	USA	50
Skanska-Traylor-PNB JV	Motorväg/Bro	USA	80
Hoffman Skanska	Flygplats	USA	50
Skanska-SG	Hotell	USA	88
Skanska-Traylor-Shea, a Joint Venture	Spårväg	USA	50
Skanska/Walsh	Flygplats	USA	70
Skanska RJ Industries WWTP	Vattenreningsverk	USA	80
Skanska Halmar JFK JV	Vägnät/transportcenter på flygplats	USA	70

Det finns ytterligare cirka 100 mindre gemensamma verksamheter i ovan nämnda länder, samt i Sverige och Tjeckien.

Not 21. Finansiella tillgångar

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas finansiella placeringar, finansiella fordringar och aktieinnehav där ägandet understiger 20 procent och koncernen inte innehar betydande inflytande.

Som finansiella omsättningstillgångar redovisas finansiella placeringar och finansiella fordringar. Se även not 6.

Finansiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Finansiella anläggningstillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat		
Övriga räntebärande fordringar	6	
	6	0
Finansiella anläggningstillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Aktier och andelar[1]	38	38
Övriga räntebärande fordringar	103	
	141	38

1) Aktieinnehavet har under året påverkats av nedskrivning med 0 (0) Mkr.

Finansiella anläggningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Finansiella anläggningstillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Fordringar hos joint ventures	48	26
Likvida medel med restriktioner	664	523
Övriga räntebärande fordringar	1 015	620
	1 727	1 169
Övrigt		
Nettotillgångar i fonderade pensionsplaner	3 118	2 400
Summa	4 992	3 607
varav räntebärande finansiella anläggningstillgångar	4 954	3 569
varav icke räntebärande finansiella anläggningstillgångar	38	38

Finansiella omsättningstillgångar	2023-12-31	2022-12-31
Finansiella omsättningstillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat	314	99
	314	99
Finansiella omsättningstillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Likvida medel med restriktioner	5 106	5 425
Fordringar hos joint ventures		79
Övriga räntebärande fordringar	2 078	8 809
	7 184	14 313
Summa	7 498	14 413
varav räntebärande finansiella omsättningstillgångar	7 184	14 313
varav icke räntebärande finansiella omsättningstillgångar	314	99
Totalt redovisat värde för finansiella tillgångar	12 490	18 020
varav finansiella tillgångar exklusive aktier och pensioner	9 334	15 582

Not 22. Omsättningsfastigheter/Projektutveckling

Omsättningsfastigheter redovisas enligt IAS 2 Varulager, se not 1.

Balansposternas fördelning per verksamhetsgren framgår nedan.

Verksamhetsgren	2023-12-31	2022-12-31
Kommersiell fastighetsutveckling	37 991	35 814
Bostadsutveckling	20 670	22 660
Summa	**58 660**	**58 474**

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar
Omsättningsfastigheter värderas enligt IAS 2 Varulager och värderas därmed till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Justering till nettoförsäljningsvärde via en nedskrivning redovisas liksom återföring av gjorda nedskrivningar i resultaträkningen som produktions- och förvaltningskostnad. Nettoförsäljningsvärdet påverkas såväl av fastighetens typ och belägenhet som av marknadens avkastningskrav.

	Nedskrivningar		Återföring av nedskrivningar		Summa	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Kommersiell fastighetsutveckling	-1 506	-66	23		-1 506	-43
Bostadsutveckling	-845	-11			-845	-11
Summa	**-2 351**	**-76**	**23**		**-2 351**	**-53**

För ytterligare beskrivning av verksamhetsgrenarna, se not 4. Omsättningsfastigheter indelas i färdiga fastigheter, fastigheter under uppförande och exploateringsfastigheter.

Redovisade värden

	Färdigställda fastigheter		Fastigheter under uppförande		Exploateringsfastigheter		Omsättningsfastigheter	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kommersiell fastighetsutveckling	9 104	5 039	16 459	18 285	12 428	12 490	37 991	35 814
Bostadsutveckling	2 217	549	8 467	11 986	9 986	10 126	20 670	22 660
Summa	**11 321**	**5 588**	**24 926**	**30 270**	**22 414**	**22 616**	**58 660**	**58 474**

	Kommersiell fastighetsutveckling		Bostadsutveckling		Summa omsättningsfastigheter	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Redovisat värde						
Vid årets början	35 814	31 201	22 660	18 544	58 474	49 745
Investeringar	10 636	12 264	8 655	10 376	19 291	22 639
Redovisat värde sålda fastigheter	-4 847	-7 296	-9 152	-7 026	-13 999	-14 321
Nedskrivningar	-1 506	-66	-845	-11	-2 351	-76
Återföring av nedskrivningar		23				23
Årets avsättning för internvinst på entreprenadarbeten	-329	-316	-145	-152	-474	-468
Omklassificeringar	-1 053	-2 258	-404	156	-1 458	-2 102
Årets kursdifferenser	-724	2 262	-99	773	-823	3 035
Vid årets slut	**37 991**	**35 814**	**20 670**	**22 660**	**58 660**	**58 474**

Redovisat värde för omsättningsfastigheter fördelas på fastigheter värderade efter anskaffningsvärde och fastigheter värderade enligt nettoförsäljningsvärde enligt följande tabell.

	Anskaffningsvärde		Nettoförsäljningsvärde		Summa	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kommersiell fastighetsutveckling	31 389	35 760	6 602	54	37 991	35 814
Bostadsutveckling	19 558	22 574	1 112	86	20 670	22 660
Summa	**50 947**	**58 334**	**7 714**	**140**	**58 660**	**58 474**

Not 22. Omsättningsfastigheter/Projektutveckling forts.

Skillnad mellan verkligt värde och redovisat värde på omsättningsfastigheterna

Mdr kr	Övervärde 2023-12-31	Övervärde 2022-12-31
Kommersiell fastighetsutveckling		
Färdigställda projekt	1,9	1,2
Exploateringsfastigheter	0,6	1,1
Pågående projekt[1)]	3,1	8,2
	5,7	**10,5**
Bostadsutveckling		
Råmark och exploateringsfastigheter	3,4	4,3
Summa	**9,1**	**14,8**

1) Bedömt marknadsvärde. Intern värdering med värdetidpunkt vid respektive färdigställande.

Ställda säkerheter
Omsättningsfastigheter som ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser uppgår till 0 (0) Mkr, se not 33.

Övrigt
Uppgift om aktiverade räntor redovisas i not 15.

Investeringsåtagande avseende råmark och exploateringsfastigheter som ännu ej är i Skanskas ägo, uppgår till 7,0 (6,5) miljarder kronor.

Not 23. Material- och varulager

Material- och varulager redovisas enligt IAS 2 Varulager, se not 1.

	2023-12-31	2022-12-31
Råvaror och förnödenheter	414	484
Varor under tillverkning	97	65
Färdigvaror och handelsvaror	765	751
Summa	**1275**	**1300**

Det finns inga väsentliga skillnader mellan redovisat värde för varulagret och dess verkliga värde.

Ingen del av varulagret har justerats till följd av att nettoförsäljningsvärdet har ökat.

Inga varor har ställts som säkerhet för lån och andra förpliktelser.

Not 24. Övriga rörelsefordringar

Som övriga rörelsefordringar redovisas icke räntebärande fordringar i rörelsen. Rörelsefordringarna ingår i koncernens verksamhetscykel och redovisas som omsättningstillgångar.

	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar på joint ventures	1	1
Kundfordringar, övriga	14 391	15 171
Andra rörelsefordringar[1)]	8 242	7 910
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 378	4 645
Summa	**27 012**	**27 726**
Varav finansiella instrument redovisat i not 6.		
Kundfordringar	14 392	15 172
Övriga rörelsefordringar inklusive upplupna ränteintäkter	173	452
	14 565	**15 624**
Varav icke finansiella instrument	12 447	12 102

1) Varav fordran från försäljningen av vår andel i LaGuardia om 596 Mkr.

Not 25. Likvida medel

Likvida medel består av kassa och disponibla medel på bank och motsvarande kreditinstitut samt kortfristiga placeringar. Likvida medel uppgår till 17 912 (10 014) Mkr, varav kortfristiga placeringar uppgår till 8 478 (2 807) Mkr per balansdagen.

Not 26. Eget kapital/Resultat per aktie

Eget kapital i koncernen fördelas på eget kapital hänförligt till aktieägarna och innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande utgör 0,3 procent av totala egna kapitalet.

Eget kapital har under året förändrat sig enligt följande.

	2023	2022
Ingående balans	**55 255**	**45 465**
varav innehav utan bestämmande inflytande	144	114
Årets totalresultat		
Årets resultat hänförligt till		
moderbolagets aktieägare	4 998	8 256
innehav utan bestämmande inflytande	31	28
Övrigt totalresultat		
Poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat		
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner[1]	273	3 818
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat	-64	-792
Summa	**209**	**3 026**
Poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat		
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna[2]	-947	2 290
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	-4	14
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter[2]	-23	81
Påverkan av kassaflödessäkringar[3]	-37	286
Skatt hänförligt till poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat	12	-19
Summa	**-999**	**2 653**

1) Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, 273 (3 818) Mkr, tillsammans med skatt -64 (-792) Mkr, totalt 209 (3 026) Mkr utgör koncernens totala påverkan på övrigt totalresultat av omvärderingar pensioner redovisade enligt IAS 19 och redovisas i balanserade vinstmedel.

2) Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna, -947 (2 290) Mkr samt säkring av valutarisk i utlandsverksamheter, -23 (81) Mkr, totalt -970 (2 371) Mkr, utgör koncernens förändring av omräkningsreserv.

3) Påverkan av kassaflödessäkringar -37 (286) Mkr, tillsammans med skatt 12 (-19) Mkr, totalt -25 (267) Mkr utgör koncernens förändring av reserv för kassaflödessäkring.

	2023	2022
Årets övrigt totalresultat efter skatt	**-790**	**5 679**
Årets totalresultat	**4 239**	**13 963**
varav hänförligt till aktieägarna	4 212	13 920
varav hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	27	43
Övriga förändringar i eget kapital som ej ingår i årets totalresultat		
Utdelning till aktieägarna	-3 081	-4 124
Utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-20	-13
Förändring i koncernens sammansättning	-5	
Påverkan av aktierelaterade ersättningar	470	471
Återköp aktier	-510	-507
Summa	**-3 146**	**-4 174**
Utgående eget kapital	**56 347**	**55 255**
varav innehav utan bestämmande inflytande	146	144

Eget kapital hänförligt till aktieägarna fördelas på:

	2023-12-31	2022-12-31
Aktiekapital	1 260	1 260
Tillskjutet kapital	4 656	4 186
Reserver	4 509	5 504
Balanserat resultat	45 777	44 161
Summa	**56 202**	**55 111**

Tillskjutet kapital

Inbetalt kapital utöver kvotvärde vid historiska nyemissioner redovisas som tillskjutet kapital.

Förändringen under 2023 och 2022 hänför sig till aktierelaterade ersättningar och uppgår till 470 (471) Mkr.

Not 26. Eget kapital/Resultat per aktie

Reserver

	2023-12-31	2022-12-31
Omräkningsreserv	4 661	5 631
Reserv för kassaflödessäkring	-152	-127
Summa	**4 509**	**5 504**

Avstämning reserver

	2023	2022
Omräkningsreserv		
Ingående omräkningsreserv	5 631	3 259
Årets omräkningsdifferenser	-947	2 290
Säkring av valutarisk i utlandsverksamhet	-23	81
Utgående omräkningsreserv	**4 661**	**5 631**
Reserv för kassaflödessäkring		
Ingående säkringsreserv	-127	-394
Kassaflödessäkringar redovisade i övrigt totalresultat		
Årets säkringar	-100	266
Upplöst mot resultaträkningen	63	20
Skatt hänförlig till årets säkringar	12	-19
Utgående säkringsreserv	**-152**	**-127**
Summa reserver	**4 509**	**5 504**

Omräkningsreserv
Omräkningsreserven består av ackumulerade omräkningsdifferenser vid omräkning av finansiella rapporter för utländska verksamheter. I omräkningsreserven ingår även kursdifferenser som uppstått vid säkring av nettoinvesteringar i utländska verksamheter: Omräkningsreserven "nollställdes" vid övergången till IFRS redovisningen 1 januari 2004.

Årets omräkningsdifferenser uppgår till -947 (2 290) Mkr och består av negativa omräkningsdifferenser i främst USD och NOK.

Omräkningsreserven har under året påverkats av kursdifferenser med -23 (81) Mkr genom valutasäkringsåtgärder. Totalt uppgår ackumulerad omräkningsreserv till 4 661 (5 631) Mkr.

Reserv för kassaflödessäkring
Säkringsredovisning tillämpas huvudsakligen för OPS-portföljen. I reserven för kassaflödessäkring redovisas orealiserade vinster och förluster på säkringsinstrumenten. Förändringen under året uppgår till -25 (267) Mkr vilket förklaras av ändrade valutakurser och marknadsräntor på säkringar av orealiserade kassaflöden samt av den del av ingående reserv som realiserats under året och därmed omklassificerats till resultaträkningen. Utgående reserv uppgår till -152 (-127) Mkr.

Balanserat resultat
I balanserat resultat ingår årets resultat samt ej utdelade tidigare års intjänade vinstmedel i koncernen. Moderbolagets reservfond ingår i balanserat resultat tillsammans med omvärderingar av pensionsskulder som enligt IAS 19 endast redovisas i övrigt totalresultat.

Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner
Eget kapital har påverkats av omvärderingar av förmånsbaserade pensionsplaner med 209 (3 026) Mkr efter hänsyn till sociala kostnader och skatt. Omvärderingar av pensionsförpliktelser uppgår till 108 (8 828) Mkr. Omvärderingar av förvaltningstillgångar uppgår till 150 (-5 727) Mkr då verklig avkastning på tillgångarna överstiger beräknad avkastning, se även not 28.

	2023	2022
Omvärderingar pensionsförpliktelser	108	8 828
Skillnad mellan beräknad och verklig avkastning på förvaltningstillgångar	150	-5 727
Sociala avgifter inklusive särskild löneskatt	15	717
Skatt	-64	-792
Summa	**209**	**3 026**

IFRS 2, Aktierelaterade ersättningar
De aktiesparprogram som infördes 2020 (Seop 5) och 2023 (Seop 6) redovisas som aktierelaterade ersättningar som regleras med ett eget kapitalinstrument i enlighet med IFRS 2. Detta innebär att det verkliga värdet beräknas baserat på bedömd måluppfyllelse av uppställda resultatmål under mätperioden. Efter mätperiodens slut fastställs det verkliga värdet. Värdet fördelas över den treåriga intjänandeperioden. Någon omvärdering efter att det verkliga värdet fastställts sker ej under resterande intjänandeperiod förutom för förändringar av antalet aktier på grund av att villkoret om fortsatt anställning under intjänandeperioden ej längre uppfylls.

Utdelning
Efter balansdagen har styrelsen föreslagit en utdelning för 2023 om 5,50 (7,50) kronor per aktie. Förslaget motsvarar en utdelning om totalt 2 256 (3 081) Mkr. För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning.
Som avstämningsdag för erhållande av utdelning har styrelsen föreslagit tisdagen den 2 april 2024. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av egna B-aktier och överföring av B-aktier till deltagare i långsiktiga aktiesparprogram. Beslut om utdelning till aktieägarna för 2023 fattas av årsstämman den 27 mars 2024.

Aktier
Uppgift om antal aktier samt resultat respektive eget kapital per aktie framgår av tabell nedan.

	2023	2022
Antal aktier vid årets slut	419 903 072	419 903 072
varav A-aktier	19 619 942	19 654 316
varav B-aktier	400 283 130	400 248 756
Antal B-aktier i eget förvar vid årets slut	9 713 560	8 771 931
varav under året återköpta B-aktier	3 060 000	2 924 000
Genomsnittskurs, återköpta B-aktier, kronor	166,82	173,40
Antal utestående aktier vid årets slut	410 189 512	411 131 141
Genomsnittligt antal utestående aktier	410 758 367	412 037 581
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	414 137 628	414 922 620
Genomsnittlig utspädning, procent	0,82	0,70
Resultat per aktie, kronor	12,17	20,04
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	12,07	19,90
Eget kapital per aktie, kronor	137,01	134,05

Not 26 Eget kapital/Resultat per aktie

Förändring av antal aktier	2023	2022
Antal vid årets ingång	411 131 141	412 247 584
Antal återköpta B-aktier	-3 060 000	-2 924 000
Antal aktier tilldelade anställda	2 118 371	1 807 557
Antal vid årets utgång	**410 189 512**	**411 131 141**

Utspädningseffekt
För de aktiesparprogram som infördes 2020 (Seop 5) och 2023 (Seop 6) beräknas antalet potentiella stamaktier under mätperioden utifrån bedömt antal aktier som kommer att utges som en följd av uppfyllelse av uppställda mål. Efter mätperiodens slut fastställs det antal aktier som kan komma att utges förutsatt att villkoren om fortsatt anställning uppfylls. Sålunda framräknade antal potentiella stamaktier reduceras därefter för funktionen mellan det vederlag som Skanska förväntas erhålla och genomsnittlig börskurs under perioden.

Kostnaden exklusive sociala avgifter för båda aktiesparprogrammen bedöms uppgå till 1 770 Mkr fördelad på de tre intjänandeåren, motsvarande 5 535 129 aktier. Maximal utspädning vid intjänandeperiodernas utgång beräknas till 1,33 procent.

Årets kostnad för båda programmen uppgår till 470 Mkr exklusive sociala avgifter. Intjänade, ej ännu utdelade aktierätter till och med 2023 uppgår till 3 379 261 aktier. Utspädningseffekten till och med 2023 uppgår till 0,82 procent.

Kapitalhantering
Kapitalbehovet varierar mellan de olika verksamhetsgrenarna. Skanskas byggprojekt finansieras huvudsakligen av kunderna. Det leder till att bolaget inom Byggverksamheten kan arbeta med ett fritt rörelsekapital (negativt). Det fria rörelsekapitalet inom Byggverksamheten tillsammans med vinster från koncernens verksamheter, liksom möjligheten att öka belåningen genom kreditfinansiering, gör det möjligt att finansiera investeringar i egen projektutveckling.

Sett till Byggverksamhetens stora volym med differentierade risker i olika typer av uppdrag och beställares krav på säkerheter, exempelvis utförandegarantier vid offentligt upphandlade projekt på den amerikanska marknaden, föreligger ett betydande krav på eget kapital. Hänsyn måste också tas till finansiering av goodwill liksom kommande investeringar inom Projektutveckling.

Ett antal finansiella mål har fastställts, som bedöms vara de som bäst reflekterar lönsamheten i verksamheten och som bäst visar det finansiella utrymmet för investeringar och tillväxt. Avkastning på eget kapital respektive sysselsatt kapital är ett mått på hur väl aktieägarnas och långivarnas kapital används.

Målet för 2023 är avkastning på koncernens eget kapital om minst 18 procent, rörelsemarginal inom Byggverksamheten om minst 3,5 procent och avkastning på sysselsatt kapital för Förvaltningsfastigheter om minst 6 procent respektive sammantaget för verksamhetsgrenarna inom Projektutveckling om minst 10 procent. Därutöver får gränsen för finansiell skuldsättning, justerad nettoskuld, inte understiga -10 miljarder kronor. Skanska har en utdelningspolicy att dela ut 40–70 procent av årets resultat efter skatt till delägarna, förutsatt att bolagets finansiella situation i sin helhet är stabil.

Det är styrelsens bedömning att koncernens eget kapital uppgår till ett rimligt belopp med hänsyn till de behov som Skanskas finansiella ställning och marknadsomständigheter erfordrar.

Not 27. Finansiella skulder

Finansiella skulder fördelas på långfristiga och kortfristiga skulder. I normalfallet gäller en förfallotidpunkt inom ett år om skulden skall behandlas som kortfristig. Detta gäller inte för diskonterade rörelseskulder, vilka tillhör verksamhetscykeln och därför redovisas som kortfristiga skulder oavsett förfallotidpunkt.

Beträffande finansiella risker och finanspolicy se not 6.

Långfristiga finansiella skulder	2023-12-31	2022-12-31
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat	1	
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Skulder till kreditinstitut	2 607	2 662
Obligationslån	4 644	
Övriga skulder	47	52
Summa	**7 300**	**2 714**
varav räntebärande långfristiga finansiella skulder	7 298	2 714
varav icke räntebärande långfristiga finansiella skulder	1	

Kortfristiga finansiella skulder		
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen		
Derivat	114	150
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Byggnadskreditiv i bostadsrättsföreningar	1 965	3 625
Skulder till kreditinstitut	1 504	519
Obligationslån		480
Övriga skulder	32	80
Summa	**3 615**	**4 854**
varav räntebärande kortfristiga finansiella skulder	3 501	4 704
varav icke räntebärande kortfristiga finansiella skulder	114	150
Totalt redovisat värde för finansiella skulder	**10 915**	**7 568**

Not 28. Pensioner

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med IAS 19, Ersättningar till anställda.

Pensionsskuld enligt rapport över finansiell ställning
Räntebärande pensionsskulder uppgår enligt rapporten över finansiell ställning till 3 167 (2 891) Mkr och räntebärande pensionsfordringar uppgår till 3 118 (2 400) Mkr. Räntebärande pensionsskulder och räntebärande pensionsfordringar uppgår netto till 49 (491) Mkr.

Skanska har förmånsbestämda planer för pensioner i Sverige, Norge och Storbritannien. Pensionen i dessa planer baseras huvudsakligen på slutlönen eller genomsnittligt intjänande under anställningsperioden. Planerna omfattar ett stort antal anställda men det förekommer även avgiftsbestämda planer i dessa länder. Koncernföretag i andra länder har pensionsplaner som redovisas som avgiftsbestämda planer.

Förmånsbestämda planer
Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Respektive arbetsgivare har vanligen ett åtagande att betala livsvarig pension. Intjänandet bygger på antalet anställningsår. Den anställde måste vara ansluten till planen ett visst antal år för att uppnå full rätt till ålderspension. För varje år tjänar den anställde in ökad rätt till pension vilket redovisas som pension intjänad under perioden samt ökning av pensionsåtagande.

Pensionsplanerna är fonderade genom att pensionsförpliktelserna tryggas av tillgångar i pensionsstiftelser och avsättningar i räkenskaperna.

Förvaltningstillgångarna i Sverige understiger pensionsförpliktelserna varför mellanskillnaden redovisas som en skuld i rapport över finansiell ställning. Förvaltningstillgångarna i Norge och Storbritannien överstiger pensionsförpliktelserna varför mellanskillnaden redovisas som en fordran. Den takregel som i vissa fall begränsar tillgångarnas värde i rapport över finansiell ställning är inte aktuell enligt befintliga stadgar i stiftelserna, förutom för en av planerna i Norge och en av de mindre planerna i Storbritannien. Förvaltningstillgångarnas redovisade värde har reducerats med 33 (30) Mkr genom begränsning enligt takregeln.

Pensionsförpliktelserna per balansdagen uppgår till 21 787 (21 693) Mkr. Pensionsförpliktelserna har under året påverkats av omvärderingar. Omvärderingarna ingår i övrigt totalresultat och uppgår netto till 108 (8 828) Mkr. Pensionsförpliktelserna har även påverkats av att kostnaderna för intjänade pensioner och räntekostnader överstiger utbetalda pensioner.

Förvaltningstillgångarna uppgår till 21 738 (21 202) Mkr. Förvaltningstillgångarna har under året påverkats av omvärderingar då verklig avkastning på tillgångarna överstiger beräknad avkastning. Omvärderingarna ingår i övrigt totalresultat och uppgår till 150 (-5 727) Mkr.

I resultaträkningen redovisad intäkt på förvaltningstillgångarna uppgick till 849 (445) Mkr medan verklig avkastning uppgick till 999 (-5 282) Mkr.

Förvaltningstillgångarna består huvudsakligen av aktier, räntebärande värdepapper, andelar i fonder samt investeringar i fastigheter och OPS-projekt. Inga tillgångar används i rörelsen. Antalet direktägda aktier i Skanska AB uppgår till 0 (0) st B-aktier. Det finns däremot en obetydlig andel indirekt ägda aktier i Skanska AB via investeringar i olika slags fonder.

De risker som följer av bolagets förmånsbestämda pensionsplaner är av flera slag. Pensionsåtagandena påverkas huvudsakligen av aktuell diskonteringsränta, löneökningar, inflation samt livslängd. Risken i förvaltningstillgångarna utgörs huvudsakligen av marknadsrisk. Sammantaget kan effekten av dessa risker innebära volatilitet i bolagets egna kapital samt medföra ökade framtida kostnader för pensioner och högre pensionsutbetalningar än beräknat. Skanska följer löpande utvecklingen av pensionsåtagandena och uppdaterar de väsentligaste antagandena varje kvartal och övriga antagandena minst en gång per år.

Beräkning av pensionsåtagandena utförs av oberoende aktuarier. Bolaget har upprättat styrdokument för hantering av förvaltningstillgångarna i form av placeringsriktlinjer där tillåtna investeringar och allokeringsramar för dessa regleras. Härutöver använder bolaget externa investeringsrådgivare som löpande följer förvaltningstillgångarnas utveckling. Den långa durationen i pensionsåtagandena matchas delvis genom långfristiga investeringar i OPS-projekt och fastighetsinvesteringar samt placeringar i långfristiga räntebärande värdepapper.

Den största förmånsbestämda planen för Skanska i Sverige är ITP 2-planen där pensionen baseras på slutlön vid pensionstillfället. ITP 2 omfattar tjänstemän födda 1978 eller tidigare. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionsstiftelse samt genom kreditförsäkring hos PRI Pensionsgaranti. Pensionsåtagandet är livslångt och känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, löneökningar, inflationen samt livslängden.

En mindre del av ITP 2 planen tryggas genom försäkring i Alecta. Denna försäkring omfattar flera arbetsgivare och det föreligger inte tillräcklig information för att redovisa dessa förpliktelser som en förmånsbestämd plan. Pension som tryggas genom försäkring i Alecta redovisas därför som en avgiftsbestämd plan. Betalda avgifter under 2023 uppgår till 19 (22) Mkr. Vid utgången av 2023 uppgick den kollektiva konsolideringsnivån för förmånsbestämd försäkring i Alecta till preliminärt 157 (172) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av tillgångar i procent av försäkringstekniska åtaganden.

Inom Skanska Norge är den största förmånsbestämda pensionsplanen Skanska Norge Pensionskassa. Planen omfattar så gott som samtliga anställda inom Skanska i Norge och pensionen baseras på slutlön och antal år som anställd i Skanska. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionskassan. Skanska Norge Pensionskassa är sedan mitten av 2018 stängd för nytillträde. Pensionsåtagandet är livslångt och känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, löneökningar, inflationen samt livslängden.

Den största av Skanskas förmånsbestämda pensionsplaner i Storbritannien är Skanska Pension Fund. Planen omfattar tjänstemän och baseras på genomsnittligt intjänad lön över anställningsperioden. Pensionen omvärderas efter ändringar i prisinflationsbeloppet. Pensionsåtagandena säkras genom tillgångar i pensionsfonden. Skanska Pension Fund är sedan slutet av första kvartalet 2018 stängd för nyintjänande och nytillträde. Pensionsåtagandet är känsligt för ändringar av diskonteringsräntan, inflationen samt livslängden.

Nettoskuld avseende ersättningar till anställda, förmånsbestämda planer

	2023-12-31	2022-12-31
Pensionsförpliktelser fonderade planer, nuvärde per den 31 december	21 787	21 693
Förvaltningstillgångar, verkligt värde per den 31 december	-21 738	-21 202
Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning	**49**	**491**

Pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar per land

2023	Sverige	Norge	Storbritannien	Totalt
Pensionsförpliktelser	9 264	4 396	8 127	21 787
Förvaltningstillgångar	-6 097	-6 705	-8 936	-21 738
Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning	**3 167**	**-2 309**	**-809**	**49**
2022				
Pensionsförpliktelser	8 876	4 831	7 986	21 693
Förvaltningstillgångar	-5 985	-6 464	-8 753	-21 202
Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning	**2 891**	**-1 633**	**-767**	**491**

Not 28. Pensioner forts.

Räntebärande pensionsskuld, netto

	2023	2022
Ingående balans pensionsskuld, netto	491	3 798
Pensionskostnader	329	575
Betalda förmåner från arbetsgivare	-301	-267
Tillskjutna medel från arbetsgivare	-274	-444
Omvärderingar	-258	-3 101
Reduceringar och regleringar	-43	-11
Kursdifferenser	105	-59
Nettoskuld enligt rapport över finansiell ställning	**49**	**491**

Pensionsförpliktelser

	2023	2022
Ingående balans	21 693	29 832
Pensioner intjänade under perioden	324	532
Ränta på förpliktelser	859	493
Betalda förmåner från arbetsgivare	-301	-267
Betalda förmåner från förvaltningstillgångar	-503	-501
Omvärderingar:		
– Aktuariella vinster (-) / förluster (+) förändrade finansiella antaganden	-511	-10 277
– Aktuariella vinster (-) / förluster (+) förändrade demografiska antaganden	-113	24
– Erfarenhetsbaserade förändringar	516	1 425
Reduceringar och regleringar	-43	-9
Kursdifferenser	-134	441
Pensionsförpliktelser, nuvärde	**21 787**	**21 693**

Pensionsförpliktelsernas fördelning och genomsnittlig löptid per land

2023	Sverige	Norge	Storbritannien
Aktiva medlemmars del av förpliktelserna	35%	38%	4%
Vilande pensionsrättigheter	28%	16%	54%
Pensionärers del av förpliktelserna	37%	46%	42%
Vägd genomsnittlig löptid	17 år	16 år	13 år
2022			
Aktiva medlemmars del av förpliktelserna	38%	42%	4%
Vilande pensionsrättigheter	26%	15%	54%
Pensionärers del av förpliktelserna	36%	43%	42%
Vägd genomsnittlig löptid	17 år	17 år	14 år

Förvaltningstillgångar

	2023	2022
Ingående balans	21 202	26 034
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar	849	445
Tillskjutna medel från arbetsgivare	274	444
Tillskjutna medel från anställda	7	5
Betalda förmåner	-503	-501
Skillnad mellan verklig avkastning och beräknad avkastning	150	-5 727
Reduceringar och regleringar		2
Kursdifferenser	-241	500
Förvaltningstillgångar, verkligt värde	**21 738**	**21 202**

Tillskjutna medel förväntas uppgå till 350 Mkr under 2024.

Förvaltningstillgångar som inte ingår i redovisat värde genom begränsning enligt takregeln

	2023	2022
Ingående balans	30	61
Årets förändring	3	-31
Förvaltningstillgångar som inte ingår i redovisat värde	**33**	**30**

Not 28. Pensioner forts.

Förvaltningstillgångar och avkastning per land

2023	Sverige	Norge	Storbritannien
Aktier	30%	45%	8%
Räntebärande värdepapper	33%	40%	63%
Alternativa investeringar	37%	15%	29%
Beräknad avkastning	3,70%	3,20%	4,70%
Verklig avkastning	3,20%	7,40%	4,60%
2022			
Aktier	26%	38%	11%
Räntebärande värdepapper	35%	50%	58%
Alternativa investeringar	39%	12%	31%
Beräknad avkastning	1,60%	1,90%	1,60%
Verklig avkastning	-4,70%	-7,60%	-33,60%

Totala förvaltningstillgångar fördelade på tillgångsklasser

	2023-12-31	2022-12-31
Aktier och fonder		
Svenska aktier och fonder	659	513
Norska aktier och fonder	1 053	939
Brittiska aktier och fonder	87	620
Globala fonder	3 702	2 918
Summa aktier och fonder	**5 501**	**4 990**
Räntebärande värdepapper		
Svenska obligationer	1 737	1 839
Norska obligationer	1 162	1 556
Brittiska obligationer	5 274	5 065
Obligationer i andra länder	2 104	1 908
Summa räntebärande värdepapper	**10 277**	**10 368**
Alternativa investeringar		
Hedgefonder	219	530
Fastighetsinvesteringar	1 894	1 976
OPS-investeringar	1 179	629
Övrigt	2 668	2 709
Summa alternativa investeringar	**5 960**	**5 844**
Totala förvaltningstillgångar	**21 738**	**21 202**

Aktier och fonder, räntebärande värdepapper samt hedgefonder har värderats till aktuella marknadspriser. Fastighetsinvesteringar och infrastrukturprojekt har värderats med diskontering av framtida kassaflöden.

Av de totala förvaltningstillgångarna har 80 procent ett noterat pris på en aktiv marknad.

Aktuariella antaganden

2023	Sverige	Norge	Storbritannien
Finansiella antaganden			
Diskonteringsränta, den 1 januari	3,70%	3,20%	4,70%
Diskonteringsränta, den 31 december	3,40%	3,50%	4,60%
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar, perioden	3,70%	3,20%	4,70%
Förväntad löneökning, den 31 december	3,25%	2,75%	3,50%
Förväntad inflation, den 31 december	1,75%	2,00%	3,00%
Demografiska antaganden			
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, män	23 år	22 år	22 år
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, kvinnor	25 år	25 år	24 år
Livslängdstabell	DUS23	K2013	S3/CMI 2022

2022	Sverige	Norge	Storbritannien
Finansiella antaganden			
Diskonteringsränta, den 1 januari	1,60%	1,90%	1,60%
Diskonteringsränta, den 31 december	3,70%	3,20%	4,70%
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar, perioden	1,60%	1,90%	1,60%
Förväntad löneökning, den 31 december	3,25%	3,00%	3,50%
Förväntad inflation, den 31 december	2,00%	2,25%	3,25%
Demografiska antaganden			
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, män	23 år	22 år	22 år
Förväntad livslängd efter 65 års ålder, kvinnor	25 år	25 år	24 år
Livslängdstabell	DUS14	K2013	S3 2021

Samtliga tre länder där Skanska har förmånsbestämda planer har en omfattande marknad för förstklassiga långfristiga företagsobligationer inklusive bostadsobligationer. Diskonteringsräntan fastställs med utgångspunkt från marknadsräntan på balansdagen för dessa obligationer.

Not 28 Pensioner forts.

Pensionsförpliktelsernas känslighet för ändrade antaganden

	Sverige	Norge	Storbritannien	Summa[1)]
Pensionsförpliktelser, den 31 december, 2023	9 264	4 396	8 127	21 787
Diskonteringsräntan ökar med 0,25%	-350	-250	-250	-850
Diskonteringsräntan reduceras med 0,25%	350	250	250	850
Förväntad löneökning ökar med 0,25%	100	75	0	175
Förväntad löneökning reduceras med 0,25%	-100	-75	0	-175
Förväntad inflation ökar med 0,25%	300	100	200	600
Förväntad inflation minskar med 0,25%	-300	-100	-200	-600
Förväntad livslängd ökar med 1 år	325	175	125	625

1) Beräknad förändring av pensionsförpliktelsen/pensionsskulden om antagandet ökar eller reduceras för samtliga tre länder. Om pensionsskulden ökar för samtliga tre länder reduceras koncernens eget kapital med 90 procent av den ökade pensionsskulden efter hänsyn tagen till uppskjuten skatt och sociala kostnader.

Förvaltningstillgångarnas känslighet för avvikelser mellan beräknad avkastning och verklig avkastning

	Sverige	Norge	Storbritannien	Summa[1)]
Förvaltningstillgångar, den 31 december, 2023	6 097	6 705	8 936	21 738
Avkastningen ökar med 5%	300	350	450	1 110
Avkastning minskar med 5%	-300	-350	-450	-1 110

1) Om verklig avkastning överstiger beräknad avkastning med 5 procent förväntas vinsten vid omvärderingen uppgå till 1 110 Mkr. Om verklig avkastning understiger beräknad avkastning med 5 procent förväntas förlusten vid omvärderingen uppgå till 1 110 Mkr.

Känslighetsanalyserna baseras på befintliga förhållanden, antaganden och populationer. Applicering på andra nivåer kan ge andra effekter av förändringar.

Avgiftsbestämda planer
Planerna omfattar huvudsakligen ålderspension, sjukpension och familjepension. Premierna betalas löpande under året av respektive koncernföretag till separata juridiska enheter, exempelvis försäkringsbolag. Storleken på premien baseras på lönen. Pensionskostnaden för perioden ingår i resultaträkningen.

Totala pensionskostnader i resultaträkningen för förmånsbestämda planer och avgiftsbestämda planer

	2023	2022
Pensioner förmånsbestämda planer intjänade under perioden	-324	-532
Avgår: Tillskjutna medel från anställda	7	5
Ränta på förpliktelser	-859	-493
Beräknad avkastning på förvaltningstillgångar	848	445
Reduceringar och regleringar	43	11
Pensionskostnader, förmånsbestämda planer	**-286**	**-564**
Pensionskostnader, avgiftsbestämda planer	-1 896	-1 829
Sociala kostnader, förmånsbestämda och avgiftsbestämda planer[1)]	-141	-168
Totala pensionskostnader	**-2 323**	**-2 561**

1) Avser särskild löneskatt i Sverige och arbetsgivaravgift i Norge.

Fördelning av pensionskostnader i resultaträkningen

	2023	2022
Kostnader för produktion och förvaltning	-1 835	-1 989
Försäljnings- och administrationskostnader	-477	-524
Finansnetto	-11	-48
Totala pensionskostnader	**-2 323**	**-2 561**

Not 29. Avsättningar

Avsättningar redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar, se not 1.

Avsättningar fördelas i rapporten över finansiell ställning på långfristiga skulder och kortfristiga skulder. Avsättningar är både räntebärande och icke räntebärande. Avsättningar som ingår i verksamhetscykeln redovisas som kortfristiga. Räntebärande avsättningar som förfaller inom ett år behandlas som kortfristiga.

Kortfristiga avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Icke räntebärande	11 087	10 368
Summa	**11 087**	**10 368**

Förändring av avsättningar fördelat på tvistreserv, avsättning för garantier samt övrigt framgår av tabell nedan. För tvistreserv se även not 33.

	Tvistreserv		Avsättning för garantier		Övriga avsättningar		Summa	
	2023	2022	2023	**2022**	2023	2022	**2023**	2022
Ingående balans	2 644	2 413	3 770	3 892	3 954	4 935	10 368	11 239
Avyttrade avsättningar				-17		-5		-22
Årets avsättningar	488	527	1 506	1 475	1 835	1 383	3 829	3 386
Ianspråktagna avsättningar	-587	-309	-1 106	-780	-904	-2 092	-2 597	-3 181
Återförda outnyttjade belopp	-195	-189	-517	-962	-160	-213	-872	-1 365
Kursdifferenser	228	121	41	170	-19	169	250	459
Omklassificeringar	20	82	189	-9	-100	-222	109	-148
Belopp vid årets slut	**2 597**	**2 644**	**3 883**	**3 770**	**4 606**	**3 954**	**11 087**	**10 368**

Specifikation av övriga avsättningar

	2023-12-31	2022-12-31
Omstruktureringsåtgärder	238	124
Personalrelaterade avsättningar	551	366
Miljöåtaganden	137	127
Avsättning för sociala avgifter på pensioner och aktierelaterad ersättning	610	669
Tilläggsköpeskillingar[1)]	415	469
Avsättning för åtaganden i joint ventures	323	210
Förlustreserver	1 012	604
Avsättningar för sålda fastigheter	756	837
Återställning av uppkomna skador	156	161
Skatt och moms (annat än bolagsskatt)	97	87
Andra avsättningar	311	299
Summa	**4 606**	**3 954**

1) Avser förvärv av omsättningsfastigheter. De redovisas som finansiella instrument, se not 6.

Normal omloppstid för övriga avsättningar är ett till tre år.

Avsättningar för tvister avser såväl tvister angående projekt inom Byggverksamheten som har avslutats som andra tvister.

Avsättningar för garantiåtaganden avser kostnader som kan uppstå under garantiperioden samt hyresgarantier avseende sålda fastigheter i Kommersiell fastighetsutveckling. Avsättningarna i Byggverksamhet baseras på individuell bedömning av aktuellt projekt alternativt på en erfarenhetsmässig genomsnittlig kostnad uttryckt som en procentandel av omsättningen under en femårsperiod. Kostnaderna belastar respektive projekt löpande. Avsättningar för garantiåtaganden inom övriga verksamhetsgrenar sker efter individuell bedömning av aktuellt projekt. Årets förändring avser huvudsakligen Byggverksamhet, Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling.

Avsättningar för omstruktureringsåtgärder innehåller främst poster rörande Polen, Sverige, Tjeckien och nedläggningen i Latinamerika.

Personalrelaterade avsättningar innehåller poster som exempelvis kostnader för vinstandelar, vissa bonusprogram samt övriga personalåtaganden.

Som avsättning för miljöåtagande redovisas bland annat återställningskostnader för grustag i den svenska verksamheten.

Not 30. Övriga rörelseskulder

Som övriga rörelseskulder redovisas icke räntebärande skulder i rörelsen. Rörelseskulderna ingår i koncernens verksamhetscykel och redovisas som kortfristiga skulder.

	2023-12-31	2022-12-31
Leverantörsskulder	13 105	13 998
Andra rörelseskulder till intresseföretag		
Andra rörelseskulder[1)]	8 045	8 681
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19 260	19 161
Summa	**40 410**	**41 840**
Varav finansiella instrument redovisat i not 6, Finansiella instrument och finansiell riskhantering		
Leverantörsskulder	13 105	13 998
Övriga rörelseskulder inklusive upplupna räntekostnader	369	694
	13 474	**14 692**
Varav ej finansiella instrument	26 935	27 148

1) I andra rörelseskulder ingår 361 (407) Mkr för utställda men ej inlösta checkar främst i USA. Se not 1.

Not 31. Specifikation av räntebärande nettofordran/nettoskuld per tillgång och skuld

	2023-12-31			2022-12-31		
	Räntebärande	Icke räntebärande	Summa	Räntebärande	Icke räntebärande	Summa
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Förvaltningsfastigheter		5 141	5 141		3 758	3 758
Materiella anläggningstillgångar		8 035	8 035		7 803	7 803
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter		3 082	3 082		3 256	3 256
Goodwill		3 919	3 919		4 160	4 160
Övriga immateriella tillgångar		348	348		488	488
Placeringar i joint ventures och intresseföretag		2 072	2 072		2 901	2 901
Finansiella anläggningstillgångar	4 954	38	4 992	3 569	38	3 607
Uppskjutna skattefordringar		2 518	2 518		995	995
Summa anläggningstillgångar	**4 954**	**25 154**	**30 108**	**3 569**	**23 401**	**26 970**
Omsättningstillgångar						
Omsättningsfastigheter		58 660	58 660		58 474	58 474
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter		3 613	3 613		3 676	3 676
Material och varulager		1 275	1 275		1 300	1 300
Finansiella omsättningstillgångar	7 184	314	7 498	14 313	99	14 413
Skattefordringar		1 246	1 246		1 248	1 248
Avtalstillgångar		7 865	7 865		7 772	7 772
Övriga rörelsefordringar		27 012	27 012		27 726	27 726
Likvida medel	17 912		17 912	10 014		10 014
Summa omsättningstillgångar	**25 096**	**99 985**	**125 082**	**24 327**	**100 296**	**124 623**
SUMMA TILLGÅNGAR	**30 050**	**125 139**	**155 189**	**27 896**	**123 697**	**151 593**

Not 31. Specifikation av räntebärande nettofordran/nettoskuld per tillgång och skuld forts

	2023-12-31			2022-12-31		
	Räntebärande	**Icke räntebärande**	**Summa**	**Räntebärande**	**Icke räntebärande**	**Summa**
SKULDER						
Långfristiga skulder						
Finansiella långfristiga skulder	7 298	1	7 300	2 714		2 714
Leasingskulder	6 137		6 137	6 328		6 328
Pensioner	3 167		3 167	2 891		2 891
Uppskjutna skatteskulder		2 218	2 218		1 943	1 943
Summa långfristiga skulder	**16 603**	**2 219**	**18 822**	**11 933**	**1 943**	**13 876**
Kortfristiga skulder						
Finansiella kortfristiga skulder	3 501	114	3 615	4 704	150	4 854
Leasingskulder	909		909	953		953
Skatteskulder		779	779		388	388
Kortfristiga avsättningar		11 087	11 087		10 368	10 368
Avtalsskulder		23 220	23 220		24 059	24 059
Övriga rörelseskulder		40 410	40 410		41 840	41 840
Summa kortfristiga skulder	**4 411**	**75 609**	**80 020**	**5 657**	**76 805**	**82 462**
SUMMA SKULDER	**21 014**	**77 829**	**98 842**	**17 590**	**78 748**	**96 338**
Summa eget kapital			**56 347**			**55 255**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			**155 189**			**151 593**
Räntebärande nettofordran (+)/nettoskuld (-)		9 037			10 306	

Not 32. Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder

	2023-12-31			2022-12-31		
Belopp som förväntas återvinnas	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Förvaltningsfastigheter		5 141	5 141		3 758	3 758
Materiella anläggningstillgångar[1]	1 650	6 385	8 035	1 602	6 201	7 803
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter[1]	936	2 147	3 082	901	2 356	3 256
Goodwill		3 919	3 919		4 160	4 160
Övriga immateriella tillgångar[1]	161	187	348	211	277	488
Placeringar i joint ventures och intresseföretag[2]		2 072	2 072		2 901	2 901
Finansiella anläggningstillgångar		4 992	4 992		3 607	3 607
Uppskjutna skattefordringar[3]		2 518	2 518		995	995
Summa anläggningstillgångar	**2 747**	**27 361**	**30 108**	**2 714**	**24 256**	**26 970**
Omsättningstillgångar						
Omsättningsfastigheter[4]	16 900	41 760	58 660	20 600	34 874	58 474
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter[4]	200	3 413	3 613	400	3 276	3 676
Material och varulager	1 167	108	1 275	1 128	172	1 300
Finansiella omsättningstillgångar	7 498		7 498	14 413		14 413
Skattefordringar	1 246		1 246	1 248		1 248
Avtalstillgångar[5]	7 279	585	7 865	6 839	933	7 772
Övriga rörelsefordringar[5]	21 698	5 313	27 012	20 235	7 491	27 726
Likvida medel	17 912		17 912	10 014		10 014
Summa omsättningstillgångar	**73 901**	**51 180**	**125 082**	**74 877**	**46 746**	**124 623**
SUMMA TILLGÅNGAR	**76 648**	**78 541**	**155 189**	**77 591**	**71 002**	**151 593**

1) Med belopp som förväntas återvinnas inom tolv månader har förväntad årlig avskrivning redovisats.
2) Fördelningen kan ej uppskattas.
3) Uppskjutna skattefordringar förväntas i sin helhet återvinnas efter tolv månader.
4) Återvinning inom ett år av omsättningsfastigheter och nyttjanderätter grundar sig på en historisk bedömning baserad på de senaste tre åren.
5) Kortfristiga fordringar som förfaller efter tolv månader ingår i verksamhetscykeln och redovisas som kortfristiga.

Not 32 Forväntade återvinningstider på tillgångar och skulder forts

	2023-12-31			2022-12-31[1]		
Belopp som förväntas betalas	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa	inom 12 månader	efter 12 månader	Summa
SKULDER						
Långfristiga skulder						
Finansiella långfristiga skulder		7 300	7 300		2 714	2 714
Leasingskulder		6 137	6 137		6 328	6 328
Pensioner[2]	324	2 843	3 167	291	2 600	2 891
Uppskjutna skatteskulder		2 218	2 218		1 943	1 943
Summa långfristiga skulder	**324**	**18 498**	**18 822**	**291**	**13 585**	**13 876**
Kortfristiga skulder						
Finansiella kortfristiga skulder	2 832	783	3 615	3 165	1 689	4 854
Leasingskulder	909		909	953		953
Skatteskulder	779		779	388		388
Kortfristiga avsättningar	5 033	6 054	11 087	3 846	6 522	10 368
Avtalsskulder	21 215	2 006	23 220	19 444	4 615	24 059
Övriga rörelseskulder	37 673	2 736	40 410	38 694	3 146	41 840
Summa kortfristiga skulder	**68 441**	**11 579**	**80 020**	**66 490**	**15 972**	**82 462**
SUMMA SKULDER	**68 765**	**30 077**	**98 842**	**66 781**	**29 557**	**96 338**
Summa eget kapital			**56 347**			**55 255**
EGET KAPITAL OCH SKULDER			**155 189**			**151 593**

1) Omräknat i enlighet med vad som anges i not 43.
2) Inom 12 månader avser förväntade betalningar av förmåner (betalningar från fonderade medel ingår ej).

Not 33. Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventualtillgångar

Ställda säkerheter

	2023-12-31	2022-12-31
Aktier och andelar	1 190	2 328
Fordringar	680	772
Summa	**1 869**	**3 100**

Joint ventures inom OPS-portföljen redovisas som ställda säkerheter när andelarna i projektbolaget, vilka kan vara direktägda av Skanska eller ägda via mellanliggande holdingbolag, lämnats som säkerhet för lån från banker eller andra långivare än delägarna.

Ställda säkerheter för skuld

	Aktier och fordringar	
	2023-12-31	2022-12-31
Egna åtaganden		
Andra skulder	680	772
Summa egna åtaganden	**680**	**772**
Övriga åtaganden	1 190	2 328
Summa	**1 869**	**3 100**

Ställda säkerheter för andra skulder 0,7 (0,8) miljarder kronor, avser till allra största delen finansiella instrument lämnade som säkerhet till beställaren i samband med entreprenadarbeten i USA.

Not 33. Ställda säkerheter, eventualförpliktelser och eventualtillgångar forts.

Eventualförpliktelser
Eventualförpliktelser redovisas i enlighet med IAS 37 Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar. Se not 1. Skattemål, domstols- och skiljeförfarande medtas ej i beloppen för eventualförpliktelser, i stället lämnas särskild beskrivning.

Eventualförpliktelser, exklusive förpliktelser för partners framtida fullgörande i gemensamma verksamheter, uppgår till 1 513 (1 210) Mkr. Beloppen avser huvudsakligen joint ventures och bostadsrättföreningar inom rörelsesegmenten Kommersiell fastighetsutveckling och Bostadsutveckling.

Skanskas förpliktelser för partners framtida fullgörande i gemensamma verksamheter avser entreprenadarbeten inom Byggverksamheten och Projektutvecklingsverksamheten. Om en partner inte fullgör sin del av entreprenaden är övriga partner solidariskt ansvariga för att också denna del av entreprenaden fullgörs. Partners andel av framtida fullgörande i gemensamma verksamheter uppgår till 22 865 (31 919) Mkr. För den händelse att Skanska tar över del av fullgörande kommer Skanskas orderstock att öka i motsvarande mån.

Skanska väljer att avtala om gemensamma verksamheter och joint venture när det är fördelaktigt med tanke på projektets storlek och/eller typ av åtaganden som ingår i projektet. Att kombinera expertis och resurser med andra byggbolag är då ett sätt att optimera projektplanering och genomförande likväl som att hantera specifika projektrisker. Utomstående parter i dessa samarbetsarrangemang granskas enligt processen om anbudsförfarande. För mer information om gemensamma verksamheter och joint ventures se not 20 B och 20 C.

Brasiliens konkurrensmyndighet, Administrative Council of Economic Defense (CADE), och Comptroller General of the Union (CGU) inledde 2015 administrativa processer mot Skanska Brasil beträffande vissa Petrobras-projekt. 2016 beslutade CGU att utestänga Skanska Brasil från offentliga upphandlingar under minst två år. Skanska Brasils överklagande är fortfarande under behandling. CADE har ännu inte fattat något beslut i kartellärendet, vilket för närvarande är suspenderat i enlighet med ett domstolsbeslut.

Federala revisionsdomstolen (TCU) är en myndighet som granskar offentliga kontrakt, inklusive de som ingåtts med Petrobras. Skanska Brasil har vissa kontrakt som granskas av TCU. TCU meddelade 2020 ett principbeslut att skadestånd för överprissättning i samtliga kontrakt som ingåtts av medlemmar i Petrobras-kartellen kan fastställas i enlighet med en ekonometrisk modell. TCU har i en granskningsrapport från 2020 rekommenderat tillämpning av denna modell för att beräkna skadestånd för överprissättning i ett kontrakt med Petrobras som Skanska Brasil utförde i konsortium med andra. TCU beslutade 2021, baserat på den ekonometriska skadeståndsberäkningen, att inleda en administrativ process gällande påstådd överprissättning i projektet. Skanska Brasil lämnade 2021 sitt svaromål, som innefattade en begäran att ärendet skulle anses preskriberat och måste läggas ner av TCU. I november 2023 lämnade Skanska Brasil in en framställan till den federala Högsta domstolen och begärde att ärendet skulle anses preskriberat och måste läggas ner av TCU. I händelse av att Skanska Brasils klagomål vad gäller preskription inte har framgång förväntas ett beslut av TCU under 2024. Ett sådant beslut kan, på begäran av Skanska Brasil, bli föremål för ytterligare prövning av TCU.

TCU färdigställde 2022 en utredning om påstådda felaktigheter i två ändringsorder i ovannämnda projekt. Utredningen påstår att Petrobras felaktigt utbetalat ett större belopp till konsortiet som kompensation för att Petrobras försenat projektet två år. TCU har ännu inte beslutat om en administrativ process skall påbörjas i detta ärende. Skanska Brasil anser att också detta ärende är preskriberat.

2006 inledde skattemyndigheterna i Argentina en utredning av ett stort antal företag, däribland Skanska S.A, för användning av bluffakturor. Skanska samarbetade med myndigheterna och korrigerade sina inkomstdeklarationer. 2011 fann appellationsdomstolen att det inte fanns några bevis på överträdelser, men 2015 beslutade Högsta domstolen att åtalen kunde drivas. 2017 beslutade den federala brottsmålsdomstolen att återigen åtala ett stort antal personer, inklusive tio före detta Skanska S.A-anställda, för att ha betalat mutor och deltagit i upphandlingsbedrägeri. Domstolen har beslutat att den muntliga rättegången skall påbörjas i april 2024. Skanska sålde sin argentinska verksamhet 2015, men driver ärendet eftersom det ingår i förpliktelserna gentemot köparen.

Eventualtillgångar
Koncernen saknar eventualtillgångar av väsentlig betydelse för bedömningen av koncernens ställning.

Not 34. Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser

Valutakurser hanteras i enlighet med IAS 21 Effekter av ändrade valutakurser.

Valutakurser
Valutakursen för SEK har under året fluktuerat gentemot valutor i länder i vilka koncernen bedriver verksamhet.

		Genomsnittskurs			Förändring, %	
Valuta	**Land**	**2023**	**2022**	**2021**	**2022–2023**	**2021–2022**
CZK	Tjeckien	0,478	0,433	0,396	11	9
DKK	Danmark	1,540	1,429	1,364	8	5
EUR	EU	11,475	10,628	10,146	8	5
GBP	Storbritannien	13,196	12,463	11,800	6	6
NOK	Norge	1,005	1,052	0,998	-4	5
PLN	Polen	2,529	2,269	2,222	11	2
USD	USA	10,613	10,117	8,580	5	18

		Balansdagskurs			Förändring, %	
Valuta	**Land**	**2023**	**2022**	**2021**	**2022–2023**	**2021–2022**
CZK	Tjeckien	0,449	0,459	0,409	-2	12
DKK	Danmark	1,488	1,490	1,377	0	8
EUR	EU	11,089	11,077	10,239	0	8
GBP	Storbritannien	12,760	12,488	12,195	2	2
NOK	Norge	0,986	1,055	1,025	-6	3
PLN	Polen	2,555	2,364	2,230	8	6
USD	USA	10,012	10,374	9,060	-3	15

Not 34 Valutakurser samt effekt av ändrade valutakurser forts

Resultaträkningen
Genomsnittskursen under året för svenska kronan mot koncernens övriga valutor har försvagats gentemot samtliga valutor förutom mot NOK. Totalt blev valutapåverkan på koncernens intäkter 5 685 (14 072) Mkr vilket motsvarar 3,4 (9,8) procent. Totalt uppgick valutaeffekten på koncernens rörelseresultat till -104 (587) Mkr vilket motsvarar -2,0 (7,1) procent. Se vidare tabell nedan.

2023	USD	EUR	GBP	NOK	CZK	PLN	Övriga	Summa
Intäkter	3 565	892	1 003	-837	654	404	4	5 685
Rörelseresultat	88	-4	-8	-185	33	26	-54	-104
Resultat efter finansnetto	139	-32	-6	-29	44	29	-54	91
Periodens resultat	140	-35	-3	-20	38	26	-54	92

2022	USD	EUR	GBP	NOK	CZK	PLN	Övriga	Summa
Intäkter	10 812	694	933	918	634	81	0	14 072
Rörelseresultat	377	83	24	54	46	4	-1	587
Resultat efter finansnetto	447	75	26	60	54	4	-1	665
Periodens resultat	281	62	18	47	42	3	-1	452

Koncernens rapport över finansiell ställning fördelad per funktionell valuta
Koncernens balansomslutning har ökat med 3,6 miljarder kronor från 151,6 miljarder kronor till 155,2 miljarder kronor. Effekten av valutakursförändringar har påverkat med -2,5 miljarder kronor. Balansdagskursen för SEK försvagades gentemot GBP och PLN, och förstärktes gentemot USD och NOK.

2023-12-31, Mdr kr	USD	GBP	EUR	NOK	CZK	PLN	DKK	Övriga utländska valutor[1]	Säkringar av utländsk valuta[2]	SEK	Summa
Tillgångar											
Förvaltningsfastigheter										5,1	5,1
Materiella anläggningstillgångar	1,7	0,4	0,4	2,8	0,7	0,1	0,0	0,0		1,9	8,0
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter	0,8	0,8	0,3	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0		0,6	3,1
Immateriella tillgångar	0,5	1,4	0,5	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0		0,7	4,3
Aktier och andelar	0,3	0,0	0,1	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0		1,1	2,1
Räntebärande fordringar	40,0	3,8	3,4	8,2	2,6	2,3	0,0	-49,9		1,8	12,1
Omsättningsfastigheter	15,6	3,9	15,4	4,5	1,9	1,7	3,2	0,0		12,5	58,7
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	2,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0		0,5	3,6
Icke räntebärande fordringar	20,9	3,6	2,6	5,7	1,7	0,6	0,1	0,1		5,0	40,2
Likvida medel	1,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		16,4	17,9
Summa	**83,5**	**14,0**	**23,4**	**23,2**	**7,3**	**4,8**	**3,2**	**-49,8**	**0,0**	**45,5**	**155,2**
Eget kapital och Skulder											
Eget kapital hänförligt till aktieägarna[3]	13,7	0,0	3,6	6,0	3,2	0,7	0,7	-1,0	-0,1	29,4	56,2
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1
Räntebärande skulder	38,0	6,7	13,4	4,6	0,6	1,3	2,3	-49,9	0,1	3,9	21,0
Räntefria skulder	31,8	7,3	6,4	12,5	3,4	2,8	0,3	1,1		12,2	77,8
Summa	**83,5**	**14,0**	**23,4**	**23,2**	**7,3**	**4,8**	**3,2**	**-49,8**	**0,0**	**45,5**	**155,2**

1) Inklusive eliminering av interna fordringar och skulder.
2) Beloppen avser säkringar före avdrag för skatt. Nettoinvesteringar i utlandet valutasäkras till viss del genom valutalån och valutaterminskontrakt, se även not 6. Säkring av nettoinvesteringar genom valutalån främst i GBP uppgår till 92 Mkr.
3) De respektive valutorna beräknas inklusive koncernmässig goodwill och nettot av koncernmässiga övervärden efter avdrag för uppskjuten skatt.

Not 34. Valutakurser, samt effekt av ändrade valutakurser forts.

2022-12-31, Mdr kr	USD	GBP	EUR	NOK	CZK	PLN	DKK	Övriga utländska valutor[1)]	Säkringar av utländsk valuta[2)]	SEK	Summa
Tillgångar											
Förvaltningsfastigheter										3,8	3,8
Materiella anläggningstillgångar	1,8	0,6	0,4	2,5	0,7	0,1	0,0	0,0		1,8	7,8
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter	0,8	0,8	0,4	0,5	0,2	0,1	0,0	0,0		0,6	3,3
Immateriella tillgångar	0,5	1,4	0,6	1,3	0,1	0,0	0,0	0,0		0,8	4,6
Aktier och andelar	1,5	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0		1,1	2,9
Räntebärande fordringar	33,0	4,3	3,7	6,3	2,7	1,8	0,0	-42,8		8,9	17,9
Omsättningsfastigheter	13,3	4,6	14,9	4,1	1,8	1,8	2,4	0,0		15,5	58,5
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	2,5	0,0	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0		0,5	3,7
Icke räntebärande fordringar	19,6	4,6	2,9	4,8	1,9	0,7	0,0	0,0		4,5	39,1
Likvida medel	1,3	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0		8,4	10,0
Summa	**74,4**	**16,4**	**23,5**	**19,6**	**7,5**	**4,5**	**2,5**	**-42,8**	**0,0**	**45,9**	**151,6**
Eget kapital och Skulder											
Eget kapital hänförligt till aktieägarna[3)]	11,9	1,6	4,5	5,7	3,3	0,4	1,0	0,1	-0,1	26,7	55,1
Innehav utan bestämmande inflytande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0		0,0	0,1
Räntebärande skulder	29,8	6,6	12,0	3,4	0,5	1,6	1,3	-42,9	0,1	5,2	17,6
Räntefria skulder	32,6	8,2	6,9	10,6	3,6	2,5	0,2	0,1		14,1	78,7
Summa	**74,4**	**16,4**	**23,5**	**19,6**	**7,5**	**4,5**	**2,5**	**-42,8**	**0,0**	**45,9**	**151,6**

1) Inklusive eliminering av interna fordringar och skulder.

2) Beloppen avser säkringar före avdrag för skatt. Nettoinvesteringar i utlandet valutasäkras till viss del genom valutalån och valutaterminskontrakt, se även not 6. Säkring av nettoinvesteringar genom valutalån främst i GBP uppgår till 90 Mkr.

3) De respektive valutorna beräknas inklusive koncernmässig goodwill och nettot av koncernmässiga övervärden efter avdrag för uppskjuten skatt.

Påverkan på koncernen vid förändring av SEK mot samtliga valutor samt förändring av USD mot SEK
Följande känslighetsanalys visar på koncernens känslighet, baserad på 2023 års resultaträkning och finansiella ställning, för ensidig förändring i SEK mot samtliga valutor med 10 procent samt ensidig förändring i USD mot SEK med 10 procent (+ innebär en försvagning av SEK, - innebär en förstärkning av SEK).

Mdr kr	Samtliga valutor +/-10%	varav USD +/-10%
Intäkter	+/- 13,5	+/- 7,6
Rörelseresultat	+/- 0,2	+/- 0,4
Eget kapital	+/- 2,7	+/- 1,4
Nettofordran/nettoskuld	+/- 0,5	+/- 0,3

Övrigt
För uppgift om förändringen av omräkningsreserven i Eget kapital hänvisas till not 26.

Not 35. Kassaflödesanalys

Förutom kassaflödesanalysen som upprättas enligt IAS 7 Kassaflödesanalys, visas i Skanska en kassaflödesanalys som upprättats utifrån den verksamhet som de respektive verksamhetsgrenarna bedriver. Denna kassaflödesanalys benämns "Koncernens operativa kassaflödesanalys".

Förändringar av koncernens kassaflödesanalyser
Från och med kvartal 4, 2023 har koncernens kassaflödesanalys ändrats avseende uppställning och klassificering av poster till följd av en översyn av koncernens rapporter över kassaflöden. Både kassaflödesanalysen enligt IAS 7 och koncernens operativa kassaflödesanalys har ändrats och omräkning har skett av jämförelseperioder.

I koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 redovisas erhållen ränta samt erhållen utdelning inom investeringsverksamheten, jämfört med tidigare då erhållen ränta redovisades inom finansieringsverksamheten och erhållen utdelning inom den löpande verksamheten. All betald ränta redovisas inom finansieringsverksamheten, även aktiverad ränta som tidigare redovisades inom den löpande verksamheten som förändring i rörelsekapital.

Betald skatt redovisas enbart inom den löpande verksamheten, och inte längre något inom investerings- eller finansieringsverksamheten. Detta är en anpassning till praxis i Sverige.

I koncernens operativa kassaflödesanalys redovisas också all betald skatt inom den operativa verksamheten och inte längre något inom finansieringsverksamheten.

Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet/ska ingå i kassaflödet

	2023	2022
Av- och nedskrivningar samt återföring av nedskrivningar	5 554	2 789
Resultat sålda anläggningstillgångar och omsättningsfastigheter	-4 067	-5 674
Resultat avyttrade koncernföretag/verksamheter före avdrag för försäljningskostnader	-14	-108
Resultat efter finansnetto från joint ventures och intresseföretag	-524	-453
Årets avsättning för internvinster på entreprenadarbeten	474	466
Kostnadsförda pensioner som ej avser betalningar	275	516
Utbetalda pensioner	-804	-768
Kostnad för aktiesparprogrammet Seop	470	471
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	-175	-1 692
Resultat sålda joint ventures	-838	-186
Övriga poster som ej påverkat kassaflödet från den löpande verksamheten	2	
Summa	**351**	**-4 640**

Likvida medel

Samma regel som använts vid bestämmande av likvida medel i rapporten över finansiell ställning har använts vid bestämmandet av likvida medel enligt kassaflödesanalysen. Likvida medel i kassaflödesanalysen består av kassa och bank samt kortfristiga placeringar.

	2023-12-31	2022-12-31
Likvida medel	17 912	10 014
Summa	**17 912**	**10 014**

Övrigt
Koncernens outnyttjade krediter uppgick vid årets slut till 9 866 (6 053) Mkr.

Uppgift om tillgångar och skulder i avyttrade koncernföretag/verksamheter

	2023	2022
Tillgångar		
Immateriella tillgångar	-1	
Materiella tillgångar	-37	-221
Materiella tillgångar, nyttjanderätter	-5	
Omsättningsfastigheter		
Räntebärande tillgångar		-51
Icke räntebärande tillgångar	-32	-348
Likvida medel	-13	-21
Summa	**-86**	**-641**
Skulder		
Resultat vid avyttring före avdrag för försäljningskostnader och kursdifferenser	15	85
Innehav utan bestämmande inflytande	-5	
Räntebärande skulder	-20	
Icke räntebärande skulder	-25	-507
Summa	**-35**	**-422**
Köpeskilling	51	219
Kursdifferens	1	-1
Likvida medel i de avyttrade företagen	-13	-21
Påverkan på likvida medel, avyttring	**39**	**197**

Avyttrade koncernföretag/verksamheter gav en vinst om 6 (86) Mkr efter avdrag för försäljningskostnader och kursdifferenser. Detta redovisas bland kostnader för produktion och förvaltning.

Sambandet mellan koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 och koncernens operativa kassaflödesanalys
Skillnaden mellan koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 Kassaflödesanalys och koncernens operativa kassaflödesanalys framgår av följande.

I koncernens kassaflödesanalys enligt IAS 7 redovisas kassaflödet fördelat på;
Kassaflöde från löpande verksamhet
Kassaflöde från investeringsverksamhet
Kassaflöde från finansieringsverksamhet

I koncernens operativa kassaflödesanalys redovisas kassaflödet fördelat på;
Kassaflöde från operativ verksamhet
Kassaflöde från finansieringsverksamhet
Kassaflöde från strategiska investeringar
Utdelning etc.
Förändring i räntebärande fordringar och skulder

I koncernens operativa kassaflödesanalys benämns löpande verksamhet som "operativ verksamhet". Till skillnad från kassaflödesanalysen enligt IAS 7 så innehåller den "operativa verksamheten" erhållen utdelning samt även nettoinvesteringar som anses vara ett led i den operativa verksamheten. Sådana nettoinvesteringar är nettoinvesteringar i aktier, förvaltningsfastigheter, materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nettoinvesteringar i OPS portföljen.

Investeringar av strategisk karaktär redovisas i kassaflödet från strategiska investeringar.

I den operativa kassaflödesanalysen redovisas i kassaflödet från finansieringsverksamheten endast räntor och övrigt finansnetto. Utdelning redovisas separat. Lämnade lån och återbetalning av lån redovisas också separat tillsammans med förändringen av de räntebärande fordringarna längst ner i den operativa kassaflödesanalysen, vilket ger en delsumma i analysen som visar kassaflödet före förändring i räntebärande fordringar och skulder.

Not 35. Kassaflödesanalys forts.

Årets kassaflöde

	2023	2022
Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter enligt operativt kassaflöde	1 837	-1 699
Avgår nettoinvesteringar i aktier, materiella och immateriella tillgångar (inklusive förvaltningsfastigheter)	836	2 266
Avgår periodisering investeringar/desinvesteringar i aktier, materiella och immateriella tillgångar (inklusive förvaltningsfastigheter)	580	
Avgår betald ränta som aktiverats samt erhållen utdelning från joint ventures och intresseföretag	-46	-58
Kassaflöde från löpande verksamhet, enligt IAS 7	**3 207**	**510**
Kassaflöde från strategiska nettodesinvesteringar (+) / investeringar (-) enligt operativt kassaflöde	39	197
Nettoinvesteringar i aktier, materiella och immateriella tillgångar (inklusive förvaltningsfastigheter)	-836	-2 266
Periodisering investeringar/desinvesteringar i aktier, materiella och immateriella tillgångar (inklusive förvaltningsfastigheter)	-580	
Erhållen ränta samt erhållen utdelning	1 485	890
Ökning och minskning av räntebärande fordringar	5 888	6 026
Kassaflöde från investeringsverksamheten, enligt IAS 7	**5 997**	**4 847**
Kassaflöde från finansieringsverksamheten enligt operativt kassaflöde	-689	-565
Betald ränta som aktiverats	-727	-446
Avgår erhållen ränta samt erhållen övrig utdelning	-712	-386
Förändring i räntebärande fordringar och skulder exklusive leasingskulder	10 373	5 538
Avgår ökning och minskning av räntebärande fordringar	-5 888	-6 026
Utdelning etc[1)]	-3 611	-4 645
Kassaflöde från finansieringsverksamhet, enligt IAS 7	**-1 255**	**-6 530**
Årets kassaflöde	**7 949**	**-1 173**
1) Varav återköp B-aktier	-510	-507

Sambandet mellan koncernens investeringar i kassaflödesanalysen enligt IAS 7 och investeringar i koncernens operativa kassaflödesanalys

Totala nettoinvesteringar redovisas i kassaflödesanalysen fördelade på löpande verksamhet och investeringsverksamhet med hänsyn taget till likvidreglering av investeringar och desinvesteringar.

I löpande verksamheten redovisas köp och försäljning av omsättningsfastigheter medan övriga nettoinvesteringar redovisas i investeringsverksamheten.

	2023	2022
Nettoinvesteringar i löpande verksamhet[1)]	-1 203	-2 296
Nettoinvesteringar i investeringsverksamheten	-1 377	-2 069
	-2 580	**-4 365**
Avgår justering för periodisering, kassapåverkan investeringar	405	-468
Totala nettodesinvesteringar (+)/investeringar (-)	**-2 175**	**-4 833**

1) Varav -727 (-446) Mkr avser aktiverad ränta som ingår bland betald ränta.

I koncernens operativa kassaflödesanalys redovisas nettoinvesteringar fördelat på nettoinvesteringar i verksamheten och strategiska nettoinvesteringar enligt följande.

Investeringar/desinvesteringar

	2023	2022
Verksamheten - Investeringar		
Förvaltningsfastigheter	-26	-1
Immateriella tillgångar	-20	-24
Materiella anläggningstillgångar	-2 575	-2 238
Aktier	-318	-696
Omsättningsfastigheter	-19 249	-22 609
varav Bostadsutveckling	-8 655	-10 375
varav Kommersiell fastighetsutveckling	-10 595	-12 233
	-22 189	**-25 567**
Verksamheten - Desinvesteringar		
Förvaltningsfastigheter		
Immateriella tillgångar	1	15
Materiella anläggningstillgångar	477	476
Aktier	1 626	201
Omsättningsfastigheter	17 871	19 844
varav Bostadsutveckling	11 430	9 257
varav Kommersiell fastighetsutveckling	6 441	10 587
	19 975	**20 537**
Nettodesinvesteringar (+)/investeringar (-) i verksamheten	**-2 214**	**-5 030**
Strategiska desinvesteringar		
Försäljning av verksamheter	39	197
Strategiska desinvesteringar	**39**	**197**
Totala nettodesinvesteringar (+)/investeringar (-)	**-2 175**	**-4 833**

Förändring av räntebärande skulder inom finansieringsverksamheten

	2023	2022
Ingående balans	14 699	14 997
Poster som påverkar kassaflödet från finansieringsverksamheten	2 185	-181
Avyttring av koncernföretag	-15	
Övrig förändring leasingavtal	957	817
Omklassificering	-48	45
Kursdifferenser	69	-978
Belopp vid årets slut	**17 846**	**14 699**

Not 36. Personal

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2023-12-31	2022-12-31
Löner och ersättningar		
Styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp[1) 2)]	567	612
Övriga anställda	23 214	21 952
Summa löner och ersättningar	**23 781**	**22 564**
Sociala kostnader inklusive pensionskostnader[3)]	6 127	6 045
Icke monetära ersättningar[4)]	**1 019**	**994**
Aktierelaterade ersättningar	**470**	**471**
Summa	**31 397**	**30 074**

1) Beloppet avser styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp i samtliga koncernföretag. I beloppet inkluderas ersattningar till tidigare styrelse, VD och vVD.

2) Varav 154 (235) Mkr avser rörliga ersättningar.

3) Varav 2 312 (2 513) Mkr avser pensionskostnader. Av koncernens totala pensionskostnader avser 82 (82) Mkr styrelse, VD, vVD och övrig ledningsgrupp i samtliga koncernföretag. I beloppet inkluderas pensionskostnader till tidigare styrelse, VD och vVD.

4) I posten icke monetära ersättningar ingår bland annat kostnader för sjukvårdsförsäkring.

Män och kvinnor per balansdagen i samtliga koncernföretags styrelse och ledning

	2023-12-31		2022-12-31	
	varav män, %	varav kvinnor, %	varav män, %	varav kvinnor, %
Andel styrelseledamöter	69	31	70	30
Andel VD och övriga medlemmar i ledningsgrupper	71	29	70	30

Övrigt
Inga lån, ställda säkerheter eller eventualförpliktelser har lämnats till förmån för styrelseledamot och VD inom koncernen.

Medelantal anställda
Personal beräknas som genomsnittligt antal anställda. Se not 1.

	2023	varav män	%	varav kvinnor	%	2022	varav män	%	varav kvinnor	%
Sverige	7 750	5 838	75	1 912	25	7 937	5 986	75	1 951	25
Norge	4 177	3 710	89	467	11	4 004	3 607	90	397	10
Finland	1 730	1 409	81	321	19	2 082	1 707	82	375	18
Storbritannien	3 424	2 508	73	916	27	3 500	2 562	73	938	27
Polen	1 363	850	62	514	38	1 534	969	63	565	37
Tjeckien	2 067	1 713	83	355	17	2 123	1 775	84	349	16
Slovakien	614	543	88	71	12	641	575	90	66	10
USA	6 033	4 885	81	1 148	19	6 440	5 270	82	1 170	18
Övriga länder	98	58	60	39	40	119	74	62	45	38
Summa	**27 256**	**21 513**	**79**	**5 743**	**21**	**28 380**	**22 524**	**79**	**5 856**	**21**

Antalet anställda vid årets slut uppgick till 26 543 (27 666).

Not 37. Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter

Med ledande befattningshavare avses VD och Koncernchefen samt övriga medlemmar i koncernledningen (Group Leadership Team). Koncernledningen bestod vid utgången av 2023 av åtta personer, inklusive VD och Koncernchef, varav tre kvinnor och fem män. Information om VD och Koncernchefen och övriga medlemmar i koncernledningen finns på sidorna 92–93.

Berednings- och beslutsprocesser
Styrelsens ersättningskommitté bereder styrelsens förslag för beslut av årsstämman om riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare (Ersättningsriktlinjerna) när det uppkommer behov av väsentliga ändringar av riktlinjerna, dock minst vart fjärde år. Lön, rörlig ersättning och övriga förmåner för VD och Koncernchef fastställs av styrelsen efter förslag från ersättningskommittén. Ersättningskommittén beslutar om löner, rörlig ersättning och övriga förmåner för övriga medlemmar i koncernledningen. VD och Koncernchef informerar löpande ersättningskommittén om löner, rörlig ersättning och övriga förmåner för koncernstabschefer och affärsenhetschefer. I ersättningskommittén ingick under 2023 styrelsens ordförande Hans Biörck samt styrelseledamöterna Pär Boman och Jan Gurander. Under 2023 höll ersättningskommittén sex möten, varav ett var per capsulam (det vill säga beslut fattades genom enhälligt skriftligt beslut). Årsstämman beslutar om styrelsearvoden och arvoden för kommittéarbete efter förslag från valberedningen.

Riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare
Årsstämman 2023 antog styrelsens förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare. Riktlinjerna ska tillämpas på ersättningar som avtalas, och förändringar som görs i redan avtalade ersättningar, efter det att riktlinjerna antogs av årsstämman 2023. Riktlinjerna omfattar inte ersättningar som beslutas av bolagsstämman, inklusive långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram.

Riktlinjernas främjande av Bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet
En framgångsrik implementering av Bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av Bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda, förutsätter att Bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att Bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja Bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda. Detta genomförs genom de finansiella och icke finansiella mål som avgör utfallet av rörlig kontantersättning och har en tydlig koppling till Bolagets affärsstrategi och hållbarhetsagenda. Den rörliga kontantersättningen beskrivs närmare i avsnitt "Rörlig kontantersättning" nedan.

Bolagets målsättning med att ha program för rörlig kontantersättning och det långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogrammet är att (i) driva beteenden som stödjer Bolagets långsiktiga och kortsiktiga affärsresultat och skapa värde för aktieägarna, (ii) göra Bolaget attraktivt som arbetsgivare för topptalanger, (iii) behålla nyckelpersoner inom Bolaget och (iv) öka medarbetarnas intresse och engagemang för Bolagets verksamhet och utveckling.

För information om Bolagets affärsstrategi, se Bolagets webbplats: www.group.skanska.com/sv/about-us/how-we-work/strategi/.

Total ersättning
Den sammanlagda ersättningen för varje ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och konkurrenskraftig på den arbetsmarknad där den ledande befattningshavaren är placerad och framståend prestationer ska reflekteras i den totala ersättningen. Ersättningen får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pension och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar. Fast och rörlig ersättning ska vara relaterade till ledande befattningshavarens ansvar och befogenhet.

Rörlig kontantersättning
Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett eller flera år. Den rörliga kontantersättningen ska ha en högsta gräns och vara relaterad till den fasta lönen, och får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Den rörliga kontantersättningen ska beakta både finansiell och icke finansiell prestation. Utfallet i relation till förutbestämda och mätbara finansiella mål ska bestämma den totala (finansiella) bonuspotentialen, det vill säga de finansiella målen utgör basen för den totala bonuspotentialen. Detta utfall kan reduceras beroende på utfallet av de icke finansiella målen. Den rörliga kontantersättningen ska baseras på utfallet i förhållande till uppsatta mål och utformas så att ökad intressegemenskap uppnås mellan ledande befattningshavare och Bolagets aktieägare.

De finansiella målen för den rörliga kontantersättningen kan vara relaterade till koncernens resultat före skatt, till relevant affärsenhets resultat före finansiella poster och skatt med mera.

De icke finansiella målen ska främja Bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till Bolagets affärsstrategi eller hållbarhetsagenda. De icke finansiella målen ska sammanlagt motsvara 50 procent av den totala bonusen vilket innebär att det totala bonusutfallet kan reduceras med maximalt 50 procent om de icke finansiella målen inte är uppfyllda.

När mätperioden för uppfyllelse av målen för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det fastställas i vilken utsträckning målen uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga ledande befattningshavare ansvarar ersättningskommittén för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen baseras på den av Bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Villkoren för rörlig kontantersättning ska utformas så att styrelsen, om exceptionella ekonomiska förhållanden råder, har möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig kontantersättning om ett sådant utgivande bedöms som orimligt och oförenligt med Bolagets ansvar gentemot aktieägarna, anställda och andra intressenter. Det ska vidare finnas möjlighet att begränsa eller underlåta att ge ut rörlig ersättning, om styrelsen bedömer att det är rimligt av andra skäl. Vidare ska styrelsen ha möjlighet att återta utbetald rörlig kontantersättning om det i efterhand visar sig att ledande befattningshavaren har brutit mot Skanskas Uppförandekod eller Skanskas övriga värderingar, policyer, standarder eller instruktioner.

Ytterligare rörlig kontantersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå antingen i syfte att rekrytera eller behålla ledande befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver ledande befattningshavares ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 100 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning för övriga ledande befattningshavare ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningskommittén. Beslut om sådan ersättning för verkställande direktören ska fattas av ersättningskommittén på förslag av verkställande direktören.

Pension
Pensionsförmåner ska vara premiebestämda med undantag för de fall där lag eller kollektivavtal kräver en förmånsbestämd pension. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande förutom om det följer av lag eller kollektivavtal. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 40 procent av den fasta årliga kontantlönen om inte en högre procentsats följer av lag eller kollektivavtal.

Övriga förmåner
Andra förmåner får innefatta bland annat sjukvårdsförsäkring, sjukförsäkring, bostadsförmån, hemresor, skattekompensation, parkering och bilförmån. Sådana förmåner får sammanlagt uppgå till högst 20 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Beträffande anställningsförhållanden som lyder under andra regler än svenska får, såvitt avser pensionsförmåner och andra förmåner, vederbörliga anpassningar ske för att följa tvingande regler eller fast lokal praxis, varvid dessa riktlinjers övergripande ändamål så långt möjligt ska tillgodoses.

För ledande befattningshavare vilka är stationerade i annat land än sitt hemland får ytterligare ersättning och andra förmåner utgå i skälig omfattning med beaktande av de särskilda omständigheter som är förknippade med sådan utlandsstationering, varvid dessa riktlinjers övergripande ändamål så långt möjligt ska tillgodoses. Sådana förmåner får sammanlagt uppgå till högst 50 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Not 37. Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter forts.

Långsiktiga aktiesparprogram
I Bolaget har inrättats långsiktiga aktiesparprogram, Skanska Employee Ownership Programs (Seop 5 och Seop 6). De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. Nya program kan beslutas av bolagsstämman. Seop 5 och Seop 6 ger nuvarande och framtida anställda möjlighet att bli aktieägare i Skanska och omfattar fast anställda inom Skanska-koncernen. De prestationskrav som används för att bedöma utfallet av programmen har en tydlig koppling till affärsstrategin och därmed till Bolagets långsiktiga värdeskapande, inklusive dess hållbarhetsagenda. Dessa prestationskrav består av finansiella mål på koncern, affärsenhets- och/eller affärsenhetsgruppnivå, och från och med Seop 6, även ett icke finansiellt mål på koncernnivå kopplat till koncernens minskning av koldioxidutsläpp. Det finansiella mål som för närvarande är tillämpligt på koncernnivå är tillväxt i vinst per aktie (EPS). De finansiella mål som gäller på affärsenhets- och/eller affärsenhetsgruppnivå varierar beroende på vilken verksamhetsgren som den relevanta affärsenheten eller affärsenhetsgruppen tillhör, enligt nedan tabell.

Byggverksamhet	Bostadsutveckling	Kommersiell fastighetsutveckling	Förvaltningsfastigheter
EBIT[1)]	EBIT[1)]	EBIT[1)]	EBIT[1)]
	ROCE[2)]	Uthyrda kvadratmeter	

1) Resultat före finansiella poster och skatt.
2) Avkastning på sysselsatt kapital.

Seop 5 och Seop 6 uppställer vidare krav på egen investering och treårig innehavs- och anställningstid. För mer information om Seop 5 och Seop 6, innefattande de kriterier som utfallet är beroende av, se Bolagets webbplats: www.group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/ersattningar/incitamentsprogram/.

Upphörande av anställning
Vid uppsägning från Bolaget gäller normalt en uppsägningstid om sex månader kombinerat med avgångsvederlag motsvarande högst 18 månaders fast kontantlön, eller alternativt en uppsägningstid motsvarande högst tolv månader i kombination med avgångsvederlag motsvarande högst tolv månaders fast kontantlön. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för två år. Vid uppsägning från ledande befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst tolv månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Ersättning till styrelseledamöter utöver styrelsearvode
I den mån icke anställd bolagsstämmovald styrelseledamot utför arbete för Bolagets räkning, vid sidan av styrelsearbetet, ska konsultarvode och annan ersättning för sådant arbete kunna utgå. Beslut om konsultarvode och annan ersättning till icke anställda bolagsstämmovalda styrelseledamöter fattas av ersättningskommittén.

Lön och anställningsvillkor för anställda
Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa Ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för Bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid har utgjort en del av ersättningskommitténs och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna
Styrelsen har inrättat en ersättningskommitté. I ersättningskommitténs uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningskommittén ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för lön och annan ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i Bolaget. Ersättningskommitténs ledamöter är oberoende i förhållande till Bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frångående av riktlinjerna
Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose Bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda, eller för att säkerställa Bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningskommitténs uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Beskrivning av betydande förändringar jämfört med tidigare riktlinjer
Pensionspremier har tidigare varit begränsade till 35 procent av den fasta årliga kontantlönen för den verkställande direktören och till 30 procent av den fasta årliga kontantlönen tillsammans med upp till 30 procent av rörlig kontantersättning för övriga ledande befattningshavare. Dessa riktlinjer har ändrats till en begräsning om 40 procent av den fasta årliga kontantlönen för samtliga ledande befattningshavare för att anpassa taket för pensionspremier med gällande svensk marknadspraxis.

Taket för övriga förmåner har ökats från 15 procent till 20 procent av den fasta årliga kontantlönen. Denna förändring har gjorts för att säkerställa att eventuella ledande befattningshavare som behöver till exempel dubbel bosättning och hemresor kan tillhandahållas sådana förmåner inom de begränsningar som anges i dessa riktlinjer.

Övriga ändringar är endast redaktionella ändringar som främst följer av implementeringen av Seop 6.

Aktieägarna har inte framfört några specifika synpunkter på de riktlinjer som antogs av årsstämman 2020.

Fram till slutet av årsstämman 2023 gällde de av årsstämman 2020 antagna Ersättningsriktlinjerna, som finns tillgängliga på Bolagets webbplats: www.group.skanska.com/sv/koncernens-styrning/bolagsstamma/arkiv-bolagsstammor/.

Målsättning och prestation avseende rörliga ersättningar
Rörlig ersättning består av två delar, dels årlig rörlig kontantersättning, dels långsiktiga aktieprogram som omfattar ersättning i form av aktier. De långsiktiga aktieprogrammen beskrivs under avsnitten "Långsiktiga aktieprogram" samt "Tidigare långsiktiga aktieprogram" i denna not.

I tabellen på sidan 183 anges, per verksamhetsgren, startpunkt, outperform och utfall för de finansiella målen för den rörliga kontantersättningen 2023. I tillägg till de finansiella målen har respektive person i koncernledningen icke finansiella mål som kan reducera utfallet mätt enbart på de finansiella målen. De icke finansiella målen ska främja Bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsagenda, genom att exempelvis ha en koppling till affärsstrategin eller hållbarhetsagendan. I de fall de icke finansiella målen inte har uppnåtts reduceras utfallet.

För koncernledningen, exklusive VD och Koncernchefen, knyts årlig rörlig kontantersättning till koncernmålen och/eller till de affärsenheter de är direkt ansvariga för. Det preliminära utfallet för övrig koncernledning blev i genomsnitt 20 (76) procent av fast lön. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet av rörliga kontantersättningar efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. Beräkningen är vidare preliminär såtillvida att eventuella avdrag som följd av de icke finansiella målen ännu inte beaktats.

Målsättning och prestation avseende rörlig kontantersättning för VD och Koncernchef
För VD och Koncernchefen kan den rörliga kontantersättningen uppgå till högst 75 procent av den fasta lönen. De finansiella målen har varit desamma som koncernmålen enligt tabellen på sidan 183. Styrelsen har möjlighet att reducera utfallet av den rörliga kontantersättningen mätt enbart på de finansiella målen med maximalt 50 procent baserat på utfallet av de icke finansiella målen. Det preliminära utfallet av VD och Koncernchefens rörliga kontantersättning (det vill säga exklusive aktiesparprogrammet) visar på utfall om 0 (75) procent av fast lön baserat på finansiella mål med en preliminär måluppfyllelse på 0 (100) procent. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024.

Not 37. Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter forts.

Finansiella mål för rörlig kontantersättning 2023

	Mått	Startpunkt	Outperform	Utfall	Uppfyllandegrad[2]
Koncernen	Resultat efter finansiella poster, Mdr kr[1]	5,8	8,2	2,6	0%
Byggverksamhet	Rörelseresultat, Mdr kr	4,2	5,8	5,6	64%
	Rörelsemarginal, %	2,8	3,6	3,5	62%
Bostadsutveckling	Rörelseresultat, Mdr kr	0,6	1,2	-1,1	17%
	Avkastning på sysselsatt kapital, %	5	9	-8	17%
	Sålda enheter, tusental	1,3	2,7	1,1	23%
Kommersiell fastighetsutveckling	Rörelseresultat, Mdr kr	0,7	2,0	-1,4	0%
	Rörelseresultat kluster, Mdr kr[3]	0,6	1,8	-1,4	0%
	Avkastning på sysselsatt kapital, %[3]	6	9	0	0%
	Uthyrning, tusental kvm[3]	39	268	195	56%
Förvaltningsfastigheter	Rörelseresultat, Mdr kr	0,2	0,2	-0,1	0%
	Uthyrning, tusental kvm	1	4	5	100%

1) Resultatet exkluderar den operativa enheten Asset Management (portfölj av OPS-tillgångar).

2) Uppfyllandegraden baseras på utfallen för respektive affärsenhet som vägs samman. Då uppfyllnad per affärsenhet inte kan vara lägre än 0 procent eller högre än 100 procent, kan utfall under startpunkten och/eller över outperform för affärsenheterna påverka jämförelsen mot verksamhetsgrenens sammanvägda utfall.

3) Omfattar affärsenheterna Kommersiell fastighetsutveckling i Norden, Europa och USA.

Pensionsförmåner
VD och Koncernchefen omfattas av en individuell tjänstepensionsförsäkring. Tjänstepensionsförsäkringen är avgiftsbestämd och totala premier till tjänstepensionsförsäkringen uppgår till 35 procent av den fasta lönen. Övrig koncernledning i Sverige omfattas av pensionsförmån enligt ITP-planen samt, sedan den 1 april 2023, en kompletterande avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring. De totala ålderspensionspremierna uppgår till 35 procent av den fasta lönen. Pensionsåldern för personer i koncernledningen i Sverige är 65 år. Övrig koncernledning utanför Sverige omfattas av lokala pensionsplaner.

Avgångsvederlag
Mellan Skanska och VD och Koncernchefen gäller en ömsesidig uppsägningstid om tolv månader med bibehållen fast lön och förmåner, exklusive rörlig kontantersättning. Vid uppsägning från Bolagets sida utbetalas, efter uppsägningstiden, avgångsvederlag under tolv månader. Avgångsvederlag är normalt förenad med avräkningsskyldighet.

Mellan Skanska och övrig koncernledning gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader med bibehållen fast lön och förmåner, exklusive rörlig kontantersättning. Vid uppsägning från Bolagets sida utbetalas, efter uppsägningstiden, avgångsvederlag under 12–18 månader. Avgångsvederlag är normalt förenad med avräkningsskyldighet.

Kostnadsförda ersättningar och förmåner 2023
Styrelsearvoden
Årsstämman 2023 beslutade, i enlighet med valberedningens förslag, att arvoden till styrelsens ordförande och övriga bolagsstämmovalda styrelseledamöter som inte är anställda av Skanska skulle utgå med sammanlagt 10 750 (10 435) tusen kronor (Tkr) inklusive arvoden för arbete i styrelsens kommittéer. För mer detaljerad information om styrelsearvode, se tabell nedan.

Styrelsens ordförande
Styrelsens ordförande Hans Biörck har tillerkänts styrelsearvode med totalt 2 860 (2 775) Tkr varav 535 (525) Tkr avseende kommittéarbete.

Styrelse

	Styrelsearvode		Revisionskommittén		Ersättningskommittén		Projektkommittén		Totalt arvode	
Tkr	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Styrelsens ordförande										
Hans Biörck	2 325	2 250	195	190	115	115	225	220	2 860	2 775
Övrig styrelse										
Fredrik Lundberg	775	750	0	0	0	0	225	220	1 000	970
Pär Boman	775	750	280	270	110	110	225	220	1 390	1 350
Catherine Marcus	775	750	0	0	0	0	225	220	1 000	970
Jan Gurander	775	750	195	190	110	110	225	220	1 305	1 270
Åsa Söderström Winberg	775	750	195	190	0	0	225	220	1 195	1 160
Mats Hederos	775	750	0	0	0	0	225	220	1 000	970
Ann E. Massey	775	750	0	0	0	0	225	220	1 000	970
Summa	**7 750**	**7 500**	**865**	**840**	**335**	**335**	**1 800**	**1 760**	**10 750**	**10 435**

Not 37 Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter forts.

Koncernledning

	Grundlön		Rörlig kontantersättning[1]		Tilldelat värde aktiesparprogram[2]		Övriga ersättningar och förmåner		Pensionskostnad		Total ersättning	
Tkr	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
VD och Koncernchef												
Anders Danielsson	14 250	13 750	0	10 313	1 087	7 756	133	126	4 988	4 812	20 458	36 757
Övrig koncernledning												
(7 personer)[3]	42 951	36 501	8 716	27 692	2 250	20 315	1 265	1 398	13 851	11 077	69 033	96 983
Summa	**57 201**	**50 251**	**8 716**	**38 005**	**3 338**	**28 071**	**1 398**	**1 525**	**18 839**	**15 890**	**89 491**	**133 740**

1) Rörlig kontantersättning avseende räkenskapsåret 2023 är preliminär och fastställs slutgiltigt samt utbetalas efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. I avtalen för rorlig kontantersättning ingår en allmän klausul som stipulerar att styrelsen och ersättningskommittén har rätt att helt eller delvis reducera den rörliga kontantersättningen. Beloppen som ingår i rubriken "Rörlig kontantersättning" i ovanstående uppställning avseende 2022 utgör faktiska utbetalningar för räkenskapsåret 2022.

2) Angivet värde för 2023 avser preliminär tilldelning av prestationsaktier for 2023 års investerade sparaktier, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr). Det uppskattade antalet prestationsaktier för 2023, beräknat baserat på utfallet av prestationsvillkoren, har reducerats som en konsekvens av aktiesparprogrammets kostnadstak. Angivet värde avser det preliminära antalet prestationsaktier efter denna reduktion. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet för 2023 efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. För erhållande av prestationsaktierna förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring. Det totala värdet är inte kostnadsfört ännu, då kostnaden fördelas över tre år i enlighet med IFRS 2, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram" på sidan 185. Se tabell "Skanska Employee Ownership Program - koncernledning" nedan för en översikt av investerade, preliminart tilldelade och utskiftade aktier för VD och Koncernchefen samt ovrig koncernledning.

3) Under 2022 bestod övrig koncernledning av sex personer.

Skanska Employee Ownership Program - koncernledning

	Antal förvärvade sparaktier[1]		Värde av förvärvade sparaktier[2]		Antal tilldelade aktierätter[3]		Värde av tilldelade aktierätter[4]		Antal utskiftade aktier[5]		Värde av utskiftade aktier[6]	
Antal aktier och värde av aktier Tkr	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
VD och Koncernchef												
Anders Danielsson	8 560	7 834	1 561	1 293	5 963	47 004	1 087	7 756	38 277	37 741	6 980	6 227
Övrig koncernledning												
(7 personer)[7]	17 714	20 912	3 230	3 450	12 340	123 120	2 250	20 315	97 144	91 343	17 714	15 072
Summa	**26 275**	**28 746**	**4 791**	**4 743**	**18 303**	**170 124**	**3 338**	**28 071**	**135 421**	**129 084**	**24 694**	**21 299**

1) Antalet sparaktier som VD och Koncernchefen respektive övrig koncernledning har investerat i avseende räkenskapsåret.

2) Angivet värde för 2023 avser investerade sparaktier avseende räkenskapsåret 2023, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr).

3) Antalet framtida prestationsaktier som tilldelats VD och Koncernchefen respektive övrig koncernledning relaterat till investerade sparaktier avseende räkenskapsåret. Antalet prestationsaktier avseende räkenskapsåret 2023 är preliminärt. Det uppskattade antalet prestationsaktier för 2023, beräknat baserat på utfallet av prestationsvillkoren (vilket preliminärt är 15 procent för 2023 före reduktion), har reducerats som en konsekvens av aktiesparprogrammets kostnadstak. Angivet antal aktier avser det preliminära antalet prestationsaktier efter denna reduktion. Styrelsen beslutar om det slutliga utfallet för 2023 efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024. För erhållande av prestationsaktier förutsätts ytterligare tre års tjänstgöring.

4) Angivet värde för 2023 avser preliminär tilldelning av prestationsaktier för 2023 års investerade sparaktier, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr).

5) Antalet aktier som VD och Koncernchefen respektive övrig koncernledning, efter en treårig inlåsningsperiod, har erhållit inom ramen för de tidigare aktiesparprogrammen Seop 4 och Seop 5.

6) Angivet värde för 2023 avser utskiftade aktier tilldelade för räkenskapsåret 2020, beräknat med aktiekurs per 29 december 2023 (182,35 kr).

7) Under 2022 bestod övrig koncernledning av sex personer.

Not 37. Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter forts.

Styrelseledamöter
Utöver ordinarie styrelsearvode och arvode för kommittéarbete har inga arvoden utbetalats till ledamöterna i deras roll som styrelseledamot. För styrelseledamöter utsedda av de anställda redovisas inte uppgift om löner och ersättningar samt pensioner då de inte uppbär dessa i egenskap av styrelseledamot. För styrelseledamöter som tidigare, före räkenskapsårets ingång, varit anställda i koncernen redovisas uppgift om pensionsförpliktelser i deras tidigare roll som anställda.

VD och Koncernchef
Ersättning till VD och Koncernchefen Anders Danielsson anges i tabellen "Koncernledning" på sidan 184. VD och Koncernchefen deltar i koncernens pågående aktiesparprogram Seop 6 med tilldelning av prestationsaktier, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram" i denna not samt tabellen "Skanska Employee Ownership Program - koncernledning" på sidan 184.

Övrig koncernledning
Övrig koncernledning omfattade vid utgången av 2023 sammanlagt sju personer. Ersättning till övrig koncernledning anges i tabellen "Koncernledning" på sidan 184. Den övriga koncernledningen omfattas av koncernens pågående aktiesparprogram Seop 6 med tilldelning av prestationsaktier, se avsnitt "Långsiktiga aktieprogram" i denna not samt tabellen "Skanska Employee Ownership Program - koncernledning" på sidan 184.

Samtliga ersättningar och förmåner i tabellen "Koncernledning" på sidan 184 belastar Skanska AB utom 20 880 (31 961) Tkr till övrig koncernledning vilket belastar andra koncernföretag.

Pensionsförpliktelser till nuvarande och tidigare ledande befattningshavare
Utestående pensionsförpliktelser till VD och Koncernchefen och tidigare VD:ar uppgår år 2023 till 135 056 (135 557) Tkr. Till övrig koncernledning och tidigare övrig koncernledning uppgår utestående förpliktelser till 97 922 (102 001) Tkr.

Långsiktiga aktieprogram
Aktiesparprogram – Skanska Employee Ownership Program, Seop 6 (2023–2025)
Årsstämman 2022 beslutade i enlighet med styrelsens förslag om ett långsiktigt aktiesparprogram för räkenskapsåren 2023, 2024 och 2025 (Seop 6) för koncernens fast anställda. Seop 6 är huvudsakligen en förlängning av det tidigare långsiktiga aktiesparprogrammet Seop 5, som löpte 2020–2022. Villkoren överensstämmer i allt väsentligt med villkoren i det tidigare programmet, Seop 5. För att ytterligare betona Skanskas hållbarhetsfokus har dock målet för tillväxt i vinst per aktie på koncernnivå kompletterats med ett klimatmål på koncernnivå kopplat till koncernens minskning av koldioxidutsläpp, i linje med Skanskas långsiktiga klimatmål.

Programmet riktar sig till cirka 27 000 fast anställda inom Skanskakoncernen varav cirka 2 000 nyckelanställda och cirka 300 chefer, inklusive VD och Koncernchefen och övrig koncernledning.

Programmet innebär att anställda, nyckelanställda och chefer erbjuds möjlighet att, förutsatt en egen investering i Skanska B-aktier under ett visst räkenskapsår (sparaktier), av Skanska vederlagsfritt erhålla Skanska B-aktier. Vid en egen investering av fyra Skanska B-aktier har anställda och nyckelanställda rätt att, efter en treårig inlåsningsperiod, vederlagsfritt erhålla en Skanska B-aktie (matchningsaktie). Därutöver har anställda, nyckelanställda och chefer möjligheten att, beroende på uppfyllande av vissa prestationsvillkor under förvärvsperioden, efter inlåsningsperioden vederlagsfritt erhålla ytterligare Skanska B-aktier (prestationsaktier).

Förvärvsperioden täcker perioden 2023–2025 och inlåsningsperioden löper under tre år från den månad sparaktien förvärvades. Anställda kan för varje fyra förvärvade sparaktier högst erhålla tre prestationsaktier (utöver en matchningsaktie). Nyckelanställda kan för varje fyra förvärvade sparaktier högst erhålla sju prestationsaktier (utöver en matchningsaktie). Chefer (vilka delas in i tre underkategorier) kan för varje fyra förvärvade sparaktier högst erhålla 16, 20 respektive 24 prestationsaktier. Det antal sparaktier som en deltagare i programmet högst får förvärva, genom månatligt sparande, är beroende av den anställdes lön och om den anställde deltar i programmet såsom anställd, nyckelanställd eller chef.

En förutsättning för att en deltagare ska ha möjlighet att erhålla matchnings- och/eller prestationsaktier är att denne är anställd inom koncernen under hela inlåsningsperioden och under denna inlåsningsperiod har behållit sparaktierna.

Programmet innefattar två kostnadstak. Det första kostnadstaket är beroende av i vilken utsträckning det finansiella målet på koncernnivå är uppfyllt, vilket begränsar Skanskas totala kostnad för respektive investeringsår till 230–850 Mkr. Det första kostnadstaket justeras i enlighet med konsumentprisindex med basår 2022 för Seop 6. Det andra kostnadstaket innebär att Skanskas totala kostnad för respektive år inte får överstiga 1,5 procent av EBIT på koncernnivå. Det faktiska kostnadstaket är det lägsta av de båda kostnadstaken. Utöver kostnadstaken begränsas även det antal aktier som får överlåtas till deltagarna inom ramen för det treåriga programmet till 12 000 000 aktier. Vid en preliminär bedömning av utfallet för 2023 överskrids det första kostnadstaket, vilket innebär att tilldelningsgraden preliminärt kommer att reduceras proportionellt för deltagarna i programmet. Utfallet fastställs slutligen av styrelsen efter uppföljning av verksamheten under första kvartalet 2024.

I tabell på sidan 186 visas den preliminära måluppfyllelsen i Seop 6 2023 för respektive verksamhetsgren. Inom Skanskakoncernen totalt deltog cirka 39 (42) procent av fast anställda i programmet Seop 6 2023.

Den totala kostnaden, exklusive sociala avgifter, för Seop 6 för investeringar under 2023 bedöms preliminärt uppgå till 238 Mkr varav kostnaden för 2023 uppgår till 47 Mkr. Återstående kostnad för Seop 6 fram till och med 2028 bedöms till 191 Mkr.

Utspädningseffekten till och med 2023 gällande Seop 6 för programmet 2023 beräknas till 147 327 aktier eller 0,04 procent av antalet utestående Skanska B-aktier. Maximal utspädning för programmet 2023 bedöms till 279 372 aktier eller 0,07 procent.

Antalet emitterade aktier kommer inte att förändras utan utskiftningen av matchnings- och prestationsaktier möts av återköpta aktier. Återköpen sprids jämnt över tiden. Därmed uppstår i praktiken ingen utspädningseffekt.

Tidigare långsiktiga aktieprogram
Aktiesparprogram – Skanska Employee Ownership Program, Seop 5 (2020–2022)
För det tidigare aktiesparprogrammet som löpte 2020–2022 har utskiftning av aktier skett under 2023. Det avser aktier som är relaterade till räkenskapsåret 2020, och som efter en treårig inlåsningsperiod utskiftats till de som varit anställda inom koncernen under hela inlåsningsperioden och under denna inlåsningsperiod har behållit sina sparaktier.

Den totala kostnaden, exklusive sociala avgifter, för Seop 5 bedöms uppgå till 1 532 Mkr varav 768 Mkr har kostnadsförts 2020–2022, medan kostnaden för 2023 uppgår till 423 Mkr. Återstående kostnad för Seop 5 fram till och med 2025 bedöms till 341 Mkr.

Utspädningseffekten till och med 2023 för Seop 5 beräknas till 3 231 935 aktier eller 0,78 procent av antalet utestående Skanska B-aktier. Maximal utspädning för programmet vid intjänandeperiodens slut 2025 bedöms till 5 255 757 aktier eller 1,26 procent.

Lokala ersättningar
Löner och andra ersättningar fastställs med hänsyn till vad som gäller i branschen i övrigt och vad som är gängse i respektive lokal marknad. Koncernen tillämpar en ersättningsmodell till berörda chefer med en fast lön och en rörlig ersättning som baseras på uppnådda finansiella mål.

Not 37, Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamoter forts.

Prestationsvillkor för aktiesparprogrammet Seop 6, 2023[1]

	Mått	Startpunkt	Outperform/ Tröskelnivå[2]	Utfall	Uppfyllande-grad[3]
Koncernen	Resultat per aktie, kr[4]	19,5	20,5	7,8	0%
	Koldioxidutsläpp (CO_2e), tusental ton[5]		169	161	100%
Byggverksamhet	Rörelseresultat, Mdr kr	5,8	6,8	5,6	26%
Bostadsutveckling	Rörelseresultat, Mdr kr	1,2	1,6	-1,1	17%
	Avkastning på sysselsatt kapital, %[6]	4	9	-22	47%
Kommersiell fastighetsutveckling	Rörelseresultat, Mdr kr	2,0	2,8	-1,4	0%
	Uthyrning, tusental kvm[7]	39	268	195	56%
Förvaltningsfastigheter	Rörelseresultat, Mdr kr	0,2	0,2	-0,1	0%

1) För ytterligare information se tabellen "Finansiella mål för rörlig kontantersättning 2023" på sidan 183.

2) Koldioxidutsläpp utvärderas i förhållande till en tröskelnivå istället för startpunkt och outperform.

3) Uppfyllandegraden baseras på utfallen för respektive affärsenhet som vägs samman. Då uppfyllnad per affärsenhet inte kan vara lägre än 0 procent eller högre än 100 procent, kan utfall under startpunkten och/eller över outperform för affärsenheterna påverka jämförelsen mot verksamhetsgrenens sammanvägda utfall.

4) Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning under året.

5) Utsläpp inom scope 1 och scope 2 (marknadsbaserat).

6) Omfattar affärsenheterna Bostadsutveckling i Centraleuropa och BoKlok.

7) Omfattar affärsenheterna Kommersiell fastighetsutveckling i Norden, Europa och USA.

Not 38. Arvode och ersättningar till revisorer

EY	2023	2022
Revisionsuppdrag	81	67
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	2	2
Skatterådgivning	3	3
Övriga tjänster	1	1
Summa	87	73

För moderbolaget uppgick under året arvode för revisionsuppdrag till 7 Mkr, revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget till 1 Mkr och övriga tjänster till 1 Mkr.

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och VDns förvaltning samt revision och annan granskning utförd i enlighet med överenskommelse eller avtal. Detta inkluderar övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

Med övriga tjänster avses rådgivning avseende redovisningsfrågor, rådgivning vid avyttring och förvärv av verksamheter samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

Not 39. Upplysningar om transaktioner med närstående

Upplysningar om närståenderelationer, transaktioner med närstående och utestående mellanhavanden lämnas enligt IAS 24. För information om placeringar i Skanskas joint ventures och intresseföretag, se not 20 B. Nedan redovisas transaktioner med dessa närstående.

Transaktioner med joint ventures	2023	2022
Försäljning till joint ventures	440	675
Inköp från joint ventures	113	122
Ränteintäkter från joint ventures	93	128
Utdelning från joint ventures	772	504
Fordringar hos joint ventures	49	106

Skanska har varken under året eller jämförelseåret haft transaktioner med intresseföretag.

För information om ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter se not 37 och 62. Utöver vad som angivits i not 37 och 62 har inga transaktioner med närstående fysiska personer ägt rum under 2023.

Fredrik Lundberg, styrelseledamot i moderbolaget, har ett bestämmande inflytande över Lundberggruppen. Under 2023 förvärvade moderbolagets indirekt helägda dotterföretag SMEBAB Daggros AB en del av en utvecklingsfastighet i Enköping för 8 Mkr från Fastighets AB L E Lundberg. Dessutom gav Lundberggruppen Skanska byggentreprenaduppdrag om 6 (12) Mkr. Omsättningen uppgick till 8 (11) Mkr under året och total utgående orderstock var 0 (2) Mkr.

Skanskas pensionsstiftelser direktäger 0 (0) aktier i Skanska. Det finns en obetydlig andel indirekt ägda aktier via investeringar i olika fonder. Under 2023 har Skanska Trean Allmän Pensionsstiftelse, via sitt helägda dotterföretag Skanska Hedmarksvegen Invest AB, och Skanska Norge Konsernpensjonskasse förvärvat 50 procent var av Skanskas vägprojekt E10/rv. 85 i Norge för totalt 36 Mkr.

Skanska har erhållit gottgörelser från pensionsstiftelserna och debitering har skett för andra tjänster utförda av Skanska. För information om Skanskas pensionsstiftelser, se not 28.

Samtliga transaktioner har genomförts på marknadsmässiga villkor.

Not 40. Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter redovisas enlig IAS 40 Förvaltningsfastigheter och tillhörande hyresintäkter redovisas enligt IFRS 16 Leasingavtal. I de fall Skanska även vidarefakturerar service (icke leasingkomponenter) till hyresgästen redovisas denna intäkt enligt IFRS 15. Se även not 1.

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas för att generera hyresintäkter och värdeökning. Förvaltningsfastigheter redovisas till verkligt värde enligt IFRS 13, värderingsnivå 3. Det verkliga värdet baseras på interna värderingar vilka kvalitetssäkras genom årliga externa värderingar. Värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Under året har två fastigheter förvärvats internt (omklassificering) och inga fastigheter har avyttrats.

Driftnetto	2023	2022
Hyresintäkter[1)]	176	38
Serviceintäkter	10	3
Summa intäkter	**186**	**40**
Driftskostnader	-22	-4
Reparationer och underhåll	-2	0
Fastighetsadministration	-3	-1
Fastighetsskatt	-21	-5
Summa kostnader	**-49**	**-10**
Driftnetto	**137**	**30**
Överskottsgrad, %	74	75
Nettouthyrning	16	0

1) För mer information om operationella leasingavtal se not 41 B. Skanska som leasegivare.

Fastighetsvärdering
Samtliga fastigheter värderas internt varje kvartal utifrån en tioårig kassaflödesmodell. Fastigheter värderas individuellt genom att nuvärdesberäkna framtida kassaflöden under tio år samt restvärdet år 10.

Bedömda hyresbetalningar samt drifts- och underhållskostnader härleds från aktuella och budgeterade intäkter och kostnader. Hänsyn tas till eventuella förändringar i uthyrningsgrad, hyresnivåer, investeringsbehov samt drifts- och underhållskostnader.

Hyresutvecklingen bedöms följa inflationen med hänsyn taget till gällande indexklausuler i befintliga kontrakt. Vid kontraktens slut görs en bedömning om då rådande marknadshyra. Vakanser bedöms utifrån gällande vakanssituation, lokalens läge och skick.

Till grund för kassaflödeskalkylerna har antagits en långsiktig inflation om 2 procent, se tabell till höger. Marknadens direktavkastningskrav och kalkylräntor baseras på analys av jämförbara transaktioner på fastighetsmarknaden. Dialog har även förts med rådgivare, auktoriserade värderingsinstitut och andra externa relevanta källor så som banker för att förankra antaganden i marknadsvärderingarna i rådande marknad med få jämförbara transaktioner. Hänsyn tages till fastighetens geografiska läge och standard vilket innebär att direktavkastningskravet varierar mellan olika fastigheter. En gång per år värderas samtliga fastigheter externt av auktoriserad värderare i syfte att kvalitetssäkra den interna värderingen.

Verkligt värde är en bedömning av det mest sannolika priset vid en normal försäljning på den öppna marknaden. Det verkliga värdet kan endast med säkerhet fastställas då en fastighet faktiskt säljs. Avvikelserna i enskilda fastigheter antas normalt till viss del ta ut varandra i ett samlat fastighetsbestånd varför ett rimligt osäkerhetsintervall för fastighetsbeståndet uppskattas till +/- 5 procent.

Förvaltningsfastigheternas redovisade värde enligt intern värdering per 31 december 2023 uppgår till 5 141 Mkr. Den interna värderingen med värdetidpunkt per 31 december 2023 visade ett värde som understeg den externa värderingen med 3,8 procent eller 197 Mkr.

Sammanfattning av den interna värderingen per 2023-12-31 (2022-12-31)

Kalkylperiod	Normalt 10 (10) år
Inflationsantagande	Långsiktigt inflationsantagande på 2 (2) procent
Direktavkastning vid kalkylperiodens slut	Varierar mellan 4,6 (3,8) och 5,0 (4,2) procent
Kalkylränta	Mellan 6,6 (5,8) och 7,0 (6,2) procent
Långsiktig vakansgrad	Individuell bedömning, normalt ca 5 (5) procent

Det genomsnittliga direktavkastningskravet vid kalkylperiodens slut uppgick till 4,50 (3,93) procent.

Förändring av förvaltningsfastigheternas redovisade värde
Förvaltningsfastigheternas redovisade värde per 31 december 2023 uppgår till 5,1 miljarder kronor.

	2023	2022
Vid årets början	3 758	
Investeringar / omklassificeringar	1 207	2 066
Värdeförändringar[1)]	175	1 692
Utgående verkligt värde	**5 141**	**3 758**

1) Varav 391 (1 581) Mkr avser skillnader mellan fastigheternas verkliga värde vid överlåtelsedagen (IAS 40) och dess tidigare redovisade värde som omsättningsfastighet (IAS 2).

Känslighetsanalys
Nedanstående tabell visar värdepåverkan vid förändringar av nämnda faktorer:

	Basvärde	Förändring av antagande	Påverkan på värde, Mkr
Hyresvärde	3 932	+/- 100 kr /kvm	+134/-132
Driftskostnader	350	+/- 25 kr/kvm	+43/- 41
Långsiktig vakansgrad, %	5,0	+/- 1 procentenhet	+51/-48
Genomsnittligt direktavkastningskrav, %	4,5	+/- 0,5 procentenhet	+641/-509

Fastighetsbestånd vid balansdagen

Fastighetstyp	Område	Uthyrningsbar area, kvm	Hyresvärde på årsbasis, Mkr	Ekonomisk uthyrningsgrad, %	Hållbarhets-certifiering, %
Kontor	Malmö	38 543	134	92	100
Kontor	Stockholm	42 962	187	91	100
Summa		**81 505**	**321**	**91**	**100**

Årets fastighetsinvesteringar/omklassificeringar

Fastighet	Område	Intern värdering, Mkr	Genomsnittlig extern värdering, Mkr	Avvikelse, %
Hyllie Terrass	Malmö	739	779	-5,1
Sthlm 04	Stockholm	834	875	-4,6

Not 41. Leasing

Leasing hanteras i enlighet med IFRS 16 Leasingavtal, se not 1.

Då Skanska är leasetagare redovisas leasingtillgångarna som en nyttjanderätt i rapporten över finansiell ställning medan den framtida förpliktelsen till leasegivaren redovisas som en skuld i rapporten över finansiell ställning.

Som leasegivare har Skanska både finansiella och operationella leasingavtal.

Skanska är leasegivare till finansiella leasingavtal via vidareuthyrning av extern kontorshyra.

Som operationell leasegivare bedriver Skanska uthyrning av fastigheter i verksamhetsgrenen Förvaltningsfastigheter och Kommersiell fastighetsutveckling.

A. Skanska som leasetagare

Nyttjanderätter fördelat per tillgångsslag

	2023-12-31	2022-12-31
Byggnader och mark	99	99
Kontor	2 469	2 735
Bilar	416	316
Maskiner	52	70
Övrigt	46	37
Summa materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter[1)]	**3 082**	**3 256**
Nyttjanderätter mark	3 613	3 676
Summa omsättningsfastigheter, nyttjanderätter[1)]	**3 613**	**3 676**

1) Korttidsleasingavtal och leasing av tillgångar till lågt värde ingår ej då dessa kostnadsförs direkt. Kostnader för korttidsleasingavtal uppgår till 756 (688) Mkr och kostnader för leasing av tillgångar till lågt värde uppgår till 952 (796) Mkr.

För avskrivningar, se not 12.

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar av nyttjanderätter
Under året har nedskrivningar/återföring av nedskrivningar redovisats netto med -1 (1) Mkr.
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar har under året och jämförelseåret skett i Polen.

Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar har redovisats inom kostnader för produktion och förvaltning samt försäljnings- och administrationskostnader.

	Nedskrivningar		Återföring av nedskrivningar		Summa	
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**	**2023**	**2022**
Byggnader och mark						
Kontor	-1		1	2	-1	1
Bilar						
Maskiner						
Övrigt						
Summa materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter	**-1**	**0**	**1**	**2**	**-1**	**1**
Nyttjanderätter mark						
Summa omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Not 41. Leasing forts.

Redovisat värde

	Byggnader och mark		Kontor		Bilar		Maskiner		Övriga nyttjande rätter anläggningstillgångar		Nyttjanderätter omsättningstillgångar	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Vid årets början	99	97	2 735	2 782	316	287	70	99	37	48	3 676	3 289
Nya leasingavtal	19	17	304	285	296	190	16	36	49	18	12	122
Omvärdering	7		109	129	8	-5	4			2	52	32
Sålda leasingavtal			-3	-3	-1						-42	-118
Avyttringar			-5									
Avskrivningar	-25	-19	-631	-614	-202	-165	-38	-70	-39	-33		
Nedskrivningar			-1									
Återföring av nedskrivningar			1									
Omklassificeringar			-3	-13		1					-1	-14
Årets kursdifferenser		3	-35	167		9		5	-1	2	-83	364
Vid årets slut	**99**	**99**	**2 469**	**2 735**	**416**	**316**	**52**	**70**	**46**	**37**	**3 613**	**3 676**

Leasingskulder
Leasingskulder uppgår till 7 047 (7 281) Mkr, för en löptidsanalys av de odiskonterade skulderna se not 6.

Räntekostnader uppgår till -243 (-222) Mkr, vilket även framgår i not 14.

Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i värderingen av leasingskulder uppgår till 0 (0) Mkr.

Totalt kassaflöde leasingavtal, exklusive korttidsleasingavtal och leasing av tillgångar till lågt värde, uppgår till -1 211 (-1 178) Mkr, där -968 (-957) Mkr avser amortering av leasingskulder och -243 (-222) Mkr avser betalda räntor.

De odiskonterade framtida kassaflöden som ej återspeglas i leasingskulden uppgår till 965 (974) Mkr. Dessa avser möjligheter till förlängningar och uppsägningar samt leasingavtal som ännu inte påbörjats men som Skanska är förbunden till.

Övrigt
Intäkter från vidareuthyrning av nyttjanderätter består främst av uthyrning av kontor och uppgår till 22 (15) Mkr.

Under 2023 sålde Skanska USA Civil en byggnad med tillhörande mark till 121 Sampson Creek Road Industrial LLC. Skanska hyr tillbaka en mindre del av marken under 3 år. Vinsten efter eliminering av sale and leaseback transaktionen uppgick till 47 Mkr. Kassaflödeseffekten av sale and leaseback transaktionen uppgick till 107 Mkr. Ingen sale and leaseback transaktioner har skett under jämförelseåret.

Leasingavtal som innehåller särskilda begränsningar eller särskilda villkor finns ej.

B. Skanska som leasegivare
Finansiella leasingavtal
Skanska USA Civil, Skanska Centraleuropa och Kommersiell Fastighetsutveckling Europa har externa hyreskontrakt som vidareuthyrs och som redovisas som en finansiell fordran om 52 (60) Mkr.

Operationella leasingavtal
Operationell leasing genom uthyrning av fastigheter bedrivs huvudsakligen inom verksamhetsgrenarna Förvaltningsfastigheter och Kommersiell fastighetsutveckling. För förvaltningsfastigheter se not 40 och för omsättningsfastigheter se not 22.

Årets hyresintäkt uppgår till 1 103 (838) Mkr.

Koncernens variabla leasinginkomster avseende operationella leasingkontrakt uppgår för året till 96 (69) Mkr som inte beror på ett index eller en räntesats.

Framtida odiskonterade betalningar som hänför sig till operationella leasingavtal fördelar sig på förfallotidpunkter enligt följande;

Intäkter, förfallotidpunkt	**2023**	**2022**
Inom ett år	998	676
Senare än ett år men inom fem år	3 251	2 309
Senare än fem år	4 612	3 746
Summa	**8 860**	**6 731**

Not 42. Händelser efter rapportperioden

Koncernen rapporterar inga händelser av väsentlig betydelse efter rapportperiodens utgång.

Not 43. Koncernen fem år i sammandrag

Resultaträkningar, enligt IFRS

	2023	2022	2021	2020[1)]	2019
Intäkter	167 168	163 174	143 865	160 344	172 846
Kostnader för produktion och förvaltning	-153 870	-146 483	-128 156	-143 457	-156 540
Bruttoresultat	**13 297**	**16 692**	**15 709**	**16 887**	**16 306**
Försäljnings- och administrationskostnader	-9 386	-8 998	-7 865	-8 269	-9 469
Värdeförändring förvaltningsfastigheter	175	1 692			
Resultat från joint ventures och intresseföretag	1 195	636	449	4 015	591
Rörelseresultat	**5 282**	**10 021**	**8 293**	**12 633**	**7 428**
Finansnetto	609	290	-168	-229	-88
Resultat efter finansiella poster	**5 890**	**10 312**	**8 125**	**12 404**	**7 340**
Inkomstskatter	-861	-2 027	-1 238	-2 839	-1 286
Årets resultat	**5 029**	**8 284**	**6 887**	**9 565**	**6 054**
Årets resultat hänförligt till					
moderbolagets aktieägare	4 998	8 256	6 864	9 543	6 031
innehav utan bestämmande inflytande	31	28	23	22	23
Övrigt totalresultat					
Poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat					
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	273	3 818	2 585	-1 003	-895
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till årets resultat	-64	-792	-575	211	166
	209	**3 026**	**2 010**	**-792**	**-729**

1) I kvartal 2, 2022 upptäckte ett dotterföretag i USA ett beräkningsfel av 2020 års skattekostnad. En rättelse har genomförts vilket ökar den redovisade skatteskulden med 332 Mkr i kvartal 4, 2020 och samtliga kvartal därefter. Periodens resultat för samtliga kvartal under 2021 är opåverkade av felet Kassaflödeseffekten togs i 2021. Eftersom felet uppstod innan den tidigaste redovisade perioden har ingående balans för 2021 avseende eget kapital och skatteskulder räknats om med avseende på felet. Fem år i sammandrag har korrigerats i motsvarande mån.

Övrigt totalresultat forts.

	2023	2022	2021	2020	2019
Poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat					
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-947	2 290	1 808	-2 120	672
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	-4	14	7	-7	3
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-23	81	40	-19	4
Påverkan av kassaflödessäkringar	-7	108	2	35	31
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	-30	178	113	-176	-41
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till årets resultat	12	-19	-3	21	-10
	-999	**2 653**	**1 966**	**-2 266**	**659**
Årets övrigt totalresultat efter skatt	**-790**	**5 679**	**3 977**	**-3 058**	**-70**
Årets totalresultat	**4 239**	**13 963**	**10 863**	**6 507**	**5 984**
Årets totalresultat hänförligt till					
moderbolagets aktieägare	4 212	13 920	10 834	6 492	5 958
innehav utan bestämmande inflytande	27	43	30	15	26
Kassaflöde					
Kassaflöde från löpande verksamhet	3 207	510	7 156	10 866	5 904
Kassaflöde från investeringsverksamhet	5 997	4 847	-10 528	2 701	-313
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-1 255	-6 530	-5 613	-1 895	-7 665
Årets kassaflöde	**7 949**	**-1 173**	**-8 985**	**11 671**	**-2 074**

Not 43. Koncernen fem år i sammandrag forts.

Resultaträkningar, enligt Segmentsredovisning

	2023	2022	2021	2020[1)]	2019
Intäkter					
Byggverksamhet	160 636	156 004	132 587	140 483	159 579
Bostadsutveckling	5 013	8 751	13 351	13 070	12 483
Kommersiell fastighetsutveckling	5 331	14 276	12 128	14 983	17 850
Förvaltningsfastigheter	186	40	e.t	e.t	e.t
Centralt och Elimineringar	-14 114	-17 469	-10 490	-9 931	-13 130
Koncernen	**157 052**	**161 602**	**147 576**	**158 606**	**176 782**
Rörelseresultat					
Byggverksamhet	5 632	5 770	5 013	3 528	3 772
Bostadsutveckling	-1 262	891	1 866	1 543	1 195
Kommersiell fastighetsutveckling	-1 365	3 023	3 378	3 897	3 287
Förvaltningsfastigheter	-62	140			
Centralt	290	-339	-415	2 830	-388
Elimineringar	-3	-187	-9	62	-38
Rörelseresultat	**3 231**	**9 297**	**9 832**	**11 860**	**7 828**
Finansnetto	601	289	-172	-236	-103
Resultat efter finansiella poster	**3 832**	**9 586**	**9 660**	**11 624**	**7 725**
Inkomstskatter	-560	-1 885	-1 472	-2 681	-1 353
Årets resultat	**3 272**	**7 702**	**8 188**	**8 943**	**6 372**
Resultat per aktie, segment, kronor	7,89	18,62	19,80	21,65	15,46
Resultat per aktie efter utspädning, segment, kronor	7,82	18,49	19,65	21,53	15,39

1) I kvartal 2, 2022 upptäckte ett dotterföretag i USA ett beräkningsfel av 2020 års skattekostnad. En rättelse har genomförts vilket ökar den redovisade skatteskulden med 332 Mkr I kvartal 4, 2020 och samtliga kvartal därefter. Periodens resultat för samtliga kvartal under 2021 är opåverkade av felet. Kassaflödeseffekten togs i 2021. Eftersom felet uppstod innan den tidigaste redovisade perioden har ingående balans för 2021 avseende eget kapital och skatteskulder räknats om med avseende på felet. Fem år i sammandrag har korrigerats i motsvarande mån.

Not 43. Koncernen fem år i sammandrag forts

Rapporter över finansiell ställning

	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31[4]	2020-12-31[4]	2019-12-31
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Förvaltningsfastigheter	5 141	3 758			
Materiella anläggningstillgångar	8 035	7 803	7 279	6 816	7 742
Materiella anläggningstillgångar, nyttjanderätter	3 082	3 256	3 314	3 930	4 616
Goodwill	3 919	4 160	3 934	3 713	4 057
Övriga immateriella tillgångar	348	488	676	771	865
Placeringar i joint ventures och intresseföretag	2 072	2 901	2 185	1 689	3 442
Finansiella anläggningstillgångar[1),3)]	4 992	3 607	3 875	1 931	2 528
Uppskjutna skattefordringar	2 518	995	1 984	1 803	1 862
Summa anläggningstillgångar	**30 108**	**26 970**	**23 247**	**20 653**	**25 112**
Omsättningstillgångar					
Omsättningsfastigheter[2)]	58 660	58 474	49 745	44 948	46 373
Omsättningsfastigheter, nyttjanderätter	3 613	3 676	3 289	2 980	3 980
Material och varulager	1 275	1 300	1 090	1 100	1 128
Finansiella omsättningstillgångar[3)]	7 498	14 413	18 810	8 492	6 899
Skattefordringar	1 246	1 248	1 247	950	670
Avtalstillgångar	7 865	7 772	5 451	4 599	5 898
Övriga rörelsefordringar	27 012	27 726	25 212	22 401	27 213
Likvida medel	17 912	10 014	10 947	19 508	8 745
Summa omsättningstillgångar	**125 082**	**124 623**	**115 791**	**104 979**	**100 906**
SUMMA TILLGÅNGAR	**155 189**	**151 593**	**139 039**	**125 631**	**126 018**
varav räntebärande	30 050	27 896	33 531	29 692	18 000
1) Varav aktier	38	38	37	43	44
2) Omsättningsfastigheter					
Kommersiell fastighetsutveckling	37 991	34 322	29 691	27 906	29 708
Bostadsutveckling	20 670	24 152	20 054	17 041	16 665
	58 660	**58 474**	**49 745**	**44 948**	**46 373**
3) Poster avseende icke räntebärande orealiserade värdeförändringar på derivat/värdepapper ingår i följande med:					
Finansiella anläggningstillgångar				4	1
Finansiella omsättningstillgångar	314	99	63	193	127

4) I kvartal 2, 2022 upptäckte ett dotterföretag i USA ett beräkningsfel av 2020 års skattekostnad. En rättelse har genomförts vilket ökar den redovisade skatteskulden med 332 Mkr i kvartal 4, 2020 och samtliga kvartal därefter. Periodens resultat för samtliga kvartal under 2021 är opåverkade av felet. Kassaflödeseffekten togs i 2021. Eftersom felet uppstod innan den tidigaste redovisade perioden har ingående balans för 2021 avseende eget kapital och skatteskulder räknats om med avseende på felet. Fem år i sammandrag har korrigerats i motsvarande mån.

Not 43. Koncernen fem år i sammandrag forts.

Rapporter över finansiell ställning forts.

	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31[2)]	2020-12-31[2)]	2019-12-31
EGET KAPITAL					
Eget kapital hänförligt till aktieägarna	56 202	55 111	45 351	38 288	32 924
Innehav utan bestämmande inflytande	146	144	114	97	97
SUMMA EGET KAPITAL	**56 347**	**55 255**	**45 465**	**38 385**	**33 021**
SKULDER					
Långfristiga skulder					
Finansiella långfristiga skulder[1)]	7 300	2 714	3 389	3 247	2 565
Leasingskulder	6 137	6 328	6 040	6 217	7 843
Pensioner	3 167	2 891	5 936	7 360	6 866
Uppskjutna skatteskulder[2)]	2 218	1 943	1 254	967	1 045
Summa långfristiga skulder	**18 822**	**13 876**	**16 619**	**17 791**	**18 319**
Kortfristiga skulder					
Finansiella kortfristiga skulder[1)]	3 615	4 854	4 780	4 663	4 617
Leasingskulder	909	953	920	1 016	1 078
Skatteskulder[2)]	779	388	710	2 176	564
Kortfristiga avsättningar	11 087	10 368	11 239	10 326	10 021
Avtalsskulder	23 220	24 059	22 664	19 462	20 419
Övriga rörelseskulder	40 410	41 840	36 642	31 813	37 979
Summa kortfristiga skulder	**80 020**	**82 462**	**76 955**	**69 455**	**74 678**
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	**155 189**	**151 593**	**139 039**	**125 631**	**126 018**
varav räntebärande	21 014	17 590	20 933	22 412	22 917

1) Poster avseende icke räntebärande orealiserade värdeförändringar på derivat/värdepapper ingår i följande med:

Finansiella långfristiga skulder	1			6	2
Finansiella kortfristiga skulder	114	150	131	85	50

2) I kvartal 2, 2022 upptäckte ett dotterföretag i USA ett beräkningsfel av 2020 års skattekostnad. En rättelse har genomförts vilket ökar den redovisade skatteskulden med 332 Mkr i kvartal 4, 2020 och samtliga kvartal därefter. Periodens resultat för samtliga kvartal under 2021 är opåverkade av felet. Kassaflödeseffekten togs i 2021. Eftersom felet uppstod innan den tidigaste redovisade perioden har ingående balans för 2021 avseende eget kapital och skatteskulder räknats om med avseende på felet. Fem år i sammandrag har korrigerats i motsvarande mån.

Not 43 Koncernen fem år i sammandrag forts.

Nyckeltal[1)]

	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31[4)]	2020-12-31[4)]	2019-12-31
Orderingång[2)]	165 795	162 665	153 590	149 802	145 818
Orderstock[2)]	229 637	229 771	207 031	178 924	185 370
Medelantal anställda	27 256	28 380	30 051	32 463	34 756
Ordinarie utdelning per aktie, kronor[3)]	5,50	7,50	7,00	6,50	3,25
Extra utdelning per aktie, kronor[3)]			3,00	3,00	
Resultat per aktie, kronor	12,17	20,04	16,64	23,16	14,68
Resultat per aktie efter utspädning, kronor	12,07	19,90	16,52	23,03	14,62
Sysselsatt kapital	77 360	72 845	66 398	60 797	55 938
Räntebärande nettofordran/ nettoskuld	9 037	10 306	12 598	7 280	-4 917
Eget kapital per aktie, kronor	137,01	134,05	110,01	92,87	80,01
Soliditet, %	36,3	36,4	32,7	30,6	26,2
Skuldsättningsgrad	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	0,1
Räntetäckningsgrad	-13,3	-42,8	71,4	84,4	100,6
Avkastning på eget kapital, %	9,0	17,0	16,9	26,9	20,3
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,2	15,2	13,5	21,5	14,3
Avkastning på eget kapital, segment, %	5,8	15,8	20,1	25,1	21,4
Avkastning på sysselsatt kapital i Projektutvecklingsenheterna, segment, %	-3,7	8,1	11,8	12,2	10,3
Rörelsemarginal, %	3,2	6,1	5,8	7,9	4,3
Rörelsemarginal, Byggverksamheten, %	3,5	3,7	3,8	2,5	2,4
Kassaflöde per aktie, kronor	-5,90	-16,29	1,81	31,57	3,28
Antal aktier vid årets slut	419 903 072	419 903 072	419 903 072	419 903 072	419 903 072
varav A-aktier	19 619 942	19 654 316	19 661 632	19 684 564	19 704 715
varav B-aktier	400 283 130	400 248 756	400 241 440	400 218 508	400 198 357
Genomsnittskurs, återköpta B-aktier	166,82	173,40	230,59	190,74	
Antal B-aktier återköpta under året	3 060 000	2 924 000	1 048 500	460 000	
Antal B-aktier i eget förvar vid årets slut	9 713 560	8 771 931	7 655 488	7 616 674	8 394 479
Antal utestående aktier vid årets slut	410 189 512	411 131 141	412 247 584	412 286 398	411 508 593
Genomsnittligt antal utestående aktier	410 758 367	412 037 581	412 387 142	411 993 869	410 720 937
Genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	414 137 628	414 922 620	415 491 861	414 304 017	412 585 074
Genomsnittlig utspädning, %	0,82	0,70	0,75	0,56	0,45

1) För definitioner se not 44.

2) Avser Byggverksamheten.

3) Styrelsens förslag: utdelning om 5,50 (7,50) kronor per aktie.

4) I kvartal 2, 2022 upptäckte ett dotterföretag i USA ett beräkningsfel av 2020 års skattekostnad. En rättelse har genomförts vilket ökar den redovisade skatteskulden med 332 Mkr i kvartal 4, 2020 och samtliga kvartal därefter. Periodens resultat för samtliga kvartal under 2021 är opåverkade av felet. Kassaflödeseffekten togs i 2021. Eftersom felet uppstod innan den tidigaste redovisade perioden har ingående balans för 2021 avseende eget kapital och skatteskulder räknats om med avseende på felet. Fem år i sammandrag har korrigerats i motsvarande mån.

Not 44. Definitioner

Avkastning på eget kapital, %
Resultat hänförligt till aktieägarna i procent av genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägarna.

Avkastning på eget kapital segment, %
Resultat hänförligt till aktieägarna i procent av genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägarna:
3 240 / 55 799 = 5,8%

Avkastning på sysselsatt kapital, koncernen, %
Rörelseresultat och finansiella intäkter i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Avkastning på sysselsatt kapital, verksamhetsgrenar, marknader och affärsenheter/rapportenheter, %
Rörelseresultat, finansiella intäkter reducerat med ränteintäkter från Skanskas internbank och övriga finansiella poster i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital. För segmenten Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling *gäller dessutom att kapitaliserade räntor avgår från rörelseresultatet, för att avkastningen ska avspegla avkastningen* före belåning.

Avkastning på sysselsatt kapital i Bostadsutveckling segment, %

Rörelseresultat	-1 262
+ kapitaliserade ränteutgifter	152
+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	29
- ränteintäkter från internbanken	
Justerat resultat	-1 081
Genomsnittligt sysselsatt kapital[1)]	15 524
Avkastning på sysselsatt kapital Bostadsutveckling	-7,0%

1) Genomsnittligt sysselsatt kapital

Kv4 2023	14 406	x 0,5	7 203	
Kv3 2023	14 591		14 591	
Kv2 2023	16 495		16 495	
Kv1 2023	15 633		15 633	
Kv4 2022	16 346	x 0,5	8 173	
			62 095 / 4	**15 524**

Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling segment, %

Rörelseresultat	-1 365
+ kapitaliserade ränteutgifter	253
+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	2
- ränteintäkter från internbanken	
Justerat resultat	-1 110
Genomsnittligt sysselsatt kapital[1)]	43 203
Avkastning på sysselsatt kapital i Kommersiell fastighetsutveckling	-2,6%

1) Genomsnittligt sysselsatt kapital

Kv4 2023	40 760	x 0,5	20 380	
Kv3 2023	46 040		46 040	
Kv2 2023	45 498		45 498	
Kv1 2023	41 622		41 622	
Kv4 2022	38 547	x 0,5	19 273	
			172 812 / 4	**43 203**

Avkastning på sysselsatt kapital i Förvaltningsfastigheter segment, %

Rörelseresultat	-62
+/- finansiella intäkter och andra finansiella poster	
- ränteintäkter från internbanken	
Justerat resultat	-62
Genomsnittligt sysselsatt kapital[1)]	3 878
Avkastning på sysselsatt kapital i Förvaltningsfastigheter	-1,6%

1) Genomsnittligt sysselsatt kapital

Kv4 2023	5 076	x 0,5	2 538	
Kv3 2023	3 701		3 701	
Kv2 2023	3 694		3 694	
Kv1 2023	3 714		3 714	
Kv4 2022	3 733	x 0,5	1 867	
			15 514 / 4	**3 878**

Avkastning på sysselsatt kapital i projektutvecklingsenheterna segment, %
Beräknas som summan av det justerade resultatet i Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling dividerat med summan av sysselsatt kapital, genomsnitt, för Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling.

	Justerat resultat	Sysselsatt kapital, genomsnitt	Avkastning på sysselsatt kapital
Bostadsutveckling	-1 081	15 524	-7,0%
Kommersiell fastighetsutveckling	-1 110	43 203	-2,6%
	-2 192	**58 727**	**-3,7%**

Not 44. Definitioner forts.

Bruttoresultat
Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning.

Bruttomarginal, %
Bruttoresultat dividerat med intäkter.

Driftnetto
Hyresintäkter minus fastighetskostnader för förvaltningsfastigheter (d v s kostnader för drift och underhåll, reparationer, fastighetsadministration och fastighetsskatt).

Eget kapital per aktie, kronor
Eget kapital hänförligt till aktieägarna, dividerat med antal utestående aktier vid årets slut.

Ekonomisk uthyrningsgrad, %
Hyresintäkter inklusive tillägg med avdrag för eventuella rabatter för perioden dividerat med totalt hyresvärde för fastigheter som ägs vid utgången av perioden. Förvärvade fastigheter under perioden räknas som om de ingått hela perioden och avyttrade fastigheter räknas bort i sin helhet.

Finansnetto
Nettot av ränteintäkter, pensionsränta, räntekostnader, aktiverade räntekostnader, förändring av marknadsvärde samt övrigt finansnetto.

Fritt rörelsekapital
Icke räntebärande fordringar minus icke räntebärande skulder exklusive skatter.

Fritt rörelsekapital i Byggverksamheten, genomsnittligt, Mkr
Beräknas utifrån fem mätpunkter.

Kv4 2023	-29 107	x 0,5	-14 553	
Kv3 2023	-27 756		-27 756	
Kv2 2023	-28 126		-28 126	
Kv1 2023	-28 115		-28 115	
Kv4 2022	-28 920	x 0,5	-14 460	
			-113 010 / 4	**-28 252**

Försäljnings-och administrationskostnader, %
Försäljnings- och administrationskostnader dividerat med intäkter.

Genomsnittligt eget kapital hänförligt till aktieägarna, Mkr
Beräknas utifrån fem mätpunkter.

Kv4 2023	56 202	x 0,5	28 101	
Kv3 2023	57 503		57 503	
Kv2 2023	56 903		56 903	
Kv1 2023	53 134		53 134	
Kv4 2022	55 111	x 0,5	27 555	
			223 196 / 4	**55 799**

Hyresvärde
Periodens hyresintäkter inklusive tillägg plus bedömd marknadshyra inklusive tillägg för outhyrda lokaler.

Hållbarhetscertifiering, %
Andel av Förvaltningsfastigheters portfölj som är certifierad enligt minimum LEED Guld eller motsvarande.

Intäkter Segment
Intäkter segment är samma som intäkter IFRS i alla verksamhetsgrenar förutom i Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling, där intäkterna redovisas när bindande kontrakt tecknas för försäljning av bostäder och fastigheter. I segmentsredovisningen tillämpar Bostadsutveckling klyvningsmetoden för joint ventures, vilket också påverkar intäkter segment.

Justerat eget kapital hänförligt till aktieägarna, Mdr kr

Eget kapital hänförligt till aktieägarna	56,2
Orealiserat övervärde i mark i Bostadsutveckling	3,4
Orealiserade utvecklingsvinster i Kommersiell fastighetsutveckling	5,7
Påverkan i orealiserat eget kapital i OPS-portfölj	0,9
Minus schablonmässig skatt om 10%	-1,0
Justerat eget kapital	**65,2**

Kassaflöde per aktie, kronor
Kassaflöde före förändringar i räntebärande fordringar och skulder, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Marknadsvärdering
Kommersiell fastighetsutveckling
I not 22 anges beräknade marknadsvärden för omsättningsfastigheterna. För färdigställda kommersiella fastigheter och exploateringsfastigheter har marknadsvärdet för flertalet fastigheter beräknats i samarbete med oberoende extern värderare. Pågående projekt värderas internt. Det beräknade marknadsvärdet för de pågående projekten avser varje fastighet vid färdigställande och till full uthyrning.

Bostadsutveckling
Vid värdering av fastigheter inom Bostadsutveckling har marknadsvärderingen beräknats med beaktande av det värde som kan erhållas inom sedvanlig konjunkturcykel, och avser fastigheter vid färdigställande.

Förvaltningsfastigheter
I not 40 anges beräknade marknadsvärden för förvaltningsfastigheterna.

OPS-portfölj
Beräknat värde enligt Skanskas modell för värdering av OPS-portföljen erhålls genom att framtida bedömda kassaflöden i form av utdelningar och återbetalning av lån och eget kapital diskonteras med en diskonteringsräntesats som baseras på land, riskmodell och projektfas för de olika projekten. Den valda diskonteringsräntesatsen appliceras på samtliga framtida kassaflöden från och med värdetidpunkten. Den senast uppdaterade finansiella modellen används som bas. Denna finansiella modell beskriver samtliga kassaflöden i projektet och ligger ytterst till grund för finansieringen som görs med full projektrisk och utan garantier från Skanska.

Beräknat värde anges endast för projekt där kontraktering och finansiering uppnåtts. Samtliga flöden värderas; investeringar i projektet (eget kapital och efterställda förlagslån), ränta på återbetalningar av efterställda förlagslån samt utdelningar till och från projektbolaget. Idag är alla investeringar utom Nya Karolinska Solna denominerade i andra valutor än svenska kronor, vilket betyder att det dessutom finns en valutarisk.

Beräknade värden har delvis beräknats i samarbete med oberoende extern värderare och anges i not 20 B.

Nettodesinvesteringar/investeringar
Totala investeringar minus totala desinvesteringar.

Nettouthyrning
Årshyra inklusive tillägg för nytecknade hyresavtal minus årshyra inklusive tillägg för hyresavtal som är uppsagda för avflyttning.

Not 44. Definitioner forts.

Operativt kassaflöde från verksamheten
Kassaflöde från operativ verksamhet inklusive betalda skatter och kassaflöde från finansieringsverksamheten. Se även not 35.

Orderingång
Entreprenaduppdrag: Vid skriftlig orderbekräftelse eller undertecknat kontrakt, då finansiering är ordnad samt att byggstart beräknas ske inom 12 månader. Om en tidigare erhållen order annulleras ett senare kvartal redovisas annulleringen som en avdragspost vid rapportering av orderingång för det kvartal annulleringen sker. Rapporterad orderingång inkluderar även order från Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling, vilket förutsätter att bygglov finns och att igångsättning beräknas ske inom tre månader.

Servicetjänster: För fastprisarbeten; vid undertecknandet av kontrakt. Vid löpande räkningsarbeten; orderingången överensstämmer med intäkterna. För serviceavtal tas maximalt 24 månaders framtida intäkter med.

För Bostadsutveckling, Kommersiell fastighetsutveckling och Förvaltningsfastigheter rapporteras ingen orderingång.

Orderingång i förhållande till intäkter i Byggverksamheten, rullande 12 månader
Orderingång dividerat med intäkter i Byggverksamheten, rullande 12 månader (Book-to-build).

Orealiserade utvecklingsvinster, Kommersiell fastighetsutveckling
Marknadsvärde minus investerat kapital vid färdigställande för pågående projekt, färdigställda projekt och råmark och exploateringsfastigheter. Exkluderar projekt sålda enligt segmentsredovisningen.

Orderstock
Entreprenaduppdrag: Skillnaden mellan periodens orderingång och upparbetade intäkter (upparbetade projektkostnader plus upparbetade projektresultat justerat för förlustavsättningar) plus orderstocken vid periodens ingång.

Servicetjänster: Skillnaden mellan periodens orderingång och upparbetade intäkter plus orderstocken vid periodens ingång.

Vid förvärvstidpunkten inneliggande orderstock i förvärvade dotterföretag redovisas ej som orderingång, men ingår i beloppen för orderstock.

Resultat efter finansiella poster
Rörelseresultat minus finansnetto.

Resultat per aktie, segment, kronor
Periodens resultat, segment, hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Resultat per aktie, kronor
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier.

Resultat per aktie efter utspädning, kronor
Periodens resultat hänförligt till aktieägarna, dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning.

Räntebärande nettofordran/nettoskuld
Räntebärande tillgångar minus räntebärande skulder.

Räntebärande nettofordran/nettoskuld, justerad
Räntebärande nettofordran/skuld exklusive likvida medel med restriktioner, leasingskulder och räntebärande pensionsskuld netto.

Räntetäckningsgrad
Rörelseresultat och finansiella intäkter plus avskrivningar dividerat med räntenetto.

Rörelseresultat
Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader, värdeförändring förvaltningsfastigheter och resultat från joint ventures och intresseföretag.

Rörelseresultat segment
Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader, värdeförändring förvaltningsfastigheter och resultat från joint ventures och intresseföretag, enligt segmentsredovisning och där Bostadsutveckling tillämpar klyvningsmetoden för joint ventures.

Rörelseresultat, rullande 12 månader
Intäkter minus kostnader för produktion och förvaltning, försäljnings- och administrationskostnader, värdeförändring förvaltningsfastigheter och resultat från joint ventures och intresseföretag, rullande 12 månader.

Rörelsemarginal, %
Rörelseresultat dividerat med intäkter.

Skuldsättningsgrad
Räntebärande nettoskuld dividerat med eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande.

Soliditet, %
Eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande i procent av balansomslutningen.

Sysselsatt kapital, genomsnittligt
Beräknas utifrån fem mätpunkter, se Avkastning på sysselsatt kapital.

Sysselsatt kapital, koncernen
Totala tillgångar minus icke räntebärande skulder.

Sysselsatt kapital, marknader, verksamhetsgrenar och affärsenheter/rapportenheter
Totala tillgångar reducerade med skattefordringar, fordringar på Skanskas internbank och pensionsfordringar, minus icke räntebärande skulder exklusive skatteskulder. För Bostadsutveckling och Kommersiell fastighetsutveckling gäller dessutom att aktiverade ränteutgifter avgår från totala tillgångar.

Sysselsatt kapital Bostadsutveckling, Mkr	
Totala tillgångar	24 057
- skattefordringar	-672
- fordringar på internbanken	-604
- pensionsfordran	-37
- icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	-8 081
- aktiverade ränteutgifter	-257
	14 406

Sysselsatt kapital Kommersiell fastighetsutveckling, Mkr	
Totala tillgångar	47 514
- skattefordringar	-1 304
- fordringar på internbanken	-1 303
- pensionsfordran	
- icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	-3 543
- aktiverade ränteutgifter	-604
	40 760

Sysselsatt kapital Förvaltningsfastigheter, Mkr	
Totala tillgångar	5 441
- skattefordringar	-10
- fordringar på internbanken	-245
- pensionsfordran	
- icke räntebärande skulder (exklusive skatteskulder)	-109
	5 076

Totalresultat
Förändring i eget kapital som ej hänför sig till transaktioner med ägarna.

Uthyrningsbar area, kvm
Uthyrningsbar area inklusive garage.

Överskottsgrad, %
Driftnetto i Förvaltningsfastigheter dividerat med hyresintäkter.

Övrigt totalresultat
Totalresultat minus resultat enligt resultaträkningen. I posten ingår omräkningsdifferenser, säkring av valutarisk i utlandsverksamheter, omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, påverkan av kassaflödessäkringar samt skatt hänförligt till övrigt totalresultat.

Moderbolagets noter med redovisnings- och värderingsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Detta innebär att moderbolaget tillämpar IFRS/IAS så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, se not 1 Moderbolagets redovisnings- och värderingsprinciper.

Not 45. Finansiella instrument, moderbolaget

Finansiella instrument presenteras enligt IFRS 7, Finansiella instrument, upplysningar. Denna not innehåller moderbolagets finansiella instrument i siffror. Se även koncernens not 6 och finansiell riskhantering.

Finansiella instrument i balansräkningen	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	18 526	11 422
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	176	16
Summa finansiella instrument, tillgångar	**18 702**	**11 438**
Skulder		
Långfristiga skulder till koncernföretag	64	276
Leverantörsskulder och kortfristiga skulder till koncernföretag	407	26
Summa finansiella instrument, skulder	**471**	**302**

Verkligt värde på moderbolagets finansiella instrument avviker inte väsentligt i något fall från redovisat värde. Samtliga tillgångar tillhör kategorin "värderade till upplupet anskaffningsvärde". Inga tillgångar har värderats till verkligt värde över resultaträkningen. Samtliga finansiella skulder tillhör kategorin "värderade till upplupet anskaffningsvärde".

Avstämning mot balansräkningen	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Finansiella instrument	18 702	11 438
Övriga tillgångar		
Materiella och immateriella tillgångar	29	1
Andelar i koncernföretag, joint ventures och andra värdepapper	12 500	12 048
Andra långfristiga fordringar	101	101
Skattefordringar	62	66
Övriga kortfristiga fordringar och interimsfordringar	315	138
Summa tillgångar	**31 709**	**23 792**
Eget kapital och skulder		
Finansiella instrument	471	302
Övriga skulder		
Eget kapital	30 993	23 195
Avsättningar	154	213
Övriga kortfristiga skulder och interimsskulder	91	82
Summa eget kapital och skulder	**31 709**	**23 792**

Finansiella instruments påverkan på moderbolagets resultaträkning

Finansiella intäkter och kostnader redovisade i finansnettot	2023	2022
Ränteintäkter på fordringar	565	96
Räntekostnader på finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-35	-4
Summa	**530**	**92**

Moderbolaget har inga intäkter eller kostnader från finansiella instrument som redovisas direkt i eget kapital.

Risker som härrör från de finansiella instrumenten
Moderbolaget innehar nästan uteslutande finansiella instrument i form av koncerninterna fordringar och skulder. All extern hantering av utlåning, upplåning, räntor och valutor sköts av koncernens internbank, dotterföretaget Skanska Financial Services AB. Se vidare koncernens not 6.

Kreditrisk
Redovisat värde på finansiella instrument, tillgångar, motsvarar den maximala kreditexponeringen på balansdagen.

Inga finansiella instrument har skrivits ned per balansdagen. Reservering för framtida kreditförluster enligt IFRS 9 görs ej, då moderbolagets kundfordringar avser, med endast ett mindre undantag, fordringar mot koncernföretag över vilka Skanska AB utövar kontroll. Kreditrisken är därmed minimal.

Not 46. Intäkter, moderbolaget

Moderbolagets nettoomsättning utgörs av debiteringar på koncernföretag.

I beloppet ingår försäljning till dotterföretag med 1 213 (767) Mkr. För övriga transaktioner med närstående, se not 63.

Not 47. Finansnetto, moderbolaget

2023	Resultat från andelar i koncernföretag	Ränteintäkter och liknande resultat poster	Räntekostnader och liknande resultat poster	Summa
Utdelning	10 250			10 250
Ränteintäkter		565		565
Räntekostnader			-35	-35
Summa	**10 250**	**565**	**-35**	**10 780**

2022	Resultat från andelar i koncernföretag	Ränteintäkter och liknande resultat poster	Räntekostnader och liknande resultat poster	Summa
Utdelning	9 788			9 788
Ränteintäkter		96		96
Räntekostnader			-4	-4
Summa	**9 788**	**96**	**-4**	**9 880**

Resultat från andelar i koncernföretag
Beloppet för utdelningar består av utdelningar enligt årsstämmobeslut, 10 250 (10 000) Mkr med avdrag för lämnat koncernbidrag 0 (-212) Mkr.

Räntenetto
Av ränteintäkterna avser 564 (96) Mkr koncernföretag. Av räntekostnaderna avser -35 (-4) Mkr koncernföretag.

Not 48. Inkomstskatter, moderbolaget

	2023	2022
Aktuell skatt	-2	-5
Skatt på grund av ändrad taxering		-4
Uppskjuten skattekostnad/intäkt från förändring av temporära skillnader	-1	-9
Summa	**-3**	**-18**

Sambandet mellan den svenska skattesatsen om 20,6 procent och redovisad skatt belyses i nedanstående tabell.

	2023	2022
Resultat efter finansiella poster	10 922	10 048
Skatt med skattesatsen 20,6 (20,6) procent	-2 250	-2 070
Skatteeffekt av:		
Utdelning från dotterföretag	2 112	2 060
Ej avdragsgilla kostnader	-1	-8
Lämnade koncernbidrag/skatteeffekt av mottaget räntenetto	136	
Redovisad skattekostnad/intäkt	**-3**	**-18**

Ej avdragsgilla kostnader avser personalrelaterade kostnader och kostnader för verksamhet under avveckling.

Uppskjutna skattefordringar	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjutna skattefordringar för personalrelaterade avsättningar	55	56
Summa	**55**	**56**

Förändring av uppskjutna skatter i balansräkningen	2023	2022
Uppskjutna skattefordringar vid årets början	56	65
Uppskjuten skattekostnad/intäkt	-1	-9
Uppskjutna skattefordringar vid årets slut	**55**	**56**

Uppskjutna skattefordringar beräknas kunna utnyttjas mot koncernbidrag från rörelsedrivande svenska dotterföretag.

Not 49. Immateriella tillgångar, moderbolaget

Immateriella anläggningstillgångar redovisas enligt IAS 38, Immateriella tillgångar. Se not 1. För immateriella tillgångar uppgår årets avskrivningar enligt plan till -3 (-2) Mkr och ingår i försäljnings- och administrationskostnader. Vid bedömning av avskrivningsbelopp har hänsyn särskilt tagits till beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut.

	Immateriella tillgångar	
	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	22	22
Anskaffningar	8	
	30	22
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-21	-19
Årets avskrivningar	-3	-2
	-24	-21
Ackumulerade nedskrivningar		
Vid årets början	0	0
	0	0
Redovisat värde vid årets slut	6	1
Redovisat värde vid årets början	1	3

Not 50. Materiella anläggningstillgångar, moderbolaget

Materiella anläggningstillgångar redovisas i enlighet med IAS 16, Materiella anläggningstillgångar. Se not 1. Som materiella anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som ägs av moderbolaget.

För materiella anläggningstillgångar uppgår årets avskrivningar enligt plan till -7 (0) Mkr.

	Maskiner och inventarier	
	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden		
Vid årets början	7	7
Anskaffningar	30	
	37	7
Ackumulerade avskrivningar enligt plan		
Vid årets början	-7	-7
Årets avskrivningar	-7	0
	-14	-7
Redovisat värde vid årets slut	23	0
Redovisat värde vid årets början	0	0

Not 51. Finansiella anläggningstillgångar, moderbolaget

Som finansiella anläggningstillgångar redovisas andelar och fordringar. Andelar fördelas på andelar i koncernföretag och samarbetsarrangemang. Se not 52 och not 53. Fordringar fördelas på fordringar hos koncernföretag, uppskjutna skattefordringar och andra långfristiga fordringar. Skattefordringar beskrivs i not 48. Samtliga fordringar förutom uppskjutna skattefordringar är räntebärande.

	Andelar i koncernföretag		Andelar i samarbetsarrangemang		Andra långfristiga värdepappersinnehav	
Andelar	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden						
Vid årets början	12 045	11 783	3	3	0	0
Aktierelaterad ersättning till anställda i dotterföretag[1)]	197	262				
Lämnat koncernbidrag	255					
Andel i resultat			0	0		
	12 497	12 045	3	3	0	0
Ackumulerade nedskrivningar						
Vid årets början	0	0	0	0	0	0
	0	0	0	0	0	0
Redovisat värde vid årets slut	12 497	12 045	3	3	0	0
Redovisat värde vid årets början	12 045	11 783	3	3	0	0

1) Motsvarar den del av koncernens kostnad för Seop 5 och Seop 6 som avser anställda i dotterföretag och bokförs hos moderbolaget som ökning av redovisat värde på andelar i koncernföretag och ökning av eget kapital. Om beslut senare fattas att dotterföretaget skall ersätta moderbolaget för värdet av utgivna aktier så sker omföring till fordringar på koncernföretag. Beloppet för 2023 har sålunda reducerats med 252 (184) Mkr.

	Fodringar hos koncernföretag		Andra långfristiga fordringar och uppskjutna skattefordringar	
Fordringar	2023	2022	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Vid årets början	11 422	5 669	157	172
Tillkommande/reglerade fordringar	7 104	5 753	-1	-15
	18 526	11 422	156	157
Redovisat värde vid årets slut	18 526	11 422	156	157
Redovisat värde vid årets början	11 422	5 669	157	172

20240610069l4

Not 52. Andelar i koncernföretag, moderbolaget

Nedanstående förteckning omfattar moderbolagets direkt ägda andelar och väsentliga indirekt ägda andelar av koncernföretag. Dotterföretaget Skanska Kraft AB är ett holdingbolag och det bolag som äger koncernens innehav av andelar i koncernens rörelsedrivande bolag. Skanska Financial Services AB utgör koncernens internbank.

Innehav av direktägda andelar i koncernföretag

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Andel (%) av kapital och röster	Redovisat värde 2023	Redovisat värde 2022
Koncernföretag					
Skanska Financial Services AB	556106-3834	Stockholm	100	70	69
Skanska Kraft AB	556118-0943	Stockholm	100	12 427	11 976
Summa				**12 497**	**12 045**

Andelar ägda av koncernföretag

Bolag	Organisationsnummer	Säte	Andel (%) av kapital och röster
Koncernföretag			
Skanska USA Building Inc.	22-3752540	USA	100
Skanska Sverige AB	556033-9086	Stockholm	100
Skanska Industrial Solutions AB	556793-1638	Stockholm	100
Skanska USA Civil Inc.	46-0466061	USA	100
Skanska Construction Holdings UK Ltd	4101344	Storbritannien	100
Skanska Norge AS	943049467	Norge	100
Skanska a.s.	26271303	Tjeckien	100
Skanska S.A.	7780001070	Polen	100
Skanska Oy	0102282-6	Finland	100
Skanska Kommersiell Utveckling Norden AB	556825-9344	Stockholm	100
Skanska Förvaltningsfastigheter AB	559342-4533	Stockholm	100
Skanska Central Europe Holding AB	556578-3338	Malmö	100
Skanska USA Commercial Development Inc.	26-1833854	USA	100
Skanska Residential a.s.	2445344	Tjeckien	100
BoKlok Housing AB	556673-3829	Stockholm	100
Skanska Infrastructure Development Inc.	20-4847293	USA	100

Antal dotterföretag i koncernen uppgår till 779. Ovan framgår de dotterföretag varifrån koncernens huvudsakliga intäkter och tillgångar kommer.

Not 53. Andel i samarbetsarrangemang, moderbolaget

Andelar i samarbetsarrangemang redovisas i enlighet med IFRS 11, Samarbetsarrangemang. Se not 1.

	Organisationsnummer	Säte	Andel (%) av kapital och röster	Redovisat värde 2023	Redovisat värde 2022
Svenskt Samarbetsarrangemang					
Sundlink Contractors HB	969620-7134	Malmö	37	3	3
Summa				**3**	**3**

Bolaget bedriver ingen verksamhet förutom uppfyllande av garantiåtaganden.

Not 54. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, moderbolaget

Moderbolaget har förutbetalda kostnader och upplupna intäkter med 184 (22) Mkr. Beloppet utgörs av förutbetalda försäkringspremier med 2 (1) Mkr samt övriga interimsfordringar med 182 (21) Mkr.

Not 55. Eget kapital, moderbolaget

Bundet och fritt kapital
Eget kapital skall enligt svensk lag fördelas mellan bundna respektive fria medel. Aktiekapital och reservfond utgör bundet eget kapital.

Fria medel utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat.

Moderbolagets egna kapital fördelas med 1 260 (1 260) Mkr på aktiekapital, 598 (598) Mkr på reservfond, 18 216 (11 307) Mkr på balanserad vinst och 10 919 (10 030) Mkr på årets resultat.

Styrelsen föreslår en utdelning för 2023 om 5,50 (7,50) kronor per aktie.

Förslaget motsvarar en utdelning om totalt 2 256 (3 081) Mkr.

För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Som avstämningsdag för erhållande av utdelning föreslår styrelsen tisdagen den 2 april 2024. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av egna B-aktier och överföring av B-aktier till deltagare i Skanskas långsiktiga aktiesparprogram.

Antal aktier	2023	2022
Genomsnittligt antal utestående aktier		
efter återköp och konvertering	410 758 367	412 037 581
efter återköp, konvertering och utspädning	414 137 628	414 922 620
Totalt antal aktier	**419 903 072**	**419 903 072**

Antalet aktier uppgår till 419 903 072 (419 903 072), fördelat på 19 619 942 (19 654 316) A-aktier och 400 283 130 (400 248 756) B-aktier.

Under året har 34 374 (7 316) A-aktier konverterats mot motsvarande antal av B-aktier. 3 060 000(2 924 000) B-aktier har återköpts. Efter utskiftning av 2 118 371 (1 807 557) fanns 9 713 560 (8 771 931) B-aktier i eget förvar.

Kvotvärdet per aktie uppgår till 3,00 (3,00) kronor. Samtliga aktier är fullt betalda.

En A-aktie har 10 röster och en B-aktie har 1 röst.

B-aktien är noterad på Nasdaq Stockholm.

Aktiekapitalet får enligt bolagsordningen lägst uppgå till 1 200 Mkr och högst till 4 800 Mkr.

Not 56. Avsättningar, moderbolaget

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser redovisas enligt RFR 2. Övriga avsättningar redovisas enligt IAS 37, Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar, se not 1.

	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		Övriga avsättningar	
	2023	2022	2023	2022
Belopp vid årets ingång	134	167	79	84
Årets avsättningar/omvärderingar	10	-15	15	61
Ianspråktagna avsättningar	-16	-18	-68	-66
Belopp vid årets slut	**128**	**134**	**26**	**79**

Övriga avsättningar utgörs av personalrelaterade avsättningar.

Normal omloppstid för övriga avsättningar är 1–3 år.

Personalrelaterade avsättningar innehåller poster som sociala kostnader för aktiesparprogram, bonusprogram samt övriga personalåtaganden.

Not 57. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser, moderbolaget

Pensionsskuld enligt balansräkningen

	2023-12-31	2022-12-31
Räntebärande pensionsskuld[1]	107	109
Övriga pensionsåtaganden	21	25
Summa	**128**	**134**

1) Skuld i enlighet med Tryggandelagen

	2023-12-31	2022-12-31
Bolagets sammanlagda pensionsåtaganden	837	819
Avgår pensionsåtaganden tryggade genom pensionsstiftelser	-709	-685
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser[1]	**128**	**134**

1) Härav är 7 (8) Mkr kreditförsäkrade. Övriga pensionsåtaganden är till större delen säkrade genom pantsatta kapitalförsäkringar.

Av bolagets sammanlagda pensionsåtaganden avser 666 (633) Mkr ITP.

Under 2024 beräknas inga överföringar till pensionsstiftelse ske.

Avstämning avsatt till pensioner

	2023	2022
Ingående balans	109	115
Pensionskostnader	16	14
Betalda förmåner	-18	-20
Avsatt till pensioner enligt balansräkning	**107**	**109**

Not 58. Skulder, moderbolaget

Skulder fördelas på långfristiga och kortfristiga enligt IAS 1, Utformning av finansiella rapporter, se not 1.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Moderbolaget har upplupna kostnader och förutbetalda intäkter med 85 (77) Mkr. Detta avser upplupna semesterlöner 29 (25) Mkr, upplupen löneskatt på pension 30 (27) Mkr, upplupna sociala avgifter 14 (12) Mkr samt övriga upplupna kostnader 12 (13) Mkr.

Not 59. Förväntade återvinningstider på tillgångar och skulder, moderbolaget

	2023-12-31				2022-12-31			
Belopp som förväntas återvinnas	inom 12 månader	efter 12 månader	efter 5 år	Summa	inom 12 månader	efter 12 månader	efter 5 år	Summa
Immateriella anläggningstillgångar[1]	3	3		6	1			1
Materiella anläggningstillgångar[1]	7	16		23	0	0		0
Finansiella anläggningstillgångar								
Andelar i koncernföretag och samarbetsarrangemang[2]		12 500		12 500		12 048		12 048
Fordringar hos koncernföretag[3]		18 526		18 526		11 422		11 422
Andra långfristiga fordringar		101		101		101		101
Uppskjutna skattefordringar		55		55		56		56
		31 182		31 182		23 627		23 627
Kortfristiga fordringar								
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	176			176	16			16
Skattefordringar	7			7	10			10
Övriga kortfristiga fordringar	131			131	116			116
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	184			184	22			22
	498			498	164			164
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	184			184	22			22
	498			498	164			164
SUMMA TILLGÅNGAR	508	31 201		31 709	165	23 627		23 792

1) Med belopp som förväntas återvinnas inom tolv månader har förväntad avskrivning redovisats.
2) Ingen del av beloppet förväntas återvinnas inom tolv månader.
3) Ingen del av beloppet förväntas återvinnas inom tolv månader då utlåningen behandlas som långfristig.

Not 59 Förväntade återvinningstider på tillgångar, avsättningar och skulder, moderbolaget forts.

	2023-12-31				2022-12-31			
Belopp som förväntas betalas	**inom 12 månader**	**efter 12 månader**	**efter 5 år**	**Summa**	**inom 12 månader**	**efter 12 månader**	**efter 5 år**	**Summa**
Avsättningar								
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	16	112		128	19	115		134
Övriga avsättningar	14	12		26	66	13		79
	30	**124**		**154**	**85**	**128**		**213**
Skulder								
Långfristiga skulder								
Skulder till koncernföretag[1)]			64	64			276	276
			64	**64**			**276**	**276**
Kortfristiga skulder								
Leverantörsskulder	63			63	24			24
Skulder till koncernföretag	344			344	2			2
Övriga skulder	6			6	5			5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	85			85	77			77
	498			**498**	**108**			**108**
Summa skulder och avsättningar	**528**	**124**	**64**	**716**	**193**	**128**	**276**	**597**
Summa eget kapital				**30 993**				**23 195**
EGET KAPITAL OCH SKULDER				**31 709**				**23 792**

1) Interna långfristiga räntebärande skulder behandlas som om de förfaller senare än fem år från balansdagen.

Not 60. Ställda säkerheter och eventualförpliktelser, moderbolaget

Ställda säkerheter
Moderbolaget har ställt ut säkerheter bokförda till 100 (101) Mkr, som avser tillgångar i form av långfristiga fordringar.

Säkerheterna har ställts för några av moderbolagets pensionsförpliktelser.

Eventualförpliktelser
Eventualförpliktelser redovisas i enlighet med IAS 37, Avsättningar, eventualförpliktelser och eventualtillgångar. I not 1, avsnittet IAS 37, lämnas redogörelse för redovisningsprinciperna.

	2023-12-31	2022-12-31
Eventualförpliktelser till förmån för koncernföretag	132 997	122 315
Övriga eventualförpliktelser	15 754	20 465
	148 751	**142 780**

Av moderbolagets eventualförpliktelser till förmån för koncernföretag avser nära 116,8 (115,0) miljarder kronor åtaganden för byggverksamheten, i huvudsak garantier lämnade när koncernföretag erhållit entreprenaduppdrag. Resterande eventualförpliktelser för koncernföretag avser garantier för koncernföretags upplåning hos kreditinstitut, garantier i samband med koncernföretags försäljning av fastighet, garantier för koncernföretags åtaganden att tillskjuta kapital till sina joint ventures samt garantier för koncernföretags pensionsåtaganden.

Av övriga eventualförpliktelser avser 9,1 (11,9) miljarder kronor ansvar för utomståendes del i pågående entreprenadarbeten. Av resterande 6,7 (8,5) miljarder kronor härrör 0,4 (0,1) miljarder kronor från garantier lämnade vid finansiering av samarbetsarrangemang vari koncernföretag är delägare och 6,3 (8,4) miljarder kronor från garantier vid finansiering av bostadsprojekt i Sverige.

I beloppen i tabellen ingår moderbolagets eventualförpliktelser avseende solidariskt ansvar för handelsbolags åtaganden med ett belopp understigande 1 (1) Mkr. Bolagets eventualförpliktelser avser ansvarsförbindelser härrörande från lämnade borgensförbindelser eller ansvar såsom delägare i bolag.

20240610069I6

Not 61. Kassaflödesanalys, moderbolaget

Justeringar för poster som ej ingår i kassaflödet

	2023	2022
Avskrivningar	10	2
Realisationsvinst	0	0
Kostnad för aktiesparprogram Seop	21	24
Summa	**31**	**26**

Betald skatt
Totalt erhållen skatt för moderbolaget under året uppgår till 1 (-9) Mkr.

Förändring av räntebärande skulder tillhörande finansieringsverksamheten framgår av följande tabell.

	2023	2022
Ingående balans	276	134
Poster som påverkar kassaflödet från finansieringsverksamheten	-212	142
Belopp vid årets slut	**64**	**276**

Not 62. Löner, moderbolaget

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader

	2023		2022	
Mkr	Löner och ersättningar	Pensionskostnader	Löner och ersättningar	Pensionskostnader
Styrelse, VD och Koncernchef och andra ledande befattningshavare[1)]	66,9	19,0	89,2	16,0
Övriga anställda	104,0	87,8	95,4	85,0
Avgår gottgörelse från pensionsstiftelse		-90,9		-86,7
Summa	**170,9**	**15,9**	**184,6**	**14,3**
Sociala kostnader inklusive pensionskostnader	70,0		69,0	
Summa	**240,9**		**253,6**	
1) Varav rörliga ersättningar	0		25,4	

För uppgifter om individuella ersättningar till var och en av styrelseledamöterna och VD och Koncernchefen, se not 37. För styrelseledamöter utsedda av arbetstagarorganisationer redovisas ej uppgift om löner och ersättningar samt pensioner då de ej uppbär dessa i egenskap av styrelseledamöter. För styrelseledamöter som tidigare, före räkenskapsårets ingång, varit anställda i bolaget redovisas uppgift om pensionsförpliktelser i deras tidigare roll som anställda.

Under 2023 uppgår utbetald bonus till VD och Koncernchefen och andra ledande befattningshavare till 25,2 (21,6) Mkr. Under 2023 har tilldelning av aktier enligt aktiesparprogrammet Seop 5 skett. Värdet av tilldelade aktier uppgår till 21,8 (20,2) Mkr, varav 16 (15,6) Mkr avser gruppen styrelse, VD och Koncernchefen och andra ledande befattningshavare.

För 2023 har gottgörelse lämnats från Skanskas svenska pensionsstiftelser till Skanska AB om 90,9 (86,7) Mkr.

Företagets utestående pensionsförpliktelser till VD och Koncernchefen inklusive tidigare VD och Koncernchefer uppgår till 135,1 (135,6) Mkr. Till övriga medlemmar i koncernledningen (Executive Vice Presidents) och tidigare övriga medlemmar i koncernledningen uppgår företagets utestående pensionsförpliktelser till 86,1 (88,4) Mkr.

Årets kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 35,4 (30,4) Mkr exklusive gottgörelse.

Medelantal anställda
Personal beräknas som genomsnittligt antal anställda. Se not 1.

	2023	varav män	varav kvinnor	2022	varav män	varav kvinnor
Sverige	112	61	51	81	32	49

Män och kvinnor per balansdagen i styrelse och ledning

	2023-12-31	varav män, %	varav kvinnor, %	2022-12-31	varav män, %	varav kvinnor, %
Styrelseledamöter valda av årstämman	8	62	38	8	62	38
Styrelseledamöter utsedda av arbetstagarorganisationer	3	67	33	3	67	33
VD och Koncernchef och andra ledande befattningshavare	8	62	38	7	57	43

Not 63. Upplysningar om transaktioner med närstående, moderbolaget

Upplysningar om närståenderelationer, transaktioner med närstående och utestående mellanhavanden lämnas enligt IAS 24, Upplysningar om närstående.

För information om ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter se not 62 samt not 37. Utöver vad som angivits i not 62 samt 37 har inga transaktioner med närstående fysiska personer ägt rum.

Moderbolaget har en närståenderelation med sina dotterföretag, se not 20 A. Nedan redovisas koncerninterna transaktioner:

	2023	2022
Försäljning till koncernföretag	1 213	767
Inköp från koncernföretag	-426	-149
Ränteintäkter från koncernföretag	564	96
Räntekostnader till koncernföretag	-35	-4
Utdelning från koncernföretag	10 250	9 788
Långfristiga fordringar hos koncernföretag	18 526	11 422
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	176	16
Långfristiga skulder till koncernföretag	64	276
Kortfristiga skulder till koncernföretag	344	2
Eventualförpliktelser till förmån för koncernföretag	132 997	122 315

Alla transaktioner har skett till marknadsmässiga villkor.

Not 64. Upplysningar enligt årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a §, moderbolaget

Med anledning av kraven i årsredovisningslagens 6 kapitel 2 a § beträffande uppgifter om vissa förhållanden som kan påverka möjligheterna att ta över bolaget genom ett offentligt uppköpserbjudande avseende aktierna i bolaget lämnas härmed följande upplysningar.

1. Det totala antalet aktier i bolaget utgjorde per 31 december 2023, 419 903 072, fördelat på 19 619 942 A-aktier med 10 röster vardera, 400 283 130 B-aktier med en röst vardera.
2. Det finns inte några begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelse i lag eller bolagsordningen.
3. Av bolagets aktieägare har endast AB Industrivärden samt Lundberggruppen direkt eller indirekt ett aktieinnehav, som representerar minst en tiondel av röstetalet för samtliga aktier i bolaget. AB Industrivärdens innehav uppgår per 31 december 2023 till 24,5 procent av det totala röstetalet i bolaget och Lundberggruppen 13,2 procent av det totala röstetalet i bolaget.
4. Skanskas pensionsstiftelse direktäger inga aktier i Skanska. Det finns dock en obetydlig andel indirekt ägda aktier via investeringar i olika fonder.
5. A-aktier ger rätt till tio röster per aktie och B-aktier ger rätt till en röst per aktie. Det finns i övrigt inga begränsningar i bolagsordningen i fråga om hur många röster varje aktieägare kan avge vid en bolagsstämma.
6. Bolaget har ingen kännedom om avtal mellan aktieägare, som kan medföra begränsningar i rätten att överlåta aktierna.
7. I bolagsordningen föreskrivs att tillsättande av styrelseledamöter skall ske vid årsstämma i bolaget. Bolagsordningen innehåller inte några bestämmelser om entledigande av styrelseledamöter eller om ändring av bolagsordningen.
8. Årsstämman 2023 beslutade i enlighet med styrelsens förslag om bemyndiganden för styrelsen att besluta om förvärv av egna B-aktier på följande villkor:

   A. Förvärv av B-aktier får endast ske på Nasdaq Stockholm.

   B. Bemyndigandena får utnyttjas vid ett eller flera tillfällen, dock längst intill årsstämman 2024.

   C. Högst 3 500 000 egna B-aktier får förvärvas för säkerställande av leverans av B-aktier till deltagare i Skanskas aktiesparprogram för räkenskapsåren 2023, 2024 och 2025 som beslutades av årsstämman 2022 (Seop 6).

   D. Högst så många egna B-aktier får förvärvas att moderbolagets innehav av egna aktier efter varje förvärv uppgår till högst en tiondel av samtliga aktier i Skanska för att ge styrelsen ökat handlingsutrymme att kunna anpassa bolagets kapitalstruktur och därigenom bidra till ökat aktieägarvärde.

   E. Förvärv av B-aktier på Nasdaq Stockholm får ske endast till ett pris inom det på Nasdaq Stockholm vid var tid gällande kursintervallet, varmed avses intervallet mellan högsta köpkurs och lägsta säljkurs.
9. Skanska AB eller dess koncernföretag är inte part i något väsentligt avtal som får verkan, eller ändras eller upphör att gälla om kontrollen över bolaget eller koncernföretag förändras som en följd av ett offentligt uppköpserbjudande.
10. Mellan Skanska AB eller dess koncernföretag och anställda finns avtal som föreskriver ersättningar om den anställde sägs upp utan skälig grund. Sådan ersättning kan motsvara högst 18 månaders fast lön efter uppsägningstidens utgång eller, så vitt avser VD och Koncernchefen, högst 12 månaders uppsägningslön och högst 12 månaders fast lön efter uppsägningstidens utgång.
11. Det finns inga avtal som föreskriver att anställning upphör som en följd av ett offentligt uppköpserbjudande avseende aktier i bolaget.

Not 65. Kompletterande upplysningar, moderbolaget

Skanska AB (publ), organisationsnummer 556000-4615, är moderbolag i koncernen.

Bolaget har sitt säte i Stockholm, Stockholms län och är aktiebolag enligt svensk lagstiftning.

Huvudkontoret ligger i Stockholm, Stockholms län, Sverige.

Adress:
Skanska AB
Warfvinges väg 25
112 74 STOCKHOLM
Tel: 010-448 00 00
group.skanska.com

Frågor beträffande finansiell information, kontakta
Skanska AB, Investor Relations, 112 74 STOCKHOLM
Tel: 010-448 00 00
E-post: investor.relations@skanska.se

Not 66. Händelser efter rapportperioden, moderbolaget

Moderbolaget rapporterar inga händelser av väsentlig betydelse efter rapportperiodens utgång.

Not 67. Vinstdisposition

Styrelsen och VD föreslår att 2023 års vinst, 10 918 901 144 kronor, jämte balanserade vinstmedel 18 215 902 635 kronor, tillsammans 29 134 803 779 kronor disponeras på följande sätt

Till aktieägarna utdelas[1]	5,50 kronor per aktie	2 256 042 316
I ny räkning föres		26 878 761 463
Totalt		**29 134 803 779**

1) Baserat på det totala antalet utestående aktier per den 31 december 2023. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av egna B-aktier och överföring av B-aktier till deltagare i Skanskas långsiktiga aktiesparprogram.

Styrelsens försäkran

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av IFRS respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Års- och hållbarhetsredovisningen undertecknades av samtliga i Stockholm den 7 februari 2024

Hans Biörck
Styrelseordförande

Pär Boman
Styrelseledamot

Ola Fält
Styrelseledamot

Jan Gurander
Styrelseledamot

Mats Hederos
Styrelseledamot

Richard Hörstedt
Styrelseledamot

Fredrik Lundberg
Styrelseledamot

Catherine Marcus
Styrelseledamot

Ann E. Massey
Styrelseledamot

Yvonne Stenman
Styrelseledamot

Åsa Söderström Winberg
Styrelseledamot

Anders Danielsson
Verkställande direktör och Koncernchef

Vår revisionsberättelse har lämnats
5 mars 2024
Ernst & Young AB

Rickard Andersson
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Skanska AB (publ), org.nr 556000-4615

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden
Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Skanska AB (publ) för år 2023 med undantag för hållbarhetsrapporten på sidorna 16, 48, 61 och 63–78. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 16, 48, 61, 63–93 och 99–208 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Våra uttalanden omfattar inte hållbarhetsrapporten på sidorna sidorna 16, 48, 61 och 63–78.

Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar, och bolagsstyrningsrapporten är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkning och rapport över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden
Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Intäktsredovisning över tid i byggverksamheten
Beskrivning av området
Huvuddelen av bolagets intäkter är hänförliga till entreprenaduppdrag. För 2023 uppgick intäkterna från entreprenaduppdrag till 160 636 MSEK. Vanligtvis uppfylls ett prestationsåtagande i ett entreprenaduppdrag över tid, vilket innebär att intäkterna redovisas över tid genom att mäta förloppet mot ett fullständigt uppfyllande av prestationsåtagandet som ingår i uppdraget. Intäkter redovisas på grundval av bolagets insatser för att uppfylla ett prestationsåtagande i förhållande till total förväntad insats. Detta kräver att företaget kan mäta sitt förlopp mot fullständigt uppfyllande av prestationsåtagandet samt fastställa transaktionspriset. Förutsättningen för detta är att effektiva och samordnade system för kalkylering, prognos och intäkts/kostnadsrapportering finns i bolaget. Vidare krävs en konsekvent tillämpad process för bedömning av projektets slutliga utfall, inklusive analys av avvikelser i förhållande till tidigare bedömningstillfälle. Denna kritiska bedömning utförs minst en gång per kvartal.

Hur detta område beaktades i revisionen
Vår revisionsprocess inkluderar bland annat analytisk granskning av intäkterna och marginalerna i projekt samt databaserad transaktionsanalys. Vi har stickprovsgranskat intäkter och kostnader i utvalda projekt, som är av betydande storlek eller utgör en väsentlig risk för bolaget. Vi har även fört diskussioner tillsammans med bolagets controllers samt projektansvariga innefattande bedömningar, antaganden och uppskattningar relaterade till intäktsredovisning, resultatavräkning och allokering av kostnader.

Vi har också granskat väsentliga avtal för att identifiera eventuella risker för viten i samband med förseningar i projekten, och vi har också kontinuerliga avstämningar tillsammans med bolagets interna juridiska ombud. Vi har granskat avsättningar och andra reserver hänförliga till projekt inom byggverksamheten utifrån underliggande underlag samt bolagets bedömningar.

Vi har kontinuerliga möten och diskussioner med ansvariga revisorer i respektive land för att identifiera samt täcka landspecifika risker.

Vi har bedömt träffsäkerheten i bolagets bedömningar av det slutliga utfallet för projekten och även hållit diskussioner med bolagets ledning samt revisionsutskott avseende utfallet.

Vi har utöver detta utvärderat huruvida värdering av intäkter i bolagets redovisningsprinciper är rimliga samt bedömt fullständigheten i upplysningskraven vilka återfinns i Not 4 "Rörelsesegment" och Not 9 "Avtalstillgångar och avtalsskulder".

Värdering av investeringar i fastighetsutvecklingsprojekt
Beskrivning av området
Det redovisade värdet på investeringar i fastighetsutvecklingsprojekt, vilka utgör omsättningsfastigheter, uppgår till 58 660 MSEK vilket framgår av Not 22 "Omsättningsfastigheter / Projektutveckling". Som framgår av Not 22 värderas omsättningsfastigheterna till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Bolaget utför därför löpande beräkningar av nettoförsäljningsvärden. Potentiellt nedskrivningsbehov i utvecklingsprojekt under uppförande och färdigställda utvecklingsprojekt kan ha en väsentlig påverkan på bolagets resultat. Förändringar i utbud av liknande projekt liksom ändrad efterfrågan kan väsentligt påverka såväl bedömda marknadsvärden som redovisade värden för respektive projekt. Dessa projekt varierar i storlek och investeringscyklerna kan vara båda korta och långa.

Hur detta område beaktades i revisionen
Vår revision innefattar bland annat att utvärdera budgetar och prognoser samt bedöma de underliggande antagandena avseende den finansiella informationen till grund för värderingarna. Vi har också granskat värderingar utförda av externa parter. Vi har speciellt fokuserat på de investeringar där nettoförsäljningsvärde/uppskattat värde riskerar att understiga redovisat värde vid rimliga förändringar av centrala antaganden. Vi har också bedömt träffsäkerheten i bolagets tidigare antaganden och prognoser och även hållit diskussioner med bolagets ledning samt revisionsutskott avseende utfallet.

Slutligen har vi utvärderat fullständigheten i bolagets upplysningar i Not 22.

Avsättningar för ersättningsanspråk och rättstvister
Beskrivning av området
Avsättning för tvister i balansräkningen uppgår till 2 597 MSEK. Som framgår av Not 29 "Avsättningar" är bolaget exponerat för potentiella ersättningsanspråk och rättstvister inom verksamhetsgrenen Byggverksamhet för projekt som har avslutats. Ersättningsanspråk och rättstvister är särskilt betydelsefullt område för revisionen eftersom värdering av dessa poster baseras på bolagets bedömningar. Bedömningsprocessen är komplicerad då framtida utvecklingar i komplicerade juridiska ärenden till sin natur är svåra att förutse. Utöver detta är en del av ersättningsanspråken och rättstvisterna lokaliserade till länder där rättegångsförfaranden kan ta lång tid.

Hur detta område beaktades i revisionen
Vi har bildat oss en förståelse för ersättningsanspråken och rättstvisterna genom diskussioner med ansvariga inom bolaget, bolagets ledning samt revisionsutskottet. Vi har läst bolagets interna ställningstaganden avseende de olika frågorna. Vi har också inhämtat uttalanden från företagets legala rådgivare i den omfattning vi bedömt detta vara nödvändigt för vår revision. För alla krav som vi bedömt skulle kunna bli väsentliga har vi granskat underliggande fakta och omständigheter som ligger till grund för de legala rådgivarnas utvärderingar samt bedömt bolagets bästa bedömningar av förväntade framtida utbetalningar och därtill hörande avsättningar.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen
Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 1–15, 17–47, 49–60, 62, 94–98 och 215–224. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar
Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden
Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Skanska AB (publ) för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden
Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar
Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:
- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av Esef-rapporten

Uttalande
Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en granskning av att styrelsen och verkställande direktören har upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (Esef-rapporten) enligt 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden för Skanska AB (publ) för år 2023.

Vår granskning och vårt uttalande avser endast det lagstadgade kravet.

Enligt vår uppfattning har Esef-rapporten upprättats i ett format som i allt väsentligt möjliggör enhetlig elektronisk rapportering.

Grund för uttalande
Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 18 Revisorns granskning av Esef-rapporten. Vårt ansvar enligt denna rekommendation beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Skanska AB (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de bevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar
Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att Esef-rapporten har upprättats i enlighet med 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och för att det finns en sådan intern kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer nödvändig för att upprätta Esef-rapporten utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar
Vår uppgift är att uttala oss med rimlig säkerhet om Esef-rapporten i allt väsentligt är upprättad i ett format som uppfyller kraven i 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, på grundval av vår granskning.

RevR 18 kräver att vi planerar och genomför våra granskningsåtgärder för att uppnå rimlig säkerhet att Esef-rapporten är upprättad i ett format som uppfyller dessa krav.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en granskning som utförs enligt RevR 18 och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i Esef-rapporten.

Revisionsföretaget tillämpar ISQM 1 *Kvalitetsstyrning för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närliggande tjänster* som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om att Esef-rapporten har upprättats i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering av årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i rapporteringen vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur styrelsen och verkställande direktören tar fram underlaget i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen omfattar också en utvärdering av ändamålsenligheten och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens antaganden.

Granskningsåtgärderna omfattar huvudsakligen validering av att Esef-rapporten upprättats i ett giltigt XHTML-format och en avstämning av att Esef-rapporten överensstämmer med den granskade årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vidare omfattar granskningen även en bedömning av huruvida koncernens resultat-, balans- och eget kapitalräkningar, kassaflödesanalys samt noter i Esef-rapporten har märkts med iXBRL i enlighet med vad som följer av Esef-förordningen.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten på sidorna 16, 48, 61, 63–78, 99–105 och 130–133 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Skanska AB:s revisor av bolagsstämman den 29 mars 2023 och har varit bolagets revisor sedan 2016.

Stockholm den 5 mars 2024
Ernst & Young AB

Rickard Andersson
Auktoriserad revisor

Revisors rapport från översiktlig granskning av Skanska ABs rapportering av växthusgaser, hälsa och säkerhet, energi och avfall

Till Skanska AB, org.nr 556000-4615

Inledning
Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Skanska AB (publ) ("Skanska") att översiktligt granska den nedan specificerade informationen ("granskningsobjekten") i Skanskas Års- och Hållbarhetsredovisning 2023. Företaget har definierat granskningsobjektens omfattning på sid 78 i detta dokument.

Den granskade hållbarhetsinformationen är begränsad till följande GRI upplysningar:
- Växthusgaser (s. 46–52, 68)
  - Direkta växthusgasutsläpp (Scope 1)
  - Indirekta växthusgasutsläpp (Scope 2)
  - Andra indirekta växthusgasutsläpp (Scope 3)
- Hälsa och säkerhet (s. 60–62, 69)
- Energi (s. 68)
- Avfall (s. 52, 68)
- Redovisningsprinciper relaterade till ovanstående områden (s. 78)

Utöver vad som beskrivs i föregående stycke, vilket beskriver omfattningen av vårt uppdrag, har vi inte utfört någon granskning av den övriga informationen som ingår i rapporten, varför vi inte uttalar någon slutsats om denna information.

Styrelsens och företagsledningens ansvar
Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta rapporteringen av växthusgasutsläpp, hälsa och säkerhet, energi och avfall i enlighet med tillämpliga kriterier, vilka framgår på sidan 78 i Skanskas Års- och hållbarhetsredovisning 2023, och utgörs av delar av ramverket Greenhouse Gas Protocol, samt delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) Standard 403: *Occupational health and safety*, GRI Standard 302: *Energy*, och GRI Standard 306: *Waste* som är tillämpliga för redovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en rapportering som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar
Vårt ansvar är att uttala en slutsats om presentationen av granskningsobjekten grundat på vår översiktliga granskning. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska informationen i detta dokument och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet *med ISAE 3000 (omarbetad) Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information*. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av växthusgas-, hälsa- och säkerhet-, energi-, och avfallsrapporteringen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar ISQM 1 (International Standard on Quality Management), som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Skanska AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts.

Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av rapporteringen.

Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för vårt uttalande nedan.

Uttalande
Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att växthusgas-, hälsa- och säkerhet-, energi-, och avfallsrapporteringen för det räkenskapsår som avslutades 31 december 2023 inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Stockholm den mars 5, 2024
Ernst & Young AB

Rickard Andersson	Marianne Förander
Auktoriserad revisor	Specialistmedlem i FAR

GRI-index

GRI-standard		Upplysning	Sidhänvisning	Utestående information/Kommentarer
Allmän information				
GRI 2: Allmän information 2021	2-1	Organisatoriska detaljer	Not 4, not 64, 222	
	2-2	Enheter som ingår i organisationens hållbarhetsredovisning	78, 85	Ingen avvikelse från den finansiella rapporteringen.
	2-3	Rapportperiod, frekvens och kontaktpunkt	78	Rapportperiod: 1 januari 2023 – 31 december 2023 Publiceringsdag: 6 mars 2023 Kontaktpunkt: Christian Jakobsson, VP Sustainability/EHS Management & Reporting Antonia Junelind, SVP Investor Relations
	2-4	Justeringar av lämnad information	68, 78	
	2-5	Extern granskning	2, 214	
	2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsrelationer	23–38, 44, 63–64	Leverantörskedjan hanteras på BU-nivå. Aktiviteter pågår på koncernnivå för att utveckla processer för due diligence av leverantörskedjan och konsolidering av data.
	2-7	Anställda	70, 78	Typ av anställning redovisas inte.
	2-8	Arbetstagare som inte är anställda	–	Hanteras på BU-nivå och data konsolideras inte på koncernnivå. Underentreprenörers olyckor följs på koncernnivå.
	2-9	Struktur för styrning och sammansättning	80–91	
	2-10	Nominering och val av högsta styrande organ	80–85	
	2-11	Ordförande för högsta styrande organ	81, 83	
	2-12	Högsta styrande organets roll i arbetet med översyn och hantering av påverkan	80–89, 66–67	
	2-13	Delegering av ansvar för hantering av påverkan	80–89, 66–67	
	2-14	Högsta styrande organets roll i relation till hållbarhetsredovisningen	80–89, 66–67	
	2-15	Intressekonflikter	80–89, 63–64	
	2-16	Kommunikation av kritiska problem	64, 66, 69–70	
	2-17	Den samlade kunskapen hos det högsta styrande organet	80–91	
	2-18	Utvärdering av det högsta styrande organets resultat	80–89	
	2-19	Ersättningspolicy	94–98	
	2-20	Process för att fastställa ersättningar	94–98	
	2-21	Årlig total ersättning	97–98, not 37	Datan redovisas inte.
	2-22	Uttalande om strategi för hållbar utveckling	8–9	
	2-23	Policyåtaganden	43–44, 63–64, 66–67	
	2-24	Implementering av policyer	43–44, 63–64, 66–67	
	2-25	Processer för att avhjälpa negativ påverkan	63–64, 66–67	
	2-26	Mekanismer för rådgivning och rapportering av angelägenheter för organisationen	64	
	2-27	Efterlevnad av lagar och förordningar	80, not 33	
	2-28	Medlemskap i organisationer	44, 67	Ett urval av medlemskap redovisas.
	2-29	Tillvägagångssätt för intressentdialog	43, 66–67	
	2-30	Kollektivavtal	–	Data konsolideras inte på koncernnivå.

Väsentliga ämnen

GRI-standard		Upplysning	Sidhänvisning	Utestående information/Kommentarer	SASB	Globalt mål (SDG)	FN:s Global Compact
Klimat							
GRI 3: Väsentliga ämnen 2021	3-1	Process för att fastställa väsentliga ämnen	43, 66–67			Delmål: 8.4 Delmål: 13.1	**Princip 7, Miljö:** Företag ska stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker. **Princip 9, Miljö:** Företag ska uppmuntra utvecklandet och spridningen av miljövänlig teknik.
	3-2	Lista över väsentliga ämnen	43				
GRI 302: Energi 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	43, 47–52, 66–67, 78		IF-EN-160a.2 , IF-EN-410a.1, IF-EN-410a.2		
	302-1	Energiförbrukning inom organisationen	68, 78	Ånga och egenproducerad el konsolideras inte på koncernnivå.			
	302-2	Energiförbrukning utanför organisationen	68, 78	Energiförbrukning redovisas inte. Förväntad energiförbrukning används för att beräkna utsläpp från användning av sålda produkter.			
	302-3	Energiintensitet	68, 78				
	302-4	Minskning av energiförbrukning	68, 78				
	302-5	Minskning av energibehov hos produkter och tjänster	51, 78				
GRI 305: Utsläpp 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	43–52, 66–67, 78		IF-EN-160a.2 , IF-EN-410a.1, IF-EN-410a.2		
	305-1	Direkta växthusgasutsläpp (scope 1)	68, 78				
	305-2	Indirekta växthusgasutsläpp från energiförbrukning (scope 2)	68, 78				
	305-3	Övriga indirekta växthusgasutsläpp (scope 3)	68, 78				
	305-4	Intensitet på växthusgasutsläpp	68, 78				
	305-5	Minskning av växthusgasutsläpp	49, 68, 78				

GRI-standard		Upplysning	Sidhänvisning	Utestående information/Kommentarer	SASB	Globalt mål (SDG)	FN:s Global Compact
Ansvar							
GRI 205: Antikorruption 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–64, 66–67		IF-EN-510a.3	Delmål: 5.1 5.5 Delmål: 8.5 8.7 8.8 Delmål: 11.6 Delmål: 12.2 12.4 12.5 Delmål: 16.5	**Princip 1, Mänskliga rättigheter:** Företag ska stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter. **Princip 2, Mänskliga rättigheter:** Företag ska försäkra att de inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter. **Princip 3, Arbetsrätt:** Företag ska upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar. **Princip 4, Arbetsrätt:** Företag ska eliminera alla former av tvångsarbete. **Princip 5, Arbetsrätt:** Företag ska avskaffa barnarbete. **Princip 6, Arbetsrätt:** Företag ska avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter. **Princip 8, Miljö:** Företag ska ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande. **Princip 10, Antikorruption:** Företag ska motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och mutor.
	205-2	Kommunikation kring och utbildning i policyer och rutiner för antikorruption	69, 78		IF-EN-510a.3		
	205-3	Bekräftade fall av korruption och vidtagna åtgärder	64, not 33	Personalkategori, affärspartner eller region redovisas inte.	IF-EN-510a.2		
GRI 206: Konkurrenshämmande beteende 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–64		IF-EN-510a.3		
	206-1	Rättsliga åtgärder avseende konkurrenshämmande och monopolfrämjande beteende	Not 33		IF-EN-510a.2		
GRI 306: Avfall 2020	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	66–67		IF-EN-160a.2		
	306-1	Genererat avfall och betydande avfallsrelaterade effekter	52, 78				
	306-2	Hantering av betydande avfallsrelaterade effekter	52, 78				
	306-4	Avfall som avleds från deponi	68	Begränsat till % egengenererat avfall till deponi. Farligt avfall redovisas inte. Pågående arbete för kvalitetssäkring av rapportering av avfallsdata på koncernnivå.			
GRI 308: Leverantörsutvärdering – miljö 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–64, 66–67		IF-EN-160a.2		
	308-1	Nya leverantörer som granskats avseende miljökriterier	63–64	Leverantörskedjan hanteras på BU-nivå. Procentandel granskade leverantörer konsolideras inte på koncernnivå. Aktiviteter pågår på koncernnivå för att utveckla processer för due diligence av leverantörskedjan och konsolidering av data.			
GRI 403: Hälsa och säkerhet 2018	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	61–62, 66–67				
	403-1	Ledningssystem för hälsa och säkerhet i arbetet	61–62				
	403-2	Identifiering av skaderisker, riskbedömning och incidentutredning	61–62				
	403-3	Företagshälsovård	62				
	403-4	Anställdas delaktighet, samråd och kommunikation om hälsa och säkerhet i arbetet	61–62, 69–70				
	403-5	Personalutbildning i hälsa och säkerhet i arbetet	61–62				
	403-6	Främjande av anställdas hälsa	61–62				
	403-7	Förebyggande och skadebegränsande åtgärder för hälsa och säkerhet i arbetet som är direkt länkade till affärsrelationer	61–64				
	403-8	Antal anställda som omfattas av ledningssystem för hälsa och säkerhet i arbetet	61				
	403-9	Arbetsskador	69	Antal timmar och andel arbetsrelaterade olyckor redovisas inte.	IF-EN-320a.1		

GRI-standard		Upplysning	Sidhänvisning	Utestående information/Kommentarer	SASB	Globalt mål (SDG)	FN:s Global Compact
Ansvar forts.							
GRI 405: Mångfald och jämställdhet 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	65–67				
	405-1	Mångfald i styrande organ och bland medarbetare	65, 70	Åldersgrupper redovisas inte.			
GRI 406: Icke-diskriminering 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–67				
	406-1	Fall av diskriminering och vidtagna åtgärder	64	Antal och åtgärdstyp redovisas inte.			
GRI 409: Tvångsarbete 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–64, 66–67				
	409-1	Verksamheter och leverantörer med väsentlig risk för förekomst av tvångsarbete	63–64				
GRI 414: Leverantörsutvärdering – socialt 2016	3-3	Hantering av väsentliga ämnen	63–64, 66–67				
	414-1	Nya leverantörer som granskats avseende sociala kriterier	63–64	Leverantörskedjan hanteras på BU-nivå. Procentandel granskade leverantörer konsolideras inte på koncernnivå. Aktiviteter pågår på koncernnivå för att utveckla processer för due diligence av leverantörskedjan och konsolidering av data.			
Hållbar industri							
Skanskas egen upplysning	SoD-1	Värde på certifierade kommersiella byggnader	48		IF-EN-410a.1	Delmål: 9.1 9.4 Delmål: 11.1 11.2 11.3 11.6 11.7	

Ej kartlagda SASB-data

IF-EN-160a.1; IF-EN-250a.1-2; IF-EN-410b.2-3; IF-EN-000.A-B	Ingen upplysning på koncernnivå
IF-EN-410b.1	Sidorna 71–75
IF-EN-510a.1	Noll
IF-EN-000.C	108

Kvartalsinformation

Enligt IFRS	2023				2022			
Mkr	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
Orderingång	**44 137**	**32 659**	**63 152**	**25 847**	**51 607**	**43 821**	**37 270**	**29 967**
Resultat								
Intäkter	46 157	42 244	42 292	36 475	42 362	43 229	42 551	35 032
Kostnader för produktion och förvaltning	-42 914	-39 284	-37 964	-33 708	-37 412	-38 706	-38 149	-32 216
Bruttoresultat	**3 243**	**2 959**	**4 328**	**2 767**	**4 950**	**4 523**	**4 402**	**2 816**
Försäljnings- och administrationskostnader	-2 509	-2 340	-2 274	-2 262	-2 720	-2 003	-2 244	-2 031
Värdeförändring förvaltnings-fastigheter	200	0	-25	0	1 327	0	8	357
Resultat från joint ventures och intresseföretag	739	201	166	90	297	235	53	51
Rörelseresultat	**1 673**	**820**	**2 194**	**594**	**3 854**	**2 755**	**2 220**	**1 193**
Ränteintäkter	196	210	148	158	158	109	54	34
Räntekostnader	-3	-42	-3	-2	43	-27	-21	-43
Förändring av marknadsvärde	35	-1	1	2	2	4	-4	2
Övrigt finansnetto	-53	-13	-12	-10	-1	-16	-17	14
Finansnetto	**175**	**152**	**134**	**147**	**202**	**69**	**11**	**8**
Resultat efter finansiella poster	**1 849**	**973**	**2 328**	**742**	**4 056**	**2 824**	**2 231**	**1 200**
Inkomstskatter	-188	-152	-376	-145	-789	-548	-455	-235
Periodens resultat	**1 661**	**821**	**1 952**	**596**	**3 267**	**2 276**	**1 776**	**965**
Periodens resultat hänförligt till								
moderbolagets aktieägare	1 659	808	1 941	590	3 261	2 267	1 765	963
innehav utan bestämmande inflytande	1	12	11	6	6	9	11	2
Övrigt totalresultat								
Poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat								
Omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner	-1 447	404	549	767	202	1 622	1 066	928
Skatt hänförlig till poster som inte kommer att omklassificeras till periodens resultat	289	-76	-109	-168	-42	-342	-194	-214
	-1 158	**328**	**440**	**599**	**160**	**1 280**	**872**	**715**

Enligt IFRS	2023				2022			
Mkr	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
Poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat								
Omräkningsdifferenser hänförliga till aktieägarna	-1 750	-447	1 316	-67	-561	1 038	1 173	641
Omräkningsdifferenser hänförliga till innehav utan bestämmande inflytande	-7	-9	6	6	5	3	3	4
Säkring av valutarisk i utlandsverksamheter	-39	-7	25	-2	-18	28	53	17
Påverkan av kassaflödessäkringar	28	-63	11	16	47	3	41	17
Andel övrigt totalresultat för joint ventures och intresseföretag	-51	18	14	-10	1	17	72	89
Skatt hänförlig till poster som har eller kommer att omklassificeras till periodens resultat	-5	16	0	1	-10	1	-9	-1
	-1 824	**-491**	**1 372**	**-56**	**-536**	**1 090**	**1 332**	**767**
Periodens övrigt totalresultat efter skatt	**-2 982**	**-163**	**1 813**	**542**	**-377**	**2 370**	**2 204**	**1 481**
Periodens totalresultat	**-1 321**	**657**	**3 764**	**1 138**	**2 891**	**4 646**	**3 980**	**2 446**
Periodens totalresultat hänförligt till								
moderbolagets aktieägare	-1 315	654	3 747	1 126	2 880	4 634	3 966	2 441
innehav utan bestämmande inflytande	-6	4	18	12	11	12	14	6
Orderstock[1]	229 637	239 663	250 303	217 894	229 771	227 935	215 452	207 607
Sysselsatt kapital	77 360	74 234	75 273	70 727	72 845	71 765	67 950	64 791
Räntebärande nettofordran/nettoskuld	9 037	5 061	3 758	8 406	10 306	12 769	7 719	11 088
Skuldsättningsgrad	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,3
Avkastning sysselsatt kapital, %	8,2	11,2	13,9	14,1	15,2	13,5	11,8	12,9
Kassaflöde								
Kassaflöde från löpande verksamhet	5 445	891	-1 015	-2 115	-1 614	3 881	262	-2 020
Kassaflöde från investeringsverksamhet	1 393	982	1 148	2 475	-348	490	-2 121	6 826
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	4 007	-1 269	-3 468	-526	-995	-922	-1 129	-3 484
Periodens kassaflöde	**10 846**	**604**	**-3 335**	**-166**	**-2 956**	**3 449**	**-2 987**	**1 321**

1) Avser Byggverksamheten.

Kvartalsinformation, fortsättning

Verksamhetsgrenar

Enligt IFRS	2023				2022			
Mkr	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
Orderingång								
Byggverksamhet	44 137	32 659	63 152	25 847	51 607	43 821	37 270	29 967
Summa	**44 137**	**32 659**	**63 152**	**25 847**	**51 607**	**43 821**	**37 270**	**29 967**
Intäkter								
Byggverksamhet	41 612	40 917	40 584	37 524	42 732	40 174	39 712	33 387
Bostadsutveckling	3 662	2 727	2 974	2 202	2 572	2 646	2 396	1 907
Kommersiell fastighetsutveckling	5 308	1 463	1 881	248	3 658	3 776	3 908	3 727
Förvaltningsfastigheter	55	44	45	41	20	10	10	
Centralt och Elimineringar	-4 480	-2 908	-3 191	-3 540	-6 619	-3 377	-3 475	-3 989
Summa	**46 157**	**42 244**	**42 292**	**36 475**	**42 362**	**43 229**	**42 551**	**35 032**
Rörelseresultat								
Byggverksamhet	1 843	1 365	1 391	1 033	2 305	1 348	1 360	756
Bostadsutveckling	-170	-211	402	-81	402	493	310	140
Kommersiell fastighetsutveckling	-570	-307	406	-144	1 293	731	680	545
Förvaltningsfastigheter	-129	31	6	30	100	7	8	25
Centralt	607	-85	-73	-159	-160	112	-155	-135
varav OPS försäljning	877	193	138	72	124	202	37	33
Elimineringar	92	26	63	-85	-86	63	17	-139
Summa	**1 673**	**820**	**2 194**	**594**	**3 854**	**2 755**	**2 220**	**1 193**

Enligt Segmentsredovisning	2023				2022			
Mkr	kv4	kv3	kv2	kv1	kv4	kv3	kv2	kv1
Orderingång								
Byggverksamhet	44 137	32 659	63 152	25 847	51 607	43 821	37 270	29 967
Summa	**44 137**	**32 659**	**63 152**	**25 847**	**51607**	**43 821**	**37 270**	**29 967**
Intäkter								
Byggverksamhet	41 612	40 917	40 584	37 524	42 732	40 174	39 712	33 387
Bostadsutveckling	1 867	911	1 649	586	784	1 468	2 926	3 573
Kommersiell fastighetsutveckling	2 832	1 375	857	267	3 443	327	5 666	4 840
Förvaltningsfastigheter	56	44	45	41	20	10	10	
Centralt och Elimineringar	-4 480	-2 900	-3 194	-3 540	-6 628	-3 377	-3 475	-3 989
Summa	**41 886**	**40 348**	**39 940**	**34 878**	**40 350**	**38 603**	**44 838**	**37 811**
Rörelseresultat								
Byggverksamhet	1 843	1 365	1 391	1 033	2 305	1 348	1 360	756
Bostadsutveckling	-502	-494	49	-314	-16	130	332	445
Kommersiell fastighetsutveckling	-932	-277	-15	-142	1 350	-17	834	856
Förvaltningsfastigheter	-129	31	6	30	100	7	8	25
Centralt	607	-85	-73	-159	-160	112	-155	-135
varav OPS försäljning	877	193	138	72	124	202	37	33
Elimineringar	69	9	-27	-54	-49	-61	18	-95
Summa	**957**	**549**	**1 331**	**394**	**3 530**	**1 518**	**2 397**	**1 852**

Skanska-aktien

Skanskas B-aktie är noterad på Nasdaq Stockholm.
Skanskas börsvärde uppgick den 31 december 2023 till 77 miljarder kronor.

Aktiekursutveckling
Skanskas aktiekurs (SKAB)[1] ökade med 9 procent under 2023. OMX Stockholm Index ökade med 13 procent och DJ Construction & Materials Titans Index ökade med 31 procent under motsvarande period. Stängningskursen för Skanskas B-aktie uppgick till 182,35 kronor. Den högsta noteringen uppgick till 195,00 kronor den 2 februari och den lägsta till 141,60 kronor den 22 juni. Totalavkastningen på Skanskas B-aktie för året var 16 procent jämfört med 19 procent för OMX Stockholm Index och 38 procent för DJ Construction & Materials Titans index.

Utdelning
Enligt vår utdelningspolicy delas 40–70 procent av årets resultat ut till aktieägarna, förutsatt att bolagets finansiella status i sin helhet är stabil och tillfredsställande.

För räkenskapsåret 2023 föreslår styrelsen en utdelning om totalt 5,50 (7,50) kronor per aktie. Detta motsvarar en utdelningsandel om 70 procent eller 2 256 (3 083) Mkr. För moderbolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningstidpunkten beroende på aktieåterköp och överföring av aktier till deltagare i Skanskas långfristiga aktiesparprogram, Seop.

5,50
Föreslagen utdelning per aktie, kr, 2023

7,89
Resultat per aktie, kr, 2023

Historik Skanska-aktien

	2023	2022	2021	2020	2019
Aktiekurs årets utgång, kr	182,35	165,00	234,20	209,70	211,70
Börsvärde årets utgång, Mdr kr	76,6	69,3	98,3	88,1	88,9
Utestående antal aktier, miljoner[2]	419,9	419,9	419,9	419,9	419,9
varav antal B-aktier i eget förvar, miljoner	9,7	8,8	7,7	7,6	8,4
Högsta aktiekurs under året, kr	195,00	245,00	258,80	238,90	216,00
Lägsta aktiekurs under året, kr	141,60	134,40	203,30	146,00	140,85
Direktavkastning[3], %	3,0	4,5	4,3	4,5	1,5
Resultat per aktie[4], kr	7,89	18,62	19,80	22,46	15,46
Utdelning per aktie, kr	5,50[5]	7,50	10,00	9,50	3,25
Utdelningsandel[6], %	70	40	51	42	21

1) Bloomberg ticker SKAB:SS, Reuters quote SKAb.ST.
2) Antal utestående aktier vid årets slut inklusive moderbolagets egna innehav av B-aktier.
3) Utdelning dividerad med slutkursen för respektive verksamhetsår.
4) Resultat per aktie enligt segmentsredovisningen dividerat med antal återstående aktier.
5) Baserat på styrelsens utdelningsförslag.
6) Utdelning i procent av resultat per aktie.
7) Strategic Benchmark Index (SBI) består av noterade företag som sammantagna avspeglar Skanskas verksamheter.

Total avkastning på Skanska-aktien jämfört med index

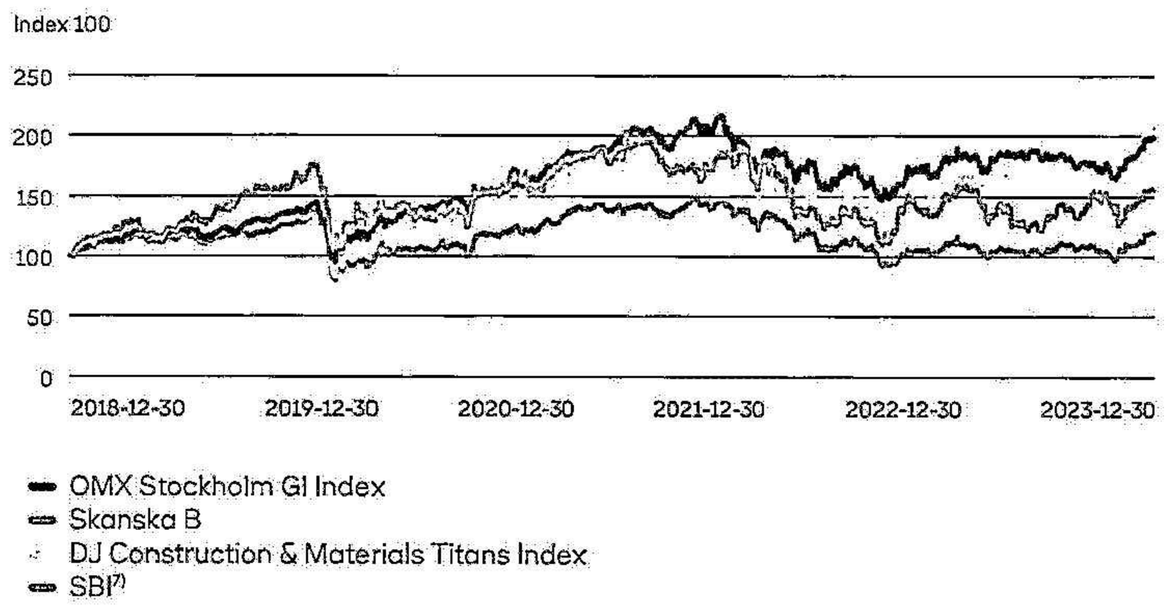

Skanska-aktien, fortsättning

Aktieägarstruktur

73 procent av aktiekapitalet ägs av svenska investerare och 27 procent av utländska investerare. USA och Norge står för den högsta andelen aktieägare registrerade utanför Sverige.

I slutet av året uppgick moderbolagets (Skanska AB) innehav av egna B-aktier till 9 713 560 B-aktier, vilket motsvarar 2,3 procent av aktiekapitalet.

Aktieägarstruktur

Innehav	Antal aktieägare	Antal aktier	Kapital (%)	Röster (%)
1–1 000	100 737	22 422 027	5,3	3,8
1 001–10 000	15 558	42 891 698	10,2	7,5
10 001–20 000	727	10 310 549	2,5	2,0
20 001–	684	295 352 688	70,3	78,5
Anonymt innehav		48 926 110	11,7	8,2
Totalt	**117 706**	**419 903 072**	**100**	**100**

Fördelning av aktier

	A-aktier	B-aktier	Totalt
Antal registrerade aktier	19 619 942	400 283 130	419 903 072

Under 2023 omvandlades 34 374 A-aktier till B-aktier på aktieägarnas begäran.
Det totala antalet röster i bolaget uppgick därefter till 596 482 550.

De största aktieägarna i Skanska AB, röstsorterat den 31 december 2023

Aktieägare	% av röster	% av kapital
Industrivärden AB	24,5	7,7
Lundberggruppen	13,2	5,9
AMF Försäkringar & Fonder	5,6	7,9
Skanska-anställda genom Seop[1)]	4,4	6,2
Vanguard	2,3	3,2
SHB Fonder & Liv	2,0	2,8
BlackRock	2,0	2,8
Carnegie fonder	1,9	2,6
Norges Bank	1,4	2,0
Folksam	1,2	1,7
10 största aktieägarna i Skanska	58,5	42,9
Övriga aktieägare i Skanska	41,5	57,1
Totalt	**100**	**100**
varav aktieägare i Sverige	80,7	72,6
varav aktieägare utomlands	19,3	27,4

1) Behandlas inte som en egen ägargrupp.

Likviditet

Cboe Global markets (Chicago Board Options Exchange) står för 59 procent av handeln med Skanska-aktien, där blockhandel och OTC-trading ugör en övervägande del av handeln. Handeln på den primära marknaden, Nasdaq, utgör 26 procent av handelsvolymen.

Under 2023 omsattes totalt 789 (776) miljoner Skanska-aktier till ett totalt börsvärde om 131 (141) miljarder kronor, vilket motsvarar en genomsnittlig dagsomsättning om 3,1 (3,0) miljoner aktier, eller 500 Mkr per handelsdag.

Ägarskap per land

Ägarskap per marknadsplats

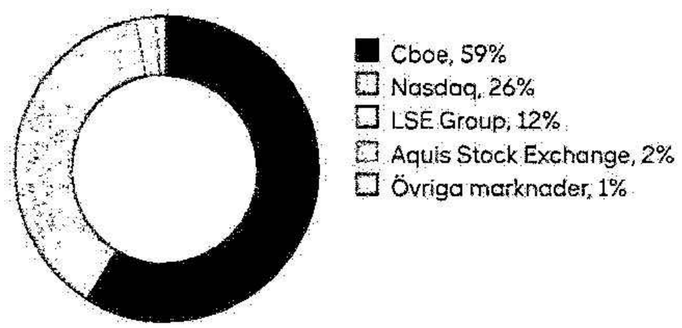

Rankningar och index

Förutom de index som är direkt kopplade till Nasdaq Stockholm ingår Skanska även i andra index och rankningar.

- CDP Climate A
- MSCI BBB
- FTSE4Good Sustainability Index

Källa: Monitor av Modular Finance AB. Sammanställd och bearbetad data från bland annat Euroclear, Morningstar och Finansinspektionen

Årsstämma

Årsstämma i Skanska AB (publ) ("Bolaget") äger rum onsdagen den 27 mars 2024 kl. 10.00 på Stockholm Waterfront Congress Centre, Nils Ericsons Plan 4, Stockholm. Inregistrering sker från kl. 9.00. Aktieägare har även möjlighet att utöva sin rösträtt genom poströstning innan årsstämman.

Rätt att delta och anmälan
Aktieägare som önskar delta i årsstämman ska vara upptagen som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB ("Euroclear") framställda aktieboken avseende förhållandena tisdagen den 19 mars 2024.

Därutöver måste aktieägare anmäla sig till årsstämman:

A) Aktieägare som önskar delta i årsstämman i stämmolokalen personligen eller genom ombud ska anmäla sig hos Bolaget senast torsdagen den 21 mars 2024 via Euroclears webbplats https://anmalan.vpc.se/euroclearproxy, eller under adress Skanska AB (publ), Årsstämman, c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, 101 23 Stockholm, eller per telefon 08-402 92 81 vardagar mellan kl. 9.00 och 16.00. Vid anmälan vänligen uppge namn, person- eller organisationsnummer, adress, telefonnummer samt antalet eventuella biträden (högst två).

B) Aktieägare som önskar delta i årsstämman genom poströstning ska anmäla sig hos Bolaget senast torsdagen den 21 mars 2024 genom att avge sin poströst i enlighet med anvisning under rubriken Poströstning nedan så att poströsten är Euroclear tillhanda senast den dagen.

För att ha rätt att delta i årsstämman, personligen, via ombud eller genom poströstning, måste en aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier, förutom att anmäla sig till årsstämman, låta registrera aktierna i eget namn så att aktieägaren blir upptagen i aktieboken per tisdagen den 19 mars 2024. Sådan omregistrering kan vara tillfällig (s.k. rösträttsregistrering) och begärs hos förvaltaren enligt förvaltarens rutiner i sådan tid i förväg som förvaltaren bestämmer. Rösträttsregistreringar som gjorts av förvaltaren senast torsdagen den 21 mars 2024 kommer att beaktas vid framställningen av aktieboken.

Poströstning
Vid poströstning ska ett särskilt formulär användas som finns tillgängligt på Bolagets webbplats, group.skanska.com/sv/ under rubriken "Koncernens styrning/ Bolagsstämma/Årsstämma 2024". Vid enbart poströstning krävs ingen separat anmälan till årsstämman. Det ifyllda och underskrivna poströstningsformuläret måste vara Euroclear tillhanda senast torsdagen den 21 mars 2024. Aktieägare kan skriva under formuläret elektroniskt genom verifiering med BankID via Euroclears webbplats, https://anmalan.vpc.se/euroclearproxy. Det ifyllda formuläret kan också skickas via e-post till GeneralMeetingService@euroclear.com alternativt postas till adress Skanska AB (publ), "Årsstämman", c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, 101 23 Stockholm. Aktieägare får inte förse poströsten med särskilda instruktioner eller villkor. Om så sker är poströstningsformuläret i sin helhet ogiltigt. Ytterligare anvisningar och villkor framgår av poströstningsformuläret.

Aktieägare som vill delta i årsstämman i stämmolokalen personligen eller genom ombud måste anmäla detta enligt instruktionerna under A) under rubriken Rätt att delta och anmälan ovan. Det innebär att en anmälan om deltagande endast genom poströstning inte räcker för den som vill delta i stämmolokalen personligen eller genom ombud.

Om en aktieägare både poströstar och därefter deltar i stämmolokalen personligen eller genom ombud är poströsten fortsatt giltig i den mån aktieägaren inte deltar i en omröstning under årsstämman eller annars återkallar poströsten. Om aktieägaren under årsstämmans gång väljer att delta i en omröstning kommer avgiven röst att ersätta tidigare inskickad poströst på den beslutspunkten.

Röstning via ombud
Aktieägare som företräds genom ombud ska utfärda skriftlig av aktieägaren undertecknad och daterad fullmakt för ombudet. För det fall aktieägaren är en juridisk person ska även kopia av registreringsbevis eller motsvarande behörighetshandlingar biläggas. Fullmakten med registreringsbevis eller motsvarande behörighetshandlingar (i förekommande fall) bör i god tid före årsstämman insändas till adress Skanska AB (publ), "Årsstämman", c/o Euroclear Sweden AB, Box 191, 101 23 Stockholm eller via e-post till GeneralMeetingService@euroclear.com. Sker poströstning med stöd av fullmakt ska fullmakten med registreringsbevis eller motsvarande behörighetshandlingar (i förekommande fall) biläggas poströstningsformuläret och insändas i enlighet med anvisningar under rubriken Poströstning ovan.

Fullmaktsformulär återfinns på Bolagets webbplats, group.skanska.com/sv/ under rubriken "Koncernens styrning/ Bolagsstämma/Årsstämma 2024". Fullmakten gäller högst ett år från utfärdandet om det inte i fullmakten anges en längre giltighetstid, dock längst fem år från utfärdandet.

Utdelning och avstämningsdag
Styrelsen föreslår en utdelning för 2023 om 5,50 (7,50) kronor per aktie. Som avstämningsdag för erhållande av utdelning föreslår styrelsen tisdagen den 2 april 2024. Om stämman beslutar enligt förslaget beräknas utdelningen komma att utbetalas av Euroclear fredagen den 5 april 2023. Den föreslagna utdelningen uppgår till sammanlagt 2 256 (3 081) Mkr. För Bolagets innehav av egna B-aktier utgår ingen utdelning. Det totala utdelningsbeloppet kan komma att förändras fram till avstämningsdagen, beroende på återköp av egna B-aktier och överföring av B-aktier till deltagare i Bolagets långsiktiga aktiesparprogram.

Kallelse, m.m.
Samtliga handlingar inför årsstämman hålls tillgängliga hos Bolaget, Warfvinges väg 25, 112 74 Stockholm, och på Bolagets webbplats, www.group.skanska.com/sv/ under rubriken "Koncernens styrning/Bolagsstämma/Årsstämma 2024". Handlingarna sänds även till aktieägare som begär det och som uppger sin postadress.

Upplysningar på årsstämman
Styrelsen och Verkställande direktören och Koncernchefen ska, om någon aktieägare begär det och styrelsen anser att det kan ske utan väsentlig skada för Bolaget, vid årsstämman lämna upplysningar om förhållanden som kan inverka på bedömningen av ett ärende på dagordningen, förhållanden som kan inverka på bedömningen av Bolagets eller dotterföretags ekonomiska situation samt Bolagets förhållande till annat koncernföretag.

Investerare

Kalendarium
Koncernens delårsrapporter kommer att publiceras följande datum:

Delårsrapport första kvartalet	8 maj 2024
Delårsrapport andra kvartalet	19 juli 2024
Delårsrapport tredje kvartalet	6 november 2024
Bokslutskommuniké	7 februari 2025

Distribution och övrig information
Skanskas delårsrapporter och årsredovisningar kan läsas eller laddas ned på Skanskas webbplats group.skanska.com/sv/investerare

Den som vill beställa den tryckta årsredovisningen kan med fördel använda beställningsformuläret som finns på ovan adress alternativt kontakta Skanska AB, Investor Relations.

På webbplatsen återfinns även ett arkiv med delårsrapporter respektive årsredovisningar.

facebook.com/skanska

linkedin.com/company/skanska

twitter.com/skanskagroup

Vid frågor kontakta:
Skanska AB, Investor Relations
112 74 Stockholm
Telefon: 010-448 00 00
E-post: investor.relations@skanska.se

Adresser

Skanska AB (publ)
112 74 Stockholm
Sverige
Besöksadress: Warfvinges väg 25
Tel: 010-448 00 00
group.skanska.com/sv

Skanska Sverige
112 74 Stockholm
Sverige
Tel: 010-448 00 00
Kundtjänst: 020-30 30 40
skanska.se

Skanska Norge
Postboks 1175 Sentrum
NO-0187 Oslo
Besöksadress: Lakkegata 53
Norge
Tel: +47 40 00 64 00
skanska.no

Skanska Finland
Nauvontie 18
00280 Helsingfors
Finland
Tel: +358 20 719 211
skanska.fi

Skanska Poland
Aleja "Solidarności" 173
PL-00-877 Warszawa
Polen
Tel: +48 22 561 30 00
skanska.pl

Skanska Czechia and Slovakia
Křižíkova 682/34a
186 00 Prag 8, Karlín
Tjeckien
Tel: +420 267 095 111
skanska.cz
skanska.sk

Skanska UK
1 Hercules Way
Leavesden
Watford
WD25 7GS
Storbritannien
Tel: +44 (0) 1923 776666
skanska.co.uk

Skanska USA
Empire State Building
350 Fifth Avenue, 32nd floor
New York, N.Y. 10118
USA
Tel: +1 917 438 4500
usa.skanska.com

Skanska USA Building
389 Interpace Parkway, 5th floor
Parsippany, NJ 07054
USA
Tel: +1 973 753 3500
usa.skanska.com

Skanska USA Civil
75–20 Astoria Boulevard
Suite 200
Queens, New York, N.Y. 11370
USA
Tel: +1 718 340 07 77
usa.skanska.com

Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Norden
112 74 Stockholm
Sverige
Tel: 010-448 00 00
skanska.com/property

Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling Europa
112 74 Stockholm
Sverige
Tel: 010-448 00 00
skanska.com/property

Skanska Kommersiell Fastighetsutveckling USA
Empire State Building
350 Fifth Avenue, 32nd floor
New York, N.Y. 10118
USA
Tel: +1 917 438 4514
usa.skanska.com

Skanska Financial Services
112 74 Stockholm
Sverige
Tel: 010-448 00 00
skanska.com

För övriga adresser:
group.skanska.com

Mer information om Skanska finns på group.skanska.com/sv

Vi som varit med och gjort Års- och hållbarhetsredovisningen är:
Skanska AB i samarbete med Narva Communications AB
Texter: Skanska AB
Tryck: Larsson Offsettryck AB
Fotografer: Samuel Uneus, Erik Undéhn, Ivar Kvaal,
Eckert And Eckert Architectural Photography, Thomas Ärlemo,
Frida Marklund, Anton Renborg, John Massey, Rafal Tomczyk,
Victor Holm, Aleksander Malachowski, Lennart Johansson,
Kuvatoimisto Kuvio Oy, Martin Sommerschiel, Michał Kurzawa,
Glázer Attila, Sandra Birgersdotter, Mikael Stenberg,
Digital First Marketing Group s.r.o., Jeff Goldberg
Bildmaterial från: The Port of Virginia
Illustrationer: Hvass & Hannibal, Mike Ellis

Skanska AB (publ)
Warfvinges väg 25
112 74 Stockholm, Sverige

Telnr 010 448 00 00
group.skanska.com/sv

SKANSKA